

တင်တယ်
၏
တင်တယ်

၆၆
၁၉၆၆

“ ဤမှတ်တမ်းသည် သက္ကရာဇ် အစုအစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ တစ် နှစ် သုံး လေး အစုအစဉ် မှန်ချင်မှ မှန်ပေလိမ့်မည်။ စာရေးသူ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးတို့ တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပုံတို့နှင့်၊ နိုင်ငံနှင့် လူမျိုး၏ စိတ်ကြွက်သား (Moral fibre) မည်မျှ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် တောင့်တင်း ခိုင်မာလာပြီ ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသား တည်ဆောက်ရေး အဆင့်ဆင့် တိုး၍ မည်ကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းခဲ့သည်၊ မည်မျှအထိ အောင်မြင်ခဲ့ကြသည် ဆိုသော အချက်များကို ကိုယ်ရေးအချို့ကို အခြေခံထား၍ ရေးသားနေရ၏။ ထိုသို့သော ကိုယ်ရေးများ ပါရှိနေသဖြင့်ပင် ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဟု ဤစာမူကို ခေါ်ဆို၍ နေရပါသည်။ စင်စစ်တွင်ကား ခေတ်ပြိုင်သမိုင်း (Contemporary History) တစ်ပုဒ်ကို တတ်စွမ်းသမျှ ကြိုးစား၍ မှတ်တမ်းတင်လိုခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ပြင် စာရေးသူ၏ဘဝကို စိုးမိုးပြုပြင်သော ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေများသည် စာရေးသူ၏ ဘဝအဆစ်အပိုင်းများ၌ မည်ကဲ့သို့သော အခြေအနေများ ဖြစ်သည်။ ထိုအခြေအနေများ ပေါ်ပေါက်လာလေအောင် မည်သည့် အကြောင်း တရားများက ဖန်တီးပေးခဲ့သည် ဆိုသော ဦးတည်ချက်ဖြင့် ဤ ‘တင့်တယ်၏ တင့်တယ်’ ကို ရေးသားလိုခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ”

- စာ (၈၄၊ ၈၅ နှင့် ၃၇၁) ... မှ။

“.... မြန်မာလူမျိုးတို့၏ နိုင်ငံရေးကြိုးပမ်းမှုကို သိမိသမျှ ရေးသားလိုခြင်းတွင်လည်း ဟုမ္မရူးနှင့် ဒိုင်အာဓိ ဂိုဏ်းကွဲတွေ ခေတ်ထစဉ်က ပန်းသပြေနှင့် ညောင်ရေအိုးကို ရွက်ကာ ပင်နီအင်္ကျီ၊ ယောထဘီနှင့် အိမ်တော်ရာ ထီးကို ဆောင်းလျက် စိတန်း လှည့်လည်ပွဲတွင် နောက်နား ခပ်ကျကျက မထင်မရှား လိုက်ပါခဲ့သော ဟင်းရွက်သည် ခေါ် ဒေါ်ပုမ၏ နိုင်ငံရေး စေတနာကို လည်းကောင်း၊ ရေနံမြေ သပိတ်ကြီး ပေါ်ပေါက်စဉ်က သခင်ဖိုးလှကြီးနှင့်ပင် စကားမပြောဖူးပါဘဲလျက်နှင့် တစ်နှစ်တာမျှ အချုပ်ခံရသော ရေနံမြေ လုပ်သားကြီး ကိုထွန်းတင် (ဘိုကုန်းရွာသား) ကို လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်ကို နာမည်မျှ မကြားဖူးပါဘဲလျက်နှင့် အတွင်းဝန်ရုံးကို ပိုင်းခွဲရာတွင် ကုလား စစ်ပုလိပ်၏ နံပါတ်တုတ်ဖြင့် အရိုက်ခံရသော ဖျာပုံသူ ကလေး မတင်ညွန့် (အိုင်အေ) ကို လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ တော်လှန်ရေး လုပ်ကြံသောအခါ၌ အောင်လံ၊ သရက်ဘက် ယာတ် တစ်လုံးတွင် အိပ်မောကျ၍ နေကြစဉ်၊ ဂျပန်များ ရွာထဲသို့ လျှောက်၍ လာကြသောအခါ၌ စေတနာ အလျောက် ကပျာကယာ ပြေး၍ သတင်းပို့သော နွားကျောင်းသားကလေး ကိုကျော်ဝင်း (ယခု ဝါရှင်တန်သံရုံး၌ ထင်သည်) တို့၏ အကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ထိုထိုသော အညတရတို့၏ အကြောင်းများကို အခြေပြု၍ထားသော “ခေတ်” သမိုင်းများကိုသာ ရေးသားလိုသောဆန္ဒ ရှိပေသည်။”

တင့်တယ် [၁၉၁၆-၁၉၈၀]

ပဲခူးတိုင်း ပြည်ခရိုင် ရွှေတောင်မြို့၌ အဖ ကုန်သည် ဦးဘစိန်၊ အမိ ဒေါ်တင်မေတို့က ၁၉၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ တစ်ဦးတည်းသော သား၊ ငယ်မည် မောင်သန်း၊ အမည်ရင်း ဦးဝင်းစိန် ဖြစ်သည်။

အခြေခံပညာကို ရွှေတောင်မြို့ အမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်း၊ အစိုးရ အထက်တန်း ကျောင်းနှင့် ပြည် အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်းတို့တွင် သင်ယူခဲ့ရာ ၁၉၃၄ ခုတွင် ဆယ်တန်းအောင်သည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ သိပ္ပံပညာ ဆက်သင်သည်။ ဥပစာသိပ္ပံ အောင်ပြီးနောက် ဝိဇ္ဇာပညာကို ဆည်းပူးရာ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ (၁၉၃၉)၊ ဥပဒေဝိဇ္ဇာဘွဲ့ (၁၉၄၅) တို့ကို ရရှိခဲ့သည်။

ပန်းတနော်မြို့ အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်း ကျောင်းဆရာ (၁၉၃၉-၄၁)၊ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် အတွင်းတွင် ကုန်သည်၊ ထို့နောက် ပညာရေးဌာန လက်အောက်ရှိ စာပေနှင့် စာကြည့်တိုက်ဌာန စာပြု၊ အင်္ဂလိပ် စစ်အုပ်ချုပ်ရေး လက်အောက်ရှိ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး ဌာန အမှုထမ်း၊ ပြန်ကြားရေးဌာန ဘာသာပြန်အရာရှိနှင့် တည်းဖြတ်သူ (၁၉၄၅-၄၈)၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ အသံလွှင့်ဌာန မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ် ဘာသာပြန်နှင့် သတင်းထုတ်လွှင့်သူ (၁၉၄၈-၅၂)၊ စာပဒေသာမဂ္ဂဇင်း (၁၉၄၆) နှင့် ပဒေသာမဂ္ဂဇင်း (၁၉၄၈) တည်ထောင်သူ နှင့် စာတည်း၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းကို ရှုမဝဦးကျော်နှင့် တွဲဖက် တာဝန်ယူခဲ့ သည်။ ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှစ၍ စန္ဒာမဂ္ဂဇင်း စာတည်းတာဝန်ကို ကွယ်လွန်သည်အထိ ထမ်း ဆောင်သွားသည်။

ပထမဆုံး လက်ရာမှာ ကလောင်အမည် အတပ်မခံရသည့် ရွှင်ပျော်ပျော်တိုက်ထုတ် မရှက် လို့လား (၁၉၃၆) ဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့ဝင် (၁၉၃၇) တွင် 'အောင်ကျော်' ကလောင် အမည် ယူသည်။ စာပဒေသာမဂ္ဂဇင်း (၁၉၄၆) တွင် 'တင့်တယ်' အမည် စ သုံးသည်။ ရွှေဈေးငွေဈေး (၁၉၄၇) သည် 'တင့်တယ်' အမည်ဖြင့် ရေးသည့် ပထမဆုံး ဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ မျစ်နိုင်ငံ (၁၉၄၇)၊ ဖြေလျော့ခွေ (၁၉၄၉)၊ မျစ်သက်လက်ဆောင် (၁၉၅၀)၊ ကမ္ပူစလ (၁၉၅၁)၊ လာလုလုငေး (၁၉၅၄)၊ ထား (၁၉၅၇) တို့မှာ ထင်ရှားသည်။ မျစ်လင် (၁၉၄၇)၊ ဆိုဘယ်ကံ (၁၉၅၄)၊ အထွေခန့် အဘိုးအို (၁၉၆၄)၊ လစန္ဒာနှင့် မြူးပိုက်ဆံ (၁၉၆၄)၊ ရောမကို အာခံသူ (၁၉၆၅) တို့မှာ ထင်ရှားသည့် ဘာသာပြန်လက်ရာများ ဖြစ်ကြသည်။ 'လာလုလု ငေး'၊ 'မကြင်သာသည်'၊ 'ကျွန်မ အနုပညာသည်' နှင့် 'ထား' တို့ကို ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ 'ဖြေလျော့ခွေ'၊ 'အကျော်အမော်' နှင့် 'ဖိုးဖြိုးချို' တို့ကို ဇာတ်ညွှန်း ရေးသူ အဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

အောင်မြင်၊ ကျော်ဇော၊ ဆရာဩဘာ၊ စိန်တစ်ပွင့်၊ လှပ စသည့် ကလောင်အမည်ခွဲ မြောက်မြားစွာဖြင့် စာမျိုးစုံ ရေးနိုင်သော စာရေးဆရာအဖြစ် ထင်ရှား၏။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် 'ပျိုတို့အချစ်တော်' ဝတ္ထုဖြင့် စာပေဗိမာန် ဘာသာပြန်ဆု ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီ ၄ ရက်နေ့ နေ့လယ် ၃း၄၆ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန် သည်။

ရာပြည့်စာအုပ် ၃၉၄

တင့်တယ်
၏
တင့်တယ်

ရာပြည့်စာအုပ်ထုတ်ဝေ

အမှတ် ၄၅၊ ၁၀၉ လမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်၊ ရန်ကင်းမြို့။

ဖုန်း။ ၀၁-၃၇၅၉၅၂၊ ၀၉၇၃ ၂၄၅ ၂၈၉ (ဆိုင်)၊ ၀၁-၂၄၃ ၃၅၁ (နယ်/ဖြန့်ချိရေး)

ပုံနှိပ်ခြင်း
ပထမအကြိမ်
(မေ ၂၀၁၄)
အုပ်ရေ [၅၀၀]

ထုတ်ဝေသူ
ဒေါ်ခင်အေးမြင့်၊ ရာပြည့်စာပေ [၀၃၈၀၁]
၂၀၆၊ ဗိုလ်တထောင်ဘုရားလမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ
ဒေါ်ကြည်ဖြာသွယ်၊ ဝင်းတိုးအောင်အောင်ဆက် [၀၉၁၇၂]
၁၈၁၊ လမ်း ၅၀၊ ၁၀ ရပ်ကွက်၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းဖလင်
အေဇက်

မျက်နှာပိုး ပန်းချီ
လင်းဝဏ္ဏ

တန်ဖိုး
၄၀၀၀ ကျပ်

တင့်တယ်
တင့်တယ်၏တင့်တယ် / တင့်တယ်
- ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်စာပေ၊ (ပ) ကြိမ်၊ မေ ၂၀၁၄။
၃၉၉ - စာ၊ ၁၃ x ၂၁ စင်တီ။
(၁) တင့်တယ်၏တင့်တယ်

မိမိ၏ ဘဝကဏ္ဍ အဆစ်ပေါင်း များစွာတို့ကို ဖြတ်ကျော်၍ လာရရာ၌ အထင်ရှားဆုံး မှတ်မိနေတတ်သော ကဏ္ဍတို့မှာ စိတ်အချမ်းသာရဆုံး ကဏ္ဍများနှင့် စိတ်အဆင်းရဲရဆုံး ကဏ္ဍများ ဖြစ်ကြပေသည်။ အများ နည်းတူပင် စာရေးသူ၏ ဘဝလမ်းခရီး တစ်လျှောက်တွင်လည်း ကောင်း ကောင်းကြီး မှတ်မိနေရသော အဆစ်အပိုင်းတို့မှာလည်း ထိုနည်းနှင့်နှင်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ကောင်းစွာ မှတ်မိနေသေးသော ဂျပန်ခေတ်က လှေသူကြီး ဘဝကို ရေးသားလိုပေသည်။

ဂျပန်များ မြန်မာနိုင်ငံ ရောက်လာခဲ့ကြပြီးသည့်နောက် ခြောက်လ ခန့် ကြာမြင့်လာခဲ့သောအခါ စာရေးသူမှာ ကိုယ် နေထိုင်ရသော ဘဝကို ကိုယ် အတော်ပင် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်၍ နေရပေသည်။ အကြောင်းမှာ မူကား သင်လက်စ ဖြစ်သော ဥပဒေတန်းကိုလည်း ဆက်လက်၍ သင် ကြားခွင့် မရသေး၊ သင်တန်းများ မဖွင့်သေး၍ ဖြစ်သည်။ ယောက္ခမ မိဘ အိမ်တွင် လိုက်နေရ၍ အလုပ်ကလည်း မည်မည်ရရ မရှိသေး၊ သမီးဦး ကလေးကလည်း ထွန်းကား၍ နေချေပြီ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူ သည် ထွက်လမ်းကိုသာ ရှာဖွေနေမိလေသည်။ ကံအားလျော်စွာ ထွက်လမ်း တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာ၏။ ယင်းသည်မှာကား ဇနီးသည်ဘက်မှ ဦးလေး တော်သူ တစ်ဦးက ဆန်များကို အထက်အညာသို့ လှေနှင့် တက်ရောင်းရန် အဖော်စပ်လာခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

ယောက္ခမ မိဘများမှာ လယ်ပိုင်ရှင်များ ဖြစ်ကြလေရာ နောက်ဖေး ဝင်းထဲတွင် စပါးစည်ကြီးနှင့်အပြည့် စပါးများ ရှိနေ၏။ စပါးကို ဝယ်

မည့်သူ မရှိသလောက် ဖြစ်၍နေလေရာ ငွေအိပ်၍ နေလေသည်။ သို့နှင့် ပင် စာရေးသူမှာ ဦးလေးတော်သူနှင့်အတူ အထက်အညာသို့ လှေနှင့် လိုက်ရန် အကြောင်းဖြစ်ပေါ်၍ လာလေတော့သည်။

‘ကောင်းသားပဲကွယံ၊ မင်းမိခင်နဲ့ မတွေ့ရတာကလည်း ကြာပြီ မဟုတ်လား၊’

ယောက္ခမ မိဘများက အကြံပေးစကား ဆိုလာကြသည်။ မှန်ပေ သည်။ ရန်ကုန်မှ စစ်ပြေးကာ နယ်တွင် ရှိသော ဇနီးသည်၏အိမ်သို့ ပြန်ရောက်ကတည်းက စာရေးသူသည် မိခင်နှင့် မတွေ့ရသည်မှာ ကြာပြီ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ကုန်သွယ်ရေးလည်း လုပ်၊ မိခင်နှင့်လည်း တွေ့ရစေရန် ဦးလေးဖြစ်သူ၏ ဆန်တင်လှေနှင့် လိုက်ပါဖို့ စီစဉ်ရလေ သည်။

စီစဉ်၍သာ စီစဉ်ရသည်။ စာရေးသူမှာ ရေအလွန်ကြောက်တတ် သောသူ ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်ခြင်းမှာကား ငယ်စဉ်ကပင် ရေကူးခွင့် မရခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ မိခင် ဖြစ်သူကလည်း စိုးရိမ်လွန်းသော ကြောင့် ရေကူးခွင့် မပေး။ စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်ကလည်း တစ်ခါတွင် သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် ချောင်းထဲမှာ ရေနစ်တော့မလို ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် ရေဆိုလျှင် နဂိုကပင် ကြောက် ချင်ချင် ဖြစ်၍ နေခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရေဆိုလျှင် တတ်နိုင်သမျှ ရှောင် သည်။ မတတ်သာလွန်းမှသာလျှင် သင်္ဘောကို စီးသည်။ ယောက္ခမ မိဘ အိမ်သို့ ကောလိပ်မှ ပြန်ရာ၌ သာရဝေါ ကူးတို့ နှစ်ထပ်သင်္ဘောကို မြစ် အတွင်း၌ စီးနင်းကာ မြစ်၏တစ်ဖက်မှ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကူးရသည်ကိုပင် ရင်တမမနှင့် နေရတတ်သည်။

တစ်ခါတုန်းကလည်း နွေခေါင်ခေါင် သောင်ကြီးတွေ ထွန်းကာ မြစ်ကြောင်း အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသော အချိန်အခါ ဖြစ်လင့်ကစား မသွား လျှင် မဖြစ်သော ကိစ္စကြီးတစ်ခုကြောင့် ဧရာဝတီမြစ်ကို ဖြတ်ကူးရလေ ရာ၊ မြစ်တစ်ဖက်သို့ ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လှေပေါ်မှဆင်းကာ သောင်ပြင်ပေါ်၌ ငါးမိုင်ခန့် လမ်းလျှောက်၍ လိုရာအရပ်သို့ သွားခဲ့ဖူး၏။ ထိုစဉ်ကလည်း အပြန်ခရီးတွင် လှေနှင့် မလိုက်တော့ဘဲ ကူးတို့သင်္ဘော ကိုသာ စောင့်၍စီးကာ ပြန်ခဲ့လေသည်။

တစ်ဖန် စာရေးသူတို့ စစ်မဖြစ်မီ ခေတ်ကလေး၌ တက္ကသိုလ်တွင်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ရေကူးကန် စ၍ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ထိုရေကူးကန်မှာ စာရေးသူတို့လို ရေကြောက်တတ်သော သူများအတွက် ရေကူးသင်၍ ဆေးအကင်းဆုံးနှင့် အကောင်းဆုံး အခွင့်အရေး ဖြစ်ခဲ့သည်။ တစ်ခါတွင် မိတ်ဆွေများ ခေါ်လွန်းသောကြောင့် ထိုရေကူးကန်သို့ လိုက်၍သွားဖူးသည်။ သို့သော် ရေကူးကန် အတိမ်ပိုင်း၌ ကန်ပေါင်က တန်းကိုကိုင်ကာ ခြေထောက်အခတ် တစ်ကြိမ်သာ သင်ခဲ့ဖူးပြီး နောက်ထပ်၍ မသွားတော့ချေ။ အင်းလျားကန် ဆိုသည်မှာလည်း ကန်ပေါင်ရိုးတွင် နံနက်စောစော ထ၍ လမ်းလျှောက်သော နေရာသာလျှင် ဖြစ်ခဲ့၏။ သူတကာတွေ ရေကူးအသင်း၊ လှေလှော်အသင်းများ ဝင်ကြသော်လည်း စာရေးသူ အဖို့မှာကား ဂျင်မနီဇိယံ ကစားရုံ၌ အလေးမ၊ ခြင်းခတ်လောက်နှင့် ကျန်းမာရေး လိုက်စားမှု တုံးတိတိ နိုင်၍ နေခဲ့လေသည်။

တစ်ဖန် ထိုစဉ်က အားကစား ကြေးများကိုလည်း မတတ်နိုင်ခဲ့ချေ။ ထိုအကြောင်း နှစ်ကြောင်းကြောင့်ပင် ရေကူးခြင်း ပညာနှင့် ဝေးခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် လှေလှော်အသင်း ဆို၍ ဟိုခေတ်က ဝင်ကြေးမှာပင် ၁၆ ကျပ် ပေးရ၏။ ထို့အပြင် လှေလှော်ဝတ်စုံ၊ ဘလေဇာကွတ်၊ အသင်းတံဆိပ် ဆိုတာတွေကလည်း အဖျင်းဆုံး ငွေလေးငါးဆယ် ကုန်ရသေးသည်။ တင်းနစ် ကစားနည်းမှာလည်း ဘက်တန်၊ ဘောလုံး၊ ဝတ်စုံဖိုးက ကုန်ရသေးသည်။ ဝင်ကြေးကပင် ငါးကျပ် တစ်ဆယ် ထင်သည်။ မမှတ်မိတော့ချေ။

ထိုအကြောင်းများကြောင့် ရေကြောင်းခရီးနှင့် မနီးစပ်သော စာရေးသူမှာ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်၍နေရသောကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ မိခင်နှင့် တွေ့လို၍ တစ်ကြောင်း ဦးလေးဖြစ်သူ၏ လှေနှင့် ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့ဖြင့်ပင် မြန်အောင်မြို့မှနေ၍ ဧရာဝတီမြစ်ကို ဆန်တက်လိုက်ပါလာရလေတော့သည်။

အချိန်ကာလမှာကား ဝါဆို ဝါခေါင် ဖြစ်၍ မြစ်ရေဖောင်ဖောင် တိုးနေချိန် ဖြစ်လေသည်။ ဤအချိန်မှာလည်း တောင်လေက မှန်မှန် တိုက်သောကြောင့်လည်း အထက်ကို ဆန်တက်သော သူများအဖို့တွင် အခါကောင်း ဖြစ်လေသည်။ တောင်လေ ကောင်းသောကြောင့် ခရီးများစွာ တွင်ကြလေသည်။ စာရေးသူမှာကား ရေများသည်ကိုလည်း ကြောက်သည်။ လေအား ကောင်းသည်ကိုလည်း ကြောက်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင်

လှေပေါ်၌ ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့နှင့် လိုက်ပါလာခဲ့လေရရာ၊ လာစတွင် ကား စိတ်ကို တင်းထား၍ ရသေး၏။ ထုံးဘိုကိုလွန်၍ အကောက်တောင် သို့ ရောက်လာခဲ့သော အခါတွင်မူကား လုံးဝ စိတ်ကို လျှော့လိုက်လေ သည်။ ပထမဦးစွာ ဆိုက်မည့်ကမ်းတွင် ကုန်းပေါ်သို့တက်၍ မိခင်ရှိရာ မြို့သို့ အရောက် ခြေကျင်ခရီးဖြင့် သွားတော့မည်ဟု စိတ်ကို ပိုင်းဖြတ် ထားလေသည်။

စာရေးသူအား သူရဲဘောနည်းသည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း ခံရပေလေ တော့မည်။ ရေဝေးသူ ဖြစ်၍ ကြောက်မိသည်ကား မှန်လေသည်။ တစ်ဖန် စာရေးသူတို့ စီးနင်းလာသော လှေမှာ ဆန်အိတ် သုံးဆယ်လောက် တင် ထားကာမျှနှင့်ပင် “မ” ကျ၍ နေတော့သည်။ ရေပေါ်၌ တစ်မိုက်ခန့်သာ ပေါ်တော့၏။ လေပြင်း တစ်ချက်က ရွက်ကို ဝင်ဆောင့်လိုက်၍ လှေစောင်း သွားသော အခါမျိုး၌ လှေ တစ်ဖက်သို့ စောင်းသွားသည်မှာ လှေနံပေါ် သို့ပင် ရေတက်၍ လာတော့သည်။ အသို့လျှင် ရေဝေးသော သူတစ်ဦး အဖို့၌ မကြောက်ရွံ့ဘဲ ရှိပါချေမည်နည်း။

ထို့ပြင် လှေကလည်း သေးသည်၊ ကုန်ကလည်း လေးသည်။ လှေ ထိုးသား သုံးယောက်နှင့် စုစုပေါင်း လူငါးယောက် စီးထားသေးသည်။ အစားအသောက်မှာလည်း လှေတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း ပဲဟင်းနှင့် ငံပြာရည် သာ ဖြစ်သည်။ အသို့လျှင် ကုန်းပေါ်က မဆင်းဖူးသော ကောလိပ်ကျောင်း ထွက် တစ်ယောက်သည် ထိုလှေငယ်ပေါ်၌ အားရှိပါမည်နည်း။ အခြား သူများမှာကား သန့်ရှင်းသော လေကို ရှူရှိုက်ရ၍ လည်းကောင်း၊ ရေရိပ် ကြောင့် လည်းကောင်း ပဲဟင်းနှင့် ထမင်းစားရသည်ကိုပင် နင်းသိပ်သလို ထမင်းဝင်ကြလေသည်။ စာရေးသူမှာမူကား ပန်းကန်ပြား တစ်ဝက်ပင် ကုန်အောင် မစားနိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ဦးလေးဖြစ်သူကပင် တော်တော် ကလေး စဉ်းစားစ ပြု၍လာသည်။ ထို့အပြင် လှေက ငယ်၍ ကုန်က လေး နေသောကြောင့် စာရေးသူတို့၏ လှေသည် ညအခါ လသာသာတွင် လေ ကောင်းသော်လည်း မဆန်တက်ရဲပေ။ ညနေ လေးနာရီထိုးပြီ ဆိုလျှင် ဆိုက်ကပ် ရပ်နားစရာ၊ အိပ်စရာ နေရာကို ရှာရလေတော့သည်။ ဟိုစဉ်က နာမည်ကြီးခဲ့သော “ရွှေဇီးကွက်” အစရှိသည့် လှေကြီးများမှာကား လရောင် ဖွေးဖွေးတွင် ရွက်ကြီးများကို အခန့်သားဖွင့်ကာ မောင်း တဒုဒု တီး၍ ညလုံးပေါက် ဆန်တက်သွားနေကြသည်ကို မြင်ရသည်မှာကား အားကျ

ဖွယ်ရာအတိ ဖြစ်၍နေလေတော့သည်။ ထိုလှေကြီးများကို ကြည့်ကာ စာရေးသူတို့ လှေက တက်မကိုင်သည် ညတွင် ရွက်တိုက်ချင်သောကြောင့် မနေနိုင် မထိုင်နိုင် တရွရွ တကြွကြွ ဖြစ်နေလေသည်။ သို့သော် ဦးလေး ဖြစ်သူက ခွင့်မပေး၍ ညအခါ၌ ရွက်မတိုက်ရချေ။ စာရေးသူ၏ အကြောက်ကို ငဲ့၍နေခြင်း ဖြစ်လေသည်။ နောက်တစ်စခန်းမှာကား ကျီးသဲဆိပ်ကမ်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုဆိပ်ကမ်းသို့ရောက်ရန် ဧရာဝတီ မြစ်ကြီးကို နှစ်ကြိမ် ဖြတ်၍ လေအလိုက်သင့်သည့်အတိုင်း ရွက်တိုက်ကြရလေသည်။ ရေပြင်မှာ စိတ်ထင်အားဖြင့် တစ်မိုင်သာသာခန့် ကျယ်ပြန့်မည် ထင်ရသည်။ ရေစီးကလည်း သန်လှသည်၊ လေကလည်း ထန်လှသည်။ ထို့ကြောင့် ကျီးသဲဆိပ်ကမ်း အရောက် လာခဲ့ရရာ၌ မြစ်ပြင်ကျယ်ကြီးကို နှစ်ကြိမ် ဖြတ်ကူးရလေရာ၊ စာရေးသူမှာ မအောင့်အည်းနိုင်တော့ဘဲ ဦးလေး ဖြစ်သူအား လှေဆက်၍ မစီးရဲတော့ကြောင်းကို ပြောပြရလေတော့သည်။ ဦးလေးကလည်း အလိုက်တသိပင်လျှင် 'အေး... တို့ အခုည မြို့မ ဆိပ်ကမ်းမှာ အိပ်မယ်ကွာ၊ မနက်ကျတော့ မင်း ကုန်းလမ်းကနေပြီး မင်းအမေရှိတဲ့ မြို့ကို သွားတော့ပေါ့၊ ငါတော့ အထက်ရောက်အောင် ဆက်သွားမယ်၊ ဒီတော့ကာ မင်း ပြန်ချင်ရင်လည်း ပြန်နှင့်၊ ငါ အထက်က ပြန်လာရင် မင်းတို့အိမ်မှာ ဝင်ပြီး စုံစမ်းမယ်၊ မင်း ရှိသေးနေရင်လည်း ငါ့လှေနဲ့ ပြန်လိုက်ခဲ့ပေါ့' ဟု ပြောလေသည်။ စာရေးသူမှာ ထိပေါက်သလောက် ဝမ်းသာ၍သွား၏။ ထို့ကြောင့် ထိုညက လှေပေါ်၌ တစ်ည အိပ်ပြီးလျှင် နောက်တစ်နေ့နံနက် ဦးလေး၏လှေ ထွက်သောအခါ ကုန်းပေါ်သို့ တက်ခဲ့ပြီးလျှင် ခြေကျင်ခရီးဖြင့် မိခင်ရှိရာ မြို့သို့ လာခဲ့လေသည်။ ကံအား လျော်စွာ ရွှေနတ်တောင်ဘုရား ခြေရင်းရှိ မယားမာန်ရွာသို့ လှည်းကြို စီးခဲ့ရပြီး၊ ရွှေနတ်တောင်မှနေ၍ မိခင်ရှိရာသို့ တခြား မြင်းလှည်း စီးလာခဲ့ရပေသည်။ မြို့သို့ ရောက်သောအခါ တိုက်ပွဲ ဖြစ်ပွားခဲ့သောကြောင့် မြို့မှာ အတော်ကြီးပင် ပျက်စီးနေ၏။ မိခင်ဖြစ်သူအား အခြားရပ်ကွက်တွင် ရွှေ့ပြောင်း၍ နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

မိခင်နှင့်အတူ တစ်လ ကိုးသီတင်း နေထိုင်ခဲ့ပြီးနောက် လှေကြိုကို စီးကာ ယောက္ခမ မိဘမြို့ရွာသို့ ပြန်ခဲ့သည်။ အလုပ်လက်မဲ့ ဘဝသို့ ရောက်နေရပြန်လေတော့သည်။

အလုပ် ဟူ၍ကား ဘာမျှ မည်မည်ရရ မရှိ။ တစ်ခါ တစ်ခါ၌

ယောက္ခမများ၏ အလုပ်တွင် တတ်နိုင်သလောက် ဝင်ရောက် ကူညီရသည် မျှသာ ရှိလေသည်။ သို့ရှိခိုက်တွင် ဂျပန်တို့နှင့် တော်တော် နေသားကလေး ရ၍သွားပြီ ဖြစ်သောကြောင့် မိဘများက လှေကြီးတစ်စင်း ဝယ်ကြပြန် လေသည်။ ထိုလှေမှာကား ဦးလေး၏ လှေနှင့် မတူပေ။ ဆန်အိတ် နှစ်ရာ ခန့် ပါသော လှေကြီး ဖြစ်၏။ လှေထိုးသား ခြောက်ယောက်နှင့် တက်မ ကိုင် တစ်ယောက် ကိုင်ရလေသည်။ ကြီးမား ကျယ်ဝန်း၏။ ပေါင်းမိုး ထဲ၌ စာရေးသူနှင့် ညီအစ်ကိုတော်တို့ နှစ်ယောက် သက်သာချောင်ချိစွာ အိပ်နိုင်လောက်အောင် ကျယ်ဝန်းလေရာ များစွာ အနေအထိုင် ကောင်းမွန် လေသည်။

ဤလှေနှင့် လိုက်ပါ ရောင်းဝယ်ရသော အခါတွင်ကား ဦးလေး၏ လှေနှင့် လိုက်ရသလောက် မကြောက်တော့ချေ။ အကြောင်းမှာမူကား လှေကို ဆန်မတင်မီကပင် နံဘေး တစ်ဖက်တစ်ချက်၌ ဘော့ဝါးကြီးများ တွဲ၍ထားရာ၊ လှေကို ဝန်အပြည့် တင်လိုက်ပြီးသောအခါ၌ပင် လှေသည် ရေပေါ်၌ ဆယ်လက်မခန့် ပေါ်၍နေလျက် ဖောင်းနှင့်ရေ ထိရုံမျှသာ ရှိလေ သည်။ ထို့ပြင် ဤအခေါက်၌မူ စာရေးသူတို့ ညီအစ်ကိုအဖို့၌ လေလုံ အောင် ဂဟေပီတိ၍ထားသော ရေနံဆီ သံပုံးနှစ်လုံး ပါလာသည်။ သံပုံး များကို ကြိုးနှင့် ခက်ထားသည်။ အရေးပေါ် ဘော့သဘောမျိုး ဖြစ်လေ သည်။ အကယ်၍ အရေးတစ်စုံတစ်ရာ ကြုံပါလျှင် ထိုရေနံဆီ သံပုံးများကို ကိုယ်စီ ကြိုးနှင့်ကိုင်၍ ဖက်တွယ်ကာ ရေစုံသို့မျှော၍ ကမ်းကို ရောက် သည်အထိ လိုက်ပါသွားရန် ဖြစ်လေသည်။ ထို့အပြင် လှေပေါ်၌ တွဲ၍ထားသော ဝါးလုံးအတို နှစ်လုံးတို့ကလည်း ရှိသေးသည်။ အရေး ရှိက ဝါးဘိုးလုံးသိုင်းထားသော ကြိုးများကို ဓားနှင့်ဖြတ်ချကာ တွယ်၍ လိုက်မည်ဆိုပါက ဖြစ်နိုင်လေသေးသည်။ ထိုအစီအမံများကြောင့် စာရေး သူသည် ဤတစ်ခေါက် လှေနှင့် လိုက်ပါရန် တော်တော်ကလေး သတ္တိ ကောင်းနေခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ တစ်ဖန် အတူ လိုက်ပါမည့် ညီအစ်ကို တော်ကလည်း ရေကောင်းစွာ ကူးတတ်သူ မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြစ်လေရာ “သူ သွားရဲရင် ငါ ဘာကြောင့် မသွားရဲရမှာလဲ” ဟူသော စိတ်ကလည်း တစ်နည်းအားဖြင့် အထောက်အကူပေးလျက် ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် လှေ ပေါင်းထဲ၌ အလွယ်တကူထားသော လေလုံသံပုံးများနှင့် ဘော့ဝါးများကို အားကိုးသော စိတ်ကြောင့် ရဲရင့်လာခြင်းလည်း ဖြစ်လေသည်။

ရဲရင့်ခါမှပင် တကယ့် ကြောက်စရာအဖြစ်နှင့် တိုးရလေတော့ သည်။ အကြောင်းမှာမူကား -

စာရေးသူတို့၏ လှေသည် မြန်အောင်၊ ကြံခင်း ဆိပ်ကမ်းများကို လွန်ခဲ့ကာ တဖြည်းဖြည်းနှင့် အကောက်တောင်ရှေ့သို့ ရောက်လာ၏။ ရေစီးသည် သန်လိုက်သည်မှာကား ကြောက်ခမန်းလီလီ ဖြစ်လေတော့ သည်။ ရေကြောင်းသည် တောင်ခြေရင်းကိုပတ်ကာ ဒလဟော ဝါးလုံးထိုး စီးဆင်းနေ၏။ လေကလည်း အလွန်ကောင်း၍ အားသန်နေလေရာ လှေ သည် ရွေ့ရွေ့ကလေးမျှ ဆန်တက်နေ၏။ လေအားနှင့် ရွက်အားက ရေ အားနှင့် ဝန်အားကို နိုင်သည်ဆိုရုံမျှ နိုင်၍နေလေသည်။ စာရေးသူသည် ရွက်တိုင်နှစ်ခု ခွကြားမှနေ၍ လမ်းပေါ်က သစ်ပင်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သစ်ပင် အတက်အရွက်ကို ကြည့်ကာ လှေ၏ အတက်အဆုတ်ကို သိ၍ နေရလေသည်။ တက်မကိုင်ကြီးသည် လှေကို ရေကြောင်းနှင့် ဦးတိုက်ခံ၍ ထိန်းထားရင်း လှေသားတစ်ဦးအား ရွက်၏ ရေသီကြိုး အတင်းအလျှော့ ကို တက်မစင်ပေါ်မှ အမိန့်ပေးလျက် ရှိနေလေသည်။ နိုင်ငံကျော် အောင် ချမ်းသာ အမည်ရှိ လှေကြီးတစ်စင်းမှာကား ရေလယ်ကြောမှချကာ ရွက် ကုန်ဖွင့်လျက် တရွေ့ရွေ့ တက်နေ၏။ ကြည့်ရသည်မှာ အားရစရာကောင်း သလောက် ကိုယ့်လှေကို ကိုယ် အားမရဖြစ်၍ နေရလေသည်။ လေက ထန်လာ၍ လှေသည် ရှေ့သို့ တက်၏။ လေအနည်းငယ် အားပျောသွား ပြန်ပါက လှေသည် နောက်သို့ ယို့သွားလေသည်။

စိတ်အထင်အားဖြင့် တစ်နာရီကျော်ကျော်လောက် လိပ်ခဲတည်းလည်း ဖြစ်၍နေလေ၏။ စာရေးသူတို့မှာ ရင်တမမနှင့် ဖြစ်နေရလေသည်။ တက်မ ကိုင်ကြီးကမူ 'ဒီရေစွယ်ကလေး အစွယ်ကို လွန်လိုက်ရင် အားလုံး ဟန်ကျ သွားမှာပါပဲကွ၊ မစိုးရိမ်ပါနဲ့၊ ရှေ့ရောက်ရင် ရေစွယ်က လွတ်တော့မှာပါ။ ဒီနေရာကို အကောက်တောင် ရှေ့သို့ ခေါ်တယ်၊ မြန်မာမင်း လက်ထက် က လှေတွေ၊ သင်္ဘောတွေကို အကောက်တောင်တဲ့ စခန်းပေါ့ကွာ။ ရေစီးက ခုလို သန်လေတော့ တော်တော့ လှေတို့ သင်္ဘောတို့ လစ်ပြီး မသွားနိုင်တော့ဘူးကွ၊ အကောက်တောင်မှာ ဝင်ပြီး နားကြရတယ်၊ ဒီလို နားတဲ့အခါမှာ ကုန်တွေကို အကောက်ဘက်က စစ်ဆေးတယ်၊ ဒါကြောင့် အကောက်တောင် ဆိပ်ကို "ကုန်ထုပ်ဖြေရာ" လို့တောင် ခေါ်ကြတယ်' စသဖြင့် သူ့တက်မစင်ပေါ်ကနေ၍ ပြောနေလေသည်။

ထိုအခိုက်တွင် မည်သို့မည်ပုံ ဖြစ်လိုက်သည် မသိ၊ အကောက်
 တောင်ကြားမှ ဝင်၍ ဆောင့်လိုက်သော လေပုန်းတစ်ချက်သည် လှေ၏
 ရွက်များကို တအားဝင်တိုးလိုက်ရာ လှေရွက်တိုင်ကြီး နှစ်လုံးတို့သည်
 တဖျစ်ဖျစ် မြည်လာ၏။ တက်မကိုင်ကြီးသည် လှေကို အကောက်တောင်
 ဘက်သို့ တိမ်းပေးလိုက်၏။ သူ၏အကြံမှာ လှေ နောက်သို့ ပြန်လျှော
 စေကာမူ တောင်၏အရိပ်ကို ခိုမိသောအခါ လေကြမ်း၏ဒဏ်ကို ခံရခြင်း
 သက်သာလိမ့်မည်ဟု ယူဆဟန်တူ၏။ သို့သော် မိနစ်ပိုင်းခန့် နောက်ကျ
 သွားလေပြီ ဖြစ်၏။ နောက်ထပ်၍ လေပုန်းတစ်လုံးက ဝင်၍ ဆောင့်လိုက်
 သောအခါတွင်မူ လှေက ရွက်တိုင်များသည် ခြေရင်းနားရှိ တံကျင်လျှိုသော
 အပေါက်များက ကွဲအက်ကာ ရွက်တိုင် လဲ၍သွားတော့သည်။ ကျိုးပြတ်
 ၍ကား ထွက်မသွား။ ထို့ကြောင့် ရေထဲသို့ ရောက်သွားပြီဖြစ်သော ရွက်
 ကြီးမှာ လေရွက်အဖြစ်ဖြင့် လှေကို အညာသို့ ဆန်စေမည့်အစား ရေရွက်
 အဖြစ်ဖြင့် လှေကို ဦးလည်စေကာ လှေသည် ရေစီးသန်သန်နှင့်အတူ
 ဘေးသို့တိမ်းပြီး ဘေးတိုက်ကြီး အစုန်ဘက်သို့ မျောလေတော့သည်။

စာရေးသူတို့မှာ အသက်ကို ဘယ်နေရာတွင် ထားရမှန်း မသိ
 တော့။ ယခင် ဆိုခဲ့သော လေလုံသံပုံးကိုသာ အမြန်ယူ၍ ကြိုးများကို
 ကိုင်ထားလိုက်ရလေသည်။

‘ဘုရား ဘုရား ... ဒုက္ခပဲဗျို့ ... ဘယ်လိုလုပ်ကြမတုံး’ ဟု စာရေး
 သူက အလန့်တကြား မေးမိ၏။ ထိုအခါ တက်မကိုင်ကြီးက အခြေအနေ
 ကို အကဲခတ်လိုက်ပြီးလျှင် ‘မစိုးရိမ်နဲ့၊ ကိစ္စမရှိဘူး၊ ဘာမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊
 ငြိမ်ငြိမ်သာထိုင်နေ’ ဟု သတိပေးလိုက်လေသည်။ သူသည် ဤလှေပေါ်၌
 ကပ္ပိတန် ဖြစ်လေရာ သူ့စကားအတိုင်း အသာပင် ငြိမ်၍ ထိုင်နေရ၏။
 ရင်ထဲတွင်ကား ဆိုး၍နေတော့သည်။ ထိုမိနစ်ပိုင်းကလေးသည် စာရေးသူ
 ၏ တစ်သက်တာအဖို့၌ အကြောက်မိဆုံး မိနစ်ပိုင်းပင် ဖြစ်လေသည်။
 စာရေးသူ လေယာဉ်ပျံ စီးစဉ်က ဒေလီမှ ကရာချီသို့ အကူးတွင် ဘီအိုအေစီ
 လေယာဉ်ပျံကြီး လေဝဲမိကာ ဗြောင်းဆန်အောင် လှုပ်ရှားသည်ကို ခံရစဉ်
 ကပင် ထိုစဉ်အခါ လှေပေါ်တုန်းကလောက် မကြောက်မိချေ။ အကြောင်း
 မှာမူ လေယာဉ်ပျံတွင် အားကိုးစရာ စက်ပါသည်။ စက်လည်၍နေသမျှ
 ကာလပတ်လုံး ကြံသာ ဖန်သာသည်။ မြန်မာ့ရွက်လှေမှာကား လေအား
 တစ်ခုတည်းကိုသာ အားကိုးရသည်။ စက် မပါချေ။ အားကိုးရသည့် လေ

ကပင် ယခု နှိပ်စက်ချေပြီ ဖြစ်သည်။ လှေဝမ်း ပျဉ်ပြားတစ်ချပ်သာ ခြားသော အခြား ရန်သူတစ်ပါး ဖြစ်သည့် ရေစီးကလည်း ကြမ်းတမ်းလှပေသည်။ စာရေးသူတို့မှာ ဤနည်းဖြင့် ရန်သူကြီးနှစ်ပါး ဖြစ်သော လေနှင့် ရေတို့၏ ပူးပေါင်းနှိပ်စက်ခြင်းကို ခံ၍နေကြရပြီ ဖြစ်သည်။ သူတို့၏ ဒဏ်ကို တုံ့ပြန် တွန်းလှန်နိုင်သော အင်အားလည်း မရှိတော့။ တက်မမှာလည်း ရေစုန် ဖြစ်သောကြောင့် မကစားတော့ချေ။ လှေကို မထိန်းနိုင်တော့ချေ။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူတို့၏ ဝန်အပြည့်နှင့် လှေကြီးသည် ရေစုန်သို့ လျင်မြန်စွာ မျော၍ နေတော့သည်။ စာရေးသူတို့၏ နောက်ဘက်တွင်လည်း ရွက်အားနှင့် တန့်၍ခံနေကြသော လှေကြီးများက မားမားကြီးရှိနေသေးသည်။ ဤဝန်လေး၊ ဤအရှိန်နှင့်သာ လှေချင်း ဝင်၍ ဆောင့်မိမည် ဆိုပါက စဉ်းစားဝံ့စရာပင် မရှိတော့ချေ။

သို့သော် ကံတရားကား ထူးဆန်းလှပါသည်။ စာရေးသူတို့၏ လှေသည် ဦးလည်ကာ ရေထဲ၌ ရွက်ကြီး တရွတ်တိုက်လျက် ရေစုန်သို့ မျောပါသွားရာ၌ ကံအားလျော်စွာ အခြား လှေကြီးများနှင့် သီကာပွတ်ကာ လွတ်သွား၏။ နှစ်မိုင်ခန့် မျောခဲ့ပြီးခါမှ ဧရာဝတီ အရှေ့ဘက်ကမ်းသောင်ပြန်တစ်နေရာတွင် ထိုး၍ တင်လေတော့သည်။

တက်မကိုင်ကြီးသည် ကျင်လည်သော သူ၏ လှေထိုးသား ခေါင်းဆောင်အား သောင်ပေါ်သို့ ခုန်ဆင်းစေကာ လှေ၏ ထိပ်ဆံကြိုးနှင့် ကြက်ဘူးရိုက်ကာ ဝှဲသတ်စေသည်။ နားလည်သူများအဖို့ ရှင်းမည် ဖြစ်သော်လည်း ကျန်လူများအဖို့ အနည်းငယ်ရှင်း၍ ရေးရမည် ဆိုပါသော် လှေ၏ ထိပ်ဆံကြိုးမှာ လှေ၏ သျှောင်ဟု ခေါ်သော ထိပ်တုံးဖုကြိုး၌ ချည်ထားသောကြိုး ဖြစ်ပါသည်။ လှေဆိုက်ကပ်ရာ၌ လှေအရှိန်သတ်သောကြိုး ဖြစ်သည်။ ကြက်ဘူး ဆိုသည်မှာ လှေကို ကြိုးချည်ရန် သုံးသော ဝါးကျစ်အချွန်များပင် ဖြစ်သည်။ ဝှဲသတ်ခြင်းမှာ လှေ၏ ထိပ်ဆံကြိုး အဖျား၌ ကွင်း ရှိသည်။ ထိုကြိုးကွင်းထဲသို့ ကြက်ဆူးခေါ် ဝါးချွန်ကို ထိုးသွင်းကာ သောင်ပြင်၌ ထိုးစိုက်၍ လှေအရှိန်သေအောင် တောင့်ခံထားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ လှေကို ဝှဲသတ်လိုက်သည့်တိုင်အောင် လှေ၏ ဝန်အလေးချိန်မှာ များလှသောကြောင့် သောင်ပြင်၌ စိုက်ထားသော ကြက်ဆူးသည် ကြိုးတင်း၍ သွားသောအခါ မြေပျော့ပျော့တွင် လယ်ကို ထယ်ထိုးသော

အခါမှာလို တဖျစ်ဖျစ်မြည်ကာ သောင်ပြင်၌ မခံမရပ်နိုင် ပါ၍လာ၏။ လှေသားနှစ်ယောက်က ကြက်ဆူးကို အတင်းကိုင်၍ထားရင်း သူတို့ပါ တရွေ့ရွေ့ ကြက်ဆူးနောက်သို့ ပါလာ၏။ သို့သော် ကိုက်ငါးဆယ်ခန့် ဤသို့ အနိုင်အထက် ဝှဲသတ်လိုက်သော အခါတွင်မူကား လှေကြီးသည် အရှိန်တန်၍သွားကာ နိုင်နိုင်နင်းနင်း ထိန်းထားနိုင်သော အခြေအနေကို ရ၍ လာလေတော့သည်။ သို့ ရေစီးက သောင်ဦးကိုရိုက်ကာ မြစ်ငယ်သို့ ပြန်စီးနေလေရာ လှေကြီးမှာ ကမ်းနှင့် ကွာ၍ ကွာ၍ သွားနေပြန်လေ သည်။ ဤတွင် အခြား လှေသားတစ်ယောက်က နပန်းဟု ခေါ်သော ကြိုးနှင့် ရေထဲ ခုန်ဆင်းသွားရပြန်လေသည်။ နားပန်းကြိုးမှာကား လှေ၏ ဦးပိုင်းနှင့် ပဲ့ပိုင်း ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် နှစ်လုံးစီ ရှိနေသော သစ်သား ဖုကြီးများ၌ အသင့်ထားသော ကြိုးခွေကြီး ဖြစ်ပါသည်။ လှေသားများ သည် လှေပေါ်မှ ပစ်ချပေးလိုက်သော ကြက်ဆူးနှင့် လက်ရိုက်ကို ယူကာ ကြက်ဆူးနှစ်ချောင်းကို သောင်ပြင်၌ ရိုက်သွင်းလိုက်ပြီး နားပန်းကြိုးနှင့် ပတ်ထားလိုက်၏။ ထိုအခါ၌ လှေသည် မြစ်လယ်ဘက်သို့ ခွာ၍မထွက်ဘဲ ငြိမ်သွား၏။ ပြီးမှ ထိုနားပန်းကြိုးများကို တဖြည်းဖြည်း ဆွဲ၍တင်းလိုက်ရာ၊ လှေကြီးသည် မြစ်လယ်သို့ ကား၍ ထွက်နေရာမှ သောင်ဘေးနှင့် ဘေးချင်း ယှဉ်လျက်သာ ငြိမ်သက်စွာ ရပ်လိုက်နိုင်ပြီ ဖြစ်လေသည်။

ထိုအခါ၌ လှေသား နှစ်ယောက်သည် ထိုးဝါးများကို ယူကာ သောင်စပ်တွင်ထောက်၍ လှေကြီး၏ လက်ရုံး၌ ကြိုးချည်ထားလိုက်ရပြန် ၏။ ဤနည်းဖြင့် လှေကြီး သောင်ပေါ်သို့ အနီးကပ်လွန်ပြီး သောင်တင် မသွားစေရန် ကာကွယ်ထားရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အလွယ်ရေးရသော် ဆင်ရိုင်းကြီး တစ်ကောင်ကို ရှေ့မတိုးနိုင်၊ နောက်မဆုတ်နိုင်၊ ဘေးသို့ မကားနိုင်အောင် ခြေလေးဖက်တွင် ထူးခတ်၍ ထားသလို လှေကြီးကို လည်း ရှေ့မတိုး၊ နောက်မဆုတ်၊ ဘေးမကားအောင် ထိန်းလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပြီးမှ ပဲ့နားပန်းကြိုးဟုခေါ်သော လှေပဲ့နားက ကြိုးခွေကိုယူ၍ အကယ်၍ ဝဲပြန် ရှိခဲ့သော် လှေကြီး အထက်ဘက်သို့ မျောကာ ဆန်တက် မသွားအောင် ထိန်းချုပ်လိုက်ရပြန်လေသည်။ လှေကြီး မလှုပ်နိုင်တော့ချေ။

‘ကဲ့ဟေ့ လွှတို့ ဆောက်တို့ ထုတ်ကြ၊ ရွက်တိုင် အသစ်လဲမယ်၊ ဒီနေရာမှာ နေရာလည်း မကောင်းဘူး၊ စခန်းလည်း မသင့်ဘူး၊ တော်တော် ကြာ ညဘက်ရောက်ရင် လေတိတ်သွားမှာ စိုးရတယ်။ ဘေးက ဗောဝါး

နှစ်လုံးကို ဖြုတ်ကြ၊ တချို့က ရွက်တိုင်ကိုဖြုတ်၊ တချို့က ရွက်ကြိုးနဲ့ ရွက်လက်ကို ရှင်း၊ စက်သီးကိုလည်း ဖြုတ် ...’

တက်မကိုင်ကြီးသည် လျင်မြန်စွာ အမိန့်ပေးလျက် ရှိနေသည်။ လှေသားများလည်း ရေထဲက ရွက်ကြိုးကို ရွက်လက်ခေါ် ဝါးတန်းကြီးမှ ဖြုတ်သူဖြုတ်၊ စက်သီး ဖြုတ်သူဖြုတ်၊ ကျိုးသွားသော ရွက်တိုင်ကြီး နှစ်လုံးကိုလည်း ရွက်လက်အဖျား နှစ်ဖက်ကို ထိန်းသော ဗောကြိုးများကို ရှင်းသူ ရှင်း၊ ရေသီကြိုးများကို ရှင်းသူရှင်းနှင့် အတော်ပင် အလုပ်များ၍ နေကြလေသည်။

“ဒီနေရာမှာ နေရာလည်း မကောင်းဘူး” ဟု တက်မကိုင်က ပြောလိုက်ခြင်းမှာ အခြား မဟုတ်၊ စာရေးသူတို့ ရောက်နေသော အကောက်တောင် အောက်ဆွဲနေရာမှာ မကြာခဏ ကုန်သည်လှေများကို ဓားပြတိုက်လေသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူတို့ထက် လေးရက် စောကာ ဆန်တက်သွားသော ပခုက္ကူမှ လှေကြီးတစ်စင်းကို ဓားပြတိုက်ရာ၊ တက်မကိုင်မှာ ဓားပြတို့၏ သေနတ်လက်ချက်ဖြင့် ပဲ့စင်ပေါ်မှ ရေထဲသို့ လိမ့်ကျကာ သေဆုံးသည် ဟူသော သတင်းကိုပင် မြန်အောင်တုန်းက ကြားခဲ့ရလေသေးသည်။ ထို့ကြောင့် တက်မကိုင်က ချက်ချင်း ရွက်တိုင်သစ် လဲရန် အပူတပြင်း စီစဉ်နေခြင်း ဖြစ်လေသည်။ စစ်အတွင်း ခေတ်ပျက်ကြီး ဖြစ်၍ လယ်ပြင်ထဲတွင် တောကြောင်များကလည်း အမျိုးမျိုး လက်ခမောင်းခတ်၍ နေကြချိန် ဖြစ်လေသည်။

‘ကဲ ရေပက်ကန်က မောင်ရင် ထမင်းအိုး ဟင်းအိုး တည်၊ ဘာမှ ဝင်မလုပ်နဲ့၊ သူတို့ လုပ်ကိုင်ပြီးမှာနဲ့ ထမင်းကျက်မှာနဲ့ အတော်ပဲ၊ ဒီလေဟာ သွားဦးမှာ မဟုတ်ဘူး။ ခု ညဘက်မှာပဲ ဆက်ပြီး တိုက်မယ်၊ လှေထွက်မှ ထမင်း အလှည့်ကျ စားကြ၊ မနက်ဖြန် မနက်တော့ ပြည်ဆိပ်ကမ်းပေါ့ကွာ၊ ဝက်သားဟေ့ ... ဝက်သား တစ်ပိဿာ’

တက်မကိုင်ကြီးက အားပေးစကား ပြောလိုက်ပါသည်။ “ဝက်သား” ဆိုသော အသံကို ကြားရသောအခါ အားလုံး အားတက်သရော အလုပ်လုပ်ကြသည်။ လှေ၏ထုံးစံမှာ မြို့ဆိပ်ကို မဆိုက်သေးသမျှ နေ့ညမရွေး ရွက်တိုက်နေလျှင် လည်းကောင်း၊ လေမသင့်၍ ရွာသိမ် ရွာငယ်များ၌ ရပ်နား စခန်းချရလျှင် လည်းကောင်း မနက်ပြန် ညပြန် ပဲဟင်းနှင့် ငပြာရည် ချက်ကိုချည်းသာ ကျွေးသည်၊ စားရသည်။ ပြည်၊ အာလံ၊ သရက်၊ မကွေး၊

လမ်းရွာ၊ ရေနံချောင်း၊ ညောင်ဦး၊ ပခုက္ကူ စသော မြို့ကြီးများတွင် လှေ
စခန်းချမှ နောက်တစ်နေ့နံနက် လှေအထွက်တွင် ဝက်သားတစ်တွဲ ဝယ်
လာကာ လှေပေါ်တွင် ဟင်းကောင်း စားကြရလေသည်။ ဤထုံးစံကား
ရှေးကတည်းက ထုံးစံ ဖြစ်လေသည်။

တက်မကိုင်ကြီး၏ အမိန့်အတိုင်းပင်လျှင် စာရေးသူတို့ လှေမှ
လှေသားများသည် ရွက်တိုင်အသစ်ကို နဖားဖောက်၍ ရွက်တိုင်သစ် ထူ
ကြသည်။ ပြီးလျှင် သက်ဆိုင်ရာ ကြီးများကို တောင့်တင်းအောင် ချည်
နှောင်လိုက်ကြသည်။ ရွက်တိုင်အသစ် မားမားမတ်မတ် ရပ်၍နေလေပြီ။
ထို့နောက် ရွက်လက်တွင် ရွက်ကြီးကို လိပ်၍ သင်အူကြီးများနှင့် ချည်
နှောင်လိုက်သည်။ ကံကောင်းထောက်မသည်မှာကား လဆန်းရက် ဖြစ်
သောကြောင့် လရောင်ကလေး ကောင်းစွာ ရနေသည်။ ဖြူဖွေးသော သဲ
သောင်ပြင်မှ ရောင်ပြန်ဟပ်သောကြောင့် ပိုမို လင်းကျင်း၍ နေလေသည်။
အချိန်မှာကား ည ၇ နာရီခွဲခန့် ရှိ၍နေပေပြီ။

ရွက်တင်သူတို့က တင်နေချိန်တွင် အချို့က စူး ဆောက် ကိရိယာ
တန်ဆာပလာများကို သိမ်းဆည်းနေကြ၏။ စာရေးသူတို့ ညီအစ်ကိုက
လည်း ဗရေ ဖြစ်၍နေသော လှေပေါ်တွင် ပစ္စည်းများ၊ သံပုံးများကို နေရာ
ပြန်၍ချထားကာ ထမင်းစားပွဲခင်းခြင်း၊ ပန်းကန်ဆေးကြော ပြင်ဆင်ခြင်း
တို့ကို ကူညီညာ လုပ်ပေးနေရသည်။ “ငါ လှေသူကြီးပဲ” ဟု ဆိုကာ
အခံသား ထိုင်၍နေရသော အချိန်အခါမျိုး မဟုတ်ချေ။

မကြာမီပင် တကျည်ကျည်နှင့် စက်သီးသံ ကြားရကာ ရေစိုနေသဖြင့်
လေးလံနေသော ရွက်ကြီးသည် ရွက်လက်ဖျားများ တညွတ်ညွတ်နှင့် ရွက်
တိုင်ခေါင်းသို့ ရောက်၍ သွားလေတော့သည်။ တက်မကိုင်ကြီးသည်
လရောင်ထဲ၌ ခပ်ဖွေးဖွေးကလေး မြင်၍နေရသော ကုက္ကလံကို ကြည့်လိုက်
သည်။ ကုက္ကလံသည် တဖျတ်ဖျတ်နှင့် လေထဲတွင် မြူးနေ၏။ လေမှာ
မကြမ်းတော့သော်လည်း တော်တော်ကလေးပင် ပြင်းသည်။ လှေသမား
အကြိုက် ခရီးသွား ညလေမျိုးပင် ဖြစ်သည်။ ခရီးတွင်သည်၊ နေပူသက်သာ
သည်။

‘ကိုင်းဟေ့ ရွက်တင်ပြီးရင် ကြက်ဆူးနားပန်း ဖြုတ်ကြ။ နှစ်ယောက်
က ထိုးဝါးကိုင်း၊ လှေသျှောင်ကို ရေပက်၊ လှေ ထွက်မယ်’

တက်မကိုင်ကြီးက တပ်လှန့်၍ နှိုးလိုက်၏။ လှေသျှောင်ဟု ခေါ်

သော ဦးတုံးကို လှေထွက်ခါနီးလျှင် ရေပက်၍ ဆုမွန်ကောင်းများ တောင်းရသည်။ ဆိုင်ရာ ပိုင်ရာများကို ကန်တော့ပြီး အပြစ်ရှိလျှင် ခွင့်လွှတ်ပါဟု တောင်းပန်ရသည်။ ဤကား လှေထွက်တိုင်း မပျက်ရသော ထုံးစံ ဖြစ်သည်။

ဤသို့သော လုပ်ငန်းများကို သူ့နေရာ သူ့တာဝန်နှင့်သူ သွက်လက်စွာ လုပ်ကြသည်။ ကြက်ဆူးများကို နုတ်လိုက်ပြီးနောက် လှေသမားနှစ်ဦးက လှေနံပေါင် လက်ရုံးကိုတွန်းကာ လှေကို သောင်မှ ခွာပေးသည်။ ပြီးလျှင် လှေပေါ်ကို တွယ်၍ တက်လာကာ ထိပ်ဆံ နားပန်းကြိုးများကို ခွေရသည်။ ကြိုးများ ခွေထားမှ နေရာရှင်းကာ အသွားအလာ လွယ်ကူသည်။ အရေးပေါ်လျှင် သုံးရန် အဆင်သင့် ရှိသည်။ ကြိုးခွေရခြင်းသည် ကား တာဝန်ကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

လှေဦးမှ တစ်ယောက်၊ လှေ၏ ငါးပိုင်းခေါ် ခါးပိုင်းမှ တစ်ယောက်၊ လှေပဲ့အနီး ပေါင်းနားက တစ်ယောက်၊ ထိုးဝါး ကိုယ်စီထောက်ကာ လှေကို ရေလယ်သို့ ခွာပေးလိုက်၏။ တစ်ယောက်က ရွက်လက်က ချက်ကြိုး၊ လျှော်ကြိုးများကို ဘော်ကြိုးများကို ဆွဲဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ဖြတ်လိုက်ရာ ရွက်ကြိုး ပွင့်သွား၏။ လှေကြီးသည် ရေစုန်သို့ အနည်းငယ် မျောပါသွား၏။ ပြီးလျှင် ခဏချင်း ရွက်၌ လေဝင်၍ ဖောင်းလာကာ တက်မကိုင်ကြီး၏။ ကျင်လည်မှုကြောင့် မြောက်စူးစူးသို့ ဦးတည်ကာ ခဏတွေ၍ ခံနေပြီးမှ လရောင်ဖွေးဖွေးတွင် အခုသား မြစ်ညာဘက်သို့ ဆန်တက်ပါလေတော့သည်။

‘ကဲဟေ့ တစ်ယောက် လာစမ်း၊ တက်မစင်ကို။ ငါ ထမင်းစားဦးမယ်’

တက်မကိုင်သည် တက်မကို သူ့တပည့်တစ်ဦးအား အပ်ထားခဲ့ပြီး ပေါင်းထဲသို့ ဆင်းလာ၏။

‘ဘယ့်နယ်လဲ ... ညီတို့ ဆာကြပြီလား’

သူက စာရေးသူတို့ကို မေး၏။

‘ဆာပြီဗျို့၊ ခုနကတော့ ဆာရမှန်း မသိဘူး’

‘အင်း ... ညီတို့ ကောလိပ်ကျောင်းသားတွေ ဒီဒုက္ခမျိုးကို ဂျပန်ခေတ်ကျမှ တွေ့ဖူးကြတာပေါ့ကွယ်။ ဟဲ ဟဲ ... ဗဟုသုတ တစ်မျိုးပေါ့’ တက်မကိုင်သူက ကိုင်နေ၏။ ရေသီကြိုးကို တစ်ယောက်က

ထိန်းပေးနေ၏။ ကျန်လူများသည် လက်ဆွဲမီးအိမ်၏ အလင်းရောင်ဖြင့် ထမင်းစားကြသည်။ ညနေက စိုးရိမ်ပင်ပန်းခဲ့ကြသလောက် ထမင်းစား မြိန်လှပေသည်။ လှေကြီးသည် တရိပ်ရိပ် ပြေးနေ၏။

မကြာမီပင် စာရေးသူတို့၏ လှေကြီးသည် အခြား လှေတစ်စင်းကို ဆယ်ပေခန့် အဝေးမှ ဖြတ်ကျော်၍ တက်နေ၏။ ထိုလှေပေါ်မှာ ပလွေသံ ချိုချိုကို ကြားရလေသည်။ လေကလေး ကောင်းမှ လှေသားတို့ နားကြ ရလေသည်။

‘ဘယ်ကိုတုံးဗျို့’

ခပ်မှောင်မှောင်ထဲမှာပင် ထိုလှေပေါ်က လှမ်းမေး၏။

‘ရေစကြိုကိုဗျို့’ ဟု စာရေးသူတို့ လှေက လှမ်းအော်၏။

‘ညလုံးပေါက် တိုက်ကြမလား၊ အဖော်ရအောင်ပေါ့’

‘ကျုပ်တို့က ပြည်ကို ခဏ ဝင်ဦးမယ်’

‘ဒါဖြင့် နေရစ်ကျပေတော့ဗျို့၊ ကျုပ်တို့တော့ ညလုံးပေါက် တိုက် မယ်၊ အောင်လံ သရက် ရောက်မှာပဲ’

‘ထမင်းစားသွားကြဦးဗျို့’

‘စားပါ စားပါ ... စားပြီးကြပါပြီ’

လူချင်း ကောင်းကောင်း မမြင်ရသော်လည်း မြန်မာ အချင်းချင်း ဘဝတူချင်း ဆိုသည်မှာ ကြင်နာတတ်ကြပေသည် တကား။

ကောလိပ်ကျောင်းမှ ထွက်ခဲ့ရသော အခါမှာ စာရေးသူတို့၏ ခေတ်က ဆိုလျှင် တော်တော်ပင် ခေါင်းနားပန်း ကြီးရသော အခါမျိုး ဖြစ်လေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၃၄ ခုနှစ်လောက်ဆီသို့ ရောက်ခဲ့သောအခါ၌ ကမ္ဘာ့ စီးပွားပျက်ကပ်ကြီးသည် ဥရောပမှ နေ၍ အာရှတစ်လွှားသို့ တိုင်အောင် ဂယက်ရိုက်လျက် ရှိနေပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း “ဘုရား နှာခေါင်း ပျားစွဲ၊ စပါးတစ်တောင်း ငါးပဲ၊ ကုလားခေါင်း ဓားဝဲ” ဆိုသော တဘောင်စကားများပင် ပေါ်ပေါက်လျက် ရှိနေလေရာ မြန်မာ့ လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှု အရိပ်အယောင်များသည်လည်း တစ်စထက်တစ်စ ပေါ်ပေါက်၍လာလျက် ရှိနေပေတော့သည်။

ထိုစဉ်အခါက တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂကလည်း အတော်ကလေးပင် ထထကြွကြွ လုံ့လဥဿာဟ စိုက်ထုတ်လျက် နိုင်ငံ၏ ကောင်းကျိုးကို သယ်ပိုးရွက်ဆောင်လျက် ရှိနေပေသည်။ ထင်ရှားသော ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည့် ကိုနု၊ ကိုလှရွှေ အစရှိသူများကလည်း နိုင်ငံရေးအတွင်းသို့ ခြေစုံပစ်၍ဝင်ကာ နိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေးအတွက် အသက်ပေး၍ ဆောင်ရွက်တော့မည်ဟု တိတိလင်းလင်း ကြေညာလိုက်ကြသော အခါလည်း ဖြစ်နေပေသည်။

စာရေးသူ၏ အဖို့တွင်မူကား ထိုနိုင်ငံရေး ကိစ္စများကို ဘေးပန်းမှသာ ထိုင်၍ ကြည့်နေခဲ့သောသူ တစ်ယောက်မျှသာ ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ထိုင်၍ ကြည့်နေခြင်းမှာကား အကြောင်းရှိပေသည်။ ထိုအကြောင်းမှာ အခြား မဟုတ်ပေ။

စာရေးသူအား ကောလိပ်သို့ ပို့၍ပေးသော ကျေးဇူးရှင်ကြီးမှာ ထိုစဉ် အခါက အစိုးရ လခစားအမှုထမ်းတစ်ဦး ဖြစ်ပေရာ၊ စာရေးသူက သပိတ်မှောက် ကိစ္စများတွင် ပါဝင်နေပါက ကျေးဇူးရှင်ကြီး၏ အပေါ်၌ အထက်အရာရှိ၊ အင်္ဂလိပ် အစိုးရများက ငြိငြင်မည်ကို စိုးရိမ်၍ နေရလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် စာရေးသူမှာ “နိုင်ငံရေး” အရ သွေးပူ၍နေသူ ဖြစ်လင့်ကစား “အခြေအနေ” အရ တုတ်တုတ်မျှ မလှုပ်ဝံ့ဘဲ ရှိ၍နေခဲ့ရလေသည်။ သတ္တိကြောင့်ခြင်း တစ်မျိုးဟု ခေါ်မည်ဆိုလျှင်လည်း ခေါ်ဆိုထိုက်လှပေတော့သည်။

မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂ၏ အမိန့်ကိုကား တစ်သဝေမတိမ်း လိုက်နာလျက် ရှိ၍နေခဲ့၏။ ကျောင်းသားများအား ကျောင်းမတက်ဘဲ နေကြရန် သမဂ္ဂက ညွှန်ကြားလွှာ ထုတ်ထား၏။ ထိုညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ကျောင်းမတက်ဘဲ နေခဲ့ပေသည်။ သို့သော် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား သပိတ်စခန်း ဖြစ်သော ရွှေတိဂုံဘုရား အလယ်ပစ္စယ်ကိုကား မရောက်ခဲ့ပေ။ မှတ်မိကြပေလိမ့်ဦးမည်ဟု ထင်သည်။ ထိုစဉ်က ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်များမှာ ကိုနု၊ ကိုလှရွှေ၊ ကိုသိန်းဖေ၊ ကိုသိန်းမောင် စသူတို့ ဖြစ်ကြ၏။ စာရေးသူတို့၏ အချစ်တော် အစ်မကြီးများ ဖြစ်ကြသော မမကြီး (အင်းယား-ခြင်းကြား) နှင့် မမအုန်းတို့ကလည်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူများကို ခေါင်းဆောင်ကာ (မော်လမြိုင်ဇရပ်၌ ထင်သည်) ရဲရဲဝံ့ဝံ့ပင် သပိတ်မှောက်၍ နေလျက် ရှိကြပေသည်။

ထိုစဉ်အခါက စာရေးသူသည် စမ်းချောင်း ရပ်ကွက်၌ ကျင်းပသော တရားပွဲ တစ်ပွဲကို အေးကျော် (အပုလေး) နှင့် တက်ရောက် ဟောပြောရန် တာဝန်ကျ၍ လာလေသည်။ စာရေးသူမှာကား Public Speaking လူထုတရားပွဲများ၌ ဟောပြောနည်းကို နည်းနည်းပါးပါးမျှ နားလည်သူ တစ်ယောက် မဟုတ်ပေ။ ထွက်ဟဲ့-ထွက်ဟဲ့ ဟု ဆို၍သာ ထွက်လိုက်ရသောသူ ဖြစ်၏။ တိမ်ကြားမင်းခေါင် ဆိုသော်လည်း သူလိုငါလိုထဲက ပါတကား ဆိုသော စကားနှင့်ပင် တူ၍ နေလေတော့သည်။ သို့ရာတွင် စင်မြင့်ပေါ်သို့ တက်ခိုင်း၍ ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ်ထမ်းဆောင်ရသော အခါ၌ စကားတိုတိုနှင့်ပင် ကိုယ်လိုချင်သော အချက်ကို ကြီးစား၍ ပြောခဲ့ရပေသည်။

အနည်းငယ် ဇာတ်ကြောင်းဖော်ချင်ပါသေးသည်။ တရားပွဲ ကျင်းပ ရာ၌ မြို့မိမြို့ဖများကလည်း သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်းပင် လာရောက် အားပေးကြသည်။ ထိုခေတ်က တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသည် ပြည်သူ့မျက်စိများ ဖြစ်၍ နေကြပေသည်။ နိုင်ငံ၏ နောင်တစ်ခေတ်တွင် ခေါင်းဆောင်ကြမည့် လူငယ်များ ဟူ၍ တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျောင်းသားမိဘများကလည်း အားပေး ထောက်ခံလျက် ရှိနေကြသော အချိန်လည်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုအချိန်မျိုးတွင် နိုင်ငံရေးနှင့် မကင်းသော ဟောပြောချက်ကို ပြောဆိုရသည်မှာ မလွယ်ကူလှပေ။ သို့သော် ကံအားလျော်စွာ ပြောစရာ အချက်ကလေး တစ်ချက်ကို သွား၍ တွေ့ရလေသည်။ ယင်းသည့် အချက်မှာကား “သပိတ်” ဆိုသော စကားပင် ဖြစ်လေသည်။ “သပိတ်မှောက်သည်” ဆိုသော စကားမှာ အတော်ကြီးပင် လေးနက်သော စကားတစ်ရပ် ဖြစ်လေသည်။ ထိုစကား၏ အရင်းအမြစ်ကို ကောက်ရပါသော် “ဆေးဖော်ကြောဖက်” မလုပ်တော့ပြီ ဟူသော စကားပင် ဖြစ်သည်။ အများက အမြတ်တနိုး ဟု ယူဆနေသော Value တန်ဖိုးကို ကျောခိုင်း၍ ပစ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ “ဘိုင်းကောက်” ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ် အစိုးရတို့က ပေးသမျှ၊ ကျွေးသမျှ ဘဝတွင်ပင် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ၍ မှိန်းနေကြသော ခေတ်မျိုးကို ငါတို့ မလိုချင်ဟု အတွေးအခေါ်အသစ် ပြောင်းလဲလာခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

စကားကြုံသဖြင့် ရေးလိုပါသေး၏။ ထိုအချိန်လောက်တွင် ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံးကလည်း ခေါင်းထောင်၍ ထ လာစ အချိန် ဖြစ်လေသည်။ ထိုစဉ်အခါက ရယ်စရာကောင်းသော အဖြစ်အပျက်ကလေးများကိုလည်း ကိုယ်တွေ့ ကြုံခဲ့ရဖူးလေသည်။

စာရေးသူ၌ မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ရှိ၏။ သူ့မျိုးရိုးမှာ အိန္ဒိယအနွယ် ဖြစ်၍ မိဘပေး၍ထားသော အမည်မှာ အဗ္ဗဒူဂနီ ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ဂနီသည် မြန်မာစိတ် (ဝါ) ဒို့ဗမာစိတ် အလွန်များသော သူတစ်ယောက် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူ့ကိုယ်သူ မြန်မာအမည် “ဘလွင်” ဟူ၍ ပြောင်းလိုက်ပြီးလျှင် ပိုက်ဆံတစ်မတ် ပေး၍ ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံးကို ဝင်လိုက်လေသည်။ ဤနည်းဖြင့် အဗ္ဗဒူဂနီသည် ပိုက်ဆံတစ်မတ် စည်းရုံးကြေးပေးလိုက်ခါမျှနှင့်ပင် “သခင်ဘလွင်” ဖြစ်၍ လာလေသည်။

သခင်ဘလွင်သည် ရန်ကုန်သို့ တက်၍လာ၏။ ထိုစဉ်အခါက

ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံး၏ လှုပ်ရှားမှုများမှာ တော်တော်ကလေး ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ လှုပ်ရှားနေရသော အချိန် ဖြစ်လေသည်။ သခင်ဘလွင်သည် ၃၄ လမ်း အောက်ပိုင်း တစ်နေရာ၌ရှိသော အခန်းကလေး တစ်ခန်း၌ အခြားသော သခင်များနှင့် လာရောက်နေထိုင်လျက် စည်းရုံးရေး ကိစ္စများကို နည်းနာနိဿယ ခံယူလျက် ရှိနေပေသည်။ စာရေးသူနှင့် သခင်ဘလွင်တို့ မမျှော်လင့်ဘဲနှင့် တွေ့ဆုံကြရာ၌ သခင်ဘလွင်က သူ၏ တည်းခိုရာ စခန်းကို ခေါ်၍သွား၏။ သူ၏ စခန်းမှာကား အတော်ကလေး စုတ်နပ်သော အခန်း ဖြစ်လေသည်။ နိုင်ငံရေး အယူဝါဒ စွဲမြဲသောသူများ စုဝေးနေထိုင်ရာ ဖြစ်သဖြင့် ပကာသန ဆို၍ ဘာမျှမရှိသော အခန်းတစ်ခန်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုအခန်း၌ သခင်ဘလွင်နှင့် အတူနေကြသော အခြား သခင် ပါတီဝင် နှစ်ယောက်တို့ကိုလည်း တွေ့ရလေသည်။

‘ကဲ ရဲဘော် ထွေထွေထူးထူးတော့ မပြောနဲ့၊ ပိုက်ဆံ ဘယ်လောက် ပါသလဲ’

ယင်းသည်ကား သူတို့၏ “ရိပ်သာ” ကလေးကို ရောက်သွားလျှင် သွားချင်းပင် သခင်ဘလွင်က မေးလိုက်သောစကား ဖြစ်လေသည်။

‘ပါပါတယ် သူငယ်ချင်း၊ ငွေ ငါးကျပ်ကျော်ကျော် ပါတယ်’

ယခုခေတ်တွင်ကား “ငွေငါးကျပ်” ဆိုသော စကားသည် မလောက်လေး မလောက်စား စကားတစ်မျိုးသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဟိုခေတ် ဟိုအခါကမူ ပိုက်ဆံ တစ်မူး ရှိလျှင် တော်တော်ကြီးပင် စမတ်ဂွမ်နိုင်သောခေတ် ဖြစ်၏။ ပြန်ပြောင်း၍ ကြည့်ကြပါဦးစို့။

ထိုစဉ်အခါက ဝက်သားဆန်ပြုတ် တစ်ပန်းကန်လျှင် တစ်ပဲသာ ပေးရ၏။ မစိန်ညွန့် (သို့မဟုတ်) ဣန္ဒိတံ ဆေးပေါ့လိပ်မှာ နှစ်ပြားဖိုး သုံးလိပ် ရလေသည်။

ထိုခေတ်အခါက ငွေငါးကျပ် ချမ်းသာသော သူမှာ ဧရာမ သူဌေးကြီး တစ်ယောက်နှင့် မခြားပေ။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း သခင်ဘလွင်တို့ လူသိုက်အား ထမင်းတစ်နပ်ကို စေတနာ ဗရမ္မဖြင့် ကျွေးမွေးနိုင်ခဲ့ပေသည်။ ကျွေးမွေးသည်ဟု ဟန်ကြီးပန်ကြီး လုပ်ကာ ရေးရသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုလျှင်မူ ငွေတစ်ကျပ်ပင် ပြည့်အောင် မကုန်ရပါပေ။ ကုလားပဲနှင့် ဆိတ်ရိုး ရော၍ချက်ထားသော ဟင်းတစ်ခွက်မှာ ဆယ်ပြားခန့်သာ ပေးရလေရာ၊ ပါပရာ တစ်ပြားဖိုး နှစ်ချပ်နှင့် အချဉ်ကလေးတွေပါ

အလကားရပြီး၊ ဆာဒါးခေါ် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းကို ဟင်းချိုအဖြစ်ဖြင့် သောက်လိုက်ရသောအခါ၌ တစ်ဝမ်းတစ်ခါ၏ ကိစ္စမှာ လွယ်လွယ်နှင့် ပြီးစီးသွားရလေတော့သည်။

သပိတ်အကြောင်းကိုလည်း ဆက်၍ ရေးရဦးမည် ဖြစ်သည်။ “သပိတ်” ဆိုသော ကိစ္စမှာ အဖိနှိပ်ခံ လူတန်းစားနှင့် ဖိနှိပ်သူ လူတန်းစား တို့ မိမိတို့ ပိုင်ဆိုင်ရာ လက်နက် အမျိုးမျိုးကို ကိုင်၍ လိပ်ခဲတည်းလည်း အင်အားချင်း ပြိုင်ကြသောကိစ္စ ဖြစ်၏။ တစ်နည်းဆိုရသော် စည်းလုံးခြင်း အင်အားနှင့် နိုင်ငံရေးအာဏာ အင်အားတို့ ပြိုင်ဆိုင်ကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပြိုင်ဆိုင်ပွဲ ဆိုသည်မှာ ဘယ်ပြိုင်ဆိုင်ပွဲ မဆို အဆုံးသတ်လျက် ရှိ၏။

အဆုံး အစ မရှိသော ကိစ္စ မဟုတ်ပေ။ မှောက်၍ထားသော သပိတ်သည် လှန်ရမည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း တက္ကသိုလ် သပိတ်သည်လည်း မှောက်ရာမှ လှန်ရသော ဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ရလေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသပိတ်မှ သွေးထိုး၍ ပေးလိုက်သော စိတ်ဓာတ်များသည် တော်လှန်ရေးသို့ တိုင်အောင် အကျိုးပေးခဲ့သည်။ ထိုအကြောင်းခြင်းရာများကို ကား အားလုံးသော စာဖတ်ပရိသတ်တို့ သိကြပြီး ဖြစ်သဖြင့် အကျယ်ချဲ့၍ ရေးသားရန် လိုတော့မည် မထင်ပေ။

သပိတ်ကိစ္စက ဦးဆောင်ပြီးနောက် တစ်စထက်တစ်စ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများသည် ပြင်းထန်သည်ထက် ပြင်းထန်၍ လာခဲ့ပြီးသည့်နောက်တွင် စာရေးသူသည် အိမ်ထောင်သည် ဘဝသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့၏။ အိမ်ထောင်ရေး ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ စာရေးသူ၏ အဖို့တွင် အဖ စာရေးဆရာကြီး ပီမိုးနင်း ရေးသလိုပင် ရေးသားလိုပေသည်။ ဆရာကြီးအား တစ်ခါက မေး၍ ကြည့်ဖူး၏။

‘ဆရာ၊ ဆရာဟာ အိမ်ထောင်ရေး လမ်းညွှန်ကျမ်းတွေကို အများကြီး ရေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေ အိမ်ထောင်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ နည်းယူမှတ်သားရအောင် ပြောပြ ဆုံးမပါ ဆရာ’

ဤကဲ့သို့ မေးလိုက်သော အခါတွင် ဆရာက ပြုံး၍နေပြီးလျှင်- ‘မင်း ခရီးသွားဖူးသလား’ ဟု ပြန်၍ မေး၏။

‘သွားဖူးပါတယ် ဆရာ’

‘အေးပေါ့ကွာ၊ အိမ်ထောင်ရေး ဆိုတာဟာ မီးရထားပေါ်မှာ ထိုင်ခုံ

တစ်ခုတည်း တွဲပြီး ထိုင်ရတာမျိုးကွ၊ It is an accident. ကြိုတင်ပြီး ကြံစည်ထားတာမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ မြန်မာလို ဆိုတော့ “ကံ” တရားလို့ ခေါ်တာပေါ့ကွာ၊ အေး ... အလွယ်ဆိုရင်တော့ နဖူးစာရွာလည် ဆိုတဲ့ စကားပဲ’

ဆရာ ပြောကြားခဲ့သည့်အတိုင်းပင် စာရေးသူ၏ အဖို့၌လည်း မတော်တဆ အနေဖြင့် အိမ်ထောင်သည် ဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ရလေသည်။ သို့သော်လည်း ထိုအိမ်ထောင်သက်သည်ကား ကံမပါခဲ့ချေ။ အိမ်ထောင် သည် ဘဝ၏ အကြောင်းကို ကောင်းစွာ မသိရသေးမီကပင် နွေလယ် အိပ်မက်၊ ဆပ်ပြာပူဖောင်း တစ်ခုသည် ကွဲအက်၍ ပျောက်ပျက်သွားခဲ့ ရလေသည်။ ဘဝမှတ်တမ်း၌ စာရွာသူတို့အား အကျိုးပြုနိုင်သော ကိစ္စများ ကိုသာ အဓိကထား၍ ဖော်ပြလိုသည် ဖြစ်သောကြောင့် ချန်လှပ်အပ်သမျှ သော ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စများကို ချန်လှပ်ထားလိုပေသည်။ ထိုကိစ္စ မျိုးတို့မှာ တစ်ဦးတည်းပိုင် ပုဂ္ဂလိက ကိစ္စမျိုးတို့သာလျှင် ဖြစ်လေရာ၊ စာရေးသမားတစ်ယောက် အနေဖြင့် အများ၏အကျိုးကို ဆောင်ရွက်နိုင် သော ကိစ္စမျိုး မဟုတ်၍ မှတ်တမ်းတင်ရန် သင့်အံ့ဟု မထင်ပေ။

ပထမအိမ်ထောင် ပျက်၍ ပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် လောက အလယ်ကောင်၌ ချာချာလည်၍ နေရပြန်သည်။ ပညာကလည်း မမီမကမ်း ဖြစ်၍နေသည်။ ဘွဲ့ရပြီးပြီ ဖြစ်သော်လည်း ဟိုခေတ် ဟိုအခါက လူတန်း စားတစ်မျိုး ဖြစ်သော ပညာတတ် အလုပ်လက်မဲ့ ဟူသော ဂုဏ်ထူးနှင့် နေရစဉ်တွင် ကျေးဇူးရှင် ဆရာ ဦးသန့် (ယခု ကုလသမဂ္ဂ) ထံမှ သံကြိုး ရိုက်၍ ခေါ်ကာ ကျောင်းဆရာ အလုပ်တစ်ခုကို ပေးသောကြောင့် ကိုယ့် ဝမ်း ကိုယ်ကျောင်းရသော ဘဝ အဆစ်အပိုင်းသို့ ချင်းနင်း ကူးပြောင်း လာခဲ့ရလေသည်။

‘ဆရာ ... လက်မှတ်တော့ ထိုးရမယ်၊ ဒါပေမဲ့ တစ်ရာနှစ်ဆယ့် ငါးကျပ်ပဲ ပေးနိုင်မယ်၊ ကျေနပ်ရဲ့လား’

မြန်မာရာဇဝင်ကို ရေးသားသော ဆရာကြီး ဦးအုန်းမောင်နှင့် ဆရာ သန့်တို့က ပြောကြ၏။

ယင်းသည်ကား စာရေးသူ အလုပ် စ၍ ဝင်သောနေ့က ဖြစ်လေ သည်။

ထိုစဉ်ခေတ်မှာ C.N.E. ခေါ် Council of National Educator

အင်္ဂလိပ် အစိုးရ အထောက်အပံ့ခံ နေရှင်နယ် ကျောင်းများ၏ခေတ် ဖြစ်လေရာ၊ အထက်တန်းပြ ဆရာများကို စာရင်း၌ လခ နှစ်ရာကျော် ပေးသော်လည်း တကယ်တမ်းတွင်မူကား ထိုမျှမရကြ။ မရသော ငွေများမှာ ကား မည်သူကမျှ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း မရှိ၊ ကျောင်းရန်ပုံငွေသို့ ပြန်၍လှူရခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။ ကျေးကျေးနပ်နပ်ပင်လျှင် ထိုအလှူခံငွေကို အဖြတ်အတောက် ခံခဲ့လေသည်။

အထက်တန်းပြ ဆရာတစ်ယောက် ဘဝသို့ ရောက်ခဲ့သောအခါ၌ စာရေးသူမှာ ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ်တွင် ကိုယ် ရပ်တည်နိုင်ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် လောကကြီး၏ ကျယ်ဝန်းပုံကို စတင်၍ တွေ့မြင်ရလေတော့သည်။

ဟိုစဉ်ခေတ်အခါက ပစ္စည်းပေါ်၍ ငွေရှားသောခေတ် ဖြစ်လေရာ တစ်လလုံး ထမင်းလခ ပေး၍ စားသော်မှ တစ်ဆယ် ဆယ့်ငါးကျပ်ထက် ပို၍ မပေးရပေ။

ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ်တွင် ကိုယ် ရပ်တည်နိုင်သောအခါ၌ အိမ်ထောင်ရေး ကိစ္စက တစ်ထောင့်မှ ခေါင်းထောင်၍ ထ လာပြန်လေသည်။ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ တစ်ဘွဲ့ကိုလည်း မရကုတ်ကတ် ရှာကြံခဲ့၍ ရထားပြီးလည်း ဖြစ်သည်။ အမည်ခံအားဖြင့် လခ နှစ်ရာကျော်သော အလုပ်တစ်ခုကိုလည်း ဆုပ်ကိုင်၍ ထားမိပြီး ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော အရွယ်ကောင်း၊ ခေတ်ပညာတတ် တစ်ယောက်၏ အဖို့၌ ဆွေမျိုးဆက်လိုသောသူများက အလှူအလှူ ပေါ်ပေါက်၍ လာကြပေတော့သည်။ ဆန်းလှသည်ကား မဟုတ်ပေ။

သို့ရာတွင် မိမိကိုယ်ကို အာရုံစူးစိုက်လျက် ရှိသော ကိစ္စတစ်ရပ်ကလည်း ထိုအချိန်လောက်မှာပင် ပေါ်ပေါက်၍ လာပြန်လေတော့သည်။

ထိုမိန်းကလေးမှာကား တရုတ်ကပြားသွေး လေးပုံတစ်ပုံ ပါသော မိန်းကလေးတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။ သူသည် လက်မူပညာ၌ များစွာ တတ်ကျွမ်းသော မိန်းကလေးတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး၊ ဤစာရေးသူသည် နံနက်စောစောပိုင်း၌ အမြဲ နေ့စဉ် ထ ၍ လမ်းလျှောက်တတ်သောကြောင့် စာရေးသူဆောင်းရန် နှင်းကာ သိုးမွေးဦးထုပ်ကလေး ထိုးပေးရာက စ၍ အကျွမ်းတဝင် ဖြစ်၍ သွားခဲ့ရပေသည်။ ခများမှာ တော်တော်ကလေး ကသီလင်တနိုင်သော မိသားစုတွင် ပါဝင်သူ ဖြစ်၏။ သူသည် အမြွှာမွေး မောင်ငယ်ကလေး နှစ်ယောက်ကို ထိန်းကျောင်းရသော တာဝန်ကပင် လက်မလည်နိုင်အောင် ရှိ၍နေရသူ ဖြစ်သည်။ တစ်အိမ်လုံးတွင်လည်း သူ့လက် သူ့

ခြေသာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ သူ့အား မြတ်နိုးခြင်း အပြည့်အဝဖြင့် ခင်မင် မိခွဲပေသည်။ သို့သော် Man Proposes God Disposes ဆိုသော လူကြံ ကံဖန် လောက သဘောတရားအရ စာရေးသူသည် မိမိ ချစ်နှစ်သက်သော မိန်းကလေး၏ ရင်ခွင်ထဲသို့ မရောက်မူ၍ ဘဝတစ်မျိုး တစ်ဆစ်ချိုးကို ကွေ့လျှောက်သွားရလေတော့သည်။

ယင်းသည်ခေတ်မှာကား အိုင်စီအက်၊ ဘီစီအက် ဟူ၍ တတွတ်တွတ် ရေရွတ်မြည်တမ်း၍ နေကြသောခေတ် ဖြစ်လေရာ ဘီအေ အောင်ပြီးလျှင် ဘီအယ်(လ်) ဆက်၍ တက်ပြီး ဥပဒေပညာသင်ရင်း ဝန်ထောက် စာမေးပွဲ ဖြေကြသောခေတ် ဖြစ်လေသည်။ ပြောရပေဦးမည်။ ထိုစဉ်အခါက ငွေရှင်၊ ကြေးရှင် သမီးပျို မိဘများသည် “တို့မှာ ပိုက်ဆံ ရှိပြီးသားပဲ၊ ဂုဏ်ရှိဖို့သာ အရေးကြီးတယ်” ဟူသော အယူအဆ ရှိကြသည့်ခေတ် ဖြစ်လေရာ ပညာ တတ် သားရှင် မိဘများကလည်း သူ့ခေတ်နှင့် သူ့အခါ ယူလို့ အိုင်လို့ ရော၍ နေကြသောခေတ် ဖြစ်၏။ စာရေးသူ၏ မိခင်ကြီးသည်လည်း ယူလို့ အိုင်လို့ ရောခဲ့လေသည်။

ရယ်စရာတော့ တစ်မျိုးကောင်း၏။ စာရေးသူ လက်ထပ်ချိန်မှာ သီတင်းကျွတ် ကျောင်းပိတ်ရက်များ အတွင်းတွင် ဖြစ်လေသည်။ ခမ်းခမ်း နားနားပင် လက်ထပ်ရပါ၏။ ငွေတစ်ဝက် ကြေးတစ်ဝက် ရောထားသော လောဟာဖလားတွေ ဘာတွေလည်း တစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီး လက်ဖွဲ့ပစ္စည်း အဖြစ်နှင့် ရဖူးပေသည်။ လက်ထပ်ပြီးသောအခါ၌ ထိုပစ္စည်းများကို ပန်းထိမ်ဖို့သို့ ပြန်၍ ရောင်းစားရ၏။ အနှစ်သုံးဆယ်ကျော်ခန့် အခါက အိမ်ထောင်ရေး သက်တမ်း အစကို ပြန်၍ စဉ်းစားကြည့်လိုက်သောအခါ တွင် တစ်မျိုးပင်ဖြစ်၍နေပေသည်။ ခေတ်တို့သည် အဆက်ဆက် ပြောင်း၍ လာလျက် ရှိနေ၏။

ရေးရပေဦးမည်။ အိမ်ထောင်ရက်သား ကျပြီဟု ဆိုရသော်လည်း ဇနီးသည်မှာ သူ့မိသားစု၏ အိမ်ဦးစီး ဖြစ်နေ၍ စာရေးသူ အလုပ်လုပ်နေရာ မြို့သို့ ရုတ်တရက် လိုက်၍မလာနိုင်။ စာရေးသူ အလုပ်လုပ်နေရာ မြို့နှင့် ဇနီးသည် နေထိုင်ရာ ဇာတိမြို့မှာ မိုင်လေးဆယ်မျှ ကွာဝေး၍နေလေရာ သောကြာနေ့ ညနေ ရထားဖြင့် ဇနီးသည်ရှိရာ မြို့သို့ ပြန်ရပြီး တနင်္လာနေ့ နံနက်စောစော ရထားဖြင့် အလုပ်ရှိရာ မြို့သို့ ပြန်ရလေသည်။ အသူရကာယ် ဘဝမျိုးနှင့် ခပ်ဆင်ဆင် တူလေသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ ထို ၂

နှစ် အတွင်းတွင်ပဲ သမီးဦး ဖခင်အဖြစ်သို့ ရောက်လာခဲ့ရပြန်၏။ ထို သမီးဦးမှ ယခုအခါတွင် မြေးနှစ်ယောက်ပင် ထွန်းကား၍ နေချေပြီ။ တံတား အောက်တွင် ရေများသည် စီးသွားလျက် ရှိ၍နေ၏။ အချိန်ကာလ ဆိုသည် မှာလည်း မှန်မှန်ကြီး ရွှေ့လျားလျက် ရှိနေချေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း လောကထဲသို့ တစ်ခါတစ်ခေါက် အလည်အပတ် ရောက်၍လာသော လူ တစ်ယောက်၏ ဘဝဖြစ်စဉ်ကို ရေး၍နေမိခြင်း ဖြစ်၏။ စာရေးခြင်း အတတ် ပညာဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို ရှာဖွေနေသော သူတစ်ယောက်၏ အဖို့၌ စာဖတ်သူများ၏ အပေါ်၌ တာဝန်တစ်ရပ် ရှိ၏။ ထိုတာဝန်မှာကား သုံးချောင်းထောက်ထိုင်ခုံနှင့် တူသောတာဝန် ဖြစ်လေသည်။ အသိတိုးစေ၊ ပညာဖြိုးစေ၊ ပျော်ရွှင်စေ ဟူသော စေတနာ သုံးတန်ကို ထားရှိကာ စာပေ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေပါမည်ဟု ဆိုရပေတော့မည်။ ဤဘဝမှတ်တမ်း သည် စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုလျှင် ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရသော ခေတ်များ၏ သမိုင်း ကို တစေ့တစောင်း မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ဖြစ်လျက် သာမန် အညတရ တစ်ဦး၏ အမြင်ကိုသာ ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟုသာ ဆိုချင်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ လက်ထပ်ပြီးစအချိန် အဦးအစဉ်ပင် စာရေးသူမှာ သီတင်း တစ်ပတ်လျှင် ခြောက်ရက်မျှ ဇနီးသည်နှင့် ခွဲခွာ၍ နေရသော အဖြစ်မှာ တော်တော်ကလေး ဆန်း၍ နေပါ၏။ ဇနီးသည် ခဗျာကလည်း စာရေးသူ နှင့်အတူ မကွဲမကွာ လိုက်၍ နေချင်ပေသည်။ သို့သော်လည်း ဇနီးသည်၏ မိကြီး မိထွေး၊ ဘကြီး ဘထွေးတို့က သူတို့၏ တူမကို မခွဲခွာနိုင်သေး ကြောင်း၊ ဘာကြောင်း၊ ညာကြောင်းတွေကို ပြကာ စာရေးသူ၏ အလုပ် ရှိရာ မြို့သို့ မလိုက်ရန် တားမြစ်ထားကြ၏။ ထို့ပြင် အခြား အခြားသော အကြောင်းများလည်း ရှိပေလိမ့်ဦးမည် ထင်၏။ ရှိလည်း ရှိပေမည်။ ရှိမှန်း ကိုလည်း ရိုးတိုးရိပ်တိပ် မှန်းဆမိ၏။ သို့သော် ထိုနောက်ခံ အကြောင်း များနှင့် ပတ်သက်၍ မစဉ်းစားချင်ပေ။ အကြောင်းမှာမူကား ထိုကာလ သည် တော်တော်ကလေးပင် စိတ်ဆင်းရဲရသောအချိန် ဖြစ်၍နေလေသည်။

ကျောင်းဆရာ အလုပ်ကို လုပ်၍နေရင်းက တစ်နှစ်သက်တမ်း ကုန် ဆုံးသွားကာ ကျောင်းပိတ်ရက်များသို့ ရောက်၍လာလေသည်။ ထိုအခါ၌ လူကြီးများထံမှ အမိန့်တစ်ရပ် ပေါ်ထွက်လာ၏။ ယင်းသည်မှာ အလုပ်က ထွက်၍ ဥပဒေတန်းပညာကို သင်စေရန် ဖြစ်လေသည်။ မူရင်းကပင်လျှင် ဥပဒေတန်းပညာကို ဆက်၍သင်ရန် ရည်ရွယ်ရင်း ရှိပေရာ ဝမ်းသာအားရ

ပင်လျှင် အလုပ်က ထွက်လိုက်၏။ ထိုအချိန်၌ ဥရောပတစ်လွှားတွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်၍ ဖြစ်ပွားနေပေပြီ။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ဂျာမန်တို့အား စစ်အရုံးကြီး ရုံးနေကြခိုက်လည်း ဖြစ်လေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရေးတွင်လည်း လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်လာ၏။ အင်္ဂလိပ်က မြန်မာတို့၏ ထောက်ခံမှုကို လိုချင်၏။ မြန်မာတို့ကလည်း စစ်ကို ကူ၍ တိုက်မည်။ မြန်မာပြည်ကို အုပ်ချုပ်ရေး အဆင့်အတန်း တိုးမြှင့်ပေးပါဟု တောင်းဆိုလာ၏။ ထို့နောက်တွင်ကား မြန်မာနန်းရင်းဝန် ဦးစော ဘိလပ်သို့သွားကာ အပြန်ခရီးတွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ဖမ်းဆီးပြီး အာဖရိကတိုက် ယူကန္တာနယ်၌ အကျယ်ချုပ်ထားခြင်းဖြင့် နိုင်ငံရေးခြေလှမ်း တစ်ရပ်၌ အဆုံးသတ်၍ သွားခဲ့လေသည်။

အင်္ဂလိပ်နှင့် ဂျာမန်တို့ စစ်အကြီးအကျယ် တိုက်နေကြဆဲ၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အတွင်းကျိတ် နိုင်ငံရေး ခြေလှမ်းတွေ ရှိနေ၏။ အထူးသဖြင့် ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံးနှင့် ဓားမပါတီတို့က ကြီးပမ်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိနေကြသည်။ ထို့နောက်တွင် သခင်အောင်ဆန်းတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ တိတ်တဆိတ် ထွက်ခွာသွားကြသည် ဆိုသော သတင်းဆန်းကို ခပ်သဲ့သဲ့ ကြားလိုက်ရလေသည်။ များမကြာမီပင် ဂျပန်က အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်တို့ကို စစ်ကြေညာနေလေတော့သည်။ ယင်းသည်ကား ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ဖြစ်၏။ ထိုသတင်းကို ကြားရသောအခါ၌ တက္ကသိုလ်ကျောင်းကို ပိတ်ပစ်လိုက်ရလေသည်။ စာရေးသူမှာလည်း ဥပဒေပညာကို သင်၍နေဆဲကပင် ကျောင်းအကန့်အသတ်မရှိ ပိတ်ပစ်လိုက်သောကြောင့် ယောက္ခမ မိဘများနှင့် ဇနီးသည် ရှိရာသို့ ပြန်ခဲ့ရလေသည်။

ဤနည်းဖြင့် ဘဝတစ်ဆစ်ချိုးကို ကွေ့၍လာရပြန်လေသည်။

တိုက်ရိုက် သက်ဆိုင်နေသည်ဟုကား မဆိုနိုင်ပါ။ သို့သော် သွယ်ဝိုက်သော နည်းဖြင့်ကား ကမ္ဘာ့ရေးရာများသည် စာရေးသူ၏ ဘဝသက်တမ်း၌ တစ်ဆစ်ချိုး အကွေ့များကို ချိုးကွေ့စေခဲ့လေသည်။ အကယ်၍သာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် ကမ္ဘာ့အရှေ့ဖျားသို့ ကူးစက်၍ မလာဘဲ နေမည်ဆိုပါက စာရေးသူနှင့်တကွ မြန်မာအမျိုးသားတို့၏ ဘဝသည် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်၍နေပေလိမ့်မည်ဟု ထင်ရပေသည်။

အခန်းဆက် ဆောင်းပါးများကို ရေးသားရခြင်းသည် ထုတ်ဝေသူများ၏ အဖို့ရော၊ ဆောင်းပါးရှင်၏ အဖို့ရော တစ်ခါ တစ်ခါ၌ တော်တော်လေးပင် အကျပ်အတည်း တွေ့စေနိုင်သော စနစ်တစ်ခု ဖြစ်သည်ကို ယခုမှပင် ကောင်းကောင်းကြီး ကိုယ်တွေ့ကြုံရလေသည်ဟု ဆိုရပေတော့မည်။

အကြောင်းမှာမူကား စာရေးသူ၏ ဤဆောင်းပါး အစီအစဉ်မှာ “တင့်တယ်၏ တင့်တယ်” ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်၍ ထားစေကာမူ Chronological Order နှစ်ပရိစ္ဆေဒ သို့မဟုတ် သက္ကရာဇ် အစီအစဉ် အတိုင်း တစ် ပြီးလျှင် နှစ်၊ နှစ် ပြီးလျှင် သုံး၊ သုံး ပြီးလျှင် လေး ဟူသော စနစ်ဖြင့် ရေးသားခြင်း မဟုတ်ပေ။ ပထမဦးစွာ ရည်ရွယ်သည်မှာ “နှစ်” များကို ပိုင်းခြားခြင်း မပြုဘဲ “ခေတ်” များကိုသာ ပိုင်းခြား၍ ရေးသားသွားလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ ရည်ရွယ်ချက်မှာကား မြန်မာလူမျိုးတို့၏ နိုင်ငံရေး ကြိုးပမ်းမှုကို သိမိသမျှ ရေးသားလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေး ကြိုးပမ်းမှုဟု ဆိုလိုက်သဖြင့် ဖေ-ပု-ရိန်၊ သရာဇ-၂၁ ဦး တို့က အစ ဖဆပလ အထိ စာဖတ်သူက မြင်၍ လာကြပေလိမ့်မည်။ စာရေးသူ ရေးသားချင်သော နိုင်ငံရေး ကြိုးပမ်းမှုမှာကား ထိုအသင်းအဖွဲ့တို့နှင့် ဘာမျှ မဆိုင်ချေ။ ဟုမ္မရူးနှင့် ဒိုင်အာဒီ ဂိုဏ်းကွဲတွေ ခေတ်ထစဉ်က ပန်းသပြေနှင့် ညောင်ရေ အိုးကို ရွက်ကာ ပင်နီအင်္ကျီ၊ ယောထဘီနှင့် အိမ်တော်ရာ ထီးကို ဆောင်း လျက် စီတန်းလှည့်လည်ပွဲတွင် နောက်နား ခပ်ကျကျက မထင်မရှား လိုက်ပါခဲ့သော ဟင်းရွက်သည် ခေါ် ဒေါ်ပုမ၏ နိုင်ငံရေး စေတနာကို လည်းကောင်း၊ ရေနံမြေ သပိတ်ကြီး ပေါ်ပေါက်စဉ်က သခင်မိုးလှကြီး

နှင့်ပင် စကားမပြောဖူးပါဘဲလျက်နှင့် တစ်နှစ်တာမျှ အချုပ်ခံရသော ရေနံ မြေ လုပ်သားကြီး ကိုထွန်းတင်၏ (ဘိုကုန်းရွာသား) ကို လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်ကို နာမည်မျှ မကြားဖူးပါဘဲလျက်နှင့် အတွင်းဝန်ရုံးကို ဝိုင်းခဲ့ရာတွင် ကုလား စစ်ပုလိပ်၏ နံပါတ်တုတ်ဖြင့် အရိုက်ခံရသော ဖျာပုံသူကလေး မတင်ညွန့် (အိုင်အေ) ကိုလည်းကောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း တို့ တော်လှန်ရေး လုပ်ကြံသောအခါ၌ အောင်လံ၊ သရက်ဘက် ယာတ် တစ်လုံးတွင် အိပ်မောကျ၍ နေကြစဉ် ဂျပန်များ ရွာထဲသို့ လျှောက်၍ လာကြသောအခါ၌ စေတနာအလျောက် ကပျာကယာ ပြေး၍ သတင်းပို့ သော နွားကျောင်းသားကလေး ကိုကျော်ဝင်း (ယခု ဝါရှင်တန်သံရုံး၌ ထင်သည်) တို့၏ အကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ထိုထိုသော အညတရ တို့၏ အကြောင်းများကို အခြေပြု၍ထားသော “ခေတ်” သမိုင်းများကိုသာ ရေးသားလိုသောဆန္ဒ ရှိပေသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် အားမနာတမ်း ပြောရလျှင် ပခုံးပေါ်တွင် နင်းတက် သွားသော သူများ၏ အကြောင်းထက် ခေတ်အလျောက် ပခုံးပေါ်သို့ တက်၍ အနင်းခံရသော သူများ၏ အကြောင်းကိုသာလျှင် ပိုမို၍ ရေးသား လိုပေသည်။

သူဌေးသမီး လှကြောင်း ချောကြောင်းထက် သူဌေးသမီးကို စေ့စပ် ရန်လာသော သတို့သားလောင်း နှုတ်မြိန်မြိန် ထမင်းစားနိုင်စေရန် လက်ထိပ် ကျိန်းအောင် ငရုတ်သီးထောင်း၍ ကြက်သားဟင်း ချက်ပေးရသော နောက် ဖေးချောင်က လူမသိ သူမသိ ထမင်းချက် ကလေးမ၏ အကြောင်းကို ပိုမို၍သာ ရေးသားလိုပေသည်။

စာရေးသူ တွေ့ကြုံဖြတ်သန်း ကျော်လွှားခဲ့ရသော ခေတ်အမျိုးမျိုး တို့၏ အကြောင်းများကို မှတ်တမ်းတင်ရာ၌ ဆရာများ၏ အလိုအတိုင်း ရေးရမည် ဆိုပါသော် “အညတရ” များ၏ အကြောင်းကိုသာ အလေး ပေး၍ မှတ်တမ်းတင်လိုပေသည်။

အကြောင်းမှာမူကား “ထိပ်ခေါင်တင်” တို့၏ အကြောင်းများမှာ ရေးသားချင်သူတွေ လက်ယှက်ထိုး၍နေကြပြီး “အညတရ” တို့၏ အကြောင်း များမှာမူ မှတ်တမ်းတင်လိုသူ မရှိသလောက် ဖြစ်နေသောကြောင့်ပင် ရေး သားရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤမှတ်တမ်းကို ရေးရင်း ရေးရင်းကပင် ဟင်္သာတနယ်ရှိ ယောက္ခမ

မိဘများ၏ ရွာတွင် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်၍ ဂျပန် ဆန်တက်လာစ
အခါက ဖြစ်ပျက်သော ကြေကွဲဖွယ် အဖြစ်အပျက် တစ်ရပ်ကို ပြေး၍
သတိရမိလေသည်။

ထိုစဉ်အခါမှာ ယူတီစီ တပ်ဖွဲ့၏ နောက်ပိုင်း စာရေးသူ ဒုတိယ
အကြိမ် ယူနီဖောင်း ဝတ်ဖူးသော အချိန်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ယူနီဖောင်း
ဝတ်သည် ဆိုသောကြောင့် စာဖတ်သူက အထင်ကြီးကောင်း ထင်လေ
မည်လား မသိပေ။ စင်စစ်တွင်မူကား စာရေးသူ ယူနီဖောင်း ဝတ်ခြင်းမှာ
တော်တော်တော့ ရယ်စရာကောင်းသော အဖြစ်တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်လေသည်။

အင်္ဂလိပ်ကလည်း ပြေးစ၊ ဂျပန်ကလည်း မလှမ်းမကမ်းသို့ ရောက်စ
ခေတ် ဖြစ်လေသည်။ ထိုစဉ်အခါက စာရေးသူ ရောက်ရှိနေသော ယောက္ခမ
မိဘ မြို့ကလေးမှာ ဌာနာအုပ်သာလျှင် မြို့ပြအုပ်ချုပ်ရေးကို ဦးစီးကာ
လက်ဆုပ်လက်ကိုင် လုပ်၍နေသော မြို့ကလေး ဖြစ်၏။ ဌာနာအုပ်နှင့်
သူကြီးတို့သည် စာရေးသူ ထိုစဉ်က နေထိုင်သော မြို့ကလေးတွင် အကြီး
အချုပ်များ ဖြစ်ကြလေသည်။ သူတို့ပင် ရှင်ဘုရင်များ ဖြစ်ကြလေသည်။
သို့နှင့် ဂျပန်များနှင့် ဗမာ့လွတ်မြောက်ရေး တပ်များသည် စာရေးသူ နေထိုင်
လျက်ရှိသော မြို့ကလေးနှင့် မိုင်ငါးဆယ်ကွာခန့် ဒီစတြိတ်မြို့ကြီး တစ်မြို့
သို့ ဆိုက်ရောက်လာကြလေသည်။ ထိုစဉ်အခါက ဟင်္သာနယ် တစ်လွှား၌
နာမည်ကြီးသော ဂျပန်ပြန် ဗမာစစ်ဗိုလ်မှာ ဗိုလ်ရန်နိုင် ဖြစ်လေသည်။
ဗိုလ်ရန်နိုင်၏တပ် တက်၍လာပြီ ဟူသော သတင်းကို ကြားရသောအခါ
တွင် မြို့တွင်ရှိသော ဌာနာအုပ်သည် ရိုးမတောင်ခြေ ရွာကလေးတစ်ရွာ
အရောက် ထွက်ပြေးလေတော့သည်။ သို့ ထွက်၍ ပြေးခြင်းမှာလည်း
အကြောင်းရှိလေသည်။ ကျောင်းတော်ကရန်စ၊ ဗောင်းတော်ကို လှံခ၍
ထားခဲ့ဖူးသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ခေတ်၏အကြောင်းမို့ ပြန်ပြောင်း၍ ပြောရပေဦးမည်။ စာရေးသူ
တို့၏ မြို့က ဌာနာအုပ်မှာ သေးသိမ်သော ဘဝအခြေမှ ဝီရိယ အကျိုး
ကျေးဇူးဖြင့် ဌာနာအုပ် ဖြစ်၍လာရာ ဖြစ်သည်။ သူသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်
ဒေသ တစ်နေရာ၌ ရာဇဝတ်အုပ် အဖြစ်ဖြင့် အမှုထမ်း၍ နေရစဉ်တွင်
သခင်အားရ ကျွန်ဒဏ်ဝ ဟူ၍ ဖြစ်ကောင်းလည်း ဖြစ်ပေမည်။ နီးရာဓားကို
ကြောက်ရ၍ လည်းကောင်း ဖြစ်ကောင်းလည်း ဖြစ်ပေမည်။ သူသည်
ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံးဝင် သခင်များကို တော်တော်ကြီး နှိပ်စက်ခဲ့ဖူးလေ

သည်။ ကြီးနှင့်ချည်၍ မြစ်ထဲတွင် မော်တော်ဘုတ်နှင့် ဆွဲသည်အထိပင် ရက်စက်ခဲ့သည်ဟု သတင်းကြားရ၏။ ဟုတ် မဟုတ်ကား မသိရချေ။

သို့ရာတွင် သခင်တပ်တွေ မြန်မာ့မြေပေါ်သို့ ဝင်လာပြီး ချီတက် လာကြပြီဟု ဆိုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဌာနာအုပ် ငနဲသားသည် သူ့အား သခင်များက လက်စားချေမည် စိုးသဖြင့် မြို့ကိုပစ်၍ ပြေးလေတော့သည်။

ထိုအခါ၌ မြို့ရှိ တစ်မတ်တန် သခင်အချို့က မြို့ပေါ်တွင် မင်း လုပ်၍ အုပ်ချုပ်ကြလေတော့သည်။ တစ်မတ်တန် သခင်ဟု ဆိုခြင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံရေး ကျေးဇူးရှင်များအနက် အပါအဝင် ဖြစ်ကြသော ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံးဝင်များကို မလေးစား၍ မဟုတ်ကြောင်း ရိုကျိုး လေးနက်စွာ အစီရင်ခံပါသည်။ ရေးလိုသည်မှာကား အင်္ဂလိပ် အစိုးရက သခင်များကို ဖမ်းဆီး ထောင်ချနေစဉ် ခေတ်တွင် ယောင်တောင်တောင်နှင့် ဘာမှ ထိထိ ရောက်ရောက် မလုပ်ကြဘဲ ကြောက်ချေးပါ၍ နေကြပြီးမှ သခင်တပ်တွေ လာပြီ။ အင်္ဂလိပ်တွေ ပြေးပြီ ဆိုခါမှ သူ့ခိုးပြေးမှ ထိုးကွင်းထကြသော သခင်များ၏ အကြောင်းကို ရေးလို၍ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဟိုတုန်းက ဘေးထိုင်ဘိုင်ကျ ဘာမျှမလုပ်သော စာရင်းတင်ထား ကြသည့် ဖားသခင်များသည် မိုးသံ လေသံ ကြားရသောအခါ၌ တွင်း အောင်းကာ အသေလို နေခဲ့ကြရာက အံ့အင်သံ ပေး၍ လာကြလေတော့ သည်။ အများပြည်သူပိုင် စာကြည့် ပိဋကတ်တိုက်ကို သူတို့နေရာ အိမ်နှင့် နီးအောင် နေရာရွှေ့ပစ်ကြ၏။ ဌာနာအုပ် ပြေးသောအခါ၌ သူတို့ရပ်ကွက် တွင် ရှိသော သံဃဒါန အများကုသိုလ် ဆွမ်းချက်တို့က ဌာနချုပ်လုပ်ကာ တူ တံစဉ် အလံတွေ ဘာတွေ စိုက်ပြီး “နန်းထိုင်” ကြ၏။ ကုန်သည် လုပ်ငန်းတွေကို နှောင့်ယှက်လာကြ၏။ မဆီမဆိုင်တွေကို လုပ်၏။ မည်မျှ အထိ ဆိုပါလျှင် ဈေးဝင်းအတွင်း၌ အတင်းဝင်၍ တံမြက်စည်းသိမ်းကာ ဈေးကောက် ကောက်သည်အထိပင် မလိမ်မိုး မလိမ္မာ အလုပ်များအထိ လုပ်၍လာကြလေသည်။ ထိုအခါက လက်ပြခေတ်ကြီး ဖြစ်ရာ ရိုးသား သော ရပ်သူ ရွာသားများမှာ ဗမာပြည် တောသားလူလည်များ အစည်း အရုံးဟု ခေါ်ထိုက်သော လူရှုပ်တစ်စု၏ ပြုသမျှကို အသာငြိမ်၍ ကြည့် နေကြရလေတော့သည်။ ထိုအထဲတွင် “ထွက်ဟ ထွက်ဟ” ဆို၍သာ ထွက်၍ လာကြသည်။ ထိုရေပေါ်ငါး သခင်ဘုရင်များ၌ ပိုက်ဆံမရှိ၊ အလုပ် လည်း မရှိ၊ ပုလိပ်ဌာနာမှ သိမ်း၍ထားသော သေနတ် လေးငါးလက်တော့

ရှိကြလေသည်။ ထိုလက်နက်ကလေးများကို ပြကာ ပြကာနှင့် ဟိတ်ဟန် ထုတ်၍ နေကြ၏။

ဤကဲ့သို့ ပရမ်းပတာဖြစ်၍ လာစပြုသောအခါ၌ ရပ်ရွာလူကြီး များက အတွင်းကျိတ် စုဝေးတိုင်ပင်ကာ မြို့ရွာ ကာကွယ်ရေးအတွက် စီစဉ်ကြရ၏။ T. D. F. ခေါ် မြို့ရွာကာကွယ်ရေး တပ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းလိုက် ကြသည်။ ထိုတပ်ဖွဲ့သည် တစ်မတ်တန် သခင်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သော လူများကိုပါ စည်းရုံးထားသည် ဖြစ်သောကြောင့် ရေပေါ်ငါးများ၏ အနှောင့် အယှက်မှ ကင်းလွတ်ကာ မြို့ရွာကို များစွာပင် အစောင့်အရှောက် ပေးနိုင် ခဲ့လေသည်။

ထိုအထဲတွင် တောမီးလောင် တောကြောင် လက်ခမောင်းခတ်ကြ သော လူများကလည်း ရှိလေသေးသည်။ စာရေးသူတို့ နေထိုင်လျက် ရှိသော မြို့၌ လူဆိုးလူမိုက် အချို့ ရှိကြလေသည်။ ထိုသူများမှာ လေး ထောင်ပြန် ငါးထောင်ပြန်များ ဖြစ်ကြလေရာ ဌာနာအုပ် ထွက်ပြေးပြီး အုပ်ချုပ်ရေး မရှိတော့ဟု ဆိုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်ပင် စာရေးသူတို့ နေအိမ် ရှေ့ လမ်းတစ်ဖက်ရှိ ကာကာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်၌ လူမိုက်တစ်ဦးသည် လက်ဖက်ရည် ထိုင်သောက်ကာ ပိုက်ဆံမပေးဘဲ ဆိုင်ရှင် ကုလားကို ပါးရိုက်ထွက်သွားသော အခြေအနေအထိ ဖြစ်၍ လာခဲ့လေသည်။

ထိုသတင်းကို သိရသောအခါ၌ စာရေးသူနှင့် ယောက်ဖတစ်ဦးတို့ သည် ချောင်းကမ်းပါးထိပ်က ကုက္ကိုပင်ရိပ်ကို ခိုကာ နှစ်လုံးပြူး တစ်လက်၊ တစ်လုံးထိုး တစ်လက်နှင့် ထိုလူသိုက်ကို စောင့်ကြလေသည်။ လူမိုက် သည် တစ်ဖက်ကမ်း ထန်းတောတွင် ထန်းရည်သောက်ပြီး ပြန်လာပါက ရင်ဝကို သေနတ်နှင့်တော့၍ ဖြုတ်ရန် သမီးယောက်ဖ နှစ်ယောက် စီစဉ် ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုလူမိုက် ကုသိုလ်ကံပင် ဆိုးလေရောသလား၊ စာရေးသူတို့ပင် ဂရုက မထိုက်ဖို့ ကုသိုလ်ရှိ၍လား မပြောတတ်။ လူမိုက် သည် ထိုနေ့က မြို့ဘေးချောင်းကို ဖြတ်ကာ မြို့ကို တက်မလာတော့ဘဲ အခြား ရွာတစ်ရွာသို့ ဖဲရိုက် လိုက်သွားသည်ဟု နောင်မှ သိရလေသည်။ အကယ်၍သာ လူမိုက် လာပါက စာရေးသူက သေနတ်မောင်းကို မဖြုတ်ဝံ့ သည်တိုင် ယောက်ဖ ဖြစ်သူကမူ တကယ် ဖြုတ်ဝံ့သောသူ ဖြစ်လေရာ၊ ဘာတွေ ဖြစ်ကုန်မည်ကို မတွေးရုံစရာပင် ဖြစ်၏။ ကံကောင်းသဖြင့် စာရေး သူတို့မှာ လူသတ်သမား ဖြစ်မည့်အရေးမှ လွတ်မြောက်ခဲ့ရ၏။ သေဘေးမှ

ကံအားလျော်စွာ လွတ်သွားသော လူမိုက်မှာကား ... တကယ်ဆိုလျှင် ကံမကောင်းရှာချေ၊ ကံဆိုးရှာ၏။

အကြောင်းမှာမူကား လက်ပြဲခေတ်ကြီးတွင် သူသည် ထိန်တော မိုးညိုဘက်သို့ ဆင်းကာ ဓားပြတိုက်လေရာ၊ ရပ်ရွာက မိသဖြင့် သူတစ်ချက် ငါတစ်ချက် ဘယ်သူ့လက်ချက်မှန်း မသိဘဲနှင့် မရှုမလှ အသက်ထွက် ကာ လူမိုက်တို့၏ လမ်းဆုံးသို့ ရောက်သွားရလေတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ ခေတ်ကြီး မငြိမ်မသက် ဖြစ်နေစဉ် ဂျပန်မှ အသံလွှင့်သူ မသီကလည်း ‘ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးတို့ အပေါ်၌ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဂျပန် လူမျိုး အပေါင်းတို့က “ကြီးစွာသော” မေတ္တာကို ထားပါသည်’ ဟု ဘုရားစူး ကျမ်းစူး ကျိန်တွယ် ပြောဆိုနေချိန်လည်း ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူတို့မှာ ရေဒီယို အသံလွှင့်ချက်များကို နားထောင်ပြီး စစ်အခြေအနေကို ဝေဖန်ကာ မြို့ရွာ ကာကွယ်ရေးကို စီစဉ်နေကြရ၏။ မြို့လှည့် တပ်ဖွဲ့တွင် မပါလျှင် မနေရသောကြောင့် ပါရလေရာ၊ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ယူနီဖောင်း အပြာကို ဝတ်၍ စစ်ရေးပြတွေ ဘာတွေ လုပ်ရ၏။ ဤသို့ မြို့ပြ ကာကွယ် ရေး တပ်ဖွဲ့ ထားပြီး သေနတ်တွေ ဘာတွေ ရှိသည် ဟူသော ဟိတ်ကြောင့် မြို့ရွာမှာ လူဆိုး ပရက္ခယတို့၏ ဘေးမှ ကင်းဝေးခဲ့ရ၏။ စင်စစ်တွင်မူကား စာရေးသူတို့၏ ကင်းတပ်ဖွဲ့တွင် ရိုင်ဖယ်သေနတ် ပစ်ဖူးသူ သုံးဦးထက် ပို၍ မပါ။ နှစ်လုံးပြုပြီးသေနတ်ကို ပစ်ဖူးသူ တစ်ယောက်နှင့် ဘီအက်(စ်) အေ လေသေနတ် ပစ်ဖူးသူ သုံးယောက်လောက်သာ ပါ၏။ ကျန်တပ်ဖွဲ့ ဝင်များမှာကား လောက်လေးခွကိုပင် ကောင်းကောင်း ပစ်ဖူးကြသည် မဟုတ်ချေ။ သို့သော် သူ့ခေတ်နှင့် သူ့အခါ ယူလို့ အိုင်လို့ ရော၍နေရခြင်း မျှ ဖြစ်လေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပရမ်းပတာ ဖြစ်၍နေသောခေတ်၌ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် ရာ မြတ်သားလော၊ ထားဝယ်သားလော မသိ၊ စကားဝဲဝဲနှင့် ရဲဘော် ကလေး သုံးဦးတို့၏ အကြောင်းကို ဖော်ထုတ် ရေးသားလိုပေသည်။

ထိုစဉ်အခါက ဗိုလ်ရန်နိုင် ဦးစီးသော မြန်မာတပ်များသည် ဇလွန် မြို့လောက်သို့ ရောက်နေပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်၌ စာရေးသူတို့ နေထိုင် သော မြို့ကလေးမှာလည်း အုပ်ချုပ်ရေး ပျက်ပြားကာ တစ်မတ်တန် ခါ တော်မီ သခင်တွေကလည်း ဆွမ်းချက်တဲ့ ရုံးတော်ကြီး၌သာ ရုံးထိုင်နေ ကြသည်။ ဘယ်ဟာက စ၍ ဘာလုပ်ရမှန်း မသိကြချေ။ ဤကဲ့သို့သော

စပ်ကူးမပ်ကူး ခေတ်ကြီး၌ စာရေးသူတို့၏ မြို့စောင့်တပ် (၀၁) ကာကွယ်ရေး တပ်ကသာ မြို့ကို ကင်းစောင့်ပေးနေရသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း လူဆိုး သူခိုးတို့၏ ဘေးရန်မှ တော်တော်ကလေး ကင်းဝေး လုံခြုံ၍ နေပေသည်။

ဤသို့ လိပ်ခဲတည်းလည်း ဖြစ်၍နေသောကာလ နေ့တစ်နေ့ မှောင်တရီတွင် ရွာဦးကျောင်း ဘုန်းတော်ကြီးက ကျောင်းသားကလေး တစ်ဦးကို လွှတ်၍ စာရေးသူအား အခေါ်ခိုင်း၏။ လိုက်၍သွားသောအခါ ခရီးသွားများနှင့် တူသော လူငယ်သုံးဦးတို့ကို တွေ့ရလေသည်။ လူငယ်များမှာ ဘောင်းဘီဝတ်များ ဖြစ်ကြလျက် လွယ်အိတ်ကိုယ်စီ ပါလာလေသည်။ စာရေးသူ ဘုန်းကြီးကျောင်းပေါ်သို့ တက်၍သွားသောအခါ ထိုလူငယ်သုံးယောက်တို့သည် လွယ်အိတ်များ အတွင်းသို့ အသီးသီး လက်လှို့လိုက်ကြလေသည်။ လက်ပစ်ဗုံးများကို ကိုင်ကြခြင်းပင်။

ဘုန်းတော်ကြီးအား ဝတ်ပြုပြီးသောအခါ ဘုန်းတော်ကြီးက ‘ဒီလူငယ် သုံးယောက် ထမင်းမစားရသေးဘူးကွလှ်၊ ကြည့်ပြီး စီမံပေးလိုက်ပါ’ ဟု အမိန့်ရှိ၏။ ဆရာရင်း ဒကာရင်း ဆရာတော်ဖြစ်၍ ‘တင်ပါ့ဘုရား’ ဟု အာမဝန္တ ခံလိုက်ရလေသည်။ ပြီးမှ လူစီမံ ပေးလှူငွေနှင့် စကားစမြည် ပြော၍ တောက်စမ်းကြည့်ရာ၊ ထိုလူငယ်များမှာ ထားဝယ်နယ်ဘက်က ဖြစ်နေကြောင်းကို သိရလျက် မြန်မာ့လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်နှင့် ပါလာကြကြောင်း၊ သူတို့သည် ကင်းအဖြစ်ဖြင့် ရှေ့ကတက်၍ လာသူများ ဖြစ်ကြကြောင်းကို သိရလေသည်။ ထိုရဲဘော်ကလေး သုံးယောက်တို့အား ကောင်းမွန်စွာ ကျွေးမွေး ပြုစုလိုက်ရပြီးနောက် ညတွင်းချင်းပင် လှည်းနှင့် လိုက်ပို့ပေးလိုက်ရလေသည်။ ရဲဘော်များသည် လှည်းကို လေးမိုင်ခရီးခန့်သာ စီး၍ လိုက်သွားပြီးနောက် ပြန်၍လွှတ်လိုက်ပြီး ခြေရာဖျောက်သွားကြလေသည်။

ယင်းသည့်နောက်တွင်ကား ထိုရဲဘော်ကလေး သုံးဦးတို့၏ ကြေကွဲဖွယ်ရာ ကောင်းသော သတင်းကို တစ်ဆင့်စကား တစ်ဆင့်နား အားဖြင့် ရင်နှင့်ဖွယ်ရာ ကြားသိရလေတော့သည်။ ကြားရသည်မှာကား ထိုရဲဘော်ကလေး သုံးဦးတို့ကို တစ်နေရာ၌ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ အလိုတော်ရှိများက ဖမ်းဆီးကာ ပုလိပ်လက်သို့ အပ်လိုက်သည်။ ပုလိပ်လက်မှတစ်ဆင့် စစ်တပ်၏ လက်ထဲသို့ ရောက်သွားသည်။ ရောက်သွားသောအခါ ထိုရဲဘော်

ကလေးများအား အင်္ဂလိပ်စစ်တပ် ဆုတ်၍ပြေးသော ဧရာဝတီ သင်္ဘော တစ်စင်း၏ ခေါင်းတိုင်၌ သံကြိုးချည်နှောင်ကာ ဆိပ်ကမ်းတွင် အပြန် အလှန် ခုတ်မောင်း၍ မြို့သူ မြို့သားများအား ပြသည်။ ပြီးမှ သေနတ်နှင့် ပစ်၍ မြစ်ထဲသို့ ကန်ချလိုက်သည် ဟူသော သတင်းဆိုးကြီးပင် ဖြစ်လေ သည်။

ထိုသတင်းကို ကြားရသောအခါ၌ စာရေးသူတို့မှာ ကြက်သီးမွေးညင်း များပင် ထ မိကြလေသည်။ အကြောင်းမှာမူကား ထိုအချိန်ထိအောင် စာရေးသူတို့သည် စစ်နှင့် တစ်ခါမျှ မကြုံစဖူးသော သူများ ဖြစ်ကြလေရာ၊ စစ်ဦးဘီလူး၏ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာကောင်းသော အခြင်းအရာများကို ဗဟုသုတ နည်းပါးသလောက် နဖူးတွေ့ ခူးတွေ့ တွေ့စပြု၍ လာရသော အခါ၌ ခေါင်းနားပန်း ကြီးကြရခြင်း ဖြစ်လေတော့သည်။

စစ် ဆိုသည်ကား ... ကြောက်ရွံ့ဖွယ်အတိ ဖြစ်သည်။ ကြောက်ရွံ့ ခြင်း၏ အဆုံးသည် မုန်းတီးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ မုန်းတီးခြင်း၏ အဆုံး သည်ကား “စစ်” ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် “စစ်မဖြစ်အောင် ... တိုက်ရသော စစ်” “The war to end war” ဟူသော စကားကိုပင် နန်းရင်းဝန် ချာချီတို့ သုံး၍ လာခဲ့ရလေသည်။

ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားနေရာ၌ အကြောင်းခြင်းရာ တို့ကိုသာ အဓိကထား၍ ရေးသားရမည် ဖြစ်သော်လည်း အတွေးအခေါ် များကိုလည်း မရေးသားဘဲ မနေနိုင်ပါပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် စစ်၏ အကြောင်း ရင်းကို တွက်စစ်၍ ကြည့်ချင်သောစိတ် ပေါ်ပေါက်၍ လာမိလေသည်။

စစ်ဖြစ်ရခြင်း အကြောင်းရင်းသည် လောဘစိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ကို အားလုံး သိကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အသေးစိတ် အတွေးအခေါ်များကို စာဖတ်သူတို့ အားလုံး သိကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူထက်ပင် ပို၍ပင် သိကြပြီးလည်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အထူးရေးဖွယ် မလိုတော့ဟု ထင် ပါသည်။ သို့သော် လောဘသည် အဘယ်က လာသနည်းဟု ဆန်းစစ်၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ၌ စာရေးသူမှာ အတွေးချာချာလည်၍ နေရလေ သည်။ လောဘကြောင့် စစ်ဖြစ်သည် မှန်၏။ ဘာကြောင့် လောဘ ဖြစ် လာရသနည်းဟု အရင်းအမြစ်ကို ရှာဖွေလိုက်သောအခါ စာရေးသူ၏ အတ္တနောမတိ အနေဖြင့် “မှာသည် မှန်သည် အပထား” မြင်မိသည်မှာ ကား “လျင်မြန်ခြင်း” (Speed) ကို တရားခံ အဖြစ်ဖြင့် သွား၍ တွေ့မြင်

မိလေသည်။ ပညာရှင်ကြီး ဘာထရမ်ရပ်ဆယ်(လ်)က (ထင်သည်) “လျင်မြန်ခြင်းသည် စစ်၏အစ ဖြစ်သည်” ဟု ကောက်ချက်ချဖူးပါသည်။

ယခုခေတ် စိန္တာကဝိကြီးများ၏ ဥပဒေသများအရ လူ့လောကကြီး သည် တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ အစစ အရာရာ၌ မြန်၍ လာနေပါသည်။ ယခင်က တစ်ညအိပ် သွားရသော ခရီးကို ယခုအခါ နာရီဝက်နှင့် ရောက်နေကြသည်။ ယခင်က မြင်းသည်ကျော် ဆယ်ဦး လက်ဆင့်ကမ်း၍ သီတင်းတစ်ပတ် ပို့ရသော သတင်းစကားကို ယခုအခါ စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်း တယ်လီဖုန်း ရေဒီယိုနှင့် ပို့ပေးနိုင်သည်။ ဤနည်းဖြင့် လူတို့သည် လျင်မြန်ခြင်း၏ နောက်သို့ ဇာတိပါ ကျေးကျွန်ပမာ တကောက်ကောက်နှင့် တစိုက်စိုက် လိုက်ပါနေကြလေရာ၊ နောက်ဆုံး၌ “စစ်” တွင်သာ သွား၍ အဆုံးသတ်ရလေသည်။ အလွန် ကျယ်ဝန်းသော အခြေခံနှင့် တင်ပြလိုက်သည်။ အတွေး စူးရောက်သည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း ခံရပေမည်။ ခေတ်ကြီးသည် အချိန်နှင့် အမျှ “သုတ်” ခေတ် ဖြစ်နေ၏။ ဘယ်နေရာတွင်မဆို သုတ်သုတ်ချည်း ဖြစ်နေသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုခေတ် လူသားတို့၏ဘဝမှာ စကားပြက် စကားပြယ် ပြောရပါလျှင် “သုတ်” သုံးကျမ်း ကျေနေရသော ဘဝ၊ သို့တည်းမဟုတ် သုတ်ကျမ်းကုဋေ ကျေ၍နေရသော ဘဝ ဖြစ်ပါသည်။ လူတို့သည် လျင်မြန်ခြင်း၏ နောက်သို့ စိုက်စိုက်လိုက်၍ နေကြသောကြောင့် နောက်ဆုံး၌ စစ်နှင့်သာ အမောဖြေကြရသော ဘဝကို ရောက်နေကြသည်။ လူသည် အခြားသော သတ္တဝါများထက် ကြီးမြတ်သလောက် သဘာဝကို ဆန့်ကျင်ကာ သဘာဝကိုလည်း နဖားကြိုးတပ်၍ ခိုင်းစေနေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် သဘာဝကလည်း ခိုင်းမြင်း ကန်သလိုပင် အခွင့်ပေါ်ပါက လူသားတို့အား ပြန်ဒဏ်ခတ်နေခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဥပမာ လွယ်လွယ်ကလေး ပြုရမည် ဆိုပါလျှင် လူသည် သဘာဝကို ခိုင်းသည်။ ရေခိုးရေငွေနှင့် ရေနံတို့ကို ခိုင်းစေခြင်းအားဖြင့် လူတို့သည် လျင်မြန်ခြင်းကို ရ၏။ သို့သော် ထိုလျင်မြန်ခြင်းကြောင့်ပင် ကားတိုက်၊ ရထားမောက်၊ လေယာဉ်ပျံတွေ ပျက်နှင့် ဖြစ်ရကာ သဘာဝက လူကို ပြန်၍ ဒဏ်ခတ်ခြင်း ခံရလေသည်။

ယခုခေတ် လူတို့၏ လူဘဝနေထိုင်မှု အမြန်နှုန်း (Tempo of Life) မှာ တက်ချင်တိုင်း တက်၍နေသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် နာမီ ဂျာမနီ

စစ်တပ်များတွင် တင့်ကားတွေ၊ စတူကာမက်ဆာရူမစ် လေယာဉ်တွေကို ထားဦးတော့၊ ဆေးလုံးကလေးနှစ်လုံး မျိုလိုက်ကာမျှနှင့်ပင် ထမင်း တစ် နပ်စာ ၀ သော အခြေအနေအထိ သုတ်ခြေတင်ခဲ့ကြဖူးလေသည်။ ယခု လည်း ကမ္ဘာတွင် အပြိုင်အဆိုင် သုတ်ခြေတင်၍ နေကြပြန်လေပြီ။ လူ လိုက်ပါစီးနင်းသော ကမ္ဘာပတ် ဒုံးပျံများသည် တစ်နာရီလျှင် မိုင်ပေါင်း သောင်းကျော် ပြေးလွှားနေကြပြီ ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် မည်မျှ ဆက်လက်၍ လျင်မြန်ခြင်း၏ နောက်ကို လိုက် ကြဦးမည် မသိချေ။ ယခင်က အမြန်နှုန်း ပစ်မှတ်မှာ အသံ၏ လျင်မြန် ခြင်းလောက် လျင်မြန်လိုကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယခု ပစ်မှတ်မှားကား အလင်း ရောင်၏ လျင်မြန်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအဆင့်ကို ကျော်လွန်လျှင်ကား စိတ်၏ လျင်မြန်ခြင်းသာ ကျန်ပေတော့မည် ထင်သည်။

လျင်မြန်ခြင်းသည် လျင်မြန်တိုင်း ကောင်းသည် မထင်ချေ။ ဥပမာ အားဖြင့် လူသားတို့နှင့် လက်ပွန်းတတီး အဖြစ်ဆုံး စက်ကိရိယာများကို ကြည့်လျှင်ပင် လျင်မြန်တိုင်း ကောင်းကျိုး မဖြစ်ထွန်းကြောင်းကို တွေ့ရ ပေမည်။ အလွယ်ဆုံး ဥပမာမှာကား ရက်ကန်း နယ်ပယ်မှ လာသူပီပီ ပြောရလျှင် ရက်ကန်းစင်ကိုပင် ပြချင်ပါသည်။

လက်ရက်ကန်းခေတ်က တစ်နေ့လျှင် လုံချည်တစ်ထည် ရက်ပြီး၍ လူတိုင်း ထမင်းဝသည်။ စက်ရက်ကန်း အမျိုးမျိုးတွေ ပေါ်ပေါက်လာသော အခါ၌ လူတစ်ယောက်လျှင် တစ်နေ့ကို လုံချည် သုံးထောင်၊ လေးထောင် ထုတ်လုပ်နိုင်လေရာ လူ သုံးလေးထောင် အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်သည်။ လုံချည် တွေ ပိုထွက်လာသော်လည်း လုပ်သားများကပင် ဝယ်သူများ ဖြစ်ကြ လေရာ၊ လုပ်သားတွေ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်၍ ဝင်ငွေ မရှိသောကြောင့် ထွက်လာသော လုံချည် သုံးထောင်ကို ဝယ်မည့်သူ မရှိ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ယင်းသည်ကား လျင်မြန်ခြင်း၏ ဆိုးကျိုးတစ်ရပ် ဖြစ်လေသည်။

လုံချည် သုံးထောင် ဝယ်သူမရှိ၍ လုံချည် မထွက်သောနေရာ၌ ဈေးကွက်ရှာသည်။ ဈေးကွက်ရှာသူ အချင်းချင်း နယ်လုကာ စစ်ဖြစ်သည်။ ဤကား အတိုချုပ်အားဖြင့် လျင်မြန်ခြင်းသည် စစ်၌ ခရီးအဆုံးသတ်တတ် ကြောင်း ဥပမာ အကြမ်းစားတစ်ရပ် ဖြစ်လေတော့သည်။

သို့ဖြစ်လေရာ တကယ်တမ်း စဉ်းစားလိုက်သောအခါ၌ လျင်မြန် ခြင်းသည် ကောင်းကျိုးကို ပေးသည့်နည်းတူ၊ ဆိုးကျိုးကိုလည်း ပေးနိုင်

ပေသည်။ လျင်မြန်ခြင်းသည် သစ်သီးနှင့် တူ၏။ နုကင်းရာမှ ရင့်လာပြီး သော် အမှည့်လွန်ကာ ပုပ်ရလေသည်။ လောက၌ ယင်းသို့ မမြဲသော တရားသည် နေရာတကာ၌ ရှိ၍နေ၏။ လူသားတို့လည်း အတိုင်းအဆ ရှိသောစိတ်နှင့် ခန္ဓာကိုယ် ရှိသည်။ နာမ်နှင့်ရုပ် မခံမရပ်နိုင်သော လျင်မြန် ခြင်း အဆင့်သို့ ရောက်သောအခါ၌ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သွားသည်သာ ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် အချို့ အချို့သော စိန္တာကဝိကြီးများက လူတို့၏သဘာဝ ကို Progressive Decay ဟူ၍ အနိစ္စသဘောကို ပြဆိုခဲ့ကြခြင်းပင် ဖြစ် လေသည်။

ကိုယ်ရေး အဖြစ်အပျက်များကို ရေးသားရာက မူလ ကလောင် လမ်းစဉ်နှင့် အံ့ချော်၍ လာခဲ့ပြီဟု ဆိုစရာတော့ ဖြစ်၍နေပေပြီ။ သို့ရာတွင် ဤကဲ့သို့ ရေးသားခြင်းမှာကား မတော်တဆ ကလောင် သဝေထိုး၍ ရေး သွားခြင်း မဟုတ်ကြောင်း စာဖတ်သူအား အသိပေးလိုပါသည်။

ယခုအထိ ရေးသား အစီရင်ခံခဲ့သော စာရေးသူ၏ ဘဝ အတွေ့ အကြုံများသည် ယခု အဆစ်အပိုင်းသို့ ရောက်၍ လာသောအခါ၌ “ထန်” ကုန်၍နေပြီဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ့်ပညာ၊ ကိုယ့်အလုပ်၊ ကိုယ့် အိမ်ထောင်၊ ကိုယ့်အခြေနှင့် နေရသော အချိန်ပိုင်းသို့ ရောက်၍လာခဲ့ပြီ ဖြစ်၏။ ဘဝတွင် နောက်ထပ်၍ အမောတကော အပြေးအလွှား လိုက်စရာ တစ်ခုကောင်း၊ နှစ်ခုကောင်းကား ရှိကောင်း ရှိနေပေဦးမည်။ သို့သော် ယခု ရေးသားသော ဘဝ အဆစ်အပိုင်းသို့ ရောက်ခဲ့သော အခါတွင်မူကား ငယ်စဉ်ကလို မျှော်လင့်ချက်တွေ၊ ရည်မှန်းချက်တွေ မီးခိုးမဆုံး မီးမဆုံး ထား၍ မဖြစ်တော့ချေ။ လူလားမြောက်ခဲ့ပြီဖြစ်သော လူလတ်ပိုင်း အရွယ် သည်ကား တောင်ထိပ်သို့ ရောက်သွားသော တောင်တက်သမား၏ အသွင် နှင့် တူ၏။

တစ်ခါတွင် လူတစ်ယောက်က တောင်တက် ဝါသနာပါသောသူ တစ်ယောက်အား-

‘ခင်ဗျားတို့နှယ်ဗျာ၊ ကြံကြီးစည်ရာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အပင်ပန်း ခံပြီးတော့ တောင်ကိုများ တက်ရသေးသတဲ့၊ ခင်ဗျားတို့ ဘာအကြောင်း ကြောင့်များ တောင်ကို တက်ကြတာတုံး’ ဟု မေးလေသည်။

ထိုအခါ၌ တောင်တက်သမားက-

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

‘တောင်ကြီးက ရှိနေလို့ပေါ့ဗျ’ ဟု အဘိဓမ္မာဆန်ဆန် ဖြေကြားလို့က်လေသည်။

ထိုစကားကို စာဖတ်သူ စဉ်းစားယူစေချင်ပါသည်။ အကျယ်ရှင်း၍ ပြရပါလျှင် ဆုံးအံ့မထင်ပါ။

တောင်ထိပ်သို့ ရောက်သောအခါ၌ တောင်တက်သမားသည် မိုးကောင်းကင်ကို ကြည့်၏။ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းကို ကြည့်၏။ မြေပြင်ကို ငဲ့ကြည့်၏။ သူ တဖြည်းဖြည်း တက်၍လာခဲ့သော လူသွားလမ်းကလေး ကွေ့ကွေ့ကောက်ကောက်ကိုလည်း သစ်ပင်များ အကြားတွင် မမြင်တစ်လှည့် မြင်တစ်လှည့်နှင့် ကြည့်မိလေသည်။ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိများသည်လည်း ထိုနည်းနှင့်နိုင်ပင်။ ဖြတ်သန်းကျော်လွှား၍ လာခဲ့ရသော ခရီး အဆစ်အပိုင်းများကို ပြန်လည်၍ ထင်ယောင်မြင်ရမ်း အမှတ်ရသည်လည်း ရှိ၏။ မေ့ပျောက်နေသည်လည်း ရှိ၏။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်၌ မေ့ပျောက်နေသော်လည်း အနာဂတ်အခါတွင် ပြန်ပြောင်း သတိရသည့်အခါ ရှိ၍ လာပေဦးမည်။ သတိရသော်လည်း စာရေးမည်ဟု စားပွဲ၌ ထိုင်လိုက်သောအခါ စောစောက အမှတ်ရထားသော အဖြစ်အပျက် တစ်ခုခုကို ရေးအံ့ဆဲဆဲ၌ သတိရချင်မှ ရပေမည်။ အခြားသော တွေးလုံးတောလုံးတို့က ကြားဖြတ်၍ ဝင်လာချင်လည်း လာပေလိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်၍ သက္ကရာဇ် အစုအစဉ် (Chronological order) အတိုင်း ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို မရေးနိုင်ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ရေးလျှင်လည်း ကောင်းတတ်မည် မဟုတ်ချေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သက္ကရာဇ်အစဉ်အတိုင်း ရေးသားပါက နေ့စဉ်မှတ်တမ်း သို့မဟုတ် လစဉ်မှတ်တမ်းနှင့်သာ တူ၍နေပေလိမ့်မည်။ ဘဝမှတ်တမ်းသည် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းနှင့် တခြား တစ်ဘာသာစီ ဖြစ်ကြလေသည်။ ဘဝမှတ်တမ်းထဲ၌ လူတစ်ယောက်၏ ဘဝအတက်အကျ အနိမ့်အမြင့် များသည်သာလျှင် မှတ်တိုင်များ ဖြစ်ကြပြီး နေ့၊ ရက်၊ လ၊ နှစ် များသည်ကား မှတ်တိုင်များဟု မခေါ်နိုင်ပေ။

ကျန်စာကြောင်းများကို ရေးသား၍ နေရင်းကပင် ဂျပန်ခေတ်က ရယ်စရာများကို ပြန်၍ တွေးနေမိပြန်သည်။ လက်ဦးတွင် ဂျပန်များကို အထင်ကြီးသောစိတ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူး၏။ သို့သော် နဖူးတွေ့ ခူးတွေ့ တွေ့ရသော အခါ၌ကား ဂျပန်တွေမှာ တော်တော်ပင် အသိရခက်သလောက် အပေါင်းရခက်သော သူများလည်း ဖြစ်ကြောင်းကို ကိုယ်တွေ့ ကြုံလာ

ရလေတော့သည်။ စစ်ဦး ဘီလူးခေတ် ဖြစ်၍ စစ်သားပီပီ စစ်နိုင်၍နေခိုက် အချိန်ပီပီ ကြမ်းတမ်း ခက်တရော် ရှိကြသည်ဟု ကြံဖန်တွေးကာ ဂျပန် များကို ခွင့်လွှတ်၍ ကြည့်သော်လည်း မည်သို့မှ ခွင့်လွှတ် မရနိုင်စကောင်း သော အကျင့်အကြံများကို အမြဲတမ်းလိုပင် တွေ့မြင် ကြားသိ၍ နေရလေ သည်။ ဂျပန်များအား အရှေ့တောင်အာရှ၏ ကယ်တင်ရှင်ကြီးများဟု ထင်မှတ် မျှော်လင့်ခဲ့သမျှတို့မှာ သံပုံစေတီ ဒီရေ စားသည့်အလား တစ်ခါ ဆက်ဆံရုံမျှနှင့်ပင် ဆယ်ခါလန်ကာ အထင်သေး၍ သွားရပေသည်။ ဂဠုန် ဦးစော ရေးသော ဂျပန်ပြည် လမ်းညွှန် စာအုပ်ကိုပင် “မောင် ကြံစည် ဖွင့်ကာ ထုတ်လိုက်ပါတဲ့ တောင်ပံနီ မင်းစာအုပ်ကို မီးဖုတ်ဖို့ကောင်း” ဟု ဆိုရတော့မလို ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ အချို့ကလည်း ‘လူကြမ်း လူရမ်း တွေက ကိုရီးယားသားတွေပါ။ ဂျပန်အစစ် မဟုတ်ပါဘူး။ ဂျပန်အမျိုးသား စစ်စစ်တွေက အင်မတန် ယဉ်ကျေးပါတယ်’ ဟု ဆင်ခြေပေးကြ၏။ မျက်ဖြေဂါထာ ရွတ်ကြသေး၏။ သို့သော် စာရေးသူ တွေကြုံဆုံသမျှ တွင်ကား ကောင်းသော ဂျပန် ဆိုသည်မှာ မိုးကုတ်မြေမှ သောင်းကျောက် တစ်လုံး ရအောင် ရှာရသလိုပင် ရှားပါးလှလေတော့သည်။

သို့ရာတွင် ဂျပန်တို့၏ “ဂီယာ” သွင်းနည်းကိုကား စာရေးသူ သတိထားမိ၏။ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်၊ အမေရိကန် စစ်တပ်များသည် စစ်သား ပီပီ နေ၏။ အရပ်သူ အရပ်သားနှင့် တတ်နိုင်သမျှ ကင်းကင်းရှင်းရှင်း နေသည်။ တပ်စည်းကမ်းကိုလည်း များသောအားဖြင့် ရိုသေလေးစားသမှု ရှိကြလေသည်။ ဂျပန်များမှာမူကား အနောက်နိုင်ငံ စစ်တပ်များလောက် ကြီးမကျဟု ထင်စရာရှိသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ လူမှု ဆက်ဆံရေးနှင့်သာ ပတ်သက်ပေသည်။ စစ်တပ် စည်းကမ်းကို တကယ်တမ်း လိုက်နာကြ သည်ကား မှန်ပါ၏။ ကာမိကာဇေ လေတပ်များလို ကိုယ့်အသက်ကို ဖက်ရွက်လောက်မျှ ပမာဏ မထားသော သူများလည်း ဖြစ်ကြပေသည်။ သို့ရာတွင် တိုင်းသူပြည်သား လူအများနှင့် ဆက်ဆံရေးတွင်ကား သူတို့၏ ဆက်ဆံနည်းမှာ စစ်ရှုံး ရန်သူနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံလို ဆက်ဆံနည်းဖြင့်သာ ဆက်ဆံခဲ့ကြလေသည်။ နာဇီ ဂျာမန်များက ပိုလန် ပြည်သူ ပြည်သား များနှင့် ဂျူးလူမျိုးများကို ဆက်ဆံသည့် နည်းမျိုးဖြင့် ဆက်ဆံခဲ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် ဂျပန်စစ်သားများသည် Fraternisation ခေါ် တိုင်းသူပြည်သား လူအများ (အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့်) ထွေးရောယှက်တင် လုပ်ကြ

သည်မှာကား သူတို့၏ လိုအင်ဆန္ဒ ပြည့်ဝမှုတစ်ခုအတွက် သက်သက်သာ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ထက် မပိုချေ။

ဂျပန် စစ်သားတို့၏ သတ္တိနှင့် ပတ်သက်၍ ရယ်စရာ စစ်သား ပုံပြင်ကလေး တစ်ခုကို အမှတ်ရမိသေး၏။ ထိုပုံပြင်မှာကား-

ဂျပန်စစ်သား၊ တရုတ်စစ်သားနှင့် အင်္ဂလိပ်စစ်သား သုံးယောက် တို့သည် တောင်ပေါ်လမ်းအတိုင်း ချီတက်လာကြရာ တောင်ကမ်းပါးယံ တစ်ခု၌ တံတားပျက်၍ နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ နောက်မှ လိုက် လာသော စစ်ဗိုလ်က “ချီတက်” ဟု အမိန့်ပေးလိုက်ရာ ဂျပန်စစ်သားက အမိန့်အတိုင်း ရှေ့သို့ ချီတက်၏။ ထိုအခါ ချောက်ထဲသို့ကျ၍ သေလေ သည်။ တရုတ်စစ်သားမှာမူ ကြောက်ရွံ့သောကြောင့် နောက်ကြောင်းပြန်၍ ပြေးသော ဟူ၏။ အင်္ဂလိပ်စစ်သားကမူ ချောက်ကမ်းပါးထိပ်၌ အချိန် မှတ်၍ နေသော ဟူ၏။

ဆိုခဲ့သော ဂျပန်တို့၏ ဂီယာသွင်းနည်းမှာကား မြန်မာတို့နှင့် ထွေးရောယှက်တင် အရောဝင်ကြရုံနှင့် သာမန်စစ်သားက ကြေးစား မိန်း ကလေးများနှင့် အရောဝင်လျက် ဂျပန်စစ်ဗိုလ်များ၊ ကုန်သည်များကမူ စာရေးမကလေးများနှင့် အရောဝင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ တကယ့် ဂျပန်ဗိုလ်မှူး၊ ဗိုလ်ချုပ်များကမူ မြန်မာ အထက်တန်းလွှာမှ အမျိုးသမီးများနှင့် အရော တဝင် ပြုကြလေသည်။ ဤနည်းဖြင့် ဂျပန်သည် လူတန်းစားအလိုက် အရောတဝင် ပြုရာတွင်ကား ကျင်လည်လှသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သို့သော် ကောင်းသည်ကား မဟုတ်ချေ။

ဤအကြောင်းအရာများကို စားမြုံ့ပြန်ရသည်မှာ ခေတ်၏ အခြေ အနေကို အနည်းအကျဉ်း ဖော်ပြလို၍သာ ဖြစ်ပေသည်။ စာဖတ်သူများ လည်း သိသင့်သလောက် သိကြပြီး ဖြစ်ပေသည်။ သိပြီး ဖြစ်ပါလျက်နှင့် အဘယ့်ကြောင့် ရေး၍ နေရပါသနည်းဟု မေးမြန်းပါက တောင်တက် သမား ဖြေသလိုပင် ဖြေရပေမည်။ အထက်တွင် ရေးသားခဲ့သည့်အတိုင်း တောင်တက်သမားသည် တောင်ကြီး ရှိနေသောကြောင့် တက်ရပါသည်ဟု ဖြေသလိုပင် စာရေးသူကလည်း ဤအကြောင်းအရာများကို ရေးသားနေရ ခြင်းမှာ ဤဘဝသည် ရှိ၍နေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

လူ့ဘဝ ဆိုသည်မှာ ဘဝကံ အကျိုးပေးအတိုင်း တစ်ဆစ်ချိုး အကျွေး များစွာ ရှိတတ်သည်။ ရှိရစမြဲလည်း ဖြစ်သည်။ ကြံသလို မဖြစ်ဘဲ မကြံ စည်ဘဲနှင့်လည်း ဖြစ်တတ်ပါ၏။ စာရေးသူ၏ အဖို့တွင် မကြံစည်ဘဲနှင့် ဖြစ်သည့် ကိစ္စများက အတော်ပင် များပြားလှပေသည်။ ဤဘဝမှတ်တမ်း ကို ရေးသားရာ၌ ချန်လှပ်၍ ထားမပစ်ခဲ့ချင်သော အဆစ်အပိုင်း တစ်ရပ် မှာ ဂျပန်ခေတ်နှင့် လွတ်လပ်ရေး မရမီ ကက်(စ်)ဘီ ခေါ် အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ခေတ် ဖြစ်သည်။ ဂျပန်ခေတ်၏ အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်း ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသော ရှုထောင့် အမျိုးမျိုးတို့မှာ မဂ္ဂဇင်းများတွင် လည်း ကောင်း၊ လုံးချင်းစာအုပ်များတွင် လည်းကောင်း တော်တော်များများကြီးပင် ပါရှိခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ယခုလည်း ရေးသားနေကြဆဲ ဖြစ်သည်။ နောင်ကို လည်း အခါအခွင့်သင့်တိုင်း ရေးသားနေကြပေဦးမည် ဖြစ်၏။ စာရေး သူ၏ အဖို့တွင်လည်း ဂျပန်ခေတ်နှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်တမ်းတင်ချင်သော ကိစ္စ အများအပြား ရှိ၍နေလေသည်။ သို့သော် အချို့သော အကြောင်း အရာများမှာ ရေးခဲ့ကြပြီ ဖြစ်သော အဖြစ်အပျက်များနှင့် ခပ်ဆင်ဆင် ဖြစ်နေသောကြောင့် ထူးထူးခြားခြား ရှိတော့မည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် အများ မရေးသေးသော ကွက်လပ် ကြားကျန်ကလေးများကို ဖော်ထုတ် ရေးသားလိုပေသည်။

ဂျပန်နှင့် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်သားများ ချီတက်၍ လာပြီ၊ အင်္ဂလိပ် စစ်တပ်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဘက် အရာရှိများ အထက်မြန်မာ ပြည်ဘက်သို့ ဆုတ်ခွာနေကြပြီ ဆိုသော သတင်းများ ပေါ်ပေါက်လာသော

အခါ၌ တောင်ပိုင်းသို့ ပစ္စည်းများကို ရွှေ့သူ ရွှေ့သည်။ အရေးပေါ်က မြို့မှထွက်ပြေးရန် အသင့်ပြင်ဆင် ထုပ်ပိုးထားသူက ထားသည်။ အုပ်ချုပ်ရေး ကင်းမဲ့သယောင် ဖြစ်နေလေရာ စာရေးသူ နေထိုင်လျက်ရှိ၍နေသော မြို့ကလေးတွင် အများဆုံး တုန်လှုပ်ချောက်ချားကြသော သူများမှာကား အထည်ကုန်သည်များ ဖြစ်ကြလေသည်။

“ဂျပန်တွေ ရောက်လာရင် စွပ်ကျယ်အင်္ကျီ တစ်ထည်ကို တစ်ပဲခြောက်ပြားနဲ့ ရမယ်၊ ချည်လုံချည် တစ်ကွင်းကို တစ်မတ် ငါးမူးနဲ့ ရမယ်၊ ကလေး ကစားစရာတွေ ပေါမယ်”

ဤတီးတိုးသံများသည် မြို့ကလေးတွင် ဂယက်ရိုက်၍နေ၏။ စာရေးသူ နေထိုင်ရာ မြို့၌ ဈေးနှစ်ဈေး ရှိရာ၊ ဈေးနှစ်ဈေးကို ဆက်သွယ်ထားသော တာလမ်း တစ်လျှောက်တွင် လမ်းဘေးဈေးဆိုင်တွေ ရုတ်တရက် မှီလိုပေါက်အောင် ပေါ်၍ လာကြလေတော့သည်။ ယခင်ခေတ် တစ်ခါက ရန်ကုန် ပလက်ဖောင်း ဈေးသည်များကဲ့သို့ ဈေးရောင်းသူများက ဝယ်ပါ ယူပါ တစစာ အော်ဟစ်ကာ ရောင်းဘိသကဲ့သို့ အပြိုင်အဆိုင် ဈေးလျှော့ကာ အထည်အဝတ်များကို ဖျာခင်း၍ ရောင်းချနေကြတော့သည်။ ခရုတ်ဆိပ် ပလေကတ်နှင့် မယ်ရယ်ဘီ မိန်းမဝတ် သရက်ထည်များမှာ ခြောက်မူး သုံးမတ် အထိပင် ဈေးကျ၍ ဝယ်သူမရှိသလောက် ဖြစ်၍ နေလေသည်။ အချို့ ဝင်ငွေနည်း၍ အဝတ်အထည် များများစားစား ဝယ်မထားနိုင်သေးသူများကသာ ဈေးချိုချို ရခိုက်တွင် အရဲစွန့်ကာ မျက်စိစုံမှိတ်၍ ဝယ်ယူကြသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ မရှိ၍သာ ဝယ်ကြသည်၊ ယင်းသို့ ဝယ်သော သူများပင်လျှင် သူတို့၏ အဝတ်သစ်၊ အစားသစ် ကလေးများကို မဝတ်ရဲကြ။ သေတ္တာနှင့်ထည့်ကာ သင့်ရာ တောရွာများသို့ ပေးပို့ထားကြရလေသည်။

ဤသို့ တအုန်းအုန်း တသဲသဲနှင့် ကျီးပြိုဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်နေရာတွင် စာရေးသူ၏ ယောက္ခမကြီးသည် လက်ထဲတွင် ရှိနေသော အင်္ဂလိပ် ငွေစက္ကူများနှင့် အထည်များကို ရနိုင်သမျှ လူလွတ်၍ အဝယ်ခိုင်းသည်။

‘ဘယ်လိုလဲ ဖေဖေ၊ ဒီ အထည်အလိပ်တွေဟာ ဂျပန် ရောက်လာရင် ဈေးကျကုန်တော့မှာ မဟုတ်လား’ ဟု စာရေးသူက တီးတိုး မေးကြည့်မိ၏။

‘ဒီလိုရှိတယ်ကွ၊ ဂျပန်ပြည်က အထည်အဝတ်တွေ အများကြီး ထုတ်လုပ်တာတော့ မှန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုခေတ်က စစ်ခေတ်ကွယ့်။’

ဂျပန်ဟာ ငြိမ်းချမ်းနေစဉ်အခါက အဝတ်အထည်တွေကို အများကြီး ထုတ်လုပ် ရောင်းချနိုင်တာ၊ ဈေးပေါပေါ ရောင်းနိုင်တာဟာ တခြားကြောင့် မဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံခြားက ဝါဂွမ်းကို မှာယူပြီးတော့ ဂျပန်ပြည်မှာ အလုပ်သမား လုပ်အားခ ဈေးပေါပေါနဲ့ ရက်လုပ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်မှာ တွင်ကျယ်နိုင်ခဲ့တာပဲ။ ဟော အခု ဂျပန်ဟာ အမေရိကန်နဲ့ အင်္ဂလိပ်ကို စစ်ကြေညာပြီး တိုက်ခိုက်နေပြီ။ ဒီတော့ကာ အမေရိကန်နဲ့ အင်္ဂလိပ်ပိုင် ကိုလိုနီနယ်တွေက ဝါဂွမ်းကို ဂျပန် မရနိုင်တော့ဘူး။ ပြီးတော့ တစ်ခါ ဝါဂွမ်းဟာ စစ်ပစ္စည်း ဖြစ်တယ်။ စစ်သားတွေရဲ့ ယူနီဖောင်းက အစ ကော်ဒိုက်တို့၊ TNT တီအင်(န်)တီတို့ ဆိုတဲ့ ဗုံးတွေ ကျည်ဆန်တွေမှာ ဝါဂွမ်းကို အက်စစ် စိမ်ပြီးတော့ ပေါက်ကွဲအောင် လုပ်ရတယ်။ ဒီတော့ကာ ဂျပန်ဟာ ဝါဂွမ်း အများကြီး လိုမယ်။ ဘယ်နည်းနဲ့မှ ဒီစစ်အတွင်းမှာ ဂျပန်က အဝတ်အထည် လာစရာ လမ်းမမြင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဝတ်အစား အထူးသဖြင့် နေ့စဉ်သုံး ဖြစ်တဲ့ စွပ်ကျယ်တို့၊ ချည်လုံချည်တို့၊ မျက်နှာသုတ်ပဝါ၊ လက်သုတ်ပဝါ၊ လက်ကိုင်ပဝါတွေကို များများစားစား ဝယ်ထားရလိမ့်မယ်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးတုန်းက စပါးဈေး ဆန်ဈေး ကောင်းခဲ့တယ်။ တို့ အာရှဘက်မှာ စစ်မရှိဘူး၊ ဥရောပမှာသာ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြတာ။ အခု ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမှာတော့ တို့နိုင်ငံပါ စစ်ထဲပါနေပြီ၊ စစ်တလင်း ဖြစ်နေပြီ။ စစ်ဖြစ်နေတဲ့ နိုင်ငံဟာ နိုင်ငံရင်း ထွက်ကုန်လည်း ရှားသွားရတယ်။ နိုင်ငံခြား သွင်းကုန်လည်း ရှားပါးသွားရစေမိပဲ။ ဒါကြောင့် အဝတ်အထည်တွေကို လုံလောက်အောင် လှောင်ထားရမယ်’

ဇနီးသည်၏ ဖခင်ကြီးက အမြော်အမြင်ကြီးစွာ ပြောပြလေသည်။
ထို့ပြင် ဖခင်ကြီးသည် လယ်ဧက များစွာ ပိုင်သူပီပီ ဆန်စပါး

ကိစ္စကိုပါ ဆွေးနွေးလေသေးသည်။

‘တို့တိုင်းပြည်က ထွက်တဲ့ ဆန်ကို အိန္ဒိယကနဲ့ အာဖရိကက အများဆုံး ဝယ်တယ်။ အခုဆိုရင် ဒီနှစ်နိုင်ငံဟာ တို့ဆီက ဆန်စပါးကို မဝယ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒီတော့ကာ ဆန်စပါးဈေး ကျလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ရောင်းကွက် တစ်ကွက် ကျန်တာက အထက်မြန်မာပြည်ပဲ။ တို့ အောက်အရပ်ကတော့ ဆီရှားလိမ့်မယ်။ တို့ကွင်းတွေက ထွက်တဲ့ မြေပဲက တစ်နယ်လုံး စားလောက်အောင် လုံလောက်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ကာ ဆီများများ လှောင်ထားဖို့ လိုတယ်’

ဆိုသည့်အတိုင်းပင် ဖခင်ကြီးသည် ရာဝင်အိုးကြီးများနှင့် ဆီများကို လှောင်လေသည်။ ဆီအိုးကြီးများကို စပါးစည်ထဲ၌ထားကာ အလုံပိတ်၍ စပါးဖုံးထားလေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖခင်ကြီး မြော်မြင်တတ်မှုကြောင့်ပင် စာရေးသူတို့၏ မိသားစုမှာ စစ်အတွင်းက ဖျင်ကြမ်းကိုလည်း မဝတ်ခဲ့ကြရ၊ ဝက်ဆီကိုလည်း မစားခဲ့ကြရပေ။ ဝဲလည်း မပေါက်ခဲ့ရပေ။

ယခင် ဆောင်းပါးတစ်စောင်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဂျပန်စစ်တပ်များသည် ဘီအိုင်အေ တပ်များနှင့်အတူ စာရေးသူ နေထိုင်ရာ မြို့ကလေးကို လွန်၍တက်သွား၏။ ထို့နောက်ကား ဂျပန်တပ် များများ မလာတော့ချေ။ ဂျပန်စစ်သား အင်ဂျင်နီယာများကလည်း မြို့ကလေးကို ဖြတ်သန်း၍ သွားသော မီးရထားလမ်းများကို ပြင်ဆင်ကြသည်။ တံတားအကျိုးများကို ဇလီဖားတုံး ခု၍ အရေးပေါ် ပြင်ဆင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဂျပန် စစ်ဦးလွန်သွားပြီး တစ်လခန့် ကြာခဲ့သောအခါ ဂျပန်များကို တွေ့ရသည်ဟုပင် မရှိသလောက် ဖြစ်သွားသည်။ ဂျပန်များသည် မြို့နှင့် အတော်ဝေးသော မီးရထား ဘူတာရုံကိုသာ ဖြတ်သန်း၍ သွားနေကြ၏။ မြို့၌ ရပ်နားခြင်း မရှိကြ။ ရပ်နားလျှင်လည်း ရထားစက်ခေါင်း ရေထည့်ရန်လောက်သာ ဖြစ်လေသည်။ ဤနည်းဖြင့် စစ်ဦးဘီလူး ဂျပန်စစ်သားကြမ်း၊ စစ်သားရိုင်းများကို များများစားစား မတွေ့ရတော့ချေ။

ဤကဲ့သို့ အခြေအနေ အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲနေခိုက်တွင် စာရေးသူသည် ရွှေတောင် တိုက်ပွဲသတင်းကို ရရှိလေသည်။ စာရေးသူ၏ မိခင်ကြီး နေထိုင်ရာမြို့ ဖြစ်သဖြင့် စိတ်ထဲ၌ အလွန်ပူပန်မိကာ ယောက္ခမများထံ၌ ခွင့်ပန်၍ ရွှေတောင်မြို့သို့ စက်ဘီးဖြင့် လာခဲ့ရလေသည်။ ကံအားလျော်စွာ စာရေးသူနှင့်အတူ အဖော်နှစ်ယောက် ရ၏။ ထိုသူများမှာကား ရွှေတောင်မြို့၌ သိမ်ကြီးဈေးက အထည်ကုန်သည်များ ရွှေပြောင်းထားသော အထည်များကို ရွှေတောင်တိုက်ပွဲ အပြီးတွင် ဖောက်သည်များက ဖောက်၍သယ်ကာ ပုံတိုက်ရောင်းနေကြောင်း သိရ၍ အထည်ဝယ်ရန် လိုက်လာသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။

ထိုစဉ်အခါက ရယ်ဖွယ် ကြောက်ဖွယ် တစ်ရပ်ကို ရေးချင်ပါသေးသည်။ စာရေးသူတို့ သုံးဦးသားသည် လမ်းခရီး၌ စက်ဘီးစီးသွားကြရမည် ဖြစ်သောကြောင့် အကြမ်းပတမ်း ခံနိုင်စေရန် မြို့ရွာ ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့က ထုတ်ပေးသော အပြာရင့်ရောင် မီးသတ်ဝတ်စုံများကို ဝတ်၍ သွားကြ၏။

မာပြည်စာအုပ်တိုက်

ထိုဝတ်စုံများမှာ စစ်ဝတ်စုံများကား မဟုတ်ကြပေ။ သို့သော်လည်း စစ်အတွင်းကားလပီပီ ယူနီဖောင်း ဝတ်စုံတွေက ဘာရောင်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် တန်ခိုးအရှိန် တက်၍နေခိုက် ဖြစ်လေရာ၊ လမ်းခရီးတစ်လျှောက်၌ စာရေးသူတို့အား ရွာသူရွာသားများက ဗမာစစ်သားတွေဟု ယူဆလေသလား မပြောတတ်။ ဖော်ဖော်ရွေရွေပင် နားနေ အိပ်စက်ခွင့် ပေးကြ၏။ ကျွေးမွေးကြ၏။ မေးခွန်းများ မေးကြ၏။ သို့သော် စာရေးသူတို့က ကာကွယ်ရေးမီးသတ်ရဲဘော်များ ဖြစ်ကြောင်းကို အမှန်အတိုင်း ပြောပြရလေသည်။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူတို့ ခရီးသွားရာ လမ်းတစ်လျှောက်တွင် ကရင်ရွာများ ရှိလေသည်။ ခရစ်ယာန် ဘုန်းကြီးများ ဩဇာကြီးသော ဒေသများဖြစ်၏။ ကရင်များမှာ များသောအားဖြင့် ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြလျက် အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်ကို ကြည်ညိုသူများ ဖြစ်လေရာ ဂျပန်ဘက်တော်သားများဟုထင်ကာ ဖြောင်မဟုတ်စေကာမူ လက်ပြဲခေတ်ကြီးထဲတွင် အချောင် ဘာမျှမဆိုင်ဘဲ အသတ်ခံရမည်ကို တစ်ဖက်က စိုးရိမ်၍ နေလေသည်။

နောက်တစ်ချက် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကောင်းသည်မှာကား ဧရာဝတီမြစ်ကို ညောင်စာရေး၌ ဖြတ်၍ ကူးသောအခါက ဖြစ်၏။ စာရေးသူတို့သည် စက်ဘီးဖြင့် ကြံခင်းမြို့ကို လွန်ခဲ့သောအခါ၌ လှေငယ်တစ်စင်းကို ငှားရမ်းကာ ကျီးသဲနှင့် ညောင်စာရေးဘက်သို့ ကူးကြလေသည်။ စက်ဘီးများကိုလည်း လှေပေါ်၌ပင် တင်၍လာခဲ့ကြ၏။ ကျီးသဲမှနေ၍ ဇာတိမြို့ရွာသို့ စက်ဘီးဖြင့် ခရီးထပ်၍ ဆက်ရဦးမည် ဖြစ်လေသည်။

လှေကလေးသည် စာရေးသူတို့ သုံးဦးနှင့် စက်ဘီး သုံးစီးကို တင်ကာ ရွက်ကလေးထောင်၍ မြစ်၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ဂူး၏။ လှေမှာ အတန်ငယ်ပြီး ဝန်က လေးသဖြင့် လက်လေးသစ်ခန့်သာ ရေပေါ်၌ ပေါ်နေလေတော့သည်။ သို့သော်လည်း မတတ်သာသဖြင့် အသက်စွန့်ဆံဖျားမြစ်ကို ကူးရ၏။ တော်သေးသည်မှာကား မိုးကလေး အုံ့နေပြီး လေရသောကြောင့် ရေကူး ညာတင် ဆိုသည့်အတိုင်း မြစ်ကို အတော်ဆန်တက်ပြီးမှ မြစ်ပြင်ကို ဖြတ်ကူးရလေသည်။ မြစ်ပြင်မှာ မကျယ်လွန်းသော်လည်း မကျဉ်းလှချေ။ ရေစီးကလည်း တော်တော်ကလေး သန်၍နေလေသည်။

တဖြည်းဖြည်းနှင့် မြစ်လယ်သို့ ရောက်လာခဲ့၏။ စာရေးသူသည် မလိုသေး လိုသေး ဟူ၍ စီးနင်းထားသော ပတ္တမြားပုံကို ချွတ်ထားရ၏။

ပြီးလျှင် အပိုဆောင်၍ လာခဲ့သော စက်ဘီး အင်းနားကျွတ်ကိုလည်း လေထိုးကာ ခါးတွင် ပတ်ထားလိုက်ရပေသည်။ မတော်တဆ တစ်ခုခု ဖြစ်ခဲ့သော် ရေစုန်အတိုင်း ဖော့၍ လိုက်သွားနိုင်ရန် ဖြစ်လေသည်။

လေကလေး တစ်ချက် သုတ်လိုက်သောကြောင့် လှိုင်းကလေး နည်းနည်း ထ လာ၏။ လှေငယ်ကလည်း ခပ်လူးလူး ဖြစ်လာ၏။ ထိုအချိန်မှာပင် လေသုတ်သောကြောင့် ကောင်းကင်က မိုးသားများ နေရာရွေ့သွားကြရာ မွန်းလွဲနေရောင် ပြင်းပြင်းသည် ရုတ်တရက် ထိုးကျလာသောကြောင့် ရေရိပ်ရှိလျက်နှင့်ပင် အကြီးအကျယ် ပူပြင်းလာလေတော့သည်။ မတတ်သာသည့်အဆုံး၌ ဝတ်၍ထားသော ဇင်သား အပြာရောင် ရုပ်လက်ရှည်ကိုရွတ်ကာ ကိုယ်တစ်ဝက် တုံးလုံးနေကြရလေသည်။

ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း မိုးသား ကွဲအက်၍ ကောင်းကင်ပြာပြာကို မြင်နေရသော အကြားမှနေ၍ လေယာဉ်ပျံသံသည် တဒီးဒီးနှင့် ရုတ်တရက် ပေါ်၍လာလေသည်။ အကောက်တောင်နှင့် အခြား တောင်တစ်လုံးတို့၏ အကြားမှ မမျှော်လင့်ဘဲ ပေါ်၍လာသော လေယာဉ်ပျံ ဖြစ်၏။ စက်သံကို ကြားခါမျှနှင့်ပင် အင်္ဂလိပ် လေယာဉ်ပျံ ဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။ ဤတစ်ကြိမ်လောက် ကြောက်စိတ် ပေါ်မိသည်မှာ တစ်သက်တွင် တစ်ခါ နှစ်ခါမျှသာ ရှိမည် ထင်လေသည်။

လေယာဉ်ပျံသည် တော်တော် အမြင့်ကနေ၍ အရှေ့ဘက်ကမ်း ဆီသို့ ပျံသန်းသွား၏။ ထိုအခါကျမှ သက်ပြင်းချလိုက်နိုင်တော့သည်။ အသက်ရှူဝံ့မည်ဟု ကြံခါမျှရှိသေး၊ ထိုလေယာဉ်ပျံသည် ကွေ့၍ဝဲကာ စာရေးသူတို့ လှေငယ်ရှိရာသို့ နောက်ကြောင်းပြန်၍ လှည့်လာ၏။ လှေသမားက ကြောက်အားလန့်အားနှင့် ကျုံး၍လှော်တော့လေရာ လှေကလေးမှာ မမြဲလှဲရုံတမည်မျှ လူးနေလေတော့သည်။ လေကလည်း တိတ်သွားသဖြင့် လှေရွက်ကလေးမှာ တဖတ်ဖတ်နှင့် လွင့်ကာ ရွက်တိုင်ကို လာ၍ ပတ်နေလေသည်။

“ဝီး” ခနဲ မြည်သော အသံဖြင့် လေယာဉ်ပျံသည် စာရေးသူတို့၏ လှေငယ်ပေါ်မှ ဆယ်တောင် ဆယ့်ငါးတောင်လောက် အမြင့်က ဖြတ်၍ ပျံသန်းသွား၏။ စာရေးသူ၏စိတ်၌ ဒီတစ်ခါတော့ ကိစ္စချောပြီဟု ထင်လိုက်မိ၏။ သို့သော် ရတနာသုံးပါး မိဘ ဆရာသမား ဂုဏ်ကျေးဇူးကြောင့်

လေယာဉ်ပျံက ဘာမျှ ပစ်ခတ်သွားခြင်း မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ကြက်သေကြီး သေနေသော လှေသမားအား-

‘ဗျို့ ဆရာကြီး ... လှေကို ထိန်းပါဦးဗျို့၊ စက်သေနတ်နဲ့ မသေရဘဲ လှေမြှုပ်ပြီး သေနေပါဦးမယ်’ ဟု အော်ပြောလိုက်ရ၏။

ဤတွင်မှ လှေသမား သတိရလာကာ လှေကို ပြန်၍ ထိန်းမတ်လိုက်ရလေသည်။ ထို့နောက် တစ်နာရီကျော်ကျော်မျှ ရွက်တိုက်ရပြီးမှ လိုရာ ကျီးသဲ ဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်ကာ အသက်ရဲရဲ ရှုခိုလေတော့သည်။

ကျီးသဲ မြို့သူကြီး၏ သားမှာ စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေ ဖြစ်၍ သူ့အိမ်သို့ လက်ဦး သွားရလေသည်။ ရောက်လျှင် မိခင်ကြီးနှင့် ဆွေမျိုးသားချင်းတို့၏ အကြောင်းများကို မေးမြန်းကြည့်ရာ မြို့ထဲတွင်ပင် ရှိကြောင်း၊ သို့သော် စာရေးသူတို့၏ ရပ်ကွက်တစ်ခုလုံးမှာ တိုက်ပွဲကြောင့် ပြာကျသွားကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် မိခင်ကြီးနှင့် ဆွေမျိုးများသည် မြို့အနောက်ပိုင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့နေကြကြောင်း ကြားသိရလေသည်။ ခေတ္တ နားပြီးလျှင်ပင် စက်ဘီးနှင့် ခရီးဆက်ကြ၏။ တစ်နာရီခန့် လာခဲ့သောအခါ၌ မြို့ကို စ၍ ဝင်လေတော့သည်။ မဝင်မီကပင် လှမ်းမျှော်၍ ကြည့်လိုက်သော အခါ၌ တင့်ကား အပျက်များနှင့် သံချပ်ကာ ကားများ ပျက်စီးကာ လမ်းဘေး၌ ထိုးကျနေသည်တို့ကို တွေ့ရလေသည်။ ထို့ပြင် အမြောက်ဆန်များ၏ ဒဏ်ကြောင့် ပေါင်လုံးခန့် ကုက္ကိုကိုင်းကြီးများ ကျိုးကျနေသည်ကိုလည်း ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ တွေ့မြင်နေရ၏။ စက်ဘီးကို ခပ်ဖြည်းဖြည်း နင်း၍ မြို့တွင်းသို့ ဝင်ခဲ့၏။ အဝင်လမ်းမှာ ရန်ကုန် ပြည်လမ်းကြီး ဖြစ်လေရာ ကားပျက်တွေ တသီကြီး တွေ့ရ၏။ ဇာတိ နေထိုင်ရာ လမ်းထဲသို့ ဝင်ခဲ့သောအခါ၌မူကား နှစ်ပရိစ္ဆေဒ များစွာ နေထိုင်လာခဲ့သော လမ်းပင် ဖြစ်စေကာမူ ကောင်းကောင်း မမှတ်မိချင်တော့ချေ။ နေရင်း အိမ်လည်း မရှိတော့။ အိမ်ရှေ့တည့်တည့်က ဂါတ်တဲ၏ အုတ်ခုံရံ တံတိုင်းကြီး ရှိနေသေး၍သာ ကိုယ့်အိမ်ရာကို ကိုယ် မှန်းဆကြည့်ရလေတော့သည်။

စိတ်ဝင်စားစရာ တစ်ရပ်မှာကား စာရေးသူတို့၏ အိမ်ရှေ့က မန်ကျည်းပင်ကြီးမှာ အမြောက်မှန်ထား၍ အကိုင်းတွေ ပြတ်ကျကာ တုံးတိုင်းတိုင်း ဖြစ်နေခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ မန်ကျည်းပင် ခြေရင်း၌ မန်ကျည်းရွက်တွေ သံသံလှုပ်မျှ ပြန့်ကျဲနေ၏။ ယင်းသည် မန်ကျည်းရွက်များ

ကဲ့သို့ပင် မပစ်ရသေးသော ရိုင်ဖယ် ကျည်ဆန်များကလည်း ခြေချစရာ မရှိလောက်အောင် ပြန့်ကျဲ၍ နေကြလေသည်။

ထိုအခါ၌ စာရေးသူနှင့် အဖော် နှစ်ယောက်တို့သည် ထို ရိုင်ဖယ် ကျည်ဆန်များကို အားပါးတရ လိုက်လံ ကောက်ယူကြလေသည်။ အကြောင်း မှာမူကား စာရေးသူ၏ ယောက္ခမများရှိရာ မြို့ကလေးက ယခင်ဆိုခဲ့သော မြို့ရွာ ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့မှာ သေနတ်ပုန်း ခြောက်လက်တိတိ ဝယ်ထား လေသည်။

အင်္ဂလိပ်ရိုင်ဖယ်၊ ဂျပန်ရိုင်ဖယ်များ ဖြစ်၏။ ဓားပြရန်ကို ခုခံရန် ဖြစ်၏။ သို့သော် ကျည်ဆန်ကား များများစားစား မရှိချေ။ သို့ဖြစ်ရာ ရွှေတောင်တိုက်ပွဲ စစ်မြေပြင်၌ တွေ့ရသော ကျည်ဆန်များမှာ စာရေးသူ တို့၏ ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့အတွက် များစွာ ဟန်ကျ၍ နေလေတော့သည်။ ကျည်ဆန်အထုပ် ကိုယ်စီနှင့် မိခင် ရှိရာ မြို့အနောက်ပိုင်းသို့ သွားရ၏။ ချောချောမောမောပင် တွေ့ရလေသည်။

မိခင်ကြီးသည် သားကို မမျှော်လင့်ဘဲ တွေ့ရသောကြောင့် မျက်ရည် များပင် ကျလောက်အောင် ဝမ်းသာရှာလေသည်။ ဆွေမျိုးများကိုလည်း တလုံးတစည်းတည်း တွေ့ရပေသည်။ ရွှေတောင်တိုက်ပွဲ အကြောင်းကို ပြောပြကြသည်မှာ တခမ်းတနားကြီး ဖြစ်၏။ ကြောက်ဖွယ်လည်း ကောင်း ၏။ လက်ဦး၌ ဂျပန်က မြို့ကိုစီးရာ အင်္ဂလိပ်တပ်များ ပြည်မြို့ဘက်သို့ ဆုတ်ပေးရ၏။ ပြီးလျှင် အင်္ဂလိပ်တပ်များက ဆားကျင်းတောင်ပေါ်မှနေ၍ ရွှေတောင်မြို့ကို အဝေးပစ် အမြောက်များနှင့် ထုကာ ပြန်၍ ချိတ်ကင်လာ ပြန်ရာ ဂျပန်တပ်က ကွမ်းညှပ်စင် ရွာဘက်သို့ ဆုတ်ပေးရသည်။ မြို့ကို အင်္ဂလိပ်က ရထားပြန်၏။ ထိုအခိုက်တွင် ဂျပန်ဘက်က လေတပ် အကူ အညီ ရသဖြင့် မြို့ကို ဗုံးကြဲပြန်တော့သည်။ အင်္ဂလိပ်တွေ ဆုတ်ရပြန်၏။ ဤတွင် ဆားကျင်းတောင်ပေါ်က အင်္ဂလိပ် အမြောက်များက မြို့ကို ထု ပြန်၏။ ဤနည်းဖြင့် ရွှေတောင်မြို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ကောင် ခတ်သည့်အကြားက မြေစာပင်ကဲ့သို့ မွေ့ကြေခဲ့ရလေသည်။ ရွှေတောင်တိုက်ပွဲ ဟူသော အမည် သည်လည်း သမိုင်းတွင် တင်၍ ကျန်ရစ်ခဲ့လေတော့သည်။ ပိုးထည် ချည် ထည်များ ထွက်သဖြင့် နာမည်ကြီးပြီး ဖြစ်သော မြို့ရွှေတောင်သည် အင်္ဂလိပ်- ဂျပန်စစ်ကြောင့် နာမည်တစ်မျိုးကြီး၍ လာရပြန်ခြင်း ဖြစ်၏။ သို့သော်

ပေးလိုက်ရသော တန်ဖိုးမှာကား တစ်မြို့လုံး ပြာပုံအတိ ဖြစ်၍ ကျန်ရစ်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

စာရေးသူသည် ထိုကဲ့သို့ တွေးရင်း ယခင်က နေထိုင်ခဲ့ဖူးသော အိမ်ရာကို လျှောက်၍ ကြည့်မိ၏။ ဘာကို ရှာသည်ဟူ၍ကား မဟုတ်။ သို့သော် တစ်နေရာတွင် ပြာများ၏ အလယ်၌ နောက်ချေးပုံနှင့် ပုံပန်းချင်း တူသော ဖန်သားအပုံများကို တွေ့၏။ ယင်းသည့် ဖန်သားများမှာကား ဘီကြီးများ လက်ထက် (အထက်မြန်မာပြည် လွတ်လပ်နေဆဲ) အခါက ဝယ်ယူ သုံးစွဲခဲ့ကြသော ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်ကြီး နှစ်ချပ်ပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူတို့ မြေးဖြစ် တိကျွတ် အထိ တရိုတသေ သိမ်းဆည်းလာခဲ့ကြ ၏။ နောက်ခံပြဒါး အနည်းငယ် ကွာနေသည်နှင့် ပေါင်များ အနည်းငယ် ခြစားသည်မှအပ အကောင်းပကတိပင် ရှိ၏။ ကြိုးစား ထိန်းသိမ်းခဲ့၍ ဤမျှကြာအောင် အမှတ်တရ ပစ္စည်းအဖြစ် တည်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ သို့သော် စစ်၏ လောဘမီးဒဏ်ကိုကား မခံမရပ်နိုင်ဘဲ ပြာပုံထဲတွင် ဇာတ်သိမ်း လေပြီ ဖြစ်၏။

နောက်တစ်ရပ် ဝမ်းနည်းမိခြင်းမှာကား စာရေးသူ သူငယ်တန်း ကတည်းက စုဆောင်းလာခဲ့သော စာအုပ်ရေ လေးထောင်ကျော်တို့ပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူသည် ငယ်စဉ်ကပင် စာအုပ်စုသော ဝါသနာ ပါ၏။ ပထမဦးဆုံး သင်ရသော သင်ပုန်းကြီး စာအုပ်ကိုပင် အဖုံးဖုံး၍ သိမ်းထား၏။ တွက်ချက်ပြီးသော ဂဏန်း လေ့ကျင့်ခန်း ဗလာစာအုပ် ဟောင်းများပါမကျန် သိမ်းသည်။ တစ်တန်းက တစ်တန်း တက်၍ သွား သော်လည်း အောင်ခဲ့သော အတန်းက စာအုပ်ဟောင်းကို အသုံးမဝင်တော့ သော်လည်း တစ်ဝက်ဈေးနှင့် ပြန်ရောင်းမပစ်ခဲ့။ မည်သူ့ကိုမျှလည်း မပေး။ တစ်နှစ်ပြီးတစ်နှစ် ကျောင်းစာအုပ်တွေကို စုထားလေသည်။ ခုနစ်တန်း အောင်ပြီးသောအခါ၌ ပြင်ပစာများကို ဝါသနာစွဲ၍ နေလေပြီ ဖြစ်သည်။ မုန့်ဖိုးကိုစု၍ စာအုပ် တွင်တွင်ဝယ်သည်။ ဆရာပီမိုးနင်း ငယ်စဉ်က ရိုက် ထားသော စာတ်ပုံမျက်နှာဖုံးနှင့် တိုးတက်ရေး မဂ္ဂဇင်း၊ မြန်မာ့မြေပုံပေါ်က ရွှေဒဂါးများကို ကုတ်အင်္ကျီဝတ် လက်ကြီးက ကျုံးယူနေပုံ ပန်းချီမျက်နှာဖုံး နှင့် ကြီးပွားရေး မဂ္ဂဇင်း၊ ဒဂုန်၊ ကဝိမျက်မှန်၊ ကဝိတံခွန်၊ တော်တော် ဗျားသည်။ ဗီရိကြီး လေးလုံးအပြည့် ဖြစ်သည်။ ထိုစာအုပ်စာတမ်း

လေးထောင်ကျော်တို့သည်လည်း ပြာဖြစ်၍ နေကြပေပြီ။ စစ် ဆိုသည်မှာ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကောင်းလှချေတော့သည်။

ရွှေတောင်မြို့တွင် ဆယ်ရက်ခန့် နေပြီးမှ ဇနီးသည်ရှိရာသို့ ပြန်ခဲ့လေသည်။ အပြန်တွင် ဖောက်သည်များထံမှတစ်ဆင့် ဝယ်ယူသော အထည်အလိပ် အတော်အသင့် ပါ၍သွား၏။ စာရေးသူတို့၏အိမ်၌ အိမ်သူအိမ်သားက တစ်ကျိပ်ကျော် ရှိလေရာ ရှိရင်းအထည်များအပြင် ဤစစ်ခေတ်ဦး၌ ဝယ်ယူ စုဆောင်းရသော အထည်အလိပ်များကြောင့် ဂျပန်တစ်ခေတ်လုံး အဝတ်ဘက်က ဖူလုံခဲ့ရ၏။ ချည်ကြမ်းလုံချည်ကို ရေလဲလုပ်ရင်း ဝတ်သည် ဆိုကာမျှ ဝတ်ခဲ့ရလေသည်။

မလုပ်မကိုင် ထိုင်ကာစားသော ဘဝနှင့် ခဏကြာမျှ နေထိုင်ပြီးသော အခါ ရန်ကုန်သို့ တစ်ခေါက်ပြန်ရန် အကြောင်းပေါ်လာ၏။ ယင်းသည် မှာကား ဘီအယ်(လ်) စာမေးပွဲကို ဖြေရန် ဖြစ်၏။ တော်တော် စွန့်စွန့် စားစားပင် သွားရောက် ဖြေဆိုရ၏။ နှစ်လခန့် ကြာသောအခါ စာမေးပွဲအောင်ကြောင်း သတင်းရလေသည်။

ဘီအယ်(လ်) အောင်သော်လည်း Chamber ဝတ်လုံသင်တန်းတွဲဖက် မလိုက်ရသေး၍ ဘာအမှုမှ မလိုက်နိုင်သေးချေ။ ထို့ကြောင့် ယောင်ချာချာ ဖြစ်၍နေလေရာ ဤဘဝတွင် ဤနေ့အထိ ချောက်အတွန်းဆုံးဟု ယူဆထားသော လူယုတ်မာ တစ်ယောက်နှင့် တွေ့ရလေတော့သည်။

သူ့အမည်ကို ငညွန့်ဟုသာ ဥပမာပြုကြပါစို့။ ငညွန့်သည် ဖော်လံဖား အောက်က ခလောက်ဆွဲ ဖြစ်သည်။ အလွယ်ရေးရသော် တော်ကြီးဘုရားအောက်က တော်လေးဘုရား ရှိသည်။ တော်လေးဘုရား၏ ရုံးတွင် ငညွန့်သည် အထက်တန်းစာရေး ဖြစ်သည်။ သို့သော် ငညွန့်သည် ရုံးအလုပ်ကို လုပ်ရသူ မဟုတ်။ တော်လေးဘုရား၏ လက်ပါးစေသာ ဖြစ်သည်။ ကြည့်ကောင်းအောင် စားပွဲ ကုလားထိုင် ပီရို စာစင်တွေ ပေးထား၏။ သို့ရာတွင် သူသည် ရုံးအလုပ်ကို တတ်လည်း မတတ်။ လုပ်လည်း မလုပ်။ သူလုပ်ရသော အလုပ်မှာကား တော်ကြီးဘုရားက တော်လေးဘုရားကို ခိုင်းသော အလုပ်များ၌ ငညွန့်က အောက်ခြေသိမ်း လုပ်ပေးခြင်းဖြစ်၏။ ဥပမာအားဖြင့် တော်ကြီးဘုရားက သူ့ခယ်မတော်အတွက် စိန်ဝယ်ချင်သည် ဆိုပါစို့။ ထိုအခါ တော်လေးဘုရားက ငွေရှာရသည်။ ငွေ

ရှာရာ၌ စာပေးစာယူ ငွေပေးငွေယူတို့ကို ငညွန့်က လုပ်ပေးရသည်။ ထို စဉ်အခါက ငညွန့်၏ပါးစပ်၌ “တော်” တွေ တသီကြီး သီး၍နေသည်။ သားတော် သမီးတော် ဆိုသော စကားတွေကိုလည်း တဖဖွ ပြောသည်။ နောက်ဆုံး၌ ငညွန့်သည် “တော်ရူး” အကြီးအကျယ် ရူးလေရာ၊ နောက်ဆုံး ၌ တကယ်ထိပ်စ ရူးသွပ်သွားပြီး အရူးဘဝနှင့်ပင် ဂျပန်ခေတ်က ဇရပ် တွင် သေလေသည်။ သူ့အကုသိုလ်နှင့်သူ အကျိုးပေးသွားခြင်းပင် ဖြစ် မည် ထင်သည်။

ထားဦးတော့၊ ငညွန့်သည် စာရေးသူထံမှ ငွေတစ်ထောင်ကို လာဘ် ယူကာ သူ၏ တော်ဘုရားလေးကို ဆက်သ၏။ ဤကား သူ့အဖြေပင်။ သူ့အိတ်ထဲ ထည့်လိုက်လေသလား မပြောတတ်ပေ။ စာရေးသူအား အတွင်း ဝန် ရာထူး ပေးမည်ဆိုကာ ရန်ကုန်ကို သူက ခေါ်လာ၏။ ရောက်လျှင် ‘ခဏလုပ်ပါဦး’ ဟု ဆိုကာ ယစ်မျိုးဌာန တစ်နေရာ၌ ချောင်ထိုးထား၏။ စာရေး လုပ်ခိုင်းထား၏။ ရုံးအလုပ်ကို နားလည်လာလျှင် ပထမ ရုံး ဝန်ထောက် လုပ်ရမည်။ ထို့နောက် အတွင်းဝန် ဖြစ်မည်ဟု ခပ်တည်တည် ဖိန်းထား၏။ စာရေးသူမှာ ကျောင်းသားစိတ်မျှ ဖြစ်လေရာ ငညွန့် လိမ် သမျှကို ယုံ၍နေရ၏။ ငညွန့် လိမ်ပုံကလေးတွေက တော်တော် ပီရိသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်နှစ်လောက် လိုမ့်၍ ခံနေရ၏။ ခံရပုံမှာကား စေ့စေ့တွေး၍ ကြည့်လျှင် အသည်းနာစရာ ကောင်းလှပေသည်။

ပထမဦးစွာ စာရေးသူသည် ငညွန့်တို့ လင်မယားနှင့် တူတူနေရ ၏။ နေရသည်မှာကား ရွှေတိဂုံ အလယ်ပစ္စယံက မုန့်ဆိုင်ဇရပ်တွင် ဖြစ် လေသည်။ အစားအနေ ဆင်းရဲလိုက်သည်မှာကား ပြောဖွယ်ရာမရှိ ဖြစ် သည်။ စိတ်အဆင်းရဲဆုံး ကိစ္စမှာကား ရွှေတိဂုံ စောင်းတန်းက အိမ်သာ ကို တက်ရသောကိစ္စ ဖြစ်၏။ မဟာမိတ် ဗုံးကလည်း တဝုန်းဝုန်း လာစ ပြုနေပြီ ဖြစ်ရာ၊ တစ်ခါတစ်ခါ၌ ညလုံးပေါက်များပင် မအိပ်ရချေ။

တစ်ဖန် အလုပ်လုပ်ရသော နေရာမှာ ယူနီဗာစီတီ ရိပ်သာလမ်း ယစ်မျိုးရုံးတွင် ဖြစ်ရာ ဘတ်စ်ကားကလည်း မရှိသေး။ ဘုရားမှနေ၍ စက်ဘီးနှင့် အလုပ်သွားနေရ၏။ စက်ဘီး တာယာများ ပွန်း၍ အနား ပြုကာ နောက်ဆုံး၌ အင်းနားကျွတ်ပါ မရတော့။ (၁) ဝယ်စရာ ငွေမတတ် ခိုင်သောကြောင့် ဆောလစ်တိုင်ယာကို စီးရသော ဘဝကို ရောက်ခဲ့လေ သည်။ သို့သော် အတွင်းဝန် ဖြစ်ချင်သော မျှော်လင့်ချက်နှင့် ကြိတ်မှိတ်

နေရ၏။ ငညွန့်ကလည်း ဖြီး၍ကောင်းဆဲ ဖြစ်သည်။ ယနေ့ နက်ဖြန် ရတော့မလို၊ ရာထူးတက်တော့မလို ပြော၏။ ခဏကြာတော့ အဓိပတိ အရှင်မင်းကြီး တင်နော်ဟောကာထံ သွားရမည်ဖြစ်၍ ဂျပန်က ပြန်လာမှ ရာထူးတိုးပေးမည်ဟု ပြောပြန်၏။ ဒေါက်တာဘမော် ဂျပန်က ပြန်လာ၏။ စာရေးသူမှာကား မျောက်လောင်း ဘဝတွင်ပင် ရှိလေသေးသည်။ နောက်ဆုံး ဌိ ကြံရာမရ ဖြစ်လာရာ တောကို ပြန်တော့မည်ဟု စိတ်ပိုင်းဖြတ်၏။ စာရေးအလုပ်မှ နုတ်ထွက်စာ တင်ရန် ရေးသား၍ပင် ပြီးစီးနေ၏။ သို့သော် အရမ်း မဆုံးဖြတ်လိုသေး၍ အရိပ်အခြည်ကို ကြည့်၍နေစဉ် တစ်နေ့၌ လင့်လမ်း ဘားတစ်ခုတွင် မိတ်ဆွေဟောင်း တစ်ဦးဖြစ်သူ ကိုတင်မောင် (တက္ကသိုလ်ထင်ကြီး) နှင့် သွား၍ ဆုံမိကြလေသည်။ ကိုတင်မောင်မှာ ထိုစဉ်အခါက ဒိုမေ သတင်းဌာနတွင် အလုပ်လုပ်နေသည်ဟု ထင်သည်။ ထိုစဉ်ခေတ်က “တိုက်ဂါး” တို့၊ “ထရော်ဖီ” တို့ ခေတ်စား၏။ လင့်လမ်းသည်ကား ခန့်မိုး ကျူထရ်ကာ “ဟိုတယ်” ကြီးများ ဖွင့်ထားသော ပျော်ပွဲစား ရပ်ကွက်ကြီး ဖြစ်သည်။ အလယ်တော့ရ ဘုန်းကြီးကျောင်း နှင့် ရွှေတိဂုံ စေတီတော်ကြီး၏ အကြား၌ ဗုံးဘေး တော်တော်ကလေး စိတ်ချရသော နေရာဖြစ်၍ ပျော်ပွဲစားရုံများ ဘေးကင်းစွာ ဖွင့်ထားနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဗဟန်းရပ်ကွက်၊ ရွှေဂုံတိုင် ရပ်ကွက်တို့မှာ လည်း ဈေးဆိုင်တွေနှင့် စည်ကားနေလေပြီ ဖြစ်သည်။

လင့်လမ်း ဘားဆိုင်တစ်ဆိုင်၌ ကိုတင်မောင်နှင့် သွား၍ တွေ့သော အခါ ဟိုစကား သည်စကားများကို ပြောကြရင်းက စာရေးသူသည် တက္ကသိုလ်ရိပ်သာနှင့် သယ်န်းကျွန်းကို ကူးကာ စာရေး လုပ်နေကြောင်း ပြောပြမိ၏။ ထိုအခါ ကိုတင်မောင်က စာရေးသူအား အလုပ်နေရာ တစ်နေရာ ရှာပေးမည်ဟု ကတိပေးသွား၏။ နောက်များမကြာမီ ကိုတင်မောင်က စာရေးသူအား ရွှေတိဂုံဘုရား အလယ်ပစ္စယံ ကာလကတ္တားရပ်၌ ဖွင့်လှစ်ထားသော ဂျပန်ခေတ် မြန်မာအစိုးရ၏ ပြန်ကြားရေးဌာန လက်အောက်ခံ စာပေနှင့် စာကြည့်တိုက်ဌာနခွဲသို့ ခေါ်သွား၏။ ရောက်သော အခါ ဆရာ ဦးသိန်းဟန် (ဆရာဇော်ဂျီ)၊ ဆရာ ဦးမြတ်စိုး စသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွေ့ဆုံပေးပြီး စာရေးသူအား စာပြုအရာရှိ (Compilation Officer) ရာထူး၌ အစမ်းခန့်ရန် ပြောပေးလေသည်။

ဆရာဇော်ဂျီက အနည်းငယ် မေးမြန်း၏။ စာရေးသူက ဝတ္ထု အနည်းငယ် ရေးဖူးကြောင်း၊ စာရေး ဝါသနာပါကြောင်း စသည်တို့ကို ပြန်ဖြေရ၏။ ကိုတင်မောင်၏ ထောက်ခံချက်ကြောင့်ပင် စာရေးသူသည် စာရေးဘဝက လွတ်ကာ စာပေနှင့် စာကြည့်တိုက် ဌာနခွဲတွင် ယောင်တောင်တောင်နှင့် ရောက်သွားလေသည်။ ထိုမျှသာမကသေး၊ စာရေးသူအား တစ်ဖက်သတ် ညှဉ်းဆဲထားသော ငညွန့်နှင့် အတူမနေတော့ဘဲ ကိုတင်မောင်တို့နှင့်အတူ ဆိုပရာနို ရိပ်သာသို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခဲ့လေသည်။ ဆိုပရာနို ရိပ်သာ ဟူသည်မှာကား သံသေး သံကြောင်၊ သံဝါ သံပြာ တို့ဖြင့် သီချင်းဟစ်တတ်သော ဂေဟာ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဂျပန်ခေတ် တစ်လျှောက်တွင် ဆိုပရာနို အဖွဲ့သား ဘဝမှာ စာရေးသူ၏ အဖို့၌ ပျော်စရာ အကောင်းဆုံးဟု ဆိုချင်လေသည်။

“နဖူးစာရွာလည်” ဟူသော စကားကို အများသိကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူ၏ နဖူးစာရွာလည်ပုံမှာကား တော်တော်ကလေး ဆန်းကြယ်သည်။ အကြောင်းမှာမူ နာမည် မကြားဖူးသေးသော မြို့တစ်မြို့မှ မမြင်ဖူးသော အမျိုးသမီး တစ်ဦးနှင့် တော်တော် ခက်ခက်ခဲခဲပင် အိမ်ထောင်ကျရသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ဤစကားမှာ စာဖတ်သူ၏ အဖို့၌ တော်တော်ကလေး နားရှုပ်ဖွယ်ရာ ဖြစ်၍နေမည်မှာ သေချာလှပါ၏။

သူ့ကို မြင်လည်း မမြင်ဖူး၊ သူ့နာမည်ကိုလည်း မကြားစဖူးခဲ့။ ထိုမျှမကသေး၊ သူ နေထိုင်လျက်ရှိသော သူ့ဇာတိမြို့၏ အမည်ကို စာရေးသူသည် ကျောင်း၌ ပထဝီကို သင်၍ မြန်မာပြည်က မြို့များ၏ အကြောင်းကို ဆရာ ပြောသမျှ မှတ်သားရသော်လည်း ဇနီးလောင်း၏ ဇာတိ ချရာမြို့ အမည်ကိုကား ယင်းသည့် အချိန်အထိ မကြားစဖူးခဲ့ချေ။ သက်သက် “စတန့်” ထွင်၍ ရေးသည်ဟုပင် ထင်ကောင်း ထင်စရာ ရှိလေသည်။ အမှန်မှာကား ရေးသည့်အတိုင်းပင် ဖြစ်၏။

စာဖတ်သူသည် ယခင်ခေတ်က မီးရထားဌာနမှ ထုတ်ဝေ ရောင်းချသော ဒိုင်ယာရီ မှတ်တမ်းစာအုပ်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ကေနာဂူမီရာ အင်ဆန်း အမည်ရှိ ကုလား စက္ကူစာအုပ် ကုန်သည်တို့က ထုတ်ဝေသော နေ့စဉ်မှတ်တမ်း စာအုပ်မျိုးကိုသော် လည်းကောင်း တစ်အုပ်လျှင် တစ်မတ်ပေးကာ ဝယ်ယူ သုံးစွဲဖူးပါ၍ စာရေးသူ၏ အဆိုကို သဘောတူညီနိုင်လိမ့်မည်ဟု ထင်ပါသည်။ မြန်မာပြည် မီးရထား ဘူတာစဉ်များ၏ စာရင်းကို အဆိုပါ စာအုပ်မျိုး၌ တွေ့နိုင်ပါသည်။ မြစ်ကြီးနား လမ်းခွဲ၊ လားရှိုး လမ်းခွဲ စသော မီးရထား လမ်းခွဲများ တစ်လျှောက်ရှိ ဘူတာ အမည်များကို

စုံစေ့အောင် စာဖတ်သူ ကြားဖူးပါစ။ “အပင်နှစ်ဆယ်” ဆိုသော ဘုတာ သည် အဘယ် မီးရထား လမ်းခွဲပေါ်၌ တည်ရှိပါသနည်း။ ဤမျှသော အချက်ကို ထောက်လျှင်ပင် စာရေးသူသည် ဇနီးလောင်း၏ ဇာတိမြို့ရွာ အမည်ကို ယခင်က ကြိုတင်၍ မကြားစဖူးခဲ့ ဟူသော စကားသည် စတန့် ထွင်ခြင်းတစ်မျိုး မဟုတ်ကြောင်းကို တွေ့မည် ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူ၏ အိမ်ထောင်ရေး စတင်ပုံမှာကား ရက်ကန်းစင်က ဖြစ် လေသည်။ စာရေးသူ၏ မိခင်က အိမ်တွင် ရက်ကန်းထောင်၍ထား၏။ စာရေးသူလည်း ရက်ကန်းအတတ်ကို မျက်စိအောက်တွင် ဖြစ်နေ၍ ချည်ခင် မှသည် အထည် ဖြစ်လာသည်အထိ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အားလုံးစုံ တတ်မြောက်လျက် ရှိနေပေသည်။ အထူး သင်စရာ မလိုတော့။ တစ်ခါ တစ်ခါ၌ စာရေးသူတို့ထံသို့ အထက်အညာ မုံရွာ၊ ပခုက္ကူ စသော မြို့ များက အထည် အမှာစာများ ရောက်၍ လာတတ်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် ထိုအမှာစာများမှာ တပေါင်းလလောက်ဆီတွင် ရောက်လာတတ်၏။ ထိုသို့ အထည် အမှာစာများ ရောက်၍လာပြီဆိုလျှင် ရက်ကန်းခတ်သူ အလုပ် သမားများသည် ဖေးဖေးလန်အောင် အလုပ်များတတ်ကြလေသည်။ နေ့ မအား ညမအားပင် အလုပ်လုပ်ကြရသည်။ အထည်များ အထက်အညာ သို့ တင်ပို့ရန် အော်ဒါများနှင့် စပေါ်ငွေများကို လက်ခံထားပြီးဖြစ်၍ အချိန် မိအောင် ရက်ချိန်းအတိုင်း ပေးပို့နိုင်ဖို့က အရေးကြီး၍ လာလေသည်။ ထိုကိစ္စမျိုး ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ၌ စာရေးသူ၏ မိခင်သည် “သန်းခေါင် ထမင်း စနစ်” ကို တီထွင်တတ်လေသည်။ ထိုစနစ်မှာကား သန်းခေါင် ကျော် နှစ်ချက်တီးလောက်တွင် ရက်ကန်း အလုပ်သမားတို့အား ထမင်း တစ်နပ် ကျွေးတတ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူတို့၏ မြို့မှာ အသေ အချာ တွက်စစ်၍ ကြည့်လိုက်ပါက အလုပ်သမားမြို့ သက်သက် ဖြစ် သည်။ ဤမှတ်တမ်း တစ်နေရာတွင် မြန်မာပြည်တွင်းက ဂျပန်မြို့ကလေး ဟုပင် တင်စား၍ ရေးသားခဲ့ဖူးသည်ကို စာဖတ်သူ မှတ်မိကောင်း မှတ်မိ ပေလိမ့်ဦးမည် ထင်ပါ၏။

အထည်အော်ဒါများ “ကျ” ၍ လာပြီဆိုပါလျှင် ရက်ကန်းသမား များ အငြိမ်မနေနိုင်အောင် အလုပ်များကြ၏။ နေ့ည မရှောင်သာပြီ ဖြစ် ၏။ သို့သော် လေးငါးဆယ်ရက် ကြာ၍ လာသောအခါ၌ အလုပ်သမား များသည် ဖန်ဖန်လေး၍ ဖေးဖေးလည်၍ လာကြတော့သည်။ သန်းခေါင်

ကျော်၍ လာသောအခါ အိပ်ငိုက်သူ အိပ်ငိုက်၍ လာကြ၏။ ထိုအခါ မိခင်ဖြစ်သူက 'ကိုင်းဟေ့ ... ကူကြီးကို မောင်ခင်မောင်က သွားပြီးတော့ ငါးပေါင်းကြော် ဝယ်ကွယ်၊ မနေ့က ထမင်းကြမ်းတွေ ရှိတယ်၊ မတင်ရွှေက ရေနွေးအိုးတစ်လုံး တည်ပါ၊ ထမင်းကြမ်းနဲ့ ငါးပေါင်းကြော် သန်းခေါင် ထမင်း အပျော်စားကြရအောင်' ဟု ဆိုတော့သည်။ ရက်ကန်း အလုပ် သမား အားလုံးပင် ကျေနပ်သွားကြ၏။ မောင်ခင်မောင်မှာ အတော်ဝေးသော ရပ်ကွက်မှ လာ၍ အလုပ် လုပ်သောသူ ဖြစ်ရာ သူ့တွင် စက်ဘီး တစ်စီး ရှိ၏။ စက်ဘီးရှိသူပီပီ စာရေးသူတို့ ရက်ကန်းလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သော ခရီးဝေး ကိစ္စကြီးငယ်များနှင့် ပတ်သက်၍ မောင်ခင်မောင်အား ကုံကူလက်လှည့် အားကိုးရသည် ဖြစ်၏။ မောင်ခင်မောင်သည် သူ၏ စက်ဘီးဖြင့် အတော်ကလေး ဝေးသော ကူကြီးဘုရားဝင်းသို့သွားကာ ငါးပေါင်းကြော် ဝယ်လေသည်။ ငါးပေါင်းကြော်ဟု အမည်တပ်၍ ထားသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့်မူ ဘူးသီးကြော်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် စာရေးသူတို့၏ နယ်တွင်မူ ဘူသီးကြော်ကို ဘူသီးကြော်ဟုလည်း မခေါ်၊ ဘူသီး ငါးပေါင်းကြော်ဟုလည်း မခေါ်၊ ငါးပေါင်းကြော်ဟုသာ တွင်တွင်ကြီးခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။ ကြက်သွန်ကြော်ကို ကြက်သွန် ငါးပေါင်းကြော်ဟု ခေါ်ပေသည်။ တစ်ကျောင်း တစ်ဂါထာ တစ်ရွာမှာ ခေါ်နည်းတစ်မျိုးဟုသာ ဆိုရပေတော့မည်။

အထပ်ထပ် ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း စာရေးသူတို့၏ မြို့မှာ အလုပ် သမားမြို့ ဖြစ်လေရာ နံနက်စာကို များစွာ ဇာချဲ့သောမြို့ မဟုတ်ချေ။ နံနက်စာတွင် အဆိုပါ ဘူသီးကြော် တည်းဟူသော ငါးပေါင်းကြော်နှင့် ထမင်းကြမ်းကို လည်းကောင်း၊ တစ်နိုင်ငံလုံး ကျော်ကြားသော ရွှေတောင် မုန့်ဟင်းခါးနှင့် ထမင်းကြမ်းကို လည်းကောင်း နံနက်စောစော တဝတမော စားသောက်ကြပြီးလျှင် ခုနစ်နာရီလောက်က စ၍ အုန်းမောင်းခေါက်သော ဆွမ်းခံဝင်ချိန်အထိ အလုပ်ကိုသာ မနားမနေ အလုပ်ခွင်သို့ ဝင်၍နေကြသည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ဤနည်းဖြင့် မွန်းတည့်ချိန်သို့ ရောက်လျှင်ပင် အလုပ်ချိန်မှာ ငါးနာရီလောက် ရ၍သွား၏။ နေ့ခင်း တစ်နာရီမှ ညနေ ငါးနာရီအထိ ဆက်၍ လုပ်ငန်းခွင်သို့ ဝင်ကြပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့လျှင် အလုပ်ချိန် ကိုးနာရီခန့် ရှိ၍ နေကြပေသည်။ တနင်္ဂနွေ ရက်အား ဟူ၍လည်း မရှိ။ အလုပ်သမားနေ့တွေ၊ ဘာနေ့ ညာနေ့တွေသည်

ထိုစဉ်ထိုခါက မရှိသေး။ ထို့ကြောင့် ဓနရှင်တို့က အလုပ်သမားများအား မညာမတာ ခိုင်းစေသောခေတ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုစရာဖြင့် ရှိလေသည်။ သို့သော် မည်သူတို့က မည်သို့ပင် ခေါင်ခိုက်အောင် ပြောကြ ဆိုကြစေကာမူ ဟိုခေတ်က အလုပ်သမားများမှာ “ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်မောင်းသော သူများ” ဖြစ်ကြလေရာ ရက်ကန်းသည်ဟုပင် ခေါ်ရစေကာမူ ကလေးမများမှာ အနည်းဆုံး အင်္ဂလိပ်လို နာမည်စာလုံး ထွင်းထားသော ရွှေလက်စွပ် တစ်ကွင်း၊ ကြံဆစ်လက်ကောက် တစ်ရန်၊ ကျောက်နားကပ်နှင့် ရွှေရှင်ထိုး ကလေးများကို ခပ်ကြော့ကြော့ ဝတ်ဆင်နိုင်ကြသည်သာ ဖြစ်၏။ အလုပ်သမား ဥပဒေ နှစ်ပတ်တော်ကို နားမလည်ကြ။ ကိုယ် အလုပ်များများ လုပ်လျှင် ကိုယ် များများ ဝတ်ရ စားရသည်ဟုသာ နားလည်ခဲ့ကြသော ခေတ် ဖြစ်၏။ ဒိုဗာတိုင်းတွေ၊ အိုဗာတင်းတွေကိုလည်း နားမလည်သေးချေ။ စာရေးသူတို့ခေတ်က အတောင် တစ်ရာနှစ်ဆယ် ရှိသော ရက်ကန်း တစ်တန်းကို ခုံးရက်နှင့် အပြီး ဖြတ်နိုင်သော (ယခုခေတ်အခေါ်) စံပြု လုပ်သားတွေ ခတ်တော်များများပင် ရှိခဲ့ဖူးလေသည်။ စာရေးသူ ကိုယ်တိုင် ပင်လျှင် ရက်ကန်းများကို အတော်အတန် ခတ်တတ်သည်ဖြစ်၍ အထက်ဖော်ပြပါ မောင်ခင်မောင်က ငါးပေါင်းကြော် ဝယ်ရန် ကူကြီးရပ်ကွက်ရှိ ဘုရားဝင်းသို့ သွားနေသောအခါ၌ စာရေးသူက အခြား ရက်ကန်းသမားများကို “စိန်” ခေါ်၍ ရက်ကန်းခတ် ပြိုင်တတ်လေသေးသည်။ ရက်ကန်းခတ် ပြိုင်နည်းမှာကား လုံချည် တစ်ကွင်းစာ (ခြောက်ပေ သို့မဟုတ် လေးတောင်) ကို ရက်ကန်းတန်း အနားသားတွင် ကိုက်ထိုး၍ အိုးမဲနှင့် မှတ်ကာ အထည်သားထဲသို့ အမှတ်ဝင်၍လာအောင် သူနိုင် ငါနိုင် အပြိုင် အဆိုင် ခတ်ကြခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ အစောဆုံး အမှတ်ဝင်သူ၏ ထမင်းစား ပန်းကန်ပြားကို နောက်အကျဆုံးလူက ဆေးကြော သိမ်းဆည်းရခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ တက်ညီလက်ညီ ဖြစ်ကြ၍ အကြိတ်အနယ်ပင် ပြိုင်ဆိုင်ကြရ၏။ မမောနိုင် မပန်းနိုင် ဖြစ်၏။ စာရေးသူကား ပန်းကန်ဆေး တစ်ခါမျှ မကျစဖူးခဲ့ချေ။

ကူကြီး ဘုရားဝင်း အတွင်းမှ ငါးပေါင်းကြော် (ဘူးသီးကြော်) ကို မောင်ခင်မောင်က ဝယ်၍လာပြီဆိုလျှင် တပျော်တပါး စားသောက်ကြ၏။ လက်ရည်တစ်ပြင်တည်းဟု မခေါ်နိုင်သော်လည်း လက်ဖက်ရည်ကြမ်းအိုး မီးထိုးသူထိုး၊ လက်ဖက်ခြောက် ခတ်သူခတ်နှင့် တပျော်တပါးပင်

ဖြစ်၏။ နာရီဝက်ခန့် စားသောက်ပြီးကြသောအခါ နံနက် အုန်းမောင်းခေါက်အထိ တစ်ချိတစ်မောင်း ရက်ကန်းစင်သို့ဝင်ကာ တစ်ပွဲတစ်လမ်း နွဲ့ကြပြန်သည်။ နံနက် ၄ နာရီ အထိပင် အလုပ်ခွင်၌ မြဲမြံ နေထိုင်ကြပြန်သည်။ နောက်တစ်နေ့တွင်ကား နံနက်စာ စားပြီးချိန် နေ့ခင်း ၁၂ နာရီ ထိုးတွင်မှ ရက်ကန်းစင်ကို ပြန်၍ ဝင်ကြသည်။ နံနက်က အိပ်ရေးဝအောင် အိပ်လိုက်ကြရသောကြောင့် အလုပ်သမားများ လန်းလန်းဆန်းဆန်းပင် ရှိကြလေသည်။ ဟိုခေတ်က ကိုယ်လုပ် ကိုယ်ရ ကိုယ်ယူ စနစ် ဖြစ်လေရာ၊ အလုပ်သမားတိုင်း လိုလိုပင် ပြောင်ပြောင်ရောင်ရောင် ရှိကြ၏။ သို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ထိုစဉ်အခါက ရက်ကန်းလုပ်ငန်းမှာ အိမ်တွင်းလုပ်ငန်းဖြစ်၍ ယခုခေတ်က စက်ရုံလုပ်ငန်းလို ဘာဘာညာညာ ကရိကထတွေ မရှိကြသေး။။ ဝိုင်းလုပ်ဝိုင်းစား သဘောက ပို၍ များ၏။ အလုပ်ခွင်နှင့် အလုပ်သမားများမှာလည်း အလုပ်ခွင်နှင့် အလုပ်သမား သဘောထက် ဆွေမျိုးသားချင်း စိတ်ဓာတ်က ပို၍ များ၏။ ယခုခေတ်၌ အလုပ်သမား နေမကောင်းလျှင် ဆေးရုံသို့ ပြေးရသော်လည်း ဟိုခေတ်ကမူ အလုပ်သမား တစ်ယောက် နေထိုင်မကောင်းလျှင် အလုပ်ရှင်၏အိမ်က ဆေးဝင်ပုံ (ငန်းဝါဆေး၊ ပန်းလင်္ကာဆေးနှင့် (ကြီး) ပေါင်း တစ်ရာ့ခြောက်ဆယ် ဆေးတို့နှင့်သာ ချွေးတွေ ဘာတွေ ထုတ်ပြီး) အဖျားပျောက်ရစေပြီး နေထိုင်ကောင်းရစေ ဖြစ်လေသည်။ သူ့ခေတ်နှင့် သူ့အခါဖြစ်၍ အရင်းရှင်စနစ် ပျက်စီးပါစေ ဟူသော ကြွေးကြော်သံများကလည်း ခေတ်မစားလှသေးပေ။

ထိုအချိန်က စာရေးသူမှာ အသက် နှစ်ဆယ်ကျော် အရွယ်လောက်သို့ ရောက်နေပြီ ဖြစ်သည်။ ကျောင်းပိတ်ရက်များ ရ၍ ကိုယ့်မြို့ကိုယ့်ရွာသို့ပြန်ကာ ခေတ္တ အနားယူနေစဉ် တစ်နေ့ ငယ်ကျင့်ကလေးက ပေါ်၍လာ၏။ ယင်းသည်မှာကား ရက်ကန်း အလုပ်သမားများနှင့် ငယ်ငယ်တုန်းကလို ရက်ကန်းခတ် ပြိုင်ချင်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူမှာ ထိုအခါက ဘီအေ အထက်တန်းလောက်သို့ ရောက်နေလေရာ၊ ရက်ကန်းခတ်သော အလုပ်မှာ စာရေးသူနှင့် ဘာမျှ မဆိုင်သလို ရှိနေ၏။ သို့သော် ဇာတိရိုးရာကား စွန့်ခဲပေသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့ခင်းတွင် စာရေးသူက အလုပ်သမားများ ထမင်းစားနေကြခိုက်တွင် ရက်ကန်းစင် တစ်စင်ကို ဝင်၍ ရက်ကန်းခတ်ချင်သော စိတ်က ပေါ်ပေါက်နေ၏။ ဘာရယ်လို့တော့ မဟုတ်၊ သက်သက် ရက်ကန်းစင်ကိုဝင်၍ ကိုယ်

တိုင် ဝတ်ရန် ချည်လုံချည်တစ်ထည်ကို၊ ကိုယ့်စိတ်ကြိုက် အဆင်ကို မတ်တတ်စင်း ဖောက်၍ ဝတ်ချင်သော ဆန္ဒပင် ဖြစ်လေသည်။ ရက်ကန်း တန်း တစ်တန်းမှာ “အော်ဒါ” အဆင် ဖြစ်၏။ ထို “အော်ဒါ” ကို စာရေး သူတို့၏ မြို့နှင့် နီးစပ်သော ဒီစကြိုတ်မြို့ကြီးမှာ ထွန်ခေါင်ထွန်ဖျား အရာရှိ ကြီး တစ်ဦးအိမ်က မှာထားခြင်း ဖြစ်၏။ အရာရှိကြီးအိမ်၌ ခန်းဆီး စားပွဲ ခင်းနှင့် လက်သုတ်ပဝါများကို ဆင်တူလိုချင်၍ အော်ဒါပေးထားသော ရက်ကန်းတန်း ဖြစ်လေသည်။ ခန်းဆီး စားပွဲခင်းအတွက် အသုံးပြုရန်ပင် ဖြစ်သော်လည်း အတိုင် ရက်ကန်းထွေးက အဆင်မှာ အဖြူ အဝါနှင့် အနက် တို့ ဖြစ်လေရာ၊ အကယ်၍သာ အဝါနှင့် အနက်ကို “မျက်တောင်ခတ်” ၍ အဖြူ ကွမ်းရိုးစင်းကလေးများ ဖောက်လိုက်ပါက တော်တော် အသွေး လှ၍ စိုပြည်သော လုံချည်အဆင် ဖြစ်လာနိုင်လေသည်။

ထို့ကြောင့် မိခင်ထံမှ ခွင့်တောင်းကာ ထိုရက်ကန်းစင်ကို ဝင်ခဲ့၏။ ကံအားလျော်စွာ အော်ဒါ ပေးထားသော အထည်များအတွက် လိုအပ်သော ရက်ကန်းသားမှာ အားလုံး ပြည့်စုံရန် တစ်ထွာ တစ်မိုက်ခန့်သာ လိုတော့ ၏။ ရက်ကန်းတန်းမှာလည်း ပြတ်ခါနီးနေပြီး ယောက်ျားဝတ်လုံချည် တစ်ကွင်းစာ လေးတောင်ခန့် ပို၍နေ၏။ မိခင်က ‘အေး ... အဲဒီ အော်ဒါ ကို မင်း အပြတ်ခတ်ပေးပြီးရင် ကျန်တာကို မင်းကြိုက်တဲ့ အဆင်ဖောက် ပြီးတော့ ဝတ်ပေတော့’ ဟု ပြောလိုက်သဖြင့် ဝမ်းသာအားရပင် ရက်ကန်း စင်သို့ ဝင်ခဲ့လေသည်။

ထိုရက်ကန်းစင်မှာ အလုပ် လုပ်သော ဆရာကလေး မောင်ခင်မောင် က-

‘မင်းဖို့ ငါ ပင့်ကူမှေး ရှာပြီး ယူခဲ့မယ်ကွ’ ဟု ပြောလေသည်။ ၎င်းနေရာ၌ စာဖတ်သူ ခေါင်းရှုပ်သွားလေဦးမည်လား မသိပေ။ ဆိုလိုရင်းမှာ အခြား မဟုတ်။ ဟိုခေတ်ကဖြစ်၍ စာရေးသူတို့လို တောသား များမှာ တယောတွေ မယ်ဒလင်တွေထက် ပလွေကို ပို၍ သဘောကျပါ သည်။ ပလွေမှာ အထက် အညာဆီက လာသော “တိုက်ပလွေ” ဟု ခေါ်သော ဝါးချောပလွေ ဖြစ်သည်။ သာမန် ရိုးရိုးပလွေများမှာ တစ်ပဲသာ ပေးရ၏။ အခင်မှာ ချိပ်နှင့် တပ်၍ထား၏။ အညာမှ စပယ်ရှယ်လာသော “ဆရာပု” ပလွေမှာကား ထီးရိုး ဝါးချောနှင့် လုပ်၍ထားပြီး “ဆရာပု” ဆိုသော စာလုံးများကို ပလွေ၌ သံပူနှင့် ကပ်နှိပ်၍ တံဆိပ်ရိုက်ထား၏။

ဆရာပု ပလ္လေသည် ရိုးရိုး ပလ္လေများထက် အသံကောင်းသည်။ အခင်မှာ လည်း ချိပ် မဟုတ်ဘဲ ပျားဖယောင်းနှင့် လုပ်ထား၏။ ထို့ကြောင့် အခင်ကို ပြုပြင်ရန် လွယ်ကူသည်။ ထိုပလ္လေတွင်ပင် အမေးကပ်သော နေရာမှာ လည်း ပျားဖယောင်းခိုင်းကလေး ပိုး၍ထားကာ ပင့်ကူအိမ်မှ ရတတ်သော အမြွေးကို ယင်းသည့် ပျားဖယောင်းကွင်းကလေး၌ ကပ်ခြင်းအားဖြင့် ပလ္လေ၏ အသံမှာ ပို၍ “စာ” နိုင်လေသည်။ ရိုးရိုးအားဖြင့်မူ ပင့်ကူမြွေး မရနိုင်သောအခါများ၌ ကြက်သွန်နီ ဥတစ်လုံးကို အမြွေးခွာကာ ပလ္လေမြွေး ကပ်ရ၏။ မောင်ခင်မောင်က ပင့်ကူမြွေး ရှာ၍ ယူလာခဲ့ပါမည်ဟု ပြောခြင်းမှာ ဤအချက်ကို ရည်ရွယ်၍ ပြောလိုက်သောစကား ဖြစ်၏။ ရက်ကန်း တန်းကို အပြတ် ပြတ်အောင် ဖြတ်၍ပေးသည့်အတွက် စာရေးသူသည် မောင်ခင်မောင်အား အေးအေးဆေးဆေး ထမင်းစားရ၊ ဆေးလိပ် မှိုန်းရ အောင် ကူညီခြင်းလည်း ဖြစ်၏။ ကိုယ်တိုင် ဝတ်စရာ လုံချည်ကို ကိုယ်တိုင် ကြိုက်ရာ အဆင်ဖောက်၍လည်း ဝတ်ရဦးမည်၊ ထို့ပြင် ဟိုစဉ်အခါက ဝါသနာရှိသော “ဆရာပု” ပလ္လေ အတွက်လည်း ပင့်ကူမြွေး ရဦးမည် ဖြစ်သောကြောင့် စာရေးသူသည် လိုလိုချင်ချင် ရွှင်ရွှင်ပျပျပင် ရက်ကန်း စင်သို့ ဝင်ခဲ့လေသည်။

လက်ဦးဆုံး တစ်ထွာခန့် လို၍နေသေးသော အော်ဒါ အထည်ကို ပြည့်စုံ ပြီးစီးသွားအောင် ခတ်လိုက်ပြီးနောက် လွန်းပြောင်းကာ အတိုင်ပင် များအတိုင်း အကွက်ကျအောင် အဖြူ၊ အဝါနှင့် အနက်ကို ကွဲ၍ ဖောက်ရက်၏။ ပေါ်လာသော အဆင်မှာ မန်ကျည်းစေ့ခန့် အဖြူကွက်ကို အဝါနှင့် အနက်ကွက် များက ထောင့်လေးထောင့်မှ ပိုင်း၍နေသော အဆင် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အမှတ်မဲ့ကြည့်လျှင် နှုတ်နှစ်လွှားနှင့် မရက်လုပ်ဘဲ နှုတ်လေးလွှားနှင့် ရက်လုပ်ထားသလားဟု ထင်ရလောက်အောင် အဆင်က စိုပြည်၍ နေလေသည်။

မိခင် ဖြစ်သူကား စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးနှင့် ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ထွင်၍ ရက်လုပ်နေသော အဆင်ကို ကြည့်ကာ ‘အတော်ပဲ သားရေ၊ အစံမတို့မှာ အဝါနဲ့ အနက်ချည်တွေ အရင် ရက်ကန်းတန်းက ပိုတာ တညင်းလုံး လေးလုံးစာလောက် ရှိတယ်။ မင်း ရသမျှသာ ခတ်ယူပေတော့’ ဟု ပြော၏။

ရက်ကန်းခတ်၍ ကောင်းနေစဉ်တွင် စာရေးသူတို့၏ အိမ်ရှေ့၌

ရပြည့်စာအုပ်တိုက်

မော်တော်ကားကြီးတစ်စင်း ထိုးဆိုက်လာ၏။ ဟိုစဉ်အခါက မော်တော်ကား ဆလွန်း ပြောင်ပြောင်ဝင်းဝင်းကြီးများသည် ယခုခေတ်မှာလို များများစားစား မမြင်ရသေးချေ။ တကယ့် သူဌေးများပင် ချက်ပလက်၊ ဝှစ်ပက် အိုဗလင် စသော ကားတွေလောက်နှင့် စခန်းသွားကာ ဂိုက်ထွားနေကြဆဲ ခေတ် ဖြစ်လေသည်။ အိမ်ရှေ့၌ ထိုးဆိုက်လာသော ကားကြီးမှာ အမျိုးအစားကို ကောင်းကောင်း မမှတ်မိတော့။ ဘောက်(စ်)ဟော(လ်) အမျိုးအစားလား၊ ဗွီအိပ် အမျိုးအစားလား မသိ၊ တစ်ခုခုတော့ တစ်ခုခုပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကြီးမား ထည်ဝါ၍ အနက်ရောင် တပြောင်ပြောင် တဝင်းဝင်းနှင့် ဖြစ်လေသည်။

လက်ဦး၌ ရက်ကန်းစင်ပေါ်ကနေ၍ အတိုင်ပင်ချည်များ၏ အကြားမှ ကြည့်လိုက်ရာ ဧကန္တ ထိုမော်တော်ကားကြီးသည် စာရေးသူတို့၏ အိမ်ရှေ့၌ လာ၍ရပ်ခြင်းမှာ အိမ်မှား၍ပေလား၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်စုံတစ်ယောက်၏ လိပ်စာကို မေးချင်၍လားဟု ထင်လိုက်မိ၏။ သို့သော် ကားပေါ်မှ အမျိုးသမီးကြီးနှစ်ဦး ဆင်းလာကာ အိမ်ရှေ့ခန်းတွင် အထည်များ ခေါက်၍နေသော မိခင်က 'ကြွပါ ကြွပါ အစ်မကြီး၊ ဘယ့်နှယ် လာကြမယ်ဆိုရင် ကြိုတင်ပြီး အကြောင်းကြားထားကြကရောပေါ့' ဟု လှမ်း၍ နှုတ်ဆက်ကာ၊ နေရာထိုင်ခင်း အသင့်ပြင်၍ ပေးနေသည်ကို ကြားရ မြင်ရသော အခါမှာမှ ကားပြောင်ပြောင်ခုံခုံကြီးနှင့် လာကြသော သူများသည် စာရေးသူတို့၏ အိမ်ကိုပင် ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် လာကြသော သူများ ဖြစ်ကြောင်းကို သိရ၏။ သို့သော် ဧည့်ခံရန် အလုပ်မှာ မိခင်၏ တာဝန်ဝတ္တရားသာ ဖြစ်လေရာ စာရေးသူက ခပ်အေးအေးပင် မိမိ ဝတ်ရန် အတွက် ဖြစ်သော လုံချည်ကိုသာ ဆက်၍ လက်ခတ်သံ ခပ်မှန်မှန်နှင့် နှုတ်များကို တင်းတင်းဖိ၍နင်းကာ အသားကြိတ်အောင် ရက်ကန်း ဆက်ခတ်နေ၏။ သို့သော် အိမ်ရှေ့ခန်းဆီမှ အပြန်အလှန် ပြောသံများကိုကား ကြား၍ နေရလေသည်။

‘နို့ ... သားတော်မောင်ကော’

‘ဪ ... ဟုတ်ကဲ့ ရှိပါတယ်၊ ပြတ်လုဆဲဆဲ ရက်ကန်းတန်းက ရက်ကန်းထွေး ပိုနေတာနဲ့ သူဝတ်ဖို့ လုံချည်ရအောင်ဆိုပြီး ကိုယ်တိုင် ခတ်ယူနေပါတယ်၊ သားရေ ...’

‘အို ... နေပါစေ၊ ကျွန်မတို့က ရက်ကန်းခတ်တာကို နီးနီးကပ်ကပ် မမြင်ဖူးလို့ ကြည့်ချင်ပါတယ်’

‘ကြည့်ရပါတယ်၊ ကြည့်ရပါတယ်’

ထိုစကားသံများကို ကြားရပြီးနောက် မကြာမီပင် စဉ်သည် အမျိုးသမီးကြီး နှစ်ဦးနှင့် မိခင်တို့သည် စာရေးသူ ရက်ကန်းခတ်နေသော ရက်ကန်းစင် အနီးသို့ ရောက်၍လာကြလေသည်။

‘အမယ် ... ကောလိပ်ကျောင်းသားက ရက်ကန်းခတ်နေသလားကွယ့်’

ဤကဲ့သို့ အမှတ်တရ နှုတ်ဆက်လိုက်သူမှာကား “ဒေါ်လေး” ပင်ဖြစ်၏။ ဒေါ်လေးမှာ ဆိုခဲ့သော ဒီစကြိတ်မြို့ကြီးတွင် နေထိုင်သူ ဖြစ်၏။ သူ့ခင်ပွန်းမှာ ရာဇဝတ်ဌာန၌ အကြီးအကဲ အရာရှိတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ၏ မိခင်နှင့် မကွေး မြသလွန် ဘုရားပွဲတုန်းက စတင် သိကျွမ်းခင်မင်ဖူးလေသည်။ စကားစပ်မိ၍ ထိုဒေါ်လေးနှင့် ဆွေမျိုးတော်စပ်သော မင်းကြီးတစ်ဦး အိမ်သုံးအတွက် မိခင်အား အထက် ဖော်ပြပါ “အော်ဒါ အထည်” ကို ပေးခဲ့လေရာ၊ သူတို့ မှာထားသော အထည်များကိုယူရန် ရောက်လာခြင်း ဖြစ်နေ၏။ စာရေးသူက ဒေါ်လေးတို့အိမ်သို့ တစ်ခေါက် ရောက်ဖူး၏။ ထို့ကြောင့် ဒေါ်လေးက နှုတ်ဆက်စကား ပြောကြားလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

‘ဟုတ်ကဲ့ ဒေါ်လေး၊ ကျွန်တော် ဝတ်ဖို့ လုံချည် ကြိုက်ရာအဆင် ခတ်ပြီး ယူတော့လို့ အစ်မက ပြောတာနဲ့ ပျင်းပျင်းရှိလို့ ဝင်ခတ်နေတာပါ’ စာရေးသူက ရက်ကန်းခတ် ရုပ်ထားရင်း ပြောလိုက်၏။

‘ကဲကွယ် ခတ်စမ်းပါဦး၊ ကြည့်ရအောင်၊ ပြီးတော့ ဟောဒီ မင်း အန်တီကလည်း ရက်ကန်းခတ်တာ ခုလို နီးနီးကပ်ကပ် မမြင်ဖူးဘူးကွယ့်’ ဒေါ်လေးက သူနှင့် အတူပါလာသော “အန်တီ” ကို မိတ်ဆက်ပေးသလို ပြော၏။ အန်တီမှာ ဥပမိရုပ် အလွန်ကောင်း၏။ လက်တွင် စိန်လက်စွပ် တစ်တန်းသွား လေးကွင်းဆင့်၍ လက်သူကြွယ်၌ ဝတ်ထား၏။ သို့သော် ဆင်စွယ် ပဒုမ္မာအင်္ကျီ၊ အင်းလေးလုံချည်၊ ပီချပ်ပြားဆံထုံး၊ ရွှေကိုင်းမျက်မှန်နှင့် ဝဝဖိုင့်ဖိုင့် ဖြစ်ရာ လေးစားခံညားစရာ အသွင်ကို ဆောင်၏။ ဩဇာ ထက်မြက်သော ရုပ်ရည်လက္ခဏာကား ထင်ရှားစွာ ပေါ်လွင်လျက် ရှိနေပေသည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

တိုက်တွန်းသည့် အတိုင်းပင် ရက်ကန်းခတ်၍ ပြုရ၏။ အန်တီက 'ဒီလိုမှပေါ့ကွယု၊ ကောလိပ်ကျောင်းသားပဲဖြစ်ဖြစ် မိဘလက်ငုတ် လုပ်ငန်း ဆိုတာမျိုးဟာ အစအဆုံး တတ်ထားဖို့ ကောင်းတယ်' ဟု ပြော၏။ မိခင်က 'ပိုးခင် ချည်ထွေး ကြားထဲမှာ ကြီးပြင်းလာရတာကပဲ အစမကြီးရယ်၊ ကျွန်မတို့မြို့က ကလေးတွေဟာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ မရွေးပါဘူး၊ အားလုံးပဲ ဒီရက်ကန်း အလုပ်ကိုတော့ တတ်ကြတာချည်းပါပဲ၊ နောင်အခါ ကျမှ လခစား ဝင်လုပ်ချင်မှ လုပ်ကရော၊ ရိုးရာအလုပ်ကိုတော့ တတ်ထားကြပါတယ်' ဟု ပြောပြနေပေသည်။

ဒေါ်လေးနှင့် အန်တီတို့အား သူတို့ အော်ဒါပေးထားသော အထည်များကို သေသပ်စွာ ထုပ်ပိုး ပေးအပ်လိုက်ရ၏။ ခေတ်မှာ ထိုစဉ်အခါက "သခင်မျိုးဟေ့ ဒို့ဗမာ" ကြွေးကြော်သံများ အလွန်ပြင်းထန်၍နေသော ခေတ် ဖြစ်လေရာ မြန်မာ အရာရှိကြီးများသို့ပင်လျှင် ထိုစိတ်ဓာတ်က ကူးစက်ပျံ့နှံ့လျက် ရှိနေပေသည်။ ယခင်က ရိုးတိုက်မှ ရောင်းသော လန်ကာ ရှိုင်းယား စက်ရုံထွက် စားပွဲခင်း၊ လက်သုတ်ပဝါ (တူတယ်) အခန်းဆီးများနှင့် အမြိုင်သားရှိခဲ့သော မင်းပွဲစိုးပွဲများ၌ပင် မြန်မာတို့၏ လက်ရာ ချည်ထည်များက အစားထိုး ဝင်ရောက် တွင်ကျယ်လျက် ရှိနေပြီ ဖြစ်၏။ တို့ဗမာ အစည်းအရုံးကလည်း များစွာ အားကောင်းလာလျက် ရှိသည်။ နိုင်ငံရေးတွင် နိုင်ငံခြားသား အုပ်စိုးမှုကို မလိုလားသော ဆန္ဒက ပို၍ ပြင်းထန်လာကြသည်။ အင်္ဂလိပ် အစိုးရတို့ကလည်း မျက်လုံးပြူးစ ပြု၍ လာကြသည်။ ထို့ကြောင့် သခင် အမည်ခံ ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံးဝင်များကို အကြမ်းနည်းဖြင့် တစ်မျိုး၊ အနုနည်းဖြင့် တစ်သွယ် အငိုက်ဖမ်း၍ နှိမ်နင်းလာကြသည်။ ယင်းသည့် အချိန်လောက်တွင်ပင် ဥရောပတိုက်တွင်လည်း ဂျာမနီက နာဇီဟစ်တလာ အစွမ်းပြ၍လာစ ပြုသည်။ ဂျာမနီက ဗာဆိုးဇာချုပ်ကို ဘေးပယ်ဖျက်ကာ စစ်တပ်တွေ ဖွဲ့လာသောအခါ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုခေတ်က မြန်မာတို့သည် "လွတ်လပ်ရေး ချက်ချင်းပေး" ဟူ၍ပင် ရဲရဲတင်းတင်းကြီး ကြွေးကြော်လာကြပြီ ဖြစ်လေသည်။ အင်္ဂလိပ်၏ အခက်အခဲသည် အင်္ဂလိပ် လက်အောက်ခံ နိုင်ငံများ၏ အချက်ကောင်း တစ်ရပ် ဖြစ်သည်ဟု နားလည်လာကြသည်။ လက်အောက်ခံ ဖြစ်၍ နေရသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏အဖို့၌ လွတ်လပ်ရေးရရန် ထွက်ပေါက်မှာ အချက်လေးချက်နှင့် ပြည့်စုံမှ ရရှိနိုင်ကြောင်း သိလာကြသည်။ ယင်းသည့် အချက်

လေးချက်တို့အနက် ပထမ အချက်မှာ တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှု ဖြစ်သည်။ ထိုညီညွတ်မှုများကို မြန်မာတို့ ရတနံသလောက ရ၍ လာကြသည်။ သို့သော် ပပ်ကြားအက်များက ရှိ၍နေချေသေးသည်။ ဥပဒေပြု လွှတ်တော်တွင်းသို့ ဝင်၍ ဥပဒေတွင်းက တိုက်ပြီး လွတ်လပ်ရေး ပန်းတိုင်သို့ ချီတက်လိုသူများက ရှိနေ၏။ ထိုသူများမှာ နိုင်ငံ၏ ကောင်းကျိုးကို လက်ဦးတုန်းက တကယ် ဆောင်ရွက်လိုသောသူများ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် လွှတ်တော်အမတ် အဖြစ်ဖြင့် အရွေးခံရပြီးနောက် ဝန်ကြီးဝန်ကလေး ဖြစ်လာကြသောအခါ၌ ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီ၏ လှည့်စားတတ်သော အရှုပ်အထွေးများ၏ အကြားဝယ် ပင့်ကူအိမ်ထဲ၌ ကျရောက်သော ယင်ကောင်ငယ်ကဲ့သို့ မရုန်းနိုင်၊ မထွက်နိုင် ဖြစ်၍ နေကြရတော့သည်။ ထို့ပြင် လွှတ်တော်ထဲမှာ မဲအရောင်းအဝယ် လုပ်ခြင်း၊ အမတ်ကို အရက်ပုလင်း မိန်းမဖျင်းတို့နှင့် ဆွဲဆောင်ကာ မဲမပေးအောင် (ဝါ) မဲပေးအောင် မြှူမြှိုက်ခြင်း၊ တိုက်ပိတ်ခြင်း အစရှိသော မသတိစရာ ရှုပ်ရှုပ်ပွေပွေ လုပ်ငန်းများကိုပင် မကြောက်မရွက် မျက်နှာပြောင်တိုက်ကာ ပြုလုပ်လာကြသည်အထိ ဥပဒေပြု လွှတ်တော်မှာ ကမောက်ကမ ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်၍ လာခဲ့လေသည်။

ယင်းသို့သော အရှုပ်အထွေးများ၏ အကြားကပင် စာရေးသူမှာ ကောလိပ်ပညာကို ဆက်လက် သင်ယူနေရလေသည်။ စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေများ အနက်တွင် “သခင်” အမည်ကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ခံယူသူ ကျောင်းသားများ ပါဝင်လာသည်။ ထိုကျောင်းသားများ အနက်တွင် ယခုအခါ၌ ထင်ပေါ်ကျော်ကြား လူသိများ၍ နိုင်ငံ၏ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်၍ နေကြပေသည်။

ထိုခေတ် ထိုအခါက သတိရစရာကောင်းသော အချက်တစ်ချက်မှာကား ငွေရှား၍ ပစ္စည်းပေါခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဥပမာပြရပါလျှင် ပိုက်ဆံငါးမူး ရှိလျှင်ပင် ရုပ်ရှင်လည်း ကြည့်ရ၏။ ဘဲပေါင်း ခေါက်ဆွဲလည်း စားရ၏။ စီးကရက် ကွမ်းယာပင် သောက်ရ စားရသေး၏။ ဘတ်စ်ကား စရိတ်မှာကား ကမာရွတ်မှ ရန်ကုန် မြို့ထဲအထိ ငါးပြားသာ ပေးရသောခေတ် ဖြစ်၏။ ရုပ်ရှင် တစ်မတ်၊ ခေါက်ဆွဲ တစ်မူးခေတ် ဖြစ်လေရာ၊ ဟိုခေတ် ဟိုအခါက ကောလိပ်ကျောင်းသားများမှာ တစ်လလျှင် အသေးသုံး

ငွေ လေးငါး ခြောက်ကျပ်မျှနှင့်ပင် ပြောင်ပြောင်ရောင်ရောင် ချောင်ချောင် လည်လည် သုံးစွဲနိုင်ခဲ့ကြလေသည်။

ထိုစဉ်အခါက ကျောင်းသားများမှာလည်း ကြီးမားသော မျှော်လင့်ချက် တစ်မျိုးက ရှိနေသေးသည်။ ယင်းသည်မှာကား အိုင်စီအက်၊ ဘီစီအက် ခေါ် ပဋိညာဉ်ခံ ဝန်ထမ်း ရာထူးများပင် ဖြစ်ကြသည်။ ဘီအေ၊ ဘီအက်စီ အောင်မြင်သော သူများသည် အသက် နှစ်ဆယ့်လေးနှစ် အောက်တွင် ဖြစ်ပါက ထိုရာထူးများအတွက် စာမေးပွဲ ဝင်နိုင်ကြလေရာ ဝန်ထောက်၊ မြို့အုပ် ဖြစ်နိုင်ကြသောကြောင့် ကောလိပ်ကျောင်း၌ ဘီအေ သင်၍ နေကြသူများ စန်းပွင့်ကြသော အချိန်လည်း ဖြစ်လေသည်။

များသောအားဖြင့် ထိုစဉ်အခါက ဘီအေ အောင်သူများသည် ဘီအယ်(လ်) ဥပဒေဘွဲ့ကို ကြိုးစားသင်ယူရင်း၊ တစ်ဖက်မှနေ၍လည်း ပဋိညာဉ်ခံ စာမေးပွဲများကို ဝင်ရောက် ဖြေဆိုကာ အောင်မြင်ပါက ဘီလပ်ကို သွားသူ သွားရလျက်၊ လက်ထောက် မြို့ပိုင် ဖြစ်သူတို့ ဖြစ်သွားကြပေသည်။

စာရေးသူတို့၏ အမျိုးအနွယ် အများမှာ များသောအားဖြင့် မင်းမူထမ်းများ ဖြစ်ကြ၍ စာရေးသူကိုလည်း မင်းမူထမ်းပင် လုပ်စေချင်ကြပေသည်။ စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်ကလည်း မင်းမူထမ်းပင် လုပ်ချင်စိတ် ရှိခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် ကံမပါ၍လား မသိ၊ မင်းမူထမ်း အဖြစ်နှင့် သက်ဆိုးမရှည်ခဲ့ချေ။ ဝင်လိုက် ထွက်လိုက်နှင့် နောက်ဆုံးတွင် ကလောင်သမား ဘဝ၌သာ ဘဝတစ်စခန်းကို သွား၍ နေရလေသည်။ “မင်းခယောကျိား ကမ်းနားသစ်ပင်” ဟူသော ဆိုရိုးစကား ရှိ၏။ “ချည်လိုလိုက်က ချည် မပြတ်၊ မင်းလိုလိုက်က မင်း မသတ်” ဟူသော စကားရှိ၏။ ထိုစကားအတိုင်း မင်းခယောကျိား ဘဝဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသူများမှာ ဗောင်းတော်ညိတ် စိတ်တော်သိ ဖြစ်ကြရလေသည်။ သို့သော် စာရေးသူတို့၏ ငယ်ငယ်ခေတ်ကမူ လခစားကိုမှ အထင်ကြီးခဲ့ကြ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လခ မှန်မှန်ရ၍ ပင်စင်ကိုလည်း မျှော်ကိုးနိုင်ကာ နောင်ရေးအတွက် အတန်ငယ် စိတ်ချရသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

သို့သော် စာရေးသူ၏ ဦးကြီးတစ်ယောက်ကမူ သူကိုယ်တိုင်က လခစား ဖြစ်နေပါလျက်နှင့် စာရေးသူအား ကုန်သည် အလုပ်ကိုသာ တွင်တွင်ကြီး တိုက်တွန်း၍ နေခဲ့ဖူး၏။

‘လခစားအလုပ် ဆိုတာ သေခါမှ ငွေတစ်ရာပါကွာ၊ အလကား အလုပ်၊ တို့ အခု လုပ်နေရတာတောင်မှ လုပ်လက်စကြီးက ရှိနေလို့ကွ၊ ကဲကွာ ဘယ်ဘုရားရောက်ရောက် မင်း အလှူစာတန်းတွေကို ကြည့်စမ်းပါ။ “မြေပိုင်ရှင်ကြီး ဦးဘယ်သူ ကောင်းမှု” “ပွဲစားကြီး ဦးဘယ်ဝါ ကောင်းမှု” ဆိုတဲ့ ဆိုင်းဘုတ်မျိုးတွေချည်းသာ မင်း အများဆုံး တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ဘယ်မင်းကြီး၊ ဘယ်ရာဇဝတ်ဝန်ကြီး၊ ဘယ်အရေးပိုင်ကြီး ကောင်းမှု ဆိုတဲ့ ဆိုင်းဘုတ်မျိုးက အင်မတန် ရှားလှပါသကွာ။ အေး ... ရှေးစကားလည်း အရှိသားကပဲ။ အရှိန်အဝါနဲ့ အာဏာကို လိုချင်ရင် မင်းခစားလုပ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ပိုင်ချင်ရင် ကုန်သည်လုပ် ဆိုတဲ့ စကား မင်းအကြားဖူးသား မဟုတ်လား’ ဟု ထိုဦးကြီးက အခါအခွင့်သင့်တိုင်း တိုက်တွန်းခဲ့ဖူး၏။

‘ကြည့်နေပါကွာ၊ ငါလည်း ပင်စင်ယူပြီးရင် ကုန်သည် လုပ်ဦး မှာပဲကွ’ ဟုလည်း သူက ကြိမ်းဝါးလေသည်။

ကြိမ်းဝါးသည် အတိုင်းပင်လည်း မမာခွင့်နှင့် ပင်စင် တောက်လျှောက် ယူကာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် သိန်းနှင့်ချီ၍ ချမ်းသာ ကြီးပွားသည် အထိ ကုန်သည် ဘဝနှင့်ပင် အရိုးထုတ်၍ သွားခဲ့လေသည်။

စာရေးသူမှာကား အစိုးရ လခစားလည်း ဟုတ်တိပတ်တိ မဖြစ်၊ ပွဲစား ကုန်သည်လည်း ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် မဟုတ်နှင့် ဘဝသံသရာ တွင် ချာချာလည်၍ လာခဲ့လေရာ၊ နောက်ဆုံးတွင် ကလောင်တစ်ချောင်း ဖြင့် အသက် ဓာတ်မီးကို မပြတ်အောင် မွေး၍နေရသော တစ်ဆစ်ချိုး အကျေသို့သာ ရောက်၍နေ၏။ ထိုသို့ နေရအောင် ဖန်တီးလာသော ကံ တရား၏ လှည့်ဖြားတတ်ပုံမှာကား ဆန်းကြယ်လွန်းလှသည်ဟု ဆိုရပေ တော့မည်။

မိမိ အကြောင်းကို မိမိ ရေးသားရာ၌ မြုပ်ကွက်ကလေးများ ရှိသင့်သလောက် ရှိတတ်ကြသည် ဆိုသော အချက်ကို ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို ရေးသားနေကြသော၊ ရေးသားခဲ့ဖူးကြသော သူများက ဝန်ခံရမည် ထင်ပါသည်။ အကြောင်းမှာမူ ပုဂ္ဂလိက အတွင်းရေးကလေး အချို့တို့သည် စာဖတ်သူကိုလည်း ကောင်းကျိုးမပြု၊ နိုင်ငံနှင့် ပြည်သူလူထုကိုလည်း ကောင်းကျိုးမပြု၊ ဤကဲ့သို့ ရှိနေသော အချက်အလက်များကို ဘဝရေးရာ မှတ်တမ်းများ၌ ချန်လှပ်၍ ထားတတ်ကြစမြဲ ဖြစ်ပါသည်။ ကြွားဝါရာသို့ ရောက်မည်လည်း စိုးရိမ်ရသည်။ ကြောက်တတ်ရာသို့ ရောက်မည်လည်း စိုးရပေသည်။ ထိုအချက်ကို ဘော့(စ်)ဝဲ(လ်) (Boswell) ရေးသားသော “ဟဲဗရီးဒီး(စ်) ကျွန်းစုသို့ သွားရောက် လည်ပတ်ခြင်း” (Journal Of A Tour To Hebrides) အမည်ရှိ စာအုပ်၌ အတိအလင်း ဝန်ခံ၍ ထားပေသည်။ [ထိုမှတ်တမ်းတွင် ဘော့(စ်)ဝဲ(လ်) သည် အင်္ဂလိပ်စာဆို ပညာရှိကြီး ဒေါက်တာဂျွန်ဆင် (Dr Johnson)၏ ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသား ထား၏။] သို့ ဝန်ခံရာ၌ စဉ်းစားစရာ အချက်တစ်ချက်မှာကား အတ္ထုပ္ပတ္တိမှာ ဂျွန်ဆင် အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဖြစ်လျက် ရေးသားသူမှာကား ဘော့(စ်)ဝဲ(လ်) ဖြစ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဘော့(စ်)ဝဲ(လ်)သည် ဂျွန်ဆင်၏ အတွင်းရေးများကို တော်တော်ကြီးပင် ခရေစေ့တွင်းကျ သိရှိသောသူ ဖြစ်၏။ တစ်နေရာ၌ ဘော့(စ်)ဝဲ(လ်)က ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်သည် လူမျိုးခြား အမျိုးသမီးတစ်ဦး နှင့် ဒေါက်ကပ် မြင်းရထား စီးနင်းသည့် အကြောင်းကို ရေးသား၏။ သို့ ရေးသားရာ၌ “ဒေါက်တာဂျွန်ဆင်နှင့် အမျိုးသမီးတို့သည် အပျော်ခရီး ထွက်ကြရာ၌ ဒေါက်ကပ်ရထားဖြင့် ခရီးရှည် သွားကြလေသည်။” အချိန်မှာ

သာယာသော နံနက်ခင်း ဖြစ်သည်။ မိုးကလည်း မရွာချေ။ သို့သော် မြင်းရထား ထွက်၍ ကိုက်တစ်ရာမျှ မသွားရသေးခင်ပင်လျှင် မြင်းရထား၏ တံခါးပေါက်များကို ပိတ်လိုက်ကြလေသည်။” ဟူ၍ မထိတထိကလေး ရေးသားခဲ့ဖူးပေ၏။

ထိုနည်းတူစွာပင်လျှင် စာရေးသူ၏ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင်လည်း ဝှက်ဖော်ရေးနည်း ကလေးများကို သုံးတန်သလောက် သုံးခဲ့ပါသည်။ ဤနေရာ၌ ထပ်၍ ဆိုရဦးမည်မှာ စာဖတ်သူကို အားနာစရာပင်ကောင်း၍နေ၏။ ဤကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိသည် “တင့်တယ်” တည်းဟူသော စာရေးဆရာ တစ်ယောက်၏ ဘဝ၌ရှိသော အဆိုးအကောင်း အကျိုးအကြောင်းများထက် ထိုစာရေးဆရာ တစ်ယောက် မွေးဖွားကြီးပြင်း ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရသော ခေတ်အမျိုးမျိုးတို့၏ အကြောင်းကို ပိုမို၍ မှတ်တမ်းတင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ သို့မှတ်တမ်းတင်ရာ၌ တင့်တယ်၏ “ရှုထောင့်” ကို အလေးပေး၍ ထားပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ဤကိုယ်တိုင်ရေး မှတ်တမ်းသည် ခေတ်ပြိုင်သမိုင်း (Contemporary History) ဖြစ်စေချင်သော ဆန္ဒ ရှိသည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘူးသီးကို ငါးကျည်းခြောက်နှင့်ချက်လျှင် ကြော်ချက်ဟင်း ဖြစ်၍၊ ယင်းသည့် ဘူးသီးကိုပင် ငါးမုန့်ကျည်းသီးတို့နှင့် ချက်ပါလျှင် ချဉ်ရည်ဟင်း ဖြစ်လာပါသည်။ ဟင်းမှာကား ဘူးသီးဟင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤဥပမာနှင့် ကပ်၍ ကြည့်ကြစေချင်ပါသည်။

ယခု အဆစ်အပိုင်းတွင် စာရေးသူ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စကလေး တစ်ခုကို ရေးသားလိုသောဆန္ဒ ရှိပါသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်ကလေးမှာ ကိုယ်ရေးပင် ဖြစ်သော်လည်း စာရေးသူ၏ ဘဝလမ်းခရီးကို တစ်နည်းတစ်လမ်းအားဖြင့် ကွာခြားသွားစေသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ စာရေးသူ၏ ကျောင်းသားဘဝ၌ပင် ဖြစ်သည်။ အရွယ်မှာ အချစ်ကို တောင့်တ လိုလားသောအရွယ် ဖြစ်လေရာ၊ လက်လှမ်းမီနိုင်သေးသော အချစ်ကို အတွင်းဓာတ်က မသိမသာ ရှာဖွေနေမိသော အချိန်အရွယ်လည်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုစဉ်အချိန်တွင် စာရေးသူသည် နှပ်ပစ်ခံခဲ့ရလေသည်။ ထိုမိန်းကလေးမှာ ပြည်မြို့သူ ဖြစ်သည်။ သူ့အကြောင်းကို စာရေးသူကောင်းစွာ မသိချေ။ သို့သော် ပြည်မြို့သား မိတ်ဆွေတစ်ယောက်၏ မိတ်ဆက်ပေးမှုကြောင့် အသိမိတ်ဆွေ ဖြစ်၍သွားရ၏။ ထို့နောက် စာရေးသူသည် ဘောလုံးပွဲ တစ်ပွဲကို သစ်ပင်ပေါ်သို့ တက်၍ ကြည့်ရာက မိမိ

အားပေးသော အသင်းက အနိုင်ရသောကြောင့် ဝမ်းသာအားရ သစ်ပင်ပေါ်မှ ခုန်ချလိုက်ရာတွင် အကြောထုံးကာ ကျောင်းနှစ်လခန့် ပျက်ရ၏။ ခြေထောက် ကောင်းသွား၍ ကျောင်းပြန်တက်နိုင်သောအခါ လစ်ဟင်းနေသော သင်ခန်းစာ မှတ်စုများကို ပြန်၍ကူးရန် အရေးက ပေါ်ပေါက်လာ၏။ ယင်းသည်၌ အဆိုပါ မိန်းကလေးက မှတ်စုများကို ပျူပျူငှာငှာပင် ကူညီ၍ ကူးပေး၏။ အရောတဝင်လည်း ပြု၏။ အတန်းထဲက ခင်မင်သော မိတ်ဆွေများက ထိုသူငယ်မနှင့် စာရေးသူတို့အား နာမည်ချင်း ယှဉ်စပ်၍ နောက်ကြ ပြောင်ကြ၏။

သို့သော် စင်စစ်တွင်ကား ထိုသူငယ်မနှင့် စာရေးသူတို့မှာ အဘယ်သို့သော ကူလီကူမာ အခြေအနေကိုမှ မရောက်ကြချေ။ နှုတ်မှ ဖွင့်ဟပြောဆိုခြင်း မဆိုထားနှင့်၊ အမူအရာအားဖြင့်ပင်လျှင် တစ်စွန်းတစ်စ ပြသကြခြင်း မရှိကြချေ။ ယင်းသို့အားဖြင့် တစ်လခန့် ကြာ၍သွားသောအခါတွင် ထိုမိန်းကလေးသည် စာရေးသူ၏ အပေါ်၌ မှန်မှန်တမ်းတမ်း ဖြစ်လာပြန်လေသည်။ စာရေးသူက ခါတိုင်းလို ဖော်ဖော်ရွေရွေ ဆက်ဆံသည်ကိုပင် ကျောခိုင်းသည့်အခါ ခိုင်း၍လာ၏။ စာရေးသူမှာ နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်၍နေရလေ၏။ တစ်နေ့ကျမှ စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေရင်း တစ်ယောက်က 'မင့်နှယ်ကွာ အံ့ရော၊ ဒါလောက်ပဲ အ ရသလားကွ၊ ကြည့်ကြည့်က မင်းကို အရောတဝင် လုပ်နေတာဟာ ကြည့်ကြည့်နဲ့ သူ့အဆက်က တခြား ကောင်မလေး တစ်ယောက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အထင်လွဲ ခွာပြုကြတယ်ကွာ၊ နှစ်ယောက်စလုံး တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် ချစ်ကြ လျက်သားနဲ့ ဟန်လုပ်ပြီး မုန်းချင်ယောင် ဆောင်နေကြတာကွ၊ အခုတော့ ကြည့်ကြည့်က မင်းနဲ့ ပါးလျက်နားလျက် လုပ်ကရော၊ ဒီတော့ကာ ဟိုကောင် မျောက်မီးခဲ ကိုင်မိသလို ပျာလောင် ပျာလောင် ဖြစ်လာရပြီး ကြည့်ကြည့်ကို ပြန်ချော့ရသကွ၊ အခု သူတို့ချင်း ပြန်ပြီးတော့ တည့်သွားကြပြီ၊ ဒါကြောင့် မင်းကို ပယ်လိုက်တာ၊ မင်းက သက်သက် ခုတုံးပဲကွ' ဟု ရှင်းပြလေသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်မှာ ရယ်စရာလည်း ကောင်း၏။ သို့သော် စာရေးသူအား ကောင်းကျိုးတစ်ခုကိုကား ပေး၍သွား၏။ ထိုကောင်းကျိုးမှာ စာမေးပွဲကို ဂုဏ်ထူးများနှင့် အောင်မြင်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

သို့ ဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်မြင်သောကြောင့်ပင် ကျောင်းစရိတ်အတွက် အစိုးရထောက်ပံ့ကြေးများ ရကာ ပညာကို ဆက်၍ သင်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်

သည်။ ထိုကြောင့်ပင် စာရေးသူအား ခုတုံးလုပ်၍ သွားသော မိန်းကလေး “ကြည်ကြည်” အား ကျေးဇူးတင်ရကြောင်းကို ဤမှတ်တမ်း ဤနေရာမှ ဖော်ပြလျှင် ကောင်းပေလိမ့်မည်။

ဇာတ်ကြောင်း မူရင်းကို ပြန်ကောက်ရမည် ဆိုပါသော်- စာရေးသူ ၏ ကျောင်းဆရာ ဘဝသို့ ခုန်လိုက်ရမည် ထင်သည်။ ကျောင်းဆရာ ဘဝသို့ ရောက်ရသည်မှာကား အခြားကြောင့် မဟုတ်ပေ။ ကျောင်းဆက်၍ နေချင်သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူတို့ ငယ်စဉ်အခါကမူ ဘီအေ အောင်လျှင် ကျောင်းဆရာလုပ်၊ ငွေစု၊ ဥပဒေတန်း ပြန်၍ ကျောင်းတက်၊ ပဋိညာဉ်ခံ စာမေးပွဲကိုဝင်၊ ယုတ်စွအဆုံး အက်(စ်)စီအက်(စ်)လောက် ချိတ်လျှင် သပြေသီး မြို့အုပ်လုပ်၊ ပင်စင်ရခါနီးမှ ဝန်ထောက်ကလေး ဘာလေး ဖြစ်၊ နေရင်းဇာတိ တောရွာတွင် ပန်းခြံကလေး ဘာလေး စိုက် ရင်း ပင်စင်လခလေးနှင့် ပြန်၍နေ၊ ခေါင်းတုံးတို့ ဘဲမြီးဗိုလ်ဆံထောက်ကို ပွတ်ရင်း ဝိပဿနာကလေး ဘာလေးပြော၊ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းသောက်၊ ဆေးတံခဲနှင့် ဘဝ၏ ခရီးဆုံးကို လှမ်းမျှော် ... စသော ခရီးအဆင့်တို့မှာ အစိုးရလခစား လုပ်ချင်သော သူများ၏ ဘဝလမ်းစဉ် တစ်မျိုးပင် ဖြစ်၍ နေလေတော့သည်။

သို့သော် လူကြံ ကံဖန် ဆိုသော စကားသည် ရှိ၍နေ၏။ လူက မည်မျှပင် ကြိုးစားသော်လည်း ကံဘုရားကသာ စီရင်ချက် ချတတ်လေ သည်။ ထိုကြောင့် ဝန်ထောက် မြို့အုပ် လုပ်ချင်ခဲ့ဖူးသော စာရေးသူမှာ လောလောဆယ် ဘဝတစ်ဆက်၌ကား စာရေးသမားတစ်ယောက် အဖြစ် သို့သာ ရောက်၍နေလေသည်။ ရှေ့တစ်လျှောက်တွင် ဘာတွေ ဖြစ်ဦးမည် ကား မသိ။ သိစရာလည်း မလို၊ သိချင်စရာလည်း မလိုပေ။ လူ့ဘဝ ဆို သည်မှာ ကံပစ်ချရာကိုသာ သွား၍ နေကြရသူများ ဖြစ်လေရာ တက် လျှင်လည်း မကြွ၊ ဆင်းလျှင်လည်း မကျ၊ နေတတ်မှသာ လူ့ဘဝသို့ ဤ အကြိမ် ဤအခါ၌ ရောက်လာရကျိုး နုပ်ပေလိမ့်မည်ဟု ထင်မိပေသည်။

ဤနေရာ၌ စာဖတ်သူ အချို့က စာရေးသူအား Fatalist ခေါ် ကမ္မ သကာဝါဒီ ဟူ၍ ထပ်လောင်း ထင်စရာ ရှိနေပေသည်။ သို့ထင်လျှင် မှားနိုင်စရာအကြောင်း များစွာ ရှိလာပါ၏။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူ သည် ဖြစ်ရာဘဝ၌ အကောင်းဆုံး နေရအောင် ကြိုးစားလိုသော ဆန္ဒ ပြင်းပြသူဖြစ်လျက်၊ ထိုသို့ အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် ကြိုးစားရင်းကပင်

ဗျာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဖြစ်ရာဘဝသည် အဟောင်းမှ အသစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားရတတ်သော ကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ဘဝ ဟူသည်မှာ ကြီးစားမှု၏ အကျိုးတရားကို ခံစားရသည်လည်း မှန်၏။ မကြီးစားဘဲနှင့် အကျိုးပေး၍ လာတတ်သည် လည်း ရှိ၏။ တစ်ခါတစ်ခါတွင် အံ့ဩစရာ ကောင်းသော အဖြစ်အပျက် များဖြင့် ကြုံကြိုက်ရ၏။ ဤသို့ တစ်ကြိမ် ကြုံကြိုက်ခြင်းမှာကား ရန်ကုန် ကို မဟာမိတ်များက အကြီးအကျယ် ဗုံးကြဲသောကြောင့် ရွှေတိဂုံ ဧရပ် မှသည် သင်္ကန်းကျွန်း လေးထောင့်ကန်လမ်း၊ ယင်းမှတစ်ဆင့် အလယ် တောရ ကျောင်းတိုက် အမေဝါဧရပ် စသည်တို့ကို ပြောင်းရွှေ့ ခိုလှုံနေရ သော အခါက ဖြစ်လေသည်။

ထိုသို့ အလယ်တောရ ဧရပ်တွင် ဗုံးကြောက်သောကြောင့် ခိုလှုံ နေရာက လသာသော ညများ၌ စိတ်မလုံသောကြောင့် ရွှေတိဂုံဘုရား ရင်ပြင်တော်ပေါ်သို့ တက်၍ နေရစဉ်အခါက လူသဘာဝ တစ်မျိုးနှင့် ရယ်ရွှင်ဖွယ်ရာ ကြုံကြိုက်ခဲ့ရဖူးပေသည်။ ထိုစဉ်အခါက စာရေးသူတို့ လူသိုက်မှာ လူငယ်သိုက် ဖြစ်လေရာ ဘုရားပေါ်၌ ညအခါ တက်၍နေရ သည်မှာ တော်တော်ပင် ပျင်းရိစရာ ကောင်းနေလေသည်။ ဆရာဇေဝန၏ “ကောလိပ်ကျောင်းသား” လေးတွဲကို ဖတ်ကာ ကြီးပြင်းလာရသော သူများ ကလည်း ဖြစ်၍နေကြသောကြောင့် အပြောင်အရွတ်ကလေးတွေကလည်း ဝါသနာရှိ၍ နေကြလေသည်။

ထို့ပြင် ဆွေကွဲ မျိုးကွဲ ဗုံးကြားထဲတွင် နေရသောကြောင့် ကိုယ့် ကိုယ်ကို စိတ်သက်သာအောင် ပျော်စရာဖန်တီး၍ မနေပါလျှင် လုံးပါး ပါးဖို့ရာ ရှိလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူနှင့် အဖော်များသည် ရွှေတိဂုံဘုရား ရင်ပြင်တော်ပေါ်သို့ ညဦးတွင် ရောက်ကြစမြဲ ဖြစ်သည်။ ဘုရား ကန်တော့ပြီးလျှင် ဟိုအကြောင်း ဒီအကြောင်း ပြောကာ အပျင်း ဖြေကြရသည်။ ထိုခေတ် ထိုအခါတုန်းက စစ်ခေတ်ပီပီ ဘုရား ဆင်းတု တော်ကြီး၏ နားရွက်တွင် လင်စုံမယားဖက် အတူအိပ်သော ခြင်ထောင်ကြီး ကိုပင် ချည်၍နေကြသောခေတ် ဖြစ်ကြလေရာ၊ ထားရှိအပ်သော စည်းကမ်း အမျိုးမျိုးတို့မှာ လျော့ရိလျော့ရဲ ဖြစ်၍နေကြသော ကာလပျက်လည်း ဖြစ် နေလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရွှေတိဂုံဘုရား ရင်ပြင်တော်ပေါ်၌ လည်းကောင်း၊ အလယ်ပစ္စည်း၌ လည်းကောင်း ဘော်ဒါများ ပြည့်ညပ်နေချိန်လည်း ဖြစ် ၏။

စာရေးသူတို့ လူသိုက်သည် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဘုရားကြီး ရင်ပြင်
 တော်ပေါ်၌ ညစဉ် တက်ရောက် ခိုလှုံကြသောအခါ လက်ဦးတွင်မူ ဘုရား
 ရှိခိုးကြ၊ ပုတီးစိပ်ကြနှင့် တော်သေး၏။ သုံးလေးရက် ကြာသောအခါတွင်
 မူကား စေတီတော်ကြီးအား ဦးသုံးကြိမ် ပုဆိန်ပေါက် ဦးချပြီးကတည်းက
 ပေါက်တတ်ကရ စကားများနှင့် အချိန်ဖြုန်းစ ပြုလာကြတော့သည်။
 နောက်တစ်ဆင့်မှာကား အလွမ်းသင့်လာသော ချောင်ကျကျ ဧရပ်တမ်းခုနေ
 လူငယ်တစ်သိုက်နှင့် တွဲဖက်မိကြကာ မယ်ဒလင်တွေ၊ သီချင်းတွေနှင့် ဖြစ်
 လာကြပြန်လေသည်။ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ ဆို၍ မြိုင်ရုံနှင့် ကန်တော်မိတ်ရုံတို့
 ကိုသာ အားကိုးနေရသောခေတ်ပီပီ ကြောက်စရာ ကောင်းသလောက်
 ပျင်းခြောက်ခြောက်လည်း နိုင်၍နေလေသည်။

ရွှေတိဂုံ စေတီတော်ကြီး ရင်ပြင်၌ ညစဉ် တက်ရောက်ခိုလှုံ၍ သုံး
 လေးရက်ခန့် ကြာသောအခါ ရန်ကုန်ကို မဟာမိတ်များက အကြီးအကျယ်
 လာ၍ ဝှံးကြသောနေ့နှင့် ဆုံရလေတော့သည်။ ရွှေတိဂုံ ကုန်းတော်မှာ
 အမြင့်က ဖြစ်၍ ဝှံးကြလေယာဉ်ပျံများနှင့် ပို၍ နီးကပ်သယောင်လည်း
 ထင်ရ၏။ ဝှံးကြလေယာဉ်ပျံ အသံများကလည်း ခေါင်းပေါ်တည့်တည့်က
 မရွေ့သလိုလည်း ထင်ရ၏။ ထိုနေ့က ရန်သူ လေယာဉ်ပျံများသည် အရှေ့
 မှ ထွက်လာသော လရောင်ကို အကွယ်အကာယူလျက် လေးကြိမ်တိုင်တိုင်
 ရန်ကုန်မြို့ကို ဝှံးကြလေသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ဝှံးတစ်လုံးသည် လမ်းလွဲ
 ၍လာကာ ကဆုန်လ၌ ညောင်ရေသွန်းကြသောဘက်က အုတ်တံတိုင်း
 အနီး၌ ကျ၍ ပေါက်ကွဲသောကြောင့် ဆရာဦးတင့်ဆွေ၏ သားချင်းတစ်ဦး
 ကို ထိခိုက်ခြင်း ခံရသည်ဟု သတင်းကြားသိရလေသည်။ စာရေးသူတို့မှာ
 ဒူးတုန်မတတ် ကြောက်ကြရလေသည်။ သို့သော် ရွှေတိဂုံ ကုန်းတော်ထက်
 ပို၍ ဘေးကင်းရန်ကင်း စိတ်ချရသောနေရာ မရှိ၍ ကုန်းတော်ပေါ်သို့
 ညတိုင်း တက်ကြလေသည်။ ဂျပန် ဝှံးကြလေယာဉ်ပျံများကလည်း အင်္ဂလိပ်
 ကဗျာ တစ်ပုဒ်ထဲက လမ်းခားပြချစ်သူ လထွက်ချိန်တိုင်း မြင်းစီး၍
 မင်းသမီးထံ လာ၍နေသလို လထွက်ပြီဆိုလျှင် ကိုပေါ်လာ လုပ်၍ နေ
 ကြ၏။

ကြာလတ်သော် လေယာဉ်ပျံများ မလာလျှင်ပင် ပျင်းသလိုလို ဖြစ်
 လာပြန်၏။ လူ့စိတ် ဆိုသည်မှာ အတော်ပင် ဆန်း၏။ လေယာဉ်ပျံ လာ
 တော့လည်း ကြောက်သည်။ အထူးသဖြင့် မြေပြင်က လေယာဉ်ပျံပစ်

အမြောက်သံများကို ကြားရသောအခါ ပို၍ပင် ကြောက်တတ်ကြလေသည်။
လေယာဉ်ပျံ မလာတော့လည်း ပျင်းသယောင် ဘာယောင်ယောင် ဖြစ်ကြ
ရပြန်၏။ 'ဘယ့်နှယ် ... ဒီကနေ့တော့ မောင်မင်းကြီးသားတွေ မပေါ်လာ
ကြသေးပါလား' ဟုပင် အချင်းချင်း ပြောမိကြ၏။ ပြောမိနေဆဲ ညမှာပင်
တစ်ညလုံးလိုလို ငါးကြိမ်ခန့် လာ၍ ဗုံးကြဲသဖြင့် ထိုညက ဘုရားရင်ပြင်
ပေါ်၌ပင် မိုးလင်းခဲ့ရဖူးလေသည်။

ထိုညက ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းနှင့် မီးရထား ဘူတာရုံကြီးတို့ တော်တော်
ကြီး အထိနာကြလေသည်။ ဘူတာကြီးတွင် အထက်မြန်မာပြည်သို့
ချီတက်သွားမည့် ဂျပန် စစ်တပ်တစ်တပ်မှာ အလစ်တွင် မိသောကြောင့်
စစ်လော်လီကား ရှစ်စီးတိုက်လောက် စစ်သားများ သေကျေ ဒဏ်ရာရကြ
သည်ဟု နောင်အခါတွင် ကြားသိရသည်။ ထိုနေ့ညမှာ ၁၉၄၃ ခုနှစ်
ဒီဇင်ဘာလထဲက တစ်နေ့ ဖြစ်၏။ ရက်စွဲကိုကား မမှတ်မိတော့ချေ။ မဟာ
မိတ်တို့က အထက်စီးယူစ ပြုလာသော အချိန်အခါလည်း ဖြစ်လေသည်။
ဤသို့ ရန်ကုန်ကို တော်တော်နာအောင် ဗုံးကြဲခံရပြီးသည့်နောက် လေးငါး
ရက်ခန့် လေယာဉ်ပျံ လုံးလုံးမလာဘဲ နေပြန်သောအခါ စာရေးသူတို့မှာ
ထုံးစံအတိုင်း ပျင်းပျင်းရိရိ ဖြစ်၍လာကြပြန်လေသည်။ သို့နှင့် တော်တော်
ကလေး လသာသော ညတစ်ညသို့ ရောက်ခဲ့သောအခါ စာရေးသူတို့သည်
ရွှေတိဂုံ ရင်ပြင်တော်ပေါ်၌ ပျင်းပျင်းရိရိရှိ၍နေကြဆဲ ... တစ်ယောက်က
(မဏ္ဍိုင်သတင်းစာ ကိုလှကြည်ဟု ထင်ပါသည်) ရုတ်တရက် ရွှေတိဂုံ
ဘုရားကြီး၏ ထီးတော်ဆီသို့ လက်ညှိုးထိုး၍ပြကာ 'ဟော ... ဟော
ဟိုမှာ ဟိုမှာ ...' ဟု ရုတ်တရက် ပြောလိုက်၏။ စာရေးသူတို့က ကြောင်၍
ကြည့်နေကြရင်း 'ဘာလဲဗျ၊ ဘာလဲ' ဟု မေးကာ သူ ညွှန်ပြသော နေရာ
ဆီသို့ ကြည့်လိုက်ကြ၏။ ထူးထူးခြားခြား ဘာမျှ မမြင်ကြရပေ။ မြင်ရ
သလောက်မှာကား တိမ်တစ်စသည် လေသွေးသဖြင့် တရွေ့ရွေ့သွားနေ
သည့် အခြင်းအရာမျှသာ ဖြစ်လေသည်။

'ဘာလဲဗျ၊ ခင်ဗျားက ရွှေတိဂုံ ဘုရားကြီး ရွေ့နေတယ်လို့ ပြောမလို့
လား' ဟု စာရေးသူက တမင် နောက်လိုက်၏။ သို့သော် စကားစလိုက်
သည့် ဆိုပရာနီ ရဲဘော်က 'ဟိုမှာဗျ မမြင်ဘူးလား၊ ငှက်မြတ်နား အောက်
ဘက်မှာ။ ဟော ဟော ပိုပြီးတော့ လင်းလာပြီ၊ လင်းလာပြီ' ဟု တအံ့တဩ
အသံနှင့် ပြောလိုက်ပြန်၏။ စာရေးသူနှင့် အပေါင်းပါတို့လည်း ရဲဘော်၏

စကားအတိုင်း ငှက်မြတ်နား၏ အောက်ဆီသို့ ကြည့်လိုက်ကြပြန်သည်။ သို့သော် ထူးထူးခြားခြား ဘာမျှ မတွေ့ရပေ။ ထူးခြား၍လာသော အချက် တစ်ချက်သာ ရှိ၏။ ယင်းသည်မှာကား စာရေးသူတို့၏နည်းတူ ဗုံးကြောက် ၍ ရွှေတိဂုံရင်ပြင်၌ လာ၍ခိုနေကြသော သူများ၏အနက်မှ ဥပသကီ အဒေါ်ကြီး အချို့က စေတီတော် ငှက်မြတ်နားဆီသို့ ကြည့်ကာ ‘ဟော ... ဟိုမှာ ဟိုမှာ ... ဟုတ်ပါရဲ့နော်၊ ထူးဆန်းလိုက်တာ’ ဟု တစ်ယောက် တစ်ခွန်း စတင်၍ ပြောဆိုလာကြခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူလည်း ငှက်မြတ်နားဆီသို့ ကြည့်ပါ၏။ စူးစိုက်ကြည့် ပါ၏။ သို့သော် ထူးထူးခြားခြား ဘာမျှ မမြင်ရချေ။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ ကာမူ စာရေးသူတို့လူသိုက် စုဝေး၍နေကြသောဘက်သို့ အခြားနေရာ များမှ လူအများ တဖြည်းဖြည်း ပေါင်းစု၍လာကာ များမကြာမီတွင် လူအုပ်ကြီး ဖြစ်၍လာတော့သည်။ ကိုလှကြည်က-

‘ဟော ... ဟော တဖြည်းဖြည်း မှိန်လာပြီ မှိန်လာပြီ၊ အရှေ့ဘက် ကို ကူးတော့မယ် ကူးတော့မယ်’ ဟု ပြောကာ မြောက်ဘက် စောင်းတန်းမှ နေ၍ ယခု ဒဂုန် ဒေါ်ခင်ခင်လေး ဇရပ် ဆောက်လုပ်ထားသော နေရာ ဘက်သို့ ခပ်သုတ်သုတ် ထွက်သွား၏။ ဘုရားကြီး၏ ထီးတော်ဆီသို့လည်း လက်ညှိုးတထိုးထိုး လုပ်သွား၏။ စာရေးသူတို့ လူသိုက်လည်း သူ့နောက် က လိုက်သွားရ၏။ စာရေးသူတို့ လူသိုက်ထဲမှ ကျန်းမာရေး အင်စပိတ် တော် ကိုလွန်းမောင်က ‘ဟုတ်တယ်ဗျို့၊ ရွှေသွားပြီ ... ရွှေသွားပြီ’ ဟု ဆိုကာ ကိုလှကြည်၏ နောက်သို့ အမိလိုက်၏။ လူအုပ်ကြီးကလည်း နောက်က တစ်ပြုံကြီး လိုက်ပါ၍ လာကြလေတော့သည်။ ယခုအခါ၌ သု-က-ကာ-ရီ အသင်း ရေတိုင်ကီကြီးများ ထားလျက်ရှိသော နေရာ ထောင့်သို့ ရောက်သောအခါ ကိုလှကြည်က-

‘ဟောဗျို့ ... မှိန်ရာက နေပြီးတော့ ပြန်လင်းလာပြီ၊ ပြန်လင်းလာ ပြီ’ ဟု တအံ့တဩ ပြောဆိုပြန်လေသည်။ စာရေးသူမှာကား မှိန်သည် ကိုလည်း မမြင်ရ၊ လင်းလာသည်ကိုလည်း မမြင်ရ၊ ရွှေတိဂုံ စေတီတော် ကြီး၏ ထီးတော်သာလျှင် မှိုင်းပြာသော ကောင်းကင်ကို နောက်ခံပြုလျက် လရောင်တွင် ရွှေရောင်ခပ်မှေးမှေးဝင်းကာ တည်နေသည်ကို မြင်၍နေရ လေသည်။ ဤနေရာ၌ စာရေးသူ၏ စိတ်ထဲတွင် အတွေးတစ်ခု စိမ့်ခနဲ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ဖူး၏။ ယင်းသည်မှာကား လောကုတ္တရာရေးနှင့် မဆိုင်၊

လောကီရေးနှင့်သာ ဆိုင်ပေသည်။ စေတီတော်၏ ထီးနှင့် စိန်ဖူးအထွတ် တို့သည် ကောင်းကင်အထက်ဆီသို့သာ ထိုးမျှော်၍ နေဘိသကဲ့သို့ လူသား တို့၏ ဘဝသည်လည်း အထက်ဆီသို့သာ မျှော်လင့်၍ ထားအပ်သည် ဆိုသော အချက်ပင် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

ဤကဲ့သို့မျှ တွေး၍ မဆုံးသေးမီပင် ကိုလှကြည်က ‘ဟောဗျို ... ပျောက်သွားပြီ ... ဟာ ပြန်ပေါ်လာသေးတယ်ဗျို၊ ဟော မှိန်သွားပြန်ပြီ’ စသဖြင့် ကရားရေလွတ် တတွတ်တွတ်ပြော၍ နေပြန်လေရာ ‘ရောင်ခြည် တော်တွေ လွှတ်နေပြီ၊ တစ်ခုခုတော့ တစ်ခုခုပဲ၊ ဧကန္တ ... အင်္ဂလိပ်တွေ လက်နက်ချတော့မယ် ထင်ပါရဲ့’ ဟု ပြောသံတွေ ပေါ်လာ၏။ ထိုစဉ်တွင် ပင် ‘ဘယ်က ဟုတ်ရမှာလဲ၊ ဂျပန်တွေ လက်နက်ချတော့မှာ’ ဟု တစ်ထောင့် မှ အသံတစ်ခုက ပေါ်၍လာပြန်၏။ ထို့ပြင် ‘တိုးတိုးဗျ၊ ခင်ဗျားကို “စပိုင်” ဆိုပြီး ဖမ်းသွားမှ ကင်ပေတိုင်ရဲ့ လက်သည်းအခွာကို ခံနေရပါဦးမယ်’ ဟု ခပ်အုပ်အုပ် ပြောသော အသံကိုလည်း ကြားရပြန်ချေသည်။ ထိုခေတ် ထိုအခါမှာကား “ကင်ပေတိုင်” ဆိုသော စကားသုံးလုံးသည် ကြောက်စရာ အကောင်းဆုံး စကားသုံးလုံး ဖြစ်နေသောအခါ ဖြစ်၏။ ထုပ်တန်းဆွဲထား၊ အဝတ်ပါး မျက်နှာအုပ်၊ ရေတစ်မှုတ်ပြီး တစ်မှုတ်လောင်း၊ ခေါင်းကို ကြိုး ပတ်၍ တုတ်နှင့်လိပ်၊ ကြိမ်လုံးနှင့် စအိုဝကိုထိုး၊ စီးကရက်မီးနှင့်ထိုး စသော လုပ်ငန်းများ၏ပိုင်ရှင် ကာယကံရှင်သခင် ကင်ပေတိုင်များက အားရပါးရ နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်း၍ မဝနိုင်ကြသော အချိန်အခါ ဖြစ်၍နေလေရာ၊ စာရေးသူ တို့မှာ “စပိုင်” ဆိုသော စွပ်စွဲချက်ကို အများဆုံး ကြောက်ရွံ့၍နေရသော အချိန်အခါမျိုးကလည်း ဖြစ်၍နေပေသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ စာရေးသူတို့၏ တစ်ဝိုက်တွင် ရှိနေကြသော လူအုပ်ကြီးမှာကား ရွှေတိဂုံ စေတီတော်၏ စိန်ဖူးနှင့် ငှက်မြတ်နားဆီသို့ လက်ညှိုးတထိုးထိုး ဖြစ်နေ ကြကာ ‘အခုမှ ပိုပြီး ထင်ရှားလာသဗျို၊ ဟော နီရာက စိမ်းသွားပြီ၊ ဟော ပြာလာပြီ၊ ဖြူလာပြီ’ စသဖြင့် ပြောသံတွေ တအုပ်အုပ် ကြားနေ ရ၏။ စာရေးသူတို့၏ အနီး၌ရှိသော ဥပါသကီ အဒေါ်ကြီးတစ်ဦးကမူ ကျုံ့ကျုံ့ထိုင်ကာ လက်အုပ်ချီလိုက်ပြီးနောက် “နိလဇ္ဈဝ ပီတဇ္ဈပိ လောဟိ တဇ္ဈ ပဘာသရံ” ဟု အစချီကာ “နိလဇ္ဈ၊ လက္ခဏာတော်ကြီးငယ် ဆန်း တကြယ်တို့ဖြင့် သပ္ပာယ်တော်မူလှသော ရူပကာယတော်၏ နိနိဇ္ဈေးထွေး အသွေးအသားတော် အစိပ်တို့မှ” စသဖြင့် အော်ကျယ် အော်ကျယ်နှင့်

ရောင်ခြည်တော် ခြောက်ပါး ဘုရားရှိခိုးသံသည် ခပ်ကျယ်ကျယ် ပေါ်ထွက် လျက် ရှိနေလေတော့သည်။

နာရီဝက်ခန့် ကြာသောအခါကျမှ ဘုရားရင်ပြင် ကုန်းတော်ပေါ်၌ စုခဲ၍နေသော လူအုပ်ကြီးသည် ခပ်ကျဲကျဲဖြစ်၍ သွားလေတော့သည်။ စာရေးသူတို့ လူသိုက်လည်း ဘုရားကုန်းတော်ပေါ်မှ ပြန်၍ဆင်းလာကြကာ ကိုလှ (ဝါ) ရုပ်ရှင်မင်းသား ကိုဘမြင့် ကိုယ်တိုင် စဉ်ခံရောင်းချနေသော လင်းလမ်း ဘားဆိုင်သို့ ဝင်ခဲ့ကြလေသည်။ အချိန်အတန်ကလေးစောသည်နှင့် ဘားဆိုင်မှာကား ဓာတ်မီးလင်းကာ ဖွင့်ထားဆဲ ဖြစ်လေသည်။

ထိုအခါတုန်းက ခေတ်စား၍နေသော အန်ကယ်ဒန်း၏ တိုက်ဂါးဘရန်ဒီ ပုလင်းအသေး တစ်လုံးကို မှာလိုက်ကြ၏။ မကြာမီပင် လက်ပံပင်၌ ဆက်ရက်ကျ၍ လာလေတော့သည်။

‘ဟေ့ ... ကိုလှကြည်၊ ခင်ဗျား ဘုရား ရောင်ခြည်တော် လွှတ်တာကို တကယ်မြင်သလား’

ကျန်းမာရေးဆရာ ကိုလွန်းမောင်က မေး၏။ ကိုလွန်းမောင်မှာ စင်စစ်အားဖြင့် Sceptic ခေါ် လောဂျစ်သမား သက်သက်ဖြစ်၍ မေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ သူသည် ကိုလှကြည်၏ စကားကို ယုံကြည်ဟန် မတူချေ။

ကိုလှကြည်က သူ့ထုံးစံအတိုင်း မမဲ့မပြုံး ပြုံးသော အပြုံးမျိုးဖြင့် ပြုံးလိုက်ရင်း ‘ကြည့်တတ်ရင် မြင်တာပေါ့ဗျ’ ဟု ပြောလိုက်လေသည်။ ကိုလွန်းမောင်က ‘ဟာ ခင်ဗျားအဖြေဟာ အဖြေ မဟုတ်သေးပါဘူး’ ဟု ပြန်၍ချေ၏။ စာရေးသူတို့ တစ်သိုက်မှာ ဝါးခနဲ ပွဲကျသွားရ၏။ အဘယ့်ကြောင့်ပါနည်း။ အခြားကြောင့် မဟုတ်ပါလေ။ ထိုစဉ်အခါက အဓိပတိအရှင်မင်းကြီးခေတ် ဖြစ်လေရာ ဒေါက်တာဘမော်နှင့် သခင်ထွန်းအုပ်တို့၏ စကားအချေအတင် ပွဲတစ်ပွဲ၌ သခင်ဘစိန်ကို (ထင်သည်) ဒေါက်တာဘမော်က ‘ခင်ဗျားစကားဟာ စကား မဟုတ်ပါဘူး’ ဟု ချေပ ပြောဆိုကြောင်း သတင်းမှာ စာရေးသူတို့ထံသို့ နားစွန်နားဖျား ရောက်၍နေသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူက ‘ဟေ့ လူကြီး၊ ဝေလည်ကြောင်ပတ်တော့ လုပ်မနေနဲ့နော်၊ မှန်မှန်ပြော၊ ကျွန်တော်တော့ ခင်ဗျားပြောတဲ့ ရောင်ခြည်တော်ကို လုံးလုံး မမြင်ရဘူးဗျ၊ ရှင်းရှင်းပဲ’ ဟု မေးလိုက်သည်၌ ကိုလှကြည်က

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

တကယ်တမ်း ပြုံး၍လာကာ ‘ပျင်းကလည်း ပျင်းနေတယ်ဗျာ၊ ကြောက်ကလည်း ကြောက်နေတယ်ဗျာ၊ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် လုပ်ဇာတ် ခင်းလိုက်တာဗျ။ ဒါပေမဲ့ အကျိုးတရား နှစ်ခုတော့ ရပြီးသွားသဗျ။ ပထမအကျိုးကတော့ ရန်သူ လေယာဉ်ပျံကို မေ့ပြီးတော့ အကြောက်စိတ် ပြယ်သွားတာပဲဗျ။ နောက်တစ်ခုကတော့ လူတွေ ဘုရားရှိခိုးပြီး အမျှဝေကြတော့ ကုသိုလ်ရတာပေါ့ဗျာ’ ဟု ရယ်ကျဲကျဲနှင့် ဆိုလေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ယင်းသည် “ရွှေတိဂုံဘုရား ရောင်ခြည်တော် လွှတ်သည်” ဆိုသော သတင်းသည် ထိုစဉ်က ခေတ်စားစပြုသော ဗမာ့ခေတ် သတင်းစာထဲ၌ နောက်တစ်နေ့တွင် ပါ၍လာလေတော့သည်။ မယုံသူများ ရှိပါက ထိုစဉ်က သတင်းစာများ၌ ရှာဖွေ တွေ့ရှိပါလိမ့်မည်။ ရက်စွဲကိုကား မမှတ်မိတော့ချေ။

[၄]

ဂျပန်ခေတ်နှင့် ပတ်သက်၍ ရေးစရာ အကြောင်းတွေက များလှပေသည်။ ရေးစရာအကြောင်းတွေ များလှသောကြောင့်ပင်လျှင် ရေးတတ်သူ အများကပင်လည်း အများကြီး ရေးသား၍ ပြီးကြပြီ ဖြစ်သည်။ ရေးစရာ ကျန်သေးသမျှကိုလည်း ဂျပန်ခေတ် ဆုံးခဲ့၍၊ ယခု နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်မျှ ကျော်လွန်၍ လာခဲ့သည့်တိုင်အောင် ဂျပန်ခေတ် အကြောင်းကို ရေးကြဆဲ ဖြစ်၏။ ရေး၍မဆုံးကြသေး၊ ရေးမြဲရေးလျက်ပင် ရှိ၍နေကြတုန်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူကိုလည်း တစ်ခုသော ရှုထောင့်မှနေ ဤစာရေးသူကိုယ်တိုင် သိမြင်ခဲ့သမျှ ဖြစ်သော ဂျပန်ခေတ်ကို ရေးခွင့်ပြုစေချင်ပါသည်။ ချွေးတပ်ဆွဲ၊ ပါးရိုက်၊ လက်သည်းခွာ၊ အပျို့ပေါင် ပလိပ်ဆေးထိုး ဟူသော ကိစ္စများကို ချန်လှပ်ထားခဲ့ပြီးနောက် ဂျပန်တို့နှင့် မြန်မာတို့ အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်ခဲ့ပုံ အချို့ကို နာကြည်းမှုလည်း မစွက်၊ ဒေါသလည်း မထွက်ဘဲနှင့် ရေးသား၍ စာရေးသူ၏ ဘဝမှတ်တမ်းတွင် အတွေ့အကြုံ အချို့အဖြစ် တင်ပြချင်ပေသည်။

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်၍လာ၏။ အင်္ဂလိပ်များ မြန်မာမြေပေါ်မှ စစ်ပရိယာယ်အရ ဆုတ်ခွာပေးရ၏။ ထိုအခါ၌ ဂျပန် သူကောင့်သားတို့ မြန်မာ့မြေပေါ်၌ ခြေချလာနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ရဲဘော်သုံးကျိပ်တို့၏ အဖိုး မဖြတ်နိုင်သော အကူအညီကို ဂျပန်တို့ ရသည်။ အကယ်၍သာ ရဲဘော်သုံးကျိပ် မပါခဲ့ပါက ဂျပန်သည် ယိုးဒယား မဲဆောက်ဆီမှနေ၍ မြဝတီကြောင်း ချီကာ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရာတွင် တော်တော်ပင် ကသီလင်တ နိုင်စရာရှိသည်။ အကြောင်းမှာမူ ရွာလယ်တွင်ရှိသော ရေတွင်း၌ နေမျိုးနွယ် ပီပီ လန်ကွတ်တီကို ချွတ်၍ ရေချိုးသည်ကို မြင်ကတည်းက မြန်မာတို့၏

စိတ်နှင့် အံ့မကျဘဲ ဟန်မရဖြစ်ကာ ခံချမည့်စိတ်တွေ ပေါ်လာရမည်ကား မလွဲသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဂျပန်တို့သည် စင်စစ်အားဖြင့် ဦးအောင်ဇေယျ၏ ဘုန်းရိပ် ကံရိပ်နှင့် ကိုအောင်ဆန်း၏ ဘုန်းရိပ် ကံရိပ်ကို မှီခို၍ ထီးဆောင်း အရိပ်ခိုကာ ဝင်လာကြသည်။ စာရေးသူတို့၏ ကယ် တင်ရှင် ပုဂ္ဂိုလ် ခေါင်းဆောင်ကြီးဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်အား ကိုအောင်ဆန်း ဟု ရေးသားခြင်းမှာ မရှိကျိုးသောကြောင့် မဟုတ်ကြောင်း ကြိုတင် တောင်းပန်ထားလိုပါသည်။ စာရေးသူနှင့် ဗိုလ်ချုပ်တို့မှာ ဘဝကံပေး တခြားစီ ဖြစ်ကြသော်လည်း ထိုစဉ်အခါက စာရေးသူတို့ သိနားလည်ထား သမျှမှာ သမဂ္ဂ ဖြစ်ပါသည်။ သမဂ္ဂတွင် စာရေးသူတို့၏ ခေါင်းထဲ၌ စွဲ၍ နေခဲ့သည်မှာကား ကိုနု၊ ကိုလှရွှေ၊ ကိုသိန်းမောင်၊ ကိုအေးကျော်၊ ကိုလှမောင်၊ ကိုအောင်ကျော်၊ ကိုအောင်ဆန်း၊ မအုံး၊ မမကြီးတို့သာလျှင် ဖြစ်၏။ သူတို့အား စာရေးသူတို့လို ဝိုင်းတော်သားများက လေးစားကြ သည်။ ကြည်ညိုကြသည်။ အမိန့် နာခံကြသည်။ မှတ်မိသေးသည်။ ရယ် ဝရာလား မှတ်စရာလားတော့ မသိ။ ပြောပြချင်ပါသေးသည်။

စာရေးသူတို့သည် ၁၉၃၈ ခုနှစ်က အင်္ဂလိပ် အစိုးရကို သပိတ် မှောက်ကြ၏။ ထိုအခါ ကိုနုက 'မှတ်ထားနော်၊ လက်နက်ဆို အပ်တို တစ်ချောင်းမှ မပါစေနဲ့' ဟူသော ဩဝါဒကို ပေး၏။ စာရေးသူတို့သည် အတွင်းဝန်ရုံးကို ဝိုင်း၍ ဗျူရိုကရေစီ စက်ယန္တရားကြီးကို ယုတ်စွအဆုံး တစ်နေ့တာမျှ ရပ်ဆိုင်းထားလိုက်ရန် ကြိုးစားသောအားဖြင့် "ပက်ကက်" ခေါ် သပိတ်တား လုပ်ငန်းကို လုပ်ကြမည့်နေ့ ဖြစ်၏။ ကိုနု၏ ဩဝါဒ ဝကားကို ကြားရသောအခါတွင် ကောလိပ်ကျောင်းသူ မိန်းကလေးတွေ တော်တော် ကသိကအောက် ဖြစ်ကုန်ကြလေသည်။ ဖြစ်ပုံမှာကား မိန်း ကလေးချင်း တီးတိုးပြောကြသော စကားနှင့်ပင် ထင်ရှား၍နေ၏။ အတွင်း ဝန်ရုံးကို သွား၍ ဝိုင်းကာ လက်နက်မဲ့ ဆန္ဒပြကြတော့မည် ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်လိုက်သောအခါ၌ ကျောင်းသူတစ်ဦးက အခြား ဘုရားသားသူတစ်ဦးအား 'ဒုက္ခပါပဲကွယ်၊ ကိုယ်တော့ ဒီကနေ့မှ မွေးပြီး ကြယ်သီး ဘပ်တဲ့ ဘော်လီ အင်္ကျီကို မဝတ်မိဘဲ တွယ်ချိတ်ထိုးရတဲ့ ဘော်လီကို ဝတ်လာမိတယ်။ ကိုကြီးနုက လက်နက်ဆို အပ်တို တစ်ချောင်းတောင် မပါရဘူးတဲ့၊ ကိုယ့်မှာလည်း တွယ်ချိတ် လေးချောင်းနဲ့၊ ဒုက္ခပဲ ... ဒုက္ခပဲ' ဟူ၍ ညည်းတွားရှာလေသည်။

ဟာသ သဘော နှော့စွက်၍ ရေးခြင်း မဟုတ်ပါ။ သဘာဝသဘော ကို ရောယှက် ရေးခြင်းလည်း မဟုတ်ပါ။ တကယ်တမ်း ရေးလိုသည်မှာ ကား စာရေးသူတို့၏ ကျွန်ဘဝတုန်းက လွတ်လပ်ရေးကို မည်မျှအထိ အငမ်းမရ မျှော်လင့်တောင့်တကြပုံများနှင့် ခေါင်းဆောင်များ၏ သြဝါဒ များကို မည်မျှအထိ တစ်သဝေမတိမ်း လိုက်နာကြပုံများကို တင်ပြလိုခြင်း ကြောင့်ပင် ထိုကိစ္စကလေးကို ရေးသားမိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဟိုတုန်း ဟိုအခါ က ခေါင်းဆောင်၏ စကားကို ဤမျှအထိ လေးစား လိုက်နာခဲ့ကြလေ သည်။ ထိုစဉ်အခါက အရှေ့ အာရှတစ်လွှားသည် အနောက်ဥရောပ နယ်ချဲ့သမားတို့၏ လက်အောက်မှ ရုန်းထွက်ရန် ကြိုးစားနေခဲ့ကြသည် ဖြစ်ရာ စကားတစ်လုံးသည် သန္ဓေတည်၍ လာခဲ့လေသည်။ ထိုစကား မှာကား “မြန်မာပြည်မှာ နောက်လိုက်တွေ ကောင်းပြီး ခေါင်းဆောင် ညံ့တယ်၊ ဘယ်ပြည်မှာတော့ ခေါင်းဆောင် ကောင်းပြီး နောက်လိုက် ညံ့တယ်” ဟူ၍ ပြောရိုးစကားပင် ရှိခဲ့၏။ စာရေးသူတို့၏ ခေတ်မတိုင်မီက ခေတ်များတွင်ကား ထိုစကားသည် မှန်ကောင်း မှန်ပေမည်။ မှန် မမှန်မူ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ “တောင်ကျရေကို နွားနှစ်ကောင် မဝ သလိုပဲ” အစရှိသော မှာပုံလေးချိုးကြီးများက သက်သေခံလျက် ရှိ၍ နေကြပေလိမ့်မည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မြန်မာပြည်၌ နောက်လိုက် ကောင်း၍ ခေါင်း ဆောင် ညံ့သည် ဆိုသော စကားသည် ကိုနု၊ ကိုအောင်ဆန်းတို့၏ လက် ထက်သို့ ကျသောအခါ၌ ပြိုကွဲ ပျက်စီးရလေတော့သည်။ အထက်၌ ဖော် ပြခဲ့သော ကျောင်းသူ မိန်းကလေး၏ ဥပမာကဲ့သို့ပင် ခေါင်းဆောင်၏ စကားကို ဝရဇိန် မိုးကြိုးသွားလောက် အရေးထားခဲ့သော ခေတ်ကိုလည်း စာရေးသူ ကြံ့ခွဲရဖူးလေသည်။

မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာများကိုရော စာဖတ်သူများကိုပါ တောင်းပန် ရပေဦးမည်။ ဤမှတ်တမ်းသည် သက္ကရာဇ် အစုအစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ တစ် နှစ် သုံး လေး အစုအစဉ် မှန်ချင်မှ မှန်ပေလိမ့်မည်။ စာရေးသူ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးတို့ တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပုံကိုသာ ကျောရိုးသဖွယ်ထား၍ ရေးချင်သော ရည်ရွယ်ချက် ရှိပါသည်။ စာရေးသူ၏ ဘဝအကြောင်းသည်ကား အည တရ တစ်ယောက်၏ ဘဝအကြောင်းသာ ဖြစ်၏။ ငဘ လယ်ထွန်ပြီး၊

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ငပ ဟိုခေတ်က လိုင်စင်ရသလို လူ့ဘဝ အတက်အကျတွေက ဘာမျှ ဆန်းသည် မဟုတ်၊ ခေတ်တိုင်းတွင် ရှိနေကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ ရေးသားရန် အရေးကြီးသည်မှာကား နိုင်ငံနှင့် လူမျိုး၏ စိတ်ကြွက်သား (Moral fibre) မည်မျှ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် တောင့်တင်း ခိုင်မာလာပြီ ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသား တည်ဆောက်ရေး အဆင့်ဆင့် တိုး၍ မည်ကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းခဲ့သည်၊ မည်မျှအထိ အောင်မြင်ခဲ့ကြသည် ဆိုသော အချက်များကို ကိုယ်ရေးအချို့ကို အခြေခံထား၍ ရေးသားနေရ ၏။ ထိုသို့သော ကိုယ်ရေးများ ပါရှိနေသဖြင့်ပင် ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဟု ဤစာမူကို ခေါ်ဆို၍ နေရပါသည်။ စင်စစ်တွင်ကား အထပ်ထပ် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ခေတ်ပြိုင်သမိုင်း (Contemporary history) တစ်ပုဒ်ကို တတ်စွမ်းသမျှ ကြိုးစား၍ မှတ်တမ်းတင်လိုခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။

ဤစာ အကြောင်းများကို ရေးသားနေရင်းကပင် ဤနေ့ မဂ္ဂဇင်း တိုက်သို့ ရောက်၍ အယ်ဒီတာနှင့် တွေ့သောအခါ ပြောလိုက်သော စကား တစ်ရပ်ကို သတိရနေမိ၏။ အယ်ဒီတာက ‘ဆရာမှတ်တမ်း ဘယ်တော့ ဆုံးမှာလဲလို့ စာဖတ်သူတွေက မေးနေကြတယ်၊ ဒါကြောင့် တင့်တယ် သေမှ ဆုံးလိမ့်မယ်လို့ ပြန်ပြောခဲ့ရတယ်’ ဟု ပြော၏။ သူ့စကား မှန်လှ ပေသည်။ ဤမှတ်တမ်းသည် လူတစ်ယောက်၏ အကြောင်းထက် ထို လူတစ်ယောက် ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရသော ခေတ်များ၏ အပေါ်၌ ပုဂ္ဂလိက ကောက်ချက်ချသော မှတ်တမ်းသာ ဖြစ်သည်။ ဤမှတ်တမ်းကို ရေးသား နေသော သူသည်လည်း စာဖတ်သူကဲ့သို့ပင် အလားတူစွာ လောကဓံတရား ရှစ်ပါးတို့နှင့် တွေ့ကြုံရကာ ပြန်လှန် ထင်ဟပ်ချက်များ ဖြစ်ကြသော ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ပီတိ၊ သုခ စသည့် ရောင်ပြန်များနှင့် တွေ့ကြုံရသည် ဖြစ်၍ “ကျွန်တော့်ရည်းစား ပျောက်လို့ရှာ၊ ဝိဇ္ဇာမယ်နဲ့ တူပါတယ်” ဟု သော သီချင်းကိုလည်း ဆိုခဲ့ဖူးပြီးနောက် “အပြာရောင် ဆွယ်တာကလေး ရှာပေးစမ်းပါ၊ မောင့်ချစ်သူ ကေခိုင်” ဆိုသော သီချင်းသံကိုလည်း ကြားခဲ့ ရဖူးပေသည်။ ထိုအဖြစ်များသည်ကား မဆန်းပါ။ ဆန်းသည်မှာကား မြန်မာလူမျိုးတို့၏ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး နေခဲ့ရပုံ၊ သူ့ကျွန်ဖြစ်ရပုံ၊ ပြန် လည်၍ ကုန်း ထ ကာ လွတ်လပ်လာရပုံ၊ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး ကမ္ဘာ တန်းမီ ဖြစ်အောင် ကြိုးစားရပုံ၊ ယင်းသည့်အချက်တို့ကသာလျှင် မှတ်တမ်း တင်ရန် သင့်သော အချက်များ ဖြစ်သည်ဟု ဤစာရေးသူက အမှတ်အသား

အယူအစွဲ ရှိ၍ နေပေသည်။ လူတစ်ယောက်၏ အကြောင်းကို စုံစီနုဖာ ရေးသားနေသည်ထက် လူမျိုး တစ်မျိုးလုံး၏ အရိပ်က ထိုလူတစ်ယောက် ၏ အပေါ်၌ မည်သို့ ထိုးကျ သက်ဆင်း ရောက်ရှိနေသည် ဆိုသော အချက်က ပိုမို၍ အရေးကြီးသည်ဟု စာရေးသူက ယူဆပါသည်။ ထိုအချက် မှာ ရေးဖန်များလွန်းပြီ ဖြစ်၍ ဆီသည်မ လက်သုတ်ဖတ် ဖြစ်၍နေပေရာ ဤနေရာမှ စ၍ နောက်ထပ် ရေးသားဖွင့်ဆိုရန် တာဝန်ကုန်ပြီဟုလည်း ယူဆပါသည်။

တော်တော်ကလေး ဝေဖန်စရာများသော ဂျပန်ခေတ်ကိုပင် ပြန်၍ ကောက်ချင်ပါသေးသည်။ ဂျပန်ခေတ်က တော်တော် ရယ်စရာကောင်း သော အဖြစ်အပျက်ကလေး နှစ်ခု၊ သုံးခုလောက်တော့ တွေ့ခဲ့ရဖူး၏။ ယင်းသည်တို့မှာကား လွတ်လပ်ရေး အတူအယောင်ကို ရကာမျှနှင့်ပင် လူမှုရေး၌ တော်တော်ကလေး ကြောင်စီစီနိုင်သော ကိစ္စတွေ ပေါ်ပေါက် လာခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ပထမ ကိစ္စမှာကား “တော်” သုံးသော ကိစ္စ ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူသည် ထိုစဉ်အခါက “တော်” သုံး လူမှုရေး စက်ဝိုင်း၏ နှုတ်ခမ်းသား အနီးသို့ ရောက်ခဲ့ဖူး၏။ ရောက်သွားသော အခါ၌ ရင်ထဲက ကလိကလိနှင့် ဖြစ်၍ နေခဲ့ရလေသည်။ တစ်နေ့တွင် စာရေးသူနှင့် အပေါင်း ပါ တစ်စုတို့သည် “တော်” သုံး ဝင်းခြံကြီး၏ တစ်ဖက်၌ရှိသော ကင်း စောင့်တပ် စခန်းတစ်ခု၌ ရောက်၍နေကြ၏။ ထို ကင်းတပ်အဖွဲ့ကလေး ၏ ခေါင်းဆောင်မှာ ဗိုလ်မှူး အဆင့်အတန်း ပေးထားခြင်း ခံရသော မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။ သူတို့အဖွဲ့သည် ထောက်ကြံ့ ရော်ဘာ တောထဲက ကူးဝါး စီးကရက်ကို လက်လှမ်းမီသူများ ဖြစ်ကြလေရာ သူတို့ ဆီက စီးကရက်တောင်းရန် ရောက်၍သွားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် တော်တော်နှင့် မပြန်ရချေ။ အကြောင်းမှာမူ သူတို့ဆီ၌ ကျားခေါင်းတံဆိပ် ဘရန်ဒီနှင့် တွေ့နေရသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူတို့ လူသိုက်သည် တစ်ပုလင်း သာသာလောက် ချော၍ သွားသောအခါ၌ တော်တော်ကလေး “တော်တော်ကလေး” ဖြစ်၍ လာကြ ပေသည်။ စကားသွက်၍လာကြ၏။ အားတက်လာကြ၏။ အစားမက်လာ ကြ၏။ သူတို့ ကင်းစခန်းတွင် ထိုနေ့က ဝက်ခြေထောက်ဟင်း ချက်သဖြင့် လည်း ဝက်ဆီ၏ အစွမ်းအာနိသင်ကြောင့် ပို၍ပင် ရိတီတီ ဖြစ်၍ နေကြ

လေသည်။ စာရေးသူတို့ ပြောဆိုနေကြသော စကားများထဲ၌ “ငပု” ဆိုသော အကြောင်းအရာများလည်း ပါ၍လာကြ၏။ “မထိတထိ” ဆိုသော အကြောင်းများလည်း ပါ၏။ “ဆိုဒါ တော်ကြီးကို ထည့်ဦးလေဗျာ၊ ကုန်သွားရင်တော့ မတတ်နိုင်တော့ဘူး၊ ရေတော်ကြီးကိုပဲ ထည့်ပေတော့” ဟူသော စကားတွေလည်း ဗလုံးဗထွေး ပါ၍ နေလေတော့သည်။

စင်စစ်တွင်ကား စာရေးသူတို့၏စိတ်သည် လောလောဆယ် ဘာမျှ မကျိုးမထင်သေးဘဲ၊ လောလောဆယ်တွင်လည်း ဘာမျှ မရုန်းကန်နိုင်သေးသော အတွေးများဖြင့် စိတ်ချဉ်ပေါက်၍ နေသော အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားတွင် တည်၍ နေကြပေသည်။

ဤသို့ ယိမ်းထိုး၍ နေကြစဉ်တွင် တစ်ဖက်ဝင်း အတွင်းမှ နို့စားနွားမကြီး တစ်ကောင်သည် စာရေးသူတို့ ရှိ၍နေသော ဝင်းဘက်သို့ ကူးလာကာ ပန်းပင်များကို စားစ ပြုလေသည်။ ထိုအခါတွင် တစ်ယောက်က ထ၍ အော်တော့သည်။ အော်သူမှာ ပန်းပင်များကို တယုတယ စိုက်ပျိုးထားသောသူ၊ ယင်းသည့်ခေတ်က “စစ်ဗိုလ်ရာထူးရှိ” ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်၏။ သူ၏ အော်သံကိုလည်း နားထောင်ပါဦး-

‘ဟိုဘက်ခြံတော်က ထမင်းချက်တော်နဲ့ ဒရိုင်ဘာတော်တို့ရေ ... နွားတော်ကြီးကို လာပြီး မောင်းကြပါဦး’

ထိုကဲ့သို့ အော်သံကို ကြားရသော အချိန်၌ တစ်ဖက်ခြံထဲရှိ နှစ်ထပ်တိုက်ကြီး၏ လေသာဆောင်ခန်းမ၌ ပုဂ္ဂိုလ်တော်ကြီးသည် မှန်တစ်ချပ်နှင့် ဘာလုပ်နေသည်ကား မမှတ်မိတော့။ သို့သော် ... စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေအော်သံကို ကြားသောအခါ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တော်ကြီးသည် လူကြီးပြုံး ပြုံးကာ အတွင်းတော်သို့ ဝင်တော်မူသည်ကို ရိပ်ခနဲ ဝေ့မြင်လိုက်ရလေသည်။ စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေမှာ ခပ်ရွတ်ရွတ် ဖြစ်လေရာ သူတို့နေထိုင်ရာ ဝင်းဘက်သို့ ကြက် ဝင်လာလျှင်လည်း “လုပ်ကြပါဦးဗျို့၊ ကြက်တော်ကြီး ဝင်လာပြီ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ခွေးတစ်ကောင် ဝင်၍လာလျှင်လည်း “လုပ်ကြပါဦးဗျို့၊ ခွေးတော်ကြီး ဝင်လာပြီ” ဟူ၍ လည်းကောင်း အရက်ကလေး ထွေထွေနှင့် အော်တတ်လေသည်။ သို့ရာတွင် သူ၌ ဘာအပြစ်မှ မရပေ။ အကြောင်းမှာမူကား “တော်” မိသားစုက ဒစ်ပလိုမက်တစ် ဖြစ်သောကြောင့် ပေတည်း။

တစ်ဖန် ... ထိုခေတ်ကပင် ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦး မြက်

စားသည်ကို တွေ့ခဲ့ရဖူးပြန်လေသည်။ ထို မြက်စားသော သတင်းမှာ နယ်နယ်ရရ မဟုတ်ချေ။ စာရေးသူတို့ ဝက်ဆီ မဝတဝ စား၍ ဝဲပေါက် နေကြသော အချိန်၌ ချည်ကြမ်းလုံချည်ကို ဝတ်ကာ အယားဖြေ၍ နေကြ ရစဉ်တွင်ပင် များစွာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာကောင်းသော သတင်းကြီး ကစ်ရပ် ကို ကြားသိကြရလေသည်။ ပယ်ပယ်နယ်နယ်တော့ မရေးချင်ပေ။ ရေးလျှင် လည်း မည်သူမျှ အကျိုးရှိမည် မထင်ပါ။ သို့စဉ်လျက်နှင့် လောက၏ ရယ်စရာ ကောင်းပုံကလေး တစ်ချက်၊ နှစ်ချက်ကိုတော့ ဤမှတ်တမ်း၌ တစ်ကွက်၊ နှစ်ကွက်လောက်တော့ တေး၍ ထားချင်ပေသေးသည်။

တစ်နေ့တွင် ကြီးကြီးမာမာ တစ်ဦး၏ အိမ်မှ ထမင်းချက်တော် ကြီးသည် စာရေးသူတို့၏ ကျားခေါင်းဝိုင်းတွင် ဝင်၍ ထိုင်၏။ သူသည် အလွန်တရာ အရေးကြီးသော စကားတစ်ရပ်ကို ပြော၍နေပုံ ရလေသည်။ ခွက်လှည့်ကလေး ခဏကိုင်ပြီးသည့်နောက်တွင် ‘ကိုယ်တော်ကြီးကို သနား လိုက်တာဗျာ’ ဟု ထမင်းချက်တော်ကြီးက စကား စ လာ၏။ စာရေးသူတို့ လူသိုက်မှာ စိတ်အချဉ်ပေါက်နေသူများ ဖြစ်ကြလေရာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး လက်မတို့ရဘဲနှင့်ပင် ‘လုပ်စမ်းပါဦးဗျာ ... ဘယ်လိုတုံး၊ နားထောင်ချင် လိုက်တာဗျာ ... အေးဗျာ ... သနားစရာကြီးနော်’ စသဖြင့် “တွန်းစတတ်” တွေ လုပ်ကုန်ကြတော့၏။ ဘာမှန်း မသိရသေးဘဲနှင့် ဖောဖောသီသီ သနားလိုက်ကြ၏။ ထမင်းချက်တော်ကြီးကား အညာသားပီပီ တော်တော် တုံးသောသူ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူတို့၏ စကားကို အဟုတ်မှတ် ကာ သူ၏ရင်တွင်း၌ ကျိတ်၍ ယူကျုံးမရ မချီတင်ကဲ ဝမ်းနည်း၍မဆုံး ဖြစ်နေပုံရသော အကြောင်းတစ်ရပ်ကို အောက်ပါအတိုင်း အလွမ်းဇာတ် ခင်းလေတော့သည်။

‘ကျွန်တော်တော့ဗျာ ... ဒီကနေ့ ကိုယ်တော်ကြီးကို ထမင်းတော် ကျွေးရတာ စိတ်မကောင်းလိုက်တာ’

‘အေးဗျာ ... အေးဗျာ ပြောစမ်းပါဦး၊ ကျွန်တော်တို့လည်း စိတ်မကောင်း လိုက်တာဗျာ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ’

‘ဟာ ... ကိုယ်တော်ကြီး ခမျာက အစားအသောက်ဆိုရင် ရရာနဲ့ စားရှာတယ်ဗျာ၊ သိပ်ပြီး သနားစရာ ကောင်းတာပဲ’

ထမင်းချက်တော်ကြီးမှာ မျက်ရည်လည်တော့မတတ် ဖြစ်၍နေ၏။ ‘ပြောပါဦးဗျာ၊ အေးဗျာ ... စိတ်မကောင်းလိုက်တာနော်’

‘တခြားမဟုတ်ပါဘူးဗျာ။ ဒီကနေ့မနက် ကိုယ်တော်ကြီး ကော်ဖီ သောက်တော့ ပေါင်မုန့်ထောပတ်သုတ်ကလေးနဲ့ဗျာ၊ ဝမ်းနည်းစရာ ကောင်း လိုက်တာ၊ ကိတ်မုန့်မရဘူးဗျာ’

စာရေးသူတို့က ဝိုင်း၍ ငိုချင်းချလိုက်ကြ၏။ ထိုအခါက ထန်းလျက် ကော်ဖီပင်လျှင် တစ်ခွက်ကို ဂျပန်ငွေ ငါးကျပ် ပေး၍ နေရပေပြီ။

‘ပြီးတော့ ... ကိုယ်တော်ကြီးက ဇီဇာမကြောင်ရှာပါဘူးဗျာ၊ ထမင်း စားရင် သာပြီး ဝမ်းနည်းစရာ ကောင်းသေးသဗျာ’

‘ဗျို ... ဟုတ်လား၊ လုပ်စမ်းပါဦး၊ ပြောစမ်းပါဦး’

စာရေးသူတို့ လူသိုက်က အဆင်းတွင် ဘီးတပ်ပေးကြပြန်၏။ တစ်ယောက်က ဝင်ရိုးတွင် အမဲဆီ သုတ်ပေး၏။

‘ကိုယ်တော်ကြီးဟာလေ အခုလို စစ်အတွင်း ဖြစ်နေလေတော့ ကြုံရာနဲ့ပဲ စားရှာရသဗျာ။ သနားလိုက်တာ၊ သိပ်သနားစရာ ကောင်း တာပဲ။ ဟိုနေ့ကများဆိုရင် ငါးသလောက်ပေါင်းကလေးနဲ့၊ ဝက်အူချောင်း နဲ့၊ ကြက်ဥကြော်ကလေးနဲ့၊ ဆိတ်သားနှပ်ကလေးနဲ့၊ ပေါင်မုန့်ယိုသုတ် ကလေးနဲ့၊ ဒါကလေးပဲ စားရပါတယ်ဗျာ’

ရဲဘော်တစ်ဦးက ရွှီး ... ခနဲ နှပ်ညှစ်လိုက်ရင်း ‘တောက် ရာဇဝင် ရိုင်းလေခြင်းနော်’ ဟု မြည်တမ်းလိုက်၏။

ထမင်းချက်တော်ကြီးက ဆက်ပြန်၏။

‘ပြီးတော့ ... မနေ့ကဆိုရင်လည်း ကိုယ်တော်ကြီးဟာ ကြက်သား ဆီပြန်ကလေးနဲ့၊ ဘဲပေါင်းကလေးနဲ့၊ စည်သွတ် သိုးသားနှပ်ကလေးနဲ့၊ ဒါပဲ စားရရှာတယ်ဗျာ။ ပြီးတော့ ငါးကြင်းသား ချဉ်ရည်ဟင်းကလေးနဲ့၊ အင်းရဲ ရွှေမှုန်လေး ငါးပိကြော်ကလေးနဲ့၊ သိပ် သိပ် သနားစရာ ကောင်းတာ ပဲဗျာ’

ပြောရင်းဆိုရင်း ထမင်းချက်တော်ကြီးက မျက်ရည်ဝိုင်း၍ လာပြန် လေတော့သည်။ စာရေးသူတို့ကလည်း ဝိုင်း၍ သနားလိုက်ကြပြန်၏။

‘အေးဗျာ ... ရင်ထုမနာ ဖြစ်စရာကြီးပါကလားဗျာ’

ဤအချိန်ကာလ၌ စာရေးသူတို့ လူသိုက်မှာ ပဲပြုတ်ကိုပင် ဆီမဆမ်း ရဘဲနှင့် အနိုင်နိုင် မျို၍ ချနေကြရချိန် ဖြစ်လေသည်။

‘မနေ့က နေ့ခင်းကတော့ ကိုယ်တော်ကြီးဟာ မြက်စားရရှာတယ်ဗျာ’
‘ဗျို ...’

စာရေးသူတို့ တစ်တွေမှာ ဗုံးကွဲသံ တစ်ခုကို အနီး၌ ကပ်၍ ကြားလိုက်ရသလို မျက်လုံးမျက်ဆန် ပြူး၍ ကုန်ကြလေတော့သည်။ ဘယ်နှယ်ကိုယ်တော်ကြီး မြက်စားရသည် ... ဆိုသော အချက်မှာကား အရပ်ရပ်နေပြည်တော် ကြားလို့မှ မလျော်သောကိစ္စ ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် စာရေးသူက ဒေါသသင့်သော စကားကို ဆိုလေ့ဆိုထ ဘယ်တုန်းကမှ မရှိခဲ့ပါ။

‘လုပ်စမ်းပါဦးဗျ ... ထမင်းချက်တော်ကြီးရ၊ ကိုယ်တော်ကြီးက ဘယ်လို မြက်စားတာလဲ၊ ဘယ်မှာလဲ၊ နောက်ဖေး ခြံထဲမှာလား၊ လမ်းဘေးမှာလား။ ကျွန်တော်တို့ မမြင်လိုက်ပါကလား’

စာရေးသူ၏မိတ်ဆွေက စိတ်ပါဝင်စားစွာ မေးမိနေ၏။ စာရေးသူတို့ကလည်း ယုန်နားရွက်လို နားစွင့်ကာ ထောင်နေရ၏။

‘ဟာ ... ခင်ဗျားတို့ကလဲ ကိုယ်တော်ကြီး မြက်စားတာဟာ သူ့ထမင်းစားပွဲမှာပေါ့ဗျ’

ထမင်းချက်တော်ကြီး၏ စကားမှာ ဆန်းသထက် ဆန်း၍ လာတော့၏။ ကိုယ်တော်ကြီးလို ပုဂ္ဂိုလ် အကျော်အမော်ကြီး တစ်ဦးက မြက်စားသည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ စာရေးသူတို့ လုံးဝ နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်၍ နေကြရလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အထူးအဆန်း ဝိုင်း၍ မေးကြရပြန်လေတော့သည်။

‘လုပ်ပါဦးဗျ ... ကိုယ်တော်ကြီးက မြက်ကို ဘယ်လို စားတာလဲဗျ’
‘ခင်ဗျားတို့ ဘာသိလို့လဲ၊ အလကား တောသားတွေ’

ထမင်းချက်တော်ကြီးက ပြန်၍ မာန်ပါပါ ဟောက်လိုက်လေရာ စာရေးသူတို့မှာ ဇက်ပု၍ ခေါင်းလျှိုလိုက်ကြရလေသည်။ ထမင်းချက်တော်ကြီး ဆိုတော့လည်း ကြောက်ကြရပေသည်။ ထိုအခါကျခါမှ ထမင်းချက်တော်ကြီးက ရှင်းချက်ထုတ်တော်မူလေသည်။

‘ကိုယ်တော်ကြီး စားတဲ့ မြက်က တကယ့် မြက်တော်ကြီးဗျ၊ အင်မတန်ကို ထူးဆန်းပြီး အင်မတန်ကို အဖိုးတန်တဲ့ မြက်တော်ကြီး၊ ခင်ဗျားတို့ မြင်ဖူးရုံကလေး မြင်ဖူးရင်တောင် ကံကောင်းပဲ’

သူ့စကားကြောင့် ပို၍ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်း၍ လာခဲ့ပြန်လေသည်။

‘အဲဒီ မြက်ရဲ့ အဘိုးအေရဲ့ အဘိုးအေဟာ တရုတ်ပြည်ရဲ့ ဧကရီ

ဇူရှီ (Tzu Shi) ဘုရင်မကြီး ကိုယ်တိုင် ပီကင်းနန်းတော်ထဲက ဘုရားစင်နားမှာ ပယင်းအိုးနဲ့ စိုက်ခဲ့တာတဲ့ဗျ။ တရုတ်စစ်သား ဆယ်ယောက်၊ အဲဗျ ... အယောက်တစ်ရာလောက် ဝက်ထိုးတဲ့ မိုန်းကြီးတွေ ကိုင်ပြီးတော့ နှစ်ဆယ့်လေးနာရီမှာ တစ်စက္ကန့် မပြောနဲ့၊ မျက်တောင်တစ်ချက်မှ မခတ်ဘဲ စောင့်ရှောက်ထားရတဲ့ မြက်တော်ကြီးဗျ’

ထမင်းချက်တော်ကြီးက မြက်တော်ကြီး၏ ရာဇဝင်တော်ကြီးကို ဖွင့်တော်မူလေသည်။ သူက ဆက်ပြန်၏။

‘အဲဒီ မြက်တော်ကြီးကို ရှေးနှစ်ပေါင်း တစ်သောင်းလောက်က နန်းတွင်းမှာ စိုက်ပြီးတော့လာတာ ပီကင်းမြို့တော်ကြီးကို တင်နှိုဟေကာ ဧကရာဇ်မင်းမြတ်ကြီးက သိမ်းပိုက်တော်မူတော့ အဲဒီ မြက်တော် အိုးတော်ကြီးကို တိုကျိုမြို့ကို ယူသွားတယ်ဗျ။ အဲဒီကနေပြီး ကျုပ်တို့ ကိုယ်တော်ကြီးက ယူလာခဲ့တာ။ အဲဒီ မြက်တော်ကြီးဟာ စားလိုက်ရင် သိပ်ပြီး အားရှိတယ်၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတယ်၊ ကာယသိဒ္ဓိ၊ ပီယသိဒ္ဓိလည်း ပြီးသတဲ့။ တောက် ... ကျွန်တော်တောင် မြက်တော်ကြီးကို ကြော်ပြီးတော့ ဒယ်အိုးထဲမှာ ကျန်နေတဲ့ အကပ်အသပ်ကလေးတောင် ခိုးပြီး နှိုက်စားမလို့ ချောင်းနေတာ ဒရိုင်ဘာတော် ကတော်ကြီးက စားတော်မူသွားလို့ မစားလိုက်ရတော့ပါဘူးဗျာ’

စာရေးသူတို့က သူ့အား ကြီးစွာသော မေတ္တာကိုထားကာ စုတ်သပ်၍ ကရုဏာ ပွားလိုက်ကြပြန်လေသည်။

ခေတ် ဆိုသည်မှာ လူကို ရူးစေတတ်၏။ ခေတ်တစ်ခေတ်၏ လှိုင်းခေါင်းဖြူထိပ်၌ Surf Riding လှိုင်းလျှောစီးသလို စီးနင်း လိုက်ပါရသော သူများသည် ပင်ကိုအားဖြင့် သမာဓိ ခိုင်ကျည်၍ မြင့်မြတ်ကြသောသူများ ဖြစ်ကြပါပေသည်။ သို့သော် မင်းပင် ကောင်းလျှင် မင်းမြှောင်ဖျက် ဟူသော စကားအဆိုမှာ အလကားသက်သက် ရှိ၍နေသော စကား မဟုတ်ချေ။ ထိုစကားကို သက်သေတင်လိုသောအားဖြင့် ယခုတစ်ပတ်အတွက် ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းတွင် ကိုယ်တွေ့ ကြုံခဲ့ရဖူးသော အချက်ကလေး တစ်ချက်ကို မကြားမသိရသေးသော စာဖတ်ပရိသတ်များအတွက် မှတ်ဖွယ် ရယ်ဖွယ် သဘောဖြင့် ရေးသား တင်ပြခြင်း ဖြစ်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပေယျာလ သဘောကိုသာ အာရုံစိုက်၏။ အာယာတ သဘောကား လုံးဝ မပါကြောင်း ရဲရဲ ဆိုချင်ပေသည်။

စာရေးသူတို့ ကြံ့ခဲရသော ဂျပန်ခေတ်နှင့် ပတ်သက်၍ အစားအသောက် အကြောင်းကို ရေးရင်းက ၁၈ ရာစုနစ်ဆီက ပြင်သစ်ပြည်၌ အုပ်စိုးခဲ့သော လူဝီ ၁၄ ဘုရင်နှင့် သူ့မိဖုရား မာရီအင်တိုင်းနက်တို့၏ အကြောင်းကို သတိရမိပြန်လေသည်။

ပြင်သစ် အရေးတော်ပုံကြီး မပေါ်မီ ခေတ်ဦးက ပြင်သစ်တစ်ပြည်လုံး ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်း ဘေးကြီး ဆိုက်ရောက်နေ၏။ ပြင်သစ်ပြည် မြို့တော် ပဲရစ်လူထုကြီးသည် ငတ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူ့ဖခင်ဟု ယူဆထားသော လူဝီဘုရင်ထံသို့ လူစုလူဝေးနှင့် သွားရောက်ကာ နန်းတော်တံခါးဝမှနေ၍ ‘ပေါင်မုန့် ပေးတော်မူပါ’ ဟု ကျယ်လောင်စွာ အော်ဟစ်တောင်းပန် အသနားခံကြလေတော့သည်။ နန်းတော်ဝင်း အပြင်ဘက်၌ ဆူညံဆူညံဖြစ်၍ နေသောအခါ နံ့သာဆီမွှေး ခုနစ်မျိုးဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံး နေရာမလပ် ရေနှေးစိမ်ကာ ရေချိုးတော်မူရင်း အနိပ်ခံ၍နေသော မိဖုရား မာရီအင်တိုင်းနက်က ပြုစုယုယနေကြသော ကိုယ်လုပ်တော်များအား ‘ဟဲ့ ... ဘာသံတွေလဲ’ ဟု အမေးရှိတော်မူလေသည်။

ထိုအခါ ကိုယ်လုပ်တော်ကြီး တစ်ဦးက ‘လူသံတွေပါ ဘုရား’ ဟု လျှောက်တင်လိုက်၏။

- ‘ဘယ်က လူသံတွေလဲ’
- ‘မှန်လှပါ ... ပဲရစ်မြို့တော်သူ မြို့တော်သားတွေပါ ဘုရား’
- ‘သူတို့ ဘာပြုလို့ အော်နေကြသလဲ’
- ‘မှန်လှပါ ... စားစရာ မရှိလို့ပါ ဘုရား’
- ‘ဘာ ... စားစရာ မရှိတာလဲ’
- ‘မှန်လှပါ ... ခေါင်မုန့်ပေးပါလို့ တောင်းနေကြပါသဖယား၊ ပေါင်မုန့်

စားစရာ မရှိလို့ပါ ဘုရား’

ထိုအခါ မာရီအင်တိုင်းနက်က ‘ဟဲ့ ပေါင်မုန့် စားစရာ မရှိရင် ကိတ်မုန့်ကို စားပစေပေါ့ဟဲ့’ ဟု ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာသော အသံဖြင့် ခပ်နွဲ့နွဲ့ ပြောလိုက်လေ၏။

ယင်းသည့် နည်းတူပင်လျှင် စစ်ခေတ်လည်း ဖြစ်သည်။ အစစအရာရာ၌ ပြည်သူတို့ ချို့ငဲ့၍လည်း နေကြသည်။ ထိုခေတ် ထိုအခါက တွင်ကျယ်သူ လူနည်းစုတို့ကလည်း တွင်ကျယ်၍ နေကြပေရာ၊ စာရေးသူ ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရသော မြန်မာပြည်၌ ဂျပန်ဇာတ်သိမ်းခါနီးခေတ်မှာ တော်

တော်ကြီးပင် ကမောက်ကမ နိုင်၍နေပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း ဖက်ဆစ် တော်လှန်ရေးကြီး ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေတော့သည်။

ယခုအပတ် ဤဆောင်းပါးစဉ်ကို နိဂုံးချုပ်ရာ၌ မျက်ဖြေဂါထာ ရွတ်ရမည်ကား အထက်ဖော်ပြပါ ကြီးကြီးမာမာတစ်ဦး ကိုယ်တော်ကြီး စားသုံးတော်မူသော မြက်မှာ နှယ်နှယ်ရရ မဟုတ်ရိုး အမှန်ပင် ဖြစ်လေ မည်။ ထိုမြက်မျိုးမှာ စားကောင်းသော မြက်အမျိုး ဖြစ်သည်။ စာရေးသူတို့ နိုင်ငံ၌ ကြွက်နားပေါင်းကြော်၊ မှိုကြွပ်ကြော်၊ ယိုးမှားကြော် အစရှိသော အကြော်အလှော် စားစရာများကဲ့သို့ မှန့်မှုန့်နှင့်နယ်ကာ ကြော်၍စားလျှင် အာဟာရဖြစ်သော မြက်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။ အထူးအဆန်း စားစရာတစ်မျိုး ပြုလုပ်၍ စားသုံးကြသော စားစရာမျိုးပင် ဖြစ်သည်။ ဂျပန်ပြည်၌ ထို မြက်ကြော်မျိုးကို တထူးတဆန်း စားကြသည် ဆိုပါ၏။ ထိုအကြောင်းရင်း ဇာစ်မြစ်ကို ထမင်းချက်တော်ကြီးက မသိရှာပေ။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း စာရေးသူတို့ တစ်သိုက်၏ ဝိုင်းဝန်းသောင်လှောင်ခြင်းကို ခံရခြင်း ဖြစ်ခဲ့ လေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ရေးလိုသည်မှာကား ခေတ်သည် တော်တော် ကြီးပင် ကြောက်စရာ ကောင်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ခေတ်၏ မြောက်ပင့် ခြင်း၏ ဒဏ်သည် ပိုမို၍ ကြောက်စရာကောင်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုထက် ပို၍ ကြောက်စရာကောင်းသည်မှာကား အသိဉာဏ်မရှိဘဲ နလပိန်းတုံး အနေဖြင့် မြောက်ပင့်ပေးတတ်သူ ဖြစ်သည်။ ကြောက်စရာ အကောင်းဆုံး မှာကား အသိဉာဏ်ပညာရှိရှိနှင့် ပီပီရီရီ မြောက်ပေးတတ်သော သူသာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုအခြင်းအရာမျိုးတို့ကို ဂျပန်ခေတ် အတွင်းက နေရာတော်တော် များများတွင် တွေ့ခဲ့ရဖူး၏။ ယင်းသည့် အကြောင်းများကို စာရေးသူ၏ ဘဝခရီး တစ်ဆစ်အကွေ့တွင် တွေ့ခဲ့ရပုံများ ဖြစ်ကြသည့်အတွက် အရင်း တိုင်း ရေးသားရလျှင် ကောင်းမည်လား မသိပေ။ စိတ်တိုင်းကျသာ ရေး သားရပါလျှင် ခေတ်တစ်ခေတ်၌ လူအမျိုးမျိုး၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုတွင် ရောဂါအမျိုးမျိုး စွဲကပ်လေ့ရှိသော မနုဿနိယာမတစ်ရပ်ကို ဖော်ပြရာ ရောက်ကောင်း ရောက်ပေလိမ့်မည်ဟု ထင်ပေသည်။

ဂျပန်စစ်ဦး ဘီလူးတို့၏ နောက်ပါးမှနေ၍ ကပ်လိုက်လာကြသော ဂျပန် ကုန်သည်များ၏ ခေတ်သို့ ရောက်လာသောအခါတွင် ဂျပန် ငွေစက္ကူများ ပလူပုံ၍နေသလောက် ကုန်ပစ္စည်းဈေးမှာ တက်ချင်တိုင်း တက်၍ နေလေ တော့သည်။ သို့သော် စာရေးသူ၏ အဖို့၌ကား ကုန်သည်ဘဝကို အဘယ် ကံက တားမြစ်၍ ထားလေသည် မသိ၊ ကုန်သည်ဖြစ်ရန် မိမိကိုယ်တိုင် ကလည်း ကြိုးစားကြည့်သည်။ ယောက္ခမ မိဘများကလည်း ကုန်သည် ရိုးရာပီပီ အားပေးအားမြှောက် ပြုကြ၏။ သို့သော်လည်း ကုန်သည် ဖြစ် ရန် ဇာတာမှာ နောင်အခါတွင်ကား မသိသေး၊ ယခုအထိမူကား ကုန်သည် ဘဝဖြင့် ကြိုးစား၍ ကြည့်လိုက်တိုင်းပင်လျှင် တလွဲတချော်တွေ ဖြစ်၍ နေခဲ့ရလေရာ၊ ကုန်သည်အလုပ်ကို စိတ်ပျက်သည်ထက် ပျက်၍ လာရ၏။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် ဂျပန်လက်အောက်ခံ၊ မြန်မာအစိုးရ၏ သတင်း ပြန်ကြားရေး လက်အောက်ခံ ဌာနစိတ်တစ်ခု၌ အစိုးရ အလုပ်တစ်ခုကို ဝင်၍ လုပ်ကိုင်ရလေတော့သည်။ လုပ်ကိုင်ရာ၌လည်း ရရှိသော ရာထူးမှာ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်ကား မဟုတ်ချေ။ ထိုအလုပ်မှာ ယစ်မျိုးနှင့် တော်တော် ကလေး ဆိုင်သော အလုပ် ဖြစ်လေသည်။ ယင်းသည့်အလုပ်တွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်မိသောအခါ စာရေးသူသည် ယစ်မျိုးပေါင်းစုံတို့နှင့် တော်တော် ကလေးပင် နီးစပ်၍ လာခဲ့ရလေသည်။

စာဖတ်သူတို့အနက် သိမိသူတို့ ပြန်ပြောင်း စဉ်းစားကြည့်ကြပါ လျှင် သိမိသူတို့ သိမိတန်သလောက် သိမိကြပေလိမ့်မည်ဟု စာရေးသူက ထင်မြင်မိပေသည်။ ထိုဂျပန်ခေတ်သည် စာရေးသူတို့ နိုင်ငံ၌ အရက် သေစာ သောက်စားသော အလေ့အထကို အများဆုံး တစ်ရှိန်ထိုး ပွားများ

တိုးတက်လာစေခဲ့သောခေတ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် ခေတ်ပညာတတ် အပိုင်း၌ အပယ်ခံဘဝသို့ ရောက်ရှိနေခဲ့ရသော တက္ကသိုလ် ကျောင်းထွက် လူငယ်အများအပြားပင်လျှင် ယခင်အခါများက အရက် သေစာ၏ အနံ့ကို မခံနိုင်သူများပင် ဖြစ်စေကာမူ ယင်းသည် ဂျပန်ခေတ်၏ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ကြောင့်ပင်လျှင် အရက်အိုးထဲ၌ နစ်မြုပ်ခဲ့အောင်း၍ နေကြသော ဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ကြရသည်ဟု ဆိုချင်ပေသည်။ ဆိုမည်ဆိုလျှင် လည်း ဆိုထိုက်စရာပင် ဖြစ်၏။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူ ကိုယ်တိုင် ပင်လျှင် ဂျပန်ခေတ်၏ ကောင်းမှု အနန္တတို့ကြောင့် အရက်သောက်တတ် လာခဲ့ရသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ စာဖတ်သူက “လူတွင်ပါ၍ နွားကို ကျားကိုက်သည်” ဟု ဆိုစရာရှိ၏။ ဆိုစရာလည်း ကောင်းပါ၏။ ဆိုလည်း ဆိုထိုက်ပါပေသည်။ သို့သော် စာရေးသူက တစ်ခုတော့ ဆင်ခြေကန်ကာ အတွန့်တက်ချင်ပေသေးသည်။ ဆင်ခြေကန်ခွင့် ပေးပါဟုလည်း တောင်းပန် ရပေသည်။ ဤအပြစ်ကို ရေးသားရခြင်းမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အာပတ် ဖြေသော သဘောထက် ခေတ် နှိပ်စက်လျှင် (ဝါ) စနစ်တစ်ခု နှိပ်စက် လျှင် တော်ရုံတန်ရုံ လူများပင် လိမ့်၍ ထွက်သွားနိုင်ပုံကို ပြဆိုချင်သော ကြောင့်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ယခင်လများက စာရေးသူ ဖွင့်ဟ ဝန်ခံထားခဲ့သည့်အတိုင်း စာရေး သူမှာ “လူလိမ်” တစ်ယောက်၏ အပျော့ဆွဲ ညှဉ်းပန်းနည်းကို ခံခဲ့ရသော အခါ၌ စိတ်ဓာတ်သည် ချုံးချုံးကျလျက် အနက်ရှိုင်းဆုံးသော အခြေအနေ သို့ ကျဆင်းလျက် နေခဲ့ရပေသည်။ စိတ်ဓာတ် တကယ်တမ်း ကျဆင်း နေပြီဟု ဆိုပါလျှင် အခြားသော နေရာများ၌လည်း အစစ အရာရာ ကျဆင်းလာရသည်မှာ မလွဲသာ မရှောင်သာသော လမ်းတစ်ခုပင် ဖြစ် လေသည်။

စာရေးသူသည် အနည်းငယ် ပြန်၍ ကောက်ရပါသော် ယစ်မျိုး ဌာနခွဲတစ်ခု၌ အလုပ်လုပ်၍ နေရစဉ်၌ နီးစပ်ရာကို အကြောင်းပြု၍ အရက် နှင့် စတင် တွေ့ကြုံလာခဲ့၏။ ဤနေရာတွင် မှတ်မိသေးသည်မှာကား ရွှေတောင်ကြားလမ်း တစ်နေရာနှင့် အင်းယားကန်၏ ကုက္ကိုင်းနှင့် တက္ကသိုလ် ရိပ်သာ လမ်းထောင့်တို့ပင် ဖြစ်လေသည်။

ရွှေတောင်ကြားလမ်း၌ တစ်နေရာတွင် ယစ်မျိုး အရာရှိကြီးတစ်ဦး နေထိုင်လျက် ရှိလေသည်။ ထိုယစ်မျိုးအရာရှိကြီး၌ နောက်ပိုင်း ကိစ္စ

ကလေးတွေ တော်တော်များများရှိ၏။ ထိုကိစ္စများမှာ အထက်ဆင် ဘော်လီ ကြီးတို့နှင့် တော်တော်ကလေး သက်ဆိုင်၍ နေလေသည်။ ဤအခြေအနေ မျိုး၌ တစ်ယောက်သော တစ်ယောက်သည် ဗောင်းတော်ညိုတ်လျှင် စိတ် တော်ကို သိ၍နေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်တော်တစ်ပါး၏ အရှိန်အစော်အရ နောက်ပေး ပန်းခြံထောင့်၌ “မီးခိုးတလူလူ” ဖြစ်၍ နေ လေတော့သည်။ ထိုစဉ်အခါက ချက်အရက် နှစ်ထပ်ကွမ်း ပေါင်းတိုက်၍ အိုးကင်းတွင် သကြားကို ချစ်အောင်လှော်ပြီး ချက်အရက်တွင် ရောလိုက် ပါက အထောက်ကယ်မတန် ချက်အရက် အစစ်အမှန် ဘဝကနေ၍ နီတီတီ ရဲတဲတဲနှင့် ဘရန်ဒီ ဘဝသို့ ရောက်၍သွားရခေတ် ဖြစ်လေရာ၊ ဤသို့ နှစ်ထပ်ကွမ်း ပေါင်းတိုက် ချက်အရက်ကို သကြားလှော်နှင့် အရောင် ပြောင်းပေးလိုက်ပြီး ထိုအခါက ဖွင့်၍နေဆဲဖြစ်သော ဘားနက် ဘရားသား တိုက် လက်ကျန်မှ Angusturo's Bitters ခေါ် ပွေးဆေး၊ ဝဲဆေးနှင့် ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ ဘရန်ဒီ အစစ်လို အနံ့ကလေး တသင်းသင်း နှင့် သောက်ချင်စဖွယ် ဖြစ်၍ လာရ၏။ ယင်းသည်ကား ဂျပန်ခေတ် ဤဘရန်ဒီ၏ မူရင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ အဖေ မရှိလျှင် အဘနှင့် ပျော် ရသောခေတ် ဖြစ်သည်နှင့်အညီ စာရေးသူတို့ လူသိုက်သည် ယစ်မျိုးဌာန ၌ အမှုထမ်း၍ နေကြသောသူများပီပီ ဂျပန်ခေတ် ဘရန်ဒီနှင့် ပလဲနံပသံ၍ မလာဘဲ မနေနိုင်ကြတော့ချေ။

ပထမ အဆင့်မှာကား ညနေပိုင်းတွင် ပျင်းရိစရာကောင်းခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ စာဖတ်သူ ကိုယ်တိုင် ကြုံခဲ့ဖူးမည်လည်း ထင်ပါသည်။ ဂျပန်ခေတ် ရန်ကုန်၏ ညနေပိုင်းသည် အဘယ်သို့ ရှိပါလေသနည်း။

ပထမအဆင့် ပြောရမည်ဆိုပါလျှင် ဂျပန်ခေတ် ညနေပိုင်းသည် တစ်နေ့လုံး ရုံးအလုပ် ပင်ပန်းလာသော အခါ၌ စိတ်ဖြေဖျော်မှု ဟူ၍ ဘာမျှ မရှိချေ။ ရုပ်ရှင် မရိုက်ကူးရသော ပညာသည်ကြီးများ၏ ပရိယေသန အတွက် စတင် ပေါ်ပေါက်လာကြသော ပြဇာတ်တွေ စတင် ပေါ်ပေါက် လာကြသည်။ သို့သော် အရဲစွန့်ဝံ့သူတို့မှတစ်ပါး မည်သူမျှ ရဲရဲတင်းတင်း သွား၍ မကြည့်ရဲကြချေ။ နောက်ပိုင်းတွင် ကြည့်ရဲသူတွေ များ၍လာသည် ကား မှန်၏။ သို့သော် ကျီးလန်စာစား ပွဲကြည့်ကြရသည်မှာကား အရသာ ရှိလှသည် မဟုတ်ပေ။ နေဝင် မီးငြိမ်း သို့မဟုတ် လေကြောင်း အချက်

ပေး၍ ချက်ချင်း မီးငြိမ်းရသော ခေတ်၌ အဘယ် ရုပ်ရှင်၊ အဘယ် ဇာတ် သဘင်တို့သည် ရှေ့ရှေ့ရှု၍ ကပြနိုင်ကြပါမည်နည်း။

ဤကဲ့သို့ စိတ်အပန်းဖြေစရာ မရှိ ခေတ်မှာမှပင် စားရသည်က လည်း ပဲပင်ပေါက်နှင့် ဝက်ဆီသာ ဖြစ်သည်။ ဝတ်ရသည်မှာလည်း ဖျင်ကြမ်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ “ဝု-ဝေါ” ဟု အော်သော လေကြောင်း အချက် ပေးသံကို ကြားရပြီဟု ဆိုပါလျှင် ကိုယ့်အသက်ကို ဖက်နှင့်ထုပ်၍ ထားရ သလိုကလည်း ရှိသည်။ မည်သူ စိတ်ချမ်းသာပါမည်နည်း။

ထိုစဉ်အခါက ခေတ်ပညာတတ် လူငယ်အများပင် ရန်ကုန်မြို့ပေါ် သို့ တက်၍ အလုပ်လုပ်ကြသည်။ သို့သော် ထိုက်တန်ရာ အလုပ်ကို မရကြ။ ချောင်ထိုး၍ ထားခြင်းကိုသာ ခံယူကြရသည်။ တစ်ဖန် The Powers that be ရေပန်းစားနေကြသော လူတန်းစား တစ်ရပ်ကလည်း ပေါ်ပေါက်နေပြန်လေသေးသည်။ ထိုလူတန်းစားမှာကား ကတ္တီပါအနက် ပုံတောင်ရှည်ကို ဦးခေါင်းတွင် တရွဲတစောင်း ဟန်ပါပါ ဆောင်းကာ ခါးတွင် ဗြောက်ထိုး၍ အမျိုးမျိုး ဝင့်ကြား၍နေကြသော လူတန်းစားပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုလူတန်းစားသည် “ကြီးမားသော ဗမာ” ဟူသည့် တံဆိပ် များကို တပ်ဆင်၍ ထားကြလေသည်။ မည်မျှ ကြီးမားသည် ဟူ၍ကား မသိနိုင်ပေ။ “လက်သင့်ရာ စားတော်ခေါ်သည်” ဟူသော ခေတ်မှာ ထို ခေတ်မျိုး ဖြစ်လေရာ၊ စာရေးသူတို့ လူသိုက်၏ အဖို့မှာ “လူနပ်ချမ်းသာ” မဖြစ်နိုင်ကြဘဲ ခြေကြိုခြေကြားက အလုပ်ကလေးများတွင်သာ တွယ်ကပ် ၍ ရတတ်သမျှနှင့် အသက်ဓာတ်မီးကလေးကို မငြိမ်းအောင် မွေးမြူ၍ နေရရင်း၊ တစ်နေ့သော်လည်း “တို့ခေတ်ကိုသာ ရောက်ရမည်မှာ မလွဲပါ” ဖြစ်နိုးနိုးနှင့် “ရနိုး” တွေ ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်၍ နေကြရလေသည်။ ဤ အသိုင်းအဝိုင်းမျိုးသည်ပင် နောက်ဆုံးအခါ၌ ဂျပန်တော်လှန်ရေး၏ ဗီဇ ဖြစ်၍ လာခဲ့သည်ဟု စာရေးသူ ထင်မိလေသည်။

စင်စစ်ဆိုရလျှင်မူကား ထိုခေတ် ထိုအခါက မြန်မာ့ အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင်မူကို အတုအယောင် ရယူ၍ ထားရသော လူတန်းစားတို့၏ အထံ၌ပင်လျှင် ဂျပန်တို့ ပေး၍နေကြသော မကောင်းကျိုးကို ကောင်း ကောင်းကြီး နားလည် သဘောပေါက်၍ ထားပြီးကောင်း ထားပြီးလျက် ရှိ၍နေကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ခေတ်ကား စစ်ခေတ် ဖြစ်၏။ ငုံ့ လျှိုးကာ ခံ၍နေရသော စနစ်ကား ဖက်ဆစ်စနစ် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာ

တို့မှာ လူထုအနေဖြင့်လည်း မလွန်သာ မလှုပ်သာ ဝက်ဆီစား၍ ဝဲပေါက် နေကြရချိန် ဖြစ်၏။ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းကလည်း မိမိတို့ဘက်က စ၍ လှုပ် လာမည် ဆိုလျှင် ဂျပန် စစ်ဘီလူးတို့က လိုအပ်သည်ထက် ပို၍ ပတ်ကြမ်း တုတ်လာကြတော့မည့်အရေးကို မျှော်တွေးကြပုံရသည်။ ထို့ကြောင့် အောင့် သက်သက်နှင့်ပင် ခေါင်းငုံ့ကာ ဒုက္ခခံ၍ နေကြရသောအခါတွင် ပြည်သူ လူထုတို့၏ စိတ်၌ တင်းမာမှုသည် တဖြည်းဖြည်း ရင့်ကျက်သည်ထက် ရင့်ကျက်လာ၏။ ထိုအခါ၌ “မာစတာ” နှင့် “အော်နာဂျီ” တွေ၊ “ဘန်ဇိုင်း” တွေမှာ တဖြည်းဖြည်း ကွယ်ပ၍ လာရတော့ပြီးလျှင် “ငပု” ဆိုသော အသုံးအနှုန်းသည်လည်း တဖြည်းဖြည်း ခေတ်စား၍ လာရလေတော့ သည်။ ဤသို့ ဂျပန် မုန်းတီးရေးသည် ရေဦးပေါက်လာသော အချိန်မှာပင် ဂျပန်မာစတာတို့မှာလည်း အရှေ့ဘင်္ဂလား လွင်ပြင်ထဲသို့ စစ်ကြောင်း စီးဝင်၍ မသွားနိုင်ကြတော့ဘဲ အင်ဖာနှင့် ဒီမာပူတို့တွင် တန့်ခံ၍နေ၏။ ရှေ့သို့ မတိုးနိုင်ကြတော့။ ထိုအခိုက်တွင်ပင် မိုးကောင်းနှင့် မြစ်ကြီးနား နယ်ဘက်၌ “ချောင်ရင်ဂီ” အစရှိသော ဝင်းဂိတ်၏ လေထီးတပ် ထိုးစစ် များက စတင်၍ လာပြန်လေသည်။ ဂျပန်မှာကား ရောက်ရာဒေသမှ အစာ ကို စား၍ ပစ္စည်းကိုသုံးကာ ထိုးစစ် ဆင်ပါသော်လည်း စစ်ကြောင်းမှာ ရှည်လွန်းမက ရှည်၍နေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ရှေ့မတိုးသာ နောက်မဆုတ် သာ ဖြစ်၍ နေတော့သည်။ တစ်ဖန် ဆူဘတ်ချန်ဒရာဘို(စ်)၏ တပ်များ မှာလည်း “ဒေလီချလောင်း” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို တစာစာ မြည်အော် နေသော်လည်း အင်္ဂလိပ်ဘက်မှ အိန္ဒိယစစ်တပ်များက “တိုကျို ချလောင်း” ဟု တန်ပြန် အော်မြည်၍ လာကြလေတော့သည်။ ဤအချိန်လောက် တွင်ပင် ဆရာ သိန်းဖေမြင့်၏ “မဟာမိတ်နှင့် ဗမာ့တမန်” ဆောင်းပါး များ၏ ကနဦး အစကလည်း ပေါ်ပေါက်၍ လာပြန်ပေတော့သည်။ ရခိုင် တိုင်း၌ ဦးစိန္တာနှင့် ကိုညိုထွန်းတို့ကလည်း တစ်စခန်း ထဲ ၍ လာပြီဟု စာရေးသူတို့ အကြမ်းအားဖြင့် သိရပေသည်။

စစ်ရေးတွင်လည်း ဂျပန်တို့ အကျပ်ကျနေ၏။ ကွဲညီနောင်နှင့် ဟိုခေတ်က စာရေးသူတို့၏ အခေါ်အားဖြင့် “ဝံ ... ဝံ” ဆိုသော ဘီ-၂၉ ကြီးတွေကလည်း ညအခါမှသာ မဟုတ်၊ နေ့ခင်းကြောင့်တောင်တွင်ပင် ခပ်ပြောင်ပြောင် သဘောရှိ ကလောဟီ လာလျက်ရှိနေပြန်ချေသည်။ ယင်း သည့် အချိန်တွင်ပင် စာရေးသူတို့၏ အသိုက်အဝန်း၌ “လေနတ်သား”

ဆိုသော ဝေါဟာရ တစ်လုံးက တိုးပွား၍ လာပြန်ပြီ ဖြစ်လေသည်။ လေ နတ်သား စာစောင်မှာ မဟာမိတ်တို့က ကောင်းကင်မှ ကြံချသော ရွှေ ပေလွှာများ ဖြစ်ကြလေရာ၊ လေးမျက်နှာသာ ပါသော်လည်း စာလုံးသေး ကလေးများနှင့် ဖြစ်၍၊ ဘင်္ဂလားနယ်စပ်၌ ဂျပန်တို့ မည်မျှ အကျပ်တွေ့၍ နေကြရသည် ဆိုသော အချက်များကိုကား ထက်ဝက်မျှပင် ဖြစ်စေ ခန့်မှန်း နိုင်လောက်အောင် သေချာပေါက် သိ၍ နေကြပေတော့သည်။ စာရေးသူ တို့၏ အမြင်၌ ဂျပန်သည် ဇာတိတပ်ရင်း ဂျပန်ပြည်မှ ဝေးလေလေ အခက်အခဲ များလေလေ ဖြစ်မည်ဆိုသော သဘောပင် ဖြစ်လေသည်။ အင်္ဂလိပ်နှင့် အမေရိကန်တို့သည် သူတို့၏ နယ်မြေများ မဟုတ်သော မြန်မာနှင့် ဘင်္ဂလားတို့ကို ဆုံးရှုံးရစေကာမူ ဘာမျှ အလျှော့ပေးကြမည် မဟုတ်။ Buffer State ခေါ် ကြားခံမြေများ ရှိနေသေးသမျှ ကာလပတ် လုံး သူတို့၏ War Effort စစ် ကြိုးပမ်းထုတ်လုပ်မှုမှာ ကြီးထွားသည် ထက် ကြီးထွားလာတော့မည်သာ ဖြစ်၍ စစ်ကို ရေရှည်ဆွဲကာ တိုက်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်၍ နေကြောင်းမှာကား ထင်ရှား၍ နေပေသည်။ အလွယ် ရေးရလျှင်မူ ဂျပန်က လောကြီး၍ “ပို၍ ကြီးမားသော မဟာ အရှေ့အာရှ သာတူ ညီမျှ နယ်ပယ်ကြီး” ကို ထူထောင်နေစဉ် ဂျပန်၏ အဆက် အသွယ်များကို ဖိလစ်ပိုင်၊ ဝိတ်(မ်)၊ တီမော၊ ဟာဝိုင်အီ စသော စခန်း များကနေ၍ တီကောင်ကို ခါးဖြတ်သလို ဖြတ်ပစ်ရန် မဟာမိတ်တို့က စစ်ဆင်၍ နေသောကြောင့် ဂျပန်၏အပို့၌ တော်တော်ကလေး ဘေးကျပ် နံကျပ် ဖြစ်၍ နေစပြု၍ လာရသည်သာ ဖြစ်လေတော့သည်။

ထိုအချိန်တုန်းက အဖြစ်အပျက်ကလေး တစ်ခုကို ကြားဖြတ်၍ ရေးသားချင်ပေသေးသည်။ စာရေးသူတို့၏ အသိုက်အဝန်းထဲ၌ လူငယ် တစ်ယောက်သည် မတော်တဆ ပါဝင်လျက် ရှိပေသည်။ ထိုလူငယ်သည် ဂျပန်စာနှင့် စကားကို ကောင်းမွန်စွာ တတ်မြောက်သူ ဖြစ်လျက် ဂျပန် စစ်ဗိုလ်ကလေးများနှင့် အကျွမ်းဝင်သူ ဖြစ်လေသည်။ အထူးသဖြင့် သူထံ သို့ လာရောက်လည်ပတ်သော ဂျပန်တစ်ယောက်မှာ ရန်ကုန်မြို့ မစ်ရှင် လမ်း ဘူတာအနီး၌ ဖွင့်လှစ်၍ထားသော ဂျပန်စကားသင်ကျောင်းမှ ဂျပန် ဆရာလေးတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။ လက်ဦးတုန်းက ထိုဂျပန်ကလေး သည် ဂျပန်ပြည်တုန်းကလည်း မူလတန်းပြ ကျောင်းဆရာ ဖြစ်၏။ ရန်ကုန် သို့ ရောက်လာသော အခါတွင်လည်း ဂျပန် စာသင်ဆရာအဖြစ်နှင့် အမှု

ထမ်း၍ နေရလေသည်။ ထိုဆရာကလေးသည် ဆိုခဲ့သော မြန်မာလူငယ်ကို ခင်မင်၍နေ၏။ ဆူကီယာကီခေါ် ညနေစာ စားပွဲများကိုပင် သူတို့ ဂျပန် ထုံးစံအတိုင်း ခင်းကျင်း ကျွေးမွေးလေ့ ရှိပေသည်။

တစ်နေ့သောအခါ၌ ထိုဂျပန်ဆရာကလေးသည် ခါတိုင်း ဘာမျှ မဖြစ်ပါဘဲနှင့် ဆာကေး အကြီးအကျယ် မူးလေတော့သည်။ ဂျပန် ဆရာ ကလေးက သူ့မိသားစု၏ ဓာတ်ပုံကို သူ၏ မြန်မာတပည့် ဂျပန်မကား သင်နေသူ လူငယ်များအား ‘ကျုပ်တော့ ကျုပ်မိသားစုနဲ့ ပြန်ပြီးတွေ့ရတော့ မှာ မဟုတ်ပါဘူးဗျာ၊ ကျုပ်ကို အခု အထက်ဆိုင်ရာက မြစ်ကြီးနား စစ် မြေပြင်ဘက်ကို သွားရမတဲ့၊ ကျုပ်တို့ကျောင်းလည်း ပိတ်လိုက်ရတော့ မယ်၊ ဒီညနေစာ စားပွဲဟာ နှုတ်ဆက်ပွဲပဲလို့ ဆိုကြပါစို့’ ဟု မမျှော်လင့် သော စကားကို ပြောဆိုကာ နှုတ်ဆက်လေတော့သည်။

ထိုသတင်းကို စာရေးသူတို့ ကြားရသောအခါ၌ ဂျပန်၏ စစ်ရေး အခြေအနေသည် များစွာ မကောင်းတော့ ဟူသော အချက်ကို သိကြရလေ တော့သည်။ ဤအချိန်တွင်ပင် ဂျပန် စစ်သားများ၏ အိန္ဒိယနယ်စပ် အခြေ အနေ ဆိုးရွားပုံကို “အယ်မီတင်ခရိုရိုက်” ခေါ် ဝမ်းတားဆေး တစ်မျိုးကို ရန်ကုန်မြို့ပေါ်၌ သေကောင်ပေါင်းလဲ လိုက်၍ ရှာဖွေနေကြခြင်းကပင် သက်သေခံလျက် ရှိနေပေသည်။

ဤမျှ အခြေအနေ ဆိုးရွားနေခိုက်တွင် စာရေးသူသည် ဦးစက်ကွင် (နာမည်အစစ် မဟုတ်) ဆိုသော “သူတော်ကောင်းကြီး” တစ်ဦးနှင့် တွေ့ခဲ့ ရဖူးလေသည်။ သူသည် စာရေးသူတို့ နေထိုင်သော နေရာနှင့် မနီးမဝေး တွင် နေလေသည်။ သူသည် သူ လက်လှမ်းမီသော အရပ်၌ “အယ်မီတင် ခရိုရိုက်” ခေါ် ဝမ်းတားဆေး ရှိ၍ နေသည်။ တစ်ပေါင် အလေးချိန် ရှိသော ထိုဆေးမှုန့် တစ်ထုပ်ကို ဂျပန်ငွေ တစ်သိန်း ပေးရမည် စသဖြင့် စကားတီးတိုး ကမ်းလှမ်းလာလေသည်။ စာရေးသူတို့ လူစုမှာကား စည်ပင် ဝပြောသော ပွဲစား ကုန်သည်အလုပ်ကို လုပ်တတ်ကြသောသူများ မဟုတ် ကြချေ။ ထို့ကြောင့် သူ၏ ငွေတစ်သိန်းကိုလည်း မမက်မော၊ အယ်မီတင် ခရိုရိုက် ဆိုသော ပစ္စည်း ဘယ်နားတွင် ရှိနေမှန်းကိုလည်း မသိကြပေ။ နောက်ဆုံးတွင် ဘယ်လိုက ဘယ်လို ဖြစ်သည် မသိ၊ ယင်းသည့် ဦးစက်ကွင် မှာသာ တစ်နေ့သောအခါ၌ ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်တွေနှင့် သူ့အိမ်သို့ ပြန် ရောက်လာကာ သူတို့ မိသားတစ်စုလုံး အင်းစိန်ဘက်သို့ နေ့တွင်းချင်း

ပြောင်းရွှေ့သွားကြရသည်ကို တွေ့လိုက်ရပေတော့သည်။ ဤအခါတွင်မှ စာရေးသူတို့မှာ “လက်ပြခေတ်ကြီး” ဆိုသော စကားကို တော်တော်ကလေးပင် သဘောအဓိပ္ပာယ်ပေါက်၍ လာကြရလေတော့သည်။

ပုဂ္ဂလိကဆိုင်ရာ အတ္တဇနာမတိကို အနည်းငယ် ဤနေရာ၌ ရေးချင်ပေသည်။ ပြင်သစ် စစ်ဘုရင် နပိုလီယန်က “စစ်တပ်သည် သူ၏ ဝမ်းဗိုက်ပေါ်၌ တွား၍သွားသည်” ဟု ဆိုခဲ့၏။ ၁၈၁၅ ခုနှစ်က ရုရှား-ပြင်သစ် တိုက်ပွဲတွင် ထိုစကားကို နပိုလီယန်က ဆိုခဲ့သည်ဟု ထင်ပါသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာကား အစားအသောက် ရိက္ခာ မပွံ့ဖြိုးသော စစ်တပ်သည် စစ်မချီနိုင်ဟူ၍ ဖြစ်အံ့ ထင်ပါသည်။ နပိုလီယန်သည် ရုရှား ဆောင်းတွင်းနှင့် တွေ့ရသောကြောင့် တပ်လန်၍ ပြန်ခဲ့ရသည်။ ဤအမှားမျိုးကို ဂျပန်တို့သည် အိန္ဒိယ နယ်စပ်သို့ တိုးဝင် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြရာ၌ ရင်ဆိုင်တိုးခဲ့ကြရသည်ဟု ဆိုစရာဖြစ်၍ နေပေသည်။ ဂျပန်တို့ ဤကဲ့သို့ “စစ်ခါးရည်” ၍နေသော အချိန်တွင် ရေကြောင်း တိုက်ပွဲများ၌ ဂျပန်တို့သည် ဩစတြေးလျနှင့် နယူးဇီလန်ဘက်တွင် ကာကွယ်နိုင်စွမ်းမရှိ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အရှေ့အာရှတောင်ပိုင်းသို့ လာရာဖြစ်သော ပစ္စည်းထောက်ပံ့ရေး လမ်းကြောင်းများမှာ ပြတ်တောက်ခဲ့ကြရသည်။ စင်ကာပူ ခံတပ်မကြီးကို ရ၍ ထားသော်လည်း ဘင်္ဂလား ပင်လယ်အော်ကို စိုးမိုးနိုင်ခြင်းမရှိ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

စာရေးသူတို့၏ အမြင်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ဂျပန်၏ ထိုးစစ်မှာ တစ်ရှိန်ထိုးနည်း ဖြစ်၍ မဟာမိတ်တို့၏ စစ်ရေးမှာကား တအိအိ စစ်ဆင်နည်း ဖြစ်သည်။ ပင်ကိုကပင်လျှင် သဘာဝပစ္စည်း အင်အားတောင့်တင်းမှု မရှိဘဲ လူတို့၏ လုံ့လဥဿာဟပေါ်၌သာ အခြေတည်ခဲ့သော ဂျပန်စစ်ဆင်ရေးမှာ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များပေါ်၌ တည်၍ထားသော ရေရှည် စစ်ဆင်ရေး စီမံကိန်းနှင့် တွေ့ရသောအခါ၌ ကျွမ်းသန္တာလန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုစရာ ကောင်းပေတော့သည်။

တစ်ဖန် ဂျပန်သည် ကြွေးကြော်သံ ကောင်းသလောက် တဖြည်းဖြည်းနှင့် ဇာတိရပ် ပေါ်၍လာသည်။ သက်ဦးဆံပိုင် စနစ်မှ နှယ်၍လာသော အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်နှင့် ရှင်တိုဘာသာတို့ ပေါင်းစပ်ကာ Jingoism ခေါ် အလွန်အကျွံ မျိုးချစ်စိတ်ဝါဒတို့ ပေါင်းစပ်လိုက်သည်သာမက ဘူရီဒိုခေါ် ဝစ်ချီးပရေး ဝါဒနှင့် ကိုယ့်ဝမ်းဗိုက်ကို ကိုယ်ခွဲကာ အရှက်မြေရသော

အလယ်ခေတ် အယူအဆများ၏ အရိပ်အယောင်များ ဖုံးလွှမ်းလာခဲ့သော အခါ၌ အပြောနှင့် အဟော မညီညွတ်နိုင်တော့ဘဲ တဖြည်းဖြည်း ပျက်သုဉ်း ယွင်းယိုလာခဲ့ရခြင်းပင် ဖြစ်ဟန် တူပေတော့သည်။ ထိုကိစ္စများကို သမိုင်း သုတေသီများ အများဆုံး သိကြမည် ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူတို့နှင့် သက်ဆိုင်သမျှမှာကား ဟီရိုဂျီးမားနှင့် နာဂါစကီ မြို့ကြီးနှစ်မြို့ အပေါ်၌ မဟာမိတ်တို့က အဏုမြူပုံးများကို ကြံချခြင်း အားဖြင့် မဟာမိတ်တို့က ဂျပန်အား လက်နက်ချစေခဲ့သည်။ ဤအဏုမြူပုံး နှစ်လုံးတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားစရာ အချက်များမှာကား ယခုထက် တိုင်အောင် အဆက်မပြတ်သေးဘဲ ရှိ၍နေကြသေးသည်။ မဟာမိတ်တို့၏ အဆိုအရ ဆိုပါလျှင် ထိုပုံးနှစ်လုံးတို့ကြောင့် လူလေးသန်းကျော် သေဆုံး ခဲ့ရသည်မှာ အမေရိကန်တပ်များကိုယ်တိုင် ဂျပန်ကမ်းခြေကို တက်၍ တိုက်ခိုက်သည်ထက် အသက်အိုးအိမ် စည်းစိမ် အပျက်အစီး များစွာ သက်သာရာရသည်ဟု ဆိုကြ၏။ မည်သူ၏အဆို မှန်သည်၊ မမှန်သည် ကိုကား ဤစာရေးသူ၏ ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းတွင် ဆွေးနွေးဖွယ်ရာ မလိုပေ။ စစ်ခေတ်မှ စစ်ပြီးခေတ်သို့ ကူးပြောင်းသွားသော အခိုက်အတန့်၌ စာရေးသူ မှာ ရန်ကုန်မြို့မှ တောရွာသို့ ပြန်၍ ရောက်နေခဲ့ပြီ ဖြစ်ပြီးလျှင်၊ ခေတ် ကြီး၏ အခြေအနေကို စောင့်၍ ကြည့်နေရခြင်းအားဖြင့် “ကျွန်တော်တို့မှာ ကျောင်းသားမို့ မလုပ်မကိုင် ထိုင်လို့စား၊ ကျွေးနိုင်ပါ့မလား” ဟူသော တေးကို ဆိုရတော့မလို ဖြစ်၍နေလေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ “သား ကျွေးမှု၊ မယား ကျွေးမှု၊ တစ်ခုပညာ ကိုယ်စီရှာ ...” ဟူသော စကားပုံထက် “သားကျွေးမှု၊ မယားကျွေးမှု၊ တစ်ခုနေရာ ကိုယ်စီရှာ ...” ဟူသော စကားပုံကို ပို၍ အားကိုးရသလို ဖြစ်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ကက်စဘီ (ခေါ်) စစ်ပြီးခေတ် စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ခေတ်၌ စာရေးသူသည် ယောင်ချာချာနှင့် အလုပ်ရှာရန် ရန်ကုန်မြို့ကြီးသို့ ပြန်၍ ရောက်လာရပြန်လေတော့သည်။ ရန်ကုန်တွင်ကား စစ်အုပ်ချုပ်ရေး နှင့် မြို့ပြအုပ်ချုပ်ရေးတို့ တွဲဖက် အုပ်ချုပ်နေကြချိန် ဖြစ်၏။ ဘုရင်ခံ မှာကား ဆာဒေါ်မန်စမစ် ဖြစ်သည်။

ဤအချိန်၌ စာရေးသူသည် ဂျပန်ခေတ်က အလုပ်လုပ်ခဲ့သော စာပေနှင့် စာကြည့်တိုက် ဌာနခွဲမှ ရစရာရှိသော လစာကလေး တချို့ တစ်ဝက် ကျန်ရှိ၍နေ၏။ ထိုရစရာကလေးများကို စုံစမ်းရင်းက စာရေး

သူသည် တစ်နေ့သောအခါ၌ ယခင်က ဒေါက်တာဘမော်၏ နေရာ အိမ်ဟောင်း ဖြစ်သော ကန်တော်ကြီးစောင်းက အိမ်ကြီး တစ်အိမ်သို့ ရောက်၍ သွားလေသည်။ သို့ရောက်၍သွားခြင်းမှာ ဂျပန်ခေတ်က ရွှေတိဂုံ အလယ်ပစ္စယံရှိ ဆရာ ဦးသိန်းဟန်တို့၏ ဌာနတွင် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဖြစ်သော ကိုအောင်မင်း (ယခင်က ကလောင်အမည်မှာ ဘီလပ်ရောက် ဦးမင်း၊ ထို့နောက် ဘီဘီစီ ဦးအောင်မင်း၊ ထို့နောက် ယခု မသိ) ကူညီချက်ကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ထိုစဉ်အခါက ကက်စဘီ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး၏ ပြန်ကြားရေးဌာနကို အင်္ဂလိပ် ဘုန်းတော်ကြီး မစ္စတာ အက်ပယ်တန်က ဦးစီးလျက် ရှိနေလေသည်။ စာရေးသူ ရန်ကုန်သို့ ရောက်၍လာသောအခါ၌ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ခေတ်အတွင်း ဖြစ်သည်။ ပြန်ကြားရေးဌာနက ထိုစဉ်တွင် ပြန်လည် ထွက်ပေါ်လာစ ဖြစ်သော မြန်မာ့အလင်း၊ ဗမာ့ခေတ်၊ သူရိယ အစရှိသော မြန်မာ နေ့စဉ် သတင်းစာများ၏ ခေါင်းကြီးပိုင်းများနှင့်တကွ သတင်းနှင့် မှတ်ချက် အခန်းများကို အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ဆို၍ နေ့ခင်း နှစ်နာရီ ထိုးလျှင် ဘုရင်ခံရှိရာ အစိုးရအိမ်တော်သို့ လက်နှိပ်စက်ရိုက်ပြီးသား ပေးပို့ရသော အချိန် ဖြစ်၏။ ဤနေရာတွင် ကျေးဇူးရှင်ကြီး ဖြစ်သော ဆရာဇေယျနှင့်တကွ ပညာဝန်ဟောင်း ဦးစိန်ရွှက်၊ ဂျပန် မလာမီက ညွှန်ကြားရေးမှူး ဖြစ်ခဲ့သော ပြန်ကြားရေးဦးခင်မောင် (တောသား)၊ ယခု စစ်ကျောင်း ဆရာကြီး ဖြစ်နေသော (ထင်သည်) ဦးထွန်းမြတ် စသူတို့ကို စာရေးသူ စတင် တွေ့ဆုံရပေသည်။ အလုပ်အမှုဆောင် အရာရှိမှာ မစ္စတာအက်ပယ်(လ်)တန်နှင့် ရင်းနှီးခင်မင်မှုရှိသော ဦးစိုးရင်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ဦးစိုးရင်မှာ ယခင်က တောင်ငူဘက်၌ ရာဇဝတ်ဝန်ထောက်အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့ဖူးသည်ဟု သတင်းသန့်သန့်မျှ သိရ၏။ မသေချာချေ။

မည်ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ ဝမ်းနာနှင့် ခေါင်းကိုက် တွေ့ရသော ကြောင့် စာရေးသူသည် ယင်းသည့် ကက်(စ်)ဘီ လက်ထက် စစ်အုပ်ချုပ်ရေး၏ ပြန်ကြားရေးဌာန၌ ဘာသာပြန် အလုပ်ကို ဝင်၍ လုပ်ကိုင်ရလေသည်။ အလုပ်မှာကား သိပ်များများ မရှိခဲ့။ အထက်မှ ချ၍ပေးလိုက်သော သတင်းစာ ခေါင်းကြီးပိုင်း၊ သတင်းနှင့် မှတ်ချက်၊ (တစ်ခါတစ်ရံ) ဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်တလေကို အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်၍ ပေးခြင်း ဖြစ်လေသည်။

နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ထိုးလောက်သို့ ရောက်ပြီဆိုလျှင် အလုပ်ပြီးသလောက် ဖြစ်၍ နေလေတော့သည်။

စာရေးသူသည် ဤအချိန်၌ ဆွေမျိုးများထံမှာ ကပ်၍ နေရလေသည်။ လခမှာ ငွေနှစ်ရာလောက်များ ရသလား၊ မမှတ်မိတော့ပြီ။ သို့သော် သုံးလောက် စွဲလောက်ကား ရှိ၏။ ရှိသော်လည်း မိသားစုထံသို့ ပြန်၍ မပို့နိုင်ချေ။ အကြောင်းမှာမူ ထိုစဉ်အခါက ပလေကတ်လုံချည် တစ်ထည်ကို ငွေနှစ်ဆယ်လောက် ပေး၍ ဝတ်နေရလျက်၊ ခေါက်ဆွဲတစ်ခွက်ကို တစ်ကျပ်ခွဲထက် လျော့သေးသော အချိန် မဟုတ်ခဲ့ချေ။

ထိုစဉ်အခါက လက်ဦးတွင် စာရေးသူတို့သည် ဆိုခဲ့သော ကန်တော်ကြီးစောင်းရှိ ဒေါက်တာဘမော်၏ အိမ်ဟောင်းတွင် ရုံးစိုက်၍ ထား၏။ ယင်းသည့်အချိန်တွင် ဘုရင်ခံက ကောင်စီဖြင့် အုပ်ချုပ်နေ၏။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ကလည်း ဖဆပလကို စတင်၍ အင်အားရုံးစု တည်ထောင်နေကြခါစ ဖြစ်လေသည်။ နိုင်ငံရေးအနေဖြင့် မည်ကဲ့သို့သော အခြေအနေများ ဖြစ်၍နေသည်ကိုကား မသိရချေ။ စာရေးသူမှာမူ ထုံးစံအတိုင်း ပင်လျှင် နိုင်ငံရေးကို နားလည် မလည်၊ ယခုအထိလည်း နားလည်သူ မဟုတ်ချေ။ မိမိ၏ မိသားစု၏ သမုဒ္ဒရာ ဝမ်းတစ်ထွာကိုသာ အသက်ဓာတ်မီးကလေး မငြိမ်း မသေအောင် မွှေး၍ နေရသူ ဖြစ်လေရာ၊ ဖြစ်သမျှ အကြောင်း အကောင်း ဟူသော သဘောနှင့်သာ နေခဲ့ရသည်သာ ဖြစ်လေသည်။

ယင်းသည့်နောက် တဖြည်းဖြည်း အလုပ်သက်ကလေး ရင့်လာသောအခါ၌ စာရေးသူတို့၏ ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သူ သူကြီးဂေဇက် ဦးခင်မောင်သည် ပင်စင်ယူ၍ သွားလေတော့သည်။ ထိုအခါ၌ ဆရာ ဦးစိန်ရွက်သည် ပြန်ကြားရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးဝန် ဖြစ်၍လာ၏။ ဆရာကြီးဇေယျကား လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးဝန် ဖြစ်၍လာ၏။ ဤအချိန်၌ ရုပ်ရှင်နှင့် သဘင်ဘက်၌လည်း ညွှန်ကြားရေးဝန်မှာ ဆရာကြီး ဒါရိုက်တာ ဦးညာဏ ဖြစ်၍နေ၏။ လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးဝန်ကလေးမှာကား စာရေးသူတို့က ချစ်စနိုးဖြင့် “ညွှန်ဝန်ကလေး ပုလုကွေး” ဟု သညာပေး၍ ထားကြသော ဦးကျော်စိုး ဖြစ်လေသည်။ ထိုခေတ်က ဘိလပ်ကို အသွားများကြသော ခေတ် ဖြစ်လေရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးထွန်းဖေနှင့် ဘားမား ဒိုင်ဂျက် ဒေါ်ခင်စီတို့ ဘိလပ်သို့ သွားကြရသော ခေတ်လည်း ဖြစ်လေသည်။

ဤကဲ့သို့သော စစ်ပြီးစ ခေတ်တွင် ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့ လွတ်လပ်ရေး အဖွဲ့ကြီးသည် ဖတပလ အဖွဲ့ချုပ်မှနေ၍ ဖဆပလ အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့၏။ ဘုရင်ခံ ဒေါ်မန်စမစ် ကိုယ်တိုင်ကပင်လျှင် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းအား အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းစေရသော ခေတ်သို့ ပြောင်းလဲလာ ၏။ ဖဆပလ အဖွဲ့ကြီး၏ ညီလာခံ၌ ရန်ပုံငွေအတွက် လက်ကောက်ကို ချွတ်၍လျှာကြသော ခေတ်များပင် ဖြစ်ခဲ့ကြပေသည်။ ဤခေတ် တစ်ဝိုက် ၏ နိုင်ငံရေးမှာကား ခပ်ထွေးထွေးပင် ဖြစ်သည်။ ဂဠုန်ဦးစောကလည်း အာဖရိကမှ ပြန်ရောက်နေ၏။ ဒေါက်တာဘမော်ကလည်း ဂျပန်ပြည် ဆူဂါမိုထောင်မှ ပြန်၍ရောက်နေ၏။ ထိုအချိန်တွင် စာရေးသူတို့၏ ရုံး သည်လည်း ကန်တော်ကြီးစောင်း ဒေါက်တာဘမော်၏ အိမ်ဟောင်းမှ နေ၍ ပန်းဆိုးတန်းရှိ ယခု ပြန်ကြားရေးရုံး ဖွင့်ထားသော လေးထပ်တိုက် အဆောက်အအုံကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ကြရလေသည်။ စာရေးသူတို့ အလုပ် လုပ်ကြရသော ဌာနမှာ အပေါ်ဆုံးထပ်တွင် ရှိ၏။ အောက်ဘက် တစ်ထပ် ၌ကား ညွှန်ကြားရေးဝန်ရုံးနှင့် သတင်း ၂ ခု ရှိ၏။ အောက်ဘက်အထပ်၌ ကား ရုပ်ရှင်နှင့် ပတ်သက်သော ဆရာဦးညာဏ၏ဌာန ရှိသည်။ အောက် ဆုံးထပ်တွင်ကား စက္ကူပေးသော ဌာနနှင့် သတင်းစာဖြန့်ချိရေးဌာနအပြင် စာဖတ်ခန်း ဖွင့်၍ထားလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်တို့လို လှေကား အထစ်ခြောက်ဆယ်ခန့် တက်ရသောသူများကို “လေးထပ်ကြီး ဆတော် များ” ဟု အမည်ပေး၍ထားခြင်း ခံရလေသည်။ ထိုလေးထပ်ကို လှေကား ရှစ်စင်းဖြင့် တက်ခဲ့ရသော အခါ၌ အပေါ်ဆုံးထပ်ကို ရောက်လျှင်ပင် ဟောဟံလိုက်ကာ မျက်ဖြူဆိုက်၍ နေရလေတော့သည်။ နာရီဝက်ခန့် အမောဖြေ၍ပြီးမှပင် အလုပ်ခွင်ကို စတင်၍ ဝင်နိုင်လေတော့သည်။

ဤနေရာတွင် ဆရာ (သူကြီးဂေဇက်) ဦးခင်မောင်အား အမှတ်တရ ဦးညွှတ်သောအားဖြင့် ရေးစရာကလေး တစ်ကွက် ရှိလေသည်။ ယင်းသည် မှာကား စာရေးသူတို့ ဘာသာမပြန်တတ်သမျှကို ဆရာက မင်နီနှင့်ပြင်၍ ပေးတတ်ပါသည်။ ပြင်၍ပြီးလျှင် လက်နှိပ်စက်ဌာနသို့ ချက်ချင်းမပို့၊ ဘာရေးသူတို့၏ စားပွဲသို့သာ လာ၍ပို့၏။ ပို့လျှင်လည်း စာရေးသူတို့၏ ထံမှ မီးတစ်ခြစ် တောင်းတတ်လေသည်။ ဤအဖြစ်မှာ တစ်နေ့လျှင် သုံး လေးကြိမ်ထက်မနည်း ကြုံရသော အဖြစ် ဖြစ်၏။

ကြာလတ်သော် စာရေးသူတို့သည် ဆရာ ဦးခင်မောင်အား မြတ်နိုး

သလောက် ကြင်နာ၍လာကြသည်။ ဆရာရင့်မကြီးက မီးခြစ် ခဏခဏ လာ၍တောင်းသည်ကို စာရေးသူတို့က အားနာ၍ လာကြသည်။ ထို့ကြောင့် လခထုတ်ကြသော တစ်နေ့၌ ဆရာဦးထွန်းမြတ် ဦးဆောင်၍ ‘ပေး ... ကိုယ့်လူတို့၊ ဆရာဦးခင်မောင်ကို တို့အားလုံး စုပြီးတော့ ဓာတ်ဆီ မီးခြစ် တစ်လုံး ဝယ်ပေးရအောင်’ ဟု အဆိုပြု၏။ အားလုံးကပင် ဆရာဦးခင်မောင် ၏ မီးခြစ်ဒုက္ခကို သိထားကြပြီး ဖြစ်၍ စေတနာ သန့်ရှင်း ထက်သန်စွာ နှင့်ပင် ငွေထည့်ကြ၏။ အားလုံး ငွေစုမိသောအခါ စုမိသောငွေမှာ အင်္ဂလိပ် ငွေ သုံးဆယ်လောက် ရှိသည်။ ထိုအခါ စာရေးသူတို့က စကော့ဈေးရှိ နိုင်ငံခြားပစ္စည်း ရောင်းသော မြန်မာကုန်တိုက်ကြီး တစ်ခုသို့ သွားကာ ဓာတ်ဆီမီးခြစ်တစ်လုံး ဝယ်၏။ ထိုဓာတ်ဆီမီးခြစ်မှာ ရွန်ဆွန် အမျိုးအစား ဖြစ်လျက် အင်္ဂလိပ်ငွေ သုံးဆယ်နိးပါး ပေးရလေသည်။

စာရေးသူတို့သည် ထိုဓာတ်ဆီမီးခြစ်ကို ကျောက်တစ်ဂရွတ်* အထုပ် ရော၊ မီးခြစ်ဘီးကို ပွတ်တိုက်သည့် ဝက်မှင်ဘီး အလုံးကလေးရော၊ မီးစာ အပို ခြောက်ခုရော၊ ရွန်ဆွန်နော်(လ်) ခေါ် ဓာတ်ဆီရော ဝယ်ကာ ဆရာ ဦးခင်မောင်အား သွား၍ ကန်တော့လက်ဆောင် ပေးကြ၏။ ဆရာဦးခင် မောင်က တပြုံးပြုံးနှင့် ‘ကောင်းဗျာ ... ကောင်းဗျာ’ နှင့် ခေါင်းတညိတ် ညိတ် ပီတိဖြစ်နေ၏။ စာရေးသူတို့ကလည်း ဆရာ၏ ဓာတ်မီးခြစ် တောင်း ရသော ဒုက္ခ ကင်းလွတ်သွားပြီ ဟူသော အတွေးဖြင့် စာရေးသူတို့ ကိုယ် တိုင်မှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်၍ နေကြရလေတော့သည်။

သို့သော် နောက်တစ်နေ့ ရုံးတက်ရက်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီးလျှင် နေ့လယ် လက်ဖက်ရည်သောက်ချိန်သို့ ရောက်သောအခါ၌ ဆရာဦးခင်မောင်သည် သူ၏ ဆေးလိပ်တိုက်ကလေးနှင့် စာရေးသူတို့ စုဝေးကာ ဘာသာပြန်နေရာ အခန်းထဲသို့ ရောက်၍လာတော့သည်။ ဆရာက ‘ကိုရင်ကြီးတို့ မီးခြစ် မရှိကြဘူးလား၊ တစ်ခြစ်လောက် ပေးစမ်းပါ’ ဟု တောင်း၏။ စာရေးသူ တို့က ဆရာအား ရှိသော မီးခြစ်ကို ခြစ်ပေးကြရ၏။ ဆရာ ဆေးလိပ် မီးညှိပြီးသောအခါ ဆရာဦးထွန်းမြတ်က မအောင့်နိုင်တော့ဘဲ ‘ဆရာ၊ မနေ့ကပဲ ဆရာ့ကို ကျွန်တော်တို့ ရွန်ဆွန် မီးခြစ်တစ်လုံး ကန်တော့လိုက် သေးတယ် ဆရာ၊ ဘယ်ရောက်သွားပြီလဲ’ ဟု မေးလိုက်မိတော့၏။ ထို အခါ၌ ဆရာဦးခင်မောင်က ‘အိမ်မှာ မေ့ပြီး ကျန်ရစ်ခဲ့တယ် ထင်ပါဗျာ’

* တစ်ဂရွတ် = တစ်ဆယ့်နှစ်ဒါဇင်

ဟု ပြောပြီးလျှင် သူ၏ ညွှန်ကြားရေးဝန် ရုံးခန်းသို့ ပြန်သွား၏။ ထို အခိုက်အတန့်တွင် ဆရာဇေယျလည်း စာရေးသူတို့ အခန်း၌ ရှိ၍နေသေး သည်။

‘ဒုက္ခပဲ ဆရာရေ ... ဆရာကြီး ဦးခင်မောင် မီးခြစ် ပျောက်ရင် တော့ ကျွန်တော်တို့ နောက်တစ်လုံး ထပ်ပြီး ဝယ်ပေးနိုင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး ဆရာ’ ဟု တည်းဖြတ်ရေးအရာရှိ ဒေါ်မြသောင်း (ဦးခင်မောင်သက်၏ ဇနီး) က ပြော၏။ ထိုအခါ ဆရာဇေယျက ‘မပူပါနဲ့ကွယ်၊ မင်းတို့ ဝယ်ပေးတဲ့ ဓာတ်မီးခြစ်ဟာ ဆရာဦးခင်မောင်ရဲ့ စားပွဲပေါ်မှာ ရှိပါတယ်၊ ကျုပ် အခုပဲ မြင်ခဲ့သေးတယ်’ ဟု ပြော၏။ စာရေးသူတို့မှာ အားလုံး ကြောင်၍နေကြရ၏။ ဤအခါတွင်မှ ဆရာဇေယျက ‘ကိုရင်တို့က ဘာသိလို့လဲ၊ ကိုရင်တို့ မီးခြစ်မျိုးကို ဆရာဦးခင်မောင်က ဆယ်လုံးတောင် ဝယ်နိုင်သေးရဲ့၊ သူ့လခက တစ်ထောင်ကျော်။ ကိုရင်တို့ အခန်းကို မီးခြစ်လာလာပြီး တောင်းတာဟာ ကိုရင်တို့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် အလုပ်လုပ်ကြရဲ့လားလို့ လာပြီးကြည့်တာခင်ဗျာ၊ ပြီးတော့ ခင်ဗျားတို့တစ်တွေကလည်း (ဒေါ်မြသောင်းတို့ လူသိုက်ကို ဆိုလိုသည်) ကောင်းကောင်းမွန်မွန် နေကြရဲ့လားလို့ လာကြည့်တာ’ ဟု ပြောလိုက်ရာ၊ စာရေးသူတို့ လူသိုက်မှာ ရယ်ရမလို ငိုရမလို ဖြစ်ကြပြီး ‘ဟာ ... ဆရာကလဲ’ ဟု ဆိုလိုက်မိကြ၏။

ဤတွင် ဆရာဇေယျက ပြုံးပြုံးကြီးလုပ်ရင်း ‘အလကား ပြောတာပါ ကိုရင်တို့ရာ၊ ဆရာဦးခင်မောင် မီးခြစ်တောင်း လာတာဟာ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ဗျ’ ဟု ဆိုပြန်၏။

‘ဘယ်လိုလဲ ဆရာ ...’

‘ဘယ်လိုရမလဲ ကိုရင်ကြီးတို့ရဲ့၊ ဆရာဦးခင်မောင်က မနက် ၈ နာရီကတည်းက လာပြီး အလုပ်လုပ်နေတာ၊ ကိုရင်တို့က ၉ နာရီခွဲမှ လာကြတာ။ ဒီတော့ ဆရာဦးခင်မောင်မှာ တထိုင်တည်း ထိုင်ပြီး နေရတယ် မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ကား သူ့ခမျာ လမ်းလျှောက်ချင်တာပေါ့၊ ညောင်းနေတာကိုး။ ဒီတော့ ကိုရင်တို့ အခန်းကို သူ လာချင်တယ်၊ အကြောင်းမရှိဘဲ လာလို့လည်း ဝန်မင်း ဆိုတော့ မကောင်းဘူး မဟုတ်လား။ ပြီးတော့ ကိုရင်တို့ ဘာသာပြန်ရာမှာ အခက်အခဲ ရှိရင်လည်း ဆရာဦးခင်မောင်က

ထောက်ပြီး ပြသွားချင်သေးတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုရင်ကြီးတို့ဆီကို နာရီ
ဝက် တစ်ကြိမ်လောက် လာလာပြီး မီးခြစ်တောင်းတာဗျ။ မသေမချင်း
မှတ်ကြကရော ...'

ဆရာဇေယျ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ကြားရမှ စာရေးသူတို့ လူစုမှာ
ဆရာဦးခင်မောင် မကြာခဏ သူ့အခန်းမှ မီးခြစ်တောင်းရန် ထ ဤ လာ
ခြင်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်ကြရပါတော့သည်။ ဆရာ ကွယ်လွန်သည်
ကား ကြာပေပြီ။

လူတစ်ယောက်၏ ကုသိုလ်ကံသည် ပြော၍ မယုံနိုင်လောက်အောင် ဆန်းကြယ်လှသည်။ စာရေးသူသည် ဘဝ၌ ရည်ရွယ်ချက် ထားခဲ့သည်မှာကား တရားစီရင်ရေးဘက်၌ ကုလားထိုင်နှင့် ထိုင်၍ အလုပ်လုပ်ရသော ရုံးတွင်း အလုပ်မျိုး ဖြစ်၏။ နံနက် ၁၀ နာရီ ရုံးသွားပြီး၊ ညနေ ၅ နာရီ ရုံးဆင်းကာ အချိန်မှန်မှန် စားသောက် အိပ်စက်ရသော အလုပ်မျိုးကိုသာ ရည်မှန်းခဲ့၏။ ထိုရည်မှန်းချက်တွင် တစ်ခုတည်းသာ အောင်မြင်ခဲ့၏။ ရည်မှန်းသလို ကုလားထိုင်နှင့်ကား ထိုင်၍ အလုပ်လုပ်နေရပါ၏။ သို့သော် နေဝင်မိုးချုပ် တစ္ဆေရုပ်နှင့် ငုတ်တုတ်ထိုင်ကာ မိုးလင်းအထိ ရေးနိုင် သားနိုင်ပါမှ ခါနာတစ်ဆုပ် ဝမ်းတွင်းသို့ မြုပ်နိုင်သော စာရေးဆရာအလုပ် ဖြစ်၍ နေပေသည်။ ဘဝခရီးကို ဆက်ကြဦးစို့။

စာရေးသူနှင့် ဂျပန်ခေတ်တို့ ရင်ဆိုင်တွေ့ခဲ့ကြရသော အချိန်တွင် စာရေးသူမှာ “ဘီအယ်လ်” ခေါ် ဥပဒေသင်တန်းကို တစ်ဝက်တစ်ပျက် သင်ကြားနေလျက် ရှိနေလေသည်။ စာရေးသူ ဥပဒေသင်တန်းကို တက်ရောက် သင်ကြား၍နေသောနှစ်မှာ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဖြစ်၍ ဥရောပတိုက်တွင် နာဇီ ဂျာမနီက အင်အား အလွန်ကြီးမားစွာဖြင့် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ် အစရှိသော မဟာမိတ်များကို ပင်ဇင်စစ်တပ်၊ လွတ်(ဖ်)ဝပ်(ဖ်)လေတပ် စသည်တို့ဖြင့် စိစိညက်ညက် ချေမှုန်းလျက် ရှိနေသော နှစ်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုအချိန်၌ အင်္ဂလိပ်တို့သည် နာဇီ ဂျာမနီကို ပြင်သစ်နှင့်တွဲကာ တိုက်ခိုက်နေရဆဲ ဖြစ်၏။ နေရာတကာ၌လည်း စစ်ဆုတ်၍ နေရသော အချိန်အခါလည်း ဖြစ်လေသည်။ နာဇီ ဂျာမနီမှ ဟစ်တလာက အင်္ဂလိပ် အစိုးရအား လက်နက်ချရန် စကားကမ်းလှမ်းနေချိန်လည်း ဖြစ်၏။ သို့သော် အင်္ဂလိပ်

တို့ကမူ လက်နက်ချရန် စိတ်ကူးပို့ဝေးစွာ အင်္ဂလိပ် အင်ပါယာ၏ စစ် အင်အားတို့ကိုသာ စူးစူးစိုက်စိုက် တိုးမြှင့်၍နေခဲ့၏။ ဤအချိန်တွင်ပင် အင်္ဂလိပ် နန်းရင်းဝန် ချိန်ဘာလိန် ရာထူးပြုတ်ကျသွားပြီးလျှင် ဝင်စတန် ချာချီသည် နန်းရင်းဝန် ဖြစ်လာလေသည်။ နန်းရင်းဝန် ဖြစ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဝင်စတန်ချာချီ၏ စကားတစ်လုံးမှာ တော်တော်ကလေး မှတ်သားဖွယ် ကောင်း၏။ နာဇီ ဂျာမနီ ဟစ်တလာက ‘ခုနေအခါမှာ စစ်ကို ဆက်ပြီး တိုက်နေလျှင် အင်္ဂလိပ်တို့ထက် မှားသူမရှိ၊ အင်္ဂလိပ် တို့သည် ပြင်သစ်ပြည်အတွက် တိုက်သည် ဆိုရာ၌ ပြင်သစ်စစ်သား တစ်ယောက်မျှ မကျန်သော အခြေအနေအထိ တိုက်ကြလိမ့်မည်’ စသဖြင့် ရိုက်စတက်(ဂ်) လွှတ်တော် မိန့်ခွန်းထဲတွင် ထည့်သွင်း ပြောဆိုလိုက်၏။ ထို့ပြင် ဟစ်တလာက ‘အင်္ဂလိပ်တို့အား ဂုဏ်သိန်မညှိုးသော စေ့စပ်ပြေငြိမ်း မှုကို ပေးမည်’ ဟု စကားရိပ် ပေးလိုက်၏။ ထိုသို့ ဟစ်တလာက စကား ပစ်၍ ပေးလိုက်သောအခါ အင်္ဂလိပ် နန်းရင်းဝန် အသစ်အဖြစ်ဖြင့် တက်၍ လာသော ဝင်စတန်ချာချီက “Does he think that we are a nation of hitwits.” ‘တို့လူမျိုးကို လူပေါတွေ ထင်နေသလား’ ဟု လွှတ်တော် အစည်း အဝေး၌ ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းပင် ပြောဆိုခဲ့လေသည်။

အင်္ဂလိပ်တို့က လုံးဝ အလျှော့မပေးဘဲ နေကြသောအခါ၌ ဟစ် တလာသည် အင်္ဂလန်ကို ဖိ၍ ဝံ့ကြဲ၏။ သို့သော် အင်္ဂလန်က အလျှော့ မပေး။ တစ်ဖန် အီတလီနှင့် ဂျပန်တို့သည် Tri partite pact သုံးပွင့်ဆိုင် စစ်စာချုပ်အရ ဂျာမနီဘက်က ပါဝင်လာကြရ၏။ စာရေးသူတို့နှင့် အနီး စပ်ဆုံးသော စစ်ကိစ္စမှာကား ဂျပန်တို့က ဂျာမနီကို မဟာမိတ်ပြုပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်၏ ကျောထောက်နောက်ခံ ဖြစ်၍နေသော အမေရိကန်တို့၏ ပိုင်နက် ဖြစ်သည့် ပုလဲဆိပ်ကမ်း (Pearl Harbour) ကို ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် စတင် ဝံ့ကြဲကြရခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤနည်းဖြင့် ဥရောပတိုက်တွင် ဖြစ်ပွားနေသော စစ်သည် ကမ္ဘာ့အရှေ့ဖျားသို့ပါ ကူး စက်၍လာကာ ကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ အသွင်သို့ ကူးပြောင်း၍ လာခဲ့လေတော့ သည်။ ကမ္ဘာ့အနောက်ခြမ်းတွင် ဟစ်တလာနှင့် သေကောင်ပေါင်းလဲ နပန်း လုံး၍ နေရသော အင်္ဂလိပ်တို့သည် ကမ္ဘာ့အရှေ့ဖျား၌ ဂျပန်က စစ်ရေး ဆိုင်၍ လာသောအခါ၌ အရေးကြီး သွေးနီးရာ ဟုဘိသကဲ့သို့ ကမ္ဘာ့ အရှေ့ဖျား၌ ရှိ၍နေသော အင်္ဂလိပ် လက်အောက်ခံ ပိုင်နက်များကို ကျား

ထိုးသော အခါ၌ တစ်ဖက်သားအား ထိုး၍ ကျွေးကာ အစားခံကာ သေနက် ဗျူဟာကို ဆင်သလို ဂျပန်လက်အောက်သို့ အရောက်ခံကာ စစ်ဆုတ် ပေးခဲ့လေသည်။

စာရေးသူ မှတ်မိသမျှ နေ့စွဲများကို ရေးသားဖော်ပြရပါသော် ဂျပန် တို့သည် ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ပုလဲဆိပ်ကမ်းရှိ အမေရိကန် အမှတ် ၇ အမေရိကန် ရေတပ်ကြီးကို အလစ်တွင် ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ကာ နှစ်မြှုပ်ပစ်လိုက်၏။ ထိုအခါတွင် ထိုစဉ်က အမေရိကန် သမ္မတ ဖြစ်၍နေသူ ရုစဘွဲက အမေရိကန် တစ်ပြည်လုံးကို စစ်အင်အား ထူထောင်ရန် အမိန့်ထုတ်လိုက်လေတော့သည်။

ဂျပန်တို့ကလည်း လျှပ်တစ်ပြက် စစ်ဆင်နည်းအတိုင်း စင်ကာပူ ကို ဝင်ကြ၏။ ယိုးဒယားပြည် ကမ်းခြေကိုလည်း တက်ရောက်လာကြ၏။ မလေးနှင့် ဖိလစ်ပိုင်တို့ကိုလည်း တက်ရောက်လာကြ၏။ ဤသို့ ဂျပန်က ထိုးစစ်ဆင်၍ လာသောအခါ၌ အင်္ဂလိပ်တို့ကလည်း အနောက်ဥရောပ တွင် သေကောင်ပေါင်းလဲ ဗျာများ၍နေ၏။ အမေရိကန်မှာလည်း စစ်ရေး ပြင်ဆင်နေရဆဲ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဂျပန်သည် ဒီရေတက်သလို မတွန်းသာ မလှန်သာအောင် ထိုးစစ်ကြီးကို အရှေ့တောင်အာရှ၌ ဆင်၍လာလေတော့ သည်။ မှတ်တမ်းတစ်ရပ် အနေဖြင့် ရေးသားလိုသည်မှာ ဂျပန်တို့သည် စစ်စိတ် စစ်သွေး အလွန်တရာ တက်ကြွနေပြီး၊ တိုက်ခိုက်ရေးအတွက် ဒီဂရီ အတက်ဆုံး ဖြစ်နေ၏။ စစ်ငန်းဖမ်း၍ကောင်းတုန်းအချိန် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့သို့ ရောက်ခဲ့သော အခါတွင် ဂျပန် လေတပ်မှ ကာမိကာဇေခေါ် ဂျပန် အသေခံ လေတပ်သား များသည် ဗုံးကြဲလေယာဉ်ပျံများကို အင်္ဂလိပ်တို့၏ စစ်သင်္ဘောကြီးများ ပေါ်သို့ ဗုံးများနှင့်တကွ အသေခံ ထိုးချခဲ့ကြပေသည်။ ကာမိကာဇေ ဂျပန် အသေခံလေတပ်မှ လေယာဉ်ပျံများသည် အဆိုပါ ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက် နေ့တွင် အင်္ဂလိပ် စစ်သင်္ဘောကြီးများ ဖြစ်ကြသော Prince of Wales “ဝေလမင်းသား” နှင့် Repulse “တန်ပြန်” အမည်ရှိ စစ်သင်္ဘောကြီး နှစ်စင်းတို့၏ ခေါင်းတိုင်များထဲသို့ အသေခံကာ လေယာဉ်ပျံပါ ထိုးခိုက် ချခြင်းအားဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှ ဒေသရှိ အင်္ဂလိပ်ပိုင် နယ်များကို ကာ ကွယ်ပေးနေသည့် အဆိုပါ စစ်သင်္ဘောကြီးများမှာ နှစ်မြှုပ် ဆုံးရှုံးခဲ့ကြ ရလေသည်။ မထင်ဘဲနှင့် ခံလိုက်ရသော အင်္ဂလိပ်တို့မှာ အနောက်ကမ္ဘာ

ခြမ်းတွင်လည်း ဂျာမနီ၏ အဖိကို ခံနေရသောကြောင့် အရှေ့ဖျားဘက်၌ ဂျပန်ကို စစ်ဆုတ်ပေးနေရလေတော့သည်။

ဆန်းသည်မှာကား ဂျပန်က အမေရိကန်ပိုင် ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ဗုံးကြဲ တိုက်ခိုက်သည်မှာ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ဖြစ်၏။ သို့သော် အမေရိကန်မှာ လွှတ်တော် နိုင်ငံပီပီ ဘာလုပ်ရမည်ကို တိုင်ပင်ရာ ဆွေးနွေးရနှင့် အချိန်ကုန်၍နေခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ကိုယ်က ခံထားရသည့် တိုင်အောင် အမေရိကန်က အင်းမလှုပ် အဲမလှုပ် နေပုံမှာ တော်တော် ကလေး ဆန်း၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ အနောက်၏ မာယာကို နားလည် စရာ အချက် တွေ့ရလေသည်။ အမေရိကန်သည် စစ်ကိုကား မကြေညာ၊ သို့သော် စစ်အင်အားကိုကား တိုးမြှင့်ခြင်းမက တိုးမြှင့်နေ၏။ စစ်သား များ စုဆောင်းနေ၏။

ဂျပန်ကလည်း ဂျပန် ရေတပ်ကြီးကို အရှေ့အာရှ တောင်ပိုင်းသို့ စေလွှတ်နေပြီ ဖြစ်၏။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့သို့ ရောက်ခဲ့ သောအခါ၌ ဂျပန်တို့သည် အပြင်းအထန် ခုခံတိုက်ခိုက်နေသော အင်္ဂလိပ်ပိုင် ဟောင်ကောင်ကျွန်းကို ခဲခဲယဉ်းယဉ်း တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရလေတော့သည်။

တစ်ဖန် အမေရိကန်၏ ပရိယာယ်ကို တွေ့ရပုံမှာကား ဂျပန်တို့က ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ဗုံးကြဲပြီးသောအခါ၌ တရားဝင် ဘာမျှ မကြေညာသေးဘဲ ရှိစဉ် သုံးပွင့်ဆိုင် စာချုပ်တွင် ပါဝင်နေကြသော ဂျာမနီနှင့် အီတလီတို့ ကပင် စတင်၍ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန် အား တရားဝင် စစ်ကြေညာကြလေတော့သည်။ စကားစပ်မိ၍ ရေးမိခြင်း ဖြစ်သည်။ စစ်ပြီးသွား၍ “ဘယ်သူက စစ်ကို စပြီး ကြေညာ တိုက်ခိုက် သလဲကွ” ဟူသော မေးခွန်းကို အဖြေရှာသောအခါ၌ အမေရိကန်တို့က ဂျပန်၊ ဂျာမနီနှင့် အီတလီကို လက်ညှိုးငေါက်ငေါက် ထိုး၍ ပြန်ခဲ့သော အခြေအနေကို အမေရိကန်က စောစောစီးစီး ခြေကုပ်ယူလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး ကစားမှုများမှာ စာရေးသူတို့လို အညတရများ နားမလည်နိုင်လောက်အောင်ပင် ရှုပ်ထွေး ပွေလီလှပေသည်။ ဤအချက် ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရခြင်းမှာ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံး၍ စစ်ရာဇဝတ် ခုံရုံး ဟူ၍ ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ ယင်းသို့ “တို့က စစ်ကို စ၍ မတိုက်၊ စစ်ကြေညာခြင်းလည်းမပြု” ဟူသော “ချက်” ကောင်းကို ကိုင်၍ ထားနိုင် ခြင်းကို စာရှုသူတို့ သိမြင်နိုင်ကြစေရန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်သည်

ရာပြည့်အုပ်တိုက်

လက်ဦး၌ စစ်ကို မတိုက်သော်လည်း Lend Lease ခေါ် ချေးငှားရေး စာချုပ်များဖြင့် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်တို့အား လက်နက်တွေ၊ စစ်သင်္ဘောတွေ တစ်ပုံတစ်ပင်ကြီး ပေးထားခဲ့ပုံမှာကား အများသိကြပြီး ဖြစ်၏။

ဤအချိန်တွင်ပင် ဂျာမနီနှင့် ရုရှားတို့ကလည်း တိုက်ခိုက်နေကြပြီ ဖြစ်သည်မှာ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့ကတည်းကပင် စတင်ခဲ့ပေ သည်။ ရုရှားနှင့် ဂျာမနီတို့ တိုက်ခိုက်ကြခြင်းမှာကား စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုလျှင် စားရေရိက္ခာ ပေါများသော ပိုလန်နိုင်ငံကို လုယက် ဝေခြမ်းခြင်းမှ အစ ပြုခဲ့လေသည်။

ထိုကိစ္စများသည် စင်စစ်အားဖြင့် “တင့်တယ်၏ တင့်တယ်” နှင့် အပေါ်ယံကကြည့်လျှင် လုံးဝ မသက်ဆိုင်သလို ဖြစ်၍နေကြောင်းကို စာရှု သူတို့ တွေးတောမိကောင်း တွေးတောမိကြပါလိမ့်မည်။ စာရေးသူ ကိုယ် တိုင်လည်း ထိုအချက်ကို ကောင်းစွာ ရိပ်မိထားပါသည်။ သို့သော်လည်း ဤဆောင်းပါးအစဉ်တွင် အထပ်ထပ် အကြိမ်ကြိမ် သတိပေးခြင်း၊ ဝန်ခံခြင်း ပြုခဲ့သည့်အတိုင်း ထပ်မံ၍ ပြောကြားပါရစေ။ ဤမှတ်တမ်းမှာ “တင့်တယ်” တည်းဟူသော ကလောင်သမား တစ်ယောက်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသား ဖော်ပြနေခြင်း မည်ကာမတ္တမျှသာ မဟုတ်ဘဲ “တင့်တယ်” ကလောင် အမည်ခံ မြန်မာ အမျိုးသား စာရေးသမား တစ်ယောက်၏ ဘဝလမ်းခရီး၌ တွေ့ကြုံ ခံစားခဲ့ရသမျှတို့ကို မှတ်တမ်းတင်နေခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်ဟု ထပ်မံ ဝန်ခံရပေဦးမည်။ အတွေ့အကြုံများကိုသာမက၊ ထိုအတွေ့အကြုံ များနှင့် ရင်ဆိုင်ရသောကြောင့် တင့်တယ် အမည်ခံ လူသားတစ်ယောက်၏ ကိုယ်၌ လည်းကောင်း၊ စိတ်၌ လည်းကောင်း မည်ကဲ့သို့ ထင်ဟင်္ဂလာ သည်၊ မည်ကဲ့သို့ ဂယက်ရိုက်၍လာသည် ဆိုသော အချက်များကို ပြည့်ပြည့် စုံစုံ ဖော်ပြလိုသောကြောင့် ရေးသားနေရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

စာရေးသူ၏ ဘဝ၌ အဆန်းဆုံး ကြုံရသည်မှာကား ထိုစဉ်အခါက (၁၉၄၁ ခုနှစ်က) ဥရောပတိုက်တွင် စစ်မက် ဖြစ်ပွားနေသော်လည်း ကမ္ဘာ့ အရှေ့ဖျားတွင် စစ်မက် မဖြစ်ပွားသေးသော အချိန်ပိုင်း၌ တက္ကသိုလ်တွင် ဥပဒေပညာကို ဆက်လက် သင်ကြားနေခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ဂျပန် တို့က အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်ကို စစ်ကြေညာသော အခါတွင်မူကား စာရေး သူတို့ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများသည် ရန်ကုန်မြို့မှ ဒရော သောပါး ထွက်ပြေးကြရပါလေတော့သည်။

ထိုအချိန်က အတွင်ကျယ်ဆုံးသော စစ်သားများမှာကား ရန်ကုန် သို့ ရောက်၍နေကြသော A.V.G ခေါ် အမေရိကန် လေတပ်သားများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ထိုလေတပ်သားများသည် ရန်ကုန်မြို့သို့ လာရောက် ကင်းထောက်ကြသော ဂျပန် လေယာဉ်ပျံများနှင့် မကြာခဏ လေကြောင်း တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားလျက် ရှိနေကြပေသည်။ စာရေးသူတို့မှာ တော့နယ် သို့ ရောက်၍နေကြသည်ဖြစ်ရာ သတင်းစာများနှင့် ရေဒီယိုကိုသာလျှင် စစ်သတင်းကို အားကိုးတစ်ခု နားထောင်၍ နေကြရ၏။ စင်စစ်တွင်ကား ထိုစဉ်က ကြားသိရသော စစ်သတင်းများမှာ ယုံကြည်နိုင်လောက်အောင် မရှိလှချေ။ နှစ်ဖက်စလုံးကပင် ဝါဒဖြန့်ချက်များ ပြည့်နှက်၍နေပေသည်။ သို့သော် တစ်ခုကား သေချာ၏။ ယင်းသည်မှာကား အင်္ဂလိပ်တို့ စစ်ဆုတ် နေရပြီး၊ ဂျပန် တက်လာပြီ ဆိုသော အချက်ပင် ဖြစ်လေသည်။

“ဂျပန်တပ်များကို ဗမာ့လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်က ခေါင်း ဆောင်၍ လာသည်” ဟူသော သတင်းကို စာရေးသူတို့ ကြားရ၏။ ထို စဉ်က စာရေးသူတို့၏နယ်၌ ခေတ်အစားဆုံး နာမည်မှာကား “ဗိုလ်ရန်နိုင်” ဟူသော အမည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဗိုလ်ရန်နိုင်မှာ စာရေးသူတို့၏ တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂမှ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သော ကိုထွန်းရှိန် ဖြစ်သည်ဟုလည်း သတင်းကြားသိထားရပေသည်။

စစ်ဦး ဘီလူးခေတ်က ရယ်စရာကလေး တစ်ခုကို စာရေးသူ ခိုလှုံ နေသော ဟင်္သာတနယ်ဘက်၌ တွေ့ရဖူး၏။ ထိုအချက်မှာကား အင်္ဂလိပ် ကပြား ရာဇဝတ်ဝန် ဇေးဗီးယား ဆိုသူက သခင်အောင်ဆန်းကို ဖမ်းမိလျှင် ဆုငွေ ၅ဝိ (ထင်သည်) ပေးမည်ဟု ကြော်ငြာများ ထုတ်ဝေခဲ့ရာ၊ ဂျပန် များနှင့်တကွ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် တက်၍ လာသောအခါ၌ ဇေးဗီးယားကို ဖမ်းမိလျှင် ဆုငွေ ၅၀ ပေးမည်ဟူသော ကြော်ငြာ ထွက်၍ လာခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ စစ်ဦး ဘီလူးခေတ် ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ကူး ရှိရာကို ကြော်ငြာနေကြသယောင်ပင် ရှိလေသည်။

မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ ဂျပန်သည် မြန်မာနိုင်ငံကို ဝင်ရောက် စီးနင်းမိခဲ့၏။ စာရေးသူသည်လည်း ယောင်ပေပေ ဖြစ်နေ၏။ ဓားမတ်ဆိပ် တပ်ဆင်ထားသောသူများ တွင်ကျယ်နေကြပြီ ဖြစ်၏။ စာရေးသူတို့ကဲ့သို့ သော မအူမလည် သမားများမှာ တော်တော်ကလေးပင် ဒုက္ခရောက်၍ နေကြရလေသည်။

ထိုစဉ်အခါတွင် “ဘုရားနိဿာဗြူ” ကိစ္စများကလည်း ပေါ်ပေါက်၍ လာကြလေပြီ ဖြစ်လေသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုပါလျှင် ဂျပန်ခေတ်သည် အများက ထင်မြင်နေကြသည်နှင့် ပါစင်အောင် လွဲခဲ့သောခေတ် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ အချို့သော သူများက ဂျပန်တို့သည် ဗမာများအား လွတ်လပ်ရေး အတုအယောင်ကို ပေးခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုကြဖူးခဲ့သည်။ ထိုစကားသည် မှန်သယောင်ယောင် ရှိ၏။ မှန်သည် ဟူ၍ပင် ထားဦးစို့။ တကယ်တမ်း စဉ်းစားလိုက်ပါမူ မြန်မာတို့သည် ဟိုခေတ် ဟိုအခါက “လွတ်လပ်ရေး” ဆိုသည်နှင့် လုံးဝ မနီးစပ်ကြသေး။ အင်္ဂလိပ်တို့၏ လေသံမှာကား “ဒိုမီနီယံ” ဆိုသော စကားကိုပင် ကတိမပြုနိုင်သေးဘဲ ရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ဂျပန်နှင့် လက်တွဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ လွတ်လပ်ရေး အတုကြီးပင် ဖြစ်စေကာမူ လွတ်လပ်ရေး ဆိုသော စကားကို သုံးရလျှင်ပင် ကမ္ဘာနိုင်ငံရေးတွင် အရေးကြီးသော အထစ်တစ်ထစ် ဖြစ်၍နေသော အခြေအနေ ဖြစ်လေသည်။ ဤနေရာ၌ နယ်ခြားဒေသတွင် သာသနာပြု လျှောက်၍ သွားသော ရဟန်းတော်တစ်ပါး၏ စကားကို ပြန်၍ သတိရမိလေသည်။ ထိုရဟန်းတော်သည် နယ်ခြားဒေသတစ်ခုသို့ သွား၍ ဗုဒ္ဓသာသနာပြု၏။ နယ်ခြား လူမျိုးစုတစ်စုအား ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်ကို ဟောကြား၏။ နယ်ခြား လူမျိုးစုအနက်မှ တစ်ယောက်က တစ်နေ့တွင် သူ၏ သားမိုက်တစ်ယောက်အား ‘နှင့် ဒီလို ဆိုးနေရင် ဗုဒ္ဓက နင့်ခေါင်းကို ရိုက်လိမ့်မယ်’ ဟု ကြိမ်းဝါး၏။ ထိုအကြောင်းကို သာသနာပြု ဆရာတော်က ရန်ကုန်မှ ဒကာကြီးတစ်ဦးကို ပြန်ပြောပြသောအခါ ဒကာကြီးက ‘ဟာ ... ကိုယ်တော့်ဟာ အလွဲလွဲ အမှားမှားတွေ ဖြစ်နေပါပေါ့ကလား’ ဟု စိုးရိမ်တကြီး လျှောက်ထား၏။ ထိုအခါ ဆရာတော်က ပြုံး၍ ‘ကိစ္စမရှိဘူး ဒကာကြီး၊ အရင်တုန်းက “ဗုဒ္ဓ” ဆိုတဲ့ စကားလုံးကိုတောင်မှ မပြောတတ်တဲ့လူဟာ “ဗုဒ္ဓ” ကို ပြောတတ်လာရင်ပဲ အမြတ်ကြီး တစ်ခုပဲ’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုနည်းတူစွာပင်လျှင် စာရေးသူတို့ နိုင်ငံမှာ အင်္ဂလိပ် လက်အောက်သို့ ရောက်၍နေရာ၌ နာဇီ ဂျာမနီ၏ ဒဏ်ကို မရှုမလှ ခံနေရသည့် အင်္ဂလိပ်သည် ဒန်းကပ်တိုက်ပွဲမှ သေပြေးရှင်ပြေး ပြေးနေရသည့်တိုင် မြန်မာတို့အား “စစ်ကူပြီး တိုက်ပေးကြပါ။ စစ်ပြီးလျှင် အုပ်ချုပ်ရေး တစ်ဆင့် တိုးပေးပါမည်” ဟူ၍လောက်သာ စကားဆို၏။ “ဒိုမီနီယံ အဆင့်အတန်းကို ပေးမှာလား” ဟု မြန်မာတို့က စကားတောင်း၏။ ထိုအခါ အင်္ဂလိပ် အစိုးရက

စကားကောင်းသူ တစ်ယောက်ကိုပင် အာဖရိကတိုက် ယူဂန်ဒါနယ်၌ စစ်ကြီး တစ်ခေတ်လုံး ထောင်ချ၍ ထားခဲ့ဖူးသည်ကို စာဖတ်သူများ မှတ်မိကြပေ လိမ့်ဦးမည်ဟု ထင်မိပေသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ မြန်မာတို့သည် “လွတ် လပ်ရေး” ဆိုသော စကားလုံးကိုသော်မျှ မသုံးသော အင်္ဂလိပ်အား တိုက် ထုတ်ရာတွင် “လွတ်လပ်ရေး” ဆိုသော စကားကိုသုံးသည့် ဂျပန်နှင့် ပူးပေါင်း ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ “လွတ်လပ်သော မြန်မာပြည်” ဟူ၍ စကားအနေ မျှနှင့်ပင် ဖြစ်စေ မော်ကွန်းထိုးနိုင်သော အဆင့်ကို မြန်မာတို့ ရှေးဦးစွာ အရကုတ်ကတ် တွယ်ကပ်၍ ယူခဲ့ကြပေသည်။ လွတ်လပ်ရေး စစ်သည် ဖြစ်စေ၊ အတုပင် ဖြစ်စေ “လွတ်လပ်သော မြန်မာနိုင်ငံ” ဟု စာတန်း ထိုးရလျှင်ပင် တစ်ဆင့် မြင့်တက်လာခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ထားဦးတော့၊ ဂျပန် ပေးသော လွတ်လပ်ရေးသည် “ရွှေရည်စိမ်” လွတ်လပ်ရေး ဖြစ်သည် ဟူသော အချက်ကို မြန်မာ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက မသိ မဟုတ်၊ သိကြ သည်သာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် သီပေါမင်းတရား ပါတော်မူရပြီးသည့် နောက် တစ်ခါမျှ “မလွတ်လပ်ရေးသေးသော” မြန်မာတို့၏ အဖို့၌ စစ်ချင်စစ်၊ တုချင်တု၊ “လွတ်လပ်ရေး” ဆိုသော စကားလုံးကို သုံးစွဲနိုင်လာခြင်းသည် ပင်လျှင် နိုင်ငံရေးအားဖြင့် တစ်ဆင့်တက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် “ဗမာ့တပ်မတော်” ဟူ၍လည်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ယခင်က ဆပ်ပါး မိုင်းနားတပ် ခေါ် လမ်းဖောက်တပ်ကိုပင်လျှင် မြန်မာတွေကို ကောင်းကောင်း လက်မခံချင်သော အင်္ဂလိပ်ခေတ် အခြေမှနေ၍ “ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်” ဟူ၍ စုစုစည်းစည်း ရှိလာခြင်းကပင် အမြတ်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်၏။ ထိုအမြတ်ကို အင်္ဂလိပ်တို့ ပြန်၍ ဝင်မလာမီတွင် ဂျပန်က ဖျက်လို ဖျက်ဆီး လုပ်ကာ “ဗမာ့ကာကွယ်ရေး တပ်မတော်” ဟု တစ်ထစ် နှိမ်ပြန် သည်။ ဂျပန် စစ်ဆုတ်ရ၍ အင်္ဂလိပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံကို ပြန်ဝင်လာသော အခါ၌ “ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်” ဟူ၍ တစ်ထစ် နှိမ်လာပြန်သည်။ သို့သော် ပြည်သူ့ရဲဘော် တပ်ဖွဲ့များကား ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ကျေးဇူးကြောင့် ပြည်သူ့ရဲဘော် တပ်များ ဘဝသို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် ဥမကွဲ သိုက် မပျက် စွဲကောင်းစွာဖြင့် တောင့်၍ ခံထားခဲ့ကြသည်။ ဒုက္ခဆင်းရဲ မျိုးစုံ တို့ကို နိုင်ငံအတွက် ခါးစည်း၍ ခံခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းက “လွတ်လပ်ရေးကို ရရင်ရ၊ မရရင်ချ” ဟူ၍ ရဲရဲတောက် ပြောကြားနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤခေတ် အပြောင်းအလဲများနှင့် ပတ်သက်၍ကား များများ ရေးဖွယ် မလိုပေ။ အများသိကြပြီး ဖြစ်သော အချက်အလက်များ ဖြစ်၍နေ၏။ ဤဆောင်းပါး အမည်မှာ တင့်တယ် အမည်ခံ စာရေးသမား တစ်ယောက် ၏ အကြောင်းကသာ ပဓာန ဖြစ်လေရာ၊ ဂျပန်ခေတ် အကြောင်းမှနေ၍ ဂျပန်အပြေးနှင့် လွတ်လပ်ရေး ကြေညာနိုင်သည့် အချိန်အထိ စပ်ကြား ကာလ အကြောင်းကိုသာ ရေးသားချင်ပေသည်။

စာရေးသူသည် အင်္ဂလိပ်များ မြန်မာမြေပေါ်သို့ ပြန်ဝင်လာပြီးနောက် ကက်စဘီ အုပ်ချုပ်ရေးခေါ် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ မြို့ပြအုပ်ချုပ်ရေး (စစ်အုပ်ချုပ် ရေး သက်သက် မဟုတ်ဘဲ စစ်ဘက် တစ်ဝက်၊ မြို့ပြအစိုးရ တစ်ဝက် အုပ်ချုပ်ရေး) မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာသော အခါ၌ တောရွာတွင် ရှိ၍နေရာက ရန်ကုန်သို့ တက်၍လာခဲ့ပြီးလျှင် တက္ကသိုလ် ထင်ကြီး၊ ကိုအောင်မင်း စသူတို့၏ အကူအညီဖြင့် မြန်မာပြည် အစိုးရ ပြန်ကြားရေးဌာနတွင် ဘာသာပြန်ရာထူး၌ အလုပ်ဝင်၍ လုပ်လေသည်။

ရှေးဦးစွာ အလုပ်လုပ်ရသော ဌာနမှာ ဒေါက်တာဘမော်၏ အိမ် ဟောင်း (ကန်တော်ကြီးဘေး) တွင် ဖွင့်လှစ်ထားသော ပြန်ကြားရေးဌာန ရုံးခွဲတွင် ဖြစ်၏။ အလုပ်မှာကား နေ့စဉ်ထုတ် သတင်းစာများမှ ခေါင်းကြီး ပိုင်းများနှင့် သတင်းနှင့် မှတ်ချက် အခန်းများကို ဘုရင်ခံ ဆာဟူးဘတ် ရန့်(စ်)၏ အတွင်းဝန်ထံသို့ အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်၍ ပေးပို့ရသော အလုပ်ပင် ဖြစ်လေသည်။ အလုပ်တာဝန်မှာကား ကြီးလေးသည်ဟုလည်း မဆိုသာ၊ အရေးမကြီး ဟူ၍လည်း မဆိုနိုင်ပေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မြန်မာပြည်သူလူထု၏ သဘောထားကို အင်္ဂလိပ် စစ်အစိုးရက သိချင် နေသည်။ ဘာသာပြန်တစ်ချက် မှားပါက သွက်သွက်လည်နိုင်သော အချိန် အခါမျိုးကလည်း ဖြစ်၍နေသည်။ နိုင်ငံ၏ ကံကြမ္မာမှာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ၏ သဘောထားနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ခေါင်းဆောင်မှု သဘော ထားများ အပေါ်၌ တည်၍နေလေသည်။ အင်္ဂလိပ်က အချို့သတ်၍ နေ ခြင်းကို မြန်မာတို့ကလည်း ကောင်းကောင်းကြီး ရိပ်မိထားကြသည်။ အင်္ဂလိပ်မှာလည်း စစ်အတွင်းက ခံခဲ့ရသော ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်တွေက မွမွ ကြုံ၍နေသည်။ ထို့ကြောင့် ယခင်က လက်အောက်ခံ နိုင်ငံများအဖြစ် သိမ်းယူထားသော မြန်မာ၊ အိန္ဒိယ အစရှိသော အရှေ့ဖျား နိုင်ငံများကို လက်မလွှတ်ဘဲ မနေနိုင်အောင် ရှိနေသည်။ သို့သော် အင်္ဂလိပ်တို့သည်

လူပါး ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံကို လက်လွှတ်ရသည့်တိုင်အောင် တတ်နိုင်သမျှ နောင်ကြီးတည်း၍ ထားလိုသေးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ သူတို့ စိုက်၍ ထားသော အရင်းအနှီးများကို တတ်နိုင်သလောက် ခြေကုပ်ယူ၍ ထားလိုသေးသည်။ မြန်မာတို့ဘက်က ကြည့်လျှင်လည်း ရုတ်တရက် လွှဲပြောင်းယူခြင်းထက် မြန်မာတွေ လုပ်ရေးကိုင်ရေးတွင် ကျွမ်းကျင်လာမှ၊ အဆင်သင့်ဖြစ်နေမှ လွတ်လပ်ရေးကို ယူဖို့ ချိန်ကြသည်။ သို့သော် တစ်ခုကား ရှိ၏။ ကြားကာလ ရှည်သည် ဖြစ်စေ၊ တိုသည် ဖြစ်စေ ပန်းတိုင်မှာကား လုံးဝ လွတ်လပ်ရေး တည်းဟူသော ပန်းတိုင်သာလျှင် ဖြစ်၍နေ၏။ ထိုသဘောထားကို အင်္ဂလိပ်တို့ကလည်း သိ၍နေသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်မျိုးလှည့်၍ လာပြန်သည်။ ယင်းသည်မှာကား တောင်တန်းနယ်များကို မြန်မာပြည်မမှ ခွဲထုတ်ကာ သီးခြားပြည်တွေ လုပ်ထားပြီး အုပ်စိုးလိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအကြံကို မြန်မာတို့ကလည်း ကောင်းကောင်းကြီး ရိပ်မိကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပင်လုံ အစည်းအဝေးကြီးကို ခေါ်ယူကာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ပြသခဲ့ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့၏ အကြံမှာ ပျက်ပျက်ပြယ်ပြယ် ဖြစ်၍ သွားရပြန်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် မြန်မာတို့ လွတ်လပ်ရေး ကြေညာခဲ့နိုင်သည်အထိ နိုင်ငံရေးအရှိန်သည် ပြင်းထန်၍ လာခဲ့လေသည်။

ဂျပန်ခေတ် အဆုံးမှ လွတ်လပ်ရေး ရသည်အထိ စာရေးသူသည် အစိုးရ ပြန်ကြားရေးဌာနတွင် အလုပ်မြဲ၍ နေလေသည်။ ထိုကာလ အပိုင်းအခြားမှာကား ပျော်စရာလည်း ကောင်း၏။ စိတ်ညစ်သော အခါတွင်လည်း ညစ်ရ၏။ အကြောင်းမှာမူကား စာရေးသူသည် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဖြစ်နေသော်လည်း ရုတ်တရက်တွင် အိမ်သူအိမ်သားများကို ရန်ကုန်သို့ မခေါ်နိုင်သေးချေ။ စစ်ပြီးစခေတ် ဖြစ်၍ ရန်ကုန်တွင် အိမ်ခန်းများမှာ ရှားပါးနေခိုက် ဖြစ်လေသည်။ ထိုမျှမကသေး၊ စာရေးသူတွင် ဂျပန်ခေတ်က ရလိုက်သော အမွေဆိုးတစ်ခုက စွဲကပ်နေသေး၏။ ယင်းသည်မှာကား အရက်သောက်တတ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူသည် ငယ်စဉ်မှနေ၍ ဥပဒေတန်း အောင်မြင်သည့် တိုင်အောင် အရက်နှင့် များစွာ ကင်းကွာခဲ့၏။ အနားသို့ပင် မသိမိခဲ့ချေ။ သို့သော် ဂျပန်ခေတ်က ကြုံတွေ့ရသော ဒုက္ခ သုက္ခ အပေါင်းတို့သည် စာရေးသူအား အရက်အိုး၏ နှုတ်ခမ်းအတွင်းပိုင်းသို့ တွန်းချခဲ့သည်ဟု ဆိုချင်ပေသည်။

ဂျပန်ခေတ်သည် မြန်မာလူငယ်များ အနက်တွင် အရက်သမား ကလေးတွေ တစ်ပုံတစ်ခေါင်းကြီး တိုးတက် ပွားများလာအောင် ဖန်တီးပေးလိုက်သောခေတ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဂျပန်ခေတ်သည် စာရေးသူ၏ ဘဝသက်တမ်း၌ စိတ်ညစ်စရာ ကောင်းသော ဘဝအစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ သမီးဦးကလေးနှင့် ဇနီးသည်ကိုလည်း ခွဲခွာနေရသည်။ မဟာမိတ် ဗုံးဒဏ်ကိုလည်း အမြဲကြောက်၍ နေရသည်။ တစ်ဖန် လူလိမ် ငညွန့်၏ နှိပ်စက်မှုကြောင့် မချီမဆုံ အောက်တန်းကျ၍လည်း နေရပေသည်။ မိတ်ဆွေဟောင်းများ ဖြစ်ကြသော တက္ကသိုလ်ထင်ကြီး၊ ကိုလှကြည် စသည့်သူများ၏ မမေ့နိုင်သော ကျေးဇူးတရားကြောင့်ပင် စာရေးသူမှာ အနည်းငယ် နေသာထိုင်သာ ကလေး ရှိ၍နေခဲ့ရပေသည်။ ထိုကျေးဇူးတရားများကို ယနေ့တိုင်အောင် မမေ့သေးချေ။ နောင်ကိုလည်း မေ့နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

စကားစပ်မိ၍ ဤနေရာတွင် ဖော်ပြချင်သည်မှာကား စာရေးသူ ယခုကဲ့သို့ ကလောင်တစ်ချောင်းဖြင့် အသက်ဓာတ်မီးကလေးကို မသေအောင် မွေးမြူနိုင်စွမ်း ရှိလာခဲ့သည်မှာကား ဂျပန် ပြေးခါနီးဆဲဆဲ ခေတ်နှင့် အင်္ဂလိပ် ပြန်ဝင်လာစ ခေတ်တို့၏ အကြားဝယ် စာရေးသူ နီးကပ်စွာ မှီခိုအားထား ဆည်းကပ် နည်းယူခွင့် ရရှိခဲ့သော ဆရာအရှင်များ၏ ကြီးမားလှသော ကျေးဇူးကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

စင်စစ် ပြောရပါလျှင် စာရေးသူသည် စာကလေး ပေကလေး အရေးအသား ဝါသနာရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက်ကား မရေးတတ်သေးချေ။ ရွှင်ပျော်ပျော် တစ်ဖူးတန်ခေတ်က ဝတ္ထုလုံးချင်း တစ်ဖူးတန် သုံးလေးအုပ် ရေးဖူး၏။ ထို့နောက် ငါးပဲတန် တစ်အုပ် ရေးဖူးခဲ့၏။ ယင်းသည့်နောက်ပိုင်းတွင်ကား စာရေးသူသည် စာရေးခြင်းနှင့် အဆက်ပြတ်၍ နေ၏။ လက်ဦးဆုံးက အသုံးပြုခဲ့သော “အောင်ကျော်” ဆိုသည့် ကလောင်အမည်သည်ပင်လျှင် တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်သွားသည်မှာ ယခုထက်တိုင်ပင် ဖြစ်၏။

မှတ်မိသေးသည်။ ဂျပန်ခေတ်အတွင်း၌ သတင်းစာဆရာ ဦးသိမ်မောင်၊ ဆရာ သင်္ခါ၊ ဆရာ ဇေန စသည် ဆရာကြီးများ ခေါင်းဆောင်သော မြန်မာပြည် စာရေးဆရာအသင်း ပေါ်၍လာသည်။ ထိုအသင်းမှာကား ခင်စစ်တွင် ဂျပန်တို့က အဖွဲ့ခိုင်းသော အသင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။ သဘော

မှာ ဂျပန်တို့သည် သူတို့အား လူမကြည်ညိုမှန်းကို သိလာသောအခါ ဝါဒဖြန့်ရေး၌ လက်နက်ကောင်းများ ဖြစ်သော ကလောင်သမားများကို စည်းရုံးလာသည်။ စာရေးဆရာအသင်း ဖွဲ့ပြီး သူတို့ ဂျပန်ပြည်က စာရေးဆရာ အသင်းနှင့် ဆက်သွယ်ဖို့ တိုက်တွန်းလာသည်။

ခေတ်မှာ ဂျပန်ကြီးစိုးသောခေတ် ဖြစ်ရာ မပယ်လှန်သာသောကြောင့် မြန်မာ စာရေးဆရာများသည် ကန်တော်ကြီး ဘုတ်ကလပ် အဆောက်အအုံ၌ တွေ့ဆုံ စည်းဝေးကြကာ မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာ အသင်းကို စတင်ဖွဲ့စည်းကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ဆရာ ဒဂုန်နတ်ရှင် ဖြစ်သည်ဟု ထင်ပါသည်။ ကောင်းစွာ မမှတ်မိတော့ပြီ။ အတွင်းရေးမှူးမှာ ဆရာသင်္ခါဟု ထင်၏။ ယင်းသည်အချက်လည်း မှန်ချင်မှ မှန်ပေမည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်းကား ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပေသည်။

တက္ကသိုလ်ထင်ကြီး၏ တိုက်တွန်းချက်ကြောင့် စာရေးသူလည်း ထိုအစည်းအဝေးကို တက်ရ၏။ မှတ်မိသေးသည်မှာကား အသင်း၏ အမည်ကို ရွေးချယ်ကြရာ၌ ဝိဝါဒ ကွဲပြားနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အချို့က မြန်မာပြည် စာရေးဆရာ အသင်းဟု ခေါ်ချင်ကြသည်။ အချို့ကမူ မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာ အသင်းဟု ခေါ်ချင်ကြသည်။ “ပြည်” နှင့် “နိုင်ငံ” ကို တော်တော်ကလေး ငြင်းကြ ခုံကြသည်။ နောက်ဆုံး၌ “နိုင်ငံ” ဆိုသော ဘက်က အနိုင်ရ၍ သွားသည်။ ယင်းသည့် အချိန်တွင်ပင် မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်းသည် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပေသည်။

ထိုအသင်းမှ ကြီးမှူး၍ “စာရေးဆရာ” ဟူသော အမည်ဖြင့် မဂ္ဂဇင်း တစ်စောင် ထုတ်ဝေသည်။ မဂ္ဂဇင်းမှာ ရှေးခေတ်က ကြီးပွားရေး မဂ္ဂဇင်း ဆိုက်အရွယ် ဖြစ်သည်။ ထိုမဂ္ဂဇင်းထဲ၌ စာရေးသူအား စာတစ်ပုဒ် ဝင်၍ အရေးခိုင်းလေရာ တတ်သမျှ မှတ်သမျှနှင့် အူကြောင်ကြောင်နိုင်လှသော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ရေးလိုက်မိ၏။ ထိုဆောင်းပါး၏ အမည်ကပင်လျှင် အူကြောင်ကြောင် နိုင်လှပေသည်။ ဆောင်းပါး အမည်မှာ “ခိုးဖို့ အချိန်တော်ပြီ” ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ယူလိုက်သော ကလောင်အမည်မှာ “အောင်မြင်” ဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။ ထိုကလောင်အမည်မှာ စင်စစ်တွင်ကား စာရေးသူ အထူး ကြည်ညိုသော ဆရာကြီးဇေယျ၏ ကလောင်အမည်ကို ပါဠိမှ မြန်မာပြန်၍ ခိုးလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထွေထွေထူးထူး စဉ်းစားရသည်ကား မဟုတ်ချေ။

“အောင်မြင်” ကလောင်အမည်ဖြင့် ရေးသားခဲ့သော ထိုပထမဦးဆုံး ဆောင်းပါးမှာ အူကြောင်ကြောင် နိုင်လှသည်ဟု အထက်၌ ဆိုခဲ့ပါသည်။ အဘယ်ပုံ အူကြောင်ကြောင် နိုင်ပါသနည်းဟု မေးချင်ကြပေလိမ့်မည်။

စာရေးသူ “အောင်မြင်” ၏ ဆောင်းပါးထဲ၌ အင်္ဂလိပ်များတွင် Surname မျိုးရိုးအမည် ရှိကြကြောင်း၊ ဂျပန်များ၌လည်း ရှိကြကြောင်း၊ မြန်မာ အမည်များမှာကား အဘက ဦးဘိုးထွန်း ဖြစ်ပြီး သား၏ အမည်မှာ ခင်မောင်သော် ဖြစ်၍ နေတတ်သည်မှာ မကောင်းကြောင်း စသဖြင့် လူလည်လုပ်ကာ ရေးသားလိုက်မိခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုဆောင်းပါးကို စာရေးဆရာ မဂ္ဂဇင်း အဖွဲ့က ဂျပန်ငွေ ၂၅၅ စာရေးခ ပေးလေသည်။ ယင်းသည်ကား တက္ကသိုလ်မှထွက်၍ အလုပ် လုပ်ခါမှ စာပြန်၍အရေးတွင် လက်ဦးဆုံး ရရှိသော စာမူခငွေပင် ဖြစ်လေ သည်။

မှတ်မိနေသေးသော နောက်တစ်ချက် စိတ်ထဲ၌ ပေါ်လာပြန်သည်။ ယင်းသည်မှာကား စာမူကိစ္စပင် ဖြစ်သည်။ ဂျပန် တက်မလာသေးမီ နှစ်က စာရေးသူသည် ဥပဒေတန်းကို စတင် တက်နေသည်။ အင်းဝကျောင်းဆောင် တွင် နေသည်။ ထိုနှစ်က တက္ကသိုလ် မဂ္ဂဇင်း စာတည်းမှာ မွန်လွန်းခိုင် ဖြစ်သည်။ သူနှင့် ခင်မင်သောကြောင့် စာရေးသူအား စာမူ လာတောင်း သည်။ ထိုအခါ စာရေးသူက ‘ကျွန်တော်က တစ်မျိုးဗျ၊ စာရေးရင် အယ် ဒီတာ ကြိုက်မှသုံး၊ အဲ သုံးရင်လည်း ကျွန်တော့်စာမူအတွက် စာမူခရမှဗျ၊ အဲဒါဟာ ကျွန်တော်ထားတဲ့ စည်းကမ်းပဲ။ ကျွန်တော်ကလည်း ကြိုက် သလောက် ရေးမယ်၊ စာမူခကိုလည်း ကျွန်တော့်ကို ကြိုက်သလောက် ပေးနိုင်သလောက်သာပေး၊ နည်းတယ် များတယ် ကြေးမများဘူး။ အဲ ဘာမှ မပေးရင်တော့ မရေးဘူးဗျ’ ဟု ပြော၏။ ထိုအခါ မွန်လွန်းခိုင်က ‘ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ် မဂ္ဂဇင်းက ကျောင်းမဂ္ဂဇင်းပဲဗျာ။ ဘယ်မှာ စာမူခ ပေးမလဲ။ ကလောင်စွမ်း ဝင်ပြီး ပြုရရင်တောင် ရေးတဲ့လူက အယ် ဒီတာကို လက်ဖက်ရည် တိုက်သေးသဗျ’ ဟု ပြော၏။ ထိုအခါ စာရေးသူ က ‘ဒါဖြင့်လည်း သဘောပဲဗျာ၊ ကျွန်တော်ကတော့ တစ်ခုခု တုံ့ပြန်ပြီးရမှ ကျွန်တော့်စာမူကို ပေးဖို့ စည်းကမ်းလုပ်ထားတာကို မဗျက်နိုင်ဘူး’ ဟု တင်းခံနေလိုက်၏။

မွန်လွန်းခိုင်မှာ မဂ္ဂဇင်းစာမူအတွက် အခက်အခဲ ရှိနေပုံရ၏။ ထို

ကြောင့် ‘ကဲဗျာ ... ခင်ဗျား ဘယ်တော့ ရေးပေးမလဲ၊ ကျွန်တော် ကြိုက်ရင် ခင်ဗျားကို ပေါင်မုန့်ထောပတ်သုတ်နဲ့ လက်ဖက်ရည် တိုက်မယ်’ ဟု အဆို ပြု၏။

‘ရေးပြီးသားတွေ တစ်ပုံကြီးပဲ၊ ရော့ ဟောဒီ ဖိုင်တွဲထဲမှာ ခင်ဗျား ကြိုက်ရာ တစ်ပုဒ်ကို ယူပြီး သုံးပေတော့’

ပြောပြောဆိုဆို စာရေးသူ အားအားရှိတိုင်း လက်ကမြင်းထားသော စာမူဖိုင်တွဲကြီးကို ပေးလိုက်၏။ မွန်လွန်းခိုင်က ဖိုင်တွဲကို သူ့အခန်းသို့ ယူသွား၏။ နာရီဝက်ခန့် ကြာသောအခါ မွန်လွန်းခိုင် စာရေးသူ၏ အခန်း သို့ ပြန်လာ၏။

‘လာဗျို့ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကို သွားရအောင်’ ဟု သူက ခပ်ပြုံးပြုံး ခေါ်၏။

‘ဘယ်လိုလဲဗျ၊ ဆိုစမ်းပါဦး’

‘ကြိုက်တဲ့စာမူ တွေပြီလေ၊ ကြိုက်တာတွေ သုံးလေးပုဒ်ပဲ၊ ဒါပေမဲ့ တစ်ပုဒ်ပဲ သုံးနိုင်မယ်’

မွန်လွန်းခိုင် သဘောတွေ့သွားသော စာမူမှာကား “သံသယသံသရာ” ဆိုသော စာမူ ဖြစ်သည်။ ထိုစာမူ၌ ပေးထားသော ကလောင်အမည်မှာ “အောင်မြင်” ဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်ထုတ် မိုးရာသီ တက္ကသိုလ် မဂ္ဂဇင်း၌ ပါသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ကောင်းကောင်း မမှတ်မိတော့ချေ။ ထိုစာမူအတွက် စာရေးသူသည် လက်ဖက်ရည်နှင့် ပေါင်မုန့်ထောပတ်သုတ် တစ်ခု စားသောက်ရပြီး ကပ်စတန် စီးကရက် တစ်လိပ်လည်း သောက်ရ လေသည်။

‘ကိုတင့်တယ် ဘိလပ်ကို မသွားချင်ဘူးလား’

စာရေးသူအား ဆရာက ခေါ်သည် ဆိုသဖြင့် အတွင်းဝန်ရုံးရှိ ဆရာ၏ ရုံးခန်းသို့ သွားရ၏။ ဆရာရှေ့မှောက်သို့ ရောက်သောအခါ၌ နေရာထိုင်ခင်း ရပြီးနောက် ခရီးရောက်မဆိုက်တွင်ပင် မေးမြန်းခြင်းခံရသော အထက်ပါ မေးခွန်းမှာ စာရေးသူ၏ တစ်သက်တာအဖို့၌ မေ့နိုင်စရာ မရှိသော မေးခွန်း တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်၍နေချေသည်။

‘သွားချင်တာပေါ့ ဆရာ’

စာရေးသူက ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ်မသိသေးမီပင် ခပ်ပေါ့ပေါ့ ဖြေလိုက်မိ၏။ ဆရာသည် စာရေးသူအား ရယ်စရာ ပြောနေသည်ဟု ထင်လိုက်မိ၏။ စင်စစ်တွင်ကား ဆရာသည် အရွတ်အနောက် အပျော်အပြက် ပြောလေ့ပြောထ လုံးဝ မရှိသလောက် ပကတိ စင်ကြယ်မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ပေသည်။

‘ကဲ သွားချင်တယ် ဆိုရင်တော့ ဟောဒီ ပုံစံတွေကို ဖြည့်ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ဆီ ပြန်ပို့ပေးတော့။ ဘယ်နေ့ သွားရမယ် ဆိုတာကိုတော့ သီတင်းနှစ်ပတ် အတွင်းလောက်မှာ သိရမှာပဲ ထင်တယ်။ ပြီးတော့ ခင်ဗျား ဦးခင်ဇော်တို့ဆီကိုလည်း သွားလိုက်ဦး။ ကျွန်တော် တယ်လီဖုန်းဆက်ပြီးတော့ ပြောထားတယ်။ သန်ဘက်ခါ နေ့ခင်း နှစ်နာရီထိုးလောက်ကို သွားရင် ကောင်းမယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ သူတို့ အားတယ်။ ခင်ဗျားအသံကို သွင်းယူလိမ့်မယ်’

ဆရာက ထပ်၍ ပြော၏။ ထိုအခါကျမှပင် စာရေးသူမှာ အဖြစ်မှန်ကို တဖြည်းဖြည်း နားလည်၍ လာရပေတော့သည်။

အဖြစ်မှန်ကား အခြား မဟုတ်၊ လန်ဒန်မြို့ ဘီဘီစီ အသံလွှင့်ဌာန တွင် အလုပ်လုပ်နေသော “ဘီလပ်ရောက်ဦးမင်း” ခေါ် ဦးအောင်မင်းမှာ စာရေးသူနှင့် ဂျပန်ခေတ်၌ တစ်ရုံးတည်း အလုပ်လုပ်ဖက် ဖြစ်သည်။ ဦးအောင်မင်းသည် အင်္ဂလိပ် ဘုန်းတော်ကြီး အက်ပယ်(လ်)တန်၏ အကူ အညီဖြင့် လန်ဒန်မြို့ ဘီဘီစီ အသံလွှင့်ဌာနသို့ သွားရောက်ကာ အမှုထမ်း လျက် ရှိနေသည်။ ဦးအောင်မင်းထံမှ စာရေးသူထံသို့ စာတစ်ဖောင် ရောက်လာဖူး၏။ ထိုစာမှာကား လန်ဒန် ဘီဘီစီ၌ အသံလွှင့်၍နေသော ဦးသောင်းခင်သည် များမကြာမီ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်တော့မည်ဖြစ်ရာ၊ တစ် နေရာ လွတ်လပ်တော့မည် ဖြစ်၍ ဘီလပ်သို့လာပြီး အလုပ်လုပ်ချင်ပါလျှင် စာပြန်ပါဟု ရေးသောစာပင် ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူ၏ ဤဘဝဖြစ်စဉ် မှတ်တမ်းကို လစဉ် ဆက်တိုက် ဖတ်ရှု လာခဲ့ကြသော စာဖတ်ပရိသတ်များ သိပြီးဖြစ်၍ နေကြပါသည်။ စာရေးသူ မှာ တက္ကသိုလ်ပညာကို သင်ကြားရာတွင် ဆွေမျိုးသားချင်းများ၏ အကူ အညီ အထောက်အပံ့ ကျေးဇူးကိုလည်း ခံယူခဲ့ရ၏။ ဒက်ဒီဗြူးဟု ဟိုစဉ် အခါက စာရေးသူတို့ ခင်မင်လေးစား မြတ်နိုးစွာ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသော ဆရာ ဦးဖိုးဗြူး (ပြည်ကျောင်းဆောင်) ၏ စောင်မခြင်းကိုလည်း ခံယူခဲ့ရ၏။ ထိုနည်းဖြင့် နယ်ကျောင်းဆရာကလေး ဖြစ်သွားကာ ယင်းသည်မှတစ်ဖန် ဂျပန်ခေတ် လှေစီး ကုန်သည်ဘဝ၊ စာပေနှင့် စာကြည့်တိုက် အရာရှိငယ် ဘဝ စသည်တို့၌ ကျင်လည်ခဲ့ပြီးနောက် ကက်စိဘီ လက်ထက် ပြန်ကြား ရေးဌာန၌ သင့်လျော်သော တစ်နေရာတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ရင်း အသက် ဓာတ်မီးကို မငြိမ်းအောင် မွှေးလာခဲ့ရသူ ဖြစ်လေရာ၊ ဘီလပ် တည်းဟူသော အင်္ဂလန်ကို ရောက်ဖူးရန်မှာကား အိပ်မက်မျှပင် မမက်ဝံ့သော အခြေအနေ မျိုး ဖြစ်၍နေခဲ့လေသည်။ ယခုကဲ့သို့ ဆရာဦးသန့်က မေးမြန်းခြင်း ခံလိုက် ရသောအခါတွင် မယုံကြည်နိုင်သလောက်လည်း ဖြစ်၍ သွားရ၏။ ဆင်ကန်း တောတိုး သဘောမျိုးဖြင့် ဇွတ်တိုး၍ သွားလိုက်ချင်သော စိတ်ကလည်း ရှိ၍နေ၏။

ထိုခေတ် ထိုအခါက အကြောင်းတရား နောက်ခံကလေး တစ်ခုကို ခရီးကြိုသဖြင့် ရေးချင်ပါသေးသည်။ ထိုခေတ်မှာ အောင်ဆန်း-မောင့် ဘက်တန် သဘောတူညီချက်များနှင့် အောင်ဆန်း-အက်တလီ စာချုပ်များ အရ မြန်မာနိုင်ငံမှ ပညာတော်သင် အများအပြားကို ဘီလပ်သို့ စေလွှတ်

နေကြသော ခေတ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်အခါက ဆရာဦးဘဂျမ်းမှာ သက်ရှိထင်ရှား ရှိ၍နေလေသေးသည်။ ဆရာဦးဘဂျမ်းက သူ၏ ကာတွန်း တစ်ခုထဲ၌ အဘက မောင်မြေစာအား အခြားလူတစ်ယောက်ကို လက် ညှိုးညွှန်ပြကာ ပြောဆိုသော စကားများကို စာရေးသူ မှတ်မိနေသေး၏။

အဘပြော။ ။ ‘ဟေ့ မောင်မြေစာ၊ တိုရွာမှာ ဒီလူဟာ အထူးခြားဆုံး လူပဲကွယ်’

မြေစာပြော။ ။ ‘ဘာပြုလို့လဲ အဘရဲ့၊ သူက ဘယ်လို ထူးခြား လို့လဲ’

အဘပြော။ ။ ‘ဒီလူက ဘယ်နိုင်ငံခြားကိုမှ မရောက်ဖူးဘူးကွယ်’

ဆရာ ဦးဘဂျမ်း၏ ကလိချက်ကလေးမှာကား နိုင်ငံခြားသို့ သွား၍ ပညာသင်ရမည့် လူများက ဓာတ်ပုံကလေးတွေ ကိုယ်စီနှင့် သတင်းစာ များတွင် “မည်သူ မည်ဝါသည် မည်သည့်နိုင်ငံသို့သွား၍ မည်သည့်ပညာကို သင်ကြားရန် မည်သည့် လေယာဉ်ပျံဖြင့် မည်သည့်နေ့ မည်သည့်နာရီတွင် မင်္ဂလာဒုံမှ ထွက်ခွာသွားတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း” ဟူသော သတင်းတို ကလေးနှင့်တကွ အချို့မှာ သတင်းစာများက သတင်းအဖြစ် ထည့်သွင်း ဖော်ပြပေးနေကြ၏။ အချို့မှာမူ ဂုဏ်လိုချင်ကြသောကြောင့် (ဝါ) သမက် ဖမ်းမည့် သမီးရှင်ကို ရှာဖွေသောအားဖြင့် လည်းကောင်း ပိုက်ဆံပေး၍ ထည့်သော “လူကြော်ငြာ” တွေ သတင်းစာ၌ တင်းကျမ်း ပါ၍နေ၏။ ထိုအချက်ကို စိတ်ထဲက တော်တော်ကလေး ရွစိရွစိ ဖြစ်နေဟန်တူသော ဆရာဦးဘဂျမ်းက အထက်ဖော်ပြပါ ကာတွန်းနှင့် သရော်ခဲ့လေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ နိုင်ငံခြားသို့ ဒလဟော သွား၍ နေကြသောသူများကို ဆရာ ဦးဘဂျမ်းက ညင်သာသော ဟာသကလေးဖြင့် သရော်၍၊ ကလော်၍နေဆဲ ခေတ်မှာပင် စာရေးသူမှာ ဆရာသမားများ၏ ကျေးဇူးကြောင့် လန်ဒန် ဘီဘီစီ၌ အမှုထမ်းသွားဖို့ရန် အခွင့်အလမ်းသည် မိုးပေါ်က ကျသလို ပေါ်ပေါက်၍ လာခဲ့ပေသည်။

ဤအခွင့်အလမ်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပုံမှာလည်း တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် ရှေးခေတ် တရုတ်နည်း ခပ်ဆန်ဆန်ကလေး ဖြစ်နေသည်ဟု လည်း စာရေးသူက ထင်မိ၏။ အကြောင်းမှာမူကား ထိုအချိန်လောက်တွင် စာရေးသူတို့၏ ကျေးဇူးရှင် ဆရာ (သူကြီးဂေဇက်) ဦးခင်မောင်မှာ အသက် အရွယ် ရလာပြီ ဖြစ်လျက် ပင်စင်ယူရအံ့ဆဲဆဲ ဖြစ်နေသည်။ ဆရာ ဦး

ခင်မောင် ပင်စင်ယူလျှင် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးဝန် (ပြန်ကြားရေး) ဦးစိန်ရွှက် (ပညာဝန်ထောက်ဟောင်း) က ဆရာဦးခင်မောင်၏ ပြန်ကြားရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးဝန် နေရာသို့ ရာထူးတက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ၌ ပြန်ကြားရေး ၂ ခု၏ လုပ်သက်ရင့်နေသော သူမှာ စာရေးသူ ဖြစ်၍နေသည်။ ဒုတိယ (၀၁) လက်လောက်ညွှန်ကြားရေးဝန် ရာထူးကို စာရေးသူက ချိန်မှန်းနိုင်သော အခြေအနေတွင် ရှိ၍နေသည်။ သို့သော် ထိုစဉ်အခါ၌ ဆာပေါ်ထွန်း အစိုးရ၏ နေရာသို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အစိုးရက တိုးဝင်လာပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ၌ အာဏာမရှိသေးမီ ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်၌ ရွှေတိဂုံ အလယ်ပစ္စည်း ညီလာခံကြီးအထိ အနစ်နာခံ၍ အလုပ် လုပ်ခဲ့သော ဝိုင်းတော်သားများကို အစိုးရ ရာထူးကြီးများတွင် ခန့်ထားရန် လျာထားချက်များကလည်း ရှိလာလေသည်။ ဤအချိန်များ၌ ဆရာတက်တိုး ၏ အခေါ်အရ “ညွှန်ကြားရေးဝန်ကလေး ပုလုကွေး” ဟု ဟာသဉာဏ် နှော့၍ ကလိခြင်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပြန်ကြားရေးဌာနအတွက် သတ်မှတ်ခြင်း ခံရ၏။ သို့သော် ပြန်ကြားရေးဌာန၌ အောက်ခြေက စ၍ လုပ်သက် ရင့်နေပြီဖြစ်သော စာရေးသူက ရှေ့မှ ကိုးလုံးကန့်လန့် ဖြစ်နေ၏။ အလုပ် သက်တမ်းအတိုင်း၊ စနစ်လမ်းစဉ်အတိုင်း ခန့်ရမည် ဆိုပါက လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးဝန် ရာထူးတွင် စာရေးသူအား (အကယ်၍ အကြီးအကဲများ အလိုရှိပါသော်) ထိုစဉ်အခါက ခန့်အပ်ရမည်မှာ မလွဲသာ မရှောင်သာ ဖြစ်၍ နေ၏။ သို့သော် နိုင်ငံရေးသဘောနှင့် ကြည့်လိုက်ပါကမူ ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်၌ အနစ်နာခံကာ ဆောင်ရွက်လာခဲ့သော အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြန်ကြားရေးဌာနတွင် ခန့်ထားရန် ရည်ရွယ်ထားကြလျက် ရှိ၍နေပေသည်။ ဤကဲ့သို့ နှစ်ဖက်စလုံး ငဲ့ညှာစရာတွေ ဖြစ်နေခိုက် ဘီဘီစီ အသံလွှင့် ဌာနက ဘာသာပြန် အသံလွှင့်ဌာနအတွက် ဒီဂရီရသော မြန်မာတစ်ယောက် အလိုရှိသည် ဟူသော ကမ်းလှမ်းချက်သည် မြန်မာအစိုးရ ပြန်ကြားရေး ဌာနသို့ ရောက်လာ၏။ ဤတွင် ဆရာဦးသန့်က စာရေးသူအား ဘီဘီစီသို့ သွားရောက်စေခြင်းအားဖြင့် အဆိုပါ ညွှန်ကြားရေးဝန်ကလေး ပုလုကွေး အား သူလိုချင်သော နေရာကို ဖဆပလက ပေးနိုင်မည် ဖြစ်၏။ စာရေးသူ ကလည်း မုန့်ဟင်းခါး နှစ်ပြားဖိုးနှင့် စာသင်လာရသူ ဖြစ်လေရာ ဘီလပ် ကိုလည်း ရောက်ရဦးမည်၊ ထို့ပြင် အင်္ဂလိပ် အစိုးရ၏ လခကိုလည်း ရဦးမည် ဖြစ်၍ ဆရာဦးသန့်၏ အကြံပေးချက်ကို မငြင်းမဆန်ပဲ လက်ခံ

လိုက်၏။ ဆရာဦးသန့်၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပင် ဘီဘီစီ အသံလွှင့်ဌာန မြန်မာပိုင်း၌ အမှုထမ်းရန် အစီအစဉ်မှာ သေချာ၍ သွားလေတော့သည်။ စာရေးသူမှာ မြန်မာအစိုးရ ပြန်ကြားရေးဌာနတွင် အမှုထမ်း၍ နေသော်လည်း စင်စစ်တွင်ကား LIEN ခေါ် အလုပ်ပြန်ဝင်ခွင့် မရှိသေးချေ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာအစိုးရ ပြန်ကြားရေးဌာနမှ အလုပ်ကို အပြီးအပိုင် နုတ်ထွက်လိုက်ရပေသည်။ နုတ်ထွက်လိုက်ရသော်လည်း ဝမ်းနည်းခြင်းကား မရှိလှ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဘီလပ်သို့ရောက်ပြီး အထက်တန်းပညာ တစ်ခုခုကို ဆက်၍သင်ပါက ကျိုက်ထီးရိုး ဘုရားဖူးကဲ့သို့ “ရှေ့တွင် တက်လမ်းအများကြီး ရှိသေးသည်” ဟု ဆိုနိုင်စရာ ဖြစ်နေ၏။ မတော်တဆ “တောက်တာ” ဘွဲ့တွေ၊ “မြေစာ” ဘွဲ့တွေကို မရဘဲနေမည်ဟု မည်သူက ကြိုတင်၍ ပြောရဲပါမည်နည်း။

ဤနည်းအားဖြင့် စာရေးသူသည် မှောင်ထဲသို့ ခုန်ချခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ အလင်းရောင်ရှိရာသို့ မျှော်ကြည့်ကာ တဖြည်းဖြည်း တွယ်၍ တက်ရသော ဘဝလမ်းစဉ်ဆီသို့ ဦးတည်ခဲ့ရပေသည်။

လန်ဒန် ဘီဘီစီသို့ အလုပ် လုပ်ကိုင်လိုကြောင်း လျှောက်လွှာနှင့် တကွ ဘီဘီစီမှ ပေးပို့လိုက်သော ပုံစံအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြည့်သွင်းကာ လန်ဒန်သို့ ပြန်ပို့လိုက်ရ၏။ မကြာမီ လန်ဒန် ဘီဘီစီမှ အလုပ်ခန့်စာ ရောက်၍ လာ၏။ ဘီဘီစီ အသံလွှင့်ဌာနသည် တော်တော်ကြီးပင် အလုပ်အကိုင် သေချာသောဌာန ဖြစ်၏။ သူတို့ ပေးပို့လိုက်သော ပုံစံဇယားများနှင့် ညွှန်ကြားချက်များမှာ များစွာ ကျနသောကြောင့် စာရေးသူ ဘီလပ်ကို သွားရေးမှာ အခက်အခဲ မရှိလှချေ။ ထို့ပြင် ထိုစဉ်အခါက မြန်မာအစိုးရ၏ နိုင်ငံခြားရေးဌာနတွင် ရွှေတောင် ဟိုက်စကူးကျောင်းမှာတုန်းက သင်္ချာဆရာ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ဆရာဦးလှအောင်မှာ အလုပ်ကြီးကြီး တစ်ခုကို လုပ်ကိုင်၍ နေလေရာ၊ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ရဖို့အရေးမှာ တော်တော်ကလေး လွယ်လင့်တကူ ဖြစ်ခဲ့၏။ တစ်ဖန် ယင်းသည် နိုင်ငံခြားရေးဌာနမှာပင် ဂျပန်ခေတ်က အလုပ်လုပ်ခဲ့ဖူးသော ယစ်မျိုးဌာန မင်းကြီး ဦးစောလှဖြူ၏ ဆွေမျိုးတစ်ဦးကပင် ရှိနေပြန်သောကြောင့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ရဖို့အရေးမှာ ပိုမို၍ လွယ်ကူ အဆင်ပြေသွားရပြန်ပေသည်။

ဤနေရာတွင် ရှေးက ဟာသကွက် တစ်ကွက်ကို သွား၍ တွေ့ကြုံရပြန်၏။ ယင်းသည်မှာကား အိပ်ပျော်နေသော ရုပ်သေး ကြိုးဆွဲတစ်ဦး

အား ဇာတ်ဆရာက 'ဟေ့ကောင် ... ထ ထ ... မင်းအလှည့် ကျပြီ' ဟု နှိုးလိုက်သော အခါ၌ ကြိုးဆွဲသည် အိပ်မုန်စုံများနှင့် ထ ကာ နီးရာအရပ်ကို ဆွဲ၍ ရပ်သေးစင်ရှေ့သို့ ထုတ်လိုက်၏။ ကြိုးဆွဲ၏ စိတ်ထဲ၌ သူသည် ဇာတ်လမ်းအတိုင်း ဘီလူးရုပ်ကို ကြိုးဆွဲရမည်ဟု ယူဆထား၏။ သို့သော် အိပ်ချင်မူးတူးနှင့် ဆွဲမိဆွဲရာ အရပ်ကို ဆွဲကာ နဂါးရုပ်ကို ပွဲစင်ပေါ်သို့ ထုတ်မိလျက်သား ဖြစ်နေ၏။ ကြိုးဆွဲသည် စင်အောက်ရှိ ဆိုင်းမှ ပတ်တုတ် ပေးလိုက်သောအခါ၌ ပတ်တိုက်စကားကို ဆိုရန် 'သယ်-ငါဟဲ့ ဘီလူး' ဟု ဆိုလိုက်၏။ သို့သော် သူ၏ စကားမဆုံးမီပင် သူ့မျက်စိများက သူ့ လက်၌ ကြိုးဆွဲနေသော အရပ်မှာ ဘီလူးရုပ် မဟုတ်ဘဲ နဂါးရုပ် ဖြစ်နေ သည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် "ငါဟဲ့-ဘီလူး" ဟု ဆိုရမည့်အစား 'သယ်- ဟယ်-ဟယ်-ငါဟဲ့ ဘီဂါး' ဟူ၍ ဖြစ်သွားရ၏။ စာရေးသူ၏ အဖို့တွင် လည်း "ငါဟဲ့ ဘီဂါး" နှင့်ပင် မြန်မာနိုင်ငံက ထွက်ခဲ့ရလေသည်။ အကြောင်း မှာမူ-

စာရေးသူသည် ကျောင်းနေသက်တမ်း တစ်ခုလုံး၌ စကောက်အဖွဲ့ တွင် ပါဝင်စဉ်ကနှင့် ဘောလုံး တစ်ခါတစ်ရံ ကစားသော အခါများမှလွဲ၍ ဘောင်းဘီ ဆိုတာကြီးကို မဝတ်ဖူးခဲ့ချေ။ ဘောင်းဘီရှည် ဆိုတာကို ရှမ်း ဘောင်းဘီလောက်သာ သိ၏။ နက်ကတိုင် ဆိုလား၊ နံကတိုင် ဆိုလား၊ အဲဒါကြီးကိုလည်း တစ်ခါမှ လည်ပင်းတွင် စည်းနှောင်ခြင်း မပြုခဲ့ဖူးချေ။ ဝတ်လည်း မဝတ်တတ်ပေ။ ဝေ့စကုတ် ဆိုသော ပသီကုလားများ ဝတ် သည့် လက်မပါသော အင်္ကျီတိုနန့်နန့်ကိုကား ရုပ်ရှင်ကားများ၌သာ မြင်ဖူး ခဲ့၏။ သို့သော် ဘီလပ်သို့ သွားရတော့မည်ဟူ၍ ဖြစ်လာသောအခါတွင် အဲသည် ဟာကြီးတွေကို မဝတ်လျှင် မဖြစ်ဟု ပြောကြ၏။ ဆိုကြ၏။ သို့နှင့်ပင် မရှိမဲ့ရှိမဲ့ ပိုက်ဆံကလေးဖြင့် နံကထိုင်တွေ၊ ဝေ့စကုတ်တွေ၊ ဘွတ်ခြေနင်းတွေကို ဝယ်ရလေသည်။

ကြံ၍ ပြောရဦးမည်။ စာရေးသူသည် ဤဘဝ တစ်ဆစ်ချိုးသို့ ရောက်ခဲ့သည့်တိုင် ကွင်းထိုးဖိနပ်၊ ဓားမောက်ဖိနပ်တို့နှင့်သာ ကြီးပြင်း လာခဲ့ရ၏။ အများဆုံးအားဖြင့် ကင်းဘတ်ဂျူးခေါ် အဝတ်ဖိနပ် သားရေစိမ်း ခံကိုသာ စကောက် ဘဝတုန်းက စီးခဲ့ဖူး၏။ ထို့ကြောင့် ဘွတ်ဖိနပ် ဆိုတာ ကြီးကို စီးရသောအခါ၌ စာရေးသူမှာ ခြေထောက်က ခြေလှမ်းတိုင်း အသံ နှစ်သံ ထွက်၍နေလေသည်။ ထိုအသံများမှာကား အခြား မဟုတ်ချေ။

ဗုဒ္ဓကဏ္ဍ

ငယ်စဉ်ကတည်းက ဘွတ်ဖိနပ် စီးလေ့စီးထ ရှိ၍လာကြသော သူများသည် ခြေလှမ်းလိုက်လျှင် ဖိနပ်သံက “ဒေါက်-ဒေါက်” နှင့် မြည်လေသည်။ စာရေးသူ၏ အဖို့တွင်ကား ဘွတ်ဖိနပ်ကို မစီးစဖူး စီးရသောကြောင့် ဖိနပ် သံမှာ “ဒေါက်” တစ်လုံးတည်း မမြည်တော့ဘဲ “ဒေါက်မြတ်-ဒေါက်မြတ်” နှင့် မြည်၍ နေလေသည်။ “ဒေါက်” မှာ ဖနောင့်ကျသံ ဖြစ်၍၊ “မြတ်” မှာ ခြေဖဝါးကျသံ ဖြစ်၏။

“ဒေါက်မြတ်-ဒေါက်မြတ်” နှင့်ပင်၊ ခပ်တည်တည်နှင့်ပင် ပန်းဆိုး တန်း ဆိပ်ကမ်းသို့ နံကထိုင်တွေ၊ ဝေ့စကုတ်တွေနှင့် ဆင်းသွားရ၏။ ရေးရ ပေဦးမည်။ နှစ်မှာ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ လမှာ နိုဝင်ဘာလ၊ ရက်မှာ လဆန်း ၈ ရက်နေ့ ဖြစ်၏။ အင်္ဂလန်သို့ရောက်လျှင် ဆောင်းရာသီ အလွန် ဆိုးရွား နေလိမ့်မည်ဟု ရောက်ဖူး ပေါက်ဖူးသူတို့က သတိပေးကြ၏။ အဝတ် ထူထူ ယူသွားရန်လည်း သတိပေးကြ၏။ သို့သော် အချို့ကမူ ‘ဟိုကို ရောက်မှ ခင်ဗျားဝတ်စုံကို ချုပ်ဗျ။ မြန်မာပြည်က အထွက်မှာတော့ ဖြစ် သလိုသာ ဝတ်သွား။ အလကား ငွေကုန်သိပ်မခံနဲ့။ ဘီလပ်က လန်ဒန်မှာ မိန်းမအဝတ်အစားတွေ မပြောထားနဲ့၊ ယောက်ျား ဝတ်စုံတွေတောင် တစ်နှစ် အတွင်းမှာ ဖက်ရှင် သုံးလေးမျိုး ပြောင်းနေသဗျ။ ဒီက ခင်ဗျား ချုပ်သွားတဲ့ အဝတ်အစားတွေဟာ ဟိုရောက်ရင် ကော့ဂလဲ ဖက်ရှင်တွေ ဖြစ်နေမှာ။ လန်ဒန်ကျမှ ချုပ်ရင်ချုပ်၊ မချုပ်ရင်လည်း ချုပ်ပြီးသားတွေ အဆင်သင့် ဝယ်လို့ရတယ်။ ခင်ဗျား ဒီက အခံသား ဆိုတာကို ချုပ်သွားရင် ပိုက်ဆံသာ ကုန်မယ်။ ဟိုကျတော့ နထို့ပလိုဖက်ရှင် ဖြစ်နေလိမ့်မယ်’ ဟု ဦးပုည လုပ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူသည် ပန်းဆိုးတန်းနားက MIRZA မာရ်ဇာ ဝတ်စုံချုပ်ဆိုင်မှ ဝတ်စုံ ဈေးပေါပေါကို ချုပ်၍ ဝတ်သွားရ၏။ ချုပ်သွားရာ၌ ငွေကြေးကလည်း များများ မတတ်နိုင်သောကြောင့် R.A.F အင်္ဂလိပ် လေတပ်သားများ ဝတ်စုံချုပ်သော သက္ကလတ် အပါးစား ပြာ နှမ်းနှမ်း အရောင်ကို သွားချုပ်မိ၏။ ထိုသက္ကလတ် အပါးမှာ သိုးမွေး နည်း၍ ဝါက များ၏။ ဗြိတိသျှ ဘုရင့်လေတပ်သားများ ပူအိုက်သော တိုင်းပြည်၌ ဝတ်စုံချုပ်၍ ဝတ်ရန် စစ်တပ်က ထုတ်ပေးသော အထည်စမျိုး ဖြစ်၏။ ဗြိတိသျှ လေတပ်သားတွေ ဘိုင်ကျ၍ မာရ်ဇာ အဝတ်ချုပ်ဆိုင်သို့ တိတ်တိတ် ခိုးထုတ် လာရောင်းသော ဖျင်စမျိုး ဖြစ်လေသည်။ ထိုသက္ကလတ် ပြာနှမ်းနှမ်း ဝတ်စုံမှာ ပါးသော်လည်း ကုတ်အင်္ကျီကို နပ်စေ့အောင် မဝတ်

ပူးသော စာရေးသူ၏အဖို့၌ ဝေစကုတ်ခေါ် ခါးပြတ်အင်္ကျီပါ သုံးထပ်
ဝတ်ထားရ၍ နီဝင်ဘာ နံနက်စောစောကြီးတွင်ပင် ချွေးဒီးဒီးကျ၍ နေရ
လေသည်။

စာရေးသူ၏ မိသားစုက ပုဇွန်တောင် ဆိပ်ကမ်းအထိ လိုက်ပို့ကြ
သည်။ အချိန်မှာ နံနက် ၆ နာရီလောက် ရှိသေး၏။ နီဝင်ဘာ၏ မြစ်
လေအေးက တိုက်ခတ်နေသည်။ သို့သော် စာရေးသူမှာ မိသားစုနှင့်တကွ
ဒီခင်နိုင်ငံကို အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ခွဲခွာရတော့မည် ဖြစ်သောကြောင့်
ရင်ထဲ၌ ပူလောင်၍ နေပေသည်။ “ဟယ် ... ယောက်ျားကပဲ၊ ဘဝရဲ့
စွန့်ပေးခန်း တစ်ရပ်ပေပါ!” ဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် စိတ်တင်းကာ ဘီအိုအေစီ
လေယာဉ်ကုမ္ပဏီမှ ပေးသော ပလတ်စတစ်အိတ် အပြာကလေးကို လွယ်
လျက် ခပ်ခပ် ဗောတံတားတစ်ခု၌ အသင့်တွေ့ရသော အကြို မော်တော်
ဘုတ်ကလေး တစ်စင်းပေါ်သို့ ဆင်းရလေသည်။ စာရေးသူ၏ အဝတ်
ဆေးထွား နှစ်လုံးမှာကား ဘီအိုအေစီ လေကြောင်းကုမ္ပဏီ၏ ပစ္စည်းလက်ခံ
ဌာနသို့ ယခင်တစ်ရက်ကပင် အပ်နှံထားပြီး ဖြစ်သည်။ သို့ အပ်နှံစဉ်
ကပင် လေယာဉ်ပျံ လက်မှတ်၊ ခရီးတစ်လျှောက် အသေးသုံးပိုက်ဆံ ကူပွန်
ပေါင်စတာလင် နှစ်ဆယ်ဖိုး ရထားပြီး ဖြစ်သည်။

ဆိပ်ကမ်း၌ စာရေးသူတို့အား မြစ်လယ်၌ ကျောက်စွဲ၍နေသော
ဘီအိုအေစီ ရေယာဉ်ပျံအထိ သယ်ဆောင်သွားမည့် မော်တော်ဘုတ်ကလေး
ကို ငေးရှု၏။ ထိုနေရာအထိ ရန်ကုန်ရှိ ဘီအိုအေစီ ပင်မရုံးကြီးမှနေ၍
သူတို့၏ နှစ်ထပ် ဘတ်စ်ကား အပြာကြီးနှင့် လိုက်ပို့ပေးသည်။

‘ကိုင်း ... သွားတော့မယ်’

လိုက်၍ပို့သော မိသားစုကို နှုတ်ဆက်ပြီးနောက် စာရေးသူသည်
သူတို့တစ်တွေကို တစ်ချက်မျှ ငေးစိုက်၍ ကြည့်နေမိ၏။ ပြီးမှ မော်တော်
ဘုတ်အတွင်းသို့ ဆင်းခဲ့ရလေသည်။ မကြာမီပင် မော်တော်ဘုတ်ကလေး
စ၍ ထွက်၏။ စာရေးသူ၏ မိသားစုသည် ဆိပ်ခံတံတားပေါ်၌ တဖြည်း
ဖြည်း ဝေး၍ ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

မော်တော်ဘုတ်ကလေးသည် သန်လျက်စွန်းဆီ၌ ကျောက်စွဲကာ
ဆိုက်ကပ်ထားသော ဘီအိုအေစီ ရေယာဉ်ပျံဆီသို့ တအားကုန် ပြေး၍
နေ၏။ နေ့ကုန်ဆိပ်ကမ်း၏ ကျက်သရေဆောင် အဆောက်အအုံကြီးများ
သည်ကား တဖြည်းဖြည်း ဝေးသည်ထက်ဝေး၍ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြလေတော့

သည်။ ကိုယ့်တိုင်းကိုယ်ပြည်မှ ခွဲခွာရပေတော့မည် ဟူသော အသိက စာရေးသူအား ရင်ထဲတွင် တလှိုက်လှိုက် ဖို၍လာစေပေသည်။ သို့သော် ဘဝ၏ ခြေလှမ်းတစ်လှမ်းကိုကား ပြတ်ပြတ်သတ်သတ် လှမ်းလိုက်မိ ပေပြီ။ နောက်သို့ဆုတ်၍ မရနိုင်တော့။ ယုတ်စွအဆုံး သူတစ်ပါး၏ နိုင်ငံ ၌ သုံးနှစ်တာ သွားရောက် နေထိုင်ကာ ပရိယေသနကို ရှာဖွေရပေတော့ မည် ဖြစ်လေသည်။

မော်တော်ဘုတ်ကလေးသည် ဘီအိုအေစီ ရေယာဉ်ပျံကြီး အနီးသို့ တဖြည်းဖြည်း ယှဉ်၍ ကပ်လိုက်၏။ ခရီးသည်များသည် ကိုယ့်လွယ်အိတ် ကလေးတွေ ကိုယ်စီနှင့် အသင့် ပြင်ဆင်ထားကြရပြီး မော်တော်ဘုတ်နှင့် ရေယာဉ်ပျံတို့ တွဲမိသောအခါ၌ နောက်ဘက်ပေါက်ကနေ၍ ရေယာဉ်ပျံ ပေါ်သို့ တက်ကြရလေတော့သည်။ ရေယာဉ်ပျံ ဝမ်းထဲမှနေ၍ အပြာရောင် ဝတ်စုံနှင့် ရေယာဉ်မယ်ကလေးက စောင့်ကြို နေရာချထားပေး၏။ စာရေးသူ ရရှိသော နေရာမှာကား ပြတင်းပေါက်နှင့် ကပ်၍နေသော နေရာဖြစ်ကာ၊ ရေယာဉ်ပျံ အမြီးပိုင်းဘက်တွင် ရှိလေသည်။ စာရေးသူနှင့် တွဲ၍ ထိုင်ရ သောသူမှာကား (နောက်မှ သိရသည်မှာ) တရုတ်ပြည်တွင်း စစ်သတင်း များကို ထောက်လှမ်းပြီး ဟောင်ကောင်မှ လန်ဒန်သို့ ပြန်လာသည့် အင်္ဂလိပ် သတင်းထောက်တစ်ဦး ဖြစ်နေ၏။ သူ၏ အဝတ်အစားများမှာကား အမျိုး အစား ကောင်းလွန်းလှပေသည်။ စာရေးသူ ဝတ်ထားသော ဝတ်စုံနှင့် စာလျှင် သူ၏ဝတ်စုံမှာ ဘန်ကောက် လုံချည်နှင့် ဂျပန်ခေတ် ချည်ကြမ်း လုံချည်လောက် ကွာခြား၍နေ၏။ သို့သော် မတတ်နိုင်ပြီ။ လန်ဒန်ကို ရောက်မှ လန်ဒန်တွင် ရောက်နေနှင့်ပြီး ဖြစ်သော မြန်မာအမျိုးသားများနှင့် တိုင်ပင်ကာ ဝတ်စုံသစ်များ ချုပ်ရပေတော့မည်ဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကို စိတ်ဖြေ ရလေသည်။ “ဒီဝတ်စုံကို ဝတ်ရလှလျှင် လေးရက်ပေါ့” ဟု စိတ်က တေး ထားရ၏။ အင်္ဂလိပ် သတင်းထောက်က စာရေးသူအား ကြည့်ကာ တစ်ချက် ပြုံး၏။ ပြီးလျှင် ဘာမှ မပြောတော့ဘဲ အိပ်ငိုက်၍ နေလေတော့သည်။

ထိုခဏ၌ ရေယာဉ်ပျံ ပန်ကာ ၄ လုံးတို့ တစ်လုံးပြီး တစ်လုံး လည်ပတ်လာကြ၏။ စက်စမ်းသည့် သဘောဖြင့် ပန်ကာများကို စက်ကုန် နှိုး၍ လည်စေ၏။ နားပွင့်မတတ်ပင် ဖြစ်ရလေတော့သည်။ ရေယာဉ်ပျံကား မထွက်သေး။ ရေယာဉ်မယ်ကလေး တစ်ဦးက ရေယာဉ်ပျံ လက်မှတ်နှင့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို လာတောင်း၍ ပေးလိုက်ရ၏။ ပြီးလျှင် ထိုကလေးမ

ကပင် ဝါဂွမ်း အထုပ်ကလေး တစ်ထုပ်နှင့် ချိုချိုထုပ်ကလေး လာပေး၏။ မကြာမီပင် “ဆေးလိပ် မသောက်ပါနှင့်၊ ခါးပတ် ပတ်ထားပါ” ဆိုသော မီးရောင် စာတန်းကလေးက ပေါ်လာ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုစာတန်းကလေး ၏ အမိန့်အတိုင်း လိုက်နာရလေတော့သည်။

ထိုအခိုက်အတန့်တွင် စာရေးသူသည် ရင်ထဲ၌ နှင့်၍နေသော ဝေဒနာ နှင့်တကွ စိတ်ထဲတွင် နှင့်၍နေသော ဝေဒနာ နှစ်မျိုးစလုံးကို တစ်ပြိုင်နက် တည်း ခံစား၍နေရ၏။ ရေယာဉ်ပျံ၏ စက်သံကြောင့် နားများမှာ တဖြည်းဖြည်း အူ၍လာလေရာ အခြား ခရီးသည်တွေ လုပ်ပုံကို တစေ့တစောင်း အကဲခတ်ရင်းက သူတို့နည်းတူပင် နားထဲသို့ ဝှမ်းဆို့ရ၏။ ပြီးလျှင် အထုပ် ကလေးထဲက ချိုချိုကို စက္ကူပတ်ခွာကာ ပါးစပ်၌ ထုံ၍ မြို့နေရ၏။ တံတွေးကို မျို၍ချလိုက်မှ အူ၍ ပိတ်နေသော နားထဲသို့ ရေယာဉ်ပျံ စက်သံက ဝေါခနဲ ညံ့စွာ ဝင်၍လာလေတော့သည်။ ပြီးလျှင် နားတွေ အူကာ ပိတ်၍သွားပြန်၏။ တံတွေးမျိုချမှ ပြန်ပွင့်လာပြန်သည်။ သည်လို နေရင်းကပင် ရေယာဉ်ပျံသည် တရွေ့ရွေ့ လှုပ်ရှားလာ၏။ မှန်ပြတင်းမှ ကြည့်လိုက်ရာ ရေယာဉ်ပျံသည် သမ္ဗန်ကလေး၊ မော်တော်ဘုတ်ကလေး များကို ရှောင်ရှားကာ ပျံတက်ရန် အားယူစ ပြုနေသည်ကို သတိထားမိ လေသည်။

ရေယာဉ်ပျံ၏ စက်သံသည် ယာဉ်တစ်စီးလုံး တုန်လာအောင် မြည် ဟည်းလျက်ဖြင့် တက်လာ၏။ စက်သံမှတစ်ပါး ဘာသံကိုမှ မကြားရ တော့ပြီ။ သို့သော် မှန်ပြတင်းမှ ကြည့်လိုက်သော အခါတွင်မူကား ရေ ယာဉ်ပျံသည် တော်တော် လျင်မြန်စွာ ပြေးလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရလေ တော့သည်။ ရေယာဉ်ပျံသည် တဖြည်းဖြည်း မြန်သည်ထက် မြန်၍လာ၏။ လက်ဦး၌ ရန်ကုန်မြစ်၏ လှိုင်းအိများနှင့် ရေယာဉ်ပျံ၏ ဝမ်းဗိုက်တို့ ... ဒရုံး ... ဒရုံး ... အသံများကား ပွတ်၍ ပွတ်၍ တိုက်နေသော အသံနှင့် အတွေ့ကို ရိတ်သိမ်းပြီးစ လယ်တော၌ လှည်းလမ်းပေါက်စ လှည်းစီးရစဉ် အခါကလို ခံစား၍နေ၏။ ခဏကြာသောအခါ ရေယာဉ်ပျံ၏ ဝမ်းဗိုက် ဆီမှ ဘာသံမှ မကြားရတော့ပြီ။ စက်သံသာလျှင် တဟီးဟီး မြည်၍နေ၏။ လေပြင်ပေါ်သို့ ပျံတက်ခဲ့လေပြီ တကား။

ရေပြင်နှင့် မြေပြင်တွင် မြင်ရသော အဆောက်အအုံများသည် တဖြည်းဖြည်း နိမ့်သည်ထက် နိမ့်ကာ သေးငယ်သွားကြကုန်၏။ စာရေးသူ

၏ ရင်ထဲ၌လည်း တစ်စုံတစ်ခုသည် နက်ရှိုင်းစွာ နိမ့်ဆင်းသွားလျက် ရှိနေလေသည်။ အောက်ဘက်သို့ ငုံ့ကြည့်မိစဉ် ရွှေတိဂုံ စေတီတော်ကြီးကို လျှပ်ပြက်သကဲ့သို့ ကွက်ခနဲ မြင်လိုက်ရပြီးနောက် မကြာမီ ပျောက်ကွယ် သွား၏။ ရေယာဉ်ပျံသည် ကွေ့လိုက်ကာ အနောက်မြောက်ဘက်ဆီသို့ ဦးတည်၍ ပျံသန်းလျက် ရှိနေပေပြီ။ နားတွေတွင် ဝမ်းတွေ ဆိုထား သော်လည်း ယာဉ်၏ စက်သံမှာကား တဝီဝီပင် မြည်၍နေ၏။ နားအူလျှင် အသံတိမ်၍နေလျက် ချိုချဉ်ကိုမြို့ကာ၊ တံတွေးကို မျိုချလိုက်သောအခါ၌ နားပွင့်ကာ စက်သံသည် ရုတ်တရက် မြည်ဟည်းလာလေတော့သည်။

ရန်ကုန်သည် နောက်တွင် ကျန်ခဲ့၏။ ရေယာဉ်ပျံသည် ကောင်းကင် မှနေ၍ မြစ်ကြီး မြစ်ငယ် အသွယ်သွယ်တို့ကို ဖြတ်ကျော်လျက် ရှိနေသည်။ ပဆစ်အိမ်နှင့်တူသော လယ်ကွက်ကလေးများကို အမြင့်မှစီး၍ မြင်နေ ရသည်။ စာရေးသူသည် ကိုယ့်နိုင်ငံမှ ကိုယ် ခွာရတော့မည် ဟူသော အသိကြောင့် ရင်ထဲ၌ ပူလောင်၍ လာရပြန်ချေသည်။ သို့သော် လယ်ကွက် များကို လွန်ခဲ့သောအခါ၌ မိကျောင်းကြီး တစ်ကောင်၏ ကျောကုန်းနှင့် တူသော အနောက်ရိုးမ တောင်တန်းကြီးကို ဖြတ်ကျော်နေရပြန်၏။ စာရေး သူသည် ရိုးမတောင်ကြီးများကို အပေါ်မှစီး၍ ပထမဆုံးအကြိမ် မြင်ရခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အံ့သြစိတ်လည်း ပေါ်မိ၏။ ကြောက်စိတ်လည်း ပေါ်မိ၏။ စာရေးသူ ထိုင်နေသော ယာဉ်မှန်ပြတင်းဘက်မှ မြင်၍နေရသော ပန်ကာ နှစ်လုံးတို့ကလည်း မွတ်၍နေအောင် လည်၍နေ၏။ အကယ်၍များ ဤ ပန်ကာများ ရပ်သွားလျှင် ဘယ့်နှယ်လုပ်ပါ့ဟု တွေးကာ ရင်ထဲကလည်း မသက်သာလှပေ။ သို့သော် “ဟယ် ငါတစ်ယောက်တည်း အသက် ရှိ သလား၊ တခြား ခရီးသည်တွေလည်း အပါသားပဲ၊ ဖြစ်စရာရှိလည်း တူတူ ပဲပေါ့” ဟု သဗ္ဗေသတ္တာ ကမ္မသကာ သဘောထားလိုက်ရလေသည်။ မထား လျှင်လည်း ဘာမျှ မတတ်နိုင်တော့ပြီ။ “ဒီရေယာဉ်ပျံ တစ်စင်းကို ဆယ်သိန်း သိန်းနှစ်ဆယ် အကုန်ခံပြီး လုပ်ထားတာပဲ၊ တော်ရုံ တန်ရုံနဲ့တော့ မဟုတ် တမ်းတရမ်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ စိတ်မချရရင် သူတို့ကော မောင်းရဲပါ့မလား” ဟု ဇွတ်တွေးပစ်လိုက်ရပြန်လေသည်။ သို့သော် ရင်အထိတ်ကား မပျောက် နိုင်သေးပေ။

ခဏကြာသောအခါ၌ တောင်တန်းကြီးများကို ကျော်လွန်ကာ ဆင် ခြေလျှော သစ်တောကြီးများကို မြင်ရကာ ရခိုင်ရိုးမကို ရေယာဉ်ပျံ လွန်၍

လာခဲ့ပြီဟု တွေးလိုက်မိသည်။ ထိုနောက်တွင်ကား ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်း ဒေသကို မြင်ရကာ ဆယ်မိနစ်ခန့် ကြာမည်လား မသိ။ ယင်းသည့်နောက် တွင်ကား ရေယာဉ်ပျံသည် ကမ်းခြေကိုလွန်ကာ ပြာလှဲသော ဘင်္ဂလား ပင်လယ်အော် ရေပြင်ပေါ်သို့ ဖြတ်၍ ပျံသန်းတော့၏။ စီးလာသော ယာဉ် မှာ ရေယာဉ်ပျံ ဖြစ်၍ အကြောင်းတစ်ခုခုရှိလျှင် ရေထဲ၌ လွယ်ကူစွာ ဆင်းနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း သိရကာ၊ စိတ်ထဲက ပူပန်သောကမာ အတော် ကလေး အေး၍ သွားလေသည်။

ကိုယ့်အသက်ဘေးအတွက် ကိုယ့်စိတ်က အေးချမ်းစ ပြု၍ လာသော အခါကျမှပင် စာရေးသူ၏ စိတ်သည် ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသော မိသားစုထံသို့ ရောက်သွားရပြန်လေတော့သည်။ သို့ရောက်သွားရခြင်းမှာကား အခြား ကြောင့် မဟုတ်၊ လေယာဉ်မယ်ကလေး ဘယ်နေရာကမှန်းမသိ ပေါ်လာ ပြီးလျှင် စီးကရက် သေတ္တာလေးကို ဖွင့်လျက်သား ကိုင်ကာ ဆေးလိပ်၊ မီးခြစ်တို့ဖြင့် ဧည့်ခံနေသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ “ခါးပတ် ပတ်ထားပါ၊ ဆေးလိပ်မသောက်ပါနှင့်” ဆိုသော မီးစာတန်းကလေးကလည်း ပိတ်၍ သွားပေပြီ။

‘ယခု ဆေးလိပ်သောက်နိုင်ပါပြီ၊ မြန်မာ့ကမ်းခြေက လေးမိုင် ကျော် လွန်လာပြီမို့ ယစ်ရွှေရည်များလည်း အကောက်အခွန်လွတ် ဝယ်ယူနိုင် ပါပြီ။ နံနက်စာကို ကာလကတ္တား မရောက်ခင် ကျွေးပါလိမ့်မယ်’

လေယာဉ်မယ်ကလေးက ခရီးသည်များအား တစ်ဦးစီ လိုက်၍ ပြောနေ၏။ ထို့ကြောင့် သူကမ်းလာသော စီးကရက်တစ်လိပ်ကို ယူကာ သူ ခြစ်ပေးသော ဓာတ်မီးခြစ်တွင် မီးညှို့လိုက်ရ၏။ ပြီးလျှင် ‘ဝိစကီ ရမလား’ ဟု မေးလိုက်ရ၏။ ‘ရပါတယ်ရှင်၊ ဂျော်နီဝါကား ဝိစကီ ရပါ တယ်’ ဟု မိန်းကလေးက ပြန်၍ဖြေ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိစကီ မှာလိုက်၏။ များမကြာမီပင် ထိုမိန်းကလေးသည် မြန်မာ အယူသီးသူတို့ နတ်တင် ကြသော လေးလက်မခန့် အမြင့်ရှိသည့် တစ်ခွက်စာ ဂျော်နီဝါကား ပုလင်း ကလေးကို ဖန်ခွက်နှင့်အတူ ယူလာ၏။ ဖန်ခွက်ထဲ၌ လေးထောင့်ပုံ ရေခဲ တုံးကလေး သုံးတုံးနှင့် ဆိုဒါဆိုင်ဖွန် တစ်ခုလည်း ပါလာ၏။

ပုလင်းငယ်ထဲမှ ဝိစကီကို ဖန်ခွက်ထဲသို့ သွန်ထည့်လိုက်ရပြီး ဆိုဒါ အနည်းငယ် စပ်လိုက်ရ၏။ ထိုစဉ်တွင် မိန်းကလေး၏ လင်ပန်းထံ၌ “ဝိစကီ-၂ သျှိုလင်ခွဲ” ဟူသော ဘီ(လ်) စာရွက်ကလေးကို တွေ့သောကြောင့်

ခရီးဆောင် ချက်လက်မှတ် စာအုပ်ထဲမှ ငါးသျှိုလင်တန် လက်မှတ်တစ်စောင်ကို ဆုတ်ပေးလိုက်ရ၏။ မိန်းကလေး ခဏထွက်သွားပြီးနောက် ဒဂါးပြားတစ်ပြားကို လင်ပန်းနှင့် ထည့်ယူလာကာ ပြန်ပေး၏။ ထိုဒဂါးပြားမှာ ဂျော့ခေါင်းဒဂါးလောက် ကြီး၏။ ကောက်ယူကာ ကြည့်လိုက်ရာ ဂျော့တံဆိပ် ခေါင်းတစ်ဖက်နှင့် ကရောင်းတစ်ဝက် ပြားတစ်ပြား ဖြစ်နေသည်။ တစ်ကရောင်းမှာ ငါးသျှိုလင် တန်လေရာ၊ အရက်ဖိုး နှစ်သျှိုလင်ခွဲ ကျ၍ အကြွ နှစ်သျှိုလင်ခွဲ ပြန်၍အမ်းကြောင်း သိရ၏။ ဤအကြိမ်သည် အင်္ဂလန်သုံးငွေ ဒဂါးကို စ၍ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကိုင်ဖူးခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကရောင်းတစ်ဝက် ဒဂါးပြားကို အထူးအဆန်း ကောက်ယူ၍ ကြည့်ရင်းက စာရေးသူ၏ စိတ်သည် ရန်ကုန်တွင် ကျစ်ရစ်ခဲ့သော သားကလေး “ဘိုကြီး” ထံသို့ ပြန်ရောက်သွားလေသည်။ ကရောင်းတစ်ဝက် ငွေဒဂါးပြားကို ကြည့်ရင်း “ငါ့သားကို ဒီဒဂါး ဖောက်ပြီး ခါးမှာ ဆွဲပေးလိုက်ရရင်” ဟု မဆီမဆိုင် တွေး၍ နေမိလေသည်။ စာရေးသူ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ထားရစ်ခဲ့ရသော သားကလေး “ဘိုကြီး” သည် နာမည်နှင့် “လိုက်” အောင်အသား ညိုညိုမောင်းမောင်း ဝဝတုတ်တုတ် ချစ်စရာကောင်းလှ၏။ ဖခင်ကိုလည်း အလွန် ချစ်၏။ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်းသို့ မိသားစု လိုက်ပို့စဉ်က သူလည်း ပါလာသည်ကို စာရေးသူ မြင်ယောင်၍ နေမိသည်။ စာရေးသူ မော်တော်ဘုတ်ပေါ်သို့ တက်သောအခါ သားကလေး ဘိုကြီးက ‘ဖေဖေ ... မုန့်ဝယ်ခဲ့’ ဟု မှာလိုက်သေး၏။ သားကလေးကား ဖခင် မည်မျှ ရှည်လျားသော ခရီးကို သွားမည်ဟု မသိရှာချေ။ ထိုစဉ်တွင်ပင် စာရေးသူ ကလည်း သားကလေး ကိုယ်တိုင်သည်လည်း မည်မျှ ဝေးကွာသော ခရီးကို သွားလိမ့်မည်ဟု မသိခဲ့ချေ။ သူ သွားရမည့် ခရီးကား ဝေးလှချေသည်။ အကြောင်းမှာမူကား စာရေးသူ နိုင်ငံခြားသို့ ရောက်သွားပြီးနောက် တစ်နှစ်ခန့် ကြာသောအခါတွင် သားကလေး ဘိုကြီးသည် နမိုးနီးယားရောဂါနှင့် ဆုံးပါးခဲ့ရှာပေသည်။ ထိုအကြောင်းကို ဇနီးသည်က ဖုံးထား၍ စာရေးသူ မြန်မာပြည်သို့ သုံးနှစ်ကြာ၍ နိုင်ငံခြား ခွင့်နှင့် ပြန်လာခါမှ အကြောင်းစုံ သိရတော့၏။ ထိုအခါတွင်မူကား ... ဖေဖေ ဝယ်လာခဲ့သော မုန့်ကို သားကလေး ဘိုကြီး မစားရတော့ချေ။

စာရေးသူ စီးနင်း လိုက်ပါလာခဲ့သော ဘီအိုအေစီ လေယာဉ်ပျံသည် မြန်မာ့ပိုင်နက် ဖြစ်သော ဘင်္ဂလား ပင်လယ်အော် ရေအယာမ်ကို ဖြတ်ကျော်ကာ ပင်လယ်ရေပြင်ထက် ပေ သုံးထောင် ကျော်ကျော်လောက်က ပျံသန်း၍ နေပေပြီ။ ရေယာဉ်ပျံနှင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်တို့၏ အကြားတွင် လေလွှာ သာလျှင် ရှိပေရာ မတော်တဆများ တစ်ခုခုဖြစ်လျှင် ဆိုသော စိုးရိမ်ချက်က ပေါ်ပေါက်လာ၏။ ရေယာဉ်ပျံပင် ဖြစ်စေကာမူ အကယ်၍ တစ်ခုခု ဖြစ်က ဝမ်းဗိုက်နှင့် ရှုပ်ထိုးဆင်းပြီး သေကံမရောက်က ဒဏ်ရာရရုံလောက်နှင့် သက်သာနိုင်ပေသေးသည်။ ယခုမူကား ရေယာဉ်ပျံသည် ဘင်္ဂလား ပင်လယ်အော် ရေပြင်ပေါ်၌ ပျံသန်း၍နေပြီ ဖြစ်လေရာ၊ အကယ်၍သာ ရေယာဉ်ပျံ ပျက်ပါက စာရေးသူတို့လို ပါမ္မားအား ဘယ်မေခလာကမှ လာ၍ ကယ်တင်နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ဟု တွေးကာ ကြက်သီး ထ ရသလိုလို၊ ရင်တဖိုဖို ဖြစ်၍ နေရပြန်လေသည်။ ဤကား အပိုသက်သက် သောက ဖြစ်၏။ ရေယာဉ်ပျံသည် ရေပြင်ပေါ်၌ ပျက်ပါက လေယာဉ်ပျံထက် များစွာ ဘေးကင်း၏။ နေရာမရွေး အသာကလေး ဝဲ၍ ရေပြင်၌ ဆင်းနိုင်ပေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အိန္ဒိယ သမုဒ္ဒရာကို အမြင့်မှစီး၍ မြင်ရရာတွင် Continental Shelf ခေါ် ကမ်းစပ်မှ ရေနက်ရာသို့ တဖြည်းဖြည်း နိမ့်ဆင်းသွားသော ကမ်းခြေစပ်မှ ရေအောက် ကုန်းခုံမြေကို ပန်းချီရေးရေး ဆွဲသားထားသည့် နယ် ရေကိုဖောက်၍ မြင်နေရပါ၏။ ကိုယ့်နိုင်ငံမြေကို ကိုယ်ခွာရလေပြီ ဟူသော အသိတရားက စာရေးသူအား ထူးခြားသော စိတ်ကူးတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်လာစေပေသည်။ ထိုစိတ်ကူးမှာကား စင်စစ်တွင် သံယော

ဇဉ်နှင့် သောကတို့ဖြင့် ယှဉ်၍နေသော စိတ်ကူးကလေးပင်လျှင် ဖြစ်၍ နေတော့သည်။

ထိုစိတ်ကူးမှာကား “ငါဟာ ဘယ်တော့များမှ ငါ့တိုင်း၊ ငါ့နိုင်ငံကို ပြန်ပြီးတော့ ရောက်နိုင်မှာပါလိမ့်။ ငါ့ကို အင်္ဂလိပ် အလုပ်ခွင်က ခေါ်လိုက် တဲ့ စာချုပ်မှာ အနည်းဆုံး သုံးနှစ်ဆက်တိုက် အမှုထမ်းရမတဲ့၊ သုံးနှစ် ကြာရင် မြန်မာပြည်ကို တစ်ခေါက် ခဏ ပြန်လွှတ်ပေးမတဲ့၊ အဲဒီလို လွှတ်ပေးရင် အင်္ဂလန်မှာ နောက်ထပ် အနည်းဆုံး နှစ်နှစ် အမှုထမ်းရဦး မတဲ့၊ အဲဒီလိုနဲ့ ငါးနှစ် ပြည့်သွားရင် အလုပ်အကိုင် ကန်ထရိုက်စာချုပ် နောက်ထပ် သုံးနှစ် ချုပ်နိုင်သတဲ့၊ အဲဒီနောက်တော့ သုံးနှစ် တစ်ကြိမ် စာချုပ်အသစ် ထပ်ထပ်ပြီး ချုပ်နိုင်သတဲ့၊ အဲဒီ သုံးနှစ်အတွင်းမှာမှ မပျော် တော့ဘူး ဆိုရင် အလုပ်က နုတ်ထွက်ခွင့် ရှိသတဲ့။ အင်း ကုသိုလ်ပဲ၊ ကုသိုလ်ပဲ၊ ဒါလောက်တောင် စွန့်စွန့်စားစား ထွက်လာပြီးတော့ခါမုဖြင့် ဘာတွေမှ ထွေထွေထူးထူး တွေးမနေနဲ့တော့၊ ရောက်ရာအရပ်မှာ လျှောက် လျားပဲ” ဟူသော စိတ်ကူးပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ နိုင်ငံရင်းမှ ထွက် လာခဲ့ခြင်းမှာ တစ်ပါးသူများလို အစိုးရ ကိစ္စနှင့်လည်း မဟုတ်၊ အပျော် ခရီးလည်း မဟုတ်၊ လေ့လာရေးခရီးလည်း မဟုတ်။ အချိန် အကန့်အသတ် အတိအကျ မရှိ။ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရက စာရေးသူအား ထုတ်ပေးလိုက် သော နိုင်ငံကူးလက်မှတ်၏ သက်တမ်းမှာ ငါးနှစ်အတွက် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူ နိုင်ငံခြား၌ အလုပ်လုပ်ရန် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော စာချုပ် သက်တမ်းမှာလည်း ငါးနှစ်အတွက် ဖြစ်လေသည်။ ထိုငါးနှစ် ကုန်လွန် သွားသောအခါ လန်ဒန်ရှိ မြန်မာသံရုံးတွင် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို သက်တမ်း တိုးမြှင့်ပေးရန် သွားရောက် လျှောက်ထားနိုင်ခွင့် ရှိသည်။ မြန်မာသံရုံးမှ တစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရက ခွင့်ပြုလျှင် နိုင်ငံကူး လက်မှတ် သက်တမ်းကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ပေသေးသည်။ သို့သော် စာရေး သူ၏ စိတ်ကူး၌ “ငါးနှစ် ဆိုတာ အဝေးကြီး လိုသေးတာကပဲ။ ဒါတွေကို စဉ်းစားနေရင် စစ်မရောက်ခင် မြားကုန်သလို ဖြစ်နေရော့မယ်” ဟု စိုးရိမ် စိတ်စောနေမိသည်တို့ကို ဖြေဖျောက်ပစ်လိုက်ပြီးလျှင် ထိုအခိုက်အတန့်တွင် လေယာဉ်မယ်ကလေး လာ၍ပို့သော နေ့လယ်စာကို စားရလေသည်။

ဤနေရာတွင်လည်း ခပ်ဆန်းဆန်းနှင့် တွေ့ရပြန်သည်။ (စာရေး သူလို နိုင်ငံမှ မထွက်ဖူးသော လူစိမ်း ခရီးသွားတစ်ဦးအတွက်သာ ဖြစ်

ပါသည်။ ယခုမှ မြန်မာတို့သည် ကမ္ဘာကို အထပ်ထပ် ပတ်ခဲ့ကြပြီးပြီ ဖြစ်ရာ၊ ယခု ရေးသားချက်သည် သတင်းပေး ရေးသားချက် မဟုတ်ဘဲ ခရီးရှည် လေယာဉ်မစီးစဖူးသော စာရေးသူလို ခရီးသွားတစ်ယောက်၏ ထိုစဉ်အခါက ခံစားချက်သာလျှင် ဖြစ်ပါ၏။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ ထိုစဉ်အခါ ၁၉၄၈ ခုနှစ်ဆီက နိုင်ငံခြားသွား မြန်မာခရီးသည်များကား ရှားလှပါသေး၏။ ထို့ထက် နိုင်ငံခြားသို့သွား၍ ပရိယေသန ဝမ်းစာကို ရှာဖွေရင်း နေထိုင်ရန် နိုင်ငံကိုစွန့်၍ နှစ်ရှည်လများ သွားရသော အလုပ် သမားများကလည်း ပိုမို၍ ရှားပါးလှပါသေး၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ရယ်စရာ ဤအဖြစ်ကလေးကို ထည့်သွင်း ရေးသားရခြင်းသာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။)

လေယာဉ်မယ်ကလေးသည် လင်ပန်းကလေး တစ်ချပ်တွင် အမဲ သား ပြုတ်ကြော်နှင့် တူသော အသားတုံးများ ပါသော ပန်းကန်တစ်ချပ်၊ ပန်းကန်ပြား သေးသေးကလေးနှင့် ထည့်ထားသော ပေါင်မုန့် အလုံးကလေး တစ်လုံး၊ ပန်းကန် ပက်ပက်ကလေးနှင့်ပင် ထည့်ထားသော မှန်စက္ကူ ပတ်ထားသော အထုပ် အလတ်စားကလေး နှစ်ထုပ်၊ ထိုပြင် ဘာမှ ထည့် မထားသော ဖန်ခွက်တစ်လုံး၊ တစ်ဖန် ဘာမျှပင် ထည့်မထားသော လက် ဖက်ရည်ပန်းကန် တစ်လုံးနှင့် ပန်းကန်ပြား၊ တစ်ခါ မှန်စက္ကူနှင့် ထုပ်၍ ထားသော ဓားအတိုတစ်ချောင်း၊ ဓားအရှည်တစ်ချောင်း၊ ခက်ရင်း တစ် ချောင်း၊ ဇွန်းကလေး တစ်ချောင်းတို့ကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ထိုမှတစ်ပါး လက်မဝက်ခန့် ပတ်လည် ဖယောင်းစက္ကူထုပ်ကလေး သုံးခုလည်း ပါ လာ၏။

“အင့်ဟင် ဘယ့်နှာတွေပါလိမ့်” ဟု စာရေးသူ၏ “ငါးပိရည်၊ တို့စရာ၊ ဟင်းချို” စိတ်က တွေးမိ၏။ သို့သော်လည်း မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ပြေး၍လည်း မရတော့ပြီ။ ဗိုလ်စတိုင်ကျကျ ထမင်းစားဖူးသော မြန်မာ မိတ်ဆွေများကိုလည်း အနီးအနား၌ မေးစရာလည်း မရှိတော့ပြီ။ ထိုအခါ၌ ယောင်ချာချာ စာရေးသူသည် အနီးရှိ ထိုင်ခုံတွင်ထိုင်၍ အိပ်ငိုက်ရင်း လိုက်ပါလာသော နိုင်ငံခြားသား ခရီးသွား၏ အရိပ်အဆင်ကိုသာ ကြည့် နေရ၏။ သူ လုပ်သမျှကို လိုက်ပြီး လုပ်လျှင်တော့ မမှားတန်ရာဟု အားတင်း ကြံစည်ထားရ၏။ စာရေးသူ၏ အကြံကား မဆိုးလှချေ။

လေယာဉ်မယ် သူငယ်မကလေးက ပြုံးချိုသော မျက်နှာဖြင့် လေ ယာဉ်ထိုင်ခုံ လက်တန်းတွင် စားစရာ၊ ပန်းကန်တင်စရာ ခုံကလေးများကို

တပ်ဆင်ပေးပြီးနောက် လင်ပန်းကလေးများကို ခုံပေါ်၌ ချပေးလိုက်သော အခါတွင် ထိုင်ခုံနီးချင်း ကိုအာဂက လက်ဦးဆုံး ခက်ရင်းတစ်ချောင်း၊ ဇွန်းတစ်ချောင်းနှင့် ဓားနှစ်ချောင်းကို ထုပ်ထားသော မှန်စက္ကူ အထုပ်ကလေးကို ဖြေလိုက်၏။ စာရေးသူကလည်း လိုက်၍ ဖြေ၏။ သူက မှန်စက္ကူ အလတ်စားကလေး နှစ်ထုပ် ဖြေ၏။ စာရေးသူကလည်း လိုက်၍ ဖြေ၏။ ထိုအခါတွင် ထွက်ပေါ်လာသည်မှာကား ထောပတ်ခဲကလေး တစ်ခဲနှင့် ဒိန်ခဲကလေး တစ်ခဲ ထွက်ပေါ်၍ လာကြ၏။ ထိုင်ခုံနီးချင်း ခရီးသွားဘောင်းဘီဝတ် ဆရာက ပေါင်မုန့်လုံးကလေးကို ဓားနှင့် ထက်ခြမ်းခြမ်းကာ ထောပတ်ခဲကလေးကို သုတ်၏။ စာရေးသူကလည်း သုတ်ရ၏။ ထိုခဏတွင် လေယာဉ်မယ် ကလေးမ ရောက်လာပြန်သည်။ သူ၏ ချစ်စဖွယ် ပြုံးသော ပါးစပ်လှလှကလေးမှ 'ကော်ဖီလား၊ လက်ဖက်ရည်လား ရှင်' ဟု ဂရုတစိုက် မေး၏။ အနီးမှ ခရီးသွားက 'ကော်ဖီ' ဟု တစ်လုံးတည်း ဆို၏။ စာရေးသူ၏ အလှည့်သို့ ရောက်သောအခါ၌လည်း 'ကော်ဖီ' ဟု ခပ်တည်တည် ဆိုလိုက်ရ၏။ ထိုအခါ မိန်းကလေးက သူ့လက်တွင် ပါလာသော ကရားနှစ်လုံးထဲမှ တစ်လုံးကို ငဲ့ပေး၏။ ပိုလဆင် ကော်ဖီနဲ့ မွှေးလာ၏။ သို့သော် စာရေးသူအဖို့၌ ကော်ဖီ ကြိုက်တတ်သူ ဖြစ်သော်လည်း ကော်ဖီမုန့်ကို ရေနွေးဖြောထားသည့် အရည်မည်းမည်းကို ဘာလုပ်ရမှန်းမသိ ဖြစ်၍နေရပြန်၏။ ထိုအချိန်တွင် နံဘေးက ခရီးသွားသည် ဖယောင်းစက္ကူထုပ်ကလေးများကို ဖြေပြန်၏။ စာရေးသူကလည်း ဖြေပြန်၏။ အင်း နိပ်ကပြီ၊ သကြားခဲကလေး သုံးခဲ ထွက်လာ၏။ အနီးရှိ ခရီးသွားက သကြားခဲကလေး တစ်ခဲကို သူ့ကော်ဖီရည်ထဲ၌ထည့်ကာ မှန်စက္ကူအထုပ်ထဲက ဇွန်းအသေးစား ထုတ်ယူပြီး ကော်ဖီကို မွှေး၏။ စာရေးသူကလည်း အလားတူ မွှေး၏။ ပြီးလျှင် သူက ကော်ဖီမည်းမည်းကို တစ်ကျိုက် သောက်၏။ စာရေးသူကလည်း သောက်၏။ တမာစေးအရည်ထဲ၌ မုတ်ခါးကို ဖျော်၍ သောက်လိုက်ရသလား ထင်မိအောင် ခါးလှလေသည်။ သို့သော် ကြိတ်မှိတ်၍ မျိုချလိုက်ရ၏။ ဤနေရာတွင်ကား နံဘေးက ခရီးသွားကို ငဲ့၍ မနေနိုင်တော့ပြီ။ သကြားခဲ အကျန်နှစ်ခဲကို ကော်ဖီရည်မည်းမည်းထဲသို့ ထပ်ထည့်လိုက်ရ၏။ မွှေးလိုက်၏။ သောက်ကြည့်၏။ သို့သော် စောစောကထက် သက်သာသော်လည်း ပါးစပ်ထဲ၌ ခါးသက်သက် ဇး နိုင်တုန်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ကံအားလျော်စွာ လေယာဉ်မယ်ကလေး

ပေါ်၍လာပြန်ကာ သူ့လက်ထဲက ကြွေကရားကလေး တ မမနှင့် ဟန်
 တပြင်ပြင် လုပ်ရင်း ‘နွားနို့ ယူမလားရှင်’ ဟု မေး၏။ အနီးထိုင်ခုံက ခရီး
 သွားက ခေါင်းခါပြ၏။ ဤတွင်လည်း စာရေးသူကမူ ‘ယက်စံ၊ ယက်စံ’
 ဟု ပြောလိုက်၏။ သူငယ်မက နွားနို့ အနည်းငယ်ကို ကော်ဖီပန်းကန်
 ထဲသို့ လောင်းထည့်ပေး၏။ ထိုအခါ မည်းနက်နေသော ကော်ဖီအရည်
 သည် ညိုမည်းမည်း ဖြစ်လာလေသည်။ သို့သော် စာရေးသူတို့အကြိုက်
 ဖြစ်သော သောက်နေကျ ကာကာ ကုလားဆိုင် ကော်ဖီလို ဖြူ၍မလာချေ။
 မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အနီးက ခရီးသွား ကိုရင်ကြီး၏ အတုကိုခိုးကာ ကိုယ့်
 ကော်ဖီခွက်ကို ကိုယ် မြည်းကြည့်လိုက်ရ၏။ တော်သေး၏။ ယခုမှ အရသာ
 ကလေး နည်းနည်းတွေ့ရ၏။ ပေါင်မုန့် ထောပတ်သုတ်ကို စားလိုက်၊
 ကော်ဖီသောက်လိုက် လုပ်နေပြီးမှ အနီးရှိ ခရီးသွားက ဝက်သားတုံးကို
 ခက်ရင်းနှင့်ထောက်ကာ ဓားနှင့် လှီးစား၏။ စာရေးသူကလည်း သူ့နည်း
 အတိုင်း လုပ်ရပြန်လေသည်။

ထိုခဏတွင် လေယာဉ်မယ်ကလေးက ကောက်ရိုးမျှင်လား၊ သင်အူ
 ကြိုးလား မသိ၊ ခက်၍ထားသော ဘူးသီး လည်ပင်းရှည်လို ပုလင်းနှစ်လုံး
 ကို ယူလာပြန်၏။ ပြီးလျှင် ‘ဝိုင်အနီလား၊ အဖြူလားရှင်’ ဟု မေး၏။
 အနီးရှိ ခရီးသွားက ‘အနီ’ ဟု ဆို၏။ စာရေးသူကမူ လူတတ်လုပ်ကာ
 ‘အဖြူ’ ဟု ဆိုလိုက်၏။ ကလေးမက လွတ်နေသော ဖန်ခွက်များ၌ အသီးသီး
 ထည့်ပေး၏။ လူလည်လုပ်မိခြင်းကား မှားလေပြီ။ ဝိုင်အနီကို အနားက
 ခရီးသွား သောက်သောအခါ စာရေးသူက ဝိုင်အဖြူကို သောက်လိုက်၏။
 ချဉ်စုတ်စုတ်နှင့် ဖြစ်၏။ မြန်မာပြည်က ချဉ်ဖတ်ထည့်သော စဉ်အိုးထဲက
 အရည်ကို သောက်ရသလို၊ ဆားနှင့် ထန်းလျက်ရည် မပါသော အညာ
 ဖျော်ရည်ကို သောက်ရသလိုလိုလည်း ရှိ၏။ သို့သော် မတတ်သာတော့၊
 မှိတ်၍ မျိုချလိုက်ရပြန်လေသည်။

အရှည်အဝေး မရေးလိုတော့ပါ။ ဘင်္ဂလားပင်လယ် ကမ်းခြေဘက်
 သို့ မရောက်ခင်ပင်လျှင် နံနက်စာ စားပြီးသွားတော့သည်။ ဘာပင်ပြောပြော
 ဖတ်တင်တင်နှင့် ဖြစ်၍နေ၏။ ဆာရမလိုလို၊ မဆာရမလိုလို ဖြစ်နေ၏။
 မတတ်သာသည့် အဆုံး၌ ဆယ့်ငါးမိနစ် တစ်ကြိမ်လောက် ခရီးသည်
 အသီးသီးကို လေယာဉ်မယ်ကလေးက သေတ္တာကလေး ဖွင့်ကာ လိုက်လံ
 ဝေငှသော စီးကရက်တစ်လိပ်ကို ယူ၍ ဖွာနေမိလိုက်ရ၏။ ထိုအခါကျမှ

ကုတ်အင်္ကျီအိတ်ထဲတွင် လိုရမည်ရ ထည့်လာသော ဝတ္ထုစာအုပ် တစ်အုပ်ကို ထုတ်၍ ဖတ်မိ၏။ သို့သော် စိတ်မဝင်စားချေ။ နားတွေက အူ၍နေ၏။ လေယာဉ်ပြတင်း မှန်ပေါက်မှ မြင်ရသော ပန်ကာနှစ်လုံးတို့ကမူ မှန်မှန်ကြီး လည်ပတ်နေကြဆဲ ဖြစ်၏။

ယင်းသို့ ပျင်းရိရိ ဖြစ်၍နေရစဉ် လေယာဉ်ခန်းထဲ၌ ရှိသော အသံချဲ့စက်က အသံမြည်လာ၏။ ‘နားဆင်ကြပါရှင်၊ နားဆင်ကြပါရှင်၊ ကာလကတ္တားကို ရောက်ဖို့ နာရီဝက်ပဲ လိုပါတော့တယ်။ မီးနီကလေးပေါ်လာရင် ထိုင်ခုံခါးပတ် ပတ်ထားကြပါ’ ဟု သတိပေးနေ၏။ ထို့ကြောင့် ရေယာဉ်ပျံ၏ အောက်ဘက်သို့ ငုံ့ကြည့်လိုက်၏။ ရေပြင်ကိုသာ ခပ်ဝါးဝါး မြင်ရ၏။ စိတ်ထဲတွင် တင်းသလိုလို နင့်သလိုလို ဖြစ်လာ၏။ နိုင်ငံခြား နယ်နိမိတ်ကို ဝင်တော့မည် တကား။

ပျင်းရိလာပြန်သဖြင့် မျက်စိကိုမှိတ်၍ မှိန်းနေလိုက်၏။ မကြာမီဘေးမှ ခရီးသည်က လှုပ်လှုပ်ရွရွ လုပ်နေသည်ကို မျက်စိမဖွင့်ရဘဲနှင့် အလိုလို သိလာသဖြင့် မျက်စိဖွင့်ကြည့်လိုက်ရာ “ခါးပတ် ပတ်ထားပါ... ဆေးလိပ်မသောက်ပါနှင့်” ဆိုသော မီးစာတန်းကလေး လင်းနေသည်ကို မြင်ရ၏။ ဘေးက နိုင်ငံခြားသားကလည်း ထိုင်ခုံက ခါးပတ်ကို သူ့ခါး၌ ပတ်၍နေ၏။ စာရေးသူကလည်း ထုံးစံအတိုင်းပင် သူ့နမူနာကိုယူကာ ကိုယ့်ထိုင်ခုံက ခါးပတ်ပြား ပြာပြာကြီးကို ခါးတွင်ပတ်၍ ချိတ် ချိတ်ထားလိုက်ရလေသည်။ မကြာမီပင် ရေယာဉ်ပျံသည် တဖြည်းဖြည်း နိမ့်၍ နိမ့်၍ ဆင်းနေသည်ကို စိမ့်၍စိမ့်၍သွားနေသော ကျောရိုးက သတင်းပို့လျက် ရှိနေလေသည်။ ရေယာဉ်ပျံသည် လက်ယာဘက် တောင်ပံကို နိမ့်ကာ တဖြည်းဖြည်း ဝဲနေ၏။ အောက်က ရေပြင်သည် ရေယာဉ်ပျံဆီသို့ တဖြည်းဖြည်း ပြေးတက်လာနေလေသည်။ ခဏကြာလျှင်ပင် “ဝရန်း ... ဟီးဟီးဟီး ... ဝရန်း ... ဟီးဟီးဟီး ... ဝရန်း ... ဝရန်း...” ဟူသော အသံများ ကြောက်စရာ ပေါ်လာ၏။ ထိုအသံများမှာကား အခြား မဟုတ်။ လှိုင်းအနည်းငယ် ထ၍နေသော ဘင်္ဂလားပင်လယ် ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ ရေယာဉ်ပျံက မိုက်နှင့် ရုပ်၍ ဆင်းသက်ရာတွင် ပထမအချို့ ရေယာဉ်ဝမ်းပိုက်နှင့် ရေမျက်နှာပြင် ထိသွားသောအခါ “ဝရန်း” ဟု မြည်သွား၏။ ထို့နောက် ရေယာဉ်ပျံက ရေမျက်နှာပြင်နှင့် လွတ်သွားပြန်၍ ပန်ကာစက်များက “ဟီးဟီးဟီး” ဟူ၍ မြည်နေကြပြန်လေသည်။ နှစ်ခါ သုံးခါလောက်

“ဝရန်း” နှင့် “ဟိဟိ” အသံများ တစ်လှည့်စီ ကြားလိုက်ရပြီးနောက် “ဟဲ ဟဲ ...” ခိုသော အသံကို ကြားရ၏။ ယင်းသည်ကား ရေယာဉ်ပျံသည် မော်တော်ဘုတ်ကြီး တစ်မျိုးလို ဖြစ်သွားကာ ပင်လယ်ရေပြင်ပေါ်၌ ခုတ်မောင်းနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအခါကျမှ စာရေးသူတွင် ဘဝင်ငြိမ်၍ သွားရတော့၏။

ပြတင်းမှ လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ ရေယာဉ်ပျံသည် မြစ်ကူးတံတားကြီး တစ်ခုဆီသို့ မော်တော်ဘုတ် တစ်စင်းလို ဦးတည်ကာ ပန်ကာလေးလုံး၏ အစွမ်းအားဖြင့် မောင်းနှင်သွားနေ၏။ သို့သော် တံတားသို့ မရောက်မီ ခပ်လှမ်းလှမ်း၌ အရှိန်သတ်သွား၏။ မော်တော်ဘုတ်ကလေး တစ်စင်း တံတားဆီမှ ယက်ပန်း တဖွေးဖွေး ထ ကာ မောင်းလာသည်ကို တွေ့ရ၏။ ရေယာဉ်ဦးပိုင်းမှ ချပေးလိုက်သော ကြိုးတစ်ချောင်းကို မော်တော်ဘုတ် ပေါ်က လူအချို့ ရေထဲရှိ ဗောကြီးတစ်လုံး၏ ငယ်ထိပ်ပေါ်က သံကွင်း၌ ကျင်လည်စွာ ကြိုးချည်လိုက်၏။ ရေယာဉ်ပျံသည် စက်ရပ်သွား၏။ လေ တိုက်ရာသို့ တအိအိ ရွေ့ပါနေ၏။

‘ကာလကတ္တားကို ရောက်ပါပြီရှင်၊ ဆင်းမယ့် ခရီးသည်များ အသင့် ပြင်ကြပါ။ အခြား ခရီးသည်များလည်း နေ့လယ်စာ စားရပါမယ်။ ဆေးလက်မှတ်၊ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် စသည်တို့ကို အဆင်သင့် ဆောင်ထားကြပါရှင်’

လေယာဉ်မယ်၏ သတိပေးသံကို ကြားရ၏။ ရေယာဉ်ပျံကို ကြိုးချည်ပေးပြီးနောက် မော်တော်ဘုတ်ကလေးသည် ရေယာဉ်ပျံ၏ တံခါးပေါက်၌ လာ၍ ယှဉ်ကာ ရပ်၏။ ‘ဆင်းနိုင်ကြပါပြီရှင်’ ဟု လေယာဉ်မယ်က နှိုးဆော်လိုက်၏။ စာရေးသူလည်း အများနည်းတူ ရောယိမ်းလိုက်၊ ဘသားယိမ်းလိုက် လုပ်ကာ ထိုင်ခုံနီးချင်း ဟိုဆရာ၏နည်းတူ ဘီအိုငေစီ လွယ်အိတ်ကလေးကို ပစ္စည်းတင်စင်ပေါ်မှ ယူ၍လွယ်ကာ သူ့နောက်က လိုက်ခဲ့ရ၏။ ထိုင်ခုံများအကြားက လူသွားလမ်းကလေးမှာ တစ်ယောက်စာသာလျှင် ဖြစ်လေရာ ဤအကြိမ်သည် တစ်သက်နှင့် တစ်ကိုယ်တွင် (ယခု မြန်မာတို့ အကျင့်ရနေပြီ ဖြစ်သော) ကြုံတန်းစီခြင်း၏ အရသာကို ဈေးဦးပေါက် ခံစားရပေသည်။

ရယ်လို၍ ရေးရပေဦးမည်။ လေယာဉ်မယ်ကလေးက ရေယာဉ်ပျံပေါ်မှနေ၍ မော်တော်ဘုတ်ပေါ်သို့ လက်ဦး ဆင်းပြီး ခရီးသည်များကို

တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် လက်ကိုဆွဲကာ ဖေးမလျက် မော်တော်ဘုတ် ပေါ်သို့ ခေါ်ယူကာ နေရာထိုင်ခင်း ချ၍ ပေး၏။ ခပ်ပျိုပျိုရွယ်ရွယ် ချောတောတော မောတောတော မျက်နှာဖြူမကလေးက ခရီးသွားတိုင်းအား တယုတယ လက်ကိုဆွဲကာ ဖေးမ၍ မော်တော်ဘုတ်ပေါ်သို့ တက်စေခြင်း မှာ စာရေးသူ၏ အဖို့၌ ဆန်းနေ၏။ မျက်နှာဖြူ သတ္တဝါမ တစ်ဦး၏ လက်ကို ပထမအကြိမ် ကိုင်ဖူး တွယ်ဖူးခြင်းလည်း ဖြစ်လေရာ ခပ်ငယ်ငယ် က ကြားဖူးသော အရေးပိုင်နှင့် အရေးပိုင်ကတော်တို့ ညစာစားရာ၌ စားပွဲ ထိုးရသူ မြန်မာစားပွဲထိုး၏ ပုံပြင်ကို သွား၍ သတိရမိစေလေသည်။ ထို ပုံပြင်ကို ကြားဖူးသူ များပြားပေလိမ့်မည် ထင်၍ ရေးရန်လိုအံ့ မထင်ပါ။

မော်တော်ဘုတ်ကလေးသည် စက်သံ တုန်ဟည်း မြည်ညံလာ၏။ တံတားကြီး တစ်ခုဆီသို့ ခုတ်မောင်းသွား၏။ များမကြာမီ တံတား ဘေး နား၌ ကျောက်ခွဲထားသော နှစ်ထပ် သင်္ဘောတစ်စင်းနှင့် သွားကပ်၏။ ထိုသင်္ဘောမှာ ပြည်၊ ဟင်္သာတ ခုတ်မောင်းသော ဧရာဝတီ ကူးတို့သင်္ဘော လောက်ပင် အရွယ်အစား ရှိ၍ နှစ်ထပ် ဖြစ်၏။ စာရေးသူတို့သည် ထို သင်္ဘောပေါ်သို့ တက်၍ အထက်ထပ်၌ တည်ခင်းထားသော လက်ဖက် ရည် စားပွဲများသို့ ရောက်ခဲ့ကြ၏။ စင်စစ်တွင်ကား ထိုသင်္ဘောမှာ ခေတ္တ နားနေ စားသောက်ရန် တမင် ကျောက်ခွဲထားသော “ဟိုတယ်” သင်္ဘောပင် ဖြစ်သည်။ သင်္ဘော အဆောင်အယောင်ထက် စားသောက်ခန်း အဆောင် အယောင်က များနေ၏။ မလှမ်းမကမ်း၌ ကြီးမားသော မြစ်ကူးတံတား ကြီးကို မြင်ရ၏။ မြစ်ကြီးမှာလည်း အတော်ပင် ကျယ်ဝန်းလှ၏။ သင်္ဘော ငယ် အချို့နှင့် မော်တော်ဘုတ်များကို တွေ့ရ၏။

မြစ်ကြီးကား ဟူဂလီမြစ် ဖြစ်၏။ တံတားကြီးကား ဟောင်ရာ တံတားကြီး ဖြစ်၏။ ဪ အိန္ဒိယ ဆိုတာ ဒါပါကလားဟု သိလာရ၏။ ထိုနေ့တွင် လေယာဉ်မယ်ကလေးက နိုင်ငံကူး လက်မှတ်များကို လာ၍ တောင်းကာ အထပ်လိုက် ယူသွား၏။ စာရေးသူတို့ စားသောက်ပြီးချိန် လောက်တွင် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များကို ဆိုင်ရာက စစ်ဆေးပြီး၍ ပြန်ရောက် လာကာ လူစေတက်စေ ရကြ၏။ ရန်ကုန်မှာတုန်းက အိန္ဒိယသံရုံးမှ ဖြတ် သန်းသွားလာခွင့် ဝိဇာတ်ဆိပ်ပေါ်၌ “ခွင့်ပြုသည်” ဆိုသော တံဆိပ်ကို ဤကာလကတ္တား လူဝင်လူထွက် ဌာနက ထပ်၍ ရိုက်နှိပ်ပေးလိုက်သည်ကို ခွေ့ရလေသည်။ ခဏကြာလျှင် လေယာဉ်မယ်က ‘ခရီးသည်များ အတန်

ငယ် အနားယူချိန် ရသွားကြပါပြီ။ ရေယာဉ်ပျံကို သွားကြပါစို့။ ခရီးဆက်ရ ပါတော့မယ်ရှင်’ ဟု စားပွဲတိုင်းကို လိုက်ပြီး ပြော၏။ ဤတွင် လေယာဉ် မယ်ကလေး၏ လှပဖော်ရွေသော အပြုံးကို သတိထားမိ၏။ ထိုသူငယ်မ သည် သူ့ဘာသာသူ နေသောအခါ၌ သူ့မျက်နှာထားမှာ ပင်ကိုအားဖြင့် ခပ်တင်းတင်း ဖြစ်သည်ကိုလည်း သတိထားမိခဲ့၏။ သို့သော် ခရီးသည် များအား သူက စ၍ တစ်စုံတစ်ခုကို ပြောသောအခါတွင်သော် လည်း ကောင်း၊ သူ့အား ခရီးသည် တစ်ဦးဦးက တစ်စုံတစ်ခုကို မေးမြန်းသော အခါ၌ လည်းကောင်း သူ၏ ကျောက်ရုပ်နှင့်တူသော မျက်နှာသည် ချက်ချင်း မဆိုင်း အသက်ဝင်၍လာကာ ပန်းဖူးကလေး ငုံရာက ပွင့်အာလာသလို အလွန်တရာ နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းသော အသွင်ကို ဆောင်၏။ နဂိုပြုံးကလေး လားဟု ထင်ရ၏။

လေယာဉ်မယ်သည် စာရေးသူ၏ အနီးသို့ ရောက်လာကာ ပြုံး၏။ စာရေးသူက ပြန်၍ ပြုံးရ၏။ ပြီးလျှင် သူက ‘တစ်ဆိတ်ရှင်၊ ရှင် အင်္ဂလိပ် စကား တတ်ပါသလား၊ သိပါရစေရှင်’ ဟု အင်္ဂလိပ်စကားကို နားလည် လွယ်စေလိုသော သဘောဖြင့် ခပ်ဖြည်းဖြည်း ခပ်လေးလေးနှင့် တစ်လုံးစီ ပြော၍ မေး၏။ ထိုအခါ စာရေးသူက ခပ်ကြောင်ကြောင်နှင့်ပင် ‘ဗျာ’ ဟု မြန်မာလို ပြန်ပြောလိုက်၏။ ကလေးမသည် သူ့အပြုံးကို နည်းနည်း ကလေးမှ မပျက်အောင် တော်တော် ကြိုးစား၍ ပြုံးထားပြီးလျှင် ‘ရှင်- အင်္ဂလိပ်-စကား-ပြောတတ်-ပါရဲ့လား-ရှင်’ ဟု အင်္ဂလိပ် စကားလုံး တွေကို တစ်လုံးစီခွဲကာ မေး၏။

ထိုအခါတွင် စာရေးသူက အောင့်အည်းမနေနိုင်တော့ဘဲ အသံ တစ်ချက်ထွက်၍ ရယ်လိုက်မိကာ- ‘OH ... I’am sorry ... Yes, of course ... I’ve been at the Rangoon University for six years and know a little bit of English I hope you will understand what I mean’ ဟု အင်္ဂလိပ်လို ဖြေရှင်းပြလိုက်ရ၏။ ကလေးမသည် စာရေးသူအား ပြုံးမြဲ ပြုံးလျက်ကပင် စိုးစဉ်းမျှ မျက်စောင်းကလေး ခဲလိုက်ပြီးမှ မျက်လုံးကလေး ပြန်၍ ကြည်လင်လာကာ ‘Then I shouldn’t have to worry about you any more ... that’s good ...’ ဟု ရယ်သံကလေးနှင့် ပြောလိုက်ပါ သည်။ သူ့စကားက ခပ်ညွန့်ညွန့်ကလေး ဖြစ်၏။ “ဒါဖြင့် ရှင့်အတွက် ကျွန်မ မပူရတော့ဘူးပေါ့၊ ကောင်းပါလေ့ရှင်” ဟု မသိမသာ ထေ့လိုက်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ခြင်းလည်း ဖြစ်၏။ စာရေးသူကလည်း အညံ့မခံခဲ့ပါ။ သူ့အား ပြုံး၍ ကြည့်ကာ- ‘No you shouldn’t worry about me. Do you know what? BOAC takes good care of me’ ဟု ပြောလိုက်ရ၏။ ဤအချိန်မှ စ၍ ထိုလေယာဉ်မယ်ကလေးသည် စာရေးသူအား ပိုမို၍ ဂရုတစိုက် ပြုစု ရှာပါသည်။

အင်္ဂလိပ် စာလုံးတွေနှင့် ရေးရသည်ကို အားမရ၍ အင်္ဂလိပ်ဟာသ ၏ သရုပ်သကန်ကလေးကို အနည်းငယ် ဖော်၍ ပေးချင်ပါသည်။ သူက စာရေးသူအား “အင်္ဂလိပ်စကား တတ်ရဲ့လား” ဟု မေး၏။ စာရေးသူက သူ့အား မြန်မာလို “ဗျာ” ဟု တမင်ပြောကာ နောက်လိုက်ပါသည်။ ထိုအခါ ကလေးမက သူ့အင်္ဂလိပ်စကားကို စာရေးသူ နားမလည်ဟု ထင်ကာ ကြိုးကြိုးစားစား တစ်လုံးစီ ပြန်ပြောပါ၏။ ထိုအခါကျမှ စာရေးသူက အင်္ဂလိပ်စကား ပီပီသသဖြင့် “ဩ ဟုတ်လား၊ ဝမ်းနည်းပါတယ်ဗျာ ... ဟုတ်ကဲ့ မှန်ပါတယ်၊ ကျုပ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ ခြောက်နှစ် သင်ခဲ့ဖူးပါ တယ်၊ ဒါကြောင့် အင်္ဂလိပ်စကား နည်းနည်းပါးပါးတော့ တတ်ပါတယ်၊ ကျွန်တော် ဆိုလိုရာကို ခင်ဗျား နားလည်လိမ့်မယ်လို့ ထင်ပါရဲ့” ဟု ဌာန်ကရိုဏ်းကျကျ ပြောလိုက်ကာ ရယ်လိုက်ရ၏။ သူ့ကို စာရေးသူက မသိမသာ နောက်လိုက်မှန်း သူက ရိပ်မိသွားသဖြင့် စာရေးသူအား ပြုံးမယောင် မျက်စောင်းကလေးဖြင့် ခဲလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည့်ပြင် “ဒါဖြင့် ရှင့်အတွက် ကျွန်မ မပူပင်ရတော့ဘူးပေါ့၊ ကောင်းပါတယ်ရှင်” ဟု ပြန်၍ ထေ့သည်။ စာရေးသူကလည်း အညံ့မပေးပါ။ “အို မဟုတ်တာ၊ ကျွန်တော့် အတွက် ဘာမှ မပူပါနဲ့လေ၊ ခင်ဗျား သိတယ် မဟုတ်လား ... ဘီအိုအေစီ က ကျွန်တော့်ကို ကောင်းကောင်း စောင့်ရှောက် ဧည့်ခံပါတယ်” ဟု သူ့အား ပြုံး၍ ပြောလိုက်ရသည်။

ဤနေရာတွင် အနည်းငယ် ထပ်ပိုး၍ ပြောပြချင်သည်မှာကား ဘီအိုအေစီ လေယာဉ်ပျံ ကုမ္ပဏီသည် ကမ္ဘာတွင် စတင်၍ ပျံသန်းကာ ခရီးသည်များ တင်ဆောင် ပို့ပေးနေကတည်းက “ဘီအိုအေစီသည် အဆွေ အား ကောင်းစွာ ဂရုစိုက်ပါသည်” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို ကြွေးကြော်ကာ ဝခန်းထလာခဲ့၏။ ယခုတိုင်လည်း ထိုဆောင်ပုဒ်ကို လက်ကိုင်ထားလျက် ရှိနေတုန်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုဆောင်ပုဒ်ဖြင့် စာရေးသူက လေယာဉ်မယ် ကလေးမအား ပန်းပွင့်နှင့် ပေါက်သလို ချီးပင့်၍ တမင်ပြောလိုက်ခြင်း

ဖြစ်ရာ ကလေးမသည် သူတို့ လေယာဉ်ကုမ္ပဏီကို ချီးကျူးသော စကားလည်း ဖြစ်၊ သူတို့၏ ဆောင်ပုဒ်တွင် YOU နှင့် ME စကားလုံးတို့ကို တမင်ပြောင်းကာ ဟာသပါပါ ပြောလိုက်မှန်းလည်း သိသောကြောင့် စာရေးသူအား ယခင်ကထက် ပို၍ ဂရုတစိုက် ပြုစုရှာပါသည်။

ပြုစု၍ပင်လည်း တော်ပေတော့သည်။ လေယာဉ်ပျံစီးလျှင် သူများ တကာတွေလို မူးဝေခြင်း၊ အော့အန်ခြင်း၊ နှလုံးတုန်ခြင်း၊ ရင်ခုန်ခြင်းလုံးဝ မဖြစ်တတ်သော စာရေးသူသည် ကာလကတ္တားမှ ထွက်ခဲ့၍ အိန္ဒိယ ကျွန်းဆွယ် ကုန်းမြေပြင်ကြီးကို ခြောက်နာရီကြာမျှ ဖြတ်ကျော်ကာ ကရာချိုမြို့အထိ ဆက်ခဲ့ရသော ဒုတိယ ခရီးအဆစ်တွင်ကား လေလမ်းခရီး၏ ကရိုကထတို့ကို ရာခိုင်နှုန်းပြည့် ခံစားရလေတော့သည်။ သို့သော် များစွာ ကသိကအောက်ကား မဖြစ်ခဲ့ရပေ။ အကြောင်းမှာမူ နာဒီယာ (Nadia) က အထူးဂရုစိုက် ပြုစုသောကြောင့် ဖြစ်၏။ နာဒီယာ ဆိုသည်မှာ စာရေးသူနှင့် စကားပြောဖော် ရလာပြီ ဖြစ်သော လေယာဉ်မယ်ကလေး၏ အမည်ပင် ဖြစ်၏။ သူသည် အဘွားအေက အီတလီသူ၊ အဘိုးအေက ပြင်သစ်သား၊ အဖေ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး၊ အမေက အီဂျစ်သူ ... လေးဦးစပ် ကပြားမကလေးပင် ဖြစ်ချေသည်။ မှတ်မိပါသေး၏။

အော်ဂူစတာ ....။

‘အော်ဂူစတာမှာ ဒီကနေ့ညအဖို့ နားနေကြပါမယ်။ အော်ဂူစတာ မှာ သစ်သီးများ ပေါလှပါတယ်။ ဝက်သားခြောက်များလည်း ရပါတယ်။ ဝက်အူချောင်းလည်း ရပါတယ်။ ကမ်းပေါ်သို့ တက်ပြီးသျှင် မြို့ထဲသို့ သွားလိုပါက ဘီအိုအေစီမှ လိုက်လံ ပို့သပေးမည့်သူများ ရှိပါတယ်။ မိမိ တစ်ဦးတည်း သွားလာခြင်းထက် အစုအဖွဲ့လိုက် သွားလာခြင်းက ပိုမိုပြီး ကောင်းပါတယ်။ နားထောင်တာကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ရှင်’

စာရေးသူက ပြုံး၍ နေမိ၏။ “နားထောင်တာကို ကျေးဇူးတင်ပါ တယ်ရှင်” ဆိုသော စကားကို ပြုံးမိခြင်း ဖြစ်၏။ စိတ်ထဲ၌ကား “အင်း .. ယဉ်ကျေးမှု အသစ်နဲ့တော့ တွေ့လေပကော” ဟုလည်း စိတ်က ထင်လိုက် မိပါ၏။ ထင်မည်ဆိုလျှင်လည်း ထင်နိုင်ပါသည်။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူ တို့သည် အရှေ့မှ အနောက်သို့ ခရီးနှင့်ခဲ့ကြရာ၌ ခရီးပေါက်သည်ထက် ပေါက်၍ လာခဲ့လေလေ ယဉ်ကျေးမှု စနစ်တို့သည် ပြောင်းလဲ၍ လာခဲ့ လေလေ ဖြစ်သည်။ ပထမတွင်ကား မြန်မာတို့၏စိတ်နှင့် တော်တော် ကလေး လက်လှမ်းမီသေးသော အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန် စသော နိုင်ငံများ၏ ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို ရင်ဆိုင် ကြုံတွေ့ရသည်။ ထိုယဉ်ကျေးမှုများမှာ မြန်မာ နိုင်ငံသို့ လာရောက် မှီတင်း နေထိုင်ကြသော အိန္ဒိယ တိုင်းရင်းသားတို့မှ တစ်ဆင့် မြန်မာတို့ အနည်းငယ် ပွန်းတီးနေသော ယဉ်ကျေးမှုမျိုးတို့ ဖြစ်ကြသဖြင့် များစွာ စိတ်၌ မထူးခြားလှ။ အီဂျစ်ပြည် အလီဇန္ဒြာမြို့သို့ ရောက်သောအခါ၌ကား ယဉ်ကျေးမှု ထူးခြားချက်ကလေးများကို စတင် တွေ့မြင်ရပြီ ဖြစ်သည်။ အော်ဂူစတာသို့ ရောက်ခဲ့သော အခါတွင်ကား

အာရှ ယဉ်ကျေးမှုမှနေ၍ ဥရောပ ယဉ်ကျေးမှုဘက်သို့ ပြောင်းလဲ ချင်းနင်း ဝင်ရောက်သည်ကို မှတ်မှတ်ထင်ထင်ပင် တွေ့မြင်ရလေတော့သည်။

စင်စစ်ဆိုရလျှင် အော်ဂူစတာသည် အနောက်၏ ယဉ်ကျေးမှုကို ခေတ်အလျောက် ရှိနေသမျှကို စတင်၍ စာရေးသူအား မီးနီပြကာ တပ် လှန်၍ နှိုးလိုက်သော “တစ်ထောက် နားစခန်း” ပင် ဖြစ်၏။ သို့သော် မျက်စိသငယ် ဂျင်ဂလယ်မျှသာ ရှိသေးသော စာရေးသူ၏ အဖို့တွင်ကား ယင်းအချက်ကို ကောင်းစွာ သဘောမပေါက်သေးပေ။ သဘောပေါက် သည့် အချက်မှာကား ရာသီဥတု အပြောင်းအလဲပင် ဖြစ်လေသည်။

ငယ်စဉ်အခါက ပထဝီပညာကို သင်ရရာတွင် မြေထဲပင်လယ်ဒေသ သည် အပူအအေး ညီညွတ်မျှတသည်၊ သစ်သီးဝလံ ပေါများသည်၊ နေထိုင် ရန် သပ္ပာယ်သင့်တင့်သည် အစရှိသဖြင့် ကျောင်းသင်ခန်းစာ အနေဖြင့် သင်ခဲ့ဖူး၏။ တကယ်တမ်း ရောက်၍သွားသော အခါတွင်မူကား မြေထဲ ပင်လယ်ဒေသသည် သူတို့ မြေပုံစာအုပ်တွေက ညွှန်းသော အနေဖြင့် စာရေးသူက မခံစားရပေ။ “အမယ်မင်း အေးလှချည်ကလား” ဟုသာ ခံစားရ၏။ တကယ်ဆိုပါက စာရေးသူသည် အင်္ဂလန်၏ ပြင်းထန် ရက်စက် ဆိုဝါးချက် ကောင်းလှသော ရာသီဥတုနှင့် မတွေ့ရသေးချေ။ သို့စဉ်လျက် နှင့်ပင် အော်ဂူစတာ၏ ရာသီဥတုကို မြိန်မြိန်ကြီး ခံစားရသည်၌ ယင်း ကဲ့သို့ သာလျှင် အောက်မေ့မိတော့သည်။

အော်ဂူစတာ၏ အကြောင်းကို ပြောရဦးမည်။ ပြောရမည် ဆိုသော် လည်း တဒင်္ဂါမျှသာ ရောက်ဖူးသော သူတစ်ယောက် အနေဖြင့်သာ ပြော ရမည် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူတို့ စီးနင်း လိုက်ပါသွားသော ရေယာဉ်ပျံ ကြီးသည် မြေထဲပင်လယ်ထဲသို့ ဆင်း၏။ ထုံးစံအတိုင်း ရေယာဉ်ပျံမှနေ၍ ကမ်းခြေသို့ မော်တော်ဘုတ်ကလေးနှင့် ကူးရပြန်သည်။ ရောက်၍ သွား သည်မှာကား ကျွန်းကလေးတစ်ကျွန်း ဖြစ်၏။ အမည်မှာကား အော်ဂူ စတာ ဖြစ်လေသည်။ အော်ဂူစတာ ဟူသော အမည်မှာ သြဂုတ်လ၏ အမည်ကဲ့သို့ပင် ရှေးဟောင်း ဂရိ အမည်တစ်ခု ဖြစ်၏။ နတ်သမီးတစ်ပါး ကို အမှီပြုကာ ပေးထားသော အမည်ပင် ဖြစ်သည်။ နေရောင်ခြည်များများ ရ၍ စပါးသီးနှံ ပေါကြွယ်ဝသော ကျွန်း ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင် လေသည်။ ထိုကျွန်းကလေး၏ ကမ်းခြေကို ကပ်မိသော အခါ၌ စာရေးသူ ၏ စိတ်တွင် ဥရောပ ဆိုသည်မှာ .... ဟူ၍ စိတ်က ထင်လာမိ၏။

မျက်မမြင် ပုဏ္ဏားခြောက်ယောက်တို့ ဆင်ကို စမ်းသပ်ကြည့်သောအခါ၌ ပေါ်ပေါက်လာသော အတွေးအခေါ်မျိုးပင် ဖြစ်လေတော့သည်။ အကြောင်းမှာမူ -

ကျွန်းကလေး၏ ကမ်းခြေကို ကပ်မိသည်၌ပင် မော်တော်ဘုတ် ဆိုက်ကပ်သော နေရာမှာကား ကျိုးတိုးကျဲတဲ ရှိသော၊ တံတားကလေး တစ်ခု ရှိသော နေရာ ဖြစ်၏။ ရုပ်ရှင်တွေ၊ နိုင်ငံခြား မဂ္ဂဇင်းတွေမှာ မြင်ဖူးသော ဥရောပ၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားမှုများကို လုံးဝ မတွေ့ရ။ စင်စစ်အားဖြင့်ဆိုလျှင် အော်ဂူစတာ ကျွန်းကလေးမှာ စာရေးသူတို့ နိုင်ငံက တနင်္သာရီပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း၌ရှိသော တံငါကျွန်းကလေး တစ်ကျွန်းလိုသာ ဖြစ်လေသည်။ မှန်၏။ အော်ဂူစတာသည် တံငါကျွန်းကလေးမျှသာ ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် ထူးထူးခြားခြား စိတ်၌ အမှတ်ထားမိသည်မှာကား အော်ဂူစတာ ကျွန်း၌ တွေ့ရသော သူများမှာ အီတလီအနွယ်များ ဖြစ်ကြပြီး၊ အများအားဖြင့် အရပ်ပုပု ဂင်တိုတို လူစုများသာ ဖြစ်ကြလေသည်။ ပုံပန်းအားဖြင့် လယ်သမား ဂိုက်ဆိုက် ဖမ်း၍နေကြ၏။ အလုပ်ပင်ပန်း ဆင်းရဲစွာ လုပ်ကိုင် စားသောက်ကြရသော ဟန်ပန် အသွင်အပြင်များကိုလည်း သူတို့၏ အဝတ်အစား၊ အပြောအဆို၊ နေဟန်ထိုင်ဟန်များတွင် တွေ့မြင်၍ နေကြရလေသည်။ အော်ဂူစတာ ကျွန်းသားများသည် စာရေးသူ တွေ့မြင်ခဲ့ရသမျှဆိုလျှင် အရပ်ပုပု ဂင်တိုတိုများသာ ဖြစ်ကြသည်။ ရုပ်ရည်အားဖြင့်လည်း ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ဖြစ်သည်။ အာလုပ်သံများနှင့် စကားပြောတတ်ကြသည်။ စာရေးသူတို့အား ထိုကျွန်းပေါ်၌ နေရာချထားပေးသော တည်းခိုစခန်းမှာကား နှစ်ထပ်တိုက်တန်းလျားကလေး ဖြစ်သည်။ တစ်ယောက် တစ်ခန်း ရကြ၏။ ဆိုက်ရောက်သွားသော အချိန်မှာ ခပ်စောစောကလေး ဖြစ်၍ လေယာဉ်မယ်ကလေးက အော်ဂူစတာ မြို့ကလေးထဲသို့ သွားရောက် လည်ပတ်နိုင်ကြောင်းကို ပြော၏။ သို့သော် အချမ်း၏ ဒဏ်ကို မခံနိုင်သောကြောင့် မလိုက်လိုဟု ပြောလိုက်ရပြီးလျှင် ဘရန်ဒီ တစ်ပုလင်းမှာပြီးနောက် အခန်းအောင်း၍ နေ၏။ ပျင်းပျင်းရှိသည်နှင့် နိုင်ငံသို့ ပြန်၍ စာရေး၏။ သို့သော် စာရှည်ရှည် မရေးနိုင်ချေ။ ချမ်းသည် ဆိုသည်မှာ .... ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ကောင်းကောင်း ပေါက်လာသောကြောင့် အိပ်ရာထဲသို့ဝင်၍ ကွေးချင်သော စိတ်ကသာ များပြား၍ နေမိလေသည်။

စာထိုင်၍ ရေးနေခိုက်တွင် လူတစ်ယောက် အခန်းတံခါးကို ခေါက်

ကာ ဝင်၍လာ၏။ ထိုသူက အင်္ဂလိပ်စကား ခြေတစ်ပေါင်ကျိုးနှင့် ဘာ အလိုရှိသလဲဟု မေး၏။ စာရေးသူက စောင် ထပ်ပြီး လိုချင်သည်။ အေးလှ သည်ဟု ပြောလိုက်ရ၏။ ထိုအခါတွင် ယင်းသည်သူက စောင်အပိုနှစ်ထည် လာ၍ ပို့၏။ ပြန်ထွက်မသွားမီတွင်လည်း စာရေးသူ အိပ်ရသည့် ခုတင်၌ ခြင်ထောင်တစ်လုံးကို ထောင်၍ ပေး၏။ ထိုခြင်ထောင်မှာကား ပြောမယုံ ကြံဖူးမှ သိမည်ဟု မှတ်တမ်းတင်စရာကောင်းသော ခြင်ထောင်ပင် ဖြစ် လေသည်။ အစစ အရာရာ၌ ချွေတာခြိုးခြံ၍ လောကသစ်ကြီး တစ်ခုကို တည်ဆောက်နေသော စာရေးသူတို့၏ လောလောလတ်လတ် နိုင်ငံခေတ်၌ ယင်းသည် အိတ်လီ ခြင်ထောင် စနစ်ကို သုံးရလျှင် ကောင်းလေမည်လား မသိပေ။ အော်ဂူစတာမှ ခြင်ထောင်သည်ကား အပို ဘာမျှ မဖြုန်းသော ခြင်ထောင်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုခြင်ထောင်မှာ ခေါင်းရင်းဘက်ကမူ လူတန်းစေ့ ပင် ဖြစ်၏။ အမြင့်အားဖြင့် လေးပေလောက် ရှိပေသည်။ ခြေရင်းဘက် ကမူ အမြင့်အားဖြင့် တစ်ပေလောက်သာ ရှိ၏။ ဂဏန်းသင်္ချာနှင့် တွက်၍ ပြောရမည် ဆိုပါလျှင် ထိုခြင်ထောင်ကို “အာတားခြင်ထောင်” ဟု ခေါ်ရ မည် ထင်သည်။ စာရေးသူတို့ ထောင်နေကျ ခြင်ထောင်ကို လက်ယာဘက် အပေါ်ထောင့်မှ လက်ဝဲဘက် အောက်ခြေထောင့်ကို ဖြတ်မျဉ်းဆွဲကာ အမိုး တပ်ထားသော ခြင်ထောင် ဖြစ်၏။ စာရေးသူတို့ နိုင်ငံက ခြင်ထောင်မျိုးကို အော်ဂူစတာ ခြင်ထောင် ဖြစ်အောင် ပြင်၍ချုပ်လျှင် ရိုးရိုး ခြင်ထောင် တစ်လုံးက အော်ဂူစတာ ခြင်ထောင်နှစ်လုံး ရလာနိုင်၏။ အမိုးအတွက် ပိတ်တစ်စသော ပို၍ ကုန်မည် ဖြစ်သည်။ ဘေးပတ်ဇာ အပိုကုန်မည် မဟုတ် တော့။ ဤစနစ်ကို စာရေးသူတို့၏ ချွေတာရေးစနစ်များတွင် သုံးရလျှင် ကောင်းမည်လား မသိပေ။

သို့သော် စာရေးသူ၏ စိတ်ထဲ၌ ထူးဆန်းနေသည်ကား ရှိ၏။ ယင်းသည်မှာကား အိဂျစ်ပြည် အလီဇန္ဒရော မြို့မှာတုန်းက ဟိုတယ်မယ် ဇျော ဆိုသည့် ဟိုတယ်ကြီးတွင် တည်းခိုရစဉ်က ခြင်ထောင် မပေးပါဘဲ လျက်နှင့် အော်ဂူစတာသို့ ရောက်ခါမှ ခြင်ထောင် ပေးပုံမှာ ထူးခြားနေခြင်း တစ်ရပ် ဖြစ်လေသည်။ ထူးခြားလည်း ထူးခြားလောက်ပေသည်။ အကြောင်း မှာမူ အော်ဂူစတာ စခန်းသည် တော်တော်ပင် ခြင်ကိုက်သောစခန်း ဖြစ် ၏။ နိုင်ငံသို့ပြန်၍ စာရေးနေစဉ် ခြင်သံ တဝီဝီမြည်၍ လာလေသည်။ ထို့ကြောင့် အိတ်ဆောင် ဖြစ်သော ဆရာပီမိုးနင်း၏ “ထူးချွန်ရေး” ကျမ်း

ကလေးကို ဖတ်ကာ အိပ်ရာဝင်ခဲ့ရ၏။ အိပ်မပျော်လေတိုင်း အိတ်လီ ခြင်ထောင်၏ အတော်အတန် တစ်ခြမ်းပဲ ဖြစ်၍နေရသော ဟန်ပန်ကို ကြည့်ကာ ပြုံးနေရလေသည်။ သူ့ခေတ်နှင့် သူ့အခါ ယူလို့ အိုင်လို့ ရော နိုင်မှ ဟူသော မကြည့်အောင်၏ သီချင်းသံကိုလည်း ကြားယောင်နေမိ၏။ အိပ်ရာထဲသို့ စောစောစီးစီး ဝင်ကွေးနေစဉ် စောစောကလာသော အိတ်လီ သည် တံခါးခေါက်ကာ ပေါ်လာပြန်လေသည်။ အင်္ဂလိပ်စကား ခြေတစ်ပေါင် ကျိုးနှင့်ပင် ထိုညအတွက် ဘာများ လိုပါသေးသလဲဟု မေး၏။ ‘မလို တော့ပါ။ နံနက်အတွက် အိပ်ပျော်နေလျှင် လာ၍ နှိုးပါ’ ဟု ပြောရ၏။ ထိုအခါတွင် သကောင့်သား ပြန်ထွက်သွား၏။ ပြီးလျှင် နှိုးစက်နာရီတစ်လုံး ကို ယူ၍ လာချေတော့သည်။ နံနက်တွင် လေယာဉ်ပျံက ၆ နာရီခွဲ၌ ထွက်မည် ဖြစ်လေရာ၊ သကောင့်သားက နာရီကို ၆ နာရီအတွက် နှိုးစက် ပေးလိုက်၏။ နာရီ လက်တံများကို ချိန်ကိုက်ပေး၏။ ပြီးလျှင် ‘နာရီကို နောက်ထပ် မကိုက်ပါနဲ့’ ဟု ပြော၏။ ယင်းသည်အချိန်တွင်ပင် စာရေးသူ နှင့် ရေယာဉ်ပျံ တစ်စီးတည်း ပါလာသော အမျိုးသမီးကြီး တစ်ဦးက အခန်းပေါက်၌ ပေါ်လာ၏။ ‘ဘာသစ်သီးမှ မဝယ်ဘူးလား၊ ဝက်ပေါင် ခြောက်တွေလည်း ပေါ်တယ်’ ဟု ပြောနေလေသည်။ အင်္ဂလန်၌ မည်ရွှေ့ မည်မျှ အစားအသောက် ရှားပါးနေသည်ကို စာရေးသူ မသိသေး။ မျက်ကန်း တစ္ဆေ မကြောက်သလို ဆင်ကန်းတောတိုး ထွက်၍ လာခဲ့ခြင်းနှင့်ပင် တူ၍နေပေတော့သည်။ ထိုအမျိုးသမီးကြီးကပင် သစ်သော့သီးတစ်လုံး ပေးသွား၏။ သူ ပေးသော သစ်သော့သီးမှာ အတော်ပင် ကြီးမား၏။ မောင်းချခား မရှိသည်နှင့် သည်အတိုင်းပင် ကိုက်စားကြည့်ရာ ချဉ်စုတ်စုတ် ပင် ဖြစ်လေသည်။ သူတို့ အင်္ဂလန်မှာ သစ်သော့သီး မရှိ၍များလားဟု တွေးမိ၏။ မော်လမြိုင်၊ ထားဝယ်ဘက်သို့ ခရီးထွက်က အပြန်တွင် တည်း သီးနှင့် ဒူးရင်းသီး ဝယ်ကြသလိုပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်ဟု စိတ်က ထင်မိ လေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အိပ်ပျော်ဖို့ကိုသာ ကြိုးစားရ၏။ “အာတား” ခြင်ထောင်၏ အပြင်က ခြင်များကလည်း ရန်မူရန် တာစူသောအားဖြင့် တဝီဝီ အော်မြည်၍ နေသံကို နားထောင်ရင်း မျက်မြည်းကာ အချိန်ကို ငြုန်းရ၏။ ဤနေရာသို့ ရောက်ခါမှပင် နိုင်ငံတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သော မိသားစု ကို လွမ်းရတတ်မှန်း ကောင်းကောင်းကြီး သိ၍လာရလေတော့သည်။

ခရီးကြိုသဖြင့် ပြောရပေဦးမည်။ တစ်လှေတည်းစီး တစ်ခရီးတည်း

သွား ဖြစ်ကြသော အခြား ခရီးသည်များက ဝက်ပေါင်ခြောက်များ၊ သစ်သီးများ ဝယ်ကြသည်မှာ အင်္ဂလန်တွင် စစ်ပြီးခေတ် ဖြစ်၍ အစားအသောက်ရှားပါးနေခြင်းကို ပြ၍နေ၏။ ဘီအိုအေစီကလည်း ဝက်ပေါင်ခြောက်လေးပေါင်အထိ သယ်ယူခွင့် ပေးထား၏။ အင်္ဂလန် အကောက်တော်ဌာနကလည်း သူတို့ နိုင်ငံထဲသို့ သွင်းခွင့်ပြုသည်ဟု နောင်အခါကျမှ သိရလေသည်။ လန်ဒန်သို့ရောက်၍ ဒုဗ္ဗိကန္တရကပ်နှင့် ရင်ဆိုင်တိုးရမည့်အရေးကို ရိပ်စားမိရုံမျှသာ ရှိသေး၏။ ပယ်ပယ်နယ်နယ်ကား မစဉ်းစားမိသေးချေ။ ထားဦးတော့ .... ။

နာရီနှိုးစက်သံ မကြားရမီကပင် အိပ်ပျော်တစ်ဝက် နိုးတစ်ဝက်နှင့် မသက်မသာ ချမ်းအေးလှစွာသော အိပ်နေရာမှ ထ၍ မျက်နှာသစ်ရ၏။ ချူချာလှသော အော်ဂူစတာ စခန်းသည် မျက်နှာသစ်ရန် ရေနွေးကလေးကိုမျှပင် ပေးနိုင်သည် မဟုတ်ပေ။ ရေမချိုးရသည်မှာလည်း တစ်ဒုက္ခဖြစ်၏။ သို့သော် ရှိစေတော့ ဟုသာ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် ဖြေရလေသည်။

နံနက် ၅ နာရီခွဲ သာသာလောက်တွင် အီတလီ သင်္ကေတသား ပေါ်လာ၏။ ‘ဪ နိုးနေပြီလား’ ဟု ဆိုကာ ပြန်ထွက်သွားလေ၏။ စာရေးသူကလည်း ညက ထုတ်၍သုံးသော စာအုပ်၊ လက်ကိုင်ပဝါ စသည်တို့ကို ခရီးဆောင်အိတ်ထဲ၌ ပြန်၍ထည့်နေစဉ် လေယာဉ်မယ်ကလေး ပေါ်လာပြန်၏။ ရေယာဉ်ပေါ်သို့ သွားရတော့မည် ဖြစ်သဖြင့် ဟိုတယ်ဧည့်ခန်း၌ လူစုရန် ပြော၏။ အရေးထဲတွင် သူက ‘ကောင်းကောင်းမွန်မွန် အိပ်ရပါရဲ့လား’ ဟု ဝါစာကမာ လုပ်၏။ “ကောင်းပါဗျာ ... သိပ်ကောင်း” ဟု ပြောလိုက်ချင်၏။ သို့သော် မပြောဖြစ်ပေ။

အဝတ်အစား လဲလှယ်ပြီး ဖြစ်သောအခါ အခန်းထဲမှထွက်၍ ဧည့်ခန်းသို့ ရောက်ခဲ့၏။ ဘယ်အချိန်ကများ ထ၍ ဝတ်စား ပြင်ဆင်လိုက်ကြသည်မသိ၊ ခရီးသည် အစ်ကို အစ်မတို့ အားလုံးပင် ကြော့ကြော့မော့မော့တွေ ဖြစ်နေကြ၏။ ခရီး၏ နောက်တစ်ထစ်မှာ လန်ဒန် ဖြစ်လေရာ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ရာကို ရောက်ကြတော့မည် ဖြစ်၍ စမတ်ဂွမ်အောင် ဝတ်စား ဆင်ယင်ကြလေသလား ထင်မိ၏။ အင်္ဂလန်၌ အိတ်ထဲတွင် ခြုံတစ်ပြား မကပ်စေကာမူ ကော်လာသန့်သန့်၊ နက်ကတိုင် တောင့်တောင့်မှ စတိုင်ဖြောင့်ကြောင်းကို စာရေးသူ ကောင်းကောင်း မရိပ်မိသေးချေ။ စင်စစ် ဆိုရပါ

လျှင် ဟန်ကိုယ့်ဖို့၊ မာန်သူ့ဖို့ ဆိုသော စကားကို အင်္ဂလိပ်တွေ (ဝါ) အနောက် နိုင်ငံသားတွေ အများဆုံး အသုံးပြုကြသည်ဟု ထင်မိ၏။

အော်ဂူစတာတွင် တစ်ညတာမျှ ချမ်းစီးခြင်း၏ ငရဲကို ခံရပြီးသည့် နောက် ရေယာဉ်ပျံပေါ်သို့ ပြန်၍ ရောက်ခဲ့၏။ ရေယာဉ်ပျံပေါ်သို့ရောက်မှ ဟီးချီနိုင်၏။ အကြောင်းမှာမူ အပြင်မှာထက် များစွာ နွေးထွေးသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ရေယာဉ်ပျံ စထွက်ပြီး မကြာမီပင် နံနက်စာ ကျွေး၏။ အီတလီပိုင် နယ်တွင် ကျွေးမွေးခြင်းမှာ အဆန်းတစ်မျိုး ဖြစ်နေ၏။ သို့သော် ဆန်းသည်မှာကား အီတလီ အရက် ချဉ်စုတ်စုတ် ဖြူတူတူ တစ်မျိုးကိုပါ တိုက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံက ကစော်နှင့် ဆင်၏။ ပိုလဆင် ထောပတ်ဘူးကို ဖွင့်ကာ မစားတတ်တိုင်း (ဝါ) စားရမှန်း မသိတိုင်း လှည်းပုံတောင်း၌ လှည်းထိုးသလို ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း ခံရချိမ့်မည်သာ ဖြစ်လေသည်။ အရှေ့မှသည် အနောက်သို့ ရွေ့လျားခဲ့ရာမှ မသိသေးသော အရာတွေက များလှချေသည်။ ကိုယ့်နိုင်ငံတွင် မြစ်ကြီးနား၊ ပူတာအိုနှင့် ကော့သောင်သို့မျှ မရောက်ဖူးခဲ့ပါဘဲလျက်နှင့် ယခုကဲ့သို့ မိုင် ၇၀၀၀ ခန့် ခရီးထွက်၍ လာရသော ည၏အဖို့တွင် အရှင်လတ်လတ် ဘုံပြောင်းရဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ နေလေတော့သည်။ သို့သော် မတတ်သာပြီ။ ကိုယ့်လှေတွင် ကိုယ် တက်မကိုင်၍ ကိုယ့်ကြံ့မာကို ကိုယ် ဖန်တီးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ရှေ့သို့သာ တိုးရတော့မည် ဖြစ်လေသည်။

ဤလမ်းခရီး၌ ဆန်းကြယ်မှုကလေးတစ်ခုသာ ရှိ၏။ ယင်းသည် မှာကား မြေထဲပင်လယ်၏ အလှပင် ဖြစ်လေသည်။ ကောင်းကင်မှနေ၍ စီးကြည့်လိုက်သော အခါတွင် မြေထဲပင်လယ်၏ အလှသည် ပစ်ဖိတ်သမုဒ္ဒရာ၊ အိန္ဒိယ သမုဒ္ဒရာတို့၏ အလှနှင့် မတူချေ။ လွယ်လွယ်ရေးရပါသော် အပြာစစ်စစ်နှင့် စိမ်းပြာရောင်တို့၏ အလှ ခြားနား ကွဲပြားဘိသကဲ့သို့သာ ရှိနေလေသည်။ နောက်တစ်ချက်မှာကား မြေထဲပင်လယ် တစ်နေရာတွင် ကော်ဆီကာကျွန်းနှင့် အယ်လ်ဘာကျွန်းတို့ကို မြင်ခဲ့ရ၏။ အဝတ်ပြာပြာ စားပွဲခင်းပေါ်၌ ပဲကြီးစေ့ကလေး တပ်ထားသလိုသာ မြင်ရ၏။ ထိုကျွန်းကလေးများကို ကြည့်ကာ ပြင်သစ်ဘုရင် နပိုလီယန်ကို သတိရ၍ နေမိ၏။ ဗန်ဒါဗာချီလက်(စ်)စကား အမည်ရှိ ပိုလန်မြို့စားကတော်ကိုလည်း သတိရမိနေ၏။ သူတို့၏ အချစ်ဇာတ်လမ်းနှင့် နိုင်ငံအတွက် ဆောင်ရွက်ပုံကို လည်းကောင်း၊ ပိုလန်လူမျိုးတို့၏ မျိုးချစ်စိတ်

အကြောင်းကို လည်းကောင်း တွေးနေမိ၏။ ထိုစဉ်အခါက စာရေးသူသည် ပိုလန်နှင့် အဆက်အစပ် တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု မတွေးမိခဲ့ချေ။ နောင်အခါတွင်ကား ပိုလန်သည် စာရေးသူ၏ ဘဝခရီး အဆစ်အပိုင်း တစ်ခု၌ တော်တော်ကလေး ကျယ်ပြန့်သော စခန်းတစ်ခု အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်၍ လာသည်ကို ကြိုခဲရဖူး၏။ သို့သော် ဤအချိန်ကာလသို့ ဤမှတ်တမ်းက မရောက်သေးပေ။

အိတလီနှင့် ပြင်သစ် နယ်စပ်လောက်ဆီက နေ၍ ရေယာဉ်ပျံသည် ဥရောပ ကုန်းမြေကို ဖြတ်သန်းပြန်လေသည်။ သို့သော် ရှုခင်းမှာကား ပေ ၇၀၀၀ ခန့် အမြင့်မှ ဖြစ်နေ၍ မှုန်ဝါးဝါးမျှသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ကွင်း များမှာ ပဆစ်အိမ် အကွက်ကလေးများကဲ့သို့သာ ဖြစ်၍နေသည်။ ကြည့် လေလေ ငြီးငွေ့ဖွယ်ရာ ဖြစ်၏။ တောင်တန်းများနှင့် တောအုပ်ညိုညို များကို ကွက်ကျား တွေ့ရ၏။ လူတို့နေရာ ဤကမ္ဘာ ဟူသော သဘောကို ပြဆိုလျက် ရှိနေ၏။ ပရိယေသနအတွက် ဤမျှ ကျယ်ဝန်းလှသော ကမ္ဘာ တစ်ခြမ်း တစ်စိတ်ကို ဖြတ်ကျော်၍ လာခဲ့ရသော အဖြစ်မှာကား ခရီး ပန်းတိုင်နှင့် နီး၍လာလေလေ ပို၍ သရုပ်ပေါ်လာလေလေ ဖြစ်နေ၏။

‘များမကြာခင် အင်္ဂလိပ် ရေလက်ကြားကို ဖြတ်ကျော်ပါတော့မယ်၊ ခရီးသည်များ သတိပြုကြပါ။ ဆောက်သင်ပတန်မှာ ရေယာဉ်ပျံ ဆိုက်ပါ မယ်၊ ညနေ ၄ နာရီ ၃၅ မိနစ် ဆိုက်ပါလိမ့်မယ်၊ ဆောက်သင်ပတန်မှာ ညနေ လက်ဖက်ရည် တိုက်ပါလိမ့်မယ်။ ပြီးရင် ဘတ်စ်ကားနဲ့ လန်ဒန်ကို ခရီးဆက်ကြရပါမယ်၊ လမ်းတစ်ဝက်မှာ အစာကျွေးပါလိမ့်မယ်’

လေယာဉ်မယ်က သတိပေးသံ ကြားရ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် လက်ခွဲ အိတ်ကလေးထဲသို့ ဖတ်လက်စ စာအုပ်ကို ထည့်လိုက်ရလေသည်။ ရေ ယာဉ်ပျံသည် ခရီးအဆုံးနှင့် နီးခါမှ ပို၍မြန်မြန် ခုတ်မောင်းနေလေရော သလား မှတ်ထင်ရ၏။ အင်္ဂလိပ် ရေလက်ကြားကို ဖြတ်ခဲ့ပြီးနောက် ရေ ယာဉ်ပျံသည် ဆောက်သင်ပတန် စခန်း၌ ဆိုက်၏။ ထုံးစံအတိုင်း မော် တော်ဘုတ်ကလေးက လာ၍ ကြို၏။ လေယာဉ်မယ်က ရေယာဉ်ပျံ၏ တံခါးကို ဖွင့်လိုက်၏။ ရေခဲရည်နှင့် ပက်လိုက်သည်က တော်ပေဦးမည်။ ရုတ်တရက် လေအေး ဝင်၍လာသည်မှာကား စူးရှလှသည်။ ဗြိတိသျှ လေတပ်သားများ၏ အပူပိုင်းဒေသဝတ်ရန် ထုတ်ပေးသော သက္ကလတ် ထည်မျိုးကိုသာ ဝတ်ဆင်ထားသော စာရေးသူမှာ ရေခဲတိုက်ထဲသို့ ဝင်ရ

သလို ဖြစ်သွား၏။ တော်ပါသေး၏။ မော်တော်ဘုတ်ကလေးထဲတွင်ကား တော်တော်ကလေး နွေးပေသည်။ မော်တော်ဘုတ်ဖြင့် ကမ်းခြေသို့ ရောက်သောအခါ ဘီအိုအေစီ နှစ်ထပ် ဘတ်စ်ကားကြီး ကြို၍၊ ညနေ လက်ဖက်ရည် သောက်ရန် ပုဂံတယ်ကလေး တစ်ခုသို့ ခေါ်၍သွား၏။ ချမ်းလိုက်သည်ကား စံတင်ရလောက်ပေ၏။ ဤနေရာတွင် ထူးခြားချက်တစ်ရပ်ကို တွေ့လာရပြန်လေသည်။ ယင်သည်မှာကား အင်္ဂလန် ကျွန်းမြေပေါ်မှာ ခြေချမိသောအခါတွင် ခရီးသည်တွေ နှုတ်ပိတ်ရေငုံလုပ်ကာ တေမိတွေ ဖြစ်ကုန်ကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ လမ်းခရီး တစ်လျှောက်လုံး၌ အစုကလေးများ၊ အဖွဲ့ကလေးများ ကိုယ့်အတွဲနှင့် ကိုယ်တွဲကာ ရယ်ရယ်မောမော ပြောပြောဆိုဆို နေခဲ့ကြသမျှသော ခရီးသည်များသည် စကားနည်းခြင်း မလှ နည်း၍သွား၏။ ပြောစရာ ဆိုစရာ ရှိလျှင်ပင် လေသံသဲ့သဲ့ ကလေးတွေနှင့် ပြောနေကြ၏။ ဪ ... အင်္ဂလန် ဆိုသည်မှာ “တိုးတိုးဗျ ... တိုးတိုး” နိုင်ငံမျိုးပါကလားဟု ထင်ရလေတော့သည်။

ဘတ်စ်ကားပေါ်၌ ထိုင်ခုံနောက်မှီပေါ်တွင် သားမွေးစောင်ကြီးများ အသီးသီး ပေးထား၏။ အစောင့်အရှောက် လိုက်ပါလာသော သူငယ်မက စောင်ကို ပေါင်လယ်မှ စ၍ ခြေဖျားအထိ ခြုံပေး၏။ အင်း ... သင်းတို့ နိုင်ငံမှာ လူတွေဟာ ခါးအောက်ပိုင်းသာ ချမ်းတတ်ပြီး ကိုယ်အပေါ်ပိုင်းက မချမ်းတတ်လေရောသလားဟု ထင်မိ၏။ စင်စစ်တွင်ကား သူတို့နိုင်ငံမှာ ငါးထပ်ကြီး ကိုယ်တော်တွေ၊ ကိုယ်တော်မ တွေ ဖြစ်ကြ၍ ခြေထောက်ပိုင်းကိုသာ အသားပေး၍ နွေးအောင် လုပ်ကြသည်ဟု ထင်ရပေသည်။ မှန်လည်း မှန်ပေလိမ့်မည်။ အကြောင်းမှာမူ သူတို့ဆီက ဝတ်ပုံစားပုံအတိုင်း ဆိုလျှင် စွပ်ကျယ်၊ ရှုပ်အင်္ကျီ၊ ကိုယ်ကျပ်အင်္ကျီ၊ ဆွယ်တာ၊ ကုတ်အင်္ကျီ၊ အပေါ်ထပ်အင်္ကျီ စသဖြင့် လူတစ်ကိုယ်၌ ငါးထပ်စေ့အောင် အပေါ်ပိုင်း၌ ဝတ်ကြပြီး ခါးအောက်တွင်ကား အတွင်းခံ ဘောင်းဘီနှင့် ဝတ်စုံ ဘောင်းဘီသာ ဝတ်ကြလေရာ၊ ခါးအောက်ပိုင်းက ပို၍ အေးနေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် လေယာဉ်မယ်က အောက်ပိုင်းကိုသာ စောင်ခြုံပေးခြင်း ဖြစ်ပေတော့သည်။ စာရေးသူမှာကား ဝတ်စုံကလည်း ပါး၏။ အပူပိုင်းခု ဒေသမှ လာသူလည်း ဖြစ်၏။ ထို့အပြင် အပေါ်ထပ် ကုတ်အင်္ကျီကြီးကိုလည်း မဝယ်ခဲ့မိပေ။ မဝယ်ခဲ့မိခြင်းမှာကား ဝယ်စရာကလည်း ပိုက်ဆံ လုံလုံလောက်လောက် မရှိ၊ ဝယ်ရမှန်းလည်း မသိလောက်အောင် နလပိန်းတုံး နိုင်ခဲ့၏။

ထိုစဉ်အခါတုန်းက ဆရာ ဦးဘဂျမ်း၏ ကြက်တောခေတ်သို့ မရောက်သေးချေ။ စာဖတ်သူ သတိရကောင်း ရ၍နေမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မေ့လျော့နေကောင်း နေမည်လည်း ဖြစ်နိုင်၍ အနည်းငယ် ဝိတ္တာရဖွင့်ခွင့် ပြုစေချင်ပါသည်။ လွတ်လပ်စ ခေတ် ဖြစ်၍ ဟိုဆရာ၊ သည်ဆရာတွေ ဘိလပ်တွေ ဘာတွေကို အိမ်ဦးနှင့် ကြမ်းပြင်ပမာ အခါခါ အခေါက်ခေါက် ကူးသန်းနေပြီ ဖြစ်၏။ ယင်းသည့်အခါက သတင်းစာ “စတန့်” ကလေးတစ်ခု ပေါ်ခဲ့ဖူးသည်။ ထို “စတန့်” မှာ ဘာအကြောင်း ကလေးနှင့်ပင် ဖြစ်ဖြစ် နိုင်ငံခြား သွားပြီဆိုလျှင် ထိုသို့ သွားသောသူ၏ ဓာတ်ပုံနှင့်တကွ မိဘနာမည်ပါမကျန် သတင်းစာ၌ ထည့်ကြသော စတန့် ဖြစ်၏။ ဥပမာအားဖြင့် “ဦးမည်သူနှင့် ဒေါ်မည်ဝါတို့သည် မည်သည့် ဟိုဟာကြီးကို လေ့လာရန် အဟိုနိုင်ငံသို့ အဲဒီ လေယာဉ်ပျံဖြင့် ခရီးထွက် သွားကြောင်း၊ မောင်မောင် ဘယ်သူသည် ဘယ်နိုင်ငံကို ဘာပညာတွေ သင်ရန် သွားကြောင်း၊ မ ဘယ်သူသည် ဘာကြီးကိုစီးပြီး ဘယ်တိုင်းပြည် ကို ဘာလုပ်ရန် သွားကြောင်း” ဆိုသည့် သတင်းတွေက သတင်းစာများ၌ ရေပန်းစားနေ၏။ ဤအချက်ကို စာရေးသူ၏ ဘဝမှတ်တမ်းထဲ၌ ထည့်၍ ရေးနေခြင်းမှာ ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် သရော်ပြောင်လှောင်လိုသောစိတ် အနည်း ငယ် ရှိရှိတော့ မှန်ပါသည်။ သို့သော် ထိုစိတ်ထက် တင်ပြလိုသော အချက် တစ်ချက် ရှိနေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသည့်အချက်မှာကား စာရေးသူတို့ခေတ်၌ လွတ်လပ်ရေး၏ အရသာ ပေါ်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပါ သည်။ လွတ်လပ်ရေး ရသောအခါ၌ နိုင်ငံသားတို့ အမြင်ကျယ်ဖို့ လိုလာ သည်။ ကမ္ဘာကို ကိုယ်တွေ့ မျက်စိဖွင့်ကြည့်ဖို့ လိုလာသည်။ ထို့ကြောင့် ပင်လည်း နိုင်ငံခြားသို့ အစိုးရကလည်း လွှတ်ပေးနေသည်။ ကိုယ်ပိုင်ငွေ ဖြင့် သွားကြရသူတွေလည်း ဒုနှင့်ဒေး ဖြစ်သည်။ ခေတ်၏ တောင်းဆိုချက် အရ သွားလာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ထိုကဲ့သို့ သွားလာကြရာ၌ သတင်းစာများတွင် ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်နှင့် ကိုယ်ပေး၍ လူကြော်ငြာ ထုတ် ရသော အဆင့်အတန်းသို့ ရောက်လှစေမန်း ဖြစ်လာ၏။ “ဘယ်မြို့က ဘယ်သူ ဘယ်ဝါရဲ့ သားဖြင့် နိုင်ငံခြားကို ပညာသင် သွားပြီဗျို့ ... သမီးရှင်များ မှတ်ထားကြပါ။ ပြန်လာရင် တိုက်တစ်လုံး၊ ကားတစ်စီး၊ စိန်တစ်ဆင်စာ ပဲဗျ” ဟူသော သဘောတွေ အနည်းအကျဉ်းတော့ ပါလာမည် ထင်၏။ ဤသဘောတွေရော၊ ကုန်သွယ်ရေးဘက်က “နိုင်လွန်” ၏ သဘောတွေ

ရော ပါ၍လာသော အခါတွင် ဆရာ ဦးဘဂျမ်းသည် တော်တော်ကလေး စိတ်ထဲက ခိုးလိုးခုလု ဖြစ်၍လာပုံ ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဗမာ့ခေတ် သတင်းစာ ထဲကနေ၍ ဘာနှင့် မောင်မြေစာတို့ကို အအော်ခိုင်းလေတော့သည်။ ဆရာ ဦးဘဂျမ်း၏ ကာတွန်းတစ်ခု၌ ဘာက မောင်မြေစာအား လူတစ်ယောက် ကို လက်ညှိုးထိုးပြကာ ‘ဟေ့ မောင်မြေစာ ... ဒီလူဟာ တို့ရွာမှာ အထူး ဆန်းဆုံး လူပဲကွ’ ဟု ပြော၏။ မောင်မြေစာက ‘ဘာပြုလို့လဲ အဘရဲ့’ ဟု ပြန်မေး၏။ ဤအခါတွင် အဘက ‘ဒီလိုကွယ့် မောင်မြေစာရဲ့ ... တို့ရွာမှာ အဲဒီလူဟာ ဘယ်နိုင်ငံခြားကိုမှ မရောက်ဖူးဘူးကွ’ ဟု ဖြေသော ဟူ၏။ ယင်းသည့်အချိန်မှ စ၍ “ဘယ်သူ့သမီး ဘယ်တိုင်းပြည်ကို ဘာ လုပ်ရအောင် သွားသည်” ဆိုသော လူကြော်ငြာဆန်ဆန် ကိစ္စတွေမှာ တော်တော်ကလေး ပါးလွှားသွားခဲ့၏။ သို့သော် ယင်းသည့် သူငယ်နာ ကား လွတ်လပ်ရေးသက်တမ်း နုဆဲ၌ သူငယ်နာစင်ဦးမည်ကား မဟုတ် ချေ။ စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်သည်လည်း သည်ပုတ်ထဲက သည်ပဲပင် ဖြစ်၍ ယောင်တောင်တောင် ကြောင်တက်တက်နှင့် မမျှော်လင့်သော ဘီလပ် ဆိုတာကြီးသို့ ရောက်မိအောင် ရောက်၍ သွားခဲ့ရလေသည်။

[၁၃]

တစ်သက်နှင့်တစ်ကိုယ် ဘယ်သောအခါတွင်မျှ ရောက်ဖူးလိမ့်မည် ဟူ၍ အိပ်မက်မျှပင် မမက်ခဲ့ဖူးသော ဘီလပ် ဆိုသည်မှာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ စာရေးသူ ရောက်၍သွားရသော အချိန်မှာကား နိုဝင်ဘာလ နောက်ပိုင်းတွင် ဖြစ်သည်။ ယခင်ဆောင်းပါးများ၌ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အလွန်တရာ အေးမြသော ရာသီဥတုနှင့် တွေ့ကြုံ၍ နေရသောအခါ၌ နေရောင်ခြည် တွင် တရွှင်ရွှင်နှင့် အမြဲရှိ၍နေသော ကိုယ့်နိုင်ငံကို ကိုယ်ပြန်၍ လွမ်းတမိလေတော့သည်။ ရယ်စရာသဘောသက်သက် ရေးခြင်းကား မဟုတ်ပါ။ ဘီလပ် ဆိုသော ထိုတိုင်းပြည်သို့ ရောက်၍သွားပြီးသည့် နေ့ရက်က စ၍ စာရေးသူသည် သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်၏ ရာသီဥတုဒဏ်ကို ကျိန်ဆဲ၍သာ နေမိလေတော့သည်။ မကျိန်ဆဲဘဲလည်း မနေနိုင်ပေ။ အကြောင်းမှာမူ အေးလိုက်သည်မှာ ရစရာ မရှိအောင် ဖြစ်သည်ဟုသာ ရေးရမည် ဖြစ်လေသည်။ ယင်းသည့်အထဲတွင် တော်တော်ကလေး အမြင်ကတ်စရာကောင်းသော အင်္ဂလိပ် အမူအကျင့် ဓလေ့တွေကလည်း တစ်မှောင့်ဖြစ်၍ နေရပြန်လေသည်။ ဘာကလေး လုပ်ချင် လုပ်ချင် Please ပလီ(စ်) (ကျေးဇူးပြု၍) ဆိုသော စကားခံကလေး မပါလျှင် မပြီး။ လွယ်လွယ်ရေးရပါလျှင် ဂါထာရွတ်သောအခါ၌ “ဥုံ” မပါလျှင် မပြီးသလို သူတို့ဆီ၌ စကားကလေး တစ်ခွန်းကို ပြောမည်ကြံလျှင်ပင် “ကျေးဇူးပြု၍” ကချည်းသာ စတင်၍ နေရလေရာ အတော်ကလေး ကြာအောင်ပင် နားကြားပြင်းကတ်၍ နေမိလေသည်။ သုံးလေးလခန့် ကြာမှ အသားကျ၍ သွားရတော့၏။

နောက် ... စကားတစ်လုံးမှာကား (Thank You) “ကျေးဇူးတင်ပါတယ်” ဆိုသော စကားပင် ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘတ်စ်ကား စီးသွား

ပြီ ဆိုပါစို့။ ကားပေါ်ရောက်၍ လက်မှတ်ရောင်းသူ အနီးသို့ ရောက်လာက 'ဖြဲဖြဲ-မြဲမြဲ' နှင့် အော်လေတော့သည်။ ရိုင်းသည်ဟု မထင်စေလိုပါ။ သူ စကား အမှန်မှာ ဖဲယား(စ်) ပလီ(စ်) (Fares Please) ဘတ်စ်ကား စီးခ ကလေး ကျေးဇူးပြု၍ ပေးကြပါ ဆိုသော စကားပင် ဖြစ်၏။ သို့သော် စာရေးသူကဲ့သို့ နားရိုင်းနေဆဲ ဖြစ်သူတစ်ယောက် အပို့၌ကား ဖြဲဖြဲ မြဲမြဲ ဟူ၍သာ ကြား၍နေရလေသည်။ ထိုအခါ၌ စာရေးသူက Two And Half Penny Ticket Please ဟု ပြောလိုက်၏။ နှစ်ပဲနီခွဲတန် လက်မှတ် ဝယ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ လက်မှတ်ရောင်းသူက စာရေးသူအား မျောက် ခြောက်လို မျက်နှာထားနှင့် ကြည့်လေသည်။ စာရေးသူအား "တောသား" ဟူသော အကြည့်မျိုးဖြင့် ကြည့်ကြောင်းမှာကား သေချာ၍ နေလေသည်။ စာရေးသူကပင် ကိုယ့်အင်္ဂလိပ်စကားကို ကိုယ် မယုံကြည်နိုင် ဖြစ်၍ လာ ရ၏။ ကိုယ့်စကားကို ကိုယ်ပြန်၍ စစ်ကြည့်ပြန်တော့လည်း "နှစ်ပဲနီခွဲတန် လက်မှတ်ပေးပါ" ဟု ပြောခြင်းမှာ ရှင်းရှင်းကလေး ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိစကားပြော မမှားကြောင်းမှာ သေချာ၍နေလေသည်။ သို့စဉ်လျက်နှင့် ကမြင်းထီး လက်မှတ်ရောင်းသမားသည် အဘယ့်ကြောင့် မျောက်ခြောက် သော မျက်နှာထားဖြင့် ကြည့်လေဘိသနည်းဟု တွေးနေမိ၏။ နောက် အတော်ကလေး သူတို့နိုင်ငံတွင် နေမိခါမှ "ဪ ဝီလီပါကလား" ဟု နားလည်၍ လာရလေတော့သည်။ သူတို့ဆီ၌ နှစ်ပဲနီ တစ်ဝက်ကို Two And Half Penny ဟု မခေါ်ဘဲ ... အသံထွက်အတိုင်း ရေးရပါလျှင် Tuppence Hay Penny "တပ်ပင့်(စ်)ဟေ့ပဲနီ" ဟု ခေါ်ကြ၏။ စာရေးသူ တို့ နိုင်ငံတွင် ထိုခေတ် ထိုအခါက "လေးပဲ" ဟု မခေါ်ဘဲ "တစ်မတ်" ဟုသာ ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲလေ့ရှိကြသည့် နည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်ဟုသာ ဆိုရပေတော့မည်။

နောက်တစ်ချက် ရယ်ဖွယ်မှာလည်း ပိုက်ဆံနှင့် ပတ်သက်၍ပင် ဖြစ်လေသည်။ ဘိလပ်သို့ ရောက်သောအခါ၌ လက်ထဲ ကိုင်၍သုံးရသော ငွေများမှာ တစ်ပေါင်တန် ငွေစက္ကူ၊ ဆယ်သျှိုလင်တန် ငွေစက္ကူ (ဟတ် ကရောင်း)၊ နှစ်သျှိုလင်ခွဲတန် ဒင်္ဂါပြား (ဖလော်ရင်)၊ နှစ်သျှိုလင်ခွဲတန် ဒင်္ဂါပြား၊ တစ်သျှိုလင်တန် ဒင်္ဂါပြား၊ ခြောက်ပဲနီတန် ဒင်္ဂါပြားငယ် (မတ်စေခန့်)၊ သုံးပဲနီတန် ကြေးပြား (မြန်မာပဲစေ့သဏ္ဍာန်) နှင့် ပဲနီပြား (မြန်မာ ပြားစေ့ သဏ္ဍာန်) တို့ ဖြစ်ကြ၏။ ဤသို့ ရှိသည်တွင် စာရေးသူ

၏ အဖို့၌ အင်္ဂလိပ်ငွေ တစ်ပေါင်တန် ငွေစက္ကူကို တစ်ကျပ်တန်ကဲ့သို့ ထင်၍ နေမိသည်။ တန်ဖိုးက ဆယ့်လေးဆလောက် ရှိသည်ကို ရုတ်တရက်၌ မစဉ်းစားမိချေ။ ထို့ကြောင့်ပင် ရွန်ဆွန် ဓာတ်မီးခြစ် တစ်လုံးကို အင်္ဂလိပ်ငွေ တစ်ပေါင် ပေး၍ ဝယ်ရသောအခါ၌ မြန်မာငွေ တစ်ကျပ်လောက် ပေးဝယ် သလို စိတ်က ထင်နေ၏။ ဆယ့်သုံးကျပ်ကျော်ကျော် ပေးခဲ့ရမှန်းကို စိတ်က ကောင်းကောင်း မသိချေ။ လမကုန်မီ အိတ်ကပ်ထဲ၌ ငွေနည်း၍သွားေးဟာ အခါကျမှ “အားပါး၊ ငါ့တူမကြီး ပိန်ပိန်ရွတ်ရွတ်” ဟူ၍ နားလည်လာရ လေတော့သည်။ တစ်ခုကား ခံသာပါသေး၏။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူ အလုပ်လုပ်သော အသံလွှင့်ဌာနက အလိုက်သိစွာပင်လျှင် “အဝတ်အစား သစ် ဝယ်ရန် စရိတ်” ဟူ၍ ပေါင် ၆၀ (မြန်မာငွေ ခုနစ်ရာငါးဆယ်၊ ရှစ်ရာ ခန့်) ထုတ်ပေး၏။ ထိုငွေကလေးကြောင့်သာ အသက်ရှူချောင်၍ သွားရ လေတော့သည်။

ယင်းသို့လျှင် အင်္ဂလိပ်ငွေကို မကိုင်တတ်၊ မသုံးတတ်နှင့် စမ်း တဝါးဝါး ဖြစ်၍ နေရစဉ်တွင် စာရေးသူအား စောင်မမည့်သူတစ်ယောက် ပေါ်လာပြန်လေသည်။ သူ့အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်း၍ အနည်းငယ် စာဖွဲ့ ချင်၏။ အကြောင်းမှာမူ သူသည် စာရေးသူအား “ဗျစ်သာသနာ” ပြုပေးပြီး “ဇာပွဲ” သို့ လိုက်ပို့ပေးသော ကျေးဇူးရှိသောကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။ သူ့အား “ဦးလေး ဟင်နရီ” ဟုသာ ရေးပါမည်။ အကြောင်းမှာမူ သူ့ အနေအထားကပင် “ဦးလေး” ဟု ခေါ်စရာ ကောင်းနေသောကြောင့် ဖြစ် ပေသည်။

စာရေးသူ လန်ဒန်သို့ ရောက်သည့်နေ့က စာရေးသူအား လန်ဒန် လေယာဉ်ပျံရုံးတွင် ဦးလေးက လာ၍ ကြိုလေသည်။ ထိုနေ့ကား ၁၉၄၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ၏ နောက်မြိုးပိုင်း ရက်တစ်ရက် ဖြစ်၍နေသောကြောင့် လန်ဒန်သို့ စာရေးသူ ရောက်သောအခါ ည ၈ နာရီခန့် ရှိ၍နေပေပြီ။ အရေးထဲတွင် (Pea Soup) “ပဲဟင်းရည်ကျဲ” ဟု သူတို့ဆီက ခေါ်ဝေါ်ကြ သော နှင်းမှောင် (Fog) ကလည်း ကျ၍နေ၏။ သူတို့ဆီက နှင်းမှောင်မှာ စာရေးသူတို့ဆီက နှင်းမှောင်လို အပြာရောင် ပိန်းပိတ်၍ မှောင်နေခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ အဝါရောင် နှင်းမှောင် ဖြစ်၏။ ထိုနှင်းမှောင်ကို အထင်သေး၍ မဖြစ်ပေ။

သူတို့ဆီက နှင်းမှောင် ကျခြင်းမှာ စင်စစ်တွင်ကား ရာသီဥတုက

လူကို သတ်၍နေခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ လန်ဒန်သို့ ရောက်သွားသည့်နေ့က စ၍ လေးရက်တိုင်တိုင် လန်ဒန်မြို့ တစ်ခုလုံးကို နှင်းမှောင်က ဖုံး၍နေ၏။ နေ့ရော ညပါ မှောင်နေ၏။ ဓာတ်မီးကိုချည်း အားကိုးနေရ၏။ လန်ဒန် လမ်းမကြီးများရှိ လမ်းဓာတ်မီးလုံးများကို ကြည့်လိုက်မည် ဆိုပါလျှင် မီးလုံးများမှာ မှုန်ရိ၍ နေကြရုံမျှသာ မကသေး၊ နန္ဒင်းမှုန်ပက်ထားသလို အဝါရောင် မီးပုံးလုံးလုံးတွေကို မြင်၍ နေရလေသည်။ သို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ချမ်းအေးသောကြောင့် မီးလုံကြ၏။ ကျောက်မီးသွေး မီးလင်းဖိုများနှင့် မီးလုံကြသောကြောင့် ကျောက်မီးသွေးဓာတ်သည် မီးခိုးများ ဖြစ်ကာ ကောင်းကင်သို့ တက်သည်။ ထိုမီးခိုးများသည် အထက်ကောင်းကင်ယံ၌ရှိသော ရေခိုးရေငွေ့တို့နှင့် သွား၍ တွေ့ကြသောအခါ ကျောက်မီးသွေးမှုန်ကလေး တစ်မှုန်စီတွင် ရေခိုးရေငွေ့ထဲက ရေပေါက်ကလေးများက ပူးတွယ်ကပ်ငြိကြလေသည်။ ထိုအခါ၌ နှင်းဖြစ်သွား၏။ ထိုနှင်းမှုန်တို့သည် လေးလံကာ မြေပြင်ဆီသို့ ဆင်းလာ၏။ အဖြူရောင် ကျောက်မီးသွေး ပြာမှုန်ကလေးများကို အပြာရောင်နှင့်မှုန်များက ပူးတွဲ၍နေသည်ကို မီးအလင်းရောင်က ဟပ်လိုက်သောအခါ နှင်းမှုန်ကလေးများ၏ အရောင်မှာ ဝါတာတာ ဖြစ်၍ လာကြလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း ယင်းကဲ့သို့ နှင်းမှောင်ကျခြင်းမျိုးကို “ပဲဟင်းရည်ကျ” ဟု ခေါ်ဆိုကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုနှင်းမှောင်မျိုးကား အတော်ပင် ကြောက်စရာကောင်း၏။ အကြောင်းမှာမူ ထိုနှင်းမှောင်ထဲတွင် ဆိုခဲ့သော အိမ် မီးလင်းဖိုများက ကျောက်မီးသွေး ပြာမှုန်တွေရော၊ စက်ရုံများက ကျောက်မီးသွေး ပြာမှုန်တွေရော ပါဝင်နေပေရာ ဝင်သက်ကို ရှူရှိုက်လိုက်မိသောအခါ၌ လူ့ကိုယ်ခန္ဓာထဲမှ အဆုတ်လေပြန်များတွင် ကျောက်မီးသွေး ပြာမှုန်တွေ ဝင်၍သွား၏။ ထိုအခါတွင် အသက်ရှူကျပ်၍ လာရလေတော့သည်။ လူငယ်များအဖို့တွင် မထောင်းတာလှသော်လည်း သက်ကြီးရွယ်အိုများ၏ အဖို့တွင်ကား အဆုတ်လေပြန်များ ပိတ်ဆိုခြင်းကို မခံမရပ်နိုင်သောကြောင့် အသက်ရှူကျပ်ကာ သေဆုံးကြရလေသည်။ စာရေးသူ လန်ဒန်သို့ရောက်စ သီတင်းပတ်အတွင်း၌ ဤကဲ့သို့ နှင်းမှောင်ကြောင့် အသက်ရှူကျပ်ကာ သေဆုံးကြရသော အဘိုးအို၊ အဘွားအိုတို့မှာ ဂရိတ်တား လန်ဒန်ခေါ် မဟာလန်ဒန် နယ်နိမိတ် အတွင်းဝယ် အသက်ပေါင်း ၈၀ (ရှစ်ဆယ်) ကျော် သေဆုံးခဲ့ရ

ဖူးလေသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ အပြီးပိုင်း ရက်များအတွင်းက ဖြစ်လေသည်။

ဤကဲ့သို့ နှင်းမှောင်ကြီးကျ၍ နေသောကြောင့် စာရေးသူမှာ ရှေးဦး ပထမ တည်းခိုနေရသော အလုပ်နှင့်ဆိုင်ရာ အခြေခံစခန်းများ၌ ချမ်းချမ်းစိမ်းစိမ်းနှင့် ဖြစ်နေ၏။ ကိုယ့်အတွက် ရသော အခန်းကလေးထဲတွင် တစ်ယောက်တည်း ကုပ်၍နေရ၏။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ လွမ်းလိုက်သည်မှာလည်း ပြောစရာ မရှိတော့ချေ။ သင်းတို့နိုင်ငံက ရာသီဥတုကိုလည်း စိတ်ထဲက ကျိတ်၍ ထွတ်ထွတ်ကော်ကော် ဆဲရေး မြည်တွန်နေမိလေသည်။ လန်ဒန်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်ပြီး မာကြောင်း သာကြောင်း စာကလေးတစ်စောင်ကိုပင် အတော် ကြိုးကြိုးစားစား ရေး၍နေရ၏။ ထိုအခိုက်တွင် အခန်းတံခါး လာ၍ခေါက်သံကို ကြားရလေသည်။ အခန်းတံခါးကို သွားဖွင့်လိုက်ရ၏။ အခန်းပေါက်တွင်ကား မြီးကောင်ပေါက်မကလေး တစ်ကောင် ဖြစ်နေလေသည်။ မျက်လုံးပြာပြာ၊ ဆံပင်ဝါဝါနှင့် ဖြစ်၏။ အသက် ဆယ့်ခြောက်နှစ်လောက် ရှိပြီ ထင်သည်။

‘ရှင် မမာပြည်ကလား၊ ဒီကနေ့ ရောက်တယ် မဟုတ်လား’

သူက အင်္ဂလိပ်လို မေး၏။

‘ဟုတ်တယ်၊ ဘာကိစ္စလဲ’

စာရေးသူက ချမ်းချမ်းစိမ်းစိမ်းနှင့် စိတ်တိုစွာပင် ပြန်ဖြေ၏။

‘အဆောင်အုပ် မစွက်မင်းနင်းက အခေါ်ခိုင်းလို့ပါ၊ အောက်ထပ်ကို ဆင်းခဲ့ပါတဲ့’

‘ကောင်းပြီလေ၊ လာခဲ့မယ် ပြောလိုက်ပါ’

‘ကျေးဇူးတင်ပါတယ်’

စာရေးသူက တံခါးကို ပြန်ပိတ်လိုက်၏။ သူ့အား ယခုကဲ့သို့ သတင်းလာပို့သည့်အတွက် ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြန်ပြောရမှန်း မသိတတ်သေးချေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ချမ်းချမ်းစိမ်းစိမ်းနှင့်ပင် တည်းခိုဂေဟာ အပေါ်ထပ်မှနေ၍ အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့၏။ ချမ်းလိုက်သည်မှာလည်း ပြောစရာ မရှိတော့ပေ။

‘လာပါ ထိုင်ပါ၊ မီးဖိုနားမှာ ထိုင်ပါ၊ သိပ်ချမ်းနေပြီ ထင်ပါရဲ့’
အောက်ထပ် ရုံးခန်းတွင် ထိုင်၍နေသော အမျိုးသမီးကြီးက ဖော်ရွေ

စွာ ခေါ်၏။ စာရေးသူလည်း သူ့အနီးရှိ ကုလားထိုင် အလွတ်တစ်လုံးတွင် ဝင်၍ ထိုင်ရ၏။

‘အိုး ... ဟိုဘက် ကုလားထိုင်မှာ ထိုင်လေ၊ မီးဖိုနဲ့ ပိုပြီး နီးပါတယ်’

သူ ပြောသည့်အတိုင်းပင် မီးဖိုနားက ကုလားထိုင်တွင် ရွှေ့၍ ထိုင်ရ၏။ လက်ဖျားများကို မီးကင်ရ၏။

‘ရှင့်ကို မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ခုမကြာခင် လာပြီး တွေ့ပါလိမ့်မယ်၊ ခဏ စောင့်ပါ’

‘ကောင်းပါပြီ၊ ဘယ်သူပါလိမ့် သိပါရစေ’

‘သူကပြောတော့ မစွတာ ဟင်နရီတဲ့’

ရာ ... တစ်ခါဖြင့် ခက်ချေပြီ။ မစွတာဟင်နရီ ဆိုပါကလား။ စာရေးသူ၌ အင်္ဂလိပ်မိတ်ဆွေ “ဟင်နရီ” ဆိုသူ မရှိချေ။

‘ကျွန်တော် မသိပါကလား ခင်ဗျာ’

စာရေးသူက တုံးတံတံပင် ပြောရ၏။

‘ဒီလိုနဲ့ တူပါတယ်၊ လန်ဒန်ကိုရောက်မှ အင်္ဂလိပ်နာမည် ပြောင်း ထားတဲ့ပုံနဲ့ တူပါတယ်။ သူက ခုနက ရှင်ရောက်နေပြီလားလို့ တယ်လီဖုန်း ဆက်ပါတယ်။ ကျွန်မက “ရှင်ရောက်နေပြီ၊ ခေါ်ပေးမယ်” လို့ ပြောတော့ သူက သူ ချက်ချင်း လာခဲ့ပါ့မယ်လို့ ပြန်ပြောတာနဲ့ ရှင့်ကို ကျွန်မ အခု အောက်ထပ်ကို အခေါ်ခိုင်းလိုက်ရတာပါ။ ကဲ ... မီးလှုံလိုက်ပါဦးလေ’

ဤသို့ပြောပြီးလျှင် အမျိုးသမီးကြီးသည် သူ့ရှေ့ရှိ စားပွဲပေါ်က ဖိုင်တွဲအချို့နှင့် အလုပ်များ၍ နေလေသည်။ စာရေးသူလည်း မီးလှုံရင်းက အကဲခတ်နေမိ၏။ တော်တော်ပင် ဥပမိရုပ်ကောင်းသော အမျိုးသမီးကြီး ဖြစ်လေသည်။ ရုပ်ရည်သန့်ပြန့်သလောက် အရပ်ရှည်သည်။ ကိုယ်လုံး ကိုယ်ပေါက် ခပ်တန်တန်ပင် ဖြစ်သည်။ ထူးခြားချက်မှာကား စူးရှသော မျက်လုံးများပင် ဖြစ်သည်။

ထိုအခိုက်အတန့်တွင် စောစောက စာရေးသူ၏ အခန်းသို့လာ၍ တံခါးခေါက်ကာ သတင်းပို့သော ဆံပင်ဝါဝါ မျက်လုံးပြာကလေးသည် မနိုးမဝေးက ရစ်ဝဲ ရစ်ဝဲနှင့် လုပ်နေသည်ကို တွေ့မိ၏။ သူ့ကို အဆောင် အုပ် မစွက်မင်းနင်းကလည်း လှမ်းမြင်၏။

‘အေအီဒါ ... ခဏ လာပါကွယ်’

မစ္စက်မင်းနင်းက လှမ်းခေါ်မှ ဆံပင်ဝါဝါ မျက်လုံးပြာမကလေး စားပွဲနားသို့ ရောက်လာပြီး ‘ယက်(စ်)’ ဟု မေး၏။

‘ဒီက အမှုထမ်းသစ်ကို ထမင်းစားခန်း ခေါ်သွားပြီးတော့ လက်ဖက် ရည်ပူတစ်ခွက် တိုက်လိုက်ပါကွယ်။ ခမ္မာ သိပ်ချမ်းနေရှာပါတယ်။ ကဲ ... ရှင်ကလည်း အေအီဒါနဲ့ လိုက်သွားပေတော့၊ ရှင်ကို တွေ့ရအောင် လာမယ့် မိတ်ဆွေ မစ္စတာ ဟင်နရီ လာရင် အစောင့်ခိုင်းထားလိုက်မယ်၊ လက်ဖက်ရည် သောက်ပြီးတော့ ဒီကို ပြန်လာခဲ့ပေါ့’

မစ္စက်မင်းနင်းက အကြံပေးပြီးနောက် စာရေးသူအား ဆံပင်ဝါဝါ မျက်လုံးပြာသော အေအီဒါ ခေါ် သူငယ်မ၏လက်သို့ ဝ ကွက်၍ အပ်လိုက် ပါသည်။ အေအီဒါက စာရေးသူအား “လာ သွားကြစို့” ဟူသော အကြံညှိ နှင့် ကြည့်ကာ ပြုံး၏။ စာရေးသူက သူ့နောက်သို့ ထ ရှိ လိုက်သွားရ၏။ မစ္စက်မင်းနင်းအား “ကျေးဇူးတင်ပါတယ်” ဟုပင် မပြောခဲ့မိချေ။ ယင်းသည် မှာ အေအီဒါ၏ နောက်သို့ လိုက်ချင်စေကြောင့် မဟုတ်၊ ချမ်းလှ၍ လက် ဖက်ရည် ပူပူတစ်ခွက် သောက်ချင်သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

အေအီဒါသည် စာရေးသူအား ပထမ အထပ်ရှိ ထမင်းစားခန်းကြီး သို့ ခေါ်သွား၏။ ရောက်လျှင် သူ့ကိုယ်တိုင်ပင် ကောင်တာသို့သွားကာ လက်ဖက်ရည်နှစ်ခွက် ယူလာသည်။ လက်ဖက်ရည်မှာ နွားနို့ မပါချေ။ အငွေ့တထောင်းထောင်း ထ ကာ လက်ဖက်ခြောက်နဲ့ သင်းနေသဖြင့် သောက်ချင်စဖွယ်ပင် ဖြစ်၏။

ချမ်းချမ်းစီးစီး ရှိလှသည်နှင့် ဘာမပြော ညာမပြောပင် လက်ဖက် ရည်ခွက်ကို ကောက်ယူကာ သောက်လိုက်ရ၏။ ခါးလိုက်သည့် လက်ဖက် ရည်မှာ ယခုထက်ထိ ကောင်းကောင်းကြီး မှတ်မိစရာပင် ဖြစ်၍နေလေ သည်။

အေအီဒါကမူ သူ့လက်ဖက်ရည် ပန်းကန်ပြားပေါ်၌ ပါလာသော အထုပ်ကလေး နှစ်ထုပ်ကို ဖြေကာ အထဲက ဖြူဖြူအခဲကလေး နှစ်ခဲကို သူ့လက်ဖက်ရည်ထဲ၌ ထည့်နေ၏။ ဤတွင်မှ စာရေးသူကလည်း မိမိ၏ လက်ဖက်ရည် ပန်းကန်ပြားထဲ၌ ပါလာသော စက္ကူထုပ်ကလေး နှစ်ထုပ်ကို သတိထားမိလေသည်။ ယင်းသည်ခဏတွင် အေအီဒါက ‘ရှင် သကြား မထည့်ဘူးလား’ ဟု မေး၏။ သည်လောက်ဆိုလျှင်တော့ တောသားသည် နည်းနည်း ရိပ်မိပြီ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ ပန်းကန်ပြားထဲက

အထုပ်ကလေး နှစ်ထုပ်ကို ဖြေကာ သကြားခဲကလေး နှစ်ခဲကို လက်ဖက်ရည်ထဲ၌ ထည့်လိုက်ရ၏။ အရေးထဲတွင် ဇွန်းက မရှိပြန်ချေ။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ခဏနေ၍ လက်ဖက်ရည်ကို သောက်လိုက်သော အခါ၌ ချိုမြိန်ကလေး ဖြစ်နေ၏။ သို့သော် မြန်မာပြည်တုန်းက သောက်သော လက်ဖက်ရည်၏ လေးပုံတစ်ပုံလောက်သာ ချိုလေသည်။ နွားနို့ မပါသောကြောင့် ဆိမ့်လည်း မဆိမ့်ချေ။

ထိုနေရာမှစ၍ အင်္ဂလန်၏ စစ်ပြီးခေတ် သဘောကို စတင်၍ နားလည်ရတော့သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အင်္ဂလန်သည် သူ့ကိုယ်တိုင်က လက်ဖက်ခြောက် မထွက်၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ ဈေးကြီးကြီးပေး၍ ဝယ်ယူတင်သွင်းရ၏။ အင်္ဂလန်တွင် ကြံပင် စိုက်၍မရ၊ အေးလွန်း၍ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သကြားကို ဂျမေကာကျွန်းက တင်သွင်းနေရသည်။ လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက် ဖြစ်ဖို့အရေး၌ သူတို့ဆီက အရင်းစိုက်နိုင်သည်မှာ ရေနံနှင့် မီးသားလျှင် ဖြစ်၍နေတော့သည်။ ဤတွင်မှ “အင်္ဂလန် ဆိုသည်မှာ ဤကဲ့သို့ပါတကား” ဟု ထပ်မံ၍ အသိတိုးပြန်လေတော့သည်။ သို့ အစစအရာရာ၌ ခမျာများတွင် ချို့ငဲ့ရွှေတာ မြီးခြံနေကြခြင်းမှာကား အထင်သေးစရာ၊ အပြစ်မြင်စရာကား မဟုတ်ပါချေ။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူ သူတို့နိုင်ငံသို့ ရောက်သွားသော အချိန်မှာ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဖြစ်ရာ၊ အင်္ဂလန်သည် သူတို့စကားနှင့် ပြောရပါသော် “စစ်အတွင်းက ရရှိခဲ့သော ဒဏ်ရာများကို လျှာနှင့်လျက်၍ အာဂွေ့ပေးနေရတုန်းအခါ” ဖြစ်လေသည်။ နာဇီ ဂျာမန်တို့၏ ဗုံးအပြင်းအထန် ကြံချခြင်းခံရသော ဒဏ်ရာကလည်း မသေးချေ။ သို့သော် သူတို့လူမျိုးသည် စိတ်ဓာတ်ကောင်းမွန် ခိုင်ခံ့သောကြောင့် စစ်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်နေ၏။ ဥပမာ- လွယ်လွယ်ပြုရလျှင် လက်ဝှေ့ယှဉ်ပြိုင် ထိုးသတ်သူ နှစ်ဦးကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။ တစ်ယောက်က တစ်ယောက်ကို အလဲထိုးချနိုင်၍ တစ်ယောက်က ကြမ်းပြင်ပေါ်၌ လဲကျကာ အရုံးပေးသွားရသော်လည်း အနိုင်ရသူလည်း မသက်သာလှ။ နှုတ်ခမ်းကဲ့၍ မျက်ခုံးစုတ်ကာ မျက်လုံးတစ်ဖက် ပိတ်သွားပြီး နံရိုးတစ်ချောင်း နိမ့်သွားသည်နှင့် မခြားလှပါပေ။

‘ဪ ... ကျွန်မ မေ့သွားတယ်။ ဇွန်းသွားပြီး ယူလိုက်ဦးမယ်’
အေအီဒါသည် ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ကောင်တာသို့သွားကာ လက်ဖက်ရည်ဇွန်း တစ်ဇွန်းကို ယူလာ၏။ ပြီးလျှင် စာရေးသူ၏ လက်ဖက်ရည်ခွက်

ကို မွှေးပေးသည်။ နောက် သူ့လက်ဖက်ရည်ခွက်ကို မွှေးသည်။ ပြီးလျှင် ဇွန်းကလေးကို ကောင်တာက အဒေါ်ကြီးထံသို့ ပြန်ပို့၏။ ဤအချက်ကို ထောက်၍လည်း သူတို့နိုင်ငံကပင် ပြုလုပ်၍ နိုင်ငံခြားသို့ပင် တင်ပို့ ရောင်း ချနေသော ဇွန်းကလေး တစ်ချောင်းကိုသော်မှ လက်ဖက်ရည် သောက်သူ တိုင်းအား လူစေတက်စေ မပေးနိုင်အောင် ဖြစ်၍နေခြင်းမှာ ရယ်စရာ တစ်မျိုးဟု ထင်စရာကောင်းသလောက် အင်္ဂလန်သည် စစ်၏ဒဏ်ချက်ကို မည်မျှ ပြင်းထန်စွာ ခံစားခဲ့ရသည် ဆိုသော အချက်ကိုပါ ဖော်ပြလျက် ရှိနေပြန်လေသည်။

လက်ဖက်ရည် အမည်းကို သောက်ပြီးနောက် အေအီဒါက 'ကဲ လာ သွားကြစို့၊ ရှင့်မိတ်ဆွေ ရောက်နေရော့မယ်' ဟု ဆို၏။ စာရေးသူ လည်း သူ့နောက်က ထဲ ၍ လိုက်ခဲ့ရပြန်လေသည်။ အေအီဒါသည် နှစ် ယောက်သား သောက်ထားကြသော လက်ဖက်ရည် ပန်းကန်များကို ကောင်တာသို့ ပြန်ပို့ပေးခဲ့၏။ ဤနေရာတွင်လည်း သူတို့ အင်္ဂလန်၌ စစ်အတွင်းက လူတွေ ဘယ်လောက် သေကျေ ဒဏ်ရာရခဲ့ပြီး၊ အလုပ် သမား အင်အား ဘယ်လောက် ရှားပါးနေသည် ဆိုသော အချက်ကို အကဲ ခတ်မိရပြန်လေသည်။ ချီးမွမ်းစရာ ကောင်းသည်မှာကား ကိုယ်ထူကိုယ်ထ စနစ်ကို ှာက်တွေ့ပိုင်ပိုင် အသုံးချ၍ နေရာတွင် သူတို့ အင်္ဂလိပ်များ သည် မညည်းမညူ ဣန္ဒြေမပျက်ကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကိုလိုနီအများကို ပိုင်ဆိုင်လျက် နယ်ချဲ့စနစ် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်နေခိုက်က အင်္ဂလိပ် အိမ်တစ်အိမ်တွင် ထမင်းချက်၊ စားပွဲထိုး၊ ကလေးထိန်း၊ အဝတ်လျှော်၊ အိမ်ဖုန်သုတ်၊ မီးသွေးသယ်၊ ထင်းခွဲ၊ မြက်ရိတ် စသော အလုပ်တစ်မျိုးစီ အတွက် လူတစ်ယောက်စီ စေခိုင်းကာ အခံသား နေထိုင်ရာက စစ်ပြီး ခေတ်တွင် အလုပ်သမားကလည်း ရှား၊ အလုပ်သမား လုပ်ခကလည်း များစွာ မြင့်မားနေသဖြင့် မြို့စားကြီးကိုယ်တိုင် ထင်းခွဲပြီး မြို့စားကတော် ကြီး ကိုယ်တိုင် ထမင်းချက်၊ ပန်းကန်ဆေးနေရသောခေတ် ဖြစ်လေရာ ဤကဲ့သို့ လူမှုရေး အခြေအနေ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို အင်္ဂလိပ် လူမျိုး တို့သည် ဘောင်ဝင် အံကျ အလွယ်တကူ ကူးပြောင်းသွားနိုင်ခြင်းမှာ အံ့စရာတစ်မျိုးလို ဖြစ်၍နေရပေသည်။ စာရေးသူတို့ နိုင်ငံတွင် စစ်အတွင်း ဂျပန် တက်လာစဉ်အခါက အရာရှိကြီး တချို့ အထက်အညာသို့တက်ကာ စစ်ဘေးမှ ရှောင်ပြေးကြရာ၊ မော်တော်ကား မရ၍ လှည်းယဉ်ကို စီးရ

သောအခါ၌ စိန်ကတ္တီပါစောင်ကို ခြုံကာ စိန်လက်စွပ် တဝင်းဝင်းနှင့် “အမယ်လေး ဆင်းရဲလှလေခြင်း” ဟု မျက်ရည်ပေါက်ပေါက် ကျဖူးကြသည့် အဖြစ်မျိုးနှင့်ကား လားလားမျှ မဆိုင်ပါပေ။

အေအီဒါနှင့် စာရေးသူတို့ မစွက်မင်းနင်း၏ အနီးသို့ ပြန်ရောက်ခဲ့ကြသောအခါ၌ မစွက်မင်းနင်းက ‘အချမ်းတော်တော် ပြောသွားပြီလား’ ဟု မေး၏။ ‘ဟုတ်ပါတယ်’ ဟုသာ ဖြေလိုက်ရ၏။ စိတ်ထဲတွင်ကား မြန်မာပြည် ရန်ကုန်မှာတုန်းက တာဝါဘားတွင် ယနေ့တိုင် ဇိမ်ထိုးခဲ့ရသော ဟေးဝပ် ဘရန်ဒီကိုသာ သတိအများကြီးရ၍ နေမိလေသည်။ “ခုနေများ တူးပက်လောက် ဝမ်းလိုက်ရရင် ဇိမ်ပဲ” ဟုသာ တွေးနေမိ၏။

များမကြာမီပင် အဆောက်အအုံ၏ တံခါးကို ခေါက်သောအသံကြားရ၏။ မစွက်မင်းနင်းက အေအီဒါကို လှမ်းကြည့်သည်။ အေအီဒါက တံခါးကို သွားဖွင့်ပေးလိုက်ရာ ဧည့်သည်တစ်ယောက် ဝင်လာ၏။ ထိုဧည့်သည်မှာ စာရေးသူနှင့် မသိချေ။ ထိုသူက ပထမ မစွက်မင်းနင်းကို ပြုံးကာ နှုတ်ဆက်၏။ မစွက်မင်းနင်းက ဖော်ဖော်ရွေရွေပင် ပြန်၍ နှုတ်ဆက်ပြီး ‘ရှင်ကတော့ တာဝန်ကျေပါတယ်’ ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။

‘ဟုတ်ကဲ့၊ ကျွန်တော်က လန်ဒန်မှာ ဌာနေလို ဖြစ်နေတော့ မြန်မာပြည်က ရောက်လာတဲ့ လူသစ်တွေ ဆိုရင် နေရာထိုင်ခင်း အထာကျသွားတဲ့ အထိ ကူညီနေရတာပါပဲ’

ဧည့်သည်က မစွက်မင်းနင်းကို ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။ ပြီးလျှင် စာရေးသူ၏ဘက်သို့ လှည့်ကာ ‘ကဲ သွားကြစို့၊ အပြင်ရောက်မှ အေးအေးစကားပြောရအောင်’ ဟု မြန်မာလိုပင် ပြောပါသည်။ တစ်ဖန် သူကပင် မစွက်မင်းနင်းဘက်သို့ လှည့်ကာ ‘ကျွန်တော် သူ့ကို ခေါ်သွားပါ့မယ်၊ မြန်မာမိတ်ဆွေတွေနဲ့ တွေ့ပေးစရာလည်း ရှိပါတယ်၊ ပြီးတော့ သူဟာ လေယာဉ်ပျံပေါ်မှာ အနောက်တိုင်း အစားအသောက်တွေကိုချည်း စားလာခဲ့ရတာ ငြီးငွေ့လှရော့မယ်၊ ဆန်ထမင်းလည်း စားရအောင်ပေါ့’ ဟု ပြောဆိုခွင့်တောင်းလေသည်။ မစွက်မင်းနင်းက ‘ကောင်းပါပြီ၊ အဆောင်ဟာ ည ၉ နာရီမှာ ပိတ်ပါတယ်’ ဟု အဆောင်ဥပဒေ စည်းကမ်းကို ပြော၏။

လာ၍ ခေါ်သူက ‘ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ တကယ်လို့ အပြန်မှာ ၉ နာရီကျော်နေရင် မြန်မာမိတ်ဆွေ တစ်ယောက်ယောက်ရဲ့ အိမ်မှာ အိပ်ပါလိမ့်မယ်၊ ပြီးတော့ကား မနက်ကျရင် သူဟာ အလုပ်ဌာနကို သတင်းပို့ရအောင်

သွားရပါလိမ့်ဦးမယ်၊ ဒီတော့ကာ သူနဲ့တူတူ အလုပ်လုပ်ရမယ့် မြန်မာ အသံလွှင့်အရာရှိတစ်ယောက်ဆီမှာ ခုည အိပ်စေရင် ကောင်းပါလိမ့်မယ်၊ ဒါမှ အလုပ်ခွင်ရဲ့ အခြေအနေကို ခုည ဆွေးနွေးနိုင်မှာပေါ့' ဟု ပြောလိုက်ပြီးနောက် မစ္စက်မင်းနင်းအား 'ဝှတ်ဘိုင်' ဟု နှုတ်ဆက်ပြီး ခြေလှမ်းပြင်၏။ စာရေးသူကလည်း မစ္စက်မင်းနင်းအား ပြုံး၍ နှုတ်ဆက်ကာ မြန်မာအမျိုးသား၏ နောက်သို့ လိုက်သွားမည် ပြုသည်တွင် မစ္စက်မင်းနင်းက 'ဝှတ်ဘိုင်' ဟု နှုတ်ဆက်၏။ စာရေးသူက ပြုံး၍ ခေါင်းညိတ်ပြလိုက်ရ၏။ ပြန်လှန်၍ "ဝှတ်ဘိုင်" ဆိုကာ နှုတ်မဆက်တတ်သေးပေ။

အဆောက်အအုံ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်ခဲ့မိကြသောအခါ၌ စာရေးသူကို လာ၍ခေါ်သောသူက မြန်မာစကားနှင့်ပင် 'ကျွန်တော့်နာမည်က ဟင်နရီ တဲ့ဗျ၊ မြန်မာနာမည်ကတော့' ဟု အစချီကာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ သူ့ဇာတိမြို့၊ သူ့အမျိုးအဆွေ မျက်နှာကြီး အထက်တန်းစားများ၏ အမည်များကို ပြောပြပါသည်။ သူ့အား စာရေးသူက "ဟင်နရီ" ဟုသာ မှတ်ထားလိုက်ရလေတော့သည်။

အဆောက်အအုံမှ ထွက်ခဲ့သောအခါ ဂရိတ်-ပို့တလန်-ပလေ့(စ်) ခေါ် ရပ်ကွက်ထဲသို့ ရောက်ခဲ့ကြသည်။

'တော်တော် အေးသဗျို့၊ နွေးသွားအောင် တစ်ခွက်တစ်ဖလားတော့ ကြိတ်ကြရအောင်ဗျာ'

ဟင်နရီက စကားဆိုလိုက်၏။

'ကြိတ်လေဗျာ၊ ကျွန်တော်ကလည်း ကြိတ်ချင်နေတာပဲ၊ ချမ်းလိုက်တာကတော့ လွန်ရောဗျို့'

စာရေးသူက အားပါးတရပင် ပြန်၍ ဖြေလိုက်မိသည်။ မည်မျှအေး၍ နေသော်လည်း အာခေါင်ကတော့ ခြောက်၍နေသည်။ ဘရန်ဒီကလေး နှစ်ခွက်လောက် ဆင့်ချလိုက်ရလျှင် ထွေးထွေးနွေးနွေး ဖြစ်သွားလိမ့်မည်ဟု နားလည်ထားပြီး ဖြစ်နေသည်။

'ကိုင်း လာဗျာ၊ ဒီဆိုင်ကို ဝင်ကြရအောင်'

ဘီယာစည်အနီ တံဆိပ်ကလေးနှင့် တံခါးပေါက်တစ်ခုကို တွန်းဝင်ကြ၏။ အတွင်းသို့ ရောက်သောအခါ၌ ချက်ချင်းပင်လျှင် ထွေးထွေးနွေးနွေး ရှိသွားရလေတော့သည်။ အကြောင်းမှာ အခန်းကလေးက ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းတွင် လူဆယ်ယောက်ကျော်ကျော်လောက် ဖန်ခွက်ကြီးများနှင့်

အရည်နီနီ တစ်မျိုး၊ ညိုညို တစ်မျိုး၊ နက်နက် တစ်မျိုးတို့ကို သောက်စား
နေကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ အရက်ဆိုင် ဖြစ်မှန်းကား သိ၏။ သို့သော်
ဖန်ခွက်ကြီးများမှာ ကြီးမားလှချေ၏တကားဟု တွေးမိ၏။ စာရေးသူတို့
မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဘာအရက်ကို သောက်စေကာမူ ရေသောက်သော ရိုးရိုး
ဖန်ခွက်မျိုးနှင့်သာ သောက်လေ့သောက်ထ ရှိကြလေရာ၊ ယခုကဲ့သို့ Mug
မတ်ခွက်ကြီးများနှင့် သောက်ကြသည်ကို မြင်ရသောအခါ၌ “ဒီလူတွေ
ဗိုက်မှ ဆုံးပါ့မလား” ဟု တွေးမိလေသည်။

‘ကဲ ခင်ဗျား ဘာသောက်မလဲ ... ပြော’

‘ခင်ဗျား သောက်တာပဲ သောက်ပါ့မယ်’

စာရေးသူက ပြန်ပြောလိုက်ရ၏။

‘ဘီယာအခါး သောက်ကြမယ်ဗျာ၊ ဘီယာ အခါးက လေးလေး
ပင်ပင် ရှိတယ်၊ ပေး ... ပိုက်ဆံ’

ဟင်နရီက ဤသို့ ပြောသဖြင့် စာရေးသူက ပိုက်ဆံ ထုတ်ပေး
လိုက်ရ၏။ ဆယ်သျှိုလင်တန် ငွေစက္ကူတစ်ချပ်ဟု ထင်၏။

‘ခင်ဗျား ထိုင်ချင်ရင် ဟိုမှာ ... စားပွဲတစ်လုံးက နေရာလွတ်နေ
တယ်၊ သွားပြီး ထိုင်နှင့်လေ၊ သူတို့ အင်္ဂလိပ်တွေက တယ်ပြီး ထိုင်တာ
မဟုတ်ဘူးဗျာ၊ မိုးတိုးမတ်တတ်နဲ့ တစ်ခွက်တစ်ဖလား သောက်ပြီးရင်
လစ်ကြတော့တာပဲ’

စာရေးသူမှာ ထိုစဉ်အခါက သူတို့ ဘီလပ်၏ မတ်တတ်အကျင့်ကို
မရသေးသောကြောင့် ထောင့်ခပ်ကျကျ စားပွဲတစ်လုံး၌ သွား၍ ထိုင်ရလေ
သည်။ စားပွဲမှာ ရှည်မျောမျောစားပွဲ ဖြစ်ပြီး ကုလားထိုင် ခြောက်လုံး
ရှိသည်။ နှစ်လုံးမှာ လူရှိနေသည်။ မျက်နှာနီနီ ထူအန်းအန်းနှင့် အသက်
ခြောက်ဆယ်ကျော်အရွယ် အဘိုးကြီးနှစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ သူတို့အား
ကြည့်ရသည်မှာ အလုပ်ကြမ်းသမားများနှင့် တူသည်။ သက္ကလတ် ဘဲမြီး
ကက်ဦးထုပ် ခပ်နွမ်းနွမ်းများကို ဆောင်းထားသည်။ အပေါ်ရုံ အင်္ကျီများ
မှာကား ခပ်နွမ်းနွမ်း ဖြစ်သည်။ ထိုအဘိုးကြီး နှစ်ယောက်တို့သည် တီးတိုး
တီးတိုးနှင့် စကားပြောနေကြရာက စားပွဲရှိ ကုလားထိုင်လွတ်တစ်ခု၌ ဝင်
ထိုင်လိုက်သော စာရေးသူအား မျက်လွှာလှန်၍ ကြည့်လိုက်ကြသည်။
ပြီးလျှင် စကားသံ ရပ်၍သွားကာ သူတို့၏ ဘီယာခွက်ကြီးများကို တစ်ငုံ
စီလောက် မော့လိုက်ကြသည်။ ထို့နောက် သူတို့အိတ်ထဲမှ Brooklax

ဝမ်းနုတ်ဆေးပြား ဘူးကလေးများကို ထုတ်လိုက်ကြသည်။ စာရေးသူက တထူးတဆန်း ကြည့်နေမိသည်။ ဘီယာဆိုင်နှင့် ချောကလက် ဝမ်းနုတ် ဆေးဘူးမှာ ဘာမျှမဆိုင်လှချေ။ သို့သော် အဘိုးကြီး နှစ်ယောက်တို့သည် ဝမ်းနုတ်ဆေးဘူး ပြားပြားချပ်ချပ် ကလေးများကို အသီးသီး ဖွင့်လိုက် ကြပြီးနောက် အထဲမှ ရှည်လမျောမျော စက္ကူထုပ်ကလေးများကို ထုတ်ယူ လိုက်သည်။ ပြီးလျှင် အထုပ်ထဲမှ စက္ကူစကလေး တစ်ခုကို ဆွဲထုတ်လိုက်ရာ စက္ကူလေးတစ်ရွက် ထွက်လာသည်။ ထိုစက္ကူရွက်ကလေးကို ရေတံလျှောက် သဏ္ဍာန် လုပ်လိုက်ပြီးနောက် ဘူးထဲမှ ဆေးစာများကို စက္ကူရေတံလျှောက် ကလေးထဲ၌ထည့်၍ ညီညာအောင် ညှိလိုက်သည်။ ပြီးလျှင် စက္ကူကိုလိပ် ကာ စက္ကူအနားသား တစ်ဖက်ကို လျှာနှင့်တို့၍ တံတွေးဆွတ်လိုက်သည်။ ပြီးလျှင် ကျင်လည်စွာ လိပ်လိုက်ရာ “ဒီတင်ဖြစ်” စီးကရက်တစ်လိပ် ဖြစ်သွားလေတော့သည်။ စာရေးသူ၏ စိတ်၌ကား ဆန်းကြယ်နေမိ၏။ သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်က စီးကရက် အကောင်းစားတွေ အများကြီး ထွက် သည်ကို စာရေးသူ သိထား၏။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ပင် ကပ်စတန် ဂိုးဖလိတ် ဆိုတာတွေကို တင်ပို့ ရောင်းချနေသေး၏။ အဘယ့်ကြောင့် ယင်းသည် အင်္ဂလိပ်ကြီး နှစ်ယောက်တို့သည် အပင်ပန်းခံကာ ကိုယ့်ဆေးလိပ်ကို ကိုယ်လိပ်၍ သောက်နေကြရပါသနည်းဟု စိတ်ထဲက မေးခွန်းထုတ်၍ ကြည့်နေမိ၏။ အဖြေမပေါ်မီပင် ဟင်နရီသည် ဘီယာခွက်ကြီး နှစ်ခွက် နှင့် ရောက်လာလေသည်။ မထိုင်မီ ဟင်နရီက ဆိုခဲ့သော အဘိုးကြီး နှစ်ယောက်အား ‘ဒီနေရာကို ယူထားတဲ့လူ ရှိပါသလား’ ဟု မေး၏။ ဤတွင် အဘိုးကြီးတစ်ယောက်က ‘ထိုင်ပါ၊ ထိုင်ပါ၊ လူမရှိပါဘူး’ ဟု ပြော၏။ ဟင်နရီက ‘ကျေးဇူးပဲခင်ဗျ’ ဟု ဆိုကာ ထိုင်၏။ အဘိုးကြီး တစ်ယောက်က ‘ကိစ္စမရှိပါဘူး’ ဟု ဆိုကာ စာရေးသူကို မျက်လုံးတစ်ချက် ဝေခနဲ လုပ်ပြလေသည်။

သည်အခါတွင် စောစောက ထိုအဘိုးကြီးနှစ်ယောက် စာရေးသူ ဝင်အထိုင်တွင် ဘာကြောင့် စကားပြတ်သွားပြီး ဟိုလိုလို သည်လိုလို ကြည့်ကြသည် ဆိုသောအချက်ကို အနည်းငယ် ရိပ်မိလာရလေတော့သည်။ သူတို့ယဉ်ကျေးမှုဆိုသော ဇိနဇာအယာ စုံစီနဖာတို့ကို စတင် နားလည် လာရလေတော့သည်။ ဘီလပ် အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စာရေးသူ ယခင်က အကြိမ်ကြိမ် တင်ပြခဲ့ဖူးသည့်အတိုင်းပင် သူတို့ဆီ၌ “ကျေးဇူး

ပြု၍” “ကျေးဇူးတင်ပါတယ်” “ခွင့်လွှတ်ပါ ...” “တစ်ဆိတ်ခင်ဗျာ” စသော ဖော်မယ်လတ်ခေါ် အပိုသုံး စကားလေးများမှာ မြန်မာတို့အဖို့၌ နေရာ တကာတွင် ဘာမှလည်း အရေးမကြီးပါဘဲလျက်နှင့် သူတို့အဖို့တွင်ကား ဒါကလေးတွေမှ မပါလျှင် ကိစ္စမပြီးနိုင်အောင် ဖြစ်၍နေကြလေရာ၊ ရောမ နိုင်ငံသို့ ရောက်လျှင် ရောမနိုင်ငံသားတွေ လုပ်သလိုသာ လိုက်၍လုပ်ရ တော့မည် ဟူသော အများ မိုးခါးရေ သောက်သည့်ထုံးကို နှလုံးမူရလေ ဖြစ်လေသည်။

ဟင်နရီသည် စာရေးသူထံမှ စီးကရက် တစ်လိပ် တောင်းပြီးနောက် မီးညှိနေ၏။ သူ မီးညှိနေပုံမှာကား မျက်လုံးကို ခပ်မှေးမှေးထားကာ စီး ကရက် ထိပ်ဖျားကို မျက်လုံးစွေ၍ ကြည့်နေသည်ဖြစ်ရာ တော်တော် ကလေး စည်းစိမ်ယူနေပုံ ရလေသည်။ ပြီးလျှင် ဟင်နရီသည် ဘီယာခွက် ကို ကောက်၍ ကိုင်လိုက်ပြီးနောက် Cheers ဟု ဆုတောင်းကာ ဘီယာ ကို မော့၏။ “သောက်၏” ဟု ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ပေ။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ဟင်နရီသည် ဘီယာကို တဝှပ်ဝှပ် မြှည့်အောင် အားရပါးရ သောက်ချလိုက်ခြင်း မဟုတ်၊ လည်ဇလုတ် ဖြည်းဖြည်းကလေး တက်ချည် ဆင်းချည် ဖြစ်၍နေအောင် ခပ်တင်းတင်း စေထားသော သူ့နှုတ်ခမ်းနှစ်လွှာ အတွင်းမှနေ၍ ဘီယာကို ဖြည်းဖြည်းကလေး စုပ်ယူကာ၊ လျှာပေါ်က တသွင်သွင် တငြိမ့်ငြိမ့် ဖြတ်သန်းစီးဆင်းပြီး အခေါင်ထဲသို့ သာသာ ကလေး ဝင်၍သွားနေသော ဘီယာ၏ အရသာကို ရာခိုင်နှုန်း ၁၀၀ အပြည့် ခံစားကာ သောက်၍နေခြင်းသာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ စာရေးသူ တို့လို ဂေါ်ရင်ဂျီသောက် (၀၁) ကုလားမေစရီသောက် တစ်ချိုးတည်း မော့ လိုက်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ချေ။

ဘီယာတစ်ခွက်စီ သောက်ကြသောအခါ၌ ဟင်နရီက ‘ကဲ .. သွား ကြစို့၊ ဒီဆိုင်က အရက်မရဘူး’ ဟု ဆိုလေသည်။ စာရေးသူမှာလည်း ထိုနေ့အဖို့၌ သူ့အား ဆရာတင်၍ထားသည် ဖြစ်သောကြောင့် သူ့နောက် က လိုက်ခဲ့ရလေသည်။

နောက်ဘီယာဆိုင် တစ်ဆိုင် ဝင်ကြပြန်၏။ ထိုဆိုင်တွင်လည်း ဘီယာ တစ်ယောက်တစ်ခွက်စီ ထပ်သောက်ကြပြန်သည်။ ၎င်းဆိုင်တွင် Wird Wood Bine ခေါ် ငှက်တံဆိပ် စီးကရက် ရသည်။ သက်ငယ်ချောင်း

သာသာမျှရှိသော စီးကရက် အသေးစားကလေး ဆယ်လိပ်ဘူး တစ်ဘူး ရခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

နောက် ဘီယာဆိုင် တစ်ဆိုင် ရွှေကြပြန်သည်။ ထိုဆိုင်တွင်လည်း ဘီယာ တစ်ယောက် တစ်ခွက်စီ ထပ်၍ သောက်ကြသည်။ သည်ဆိုင်တွင် ကား Wood Bine စီးကရက်ပင် ထပ်၍ရ၏။ သို့သော် ဆယ်လိပ်ဘူး မရ၊ ငါးလိပ်ဘူး အထုပ်ကလေးကို ရ၏။

နောက်တစ်ဆိုင် ကူးပြန်၏။ ယင်းသည့်ဆိုင်တွင်လည်း ဘီယာ တစ်ခွက်စီ ထပ်သောက်ကြပြန်သည်။ ဟင်နရီက တောင်းသဖြင့် ငွေ ဆယ်သျှီလင် ထပ်ပေးရပြန်သည်။ ဤဆိုင်တွင်ကား ကင်းဆိတပ်(စ်) ခေါ် ဆေးလိပ် အလုံးတုတ်တုတ်ကြီး နှစ်ဆယ်ဝင်ဘူးကို ရ၏။ ဈေးကတော့ မသေးပေ။ လေးသျှီလင်၊ မြန်မာငွေ သုံးကျပ်လောက် ပေးရ၏။

‘ဘယ်နှယ်လဲ ဟင်နရီ၊ ဆေးလိပ် ဝယ်လှချည့်လား၊ ခုညအတွက် မလုံလောက်သေးဘူးလား’

စာရေးသူက မေးကြည့်မိ၏။

‘အိုး ... ခင်ဗျားက ခုမှ ဘီလပ် ရောက်စမို့ နားမလည်သေးလို့ဗျ။ စီးကရက် ဆိုင်တိုင်းမှာ ဝယ်ရတာ မဟုတ်ဘူး။ အပြင်ဆိုင်တွေက ပိုမရ သေးတယ်။ ဒီဗျစ်ဆိုင်တွေမှာတောင်မှ မျက်နှာသိကိုမှ ပေးတာဗျ’

ဟင်နရီက ဤသို့ ဆို၏။ ထိုစဉ်အခါက လန်ဒန်သို့ ရောက်စ တောသား ဖြစ်လေရာ၊ အရင်ရောက်နှင့်နေကြသော အာစရီများကို ဆရာ တင်ရမည့် အခါမျိုး ဖြစ်၍နေလေသည်။

နောက် ဗျစ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်၊ စီးကရက် ငါးလိပ်။

နောက် ဗျစ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်၊ စီးကရက် မရ။

နောက် ဗျစ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်၊ စီးကရက် ဆယ်လိပ်။

နောက် ... နောက် ... နောက် ...

စာရေးသူတို့သည် Pub Crawling ခေါ် “တစ်ဆိုင်ရွှေ့ တစ်မော့ သောက်” နည်းဖြင့် နေရာရွှေ့၍ လာခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတွင် ည ၁၂ နာရီထိုး ပိတ်သောဆိုင်သို့ ရောက်ခဲ့၏။ လူတွေကလည်း လန်ဒန်မြို့စွန်ကို ရောက် သထက် ရောက်လာကြလေပြီ။ အပြန်ခရီးအတွက် ဘတ်စ်ကား မရတော့ သဖြင့် တက္ကစီတစ်စီးကိုငှားကာ လိုရာသို့ ပြန်လာခဲ့ကြ၏။

ပြန်လာခဲ့ရသည်မှာကား စာရေးသူနှင့်အတူ အလုပ်လုပ်ရမည့်
ဘိလပ်ရောက် ဦးမင်း၏အိမ် ဖြစ်လေသည်။

‘ကိုယ့်ဆရာတွေ ဘယ်ထိအောင် ခြေလှန်နေကြသလဲဗျို့၊ ကျွန်တော်
တို့ကတော့ ခပ်စောစော ရောက်လာလိမ့်မယ်လို့ ထင်နေကြတာ’

ဦးမင်းက တစ်ချက် သမ်းဝေလိုက်ရင်း မေး၏။

‘စီးကရက် ရမယ်ဆိုလို့ ဟင်နရီနဲ့ လိုက်နေရတာပဲဗျ’

စာရေးသူက ပြောလိုက်၏။ ထိုအချိန်တွင် ဟင်နရီက နှုတ်ဆက်
ပြန်သွားလေသည်။

တံခါးပိတ်ပြီးသောအခါ ဦးမင်းက မေး၏။

‘ခင်ဗျား ဗျစ် တော်တော် သောက်ခဲ့ရဲ့လား’

‘ဟာဗျာ မပြောပါနဲ့တော့၊ လူ့ကို ရေတံလျှောက် ဖြစ်နေတာပဲဗျာ။
အထက်တော်က သောက်လိုက်ရင်း၊ အောက်တော်က ပေါက်လိုက်ရင်း
နဲ့ ချာချာလည်နေတာပဲဗျာ။ ကြာတော့ အေးကလည်းအေး၊ ခဏခဏ
လည်း နေရာကပြောင်း၊ မူးလည်း မမူးတော့ဘဲနဲ့ ထုံပေပေကြီး ဖြစ်နေတာ
ပဲဗျ’

ဦးမင်းက ရယ်နေ၏။ ပြီးမှ ထူးခြားသော စကားကို ဆို၏။

‘အင်္ဂလိပ်ငွေက မြန်မာငွေရဲ့ တန်ဖိုး ဆယ့်လေးဆလောက် ရှိသဗျို့၊
အဲဒါကို ကြပ်ကြပ် သတိထားပေးရော။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ ခင်ဗျား
အခုရတဲ့ လခဟာ တစ်လ ပေါင် ၉၀ ပဲ ရှိတယ်၊ ဒီဘိလပ်မှာ တစ်ပတ်ကို
ရှစ်ပေါင်၊ တစ်လလုံးမှ သုံးဆယ့်နှစ်ပေါင်လောက်သာ ဝင်တဲ့လူတွေဟာ
မယားနဲ့ သားသမီးနဲ့ ယောက္ခမနဲ့တောင် လုံလုံလောက်လောက် စားနိုင်
သောက်နိုင်တယ်၊ တစ်ပေါင်ဟာ တစ်ကျပ်ရဲ့ ဆယ့်လေးဆ ရှိတယ်။
ဟဲ-ဟဲ ကျွန်တော်တို့လည်း ရောက်စကတော့ ဒီငွေ အသုံးကို တစ်ရက်
နှစ်ရက်လောက် မျက်စိလည်နေဖူးသပေါ့ဗျာ၊ ကဲ ကဲ ခင်ဗျား ဟင်နရီကြီး
နဲ့ တစ်ည တွဲလိုက်ရတာဟာ စင်စစ်မှာ ဘိလပ်ဝက်သက် ပေါက်ပြီးသား
ဖြစ်သွားတာပဲဗျို့။ ပြီးတော့ တစ်ခု မှတ်ဦးဗျ၊ ဘိလပ်က မြန်မာပြည်နဲ့
မတူဘူး၊ ရန်ကုန်မှာဆိုရင် ဘယ်လူ့ဆီက ငွေဆွဲဆွဲ ရလွယ်တယ်။ ဒီမှာ
တော့ ကိုယ့်ဝင်ငွေနဲ့၊ ကိုယ့်အကန့်အသတ်နဲ့၊ မြန်မာတိုင်း ကိုယ့်ငွေကို
ကိုယ် ဇယားချပြီး သုံးနေကြရတယ်။ ဒီတော့ကို ဘယ်သူ့ဆီကမှ ငွေချေး
ရဖို့ မလွယ်ဘူး။ ကိုယ့်ကို လာမချေးလေနဲ့။ ဘိုင်ကျရင် ဘီယာ ကိုးပဲနိဖိုးပဲ

သောက်၊ ပေါင်မုန့်တစ်လုံးက ခြောက်ပဲနီ၊ နွားနို့တစ်ပုလင်းက လေးပဲနီ၊ ဆေးလိပ်က တစ်သျှိုလင်၊ အဲဒါနဲ့ တစ်နေ့စာလုံး လောက်သမျှ။ အာဟာရ မပြတ်ဘူး။ ကိုယ့်နိုင်ငံနဲ့ မိုင်ခုနစ်ထောင် ဝေးသနော်၊ ဟိုက ငွေကို ဒီ မှာလို့ မရဘူး။ ပညာတော်သင်တွေတောင်မှ တစ်လစာ ပေါင်သုံးလေးဆယ် အနိုင်နိုင်ရတယ်။ ဒီကငွေကိုသာ ဟိုကို ပို့နိုင်အောင် ကြိုးစားမှ ဒါမှ ရာဇဝင်ကြေးကျေမှာ။ နေဦး၊ ခင်ဗျား အခု ဌာနက ဖွင့်ထားတဲ့ နေရာမှာ နေရတာ ဟန်မကျသေးဘူး၊ ကျွန်တော့်အိမ်မှာ ခဏ လာနေလှည့်၊ နေရင်းကနေပြီး ခင်ဗျား ထမင်းလခ ပေးစားတဲ့အိမ် ရှာချင်ရှာ၊ မရှာချင်ရင် အခန်းစုံအိမ်ရှာ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ချက်စား။ အဲဒါက သက်သာတယ်၊ လွတ်လပ်တယ်။ တဖြည်းဖြည်း ခင်ဗျား လန်ဒန်ရည် လည်လာပါလိမ့်မယ်၊ ပိုက်ဆံကိုတော့ ကြပ်ကြပ်သတိထားဗျာ။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် ခင်ဗျားမှာ အဝတ်အစားက မပြည့်စုံသေးဘူး၊ မြန်မာပြည်က မဝယ်ခဲ့တာလည်း ကောင်းတယ်၊ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ ဒီမှာဝယ်မှ ခေတ်မီပုံစံကို ရတယ်။ ပြီးတော့ ခင်ဗျား ဝယ်စရာ အဝတ်အစားတွေ တစ်ပုံကြီးပဲ။ ခင်ဗျားမှာ လက်စွပ်အိတ်လည်း ကောင်းကောင်း မရှိသေးဘူး၊ အေးဗျာ၊ တဖြည်းဖြည်းပေါ့၊ ခင်ဗျားအတွက် အရေးအကြီးဆုံးကတော့ အတွင်းခံ အနွေးထည်နဲ့ အပေါ်ရုံ အင်္ကျီကြီးရယ်၊ ဖိနပ်ခွာထူထူရယ်ပဲဗျ။ တော်တော်ကြာရင် နှင်းပွင့်တွေ လာတော့မယ်၊ နှင်းပွင့်တွေလာရင် လမ်းတွေမှာ ဗွက်နည်းနည်း ရှိတတ်တယ်၊ နှင်းပွင့်က ရေခဲဖြစ်၊ လူတွေက နှင်းသွားတော့ အရည်ပျော်၊ ဖိနပ်ခွာနဲ့ ချုပ်ရိုးကြားထဲက ရေစိမ့်ဝင်ရင် အလုပ်ကလည်း တစ်ဖက်ဆိုတော့ လဲခက်တယ်။ အေးဗျာ၊ နောက်ဆိုရင် အလုပ်ခွင်မှာတောင် ခင်ဗျား ဖိနပ်အခြောက်တစ်ရန် အပိုထားရဦးမယ်။ တဖြည်းဖြည်း ခင်ဗျား နေတတ်လာပါလိမ့်မယ်။ ကဲ အိပ်ပေတော့၊ မနက်ကျရင် အလုပ်ခွင်ကို သွားကြရအောင်၊ ဒီကနေ ဌာနမှူး မစုတာစမစ်(သ်)ကတောင် မေးသေးတယ်၊ အမှန်မှာတော့ ခင်ဗျား လန်ဒန်ရောက်ပြီး သုံးရက်အထိ အလုပ်မဝင်သေးဘဲ နေနိုင်ပါတယ်၊ နေရာထိုင်ခင်း ကျသွားအောင်ပေါ့လေ။ ဒါပေမဲ့ နက်ဖြန်တော့ စမစ်(သ်)နဲ့ တွေ့လိုက်ဦးလေ၊ ကျွန်တော်က ခင်ဗျားကို ခေါ်ခဲ့မယ်လို့ ပြောထားတယ်’

‘ကျုပ်တို့ အင်္ဂလန်မှာ ဘာတွေများ ထူးခြားချက် တွေ့ရသလဲ၊ မကြိုက်တာ ဘာတွေများ ရှိသလဲ’ ဤမေးခွန်းသည် အင်္ဂလန်သို့ ရောက်စအချိန်က သူတို့ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး တွေနှင့် တွေ့လျှင် အများဆုံး အမေးခံရသော မေးခွန်း ဖြစ်၏။ လက်ဦး တွင်မူ ... ‘ကျွန်တော် ရောက်တာ သိပ်မကြာသေးတော့ ဘာကို ကြိုက်ပြီး ဘာကို မကြိုက်ရမှန်း မသိသေးဘူးဗျ’ ဟု ဖြေရ၏။ သူတို့နိုင်ငံကို အများ ကြီးပဲ သဘောကျပါသည်ဟု ဖြေလိုက်လျှင် သူတို့ ယုံကြည်ကြမည် မဟုတ်။ နိုင်ငံခြားသား တစ်ယောက်သည် အခြားနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံကို ရောက်သွားပြီး ပယ်ပယ်နယ်နယ် မနေရသေးခင်ကပင် သဘောကျ၍နေပြီ ဆိုလျှင် ထိုစကားသည် အတိအကျ မှန်ကန်သောစကား ဖြစ်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

“ဟာ ... ခင်ဗျားတို့ နိုင်ငံက တစ်မျိုးပဲ၊ လူတွေဟာ ရထားတွဲထဲမှာ ဘေးချင်းယှဉ်ထိုင်ပြီး စီးရတာတောင်မှ စကားပြောဖော် မရဘူး” ဟု ကိုယ့် စရိုက်နှင့်ကိုယ် ပြောမိပါကလည်း သူတို့ ကြိုက်ကြဦးမည် မဟုတ်။

ထို့ကြောင့် ရောက်စကမူ အထက်ပါအတိုင်း “ကျွန်တော် ရောက် တာက မကြာသေးလို့” ဟု နိဒါန်းပျိုးကာ သူတို့၏မေးခွန်းကို ရှောင်လွှဲ ခဲ့ရ၏။ သူတို့ဆီတွင် လေးငါးလခန့် နေမိသော အခါတွင်မူကား ... ထို အဖြေမျိုးကို ပေးရန် မလျော်ကန်တော့ချေ။ ထို့ကြောင့် တစ်နည်းတစ်ဖုံ ကြံရပြန်၏။ လန်ဒန်သို့ စာရေးသူထက် စော၍ ရောက်နှင့်နေကြသော မြန်မာ နောင်တော်များက ‘အဲဒီမေးခွန်းမျိုးကို မေးရင် “ခင်ဗျားတို့ဆီက ဝေပုံကျ ရာရှင်စနစ်နဲ့ မိုးလေဝသ ရာသီဥတုကို မကြိုက်ဘူးဗျာ” လို့သာ

ဖြေပေတော့ ကိုယ့်လူရေ။ သူတို့ အင်္ဂလိပ်တွေ ကိုယ်တိုင်ကလည်း အဲဒီ ရာရှင်စနစ်နဲ့ ရာသီဥတုကို အမှန်းဆုံးပဲဗျ။ ရာရှင်စနစ်ကတော့ စစ်အတွင်း က စခဲ့ပြီး အခုအထိ စစ်ရဲ့ အမွေဆိုး လက်ကျန်ပေါ့ဗျာ။ ဒါလောက် ငတ်ငတ်တီးတီး စားသောက်နေရတော့ ကြာတော့လည်း ဒီစနစ်ကို မှန်း လာတာပေါ့။ နို့မေမဲ့ သူတို့ဟာ သူတို့တော့ အဟုတ်သားဗျ။ သူတို့ စားလေ့ စားထရှိတဲ့အတိုင်း အသားများများ မစားရပေမဲ့ သူတို့အစားအသောက် တွေက ဂေါ်ဖီလည်းပြုတ်၊ အာလူးလည်းပြုတ်၊ ဟင်းရွက်လည်းပြုတ်၊ အကုန် အပြုတ်တွေချည်း ဆိုတော့ကာ ရေနဲ့မီး ရှိရင် ပြီးနေတာကလား ဗျာ။ ဆီတို့ ငရုတ် ကြက်သွန်တို့မှ မလိုတော့ပဲကလား။ ဒီတော့ ရာရှင် စနစ်ကို မကြိုက်ဘူးပြောဗျ။ ပြီးတော့ ရာသီဥတုကို မကြိုက်ဘူးလို့ပြောဗျ။ ဒီတော့ကာ သူတို့က “ဘုရားသခင် ပေးထားတာမို့ ဘယ်သူမှ ပြင်လို့ မရဘူး” လို့ ပြောကြလိမ့်မယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ခင်ဗျားနဲ့ သူတို့နဲ့ အကြောင်း အပေါင်း သင့်သွားလိမ့်မယ်။ အဲ တစ်ခုတော့ ကြပ်ကြပ်သတိထားဗျ။ ငွေရေးကြေးရေးပဲ။ ဒီနိုင်ငံက လူချင်း ခင်မင်ရင် ငွေချေးတဲ့ အလေ့ကို အများကြီး သတိထားပြီး ရှောင်ကြတယ်။ ငွေချေးတဲ့လူကို အထင်လည်း သေးတတ်တယ်’ စသဖြင့် “လန်ဒန်သင်တန်း” များ ပေးကြပေသည်။

သူတို့ သတိပေးကြသည်မှာ ကျေးဇူးတင်စရာပင် ဖြစ်၏။ ပေး လည်း ပေးစရာပင် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ဝင်ငွေနှင့် ထွက်ငွေ မမျှတပါက သူတစ်ပါး နိုင်ငံတွင် လူမျိုးခြားထံမှ မျက်နှာအောက်ချ၍ ငွေကြေး ချေး ငှားရမည် ဆိုပါလျှင် ကိုယ့်လူမျိုးအတွက် မျက်နှာငယ်စရာ ဖြစ်ပေမည်။ ကိုယ့်လူမျိုး အချင်းချင်း ငွေချေးလျှင်လည်း မဖြစ်ပြန်ပေ။ အကြောင်းမှာမူ လန်ဒန်သို့ ရောက်၍နေကြသော မြန်မာများမှာ ဆွေမျိုးအုပ်စုနှင့် ရောက်၍ နေကြသူများ မဟုတ်ကြ။ လခ အတိုင်းအတာနှင့် ရောက်၍နေကြသူများ ဖြစ်လေရာ၊ တစ်ယောက်စ နှစ်ယောက်စမှ လွဲ၍ ငွေပိုငွေလျှံ များများစားစား မရှိတတ်ကြချေ။ ထို့ပြင် စာရေးသူ ရသော လစာငွေမှာ သူတို့ဆီက ဝင်ငွေ စံချိန်နှင့်ဆိုလျှင် တော်တော်ကလေး များ၏။ ဥပမာအားဖြင့် သူတို့ဆီက တစ်ကိုယ်တော် အလုပ်သမား ဆိုလျှင် တနင်္ဂနွေ တစ်ပတ်တွင် ၄ ပေါင် (မြန်မာငွေ ခြောက်ဆယ်ခန့်) ရသည်။ စာရေးသူမှာ တစ်လလျှင် ပေါင် ၆၀ ကျော် ရရှိပေရာ၊ တစ်ပတ်လျှင် ၁၅ ပေါင်ခန့် ရနေ၏။ ထို့ကြောင့် ဤမျှ ဝင်ငွေ ရှိနေပါလျက်နှင့် သူတစ်ပါးထံမှ ငွေချေးရလျှင် မိမိ လက်ဖွာ

ကြောင်း၊ အသုံးကြီးကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြသရာသို့ ရောက်မည် ဖြစ်လေသည်။ ဤနေရာ၌ “အသုံးကြီးသည်” ဆိုသော စကားမှာ ဝိသေသ ရှိနေသော စကားတစ်လုံး ဖြစ်နေကြောင်းကို ဖော်ပြလိုပေသည်။ အသုံးကြီးသည်ဟု ဆိုလျှင်ပင် တစ်ကိုယ်တော်သမားတွေ ဖြစ်ကြသောကြောင့် အရက်များများ သောက်ခြင်းနှင့် အပျော်အပါး လိုက်စားခြင်းကို သက်သေခံလျက် ရှိနေတတ်လေသည်။ ဤသို့အားဖြင့် မိမိအား ငွေကို ထိန်းထိန်း သိမ်းသိမ်း မသုံးတတ်သူ ဟူ၍သာမက အသောက်အစား၊ အပျော်အပါး ညွှန်ထဲ၌ ကျွဲလူးသလို လူး၍ နေသောသူ ဟူ၍လည်း အထင်အမှတ်မှားကာ အထင်သေးဖွယ်လည်း ဖြစ်၍ နေပြန်လေသည်။

နောက်တစ်ကြောင်းမှာလည်း ရှိသေး၏။ ယင်းသည်မှာကား စာရေးသူ၏ မိသားစုမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည် ဖြစ်လေရာ၊ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ငွေပြန်၍ ပို့ရသည့် တာဝန်ကလည်း ရှိ၍နေပေသေးသည်။ ထိုတာဝန်ကြောင့် ပို၍ ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ် နေထိုင်ရပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ တစ်ပေါင်နှင့် တစ်ကျပ်ကို ငွေစက္ကူ တစ်ရွက်ချင်း အတူတူဖြစ်၍ လွယ်လွယ်ကူကူ သုံးမိတတ်သည်ကိုပင် ကြုံရဖူး၏။ ဥပမာအားဖြင့် ရွှန်ဆွန် ဓာတ်မီးခြစ်တစ်လုံးကို တစ်ပေါင်ဟု ဆိုသဖြင့် ခပ်ပေါ့ပေါ့ပင် ဝယ်လိုက်ဖူး၏။ သို့သော် တကယ်တွက်၍ ကြည့်လိုက်သော အခါကျမှ ဓာတ်ဆီမီးခြစ်တစ်လုံးအတွက် ငွေ ၁၅ ကျပ်ခန့် ပေးရသည်ကို တွေးမိကာ ထိုအချိန်မှစ၍ အင်္ဂလိပ်ပိုက်ဆံ၏ တန်ဖိုးကြီးပုံကို အထူး သတိထား၍ နေမိလေတော့သည်။

ဤနေရာတွင် ခရီးကြိုသဖြင့် သူတို့နိုင်ငံက လက်လုပ်လက်စား ကလေးမကလေးများ၏ ဝင်ငွေနှင့် သုံးစွဲရပုံကို အနည်းငယ် ရေးချင်ပေသည်။ စာရေးသူ အခန်းငှား၍ နေထိုင်ရသော အိမ်ကြီး၌ တစ်ခန်းတွင် နေသူမှာ ရေဝတီမကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။ ထိုကလေးမသည် တနင်္ဂနွေ တစ်ပတ်လျှင် ငွေ ၄ ပေါင်သာ ရ၏။ ထို ၄ ပေါင်ထဲမှ ၃ ပေါင်မှာ အခန်းငှားခနှင့် နံနက်စာအတွက် အိမ်ရှင်ကို ပေးရလေရာ၊ သူ့အတွက် တနင်္ဂနွေ တစ်ပတ်လုံး သုံးစွဲရန် မြန်မာငွေ ၁၅ ကျပ်ခန့်သာ ကျန်လေသည်။ ထိုငွေဖြင့် နေ့လယ်စာ၊ ညနေ လက်ဖက်ရည်နှင့် ညစာတို့ကို ဝယ်စားရ၏။ ထို့ပြင် အခြားစရိတ်များ ဖြစ်ကြသော ဆံပင်ညှပ်ခ၊ ဒိုဘီခ၊ ခရီးစရိတ်၊ အဝတ်အစားဖိုး၊ အလှပြင်ရန် နှုတ်ခမ်းဆိုးဆေး၊ ပေါင်ဒါ

ရေမွှေးဖိုးတွေကလည်း လိုသည်။ သတင်းစာဖိုး၊ ရုပ်ရှင်စရိတ် စသည်တို့ ကလည်း ရှိသေးသည်။ သို့ဖြစ်ရာ သူတို့ဆီက သာမန် အလုပ်သမားတစ်ဦး အဖို့၌ မည်မျှလောက် မိမိ၏ ငွေကို ပွတ်ဆွဲ သုံးစွဲရသည်ကို သတိထားမိ ပေလိမ့်မည် ထင်ပေသည်။ တစ်ဖန် ထိုအကြောင်းသည်ပင် သူတို့ဆီက မိန်းကလေးများအဖို့၌ လေလွင့်စေသော အကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်နေ၏။

ညစာကျွေး၍ ကပွဲသို့ ခေါ်မည့်သူဆိုလျှင် ကျေးဇူးအမျိုးမျိုးဆပ်၍ နေရတတ်လေသည်။ ဤနေရာ၌ တစ်ခါက ရေးသားဖူးသည် ထင်သော ရယ်စရာကလေးကိုပင် ခပ်တိုတို ရေးရပေမည်။ လန်ဒန် ကမ်းနားလမ်း ဆီ၌ ပန်းခြံကြီးတစ်ခု ရှိသည်။ ထိုပန်းခြံ၌ အထိမ်းအမှတ် ကျောက်တိုင် ကြီးတစ်ခု ရှိလေရာ၊ ကျောက်တိုင်ခြေရင်း၌ကား ခြင်္သေ့ကြီး လေးကောင် ကြေးရုပ်များ ရှိ၏။ ထို ကြေးခြင်္သေ့ကြီးများသည် သူတို့ရှေ့မှ အပျိုစစ် တစ်ယောက် ဖြတ်၍ လျှောက်သွားလျှင် ဝပ်နေရာမှ ထ ကာ ဟိန်းဟောက် ကြသည်ဟု ဆိုလေသည်။

သူတို့ဆီ၌ ချမ်းအေးသဖြင့် အစားအသောက်ကလည်း မကြာခဏ စားသောက်နေရ၏။ အင်္ကျီ ၆ ထပ် ဝတ်ရသလို အစားအသောက်ကလည်း ခြောက်ထပ်လောက် စား၍နေရသည်။ စာရေးသူတို့ မြန်မာပြည်မှာလို ထမင်းကြီး နှစ်ထပ် စားသည်နှင့် မတူဘဲ နည်းနည်းစီနှင့် အကြိမ်များများ စားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့၏နည်းက ဗိုက်မလေးစေဘဲ အပူဓာတ် များများရပြီး အလုပ်တွင်တွင် လုပ်နိုင်စေသော နည်းပင် ဖြစ်၏။ သူတို့ ရာသီဥတု၊ သူတို့၏ ဓလေ့များနှင့်ကား ကိုက်ညီပေသည်။ သူတို့၏ ရာသီ ဥတုကပင် သူတို့၏ လူနေမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို ပုံသွန်း ဖန်တီးပေး သည်ဟုသာ ဆိုရမည် ဖြစ်လေသည်။ သူတို့ဆီက နှစ်ယောက်တွဲ အက သည်လည်း ထိုရာသီဥတု၏ စေ့ဆော်မှုကို အကြောင်းခံကာ ပေါ်ပေါက် လာသော လူမှုရေးစနစ်တစ်ရပ် ဖြစ်နေပေသည်။

သူတို့ဆီတွင် ကခြင်း၊ သီခြင်း သဘောတရားမှာ ကချေသည်နှင့် အဆိုတော်တို့၏ ကိစ္စတစ်ရပ် မဟုတ်မူ၍ အများနှင့် သက်ဆိုင်သော အလေ့အထ ဖြစ်၍နေပေသည်။ ကခြင်းသည် ပျော်ရွှင်ခြင်းနှင့် ခင်မင် ခြင်း၏ သဘောတရားကိုပြသော ပြယုဂ်တစ်ခု ဖြစ်၍နေလေသည်။ သူတို့ ၏ အကကို ကတတ်မှပင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၌ အဆင်ပြေလွယ်လေ

သည်။ သို့မဟုတ်ပါက မည်သည့်ပွဲကိုမှ မတိုးနိုင် ဖြစ်ရတတ်ကာ၊ လူစု လူဝေးထဲတွင် နံရံကပ်ပန်းလို ဖြစ်၍ နေရတတ်လေသည်။

စာရေးသူနှင့် တစ်အိမ်တည်းအတူ အခန်းငှား၍နေသော မြန်မာ မိတ်ဆွေတစ်ဦး ရှိလေသည်။ သူသည် အကကျောင်း တက်၏။ အက စာမေးပွဲများလည်း အောင်မြင်၏။ ထို့ကြောင့် စနေနေ့ ညနေ ဆိုလျှင် သူသည် မျက်နှာဖြူ မိန်းကလေးများနှင့် ချိန်းဆိုကာ ကပွဲများသို့ အမြဲ သွား၍နေလေသည်။ စာရေးသူကိုလည်း အကကျောင်းတက်ရန် မကြာခဏ တိုက်တွန်းတတ်သည်။ နောက်ဆုံး၌ စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်ကပင် သူ့ကို အားကျ၍လာကာ အကကျောင်း တက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ရလေ သည်။

အကကျောင်းမှာကား စာရေးသူတို့ နေထိုင်သော ရပ်ကွက်နှင့် မနီးမဝေးတွင် ရှိ၍နေသည်။ အကကျောင်း ထောင်ထားသူများမှာ လင် မယား စုံတွဲဖြစ်၍၊ ဤသို့ အကသင်ဆရာ အဖြစ်ဖြင့်ပင် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း ရှာသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ပင် တစ်ခါက ဤကျောင်းမျိုး ပေါ်ခဲ့ဖူး၏။ ယခုကား တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်၍ သွားကြ ပေပြီ။

သူတို့ဆီက အကသင်တန်းမှာ စာရေးသူ တက်ရောက် သင်ကြား စဉ်က တစ်ခါ သင်တန်းတက်လျှင် နှစ်သို့လင်ခွဲ ပေးရလေသည်။ ယောက်ျား ကလေးများအား ဆရာကတော်က သင်ပေးလျက်၊ မိန်းကလေးများကို ဆရာက သင်ပေးလေသည်။ သင်တန်းမှာ တနင်္ဂနွေ တစ်ပတ်လျှင် နှစ်ကြိမ် ရှိလေသည်။ တစ်ကြိမ်လျှင် နှစ်နာရီခန့် သင်၏။ တစ်နာရီ အက သင်ပြီး လျှင် ဆယ်မိနစ်ခန့် နား၍ လက်ဖက်ရည် သောက်ရ၏။ လက်ဖက်ရည် ဖိုးမှာ သုံးပဲနီ အပိုပေးရလေသည်။

အကသင်ရာ၌ ငွေကြေးတတ်နိုင်သူများ အဖို့တွင် အကဖိနပ် ဝယ် ကြရလေသည်။ အကဖိနပ်မှာ အပေါ့စားကလေး ဖြစ်သော်လည်း ဈေး မှာကား ရိုးရိုးဖိနပ်ထက် သုံးလေးဆခန့် ပေးရ၏။ ထို့ကြောင့် များသော အားဖြင့် အကဖိနပ်ကို မဝယ်ကြဘဲ ရိုးရိုးဖိနပ်ဖြင့်သာ အကသင်ကြပေ သည်။ အကဖိနပ် သတ်သတ်ဝယ်၍ ဆောင်ထားသူများမှာကား အကဝါ တော်တော်ရင့်ပြီး အကစာမေးပွဲ သုံးလေးဆင့် အောင်မြင်ပြီးသော အခါ လောက်ကျမှ အကဖိနပ်ကို တသီးတခြား ဝယ်ယူ၍ ထားကြပေသည်။

စာရေးသူမှာကား ဤနေရာတွင် တော်တော် အကွက်မိခဲ့ဖူး၏။ အကြောင်းမှာမူ မြန်မာနိုင်ငံမှ အထွက်တွင် မိတ်ဆွေများက- ‘အဝတ်တစ်ထည်ကိုယ်တစ်ခုနဲ့သာ သွားဗျို့၊ ဟိုကျမှ အဝတ်အစားချုပ်ဗျ။ ဖိနပ်လည်း ဟိုကျမှဝယ်။ နက္ကတိုင် ဆိုလည်း လမ်းမှာစည်းသွားဖို့ တစ်ချောင်းသာ ဝယ်။ မြန်မာပြည်က အဆင်တွေက ဟိုရောက်ရင် သိပ်ပြီးတော့ ပွဲမဝင်လှဘူး၊’ ဟု သတိပေး လမ်းညွှန်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူသည် ဈေးပေါပေါ တရုတ်ချုပ် ဘွတ်ဖိနပ်တစ်ရန်ကို ဝယ်၍ စီးသွားခဲ့၏။ လန်ဒန်ကို ရောက်ပြီးနောက် ဘီဘီစီက အဝတ်အစားစရိတ် ထုတ်ပေးခါမှ ရောက်နှင့်ပြီး မြန်မာမိတ်ဆွေများကို တိုင်ပင်ကာ အဝတ်အစား အပြည့်အစုံ ဝယ်ရပေသည်။ ဖိနပ်လည်း ဝယ်ရ၏။ နေ့စဉ်သုံး ဖြစ်၍ ခပ်ထူထူ ခပ်လေးလေးပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ၌ မြန်မာပြည်က ဝယ်၍ စီးသွားသော ဖိနပ်မှာ ချောင်ထိုးထားရလေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ သူတို့ဆီတွင် နှင်းခဲများ လမ်းပေါ်၌ ကျ၍နေကာ အရည်ပျော်စ ပြုသောအခါမျိုး၌ အေးစက်သော ရေများသည် ဖိနပ်ထဲသို့ ချုပ်ရိုးကြားမှနေ၍ စိမ့်ဝင်တတ်၏။ ထိုသို့ စိမ့်ဝင်ပါလျှင် ခြေအိတ်ပါစိုကာ အိမ်ပြန်မရောက်မချင်း အေး၍ နေရလေသည်။ ခြေအေးလွန်းလျှင် ခြေဆစ်ကလေးများပင် ကိုက်ခဲ၍ လာတတ်လေရာ၊ သူတို့ဆီက ဖိနပ်ကိုသာ အမြဲစီးနေ၍ မြန်မာပြည်က ပါသွားသော ဖိနပ်ကို ချောင်ထိုးထားခြင်း ဖြစ်၏။ ယခုကဲ့သို့ အကသင်တန်း တက်သော အခါကျမှ မြန်မာပြည်က ပါ၍သွားသော တရုတ်ချုပ် မြန်မာဘွတ်ရှူးသည် အလောတော် လာ၍ အသုံးဝင်နေလေတော့သည်။

စာရေးသူ၏မိတ်ဆွေ အက ပညာကျော်နှင့်အတူ အကကျောင်းသို့ လိုက်၍သွား၏။ ကျောင်းခန်း (၀၁) အကသင်ခန်းမှာ အပေါ်ထပ် ဖြစ်လေသည်။ အခန်း တော်တော် ကျယ်ဝန်း၏။ နံရံကိုကပ်၍ ကုလားထိုင်များ ချထားသည်။ စာရေးသူတို့ ရောက်သွားပြီး သင်တန်းခများ ပေး၍ ပြီးစီးချိန်လောက်တွင် မိန်းကလေး၊ ယောက်ျားကလေးများ အလျှို အလျှို ရောက်လာကြသည်။ စုံတွဲလာကြခြင်း မဟုတ်ကြချေ။ တသီးတခြား လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့၌ ကိုယ်စီကိုယ်ပင် ချိုင်းကြား၌ အထုပ်ကလေးတွေ ညှပ်လာကြ၏။ ထိုအထုပ်များမှာကား အကဖိနပ်များကို စက္ကူအိတ်နှင့် ထည့်လာကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သင်တန်းအခန်းထဲသို့ ရောက်မှပင် ဝတ်လာရင်းစွဲ ဖိနပ်များကိုချွတ်၍ အကဖိနပ်ကို လဲကြလေသည်။ ယောက်ျား

ကလေးများ၏ အကဖိနပ်များမှာ ဦးချွန်ချွန်နှင့် သားရေပြောင်များ ဖြစ်သည်။ ခွာပါးပါး ဖြစ်၏။ မိန်းကလေးများ၏ အကဖိနပ်များမှာကား ရွှေရောင်၊ သို့မဟုတ် ငွေရောင် ဖြစ်လျက် သည်းကြိုးမျှင်မျှင်ကလေးများ ခတ်၍ တပ်ဆင်ထား၏။ တော်တော်ပင် လှပသော ဖိနပ်များ ဖြစ်သည်။ ထိုအကဖိနပ်များသည်လည်း ဈေးမသေးလှချေ။ အချို့ ဖိနပ်များမှာ မြန်မာ ငွေ တစ်ရာငါးဆယ်၊ နှစ်ရာလောက်အထိ ပေးရတတ်၏။ မိန်းကလေးများ အဖို့၌ ထိုအကဖိနပ်နှင့် ကနိုင်သူများမှာ များသောအားဖြင့် အကပညာကို တော်တော်ကလေး အရည်လည်၍နေသော မိန်းကလေးများ ဖြစ်တတ်ကြလေသည်။ သင်စ မိန်းကလေးများမှာကား များသောအားဖြင့် ရိုးရိုးဖိနပ်နှင့်သာ က ကြသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

သင်တန်း စ သောအခါ အကသင်ဆရာက စာရေးသူအား သင်တန်းသူ မိန်းကလေးနှင့် မိတ်ဆက်ပေးလေသည်။ ထို့နောက် ရေဒီယိုဂရမ်ကို တီး၏။ ရေဒီယိုဂရမ် ခပ်နွမ်းနွမ်းတွင် ဓာတ်ပြားများကလည်း ဘယ်နှကြိမ် တီး၍ ထားပြီကို မသိရ။ တဂျစ်ဂျစ် တရှဲရှဲနှင့် ဆိုင်းသံ၊ ကကြိုးသံ ပေါ်ရုံလောက်သာ ရှိလေတော့သည်။ သို့သော် စည်းချက်၊ ဝါးချက်ကို သိရလျှင် ကိစ္စပြီးသည်ဟု သဘောထားပုံရ၏။ မည်သူကမျှ တဂျစ်ဂျစ် တရှဲရှဲ မြည်သံကို ဂရုမစိုက်ကြ။ ထိုင်ရာမှ ထ၍ အတွဲလိုက်၊ အတွဲလိုက် က ကြလေတော့သည်။ စာရေးသူမှာကား ထိုင်၍သာ ငေးကြည့်နေရ၏။ အက ဘယ်လို စ ရမှန်း မသိချေ။ ထို့ပြင် ယင်းသည်နေ့က အကသင်ရန် လာသော သင်တန်းသားတွေက သင်တန်းသူတွေထက်ပင် ပို၍ ဦးရေများပြားနေ၏။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူ အပါအဝင် ယောက်ျားကလေးအချို့ မှာ တွဲဖက်မရှိဘဲ ထိုင်၍သာ နေကြရလေသည်။ ဆိုင်းတစ်ချီ ပြီးသွား၏။ က နေသူများ အားလုံး နေရာ၌ ပြန်ထိုင်ကြသည်။

အကသင်ဆရာသည် ဓာတ်ပြားအဆုံးသို့ ရောက်သွားသော ဓာတ်စက်ခေါင်းကို ဓာတ်ပြားအစ၌ ပြန်၍ ချ၏။ ဆိုင်းသံ မြည်လာ၏။ ဤအကြိမ်တွင်ကား ဆရာကတော်သည် စာရေးသူထံသို့ ရောက်လာကာ လက်ဆွဲခေါ်လေသည်။ စာရေးသူ ယောင်ကန်းကန်းနှင့် ထ လိုက်သွားရ၏။ ‘မင်းငါ့ကို ကိုင်ထားပါ။ ပြီးတော့ အလိုက်သင့် လမ်းလျှောက်ကြည့်ပါ။ အကဆိုတာဟာ စင်စစ်တော့ လမ်းလျှောက်ခြင်း တစ်မျိုးပဲ၊ စည်းချက်ဝါးချက်ကျကျ လမ်းလျှောက်ခြင်းဟာ ကခြင်း ဆိုတာပဲ’ ဟု ပထမ အခြေခံသင်တန်း

ကို စ၍ ပေး၏။ စာရေးသူသည် ဆရာကတော်နှင့် လက်ချင်းကိုင်ရကာ ဘယ်တစ်လှမ်း၊ ညာတစ်လှမ်း၊ ခြေလှမ်း၊ လှမ်းကြည့်၏။ တစ်သက်လုံး လမ်းလျှောက်လာခဲ့ပြီးမှ ဒီတစ်ချိတွင်မူ ဘယ်ဘက် ခြေထောက်က စပြီး လှမ်းရမှန်းမသိ ဖြစ်နေ၏။ ထိုမျှမကသေး၊ ကိုယ့်ခြေထောက်ကိုပင် ကိုယ် တစ်ခါမှ မမြင်ဖူးသလို ခေါင်းကြီး၊ ငိုက်စိုက်ချကာ ငုံ့၍လည်း ကြည့်နေ မိလေသည်။ ဆရာကတော်က 'အဲဒါ မင်းခြေထောက် အစစ်ပါကွယ့်၊ ဘယ်မှ ထွက်မပြေးပါဘူး' ဟု ရယ်စရာ လုပ်လိုက်မှ ရှက်ကိုးရှက်ကန်း နှင့် အိုးနင်းခွက်နင်း လမ်းလျှောက်ကြည့်မိလေသည်။ ဆရာကတော်က 'ဟုတ်ပြီ ... ဟုတ်ပြီ ... တစ် ... နှစ် ... သုံး၊ တစ် ... နှစ် ... သုံး ... ' နှင့် အားပေးနေ၏။ စာရေးသူကမူ ငှက်ကြီးဝန်ပို လမ်းလျှောက်သလို၊ မြေပြုမှာ စိုးသလို လမ်းလျှောက်နေရ၏။

'မှတ်ထားနော်၊ ဘယ်ပြီး ညာ ... ညာပြီး ဘယ်။ ဘယ်အကမှာ မဆို သည်အတိုင်းပဲ။ ကဲ တစ်ပတ် လျှောက်ကြဦးစို့'

ဆရာကတော်က စိတ်ရှည်လက်ရှည်ပင် သင်၍ ပေး၏။ စာရေးသူ မှာ တော်တော်လေး ဟုတ်လာ၏။ ခြေလှမ်းကို ရဲရဲ လှမ်းဝံ့လာ၏။ နှစ်ပတ် လောက် လျှောက်ပြီးလျှင် ဓာတ်ပြား ကုန်သွား၏။

'ကဲ ဒီတစ်ခါတော့ တစ်ဆင့် တက်ရမယ်။ လာပါ။ မင်း ငါနဲ့တွဲပါ။ ငါ့ညာဘက်လက်ကို မင်းရဲ့ ဘယ်ဘက်လက်နဲ့ကိုင်၊ တံတောင်ဆစ်ကို ခပ်ကွေးကွေးထား။ မင်းရဲ့ပခုံးနဲ့ မင်းရဲ့လက်ဖဝါးနဲ့ ညှိနေပါစေ။ ပြီးတော့ ငါ့ခါးကို ဖက်ပါ။ ကျောကုန်းကိုလည်း မဖက်နဲ့၊ တင်ပါးဆီလည်း မရောက် စေနဲ့၊ တင်းနေအောင်လည်း မဖက်နဲ့။ ငါ့ကျောရိုးပေါ်မှာ မင်းရဲ့ လက် ကောက်ဝတ် တင်နေရုံလောက် အလောတော် ဖက်ပါ။ ပြီးတော့ မင်းရဲ့ ညာဘက်ခါးစောင်းနဲ့ ငါ့ရဲ့ ညာဘက်ခါးစောင်းကို ထိကပ်ထားပါ။ အဲဒါကို ဘယ်တော့မှ မခွာရဘူး'

ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ဆရာကတော်က စာရေးသူ၏ လက်အနေ အထားများကို နေရာချထားပေး၏။ စာရေးသူမှာ ဆရာကတော် ခိုင်းသမျှ ကို လုပ်၍ နေရလေ၏။

'ကဲ၊ တစ် ... နှစ် ... သုံး၊ တစ် ... နှစ် ... သုံး'

ဆရာကတော်က ပါးစပ်မှ ဆိုပေးရင်း စ၍ က သည်။ စာရေးသူ လည်း ကန့်လန့် ကန့်လန့်နှင့် ဖြစ်၍နေရလေသည်။

‘အိုး ... မင်း ဘာပြုလို့ တင်ပါးကြီးကို ကောက်ထားရတာလဲ၊ မင်းခါးစောင်းနဲ့ ငါ့ ခါးစောင်းကို တွန်းမှ ငါက ခြေလှမ်းတတ်မှာပေါ့၊ မင်း ဘယ်ဘက်ကို သွားချင်တယ် ဆိုတာကို ခါးစောင်းချင်း စကားပြောရ တယ်၊ ဒါဟာ အကပညာရဲ့ အခရာပဲ’

ခက်တော့သည်ဟု စာရေးသူ၏ စိတ်က ထင်မိ၏။ မြန်မာ့ ဓလေ့ အတိုင်း လူစိမ်း အမျိုးသမီး ဆိုသည်မှာ လက်ချင်းထိဖို့ပင် အခွင့်မရှိ ဖြစ်လေရာ၊ ယခုကဲ့သို့ သူ၏ ခြေထောက် နှစ်ချောင်း အကြား၌ ကိုယ့် ခြေထောက်ကို သွင်းထားကာ ခါးစောင်းချင်း တိုက်၍ တွန်းရမည်မှာကား တော်တော် ခက်နေ၏။ နောက်ဆုံးတွင် ဆရာကတော်က စာရေးသူ၏ ခါးကို တအားဖက်၍ ခါးစောင်းချင်း တင်းကျပ်စွာ ကပ်လိုက်ပြီးနောက် ‘အဲဒီလိုကပ်ထား၊ ပြီးတော့ ခါးစောင်းချင်း ဟောဒီလို တွန်း’ ဟု ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ တွန်းပြ၏။ စာရေးသူမှာကား အေးမြသော သူတို့နှိုင်းတွင်ပင် ချွေးစေးများ ပြန်၍ လာရလေတော့သည်။ သို့နှင့်ပင် အက စ၍ သင်ရ၏။ ခဏခဏ ခါးချင်း ကွာ၍ သွားသောကြောင့် ဆရာကတော်ကသာမက ဆရာ ကိုယ်တိုင်ကပင် အားမလို အားမရ ဖြစ်၍လာကာ ‘တင်းတင်း ကပ်ထား၊ တင်းတင်းကပ်ထား၊ တော်တော်ကြာရင် ခြေထောက်ချင်း တက် နင်းမိလိမ့်မယ်’ ဟု သတိပေးနေရ၏။ ပြောခါမှပင် ဆရာကတော်၏ ခြေထောက်ကို တက်၍ နင်းမိလေတော့သည်။ ဆရာကတော်၏ ယောင် အော်သံနှင့်အတူ တစ်ခန်းလုံး ပွဲကျသွား၏။

‘မရသေးဘူး၊ မရသေးဘူး၊ လာ ... မင်း ငါနဲ့ က။ ငါက မိန်း ကလေး နေရာကနေပြီး ကမယ်’

ဆရာ ဆီရီ(လ) ဟော်လင်ဘယ်ရီသည် သူကိုယ်တိုင် အမျိုးသမီး နေရာကနေ၍ က ၏။ (ဝါ) အကသင်ပေး၏။ စာရေးသူက တွန်းကာ ရွေ့ကာ ကရမည့်အစား ဆရာကချည်း ဆွဲခေါ်နေရလေသည်။ တော်တော် ကလေး တွန်းဟယ် ဆွဲဟယ်နှင့် လုပ်ရပြီးမှ စာရေးသူသည် ခြေလှမ်း လှမ်းတတ်လာ၏။

‘ဟုတ်လာပြီ၊ ဟုတ်လာပြီ၊ ကဲ မင်းဆရာကတော်နဲ့ ကကြည့်စမ်း ပါ’

ဆရာကတော်နှင့် တစ်လှည့် တွဲပြန်၏။ သည်တစ်ခါတွင်ကား သိပ်မဆိုးတော့ချေ။

‘မင်း ခြေလှမ်း လှမ်းတာက STIFF တောင့်လွန်းအားကြီးတယ်။ သစ်သားရုပ် ခြေထောက်လို ဖြစ်နေတယ်။ Swing ညင်သာမှု မရှိဘူး။ Fluid သက်သာခြင်း မရှိဘူး။ မင့် အကြောအခြင်တွေကို Relax လျှော့ထားပါ’

ဆရာကတော်က စေတနာနှင့်ပင် ဆက်လက်၍ သင်ပေးရှာ၏။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် တော်တော်ကလေး အရှိန်ရလာ၏။

‘ကောင်းပြီ ... ဂျင်နီ၊ သူနဲ့ တွဲကပါ’

ဆရာကတော်က အက သင်ရန် လာသော လူဟောင်း မိန်းကလေး တစ်ယောက်နှင့် တွဲ၍ အကခိုင်း၏။ ထိုမိန်းကလေးမှာ စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေနှင့် တွဲ၍ကသော မိန်းကလေး ဖြစ်လေသည်။ ဂျင်နီ အမည်ရှိ မိန်းကလေးက လိုလိုချင်ချင်ပင် လာ၍ တွဲရှာ၏။ ဆရာက ဓာတ်စက်ခေါင်းကို ပြန်၍ ချရပြန်၏။ ဆရာကတော်က စာရေးသူ၏ ညာလက်ကို ဂျင်နီ၏ ခါးပေါ်၌ နေရာတကျ ရွှေ့ပေးပြီး ခါးနှစ်ခုကို ကိုင်ကာ ခပ်ကျပ်ကျပ် ပူး၍ ပေးရပြန်လေသည်။

‘တွန်း ... တွန်း ... ခါးစောင်းချင်း တွန်း’

ဤသို့နှင့်ပင် အကပညာကို ချွေးတလုံးလုံးနှင့် သင်ယူရ၏။ တစ်နာရီ ပြည့်သွားသော အခါကျမှပင် စိတ်မောလက်မော သက်သာရပေတော့သည်။ အကသင်တန်းမှ အပြန်တွင် စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေက ‘ခင်ဗျားက မြန်မာသီချင်းတို့ ဘာတို့ နားလည်ပြီးသားကပဲဗျ၊ သင်လိုက်ရင် မခဲယဉ်းပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားက မိန်းကလေးကို မြန်မာမိန်းကလေးလို ထင်နေတဲ့ အစွဲက ရှိနေတယ်၊ ပြီးတော့ နောက်တစ်ခါကျရင် ခင်ဗျား တွဲဖက်ကောင်မလေးကို လူမဟုတ်ဘဲ အရုပ်လိုသာ သဘောထားပြီး ခင်ဗျားလှမ်းရမယ့် ကကွက်ကိုသာ ဂရုစိုက်၊ ခင်ဗျားရဲ့ ခြေလှမ်းအတိုင်း လိုက်လာရမှာကတော့ သူ့တာဝန်ပဲဗျ၊ ဘာမှ မခက်ပါဘူး’ ဟု ပြောလေသည်။

ဤနည်းဖြင့် ကုလားပြည် ရောက်လျှင် ဒိုတီကို ဝတ်ရမည် ဟူသော စကားအတိုင်း သူတို့ဆီက သူတို့အကကို သင်ယူခဲ့ရပေ၏။ တော်တော်ကလေး ကျင့်သားရ၍ လာသောအခါ၌ မနားတမ်း ကတော့သည်။ အကပညာ မဂ္ဂဇင်းများကိုပင် လပေးနှင့် ဝယ်ဖတ်၏။ ဆရာကတော်နှင့် လေ့ကျင့်ရ၏။ သင်တန်းသူကလေးများနှင့်တွဲ၍ ကကွက်ဆန်းများကို စမ်းကကြည့်ရ၏။ သုံးလမျှ ကြာသောအခါတွင် သူတို့အကကို တော်တော်ကြီး

ကတတ်ပေပြီ။ ဤအခါတွင်ကား အကသင်ချင်သော စိတ်သည် ဒီရေ ကျသလို ပြန်ကျသွား၏။ အကသင်တန်းသို့ ရက်ချိန်းမှန်မှန် မသွားတော့ ပေ။ ထိုသို့ ရှိရသည့်အထဲ၌ပင်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံမှာ စာတစ်စောင် ရောက် ခဲ့လား၏။ ထိုစာတွင် Willa Cather (ဝီလာ ကေသာ) ဆိုသူ အမျိုးသမီး စာရေးဆရာမ ရေးသားသော My Antonia ခေါ် ဝတ္ထုစာအုပ်ကို ရှာဖွေ၍ ဘာသာပြန်ပေးပို့ရန် အမှာစာ ပါရှိလာလေသည်။ စာရေးသူသည် ထို စာအုပ်ကို ချဲရင်းကရော(စ) စာအုပ်ဆိုင်တန်း၌ ဆိုင်အနံ့ လိုက်၍ ရှာ၏။ မတွေ့။ စာကြည့်တိုက်များကို လက်လှမ်းမီသမျှ ရှာဖွေ၏။ မတွေ့။ နောက် ဆုံး၌ ထိုစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေရာ နိုင်ငံမှ သံရုံး စာကြည့်တိုက်သို့ တယ် လီဖုန်း လှမ်းဆက်ရ၏။ ထိုအခါတွင်မှ မြန်မာပြည်ကနေ၍ မှာထားသော စာအုပ်ကို ရရှိလေတော့သည်။ ဤအကြောင်းကို ရေးသားရခြင်းမှာကား စာရေးသူ၏ ဘဝတွင် အရေးကြီးသော ကဏ္ဍနှစ်ရပ်ကို ထိုအလုပ်က အစပျိုး၍ ပေးခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ကဏ္ဍတစ်ရပ်မှာ စာရေးသူအား ယခုထက်တိုင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်၌ အထောက်အကူပြု၍ နေသော လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိစေခဲ့ပြီး၊ နောက်ကဏ္ဍ တစ် ရပ်မှာကား စာရေးသူကို ဘဝတစ်မျိုး ပြောင်းလဲ၍ သွားစေသော အကြောင်း အရာများ ပေါ်ပေါက်လာစေခဲ့သောကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

[၁၅]

အနောက်နိုင်ငံများသို့ ကံပို့သဖြင့် ရောက်၍သွားကြသော သူများနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ပထမဦးစွာ တွေးတောတတ်ကြသည်မှာကား အနောက်နိုင်ငံသို့ ကံတရားအလျောက် ရောက်ရှိသွားသော သူသည် အပျော်ကြီးပျော်လိမ့်မည် ဟူသော အတွေးပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်ကလည်း မိမိ ဘီလပ်သို့ ရောက်လျှင် အပျော်ကြီး ပျော်လိမ့်မည်ဟု အထင်ရောက်ခဲ့လေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဘီလပ်တွင် စာရေးသူ ကြိုက်တတ်သော ဘီယာ ဈေးပေါပေါနှင့် သောက်ရလိမ့်မည်ဟု တွေးခေါ်နေမိသောကြောင့် ဖြစ်၏။ မြန်မာနိုင်ငံမှာတုန်းကမူ ဘီယာဈေးမှာ တော်တော်ကလေး မြင့်မား၍နေ၏။ ကွတ်ပုလင်း တစ်ပုလင်းကိုပင်လျှင် လေးကျပ်ခွဲပေး၍ သောက်ခဲ့ရလေရာ၊ ဘီလပ်သို့ ရောက်လျှင်မူကား ဘီယာကို ဈေးသက်သက်သာသာနှင့် အဝသောက်ရတော့မည်ဟု စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့လေသည်။

စိတ်ကူးယဉ်မည် ဆိုလျှင်လည်း ယဉ်ထိုက်ပါပေသည်။ အကြောင်းမှာမူကား စာရေးသူ စီးနင်းလိုက်ပါသွားရသော ဘီအိုအေစီ လေယာဉ်ပေါ်၌ ဘီယာဈေးမှာ တစ်ပုလင်းလျှင် သုံးမတ်ခန့်သာ ကျသင့်လေသည်။ ယင်းသည်မှာကား ဘီယာ ဖြစ်၍ ပိုက်ဆံပေးရခြင်း ဖြစ်၏။ ဘီအိုအေစီ၏ ဧည့်ခံ အစားအသောက်တွင် ပါဝင်သော ပိုင်အဖြူနှင့် အနီတို့မှာကား အလကားမတ်တင်း သောက်ရပေသည်။ သို့သော် ပိုင်အရက် ဆိုသည်မှာ ချဉ်စုတ်စုတ် နိုင်သောကြောင့် သောက်၍ မရပေ။ စင်စစ်တွင် စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံ၌ ပိုင်အရက်မှာ သောက်လေ့သောက်ထ များများစားစား မရှိသော အရက်မျိုး ဖြစ်၏။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံမှာ ပူအိုက်သောနိုင်ငံ ဖြစ်သဖြင့် ရေခဲစိမ့် ဘီယာကိုသာ အမွန်အမြတ်ထား၍ သောက်ကြ၏။ ဝိုင်အရက်ကိုကား မည်သူမျှ များစွာ တန်ဖိုးမထားကြပေ။ တကယ်တမ်း ဆိုရပါလျှင်မူ သူတို့ နိုင်ငံများ၏ အဖို့၌ ဘီယာသည် ရေငတ်ပြေ သောက်သော သောက်စရာ တစ်မျိုးမျှသာ ဖြစ်သည်။ ဝိုင်အရက်မှာကား နှစ်ချို့လေလေ အဖိုးတန်လေ လေ ဖြစ်ပြီးလျှင် တခုတ်တရ ဈေးကြီးပေး၍ သောက်ရသော အရက်မျိုး ဖြစ်နေ၏။ စာရေးသူတို့အား ဘီအိုအေစီက ဧည့်ဝတ်ပြုသော ဝိုင်အရက် များမှာ စပိန်ပြည်နှင့် ပြင်သစ်ပြည် တောင်ပိုင်းမှ ဈေးကြီးပေးကာ ထူးထူး လည်လည် တင်ဆောင်လာသော ဝိုင်အရက်များ ဖြစ်၏။

သို့သော် စာရေးသူကဲ့သို့ မန္တလေး ဘီယာနှင့် ဟေးဝပ် ဘရန်ဒီ ကိုသာ အကျွမ်းဝင်သူ တစ်ဦးအဖို့၌ ချဉ်စုတ်စုတ် အရသာ ပေါ်၍နေသော ယင်းသည့် ဝိုင်အရက်များကို လုံးဝ သောက်၍မရ။ ထို့ကြောင့် ဘီယာ ကိုသာ မှာ၍ သောက်ရ၏။ ဘီယာကို မှာ၍ သောက်ရသောအခါ၌ Check ခေါ် ငွေတောင်းစာရွက် ဖြတ်ပိုင်းကလေး လင်ပန်းထဲ၌ ပါ၍လာသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဤတွင်မှ ပိုက်ဆံပေးရတော့မည် ဖြစ်ကြောင်းကို သတိထားမိ လေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လေယာဉ်ပျံသည် လေဆိပ်မှ ထွက်ခဲ့ပြီး နောက် လေးမိုင်ကျော်ကျော် မောင်းခဲ့မိပြီးလျှင် အကောက်အခွန် မှန်သမျှ ကင်းလွတ်တော့လေရာ ဘီယာဈေးမှာ သက်သာလှပေသည်။ ဘီယာ တစ်ပိုင်မှာမှ မြန်မာငွေ သုံးမူး တစ်ပဲခန့် ဖြစ်ရာ၊ တော်တော်ကလေး ဟန် ကျ၍ နေပေတော့သည်။ တစ်ဖန် ဘီအိုအေစီသည် ဆယ့်ငါးမိနစ် တစ်ကြိမ် လောက် ခရီးသည်များအား စီးကရက်များ အလကားပေး၍ ဧည့်ခံပြန် သည်။ ဤနေရာတွင်လည်း စာရေးသူသည် အားမလို အားမရ တစ်မျိုး ဖြစ်ရပြန်သည်။

အကြောင်းမှာမူ ခရီးဝေး လေယာဉ်ပျံ စီးဖူးစ ဖြစ်သောကြောင့် လေယာဉ်မယ်ကလေးက စီးကရက် လာပေးမှ သောက်ရ၏။ လေယာဉ်ပျံ ခရီးရှည် စီးဖူးသူများ သိကြပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း လေယာဉ်ပျံသည် အမြန် ဆုံး ခရီးပြင်းနှင့်၍နေသလောက် စီးနင်းလိုက်ပါရသော သူများ၏ အဖို့၌ လေဆိပ်က ထွက်လာပြီး ဆယ်မိနစ်ခန့် ကြာလျှင်ပင် အစစ အရာရာကို ငြီးငွေ့၍ လာတော့သည်။ အဆက်မပြတ် တစ်သံတည်း ကြား၍နေရသော လေယာဉ်စက်သံမှာ နားအူနေသည့်အပြင် ကြာလေလေ ငြီးငွေ့စရာ

ကောင်းလေလေ ဖြစ်၍နေပေသည်။ ဘယ်ကိုမှ ထ ချွဲ လျှောက်ရန်မရှိလှဘဲ မိမိအတွက် ရရှိထားသော ထိုင်ခုံ၌သာ တင့်တင့်ထိုင် ထိုင်နေရခြင်းကလည်း များစွာပင် ငြီးငွေ့ဖွယ်ရာ ကောင်းလေသည်။

ထိုမျှမကသေး၊ စာရေးသူနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ ထိုင်ရသော ခရီးသည်မှာ လည်း တောမိမင်း၏ အဆက်အနွယ်များလော မသိ။ ဘာစကား တစ်လုံးမှ မပြော။ လေယာဉ်ပျံ စ၍ ထွက်ပြီ ဆိုကတည်းက တွင်တွင်သား အိပ်ငိုက် လေတော့ရာ၊ စာရေးသူမှာ လက်ထဲ၌ ပါလာသော စာအုပ်ကိုသာ အဖော် ပြုနေရ၏။ ထို့ပြင် လေယာဉ်စက်သံက တဒီးဒီး မြည်ဟည်းကာ နားအူ၍ နေသောကြောင့် ပို၍ပင် စိတ်ညစ်စရာ ကောင်းနေပြန်လေတော့သည်။

ယင်းသို့ ရှိနေခိုက်တွင် လေယာဉ်မယ်ကလေးသည် စာရေးသူ ခပ်ငိုငိုထိုင် ထိုင်၍နေသည်ကို အကဲခတ်မိလေရောသလား မသိ။ အနီးသို့ ရောက်လာပြီးနောက် မျက်နှာပေးကလေး ခပ်ပြုံးပြုံးနှင့် တစ်စုံတစ်ခုကို ပြော၏။ သူ ပြောသော စကားသံကို ဘာမျှ မကြားရ။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် စာရေးသူက ရှေ့ထိုင်ခုံ နောက်ကျောဘက်၌ အသင့်ပေး၍ထားသော စာရေး စက္ကူကတ်ကို ယူကာ “ဘီယာ ရနိုင်မည်လား” ဟု စာရေးပြရ၏။ လေယာဉ်မယ်က ပြုံး၍ ခေါင်းညိတ်ပြုကာ ဘီယာတစ်ခွက် ယူလာပေး သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဘီယာ မှာနည်းသစ် တစ်ခုကို တွေ့ရလေတော့ သည်။ လေယာဉ်မယ်ကလေးသည် နောင်အခါ လေယာဉ်ပျံ ပျံသန်းနေ သော အခိုက်အတန့်၌ စက်သံများ ဆူညံနေကာ စကားသံကို မကြားရ ပါက စာရေးစက္ကူကတ်ကလေးကို ထောင်ပြလိုက်ခါမျှနှင့်ပင် ဘီယာ တစ်ခွက်ကို အလိုက်သိစွာ လာ၍ ပို့လေတော့သည်။

လေယာဉ်ပျံပေါ်၌ ဘီယာ ဈေးပေါသလောက် လန်ဒန်နှင့်တကွ အင်္ဂလန် တစ်ကျွန်းလုံးတွင်ကား ဘီယာစရိတ်သည် မသေးလှပေ။ အင်္ဂလိပ် လူမျိုးများသည် ဘီယာကို ရေလို သောက်နေကြလျက် ရှိသော်လည်း၊ ဘီယာ တစ်ပိုင်လျှင် မြန်မာငွေ တစ်ကျပ်ခွဲခန့် ပေး၍ နေရပေရာ၊ မြန်မာ နိုင်ငံက ဘီယာဈေးနှင့်စာလျှင် များစွာ ထူးထူးခြားခြား သက်သာသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။

သူတို့နိုင်ငံတွင် ဘီယာ အများဆုံး သောက်ကြသည် ဖြစ်သော ကြောင့် ဘီယာမျိုးမည် တော်တော်များများပင် ရှိ၍နေသည်။ သို့သော် ရာခိုင်နှုန်း အများဆုံး သောက်ကြသော ဘီယာမှာ ဗျစ်ပေါ့ဟု ခေါ်ကြသော

Light Ale နှင့် ဗျစ်ခါးဟု ခေါ်ကြသော Bitters ဖြစ်လေသည်။ ဗျစ်ပေါ့မှာ စာရေးသူတို့ နိုင်ငံမှ ယခု ခေတ်ပေါ် မန္တလေး ဘီယာမျှလောက်သာ ရှိ၏။ ဗျစ်ခါးမှာကား တော်တော်ကလေးပင် ခါးပေသည်။ လေးလေးပင်ပင်ကား ရှိပေ၏။ ထိုထက်ပို၍ ပြင်းပြင်း သောက်လိုကြသော သူများ၏အဖို့၌ Bass Beer ခေါ် သုံးထောင့်ပုံ အနီအမှတ်တံဆိပ်ပါသည့် ဗျစ်ကို သောက်လေ့ ရှိကြသည်။ ထိုဘီယာမှာ ပြင်းသလောက် ခါး၏။ ထို့ပြင် စည်သွတ်၍ ခွက်ချင်ရောင်းခြင်း မဟုတ်ဘဲ ပုလင်းသွတ်၍ ရောင်းခြင်း ဖြစ်လေရာ၊ များသောအားဖြင့် အတိုင်းအတာနှင့် သောက်လေ့ရှိသော သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ အထူးသဖြင့် အသက် ၅၀ မှအထက် အမျိုးသမီးကြီးများ၏အကြိုက် ဘီယာမျိုး ဖြစ်လေသည်။

ဤနေရာတွင် ထူးဆန်းသော ကုလားထိုင်တစ်လုံး၏ အကြောင်းကို အလျဉ်းသင့်သဖြင့် ဖော်ပြချင်ပေသည်။

စာရေးသူ လန်ဒန်၌ အတော်ကလေး အနေကျ၍ သွားသောအခါ တွင် တစ်နေ့ညနေ၌ တစ်ယောက်တည်း ဗျစ်ဆိုင် တစ်ဆိုင်သို့ ရောက်သွားခဲ့လေသည်။ ဗျစ်ဆိုင်မှာ နေရာထိုင်ခင်း အတော်အသင့်ကလေး ကောင်း၏။ သို့သော် ထိုနေ့ကမူ အောက်စဖို့(ဒ်) နှင့် ကင်းဘရိတ် တက္ကသိုလ် လှေပြိုင်ပွဲ ရှိနေသောကြောင့် ဗျစ်ဆိုင်တွင် တော်တော်ကလေး လူကျပ်၍ နေလေသည်။

စာရေးသူ ဗျစ်ဆိုင်ထဲသို့ ရောက်သွားပြီး ဗျစ်တစ်ခွက်ကို ကောင်တာ၌ သွား၍ မှာလိုက်၏။ ပြီးလျှင် ထိုင်စရာနေရာ ရလိုရငြား ရှာဖွေကြည့်ရှုရာ ဆိုင်၏ ချောင်ခပ်ကျကျက တစ်နေရာ၌ ကုလားထိုင်တစ်လုံးကို မြင်မိ၏။ ထိုကုလားထိုင်တွင် ထိုင်မည့်သူ မရှိ။ ထို့ပြင် ကုလားထိုင်ကလေးမှာ ချည့်ချည့်နဲ့နဲ့ ဖြစ်၏။ ပုံစံမှာလည်း ရှေးဟောင်းပုံစံနှင့် ကုလားထိုင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူသည် လှေပွဲ ကြည့်စဉ်ကလည်း မတ်တတ်ရပ်၍ နေခဲ့ရသဖြင့် ခြေသလုံးများ တောင့်လျက် ရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် ဗျစ်ခွက်ကို ယူကာ ဖော်ပြပါ ကုလားထိုင် ချည့်နဲ့နဲ့ကလေးတွင် သွား၍ထိုင်ကာ ဗျစ်ခွက်ကို စတင်၍ သောက်နေလိုက်မိလေသည်။

ထိုခဏမှာပင် စာရေးသူသည် ထူးခြားသော အခြင်းအရာ တစ်ခုကို သတိထားမိလာ၏။ ယင်းသည်မှာကား အခြားခြားသော ဗျစ်စုပ်နေသူ အင်္ဂလိပ် အမျိုးသား အမျိုးသမီးများက စာရေးသူကို မျက်လုံးရွေ့၍ ကြည့်

ကာ တီးတိုး တီးတိုး သဖန်းပိုးလုပ်၍ နေကြခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ၏ စိတ်ထဲ၌ “ငါ ဘာများ အမှားလုပ်မိလို့ပါလိမ့်” ဟူ၍ စိတ်က မသိုးမသန့် ဖြစ်မိ၏။ သို့သော် ဗျစ်လည်း မမူးရသေး၊ ဝတ်စားဆင်ယင် ထားမှုကလည်း သပ်သပ်ရပ်ရပ်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် “ဧကန္တ ဒီဗျစ်ဆိုင်ကို ငါ ဒီတစ်ခါသာ လာပြီး သောက်တာမို့ မျက်နှာစိမ်း ဆိုပြီးတော့ အကဲ ခတ်ကြတာပဲ” ဟု သာမန်မျှသာ တွေးကာ ခပ်အေးအေးပင် ဗျစ်ကို ဆက်၍ သောက်နေလိုက်မိပေသည်။ သူတို့ဆီက ဗျစ်ဆိုင်များမှာ ခပ်လွယ်လွယ် ရေးရပါလျှင် ယခုခေတ် ရန်ကုန်၌ရှိနေသော တရုတ် ခေါက်ဆွဲ၊ ချက်အရက် ဆိုင်များနှင့် တူပါသည်။ ရန်ကုန်တွင် ခေါက်ဆွဲ၊ ချက်အရက်ဆိုင်များကို သောက်စားသူများက တစ်ဆိုင်တည်းတွင် စွဲစွဲမြဲမြဲ သောက်တတ်ကြသလို သူတို့ဆီတွင်လည်း ဗျစ်ဆိုင် ဆိုလျှင် တစ်ဆိုင်တည်း၌သာ စွဲ၍ သောက် တတ်ကြပါသည်။ “ဖောက်သည်” ဆိုင်များဟု ဆိုရမည် ဖြစ်လေသည်။ ဖောက်သည် ဖြစ်နေလျှင် ဆိုင်ရှင်နှင့် ပလံ့ပသင့်ကာ၊ ဟိုစဉ်အခါက သူတို့ဆီ၌ ရှားပါးနေဆဲ ဖြစ်သော စီးကရက်ကို လွယ်လွယ်နှင့် ဝယ်၍ ရနိုင်ပေသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် ပင်ကိုကပင် အစွဲအလမ်း ကြီးသူများ ဖြစ်ကြလေရာ၊ သောက်နေကျ ဗျစ်ဆိုင်ကိုသာ မှန်မှန်သွား၍ သောက်လေ့ ရှိကြသည်။ ဆိုင်ပြောင်း၍ သောက်ခဲလှသည်။ ထိုအထဲတွင် စီးကရက် ရှားပါးသဖြင့် ဖောက်သည်ဆိုင်များကသာ Regular (လာနေကျ) ဗျစ် သမားများအတွက် စီးကရက်ဘူးကို သီးသန့် ချန်ထားတတ်သည် ဖြစ်၍၊ ပို၍ပင် ဖောက်သည်ဆိုင်၌ စွဲမြဲ၍ နေတတ်ကြပေသည်။ စာရေးသူသည် ကား ထိုဗျစ်ဆိုင်ကို လမ်းကြို၍ ဝင်သောက်ခြင်းသာ ဖြစ်ရာ မျက်နှာစိမ်း နေ၏။ ထို့ကြောင့်သာလျှင် စာရေးသူအား ထိုဆိုင်၏ ဖောက်သည်များက တစေ့တစောင်း အကဲခတ်၍ နေကြခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်ဟု ခပ်ပေါ့ပေါ့ ပင် တွေး၍ နေမိလေသည်။

သို့သော် ဗျစ်တစ်ဝက်ခန့် ကုန်၍သွားသော အချိန်၌ စာရေးသူ သည် မမျှော်လင့်သော အဖြစ်ကို ကြုံရလေတော့သည်။ ကြုံရသည်မှာကား ဗျစ်ဆိုင် ရောင်း၍နေသော အမျိုးသမီးကြီးသည် ဗျစ်ရောင်းနေရာ ကောင်တာ နောက်မှ ထွက်၍လာကာ စာရေးသူ ထိုင်နေရာ အနီးသို့ လျှောက်လာ၏။

‘တစ်ဆိတ် ခွင့်လွှတ်ပါ’

ဗျစ်သွားအုပ်တိုက်

ဗျစ်ရောင်းသူ အမျိုးသမီးကြီးက စာရေးသူအား တောင်းပန်စကား စတင်၍ ပြော၏။

‘ဘယ်လိုလဲခင်ဗျာ’ ဟု စာရေးသူက ထိုင်ရာမှ ထ ရင်း သူတို့ထုံးစံ အတိုင်း ပြန်၍ ပြောလိုက်ရ၏။

‘တစ်ဆိတ် ကျေးဇူးပြုပြီးတော့ ဒီကုလားထိုင်ကို ဖယ်ပေးပါရှင်’ ထိုစကားကို ကြားလိုက်ရသောအခါ စာရေးသူ၏ စိတ်၌ တော်တော် အောင့်သက်သက်နိုင်၍ သွားရလေတော့သည်။ စာရေးသူ၏ စိတ်ထဲက “ကမြင်းမ ကမြင်းထီးတွေ၊ ငါ့ကို နိုင်ငံခြားသားမို့ နှိမ်တာပဲ” ဟု တွေးကာ ဒေါပွလာ၏။ ထို့ကြောင့် မတ်တတ်ရပ်၍ နေရာက တမင်ပင် အရွဲ့တိုက်၍ ကုလားထိုင် ချည့်နဲ့နဲ့ပေါ်၌ ပြန်၍ ထိုင်လိုက်ပြီးလျှင် ‘ဒီဆိုင်ဟာ ဗျစ်ဆိုင် မဟုတ်လား၊ လူတိုင်း ဝင်ပြီး သောက်ခွင့်ရှိတယ် မဟုတ်လား’ ဟု ခပ်တည်တည်နှင့် ဘုဆန်ဆန် မှုတ်လိုက်၏။

‘ဟုတ်ပါတယ် ... ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကုလားထိုင်က ...’

ဗျစ်ရောင်း အမျိုးသမီးက အားတုံအားနာ အသံဖြင့် ပြောရှာ၏။

‘ဒီကုလားထိုင်ဟာ ဗျစ်ဆိုင်က ကုလားထိုင် မဟုတ်လား၊ လာရောက် ဗျစ်သောက်သူတွေ ထိုင်ဖို့ထားတဲ့ ကုလားထိုင် မဟုတ်လား’

စာရေးသူက တမင်တကာပင်လျှင် အင်္ဂလိပ်လေသံ စစ်စစ်မျိုးကို ထားကာ ခပ်တည်တည် ပြန်၍ မေးလိုက်ပါသည်။ သို့ မေးလိုက်ခြင်းမှာ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့သည် သူတို့၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများနှင့် ပတ်သက်၍ လာလျှင် အကြိတ်အနယ် ငြင်းခုံလေ့ ရှိကြမြဲ ဖြစ်သည်။ သူတို့စနစ်နှင့် သူတို့ကို ပြန်၍ ချေပရခြင်းတစ်မျိုး ဖြစ်လေသည်။

‘ဟုတ်ပါတယ် ... ဒီကုလားထိုင်ဟာ ဗျစ်ဆိုင်က ကုလားထိုင်ပါ၊ လာရောက် ဗျစ်သောက်သူတိုင်း ထိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ...’

ဗျစ်ရောင်း အမျိုးသမီးကြီးသည် တော်တော်ကလေး အပြောရခက်၍ နေပုံရ၏။

ထိုအခိုက်တွင် ကောင်တာ၌ ဗျစ်သောက်၍နေသူ အဘိုးကြီး တစ်ယောက်သည် သူ၏ ဗျစ်ခွက်ကို ယူ၍လာကာ စာရေးသူ ထိုင်၍နေသော ဘားပွဲအနီးသို့ ကပ်၍လာရင်း ‘စကားတစ်ခွန်းလောက် ပြောခွင့်ပြုပါလား၊ ဒီတစ်ဆွေငယ်’ ဟု ဆို၏။

စာရေးသူက အဘိုးကြီးအား မော့ကြည့်လိုက်မိပြီးလျှင် ‘ဆိုပါ’

ဟု ခပ်ပြတ်ပြတ်ပင် ပြောလိုက်မိ၏။ စိတ်ထဲ၌ “ငါ့ကို နိုင်ငံခြားသားမို့
စော်ကားတာပဲ” ဟူသော ဒေါသအရှိန်က မပြေသေးချေ။

‘ဒီလိုရှိပါတယ် မိတ်ဆွေ၊ ဒီကုလားထိုင်က မြို့စားကတော်ကြီး
လေဒီဝါသင်တန် နေ့တိုင်း လာပြီး Guinness (ဂင်းနစ်) ဘီယာတစ်ခွက်
ထိုင်သောက်နေကျ ကုလားထိုင်ပါ’

အဘိုးကြီးက သာယာညှင်းပျောင်း ပြော၍နေ၏။

‘အဲဒါ ဘာဖြစ်သလဲဗျ၊ ပြီးတော့ ခင်ဗျားပြောတဲ့ လေဒီဝါသင်တန်
ကလည်း မရောက်သေးပါကလား’

အလျှော့မပေးသေးဘဲ စာရေးသူက ထပ်၍ ပြောနေမိ၏။

‘လေဒီဝါသင်တန် လာပါတော့မယ်၊ အချိန်နီးနေပါပြီ’

‘ကျုပ်ကလည်း ဗျစ်ခွက် တစ်ဝက်ကျနေပါပြီ၊ ကျန်တာကို မော့
ပြီးရင် ထ ပြန်တော့မှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်ကို ဒရောသောပါးတော့ အမော့
မခိုင်းပါနဲ့၊ ကျုပ်အချိန်ကို ကျုပ် ယူရပါလိမ့်မယ်’

အဘိုးကြီးက သူ့လေသံကို ပို၍ လျှော့လိုက်ပြီး ‘ဟုတ်ပါတယ်
... ဟုတ်ပါတယ်၊ ဖြည်းဖြည်းဆေးဆေးပဲ သောက်ပါ၊ ဒါပေမဲ့ ...’ ဟု
ဆိုရင်း စကားရပ်သွားပြန်၏။

‘ကျေးဇူးပြုပြီး ရှင်းရှင်းလင်းလင်း လုပ်ကြစမ်းပါဗျာ’

စာရေးသူက ဒေါသအရှိန် အနည်းငယ်ပြေ၍ သွားပြီ ဖြစ်သော
ကြောင့် ကျေကျေလည်လည်ပင် မေးလိုက်ရ၏။

ထိုအခါတွင် အဘိုးကြီးက ‘ဒီလိုရှိပါတယ်၊ လေဒီဝါသင်တန်ဟာ
ဒီဗျစ်ဆိုင်က ဒီကုလားထိုင်မှာ နေ့စဉ် ခုနစ်နာရီက ထိုင်ပြီး ဂင်းနစ် ဗျစ်ခါး
တစ်ခွက် သောက်လေ့ ရှိပါတယ်။ တစ်ရက်မှ မပျက်ကွက်ခဲ့ပါဘူး’ ဟု
စကားအစချီလာ၏။ စာရေးသူက စကားပြန်မပေးဘဲ ဆက်၍ နားထောင်
နေမိ၏။ အဘိုးကြီးက စကားဆက်သည်။

‘တကယ်ပြောရရင် လေဒီဝါသင်တန်ဟာ သတ္တမမြောက် ဇွန်က
ဘုရင် လက်ထက်က စပြီး ဒီဆိုင်က ဒီကုလားထိုင်မှာ ည ခုနစ်နာရီ ဆိုရင်
ဗျစ်တစ်ခွက် လာသောက်ပြီး အိမ်ပြန်တာပါပဲ။ အဲဒါဟာ နေ့တိုင်းပါ။
ဇွန်ဘုရင်၊ ပဉ္စမမြောက် ဂျော့ဘုရင်၊ အဋ္ဌမမြောက် ဇွန်ဘုရင်၊ သဋ္ဌမ
မြောက် ဂျော့ဘုရင်၊ ဒုတိယမြောက် အဲလီဇဘက် ဘုရင်မ၊ အခုအထိ
မင်းငါးဆက်လုံးလုံး ဒီကုလားထိုင်မှာ နေ့တိုင်း ထိုင်ပြီး ဂင်းနစ် ဗျစ်ခါးကို

သောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကုလားထိုင်ကို လေဒီဝါသင်တန်အတွက် သီးသန့်ထားကြပါတယ်။ ဘယ်သူမှ မထိုင်ကြပါဘူး။ လေးစားတဲ့ သဘော ပါပဲ’

ဤတွင်မှ စာရေးသူတွင်လည်း သူတို့အင်္ဂလိပ်များ၏ သဘောထား တစ်ရပ်ကို ကိုယ်တွေ့ ကြုံရပြန်ကာ ကျန်နေသေးသော ဗျစ်ခွက်ကို မော့ချ လိုက်ရပြီးလျှင် ‘အေးဗျာ ... ခုလို ရှင်းပြတာ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ကျုပ်မှာ အမှားရှိရင် ခွင့်လွှတ်ပါ’ ဟု ပြောလိုက်ရလေသည်။

ထိုခဏ၌ပင် အသက် ၈၀ ရွယ်ခန့် အဘွားကြီး တစ်ယောက်သည် တုတ်ကောက်ကြီးကို ထောက်ခါ ထောက်ခါနှင့် ဗျစ်ဆိုင်ထံသို့ ဝင်၍ လာသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုအဘွားကြီးမှာ အနက်ရောင်ဂါဝန် ရှေးကျကျ ပုံစံကို ဝတ်ထား၏။ ဦးထုပ်အနက်၊ ဖိနပ်အနက်နှင့် ဖြစ်သည်။ ဧကန္တ မုဆိုးမကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ရပေမည်။

စာရေးသူနှင့် စကားပြောနေသော အဘိုးကြီးက ထိုအဘွားကြီးအား တွဲ၍ စားပွဲဆီသို့ ခေါ်လာရာ၊ စာရေးသူလည်း ထိုင်ရာမှ ထ လိုက်ရလေ သည်။ အဘွားကြီးမှာ တော်တော်ကြီးပင် ဧရာထောင်းနေပြီ ဖြစ်၏။ ဗျစ် ရောင်းသော အမျိုးသမီးသည် ဂင်းနစ် ဗျစ်တစ်ပုလင်းကို ဖွင့်၍ ဖန်ခွက် လွတ် တစ်ခုနှင့်အတူ လေဒီဝါသင်တန်၏ရှေ့၌ တရိုတသေ လာ၍ ချ ပေးကာ နှုတ်ဆက်ရင်းက ‘နေကောင်းပါရဲ့လား’ ဟု တရိုတသေ မေး နေ၏။ အဘွားကြီးက ‘နေကောင်းပါတယ်ကွယ်၊ မင်းကို ဘုရားသခင် စောင်မပါစေ ချစ်သမီး’ ဟု ပြန်၍ ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သနေ၏။

စာရေးသူလည်း ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရေး ပို့ရန် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်စာ အကြောင်းအရာကို ရပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၊ အဘိုးကြီးအား နှုတ်ဆက်ပြီးလျှင် ဗျစ်ဆိုင်ထံမှနေ၍ အပြင်ဘက် လေအေး ထဲသို့ ထွက်ခဲ့ရလေသည်။

စာရေးသူတို့၏ မြန်မာ လက်သုံးစကားထဲတွင် “အရေးကြီးတော့ သွေး နီးရာ” ဟူသော စကားတစ်လုံး ရှိပေသည်။ ထိုစကား၏ အနှစ်သာရကို ကိုယ့်နိုင်ငံတွင် ကိုယ် နေစဉ်အခါက လေးလေးပင်ပင် နားမလည်ခဲ့ချေ။ သူတစ်ပါး၏ နိုင်ငံသို့ ရောက်၍သွားသော အခါကျမှသာလျှင် ထိုစကား မှန်ကန်ပုံနှင့် လေးနက်ပုံတို့ကို ကိုယ်တွေ့ဆတ်ဆတ် ကြုံခဲ့ရပေသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးတွင် စာရေးသူသည် လန်ဒန်သို့ ရောက် သွား၏။ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးရစ နှစ်ပင် ဖြစ်လေသည်။ လွတ်လပ်သော နိုင်ငံသားတစ်ဦး အဖြစ်ဖြင့် ရောက်သွားခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် စာရေးသူ မှာ သူတို့နိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားသား ဖြစ်၍ နေပေသည်။ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ခွဲပင်လျှင် မြန်မာအမျိုးသားဟု အတိအလင်း ကြေညာထားသည် ဖြစ်လေ ရာ၊ စာရေးသူ ရောက်စအခါကပင် သူတစ်ပါး၏ နိုင်ငံ၌ နိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ဖြင့် နေထိုင်ခြင်း၏ အရသာကို ခံစားရပေသည်။ တော်သေးသည် မှာကား ထိုစဉ်အခါတွင် လန်ဒန်မြို့၌ မြန်မာသံရုံးက တွင်ကျယ်စွာ အလုပ် လုပ်လျက် ရှိနေပြီ ဖြစ်သည့်အပြင်၊ ကနီစာချုပ်၏ စည်းကမ်းချက်များအရ မြန်မာပြည်သား တော်တော်များများပင်လျှင် အမျိုးမျိုးသော ပညာများကို သင်ကြားရန် အင်္ဂလန်သို့ ရောက်ရှိနေကြပြီ ဖြစ်သောကြောင့်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကို လွမ်းလွမ်းရှိပါက တစ်ရပ်ကွက်တည်း နေထိုင်ကြသော မြန်မာ အမျိုး သားများထံသို့ သွားရောက် လည်ပတ်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် မြန်မာသံရုံး သို့ သွားရောက်ခြင်းတို့ဖြင့် အလွမ်းကို ပြေစေရလေသည်။ သို့သော် လန်ဒန် တွင် တော်တော်ကလေး နေသား ထိုင်သားကျ၍ သွားသောအခါ၌ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာ ကိစ္စများက ယခင်ကထက် ပိုမို၍ များပြားလာပြီ ဖြစ်သောကြောင့်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ကိုယ့်နိုင်ငံရင်းကိုပင် ရောက်စကလောက် လွမ်းဆွတ် တ သ ခြင်း မရှိ တော့ဘဲ။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တွေ့ကြုံနေရသော ဗာဟီရများနှင့်သာ အချိန် ကုန်၍ နေရပေတော့သည်။ တစ်ခု ကံကောင်းသည်မှာကား စာရေးသူသည် ဟံသာဝတီ သတင်းစာ၏ အဝေးရောက် သတင်းထောက် အဖြစ်ကို ခံယူ ထားသောကြောင့် တစ်ပတ်တစ်ကြိမ် ဟံသာဝတီ သတင်းစာ၌ “သူတို့ နိုင်ငံ” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆောင်းပါးများ ရေးသားလျက် ရှိနေပေရာ၊ ဆောင်းပါး တစ်စောင်တလေ ဆိုလျှင် အပန်းမကြီးလှသော်လည်း အပတ် စဉ် ဆောင်းပါးများကို အကန့်အသတ်မရှိ ဆက်တိုက် ရေးသားနေခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် တာဝန်မှာကား မသေးလှချေ။ ထိုမျှမကသေး၊ ဟံသာ ဝတီ သတင်းစာတိုက်ကလည်း ဆောင်းပါး ဆက်တိုက်ရေးရန် သတိပေး သောအားဖြင့် စာရေးသူ၏ ဟံသာဝတီ ဆောင်းပါးများကို သတင်းစာမှ ဖြတ်ကာ လန်ဒန်သို့ ပို့ပေးနေလေရာ၊ ဆောင်းပါးများရေးရန် တာဝန်ကို ပေါ့လျော့၍ မနေနိုင် ရှိရပေသည်။

တစ်ဖန် စာရေးသူသည် လန်ဒန်သို့ ရောက်၍မသွားမီက ရှုမဝ မဂ္ဂဇင်းနှင့် သွေးသောက် မဂ္ဂဇင်းများ၌ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးများ အဆက် မပြတ် ရေးသားနေခဲ့သည်လည်း ဖြစ်သောကြောင့် လန်ဒန်ကို နောက်ခံ ထားသော ဝတ္ထုများကို အဆက်မပြတ်ပင် ရေးသား ပေးပို့နေခဲ့၏။ ဤ ကဲ့သို့ နိုင်ငံရင်းမှ သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းတို့နှင့် အဆက်မပြတ်ခြင်းသည် ပင်လျှင် စာရေးသူအား အချိန်ပို မရှိလောက်အောင် အလုပ်များစေလျက် ရှိနေပေသည်။

ဤနေရာတွင် ကိုယ့်ကိုကိုယ်ဖော် သူတော် ခုနစ်ပါးဟု ဆိုလျှင် လည်း ခံရမည်သာ ဖြစ်၏။ တစ်ခု ရေးသား ဖော်ပြလိုသည်မှာကား သူ တစ်ပါး နိုင်ငံသို့ ရောက်နေရသောအခါကျမှ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေး မှု အလေ့အထများကို ပိုမို၍ နားလည်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပူဇွေ သော နိုင်ငံမှနေ၍ အေးမြသော နိုင်ငံသို့ ရောက်နေရသောအခါ၌ ပူဇွေ သော နေ့ရောင်ခြည်ကို ပြန်လည် လွမ်းဆွတ် တ သ သလို မြန်မာ့အသိုင်း အဝန်းကို ပြန်လည် အောက်မေ့ တ သ နေမိပေသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့်တက်၍ တွေးလိုက်ပြန်သော အခါ၌ စာရေးသူသည် မြန်မာတို့၏ ဓလေ့များနှင့် ခြားနားသော အင်္ဂလိပ်တို့၏ သဘာဝ ဓလေ့များကို တွေ့မြင် စဉ်းစား မိလာရပြန်သည်။ တစ်ဖန် နောက်ထပ်၍ တစ်ဆင့်တိုးကာ စဉ်းစားလိုက်

ပြန်သောအခါ အင်္ဂလိပ်တို့သည်လည်း မိုးကျရွေ့ကိုယ်များ မဟုတ်ကြ။ သာမန်လူသားများပင် ဖြစ်ကြလျက် မြန်မာတို့နှင့် အမူအကျင့် အလေ့အထ ချင်း မတူစေခါမူ အတွင်းသဘော၌ကား လူသားများပင် ဖြစ်နေကြလျက် ပျော့ကွက်များ ရှိနေသည်ကို မြင်လာရပေသည်။ ဤတွင် စာရေးသူ၌ စိတ်ကူးတစ်ခု ရလာ၏။ ယင်းသည်မှာကား အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့၏ အသိုင်း အဝန်းကို အရင်းအတိုင်း မြန်မာ စာဖတ်ပရိသတ်အား တင်ပြလိုခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူသည် မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တစ်ဦးပါ ခင်ဗျားဟု ဆိုစရာကား လုံးဝ မရှိချေ။ သို့သော် ဟို ၁၉၄၈ ခုနှစ်ဆီက ဆိုလျှင် စာရေးသူတို့ မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေး ရနေပြီ ဖြစ်သည်။ သို့သော် စာရေးသူ ကိုယ်တိုင် လန်ဒန်သို့ လာခါနီးက ရန်ကုန်တွင် ဘိလပ်အကြောင်း ခရေစတုတွင်းကျ ပြောပြမည့်သူများကို ချဉ်းကပ်၍ မေးကြည့်မိ၏။ များသောအားဖြင့် ကြားရသည်မှာကား 'တိုက်ကြီးတွေကလည်း အမြင့် ကြီးတွေပျ။ မော်တော်ကားတွေကလည်း အများကြီးပဲ။ လူတွေကလည်း အများကြီးပဲပျ။ လန်ဒန် ဆိုတာ ရွှေနတ်တောင် ဘုရားပွဲတော် စည်သလို အမြဲ စည်ကားနေတာပဲပျ' ဟူသော ဝိသေသနများကိုသာ အများဆုံး ကြားရလေသည်။ 'နို့ လူတွေကကော ပေါင်းလို့သင်းလို့ ကောင်းကြ ရဲ့လား' ဟု မေးကြည့်လိုက်သောအခါ၊ ရေရာသော အဖြေကို မရခဲ့ချေ။ အချို့က 'အင်္ဂလိပ်တွေက စည်းကမ်း သိပ်ကြီးတာပျ။ မိတ်ဆက်မပေးရင် စကားမပြောဘူး' ဟု ပြောကြသူက ပြော၏။ အချို့ကမူ 'အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ဆိုတာ အချိန်ကို သိပ်ပြီးတော့ လေးစားတယ်ပျ။ ပြီးတော့ ကတိလည်း တည်တယ်' စသဖြင့် ချီးကျူးစကားများ ပြောကြ၏။ ဤမျှသာ ယေဘုယျ အဖြေများကိုသာ ရ၏။ အင်္ဂလိပ်တို့၏ အတွင်းကျကျ သဘောရင်း မနော ရင်းကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် ပြောပြမည့်သူကား မရှိသလောက်ပင် ရှား၏။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံမှ ထွက်၍သာ ထွက်လာခဲ့ရပေသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့၏ စိတ်နေစိတ်ထား သဘောရင်းကို ကြိုတင်၍ နားလည်ထားခြင်း မရှိခဲ့။ တစ်ဖန် စာရေးသူမှာ တောကျောင်းသား ဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ် စစ်စစ် ကျောင်း ဆရာနှင့်ပင် ပယ်ပယ်နယ်နယ် တွေ့ဖူးသည် မဟုတ်။ တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်၍ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ပါမောက္ခ အချို့ကို တွေ့ဖူးသော်လည်း ဆရာ အဖြစ်ဖြင့် စာသင်ခန်းထဲ၌သာ တွေ့ဖူးခြင်း ဖြစ်လေရာ၊ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ၏ ဓာတ်ကြောကို နည်းနည်းကလေးမျှပင် သဘောပေါက်ခဲ့ဖူးခြင်း မရှိ

ချေ။ ဤမျှလောက် နုန့်နဲ့သော အခြေခံဖြင့် စာရေးသူသည် သူတို့နိုင်ငံသို့ ရောက်၍ သွားရခြင်း ဖြစ်လေရာ၊ ရောက်ခါမှပင် သူတို့၏ ဓာတ်ကြောကို မိမိကိုယ်တိုင် လေ့လာရပေတော့မည်ဟု စိတ်ကို တင်းလိုက်ရလေသည်။

သူတို့နိုင်ငံ ရောက်၍ သူတို့လူမျိုးကို တော်တော်ကလေး အကဲခတ် မိသောအခါ၌ စာရေးသူ၏ အယူအဆတွင် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့သည် “ကြောက်တတ်သော” လူမျိုးများ ဖြစ်သည် ဟူ၍ သဘောပေါက်လာရ ပေတော့သည်။ ဤနေရာတွင် “ကြောက်တတ်သော” ဆိုသည့် ဝိသေသန ကို စာရေးသူ၏ အဓိပ္ပာယ်သက်သက်ဖြင့် သုံး၍ထားပါသည်။

အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့သည် စစ်ပွဲအမျိုးမျိုးကို အနိုင်ရအောင် နှိခဲ့ပါ လျက်နှင့် စာရေးသူက “ကြောက်တတ်သော” ဟူ၍ ဆိုထားခြင်းမှာ အဆီ အင်္ဂါ မတည့်သော စကားကို ဆို၍ထားဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်၍နေပေသည်။ သို့ရာတွင် စာရေးသူ၏ ဆိုလိုရင်းမှာကား အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့၏ ကြောက် တတ်ခြင်းမှာကား သူတို့အား သူတစ်ပါးက မယဉ်ကျေးသော သူများဟု အထင်ခံရမည်ကို ကြောက်တတ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေတော့သည်။ အင်္ဂလိပ် လူမျိုးသည် စင်စစ်အားဖြင့် မာနကြီးလွန်းသော လူမျိုးတစ်မျိုးဟုလည်း တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုနိုင်လေသေးသည်။ သူတို့ မာနကြီးသည်မှာလည်း အဆန်း မဟုတ်ပါ။ သူတို့နိုင်ငံ ကျွန်းဘုတ်ကလေးမှနေ၍ “ဗြိတိသျှ အင်ပါယာတွင် နေမဝင်” ဟု ကြွားနိုင်လောက်အောင် ဘုန်းမီးနေလ တောက်ပခဲ့ကြသူများ ဖြစ်၍၊ သူတစ်ပါး အထင်သေးခံရမည်ကို အကြောက် ဆုံး လူမျိုးတစ်မျိုးဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သူတို့ အင်္ဂလိပ် အချင်းချင်း က အထင်သေးမည်ကို ကြောက်၏။ နိုင်ငံခြားသားက သူတို့အပေါ်၌ အထင်သေးမည်ကို ပို၍ ကြောက်တတ်ကြပေသည်။ ထိုခဏ ကြောက်စိတ် ပေါ်၌ အခြေတည်ထားသော လူမှုဆက်ဆံရေးစနစ် ရှိနေသည် ဖြစ်သော ကြောင့် အင်္ဂလိပ်တို့သည် စည်းကမ်းကြီးလွန်းပုံရ၍နေခြင်း ဖြစ်၏။ စင်စစ် အားဖြင့် ဆိုရပါလျှင် နိုင်ငံခြားသားများနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့သည် နာမည်နှင့်လိုက်အောင်ပင် အင်းက လိပ်နှင့်တူ၏။ သူစိမ်း တစ်ရံဆံနှင့်တွေ့လျှင် အင်းကလိပ် ခေါင်းဖွက်သွားသလို ဣန္ဒြေကြီး တစ်ခွဲသားနှင့် ကျောက်ရုပ်မျက်နှာလို ထားကြတော့သည်။ ခြေလက်ကိုပင် မလှုပ်ချင်ကြတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်တို့သည် အသိရခက်သော လူမျိုးတစ်မျိုး ဖြစ်၍နေ၏။

နောက်တစ်ချက်မှာကား အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့၏ တေမိသဘာဝပင် ဖြစ်သည်။ သူတို့ဆီ၌ စကားသွယ်သွယ်စိုက်စိုက် သိပ်မပြောကြ။ သံပြတ် နှင့် စကားတုံးတံ ပြောကြသည်ကသာ များ၏။ ဥပမာအားဖြင့် တစ်စုံ တစ်ခုကို ခိုင်းစေတော့မည် ဆိုပါစို့။ စကားပဏာမ ပျိုး၍မနေဘဲ “ဘာကို လုပ်ပေးစမ်းပါ။ လုပ်ပေးနိုင်ပါ့မလား” ဟုသာ ပြော၏။ “ဘာကလေးတော့ လုပ်ရရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ။ လုပ်ရင် ဘယ်လို အကျိုးရှိမယ်၊ လုပ်တဲ့ လူ လည်း ဘယ်လို ခံစားခွင့်ရမယ်၊ လုပ်မယ့်လူ မရှိလို့ ခက်တယ်” စသဖြင့် သွယ်ဝိုက်၍ ပြောမနေတတ်ပေ။ ဤကဲ့သို့ လိုရာအချုပ်ကို တိုတိုတုတ်တုတ် နှင့် ပြောကြခြင်းမှာကား အခြားကြောင့် မဟုတ်။ သူတို့ဆီတွင် ယခင်က မကြာခဏ ရေးသားခဲ့ဖူးသည့်အတိုင်း သုတ်သုံးကျမ်း ကျေကြရသည် ဖြစ်၍၊ စကားပြောလျှင်လည်း လိုရာအချုပ်ကို တိုတိုတုတ်တုတ် ပြောနေ ကြရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ တိုင်းပြည်က ကျဉ်းမြောင်း၍ လူနေကျပ်ကာ ပရိယေသနဝမ်းစာ ရှာမှီးရေးမှာလည်း များစွာ လွယ်ကူလှသော နိုင်ငံ မဟုတ်။ စကား ဖောင်လောက်အောင်ပြောကာ လေကန်၍ အချိန်ဖြုန်း နေနိုင်သော သူများ မဟုတ်ကြချေ။ အလုပ်များများ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် လုပ်နိုင်မှ တစ်ဝမ်းတစ်ခါ ဝ နိုင်သောသူများ ဖြစ်ကြလေရာ စကားများများ ပြော၍ နေချိန်ရသူများလည်း မဟုတ်ကြချေ။ တစ်ဖန် အလုပ်အကိုင်က လည်း လူများသလောက် ရှားပါးသည် ဖြစ်၍ မိမိ၏ တာဝန်ကို အတတ် နိုင်ဆုံး ကျေပွန်ကြရပေသည်။ အလုပ်ပြုတ်မည်ကို ကြောက်သောစိတ်က စိုးမိုးနေသဖြင့် အလုပ်တာဝန် ကျေပွန်ခြင်း ဖြစ်၏။ စေတနာနှင့် ကျေပွန် ခြင်းဟု စာရေးသူ မမြင်မိပေ။ အကြောင်းမှာမူကား စာရေးသူ လန်ဒန်သို့ ရောက်ပြီးနောက် များမကြာမီပင် အဖြစ်ဆန်းကလေး တစ်ခုကို တွေ့ဖူး လေသည်။ တစ်နေ့တွင် စာရေးသူ တိုက်သစ်ဆောက်၍နေသော နေရာ တစ်ခု အနီးသို့ ရောက်နေ၏။ အချိန်မှာ ညနေ ၅ နာရီ ထိုးလှနေပြီ ဖြစ် ၏။ ကြည့်၍ကောင်းကောင်း ရှိသည်နှင့် စာရေးသူသည် အင်္ဂလိပ် အလုပ် သမားတစ်ယောက် သံရက်မ တစ်ခုကို သံတိုင်တစ်ခု၌ သံစို့နှင့်ရိုက်၍ တပ်ဆင်နေသည်ကို ကြည့်နေမိလေသည်။ သံစို့ ရိုက်၍နေသည်မှာ စို့ ရိုက်သော မော်တာစက်တူနှင့် ဖြစ်လေသည်။ အင်္ဂလိပ် အလုပ်သမားသည် သံစို့များကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ရိုက်သွင်းကာ စို့ခေါင်းများကို တူနှင့် တေ၍ နေ၏။ အဆက်တစ်ခုအတွက် နောက်ဆုံး သံစို့ကို အဆင်သင့် ဖောက်

ထားသော အပေါက်ထဲ၌ သွင်းလိုက်ပြီးနောက် စို့ရိုက်စက်နှင့် ရိုက်နေစဉ် ငါးနာရီ ထိုးသွား၏။

ထိုအခါ၌ အလုပ်သမား တစ်ယောက်က လက်နှင့်လှည့်ရသော ဥဩကို လှည့်လေသည်။ ထိုဥဩမှာ စာရေးသူတို့ အင်္ဂလိပ် စစ်မပြေးခင်က ရန်ကုန်တွင် ကြားဖူးသော လေကြောင်းရန် အချက်ပေး ဥဩသံနှင့် တူလေသည်။ ထိုဥဩသံ ပေါ်လာသောအခါ၌ သံစို့ကို တစ်ဝက်တည်းသာ ရိုက်သွင်းပြီးသေးသော အလုပ်သမားသည် စို့ရိုက်စက်တူကို စက်ရပ်ပစ်လိုက်ပြီးလျှင် တူကို ချထားကာ အလုပ်ဆင်းလေတော့သည်။

အကယ်၍သာ နှစ်မိနစ်၊ သုံးမိနစ်ခန့် ဆက်၍ရိုက်မည် ဆိုပါက ထိုသံစို့တစ်ချောင်းမှာ အပြီးသတ်ရိုက်၍ ပြီးသွားပေမည်။ သို့သော် အလုပ်သမားသည် အလုပ်ဆင်း ဥဩမြည်သံထက် ပို၍ အလုပ်မလုပ်တော့ပြီ။ စင်စစ်တွင်ကား ထိုအလုပ်သမားသည် သံစို့ကို အပြီးတိုင် မရိုက်ဘဲ ထားပစ်ခဲ့သည်မှာကား အလုပ်သမား သမဂ္ဂကို ကြောက်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ သူတို့ အလုပ်သမားများသည် တစ်နေ့လျှင် ကိုးနာရီ အလုပ်လုပ်၍ နေခဲ့ကြရာက တစ်နေ့လျှင် ခြောက်နာရီ အလုပ်လုပ်ရပြီး၊ လုပ်ခ အများဆုံး ရအောင် အဆင့်ဆင့် အလုပ်သမား တိုက်ပွဲများ ဝင်ကာ ထိုအခွင့်အရေးကို ယူ၍ထားရသည် ဖြစ်လေရာ၊ အလုပ်ချိန် ကုန်ပါလျက်နှင့် ဆက်၍ စေတနာ ပိုမိပါက အလုပ်သမား သမဂ္ဂက ထိုအလုပ်သမားကို ဒဏ်ခတ်လေ့ ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အလုပ်သမားသည် စေတနာ မပိုဝံ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သဘာဝအားဖြင့် အလိုလို စည်းကမ်းကြီး၍နေသော လူမျိုးမဟုတ်၊ လူနေမှုစနစ်က ချုပ်ကိုင်၍ ထားသောကြောင့်သာ သူတို့၏ စည်းကမ်းကြီးမှုမှာ ဒဏ်သေ၍နေခြင်း ဖြစ်လေသည်။

သို့သော် တစ်ဖက်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့အား ချီးကျူးစရာကောင်းသော အချက်လည်း ရှိနေပါသေး၏။ ယင်းသည်မှာကား ကာလ ဒေသအလိုက် လူသားတို့၏ သိက္ခာကို ရိုသေလေးစားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုအချက်ကိုလည်း ဥပမာပြခြင်းအားဖြင့်သာ တင်ပြရပေလိမ့်မည်။

စာရေးသူတို့၏ တိုက်တန်းလျားကြီးတွင် ဒရဝမ် အင်္ဂလိပ် တစ်ယောက် ရှိလေသည်။ သူသည် အမှိုက်ကား လာလျှင် စာရေးသူတို့ နေထိုင်သော အခန်းများက အမှိုက်ပုံးများကို အမှိုက်ကားသို့ ပို့ပေးရ၏။ ထိုပြင် တိုက်တန်းလျားမှ လမ်းပေါ်သို့ထွက်သော လူသွားလမ်းတွင် ဆီးနှင်း

ခဲများ ကျ၍နေပါက ထိုဆီးနှင့်ခဲများကို ဂေါ်ပြားနှင့် ကော်၍ပစ်ကာ တံမြက်လှည်းရလေသည်။ သူ့အမည်မှာ ဝီလျံ ဖြစ်လေသည်။ တစ်နေ့သော အခါ၌ ဝီလျံသည် ဆီးနှင့်ခဲများကို ဂေါ်ပြားနှင့် ကော်ပစ်နေ၏။ စာရေးသူ သည် အလုပ်သို့သွားရန် တိုက်အပေါ်ထပ်မှ ဆင်းလာရာ၊ စာရေးသူ၏ ရှေ့က မျက်နှာချင်းဆိုင် အခန်း၌နေသော သင်္ဘော သူဌေးကြီးတစ်ဦးကို မြင်မိ၏။ သူဌေးကြီးသည်လည်း အလုပ်သွားရန် ထွက်၍ လာခြင်း ဖြစ်၏။

ဝီလျံသည် နှင်းခဲများကို ဂေါ်ပြားနှင့် ကော်ပစ်နေရင်းက သူဌေး ကြီးကို မြင်သောအခါတွင် ဆလံပေးကာ ‘ဂွတ်တမောနင်း ဆား’ ဟု အရိုအသေပေး၏။ ထိုအခါ သူဌေးကြီးကလည်း ‘မောနင်း’ ဟု ဆိုကာ တစ်လုံးတည်း နှုတ်ဆက်၍ ထွက်သွားလေသည်။ ညနေပိုင်းသို့ ရောက် သောအခါ စာရေးသူသည် ပျင်းပျင်းရှိသည်နှင့် ဗျစ်ဆိုင်သို့ ထွက်ခဲ့၏။ ဆိုင်သို့ ရောက်သောအခါ ဒရဝမ်နှင့် သူဌေးကြီးတို့ ရောက်နှင့်နေကြသည် ကို တွေ့ရလေသည်။ ဤအချိန်တွင်မူကား ဒရဝမ် ဝီလျံသည် မနက်တုန်းက နှင်းခဲများ ကော်ပစ်နေတုန်းမှာလို ကုတ်အင်္ကျီ အစုတ်ကြီးနှင့် မဟုတ်တော့ ချေ။ ကော်လာသန့်သန့်၊ နက်ကတိုင် တောင့်တောင့်နှင့် စတိုင်ဖြောင့်နေပြီ ဖြစ်လေသည်။ သူတို့နှစ်ယောက် စကားပြောသံကို နားစွင့်၍ထောင်မိရာ သူဌေးကြီးက တံမြက်လှည်းသမား ဒရဝမ် ဝီလျံအား “ဘီ(လ်)” ဟု ရင်းနှီး သော သူငယ်ချင်းလို ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲလျက်၊ ဝီလျံကလည်း သူဌေးကြီးအား “ဟင်နရီ” ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းနေသည်ကို ကြားရ၏။ တစ်ယောက်တစ်ပြန် ပိုက်ဆံထုတ်၍ ဘီယာ ခွက်လှည့် ကိုင်နေသည်ကိုလည်း တွေ့ရသေး၏။

“ဆား” ဆိုသော စကားလုံးကို မကြားရချေ။ သို့သော် နောက် တစ်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ ဝီလျံသည် ကုတ်အင်္ကျီ အစုတ်ကြီးကိုဝတ်၍ တံမြက်လှည်းမြဲ လှည်းနေလျက်၊ သူဌေးကြီး အလုပ်သွားရန် ဆင်းလာ သောအခါ ဆလံပေးပြီး ‘ဂွတ်တမောနင်းဆား’ ဟု နှုတ်ဆက်နေသည်ကို တွေ့ပြန်လေသည်။ ဌာနံဌာန ကောသလ္လ ဟူသော စကားအတိုင်း သူတို့ သည် အများဆုံး လိုက်နာကျင့်သုံးသော လူမျိုး ဖြစ်သည်ဟုသာ ဆိုရပေ တော့မည်။

ဤကဲ့သို့ အလုပ်ကို အလုပ်နှင့်တူအောင် လုပ်၍ အလုပ်ခွင်သည် အလုပ်ခွင် ဖြစ်ပြီး၊ အခြား အချိန်များတွင်ကား လူသားအချင်းချင်း အနေ

ဖြင့် တန်းတူ ဆက်ဆံကြသည်မှာ အင်္ဂလိပ်တို့၏ အရည်အသွေး တစ်ခုပင် ဖြစ်လေသည်။

အလုပ်ခွင် ဟူသော စကားလုံးကြောင့် စာရေးသူ၏ အလုပ်ခွင်တွင် တွေ့ကြုံရသော အဖြစ်အပျက်ကလေး တစ်ခုကို အလျဉ်းသင့်သဖြင့် ရေးသား လိုပြန်ပေသည်။ ယင်းသည်မှာကား သူတို့ဆီက အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ် သမား ဆက်ဆံရေးပင် ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူ လန်ဒန်သို့ ရောက်ပြီးနောက် အတော်ကလေး နေသား ထိုင်သား ကျ၍သွားသောအခါတွင် ပျော်သည်လည်း မဟုတ်၊ လွမ်းသည် လည်း မဟုတ်၊ ဆုံလည်နွားကဲ့သို့သာ အလုပ်ကို မှန်မှန်လုပ်၍ နေရရာ တွင် တစ်နေ့သောအခါ၌ စာရေးသူအား ဌာန အကြီးအကဲဖြစ်သူ မစ္စတာ မောရစ္စက တွေ့ချင်သည်ဟု ဆိုသဖြင့် သွား၍ တွေ့ရ၏။ သူ့ရုံးခန်းသို့ အရောက်တွင် ချိန်းဆိုထားသော အချိန်ထက် ၂ မိနစ်ခန့် စောနေသေး သဖြင့် ရုံးခန်းအပြင်ဘက်၌ လက်နှိပ်စက် ရိုက်နေသော ကလေးမက သူ့လက်ပတ်နာရီကို ကြည့်ကာ ‘ခဏ ထိုင်ပါဦး’ ဟု ဆိုလေသည်။

စာရေးသူသည် သင်းတို့ အင်္ဂလိပ်များ၏ အချိန် လေးစားပုံမှာ လွန်လွန်းလှသည်ဟု စိတ်ထဲက ကျိန်ဆဲမိလေသည်။ စာရေးသူတို့ဆီမှာ ဆိုလျှင် ၂ မိနစ် ဆိုသော အချိန်ကို မဆိုထားဘိ၊ နာရီဝက် အချိန်သည်ပင် အကြောင်းမဟုတ်ချေ။

အချိန်စေ့သောအခါကျမှ လက်နှိပ်စက် စာရေးမက အကြီးအကဲ၏ အခန်းတံခါးကို သွားဖွင့်ကာ စာရေးသူ ရောက်နေကြောင်း အခန်းထဲသို့ လှမ်းပြော၏။ ပြီးလျှင် စာရေးသူအား အခန်းထဲသို့ ဝင်ပါဟု ပြောလိုက် လေသည်။

‘ကောင်းသော နံနက်ခင်းပါ၊ ကျေးဇူးပြု၍ ထိုင်ပါ’

အကြီးအကဲက ပြုံးရွှင်သော မျက်နှာဖြင့် ဆီးကြို နှုတ်ဆက် လက် ကမ်းပေး၏။ သူ့အား ပြန်၍ နှုတ်ဆက်ပြီး မျက်နှာချင်းဆိုင် ကုလားထိုင် တွင် ထိုင်လိုက်ရ၏။

‘ခင်ဗျား လန်ဒန်ကိုရောက်တာ ခြောက်လ ပြည့်သွားပြီနော်။ ဆေးလိပ် သောက်ပါ’

အကြီးအကဲက စီးကရက်ဘူးကို တိုးပေးရင်း ပြော၏။

‘ဟုတ်ပါတယ်၊ ခြောက်လကျော်ကျော် ရှိသွားပါပြီ’

စာရေးသူက ဖြေရ၏။ စိတ်ထဲကမူ ဘာကိစ္စနှင့် ခေါ်၍တွေ့သည်ကို သိချင်နေပေသည်။ တစ်ခုခုများ ချွတ်ချော်တိမ်းပါး ရှိ၍နေလေသလားဟုလည်း စိုးရိမ်မိ၏။

‘အခု ဘယ်မှာနေသလဲ၊ အိမ်ပြောင်းသွားတယ် ဆို ...’

‘ဟုတ်ပါတယ်၊ အရင်ကတော့ ဘော်ဒါခန်းမှာ နေပါတယ်၊ အခုတော့ အခန်းစုံ အိမ်ရလို့ ပြောင်းနေပါတယ်’

‘အစားအသောက်ကော ဆိုင်မှာပဲလား’

‘မဟုတ်ပါဘူး၊ နေ့လယ်စာကိုတော့ အလုပ်ခွင်က ဆိုင်မှာပဲ စားပါတယ်၊ ညစာကိုတော့ ကိုယ့်အိမ်မှာ ကိုယ်ပဲ ချက်စားပါတယ်’

‘ညော် ဟုတ်လား၊ ဒီလိုဆိုတော့ ဘယ်ဆိုးလို့လဲ၊ တော်တော် အချက်အပြုတ်ကောင်းတယ် ထင်ပါရဲ့’

‘ကျွန်တော် ချက်စားနေတာက မြန်မာထမင်း မြန်မာဟင်းပါ’

‘ဟာ ဒါဖြင့် နေရာကျတာပေါ့၊ ချက်ဖို့ ပြုတ်ဖို့ လိုအပ်တဲ့ ပစ္စည်းတွေ ရရဲ့လား’

‘ရပါတယ် ... Charing Cross လမ်းမကြီးနားက Gooch Street နဲ့ Warren Street မှာ အိန္ဒိယတိုင်းသား ကုန်စုံဆိုင်တွေ ရှိပါတယ်၊ ပြီးတော့ ဆိုဟို (Soho) ရပ်ကွက်က အီတာလျံ ဆိုင်တွေမှာလည်း လိုချင်တဲ့ စားဖိုသုံး ပစ္စည်းတွေ ဝယ်လို့ရပါမယ်’

‘နို့ ... လန်ဒန်မှာ နေရတာကော ပျော်ရဲ့လား’

‘အားလုံး အသစ်အဆန်း ဖြစ်နေပါတယ်၊ နည်းနည်းတော့ နေသားကျစ ပြုလာပါပြီ’

‘မြန်မာပြည်ကိုကော မပြန်ချင်ဘူးလား’

ထိုမေးခွန်းကို စာရေးသူ၏စိတ်က ထင့်ခနဲ ဖြစ်သွားရ၏။ ဧကန္တ အလုပ်တွင် တစ်ခုခု မကျေနပ်သဖြင့် မြန်မာပြည်ကို ပြန်ပို့ချင်လေသလားဟု တွေးတောကာ စိတ်က ထင့်မိခြင်း ဖြစ်လေသည်။

‘ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကိုတော့ နိုင်ငံခြားကို ရောက်ပြီးနေသူတိုင်း သတိရတတ်ကြစမြဲပါ’

စာရေးသူက ကြားဖြတ်၍ အဖြေပေးလိုက်၏။

‘သည်အပြင် ဘာမကျေနပ်တာများ ရှိပါသေးသလဲ၊ အလုပ်ခွင် အခြေအနေ ကောင်းရဲ့လား’

‘အထူးပြောစရာ မရှိပါဘူး’

‘မကျေနပ်ချက်ရှိရင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း လာပြီး ပြောနိုင်ပါတယ်။
ကဲ သွားနိုင်ပါပြီ’

အကြီးအကဲကို နှုတ်ဆက်၍ ထွက်လာခဲ့ရ၏။ အခန့်သင့်ပင် လက်
နှိပ်စက် စာရေးမလေးနှင့် စားသောက်ဆိုင်တွင် သွား၍ ဆုံမိနေ၏။

‘မစ္စတာမောရစ္စနဲ့ တွေ့ခဲ့တယ် မဟုတ်လား’

ကလေးမကပင် မေး၏။

‘အေးကွယ် ... မြန်မာပြည်ကို ပြန်ချင်သလားတဲ့၊ ပြီးတော့ အလုပ်
ခွင် အခြေအနေကို ကျေနပ်ရဲ့လားတဲ့၊ ကိုယ့်မှာ အပြစ်တစ်ခုခုများ ရှိနေ
သလားပဲ’

ထိုအခါတွင် ကလေးမက ပြုံး၍ ‘... နှင့်တွေ့တာ မှားနေပါပြီ၊ ခုလို
ခေါ်ပြီး မေးတာဟာ Routine မေးရိုးမေးစဉ်ပါ။ ကိုယ့်နိုင်ငံရင်းကို ခွဲခွာ
ပြီးတော့ တစ်ရပ်တစ်ကျေးမှာ အလုပ်လုပ်နေရတော့ အားမငယ်စေဖို့ပါပဲ’
ဟု ရှင်းပြ၏။

ထိုအခါတွင်မှ သူတို့ အင်္ဂလိပ်၏ စေတနာထားပုံတစ်မျိုးကို နား
လည်ရလေတော့သည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုလျှင် အကြီးအကဲမှာ ကမ္ဘာ
အရှေ့ဖျား နိုင်ငံများ ဖြစ်သော ပါကစ္စတန်မှ ဂျပန်အထိ နိုင်ငံများသို့
အသံလွှင့် အစီအစဉ် အားလုံးကို ဦးစီးရသော အရာရှိချုပ် ဖြစ်ရာ၊ စာရေးသူ
တို့လို သာမန် အမှုထမ်းတစ်ဦးအား ဤမျှ အရေးတယူ မေးမြန်း စုံစမ်း
နေစရာ မလို။ သူ့လက်အောက် အရာရှိ တစ်ဦးဦးကို မေးစေလျှင်လည်း
ကိစ္စပြီးစီးနိုင်ပါ၏။ သို့စဉ်လျက်နှင့် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ယခုကဲ့သို့ အရေး
တယူ မေးမြန်းခြင်းမှာကား ထုံးစံအတိုင်းပင် ဖြစ်စေကာမူ ကျေးဇူးတင်ဖွယ်
ကား ကောင်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ယင်းသည်ကား သူတို့နိုင်ငံ အလုပ်
ရှင်တို့၏ တာဝန်ကျေပွန်မှုပင် ဖြစ်သည်။

အလုပ်ခွင်တွင် နောက်တစ်ကြိမ် သူတို့လူမျိုး၏ တာဝန်ကျေပွန်မှု
ကို တွေ့ရပြန်သည်မှာကား စာရေးသူ လုပ်သက် တစ်နှစ်ခန့် ရခဲ့သော
အခါ ဖြစ်လေသည်။ ရာသီမှာကား ဆောင်းရာသီ ဖြစ်၏။ အင်္ဂလန်၏
ဆောင်းရာသီ အကြောင်းကိုကား ရေးဖူးကြပေါင်း များလှပြီဖြစ်၍ အထူး
ရေးစရာ မလိုတော့ပြီ။ သူတို့ဆီက ရာသီဥတုသည် အပျိုပေါက်စကလေး
၏ စိတ်ကဲ့သို့ အပြောင်းအလဲ အလွန်မြန်သည်ဟု ဆိုရိုးစကားပင် ရှိ၏။

နေကလေး ခပ်သာသာ ရှိရာက ရုတ်တရက် မိုးအုံ့လာချင်လျှင် လာ၏။ မိုးတအုံ့အုံ့နှင့် နေရာက ချက်ချင်းဆိုသလို နေရောင်ကလေး ရချင်လျှင် ရလာတတ်ပေသည်။ နေရောင်ကလေး ရွှင်ရွှင်ကို တသွင်သွင် ရက်ဆက် မြင်ရသည်မှာကား မေလနှင့် ဇွန်လတို့လောက်သာ ဖြစ်၏။ အခြားသော အချိန်များတွင်ကား နေလုံးကို နှင်းထုကြားမှ ဖိုးလမင်းကို မြင်ရသလို မြင်နေရသည်သာ များလေသည်။ အပေါ်ရုံ ကုတ်အင်္ကျီမှာကား ဝတ်လျှင် ဝတ်၊ မဝတ်လျှင်လည်း လက်မောင်းကွေးပေါ်၌ တင်၍ လမ်းထွက်ရစမြဲ ချည်းသာ ဖြစ်၏။ အင်္ဂလန် ရာသီဥတုသည် ဤမျှအထိပင် စိတ်မချရချေ။

သို့နှင့်ပင် ဆောင်းတွင်း၏ နေ့တစ်နေ့သို့ ရောက်၍လာခဲ့၏။ ထိုနေ့က အလုပ်မှ အပြန်တွင် နေကလေး တော်တော်သာ၍ နေသောကြောင့် ဟိုက်(ဒ်)ပတ်ခ်ခေါ် ပန်းခြံကိုပင် ဖြတ်ကာ လမ်းလျှောက်ခဲ့သေး၏။ ပန်းခြံထဲ၌ စာရေးသူနှင့် အလားတူစွာ နေရောင်ခံ ထွက်လာကြသူ အများကို တွေ့၍နေရပေသည်။ ပန်းခြံတစ်ဖက်သို့ ရောက်ခါမှ ဘတ်စ်ကားစီးကာ အိမ်သို့ ပြန်ခဲ့၏။ ဤနေ့ကား စာရေးသူနှင့် မိတ်ဆွေအချို့ ဗျစ်ဆိုင်တွင် ဗျစ်သောက်ရင်း မြားပေါက် ကစားရန် ချိန်းဆိုထားသောနေ့ ဖြစ်၏။

အိမ်သို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် ညနေစာ ထမင်းဟင်းများကို ချက်ပြုတ် ပြီးသောအခါ ဗျစ်ဆိုင်သို့ ထွက်လာခဲ့၏။ မိတ်ဆွေများ စုံလင်အောင် မရောက်သောကြောင့် မြားပေါက်ပွဲ မဖြစ်တော့ဘဲ ဗျစ်တစ်ခွက် မော့ကာ အိမ်သို့ပြန်ခဲ့၏။ ထမင်းစားသောက် ပြီးစီးသောအခါ စားပွဲ၌ထိုင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ပြန်ပို့ရန် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ကောက်၍ ရေးနေ၏။ အပြင်သို့ မထွက်တော့ပေ။ အကြောင်းမှာမူ နောက်တစ်နေ့ အလုပ်ဆင်းပြီးနောက် တနင်္ဂနွေ တနင်္လာ နှစ်ရက် ဆက်၍ အလုပ်အားမည်ဖြစ်ရာ၊ လန်ဒန်မှ တော်တော်လေး ဝေးသော ရပ်ကွက်၌ နေထိုင်လျက်ရှိသူ မြန်မာမိတ်ဆွေ “ကိုမြဘူး” တို့အိမ်သို့ တစ်ညအိပ် သွားလည်ပတ်ရန် စီစဉ်ထား၏။ ဤနေ့ အဖို့ ဝတ္ထုကို အဆုံးသတ်ပြီး နက်ဖြန်ကျမှ အလုပ်သွားရင်း စာတိုက်မှ နေ၍ မြန်မာပြည်သို့ ပို့ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ရေးလက်စ ဝတ္ထုမှာ မဂ္ဂဇင်း ဝတ္ထုရှည် ဖြစ်သောကြောင့် ည ၁ နာရီကျော်ကျော်ရှိမှ အဆုံးသတ်သွား၏။ အိပ်ရာဝင်သော အခါတွင်ကား ၁ နာရီခွဲခန့်ရှိ၍ နေပေပြီ။ ထို့ကြောင့် နောက်တစ်နေ့ နံနက်တွင် အိပ်ရာမှ

နိုးနေကျ အချိန်၌ မနိုးချေ။ နိုး၍ နေသော်လည်း အိပ်ရာက မထဘဲ
မှိန်းနေမိစဉ် တယ်လီဖုန်း လာ၏။

‘ပြောပါ ခင်ဗျာ ...’

တစ်ဖက်မှနေ၍ စာရေးသူ ဟုတ် မဟုတ် မေး၏။

‘ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျာ၊ စကားပြောနေပါတယ်’

ပြန်၍ ဖြေလိုက်ရင်းက အံ့ဩနေ၏။ အကြောင်းမှာမူ မေးသော
အသံမှာ မိန်းကလေးအသံ ဖြစ်နေသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုမိန်းကလေး
အသံကို မည်သူ့အသံ ဖြစ်သည် ဟူ၍ ကောင်းစွာ မကျက်မိပေ။

‘ဒီကနေ့ ဘယ်လို အလုပ်လာမှာလဲ’

မိန်းကလေးသံက သူ ဘီ-ဘီ-စီက စကားပြောနေကြောင်း ပဏာမ
ခံကာ အထက်ပါ မေးခွန်းကို မေး၏။

‘ခါတိုင်းလိုပဲ လာမှာပေါ့၊ ဘာပြုလို့လဲ’

‘ရှင် အပြင်ဘက်ကို မကြည့်သေးဘူး ထင်တယ်’

‘ဗျာ ... ဘာတွေ ဖြစ်နေလို့လဲ’

‘အပြင်မှာ နှင်းမှောင်ကြီး ကျနေတယ်ရှင်၊ ဘတ်စ်ကား အသွား
အလာတွေ အားလုံး ရပ်နေတယ်’

စာရေးသူက အဓိပ္ပာယ်ကို ကောင်းစွာ နားမလည်ပေ။

‘ဒီတော့ကာ ဘယ်လို လုပ်ရမှာလဲ’

‘အခု ဘတ်စ်ကားတွေ အားလုံး ရပ်နေပြီ၊ တက္ကစီတွေလည်း မပြေး
နိုင်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ရှင် အလုပ်ပျက်လို့တော့ မဖြစ်ဘူး’

‘ဒီလိုဆိုရင် ဘယ်လို လုပ်ပါ့မတုံး’

‘တတ်နိုင်ရင် ရှင် အခု နာရီဝက်အတွင်းမှာ အဝတ်အစား လဲပြီး
တော့ ဟမ္မားစမစ် ဘူတာကို ခြေကျင်သွားပါ။ နှင်းမှောင် ကျနေပေမဲ့
ခြေသုံးလှမ်းစာလောက်တော့ ရှေ့ကို မြင်ရပါသေးတယ်၊ မိုးလေဝသဌာန
က Visibility မြင်နိုင်စွမ်း ငါးပေ ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်’

‘မြင်နိုင်စွမ်း ဆိုသည်မှာကား နှင်းမှောင်ကျနေစဉ် လမ်းဓာတ်မီးများ
ထွန်းထားသည့်တိုင်အောင် လမ်းပေါ်၌ ရှေ့သို့ကြည့်ပါက မြင်နိုင်သော
အကွာအဝေး ဖြစ်၏။ ငါးပေမျှသာ မြင်ရသောကြောင့် ရှေ့သို့ ခြေနှစ်လှမ်း
စာ သုံးလှမ်းစာမျှသာ မြင်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။’

‘ဒီတော့ ဘာလုပ်ရမလဲ၊ ပြောပါဦး’

‘ခဲနက ပြောသလို ရှင် အခုပဲ အဝတ်အစားလဲပြီးတော့ ဟမ္မား စမစ်(သ) မြေအောက်ရထား ဘူတာရုံကို ခြေကျင်သွားပါ။ အဲဒီကနေပြီး မြေအောက်ရထားနဲ့ Aldwych အော်(လ်)ဗစ်(ချ) ဘူတာကို ရထားစီးပါ။ မြေအောက်ရထားကတော့ နှင်းမှောင်လွတ်လို့ အချိန်မှန် သွားနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြေပေါ်က ဘတ်စ်ကားတွေ ပိတ်နေတာမို့ လူကျပ်လိမ့်မယ်။ ရထားစင်းရေ တိုးပြေးပေမဲ့ လူသိပ်ကျပ်မယ်။ ရှင် ရထားစောင့်စီးရမှာ မုချပဲ။ ဒါကြောင့် အခု တစ်နာရီအတွင်း အိမ်က ထွက်ခဲ့ပါလို့ ပြောတာပါ’

‘ကောင်းပါပြီ ... စိတ်ချပါ’

စာရေးသူသည် ပြတင်းခန်းဆီး နှစ်ထပ်ဆီသို့ သွားကာ ခန်းဆီး များကိုဖယ်၍ အပြင်သို့ ကြည့်လိုက်၏။ မိန်းကလေး ပြောသည့်အတိုင်း ပင် အပြင်ဘက်၌ မီးထွန်း၊ လ မထွက်သော ညကဲ့သို့ လုံးဝ မှောင်အတိ ကျ၍နေလေသည်။

စာရေးသူသည် လွန်ခဲ့သော စက်တင်ဘာလထဲက နှင်းမှောင်ကို ကြုံခဲ့ဖူး၏။ သို့သော် ယခု နှင်းမှောင်လောက် မဆိုးချေ။ ဆယ်ပေခန့် ရှေ့သို့ မြင်နိုင်သေး၏။ ဘတ်စ်ကားများ ခပ်ဖြည်းဖြည်း မောင်းလျှင် ရသေး၏။ ယခု နှင်းမှောင်မှာကား “ပိန်းပိတ်လို့မှောင်” ဟူသော စကား နှင့်အညီ ဖြစ်၍နေလေသည်။ သို့သော် မတတ်သာပြီ ဖြစ်၏။ ယခင်က ရေးဖူးသည့်အတိုင်း အသံလွှင့် အလုပ်မှာ နာရီစက္ကန့် လက်တံနှင့် အပြေး ပြိုင်ရသော အလုပ် ဖြစ်လေရာ၊ ကိုယ်လက်သန့်စင်ကာ အဝတ်အစား လဲလှယ်ရ၏။ ပြီးလျှင် အိမ်က ထွက်ခဲ့ရလေသည်။

လမ်းထဲသို့ ရောက်သောအခါ၌ နှင်းမှောင်သည် ပို၍ ကျလာ၏။ ရိုးရိုးနှင်းမှောင်ဟု ဆိုလျှင် သူတို့စကားဖြင့် Fog ဟု ခေါ်သည်။ ယခု တွေ့နေရသော နှင်းမှောင်ကား ရိုးရိုးနှင်းမှောင် မဟုတ်ဘဲ Pea Soup ပဲဖြုတ်ရည်ဟု ခေါ်သော ဝါကြန့်ကြန့် နှင်းမှောင်ထု ဖြစ်သည်။ ပြာမှိုင်းမှိုင်း ရိုးရိုး နှင်းမှောင်ထက် ပို၍ ဆိုး၏။ သိပ်သည်း၏။ ခြေနှစ်လှမ်း သုံးလှမ်း စာမျှကို အနိုင်နိုင်ကြည့်မှ မြင်ရလေသည်။

သို့နှင့်ပင် နှစ်မိုင်ခွဲခန့် ဝေးသော ဟမ္မားစမစ် ဘူတာရုံသို့ ခြေကျင် လာခဲ့ရ၏။ လမ်းတွင် တံခါးသော့ခတ်၍ ထားပစ်ခဲ့သော ကိုယ်ပိုင်ကား များကို တွေ့ရ၏။ ဧကန္တ နှင်းမှောင်သည် ညကတည်းက ကျနေပုံရသည်။ နှင်းမှောင်၏ အကြောင်းကို ဘီဘီစီမှနေ၍ အသံလွှင့် သတိပေးမြဲ ဖြစ်၏။

သို့သော် ယမန်နေ့ညက စာရေးသူ ဝတ္ထုရေးနေသဖြင့် ရေဒီယိုကို ပိတ်ထားရာ၊ မိုးလေဝသ ရာသီဥတု အခြေအနေ ကြေညာချက်ကို မဖမ်းလိုက်မိဘဲ ရှိခဲ့လေသည်။

နှင်းမှောင်ထဲ၌ တဖြည်းဖြည်း လျှောက်ခဲ့ရာ၊ နှစ်မိုင်ခွဲ ခရီးထိ တစ်နာရီလောက် လာခဲ့ရ၏။ လမ်းတွင် မနေသာသော ကိစ္စ အမျိုးမျိုး တို့ကြောင့် လမ်းထွက်နေရသောသူ အနည်းငယ်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုသူများသည် နှင်းမှောင်ထဲမှ ဘွားခနဲ ပေါ်လာကာ နှင်းမှောင်ထဲသို့ပင် ပြန်ဝင်ပျောက်ကွယ်သွားကြ၏။ အလွယ်ရေးရပါလျှင် ထိုသို့ တွေ့ရသူများမှာ မကောင်းဆိုးဝါးများ ကိုယ်ထင်ပြုပြီး ပျောက်ကွယ်သွားကြသည်နှင့်ပင် တူ၍ နေလေတော့သည်။

စမ်းတဝါးဝါးနှင့် လျှောက်လာခဲ့ရာ ဟမ္မားစမစ် ဘူတာရုံသို့ ရောက်ခဲ့၏။ ဌာနမှ ကလေးမ တယ်လီဖုန်း ပြောသည့်အတိုင်းပင် မြေအောက်ရထားမှာ လူများ ပြည့်ကျပ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် မတ်တတ်ရပ်၍ စီးလိုက်ခဲ့ရပေသည်။ မြေအောက်ရထားပေါ်မှ အချို့က သတင်းစာ ဖတ်နေကြ၏။ သတင်းစာ မျက်နှာဖုံးပေါ်၌ “နှင်းမှောင် ပို၍ ထူထပ်သိပ်သည်းဦးမည်” ဟူသော သတင်းခေါင်းစဉ်ကို စာလုံးမည်းကြီးများနှင့် တွေ့ရ၏။ သို့တွေ့ရခြင်းမှာကား အခြားကြောင့် မဟုတ်၊ လူတွေ ဤမျှလောက် ငါးပိသိပ် ငါးချဉ်သိပ် စီးနေရသည့် ကြားထဲတွင်ပင် လက်တစ်ဖက်က ခေါင်မိုးတန်းလက်ကိုင် သားရေကွင်းကို ကိုင်ထားကာ၊ ကျန်လက်တစ်ဖက်ဖြင့် သတင်းစာခေါက် ကိုင်၍ သတင်းစာဖတ်ရင်း ရထားစီးတတ်သော အင်္ဂလိပ်တို့၏ ညဉ့်တစ်ခုအတိုင်း စာရေးသူ၏အနီးမှ ကပ်၍ရပ်နေသော အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ လက်၌ သတင်းစာ မြင်ရသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

မြေအောက်ရထားသည် ခါတိုင်းထက်ပို၍ လျင်မြန်စွာ ခုတ်မောင်းနေ၏။ ဘူတာများတွင်ကား ခါတိုင်းထက် စက္ကန့် ၅၀ မျှ ပို၍ ကြာကြာရပ်ပေး၏။ ဆင်းသူက နည်း၍ တက်သူက ပိုများ၏။ ကြာသောအခါ တွဲထဲ၌ လူတွေ ညပ်သိပ်နေကာ အသက်ရှူများပင် ကျပ်လာလေသည်။ ထိုအထဲတွင် ပစ်ကာဒီလီ ဘူတာသို့ ရောက်သောအခါ၌ အော(လ်)ဗစ်(ချ)ကို သွားရန် ရထား ပြောင်းရပြန်လေသည်။ အော(လ်)ဗစ်(ချ) ရထားမှာလည်း လူတွေ ဖြတ်သိပ်နေ၏။

အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူတို့ အလုပ်ဌာနမှာ အလုပ်ရုံးနှင့် သတင်း

စာတိုက်များ အလွန်များသော ကမ်းနား လမ်းမကြီးပေါ်၌ တည်ရှိပေရာ၊
နံနက် အလုပ်တက်ချိန်လည်း ဖြစ်သဖြင့် မြေအောက်ရထားစီးသူ ပို၍
များပြား ဖြတ်သိပ်နေခြင်း ဖြစ်၏။

အော(လ်)ဗစ်(ချ) ဘူတာတွင် ဆင်း၍ မြေပြင်သို့ တက်ခဲ့၏။
နှင်းမှောင်ကား ကျ၍ကောင်းဆဲပင် ဖြစ်လေသည်။ အလုပ်ရုံးသို့ ရောက်
သောအခါ၌ ဌာနမှူး၏ အခန်းသို့ လက်ဦး ဝင်၍ သတင်းပို့ရ၏။

‘ခုလို ဒုက္ခခံပြီး လာတာ ကျေးဇူးပဲကွယ်၊ အလုပ်မစခင် လက်ဖက်
ရည် တစ်ခွက် သောက်လိုက်ပါဦး’

ဌာနမှူးက ဆီး၍ လောကွတ်ပြု၏။ လက်ဖက်ရည် သောက်နေစဉ်
လက်နှိပ်စက်ရိုက်သူ မိန်းကလေးက-

‘ရှင် တကယ်လို့ နှင်းမှောင် ထပ်ပြီး ဆိုးလာရင် ဘယ်လိုပြန်မလဲ၊
ညပိုင်း တာဝန်ကျတဲ့ လူတွေအဖို့တော့ မြေအောက်ထပ်မှာ အိပ်ရာတွေ
ပေးထားတယ်၊ ပြီးတော့လည်း အစားအသောက်ဆိုင်ကို ဒီအဆောက်
အအုံမှာ ဆိုင်ခွဲ လာဖွင့်ပေးထားပါတယ်’ ဟု ပြောပြ၏။

သူတို့နိုင်ငံတွင် သူတို့ကိစ္စ ပြီးမြောက်ရေးအတွက် အလုပ်သမား
များ၏ သက်သာချောင်ချိရေးကို ဤသို့ ဂရုစိုက်ကြပေသည်။

‘ကိစ္စမရှိပါဘူးလေ၊ နှင်းမှောင် ဆိုတာ အခြေအနေ ချက်ချင်း
ပြောင်းချင် ပြောင်းတတ်ပါတယ်၊ ကြည့်သေးတာပေါ့’

ဤတစ်ပတ်အဖို့တွင်ကား လန်ဒန်သို့ ရောက်ဖူးခဲ့ကြပြီးနောက် မြန်မာ ပြည်သို့ ပြန်၍ ရောက်လာသောအခါတွင် ဖြစ်ကြောင်းငယ်မှ ကုန်စင်ကို ဝတ္ထု သို့မဟုတ် ခရီးသွား ဆောင်းပါးများဖြင့်*တင်ပြခဲ့ကြသော ကလောင် ရှင် အများစု မရေးသားဘဲ ချန်လှပ်၍ ထားခဲ့ကြသည့် ကွင်းဆက်ကလေး တစ်ခုကို ရေးသား ဖော်ပြချင်ပေသည်။ ထိုကွင်းဆက်ကလေးနှင့် ပတ် သက်၍ အခြားသော ကလောင်ရှင်များ ရေးသားခြင်း မပြုဘဲ တတ်နိုင် သမျှ ရှောင်ရှားခဲ့ကြသည်မှာ အထူး အကြောင်းပြစရာ မလိုပေ။ ထို ကွင်း ဆက်မှာ လန်ဒန်မြို့၏ ညဉ့်ငှက်မယ်များ အကြောင်းမို့ ဖြစ်လေသည်။ ထိုကလေးမများ၏ အကြောင်းမှာ ရေးသားအပ်သော အကြောင်း ဟုတ် မဟုတ်ကိုကား များစွာ စဉ်းစားချင့်ချိန်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

စာရေးသူ၏ ဤဆောင်းပါး အစဉ်မှာ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အခြေခံထား၍ သူတို့နိုင်ငံ၏ လူနေမှု စနစ်ကို ဖော်ပြရန် အဓိကထားသည် ဖြစ်လေရာ၊ ယခုတစ်ပတ်အတွက် ရေးသားရန် ကွင်းဆက်မှာ သူတို့ လန်ဒန် မြို့တော်၏ လူမှုရေး အသိုက်အအုံတွင် မပါလျှင် မပြီးသလောက် ဖြစ်သော လမ်းလျှောက်မယ်များနှင့် ပန်းခြံမယ်များ အကြောင်းကား လူမှုရေး ပညာ ရပ် လေ့လာချက်အနေဖြင့် ဆင်ခြင် သုံးသပ်သင့်သော အချက်တစ်ချက် ဖြစ်နေ၍၊ စောင်းပါးရိပ်ခြည်မျှပင် ဖြစ်စေ သိသင့်သိထိုက်သည်ဟု ယူဆ မိ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ဤတစ်ပတ်အတွက် ဤကဏ္ဍကို ရေးသားဖော်ပြ ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ဖဝါးနှင့် နာစရာ မလိုကြောင်းကိုကား ဆောင်းပါးကပင် သက်သေခံနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။

ပုံဝတ္ထုကလေး တစ်ခုကို ပြောပြချင်ပါသည်။ တစ်ခါတုန်းက နိုင်ငံ

ကြီး တစ်နိုင်ငံ၏ မြို့တော်တွင် ကလောင်သမားများ၏ ညီလာခံကြီး တစ်ရပ်ကို ကျင်းပလျက် ရှိလေသည်။ တစ်နေ့တော့အဖို့ ညီလာခံ ရပ်စဲ လိုက်သော အခါ၌ ညဦးပိုင်းတွင် ကလောင်ဆရာ နှစ်ဦးတို့သည် သူတို့ တည်းခို၍နေကြသော ဟိုတယ် အထက်ထပ် လသာဆောင်၌ အရက် သောက်ရင်း စကားလက်ဆုံကျလျက် ရှိနေကြ၏။ ဟိုတယ်၏ ရှေ့လမ်း တစ်ဖက်၌ကား အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥယျာဉ်ကြီးတစ်ခု ရှိ လေသည်။ အချိန်မှာ မှောင်တရီသာသာ ဖြစ်လေရာ၊ အဆိုပါ ကလောင် ဆရာ နှစ်ဦးတို့သည် လသာဆောင်မှနေ၍ ပန်းခြံဆီသို့ ကြည့်နေကြ၏။ များမကြာမီပင် ထိုကလောင်ဆရာတို့၏ အသိမိတ်ဆွေ ဖြစ်သော အခြား ကလောင်ဆရာ တစ်ဦးသည် ပန်းခြံထဲမှ နေ၍ အမျိုးသမီး တစ်ဦးနှင့် တွဲကာ လျှောက်၍ ထွက်သွားသည်ကို တွေ့မြင်ကြရလေသည်။

ဤတွင် လသာဆောင်၌ရှိသော ကလောင်ဆရာ တစ်ဦးက ကျန် တစ်ဦးအား ‘ဒီသတင်းက မဆန်းလှပါဘူးဗျာ ... ဟဲ ဟဲ ... ကမ္ဘာပေါ်မှာ ရှေးအကျဆုံး ဖြစ်တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်နှစ်ဦး လက်တွဲပြီး လျှောက်သွားကြတာ ကပဲ’ ဟု အဘိဓမ္မာ ဆန်ဆန်ပင် မှတ်ချက်ချလိုက်ပေသည်။ လူမှုရေးနှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်းစားလျှင် ရေးသားခြင်း အလုပ်သည် မနုဿ လူသား တို့၏ ရှေးအကျဆုံးသော အလုပ်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ပြင်သစ်ပြည် တောင်ပိုင်း၌ တွေ့ရသော ဂူကြီးများ အတွင်းတွင် ရှေးခေတ် လူတို့သည် မိမိတို့ အဘယ်ပုံ အမဲလိုက်ရသည့် အကြောင်းကို ကျောက်ဂူနံရံ၌ ဆေးနီ ဆေးဝါများဖြင့် ပန်းချီပုံများ ရေးဆွဲထားခဲ့ကြ၏။ ထိုရုပ်ပုံများသည် စင်စစ် အားဖြင့် ပြောရပါလျှင် ယခုခေတ် သတင်းဓာတ်ပုံများနှင့် တသဘော တည်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း အဆိုပါ ကလောင်ဆရာက ရေးသားဖော်ပြခြင်း အတတ်ပညာ (၁) အရပ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အကွရာဖြင့် သော်လည်းကောင်း ရေးသား ဖော်ပြ ကာ သတင်းပေးသော အတတ်ပညာသည် ရှေးအကျဆုံး လုပ်ငန်းပညာ တစ်ရပ် ဖြစ်ပါပေသည် ဟူ၍ ကောက်ချက်ချခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

တစ်ဖန် အမျိုးသမီးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း အာရုံကို အသပြာ (၁) ပစ္စည်းနှင့် ဖလှယ်သော စနစ်မှာ ရှေးမဆွကပင် ရှိနေခဲ့သည်ဟု ထိုကလောင်က မှတ်ချက်ချခြင်းပင် ဖြစ်ပြန်လေသည်။ ကမ္ဘာ၌ နိုင်ငံရေး အယူဝါဒ အမျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်လာသော အခါ၌ လူမှုရေးနှင့် ပတ်သက်၍

အယူအဆ ပြင်းထန်လွန်းသော နိုင်ငံရေး အယူဝါဒ တစ်ရပ်၏ ဩဝါဒ ကထာ၌ “ထိမ်းမြားခြင်းသည် တစ်ဦးတည်း လိုင်စင်ရ လုပ်ငန်းတစ်မျိုး ပင် ဖြစ်သည်” ဟူ၍ပင် သဘောတရားအားဖြင့် အဆိုပြုခဲ့ဖူးလေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ရေးသားဖော်ပြရာ၌ လူမှုရေး၏ အကိုင်အခက် တစ်ရပ် အနေဖြင့်သာ ဖော်ပြလို၏။

စာရေးသူ သူတို့နိုင်ငံသို့ ရောက်၍သွားသော ကာလမှာ စစ်ပြီးစ ခေတ် ဖြစ်၏။ စစ်ဖြစ်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ခံသော ဥသျှစ်သာမက ထုသော ဥသျှစ်ပါ ကွဲရစမြဲ ဖြစ်လေရာ၊ သူတို့နိုင်ငံသည်လည်း စစ်ကို အောင်နိုင် ပါသည်ဟု ဆိုငြားသော်လည်း စစ်ဆိုသော မကောင်းဆိုးဝါးကြီး၏ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ကိုကား မရှုမလှ ခံ၍နေရဆဲ ဖြစ်လေသည်။ စစ်၏ ဒဏ်ချက်မှာ မည်မျှ ပြင်းထန်ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်လေသနည်း ဟူမူ စာရေးသူ သူတို့နိုင်ငံသို့ ရောက်နေစအခါက အဆင့်အတန်း တန်ရုံမျှသော အမျိုးသမီး တစ်ဦး၏ ကာယိန္တေကို နိုင်လွန်ခြေအိတ် တစ်ရံနှင့် လဲလှယ်၍ပင် ရနိုင်သော အခြေမျိုး ဖြစ်၍ နေခဲ့ဖူးပေသည်။ ဥရောပရှိ စစ်ရှုံး နိုင်ငံများ တွင်ကား စစ်နိုင်သော နိုင်ငံများထက်ပင် ပို၍ ဆိုးရွားနေ၏။ ဆေးပင် ဆေးရွက် စိုက်ပျိုး၍ ရနိုင်သော ရာသီဥတုမျိုး သူတို့ဆီ၌ မရှိသောကြောင့် ဆေးရွက်များကို အပူပိုင်းဒေသများမှ တင်သွင်းကာ ဆေးလိပ် သောက်နေ ကြရပေရာ၊ ဆေးလိပ် ဈေးများကား ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကြီးမား၍ နေ ပေသည်။ စစ်နိုင်သော နိုင်ငံများ၌ပင် စီးကရက် အညံ့စား ဆယ်လိပ်ကို မြန်မာငွေ လေးငါးကျပ်ခန့်ပေး၍ သောက်ရှူနေကြရ၏။

ဤနေရာတွင်လည်း စစ်ပြီးခေတ် ဥရောပမှ ဒဏ္ဍာရီလေး တစ်ခုကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ ပင်လယ်ရပ်ခြား နိုင်ငံကြီး တစ်နိုင်ငံမှ စစ်သားတစ်ဦး သည် ဥရောပနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံသို့ ရောက်၍နေ၏။ ထိုစစ်သားမှာ စီးကရက် ဖောဖော သောက်နိုင်သူ ဖြစ်လေရာ၊ သူ့အား စဉ့်ခံသော မိန်းကလေး တစ်ဦးကို စီးကရက်တစ်လိပ် ပေးခဲ့လေသည်။ ထိုမိန်းကလေးသည် စီး ကရက်ကို ပေါင်မုန့်နှင့် လဲလှယ်လေသည်။ ပေါင်မုန့်ဆိုင်ရှင်သည် ယင်း ဦးကရက်ကိုပင် ကျောက်မီးသွေးနှင့် လဲလှယ်ပြန်၏။ ကျောက်မီးသွေး နှောင်းသူကလည်း တောပိုင်းသို့ ထွက်ကာ ဟင်းသီးဟင်းရွက် ဝယ်ရာ၌ သူ့တွင်ရှိသော အဆိုပါစီးကရက်နှင့်ပင် လဲလှယ်ယူ၏။ မြေကြီးမှထွက်သော ဟင်းရွက်ခြံရှင်ကသာလျှင် ထိုစီးကရက်ကို မီးညှိ သောက်လေတော့သည်။

စီးကရက်သည်ပင် ဤမျှ တန်ဖိုးချင်း ဖလှယ်ရာ၌ တာသွားလျက် ရှိနေလေသေးရာ၊ စစ်ပြီးစခေတ်၌ အလွန် တာစား၍နေသော နိုင်လွန်ခြေအိတ်တစ်စုံ၏ တာသွားပုံမှာကား စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လေသည်။

တစ်ဖန် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်မီးကြီး တောက်လောင်ခြင်းကို အကြီးအကျယ် ခံစားလိုက်ရသော နိုင်ငံများမှ ယောက်ျားသား ဦးရေသည် ကြောက်ခမန်းလိလိ လျော့နည်းသွားရလေသည်။ ထို့ပြင် ကုန်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ကုန်ချော ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများမှာလည်း စစ်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် စစ်နိုင်အောင် အားသွန် တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ပြန်လည်၍ နာလန်မထူနိုင်သေးပေ။ ယင်းကဲ့သို့ ပြာပုံဘဝမှနေ၍ ရင်းစား ပြန်လည် ထူထောင်နေရသော ခေတ်တွင် မိသားစု၏ အားထားမှီခိုရာ ခေါင်းဆောင်ကလည်း စစ်မြေပြင်တွင် ကျဆုံးခဲ့ပြန်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အမျိုးသမီးများ၏ အဖို့၌ ခဲယဉ်းကျပ်တည်းသော ခေတ်အခါကြီးလည်း ဖြစ်နေပေသည်။ ထိုအထဲတွင် စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံ၌ ယခု လောလောဆယ် မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ပါတိတ်လုံချည် ခေတ်စားနေသလို ဟိုစဉ်အခါကလည်း ပေါ်ဦးပေါ်ဖျား ဖြစ်သော နိုင်လွန်ခြေအိတ်များက ပိုးတုခြေအိတ်များကို အစားထိုးကာ ခေတ်စားနေလေရာ၊ ခြေသလုံးပေါ် ဂါဝန်ကို ဝတ်ရသော သူတို့ဆီက အမျိုးသမီးများအဖို့၌ နိုင်လွန်ခြေအိတ်သည် ဇာဘော်လီနှင့် တန်းတူလောက် အရေးကြီး၍ နေလေသည်။ မည်မျှအထိ နိုင်လွန်ခြေအိတ် ခေတ်စားနေသနည်းဟူမူ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ မိဖုရား တစ်ပါးသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ပြပွဲတစ်ခုသို့ သွားရာ တံတားကလေး တစ်ခုကို အကူး၌ ဒေါက်မြင့်ဖိနပ်ကြောင့် ခြေချော်၍ လဲရာ၌ မိဖုရား၏ ခြေထောက်တွင် ဝတ်ဆင်ထားသော နိုင်လွန်ခြေအိတ် စုတ်ပြဲကာ ရေစီးကြောင်း ပေါ်လာလေသည်။ ထိုအခါ၌ မိဖုရားနှင့် အပျိုတော်နှစ်ယောက်တို့သည် ဧည့်ရိပ်သာတွင် ခေတ္တ ဝင်၍ နားနေကြကာ လက်ဖက်ရည် သောက်ပြီးမှ စိုက်ပျိုးရေး ပြပွဲကို ဆက်လက် ရှုစားကြ၏။

ဤအချိန်တွင်ကား မိဖုရား၏ ခြေထောက်၌ရှိသော ခြေအိတ်၌ ရေစီးကြောင်း မရှိ၊ အကောင်းပကတိ ဖြစ်၍ နေလေတော့သည်။ ရာဇဏုန္ဒြေ မပဲ့တော့ချေ။ ဤကဲ့သို့ မျက်လှည့်ပြလိုက်ခြင်းမှာကား အခြား မဟုတ်၊ မိဖုရားသည် အပျိုတော် တစ်ဦးထံမှ နိုင်လွန်ခြေအိတ်ကို တောင်းယူပြောင်းလဲ ဝတ်ဆင်ထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ အပျိုတော်၏ ခြေထောက်တွင်

ခြေအိတ်မပါတော့သည့် အဖြစ်ကိုကား ပြပွဲအမှုဆောင် လူကြီးများပင် မသိလိုက်ကြချေ။ အမေရိကန် သတင်းထောက် တစ်ဦးက မြင်မိအောင် မြင်လိုက်ကာ ဖော်ကောင်လုပ်လိုက်မှ ထိုကိစ္စကို ကမ္ဘာက သိသွားကြ လေသည်။

ယင်းသည်ကား နိုင်လွန်ခြေအိတ်၏ (ထိုစဉ်အခါက) အရေးပါပုံ ဒဏ္ဍာရီကလေးတစ်ရပ် ဖြစ်လေသည်။ ယင်းသည်အချိန်မှစ၍ မိဖုရား၏ အပျိုတော်များသည် မိဖုရားနှင့် ပြပွဲ ပြိုင်ပွဲ စသည်တို့ကို နောက်က ခစား၍ လိုက်ရသော အခါတွင် သူတို့၏ လက်ကိုင်အိတ်ထဲ၌ နိုင်လွန် ခြေအိတ် အပိုတစ်စုံကို အမြဲတစေ ဆောင်ယူသွားနေကြရသော ဟူ၏။

နိုင်လွန်ခြေအိတ်သည် ဤမျှအထိ ခေတ်စားနေခဲ့လေရာ၊ ပင်လယ် ရပ်ခြား ဇာတိနိုင်ငံမှ နိုင်လွန် မှာယူနိုင်သော စစ်မှုထမ်းများသည် များစွာ ပင် မျက်နှာပွင့်လန်း၍ နေကြသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဤကား စီးကရက် နှင့် နိုင်လွန်ခြေအိတ်တို့၏ လူမှုရေး ကဏ္ဍတစ်ရပ် ဖြစ်လေသည်။

စစ်ပြီးခေတ်ပီပီ စီးကရက်နှင့် နိုင်လွန် ရှားပါးနေသောအခါ ဖြစ် သဖြင့် ထိုပစ္စည်း နှစ်ရပ်ကို မက်မောသော အမျိုးသမီးများသည် မရလျှင် ရသည့်နည်းဖြင့် ရှာဖွေရယူကြကုန်သည်။ တစ်ဖန် စာရေးသူ ရောက်သွား သော နိုင်ငံတွင် ဥရောပ စစ်ပြီးအစိုးရများနှင့် တပ်များ၊ ပင်လယ်ရပ်ခြားမှ ဥရောပသို့ ရောက်လာပြီး စစ်ပြီးပြီဖြစ်၍ ပြည်တော်ပြန်ရန် သင်္ဘောစောင့် နေသော တပ်များပါ ဝရန်းသုန်းကား ဖြစ်နေ၏။ စစ်ကို နိုင်သဖြင့်လည်း မြူးကြွ၍နေကြ၏။ စစ်တိုက်နေစဉ်အခါက သုံးစရာအကွက် မရှိလှသဖြင့် အလိုလိုပင် လခကြေးငွေ ကလေးများလည်း စုပြီး ဆောင်းပြီး ဖြစ်နေ ကြသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ စုငွေလည်းရှိ၊ စစ်ကိုလည်းနိုင်၊ မသေမပျောက် လည်း ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသော သူများအဖို့၌ စစ်ကြီးအတွင်းက ခြိုးခြံခဲ့ရသမျှ နှင့် ဒုက္ခခံခဲ့ရသမျှတို့ကို အတိုးချကာ ပျော်ကြ ရွှင်ကြမည်မှာကား လူသား တို့၏ သဘာဝပင် ဖြစ်လေတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ နိုင်လွန်မက်မောသူများသည် ဟိုက်ပတ်(ခ) ဥယျာဉ်ကြီး အတွင်း၌ ကျင်လည် ကျက်စားကြသည်။ နိုင်လွန်ကို ရအောင် ရသော နည်းဖြင့် ယူကြသည်။ အချို့အချို့မှာမူကား မိသားစု ခေါင်းဆောင်သည် ခပ်ပွဲ၌ ကျဆုံးလေခဲ့ပြီ ဖြစ်၍ စိတ်လေလွင့်ခြင်း၊ အားထားမှီခိုရာ ကင်းမဲ့ ခြင်း၊ နိုင်ငံပြာပုံ ဖြစ်နေ၍ အလုပ်အကိုင် စီးပွားရေးများ သုညမှ ပြန်လည်

စတင်နေခြင်း အစရှိသော ဒုက္ခ အပေါင်းတို့ကြောင့် ဥယျာဉ်များ အတွင်း
၌ ဖြစ်သလို ဘဝကို ကျောင်းကြရလေသည်။

တစ်ဖန် စာရေးသူ ရောက်သွားသော နိုင်ငံ၌ အစုအဖွဲ့ မခွဲရသေး
သော နိုင်ငံပေါင်းစုံ စစ်တပ်များသည် လက်ကျန်ရှိ၍နေဆဲ ဖြစ်၏။ ထို
အခါတွင် ဥရောပ နိုင်ငံများမှ အရင်းမစိုက် လှေထိုးလိုက်သလို စီးပွား
ရှာရန် စုပြုံ ရောက်ရှိလာကြသော သူများကလည်း ရှိ၍ နေကြပေသေး
သည်။ အချို့သူများမှာ ခြောက်လ နေခွင့်၊ တစ်နှစ် နေခွင့် စသော အချိန်
တို နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များဖြင့် လည်းကောင်း၊ တစ်ခေါက်ကူးသန်းခွင့်
လက်မှတ်များဖြင့် လည်းကောင်း ကူး၍ လာကြကာ စီးပွားရှာပြီးနောက်
သူတို့ရပ်ရွာနီ နိုင်ငံသို့ ပြန်ကြသည်လည်း ရှိလေသည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရှေးဟောင်းအကျဆုံး လုပ်ငန်းဖြင့် စီးပွားရှာသူများ
အပေါ်တွင် ခေါင်းပုံဖြတ်သူများကလည်း ရှိ၍ နေပြန်ချေသေးသည်။ ထို
သူများမှာ များသောအားဖြင့် စပိန်ကပြား မိုက်ခဲများ ဖြစ်လေ့ရှိလေသည်။
ထိုသူများသည် သူ့အစုနှင့်သူ ဂိုဏ်းဖွဲ့၍ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို
ပိပိရီရီ လုပ်ကိုင်နေကြပေသည်။ ညနေ လေးနာရီခန့်၌ မှောင်တရီပျိုးပြီ
ဆိုလျှင်ပင် မော်တော်ကား ခပ်ချာချာများကို အမှတ်မထင် တွေ့မြင်ရစေ
ပြုသည်။ ထိုမော်တော်ကားများပေါ်မှ အမျိုးသမီးတို့သည် တစ်ဦးပြီးတစ်ဦး
အချက်အချာကျသော နေရာများ၌ ဆင်း၍ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြလေသည်။

မကြာမီ မှောင်၍ လာ၏။ လမ်းမီးများ ထိန်လင်းလာသောအခါ၌
ပိတ်သွားပြီ ဖြစ်သော ဈေးဆိုင်များ၏ တံခါးပေါက် မှောင်အရိပ်တွင်
မယောင်မလည်နှင့် ရပ်၍နေကြသော ထိုအမျိုးသမီးများကို တွေ့နိုင်လေ
သည်။ ဤအချိန်၌ လန်ဒန် ပုလိပ်များကလည်း ကင်းလှည့်ကြလေပြီ။
လမ်းကွေ့ထောင့်ချိုးမှ လန်ဒန် ပုလိပ်များ၏ ဦးထုပ်စွန်း ပေါ်လာလျှင်ပင်
ယင်းသည် အမျိုးသမီးများသည် မှောင်ရိပ်တွင် ရပ်၍မနေဘဲ ရုပ်ရှင် ကြည့်
ရန် သွားသော ပရိသတ် စသည်တို့နှင့် ရောနှော လိုက်ပါသွားတတ်ကြ
သည်။ လန်ဒန် ပုလိပ်များ လွန်၍သွားသောအခါ၌ နေမြဲ နေရာကို မယောင်
မလည် ပြန်၍ ရောက်လာတတ်ကြပေသည်။ ရေမှော်ပြည့်နေသော ရေကန်
မျက်နှာပြင်ဝယ် ကျောက်ခဲတစ်လုံး ကျ၍ ရေမှော်များ ကွဲသွားပြီး၊ ရေငြိမ်
သော အခါတွင် ပြန်၍ စုမိကြသလိုပင် ပမာတူလေသည်။

များမကြာမီ အမျိုးသားတစ်ယောက်သည် ယောင်ပေယောင်ပေနှင့်

လျှောက်၍ လာတော့သည်။ ထိုအခါ၌ ဆိုင်တံခါးပေါက် မှောင်ရိပ်တွင် တစ်စုံတစ်ယောက်ကို စောင့်စားဟန်ဖြင့် ရုပ်နေသူ အမျိုးသမီးက သူ့လက်မှ မီးမညှိရသေးသော စီးကရက်ကို ပြကာ 'မီးတစ်ညှိ ပေးပါရှင်' ဟု အဘိယာစက စကားကို ဆိုလေသည်။ ထိုအခါ၌ အမျိုးသားသည် သူ့အိတ်ထဲ၌ ပါ၍လာသော ဓာတ်ဆီမီးခြစ်ကို ထောက်ခနဲ ခြစ်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာသော မီးခြစ်မှ မီးတောက်၏ အရောင်ဖြင့် ပစ္စည်း၏ အဆင်အသွေးကို အကဲခတ်၏။ အကြောင်း သင့်မြတ်သွားသောအခါတွင် မီးခြစ်တောင်းသူနှင့် မီးခြစ်ပေးသူတို့သည် ချက်ချင်း မိတ်ဆွေ ဖြစ်သွားကြကာ လက်တွဲ၍ ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်သွားကြလေတော့သည်။

ထို့ပြင် သူတို့နိုင်ငံ၌ ပျော်ပျော်ပါးပါး မော်တော်ကား စီးကြသော အလှေကလည်း ရှိလေသေးသည်။ မီးခြစ်တောင်းသူနှင့် မီးခြစ်ပေးသူတို့ အဆင်ပြေကာ မိတ်ဆွေဖြစ်၍ သွားကြသောအခါ၌ သူတို့နှစ်ဦးသားသည် မနီးမဝေး၌ အသင့်ရပ်၍ စောင့်နေသော တက္ကစီ ကားတစ်စင်းကို ခေါ်ယူကာ ဧက ၄၀၀ မျှ ကျယ်ဝန်းသော ဟိုက်ပတ်(ခဲ) ဥယျာဉ်ကြီးကို သုံးလေးပတ်မျှ ပတ်၍ ကားစီးကာ လေညင်းခံကြလေသည်။

အချို့သော နေရာများတွင်ကား ဂျပန်ပြည်က ဂျော့စနစ်နှင့် ခပ်ဆင်ဆင် တူသည်ကိုလည်း တွေ့ရပေသည်။ တစ်ညနေတာ အားလပ်၍ နေသောသူ တစ်ယောက်၏ အဖို့၌ အပျင်းပြေစရာ အဖော်အလှော် ရလိုပါက ဓာတ်သိသော တယ်လီဖုန်းနံပါတ်ကို လှည့်၍ ခေါ်လိုက်လေသည်။ အိမ်ရှင်က အချိန်ရခဲ့ပါလျှင် လက်ဖက်ရည်သောက် ဖိတ်ခေါ်လေသည်။ အိမ်ရှင်သည် အဖော်မဲ့၍ နေသော ဧည့်သည်အား ရှေးဦးပထမ လက်ဖက်ရည် တစ်ခွက် ဖြစ်စေ၊ ဘီယာတစ်ခွက် ဖြစ်စေ တိုက်ကျွေးကာ ဧည့်ခံလေသည်။ ထို့ပြင် ဧည့်သည် ဖြစ်သူသည် ဆက်လက်၍ စကားစမြည် အချိန်ဖြုန်းနိုင်သေးပါက ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ရွှင်လန်းစေရန် လာဗင်ဒါ ရေမွှေး ရောစပ်ထားသော ရေနွေးကန်တွင်လည်း ရေချိုးနိုင်ပေးသေးသည်။ ထိုဧည့်ခံအိမ်များတွင် တံခါးဖွင့်ပေးသော လက်ပါးစေ အစေခံမကလေးများ ထားနိုင်လောက်အောင်ပင် စရိတ်စက အကုန်အကျ များတတ်ပေသည်။

ဤမျှအထိ အထက်တန်းကျကျ ဧည့်ခံနိုင်သူများ ရှိသလို အမှတ်မထင် ကြုံတွေ့ရသော ဧည့်သည်အား မိမိ၏အခန်းသို့ ဖိတ်ခေါ်ကာ

စကားစမြည် ပြောကြသူများလည်း ရှိသေး၏။ ကိုယ်ပိုင်အခန်းတွင် အာလာပသလ္လာပ ပြောဆိုရန်ပင် နေရာမရှိဘဲ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အစဉ်း သိ တက္ကစီကို ခေါ်ကာ အပျင်းပြေ စီးကြရင်း စကားစမြည် ပြောဆိုကြရ သူများ ရှိသလို၊ ပန်းခြံကြီး၏ မှောင်ရိပ်တွင် ထင်းရှူးပင်များကို မှေးမှိကာ ချမ်းချမ်းစီးစီးထဲမှာပင် စကားလက်ဆုံ ကျရတတ်သော သူများလည်း ရှိပေသေးသည်။

ထိုသို့သော ဧည့်ကြို အမျိုးသမီးများသည်ကား များသောအားဖြင့် ပိုးစုန်းကြူးများနှင့် တူကြပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် နှင်းမှုန် ကလေးများ ဝေ့လည်ရစ်သန်းနေသည့် ခပ်မှေးမှေး သစ်ပင်အရိပ်ဝယ် သူတို့၏ စီးကရက် မီးကလေးများသည် လင်းချည် မှိန်ချည် ဖြစ်၍ နေတတ် ပေသည်။

ယင်းသည့် မိတ်ဆွေ အဖြစ်မျိုးမှာကား စီးပွားရေး ဝမ်းရေးအတွက် ရှောင်တခင် မိတ်ဆွေဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်လျက် မိတ်ဆွေဘဝမှာ တဒင်္ဂမ္ဘာသာ ဖြစ်ပေသည်။ သံယောဇဉ် ကင်းမဲ့သော မိတ်ဆွေဘဝ တစ်ခဏ ဟုသာ ဆိုစရာ ဖြစ်လေသည်။

တာဝန်ယူနိုင်သူများ၏ အဖို့တွင်ကား ... သူတို့နိုင်ငံက မိတ်ဆွေ ဘဝသည် များသောအားဖြင့် ကပွဲရုံများ၌ စတင် ပေါ်ပေါက်လာလေ့ ရှိပေသည်။

သူတို့ဆီက ကပွဲရုံများမှာ စင်စစ်အားဖြင့် မိတ်ဆွေရှာသော မိတ်ဆုံ ဌာနများသဖွယ် ဖြစ်၏။ အကြောင်းမှာမူ ကပွဲရုံသို့ ဝင်လာသော မိန်း ကလေး တစ်ယောက်တွင် အတူတွဲ၍ ကမည့်သူ ယောက်ျားကလေး အဖော် ပါ၍မလာပါက မည်သူမဆို တွဲ၍ကရန် ခွင့်တောင်းခွင့် ရှိသော ကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအခါ၌ မိန်းကလေးသည် ခွင့်တောင်းလာသူ၏ အဝတ်အစားနှင့် ဟန်ပန်အမူအရာ၊ လေယူလေသိမ်းကို အကဲခတ်ပေလိမ့် မည်။ လူကောင်းသူကောင်း တစ်ယောက်ဟု ထင်မြင် ယူဆပါက တွဲ၍ ကခွင့်ပေးပေသည်။ သူတို့ဆီက ကပွဲရုံများမှာ များသောအားဖြင့် ပြည့်ကျပ် ပြတ်သိပ်၍ နေ၏။ ကရိုးကစဉ်အတိုင်း ခြေလှမ်း အကွက်များကို စနစ် တကျ လှမ်း၍မရတတ်ချေ။ နေရာက ကျဉ်း၍နေ၏။ ထို့ကြောင့် ဘယ်ပြီး ညာ၊ ညာပြီးဘယ် တစ်လှည့်စီ ခြေလှမ်းရင်းက တစ်ဦးအမည်ကို တစ်ဦး သိကြရ၏။ တစ်ဦး၏ အလုပ်အကိုင်နှင့် တစ်ဦး၏လိပ်စာနှင့် တယ်လီဖုန်း

နံပါတ်ကို သိကြရ၏။ ကပွဲခန်းဆောင်ထဲ၌ မွန်းကျပ်၍နေပါလျှင် အနည်းငယ် အသက်ရှူချောင်သော အပေါ်ထပ်ရှိ ဘီယာဆိုင်သို့သွားကာ အမောပြေ ဘီယာ တစ်ခွက်စီလောက် မော့နိုင်ကြသေးသည်။ ဘီယာ မော့ရင်းက သောင်းပြောင်းထွေလာများကို ပြောဆိုကြရင်း တစ်ဦးအကြောင်းကို တစ်ဦး ပိုမို နားလည်လာကြရပေသည်။ တစ်ဦး ဝါသနာကို တစ်ဦး သိလာကြ၏။

ထိုအခါ၌ ယောက်ျားကလေး ဖြစ်သူက သူသည် မိန်းကလေး၏ နည်းတူပင် စာတိုက် တံဆိပ်ခေါင်း အဟောင်းများ စုဆောင်းခြင်းကို ဝါသနာပါကြောင်း၊ သူ့ထံတွင် တံဆိပ်ခေါင်း အဆန်းများ ရှိကြောင်း စသည်တို့ကို ပြောပြလေသည်။ မိန်းကလေးကလည်း သူသည်လည်း တံဆိပ်ခေါင်းအစု ဝါသနာပါကြောင်း၊ အကယ်၍ ဖြစ်နိုင်ပါက တစ်ဦးတွင် မရှိသော တံဆိပ်ခေါင်းများကို တစ်ဦးနှင့် အပြန်အလှန် လဲလှယ်လိုကြောင်း စသဖြင့် ပြောတတ်ပေသည်။

ထို့နောက် ယောက်ျားကလေး နေထိုင်ရာ အခန်းစုံအိမ်သို့ သွားကြကာ တံဆိပ်ခေါင်းများကို ကြည့်ရှုကြလေသည်။ ကြည့်ရှုပြီးသောအခါ နောင်အခါ ဘယ်နေ့ ဘယ်ရက်တွင် တံဆိပ်ခေါင်းများကို ယူလာပါမည် ဟု မိန်းကလေးက ပြော၏။ ယောက်ျားကလေးကလည်း မိန်းကလေး လာလျှင် မည်သည့် မြေအောက်ဘူတာရုံမှ မည်သည့်နေ့ မည်သည့်အချိန် တွင် စောင့်ကြိုပါမည်ဟု မှာထားလေသည်။

ချိန်းထားသော နေ့ရက် အချိန်သို့ ရောက်သောအခါ မိန်းကလေးက သူ၏ တံဆိပ်ခေါင်း စာအုပ်များကို ယူလာ၏။ သို့သော် တံဆိပ်ခေါင်းများကို ချက်ချင်း မလဲလှယ်ကြသေးဘဲ လမ်းတွင် ကြုံသော ဘီယာဆိုင် တစ်ဆိုင်၌ ဝင်၍ ဘီယာကလေး ဘာကလေး သောက်ကြသေး၏။ သူငယ်ကလေးက သူသည် သူ့အခန်း၌ သူ့ကိုယ်တိုင် ချက်ပြုတ်စားသောက်ကြောင်း ပြောပြကာ၊ မိန်းကလေးအား သူ၏ ဟင်းချက်ကောင်းသော လက်ရာကို မြည်းစမ်းကြည့်ပါဦးဟု ဖော်ရွေစွာ ဖိတ်ခေါ်လေသည်။ မိန်းကလေးသည် ယောက်ျားကလေးက ချက်တတ် ပြုတ်တတ်ကြောင်း ကြားရသောအခါ 'ကျွန်မ မယုံပါဘူး၊ ယောက်ျားတစ်ယောက်ဟာ မိန်းမ တစ်ယောက်လောက် ဟင်းချက်တတ်ပါ့မလား' ဟု မယုံနိုင် မကြည်နိုင် ပြော၏။ ထိုအခါ ကောင်ကလေးက 'အမယ် ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဟင်းချက် အကောင်းဆုံး လူတွေဟာ ယောက်ျားတွေချည်းပဲဗျ၊ မယုံရင် ပြင်သစ်ပြည်ကို ကြည့်။

ပြင်သစ်ပြည် ပဲရစ်မြို့ ဟိုတယ်တွေက ထမင်းချက် ဟင်းချက် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် တွေကို ကွင်းမေရီ သင်္ဘောကြီးပေါ်မှာတောင် စပါယ်ရှယ် ငှားထားရတယ် မဟုတ်လား။ ကဲ မယုံရင် ကိုယ် ကိုယ်တိုင် ဒီကနေ့ညစာ ချက်ကျွေး ပြမယ်၊ စားလို့ အရသာ ရှိစေရမယ်၊ ချက်မှာက ဟန်ဂေရီယံဟင်းနဲ့ ရှုရှား ဟင်း ချက်မှာ။ ဒီကနေ့ အမဲသားရာရှင် ရထားတယ်၊ အိမ်မှာ အဆင်သင့်ပဲ ဟု ပြော၏။ ပြီးလျှင် နှစ်ယောက်သား ကောင်ကလေး၏ အိမ်ခန်းသို့ သွားကာ ညစာချက်၍ စားကြလေသည်။

ဤနည်းဖြင့် ခိုင်မာသော မိတ်ဆွေအဖြစ်ကို ရရှိကြသည်လည်း ရှိ၏။ တစ်ကြိမ် တစ်ခါနှင့်ပင် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး နောက်ထပ် မတွေ့ကြရ တော့ဘဲ လွဲချော်နေကြရသည်လည်း ရှိ၏။ မမျှော်လင့်ဘဲ ၎င်းကောင် ပေါ်၍လာသလို ပြန်လည်တွေ့ဆုံ ခင်မင်ကြသည်လည်း ရှိ၏။ စင်စစ် အားဖြင့်ဆိုလျှင် သူတို့နိုင်ငံမှာ စာရေးသူ ရောက်ရှိနေစဉ်အခါက စစ်ပြီးစ ခေတ် ဖြစ်သဖြင့် အုတ်ကျိုး အုတ်ပဲများကိုပင် ကုန်စင်အောင် မရှင်းနိုင် သေး။ ကုန်စင်အောင် ရှင်းလင်းထားနိုင်သော နေရာများမှာလည်း တိုက် သစ် တာသစ် အဆောက်အအုံသစ်များကို ရင်းစားထိုး၍ အသစ် တည် ဆောက်နိုင်ခြင်း မရှိသေး။ သို့ဖြစ်ရာ သူတို့နိုင်ငံ မြို့ကြီးများမှာ များစွာ လူနေကျပ်၍ နေပေသည်။ ယခင်က သားအမိ သားအဖ လေးယောက်သာ နေသော အိမ်မျိုး၌ပင် ရှစ်ယောက်မှ ဆယ်ယောက်အထိ နှစ်အိမ်ထောင် အပေါ်ထပ်၊ အောက်ထပ် နေကြရဆဲ ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်လေရာ အိမ်ထဲတွင် နေပါက မလှုပ်သာ မလှည့်သာ ဖြစ်၍ နေကြသောကြောင့် အသက်ရှူကျပ်ကာ လမ်းထဲသို့ ထွက်၍နေကြခြင်း ကသာ များ၍နေပေသည်။ သို့တည်းမဟုတ် အိမ်တွင်းအောင်းရသော ဒုက္ခကို ရှောင်ရှားနိုင်စေရန် အာရုံကို ဆွဲဆောင်ထားကာ အပျင်းပြေစေ သည့် ရုပ်ရှင်၊ ပြဇာတ် ကဇာတ်နှင့် ကပွဲရုံများသို့ စိတ်အပြောင်းအလဲ ရရှိရေးအတွက် ရောက်၍ ရောက်၍သာ နေကြရပေသည်။ ရောက်သည် ဆိုသော်လည်း စစ်ပြီးခေတ် သူတို့နိုင်ငံမှာ လူတွေ ဝင်ငွေ ချညှိနဲ့၍နေကြ ပေရာ ထမင်းတစ်နပ် ကျွေး၍ ရုပ်ရှင်တစ်ခါ လိုက်ပြသည်မျှကိုပင် ထူးထူး လည်လည်ကြီး ကျေးဇူးတင်ရမလို ဖြစ်၍နေကြပေသည်။

သို့သော် သူတို့နိုင်ငံတွင် မိတ်ဆွေ များလေ ကောင်းလေဟု သဘော ထားကြသော သူများလည်း ရှိကြလေသေးသည်။ ထိုကဲ့သို့သော သူများ

မှာကား စင်စစ်တွင် ရည်ရွယ်ချက် တစ်ခုကို ထားကြသောသူများ ဖြစ်တတ်ကြလေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ယောက်ျားကလေး တစ်ဦးသည် လည်းကောင်း၊ မိန်းကလေး တစ်ဦးသည် လည်းကောင်း မိတ်ဆွေ အများအပြား ထားလေ့ရှိသည်။ အတူတွဲ၍ လမ်းထွက်လေ့ရှိသည်။

သို့အတူတူ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ ကြည့်ချင်ပွဲများသို့ သွားလာနေရင်းက တစ်ဦး၏ စိတ်ထားကို တစ်ဦး အကဲခတ်ခွင့် ရကြပေသည်။ အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်သည် ငွေကြေးကို မြော်မြင်အံ့၊ ကိုယ်ကျိုးရာအံ့၊ ကတိပျက်အံ့၊ ချိန်းဆိုချက်ပျက်အံ့၊ ထိုအခါမျိုး၌ တဖြည်းဖြည်း ရှောင်မှန်းမသိ ရှောင်ကာ မိတ်ဆွေစာရင်းမှ ပယ်ဖျက်၍ ထားလိုက်ကြပေသည်။

ထိုကဲ့သို့ အချိန်ကာလနှင့်အမျှ မိတ်ဆွေ အသိုင်းအဝန်း ကျဉ်းသည်ထက် ကျဉ်း၍ သွားသောအခါ နောက်ဆုံးတွင် တစ်ဦးစ နှစ်ဦးစသာ မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း အဖြစ်ဖြင့် ကျန်ရစ်လေတော့သည်။ ယင်းသည် အနက်မှ အရာရာတွင် စိတ်အချရဆုံး ဖြစ်သော မိတ်ဆွေသည် ဆန်ကာ တင်ကျန်ကာ တဖြည်းဖြည်းနှင့် နှစ်ကိုယ့်တစ်စိတ် ဖြစ်၍လာရ၏။ ထိုအခါ၌ မိန်းကလေးကပင် ဖိတ်ခေါ်ကာ မိသားစုနှင့် တွေ့ဆုံပေးတတ်လေသည်။ မိန်းကလေး၏ မိသားစုကလည်း လူငယ်ကို ဝိုင်းဝန်း အကဲခတ်ကြ၏။ မိန်းကလေးကို ကွယ်ရာ၌ အမျိုးမျိုး အကြံပေးတတ်ကြသည်။ ယောက်ျားကလေးကလည်း မိန်းကလေးအား မိမိ၏ မိဘဆွေမျိုး အသိုင်းအဝန်း ကြားထဲသို့ တစ်စထက်တစ်စ ခေါ်သွားတတ်၏။ လက်ဦး၌ မွန်းလွဲလက်ဖက်ရည်ပွဲလောက်ကိုသာ ဖိတ်ခေါ်၏။ အားလုံး ကျေနပ်လာသောအခါ ညစာစားပွဲ ထိုင်ရန် လူကြီးမိဘများကပင် ဖိတ်ခေါ်တော့သည်။ ယင်းသည်နောက်တွင်ကား ယောက်ျားကလေး၏ မိဘများက မိန်းကလေး၏ မိဘများကို လက်ဖက်ရည် ဖိတ်၍ တိုက်သည်။ ညစာ ခေါ်၍ကျွေးသည်။ နာတာလျှား အစရှိသော ဘာသာရေးပွဲတော် ရက်များ၌ အပြန်အလှန် ဖိတ်ခေါ်ကြသည်။ ထို့ထက် ရင်းနှီးလာကြသော အခါတွင်ကား ... ယောက်ျားကလေး၏ မိဘဆွေမျိုး မိသားစု ပင်လယ်ကမ်းခြေသို့ ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝင်တွင် ထင်ရှားသော နေရာတစ်နေရာသို့ ဖြစ်စေ နေရာသီ ခရီးထွက်သောအခါ၌ မိန်းကလေးကိုပါ မိဘများထံ ခွင့်ပန်၍ ခေါ်သွားတတ်ကြလေသည်။

အကယ်၍သာ မိန်းကလေးသည် အသက်အရွယ် ပြည့်မြောက်ပြီ

ဖြစ်ပါက ထိုကဲ့သို့သော ခရီးများမှ အပြန်တွင် ယောက်ျားကလေးထံမှ ရွှေကွင်းလျှော ဖေစပ်လက်စွပ်ကလေးကို ရ၍ လာတတ်ပေသည်။

ယင်းကဲ့သို့သော အခြေအနေကို ရောက်ရှိလာသော အခါတွင်ကား မိန်းကလေးသည် အခြားသော ယောက်ျားကလေးများနှင့် လမ်းမထွက် တော့ပြီ။ လာလတ္တံ့သော ဘဝခရီး အဆစ်အပိုင်း အသစ်အတွက် ကြိုတင် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်လာရတော့၏။ သူတို့နိုင်ငံ၌ ချစ်သူဘဝမှ အိမ်ထောင် သည် ဘဝသို့ ကူးပြောင်းတော့မည် ဆိုလျှင် မိန်းကလေးဘက်က အရေး တကြီး ဖြစ်လာသည်မှာကား ပထမမှာ အဝတ်အစား ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လုံလုံ လောက်လောက် ရှိစေရန်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအချိန်အခါမျိုး၌ ဆိုလျှင် မိန်းကလေး ကိုယ်တိုင်ကလည်း အဝတ်အစား စု၏။ မိဘ ဆွေမျိုးများ ကလည်း တတ်အားသမျှ ဝိုင်း၍ ဖို့ကြလေသည်။ ဒုတိယအားဖြင့်မူကား မိန်းကလေးဘက်မှနေ၍ အိပ်ရာခင်း၊ ခေါင်းအုံးစွပ်၊ ခန်းဆီး၊ လက်သုတ် ပဝါမှ မကျန်ရလေအောင် ဝိုင်းဝန်း ဝယ်ခြမ်းပေးကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ညီမ ငယ်များ ရှိလျှင် ထိုပစ္စည်း အသစ်များ၌ ပန်းချည်ရောင်စုံတို့ဖြင့် နာမည် အတိုကောက်များကို ချုပ်၍ အမှတ်အသား ပြုလုပ်ပေးကြသည်။

နောက်တစ်ဆင့်တက်၍ လာသည်မှာကား မင်္ဂလာနေရာနှင့် ရက်ကို သတ်မှတ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ စစ်ပြီးခေတ်တွင် မှတ်ပုံတင်ရုံးမှ လက် ထပ်ပြီး ညနေစာ ကျွေးမွေးခြင်းမျှလောက်နှင့်သာ အတိုချုံး၍ မင်္ဂလာကိစ္စ ကို ဆောင်ရွက်နေကြရ၏။ ယခင်ခေတ်အခါများမှာကဲ့သို့ ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းတွင် အပျိုရဲတွေ ဘာတွေနှင့် ရှေးရိုးစဉ်လာအရ ကရိကထ ခံကာ ကြီးကျယ် သိုက်မြိုက်စွာ လက်ထပ်နိုင်သူ ရှာမှ ရှားလေသည်။ မင်းဆွေ မင်းမျိုးများနှင့် ကျိကျိတက် သူဌေးမိသားစုများလောက်သာလျှင် ရှေးရိုး စဉ်လာအရ ခမ်းနားကြီးကျယ်စွာ လက်ထပ်နိုင်ကြပေသည်။ သာမန် လူတန်းစားများအဖို့၌ကား မှတ်ပုံတင်ရုံး၌ တစ်ဖက်လျှင် သက်သေနှစ်ဦး ထားကာ လက်မှတ်ရေးထိုးခါမျှနှင့် လက်ထပ်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစီးစေရ ပေသည်။ အကြောင်းမှာမူ စစ်ပြီးခေတ်၌ အစစအရာရာကို ခြိုးခြံချွေတာ နေရသဖြင့် နေရာတကာ၌ အကျဉ်းရုံး၍ နေကြရသောကြောင့် ဖြစ်လေ သည်။

လက်ထပ်ပြီးသော အခါတွင်လည်း ယခင် ခေတ်ကောင်းစဉ် အခါ များက ဆိုလျှင် ဥရောပတိုက်ရှိ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသို့ ပျားရည်ဆမ်းခရီး တစ်လ

ခန့် ကြာအောင် ထွက်နိုင်မှ လူတန်းစေ့ခဲ့ကြ၏။ စစ်ပြီးစခေတ်၌မူကား အင်္ဂလန်ကမ်းခြေ မြို့တစ်မြို့သို့ သုံးရက်ခန့် ခရီးထွက်ခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင် ကျေနပ် ရောင့်ရဲကြရလေသည်။

နောက်တစ်ချက်လည်း ကျန်ပေသေးသည်။ ပျားရည်ဆမ်းခရီးမှ အပြန်တွင် သူတို့နိုင်ငံမှ ဇနီးမောင်နှံ အသစ်ကျပ်ချွတ်ကလေးများသည် အိမ်ခွဲ၍ နေကြရတော့သည် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ ယခင်ခေတ်များကလို ပျားရည်ဆမ်းခရီးကို ဝေးဝေးလံလံနှင့် အချိန်ကြာကြာ မထွက်အားကြ၊ ထွက်စရာ ငွေကြေးကလည်း မလုံလောက်။ ငွေကြေးခန့် ရှိကြသူများပင် လျှင် နိုင်ငံ၏ ပြင်ပသို့ ပေါင်ငွေ ၃၀(သုံးဆယ်)ထက် ပို၍ ထုတ်ယူ မသွားနိုင်ကြသောကြောင့် စိတ်ထင်တိုင်း မသွားလာနိုင်ကြပေ။ ထို့ပြင် အိမ်ခွဲရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ယောက်ျားကလေး၏ အဖို့၌ လက်ထပ် ပြီးလျှင် တသီးတသန့် နေထိုင်ရန် အိမ်ခန်းရှာရပြီ ဖြစ်လေသည်။ စစ် အတွင်းက နေအိမ်ပေါင်းများစွာ ဗုံးစာ ဖြစ်ကုန်သဖြင့် နေအိမ် သီးခြား ရရှိဖို့အရေးမှာ အတော်ကြီးပင် ကျပ်တည်းလေသည်။ အကယ်၍ ရပြန် တော့လည်း မိဘဆွေမျိုး နေထိုင်ရာ ရပ်ကွက်နှင့် ဝေးလံကာ အလုပ် လုပ်သော ဌာနနှင့်လည်း တစ်နာရီ၊ တစ်နာရီခွဲခန့် မီးရထားစီး၍ သွားလာ နေရသော မြို့စွန်မြို့များ နေရာများ ဖြစ်နေတတ်ပြန်၏။

တစ်ခု ရှိသေး၏။ နေရာအိမ် (၀၁) အခန်းစုံ အိမ်ကလေး ရှာရာ၌ ကံအားလျော်စွာ ရပြီဟု ဆိုပါစို့။ ရလျှင်သော်မှ စစ်ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များ မကင်းတတ်သေးသဖြင့် အခန်းနံရံများကို ဆေးပြန်၍ သုတ်ရခြင်း၊ မစုံ တော့သော ဧည့်ခန်း ပရိဘောဂများကို ထပ်ဝယ်၍ ဖြည့်ရခြင်း၊ ကြမ်းခင်း တာလပတ် ကော်ဇောများ ပေါက်ပြဲနေ၍ အသစ်လဲလှယ်ရခြင်း၊ လှေကား အတက်အဆင်း၌ အုန်းဆံကော်ဇောများ ခင်းရခြင်း၊ ဓာတ်ကြိုးများ ပြန် လည် သွယ်တန်းရခြင်း၊ အဆောက်အအုံတွင် ရေခွေးမရပါက လတ်တလော ရေခွေးကျိုပေးနိုင်သော ရေခွေးအိုးငယ်များကို တပ်ဆင်ရခြင်း စသဖြင့် အတော်ကလေးပင် ငွေရင်း စိုက်ရသည့်အပြင် ယောက်ျားကလေးမှာလည်း အလုပ်သမားခ ကြီးလေးလွန်းသောကြောင့် တတ်သမျှ မှတ်သမျှဖြင့်ပင် လျှင် မရကုတ်ကတ် ငှားရမ်း၍ရသော အခန်းစုံ အိမ်ကလေးကို နေ၍ဖြစ် အောင် လက်မထပ်မီ ရက်များအတွင်း၌ လက်သမား၊ ဆေးသုတ်သမား၊ ပိုက်ဆက်သမား စသော အလုပ်များကို လုပ်ကာ အသင့်ကြိုတင် ပြင်ဆင်

ရလေသည်။ မိန်းကလေး၏ အဖို့တွင်လည်း ကံကောင်းထောက်မ၍ ရရှိသော အခန်းစုံ အိမ်ကလေးမှ ပြတင်းပေါက်များကို တိုင်းထွာကာ တော်သင့်သော ခန်းဆီးများ ချုပ်ရခြင်းက အစ အဝတ်ဟောင်း ထည့်ရန်ခြင်းတောင်း ဝယ်ရသည်အထိ အလုပ်များ၍ နေရတတ်ပေသည်။

သူတို့နိုင်ငံတွင် တစ်အိုးတစ်အိမ် တစ်စင်ထောင်ရသော ကိစ္စမှာ တကယ်တမ်း ဆိုသော် မလွယ်ကူလှပေ။ သို့ရာတွင် များသောအားဖြင့် လက်လုပ်လက်စား ဖြစ်ကြသော လုလင်နှင့် လုံမပျိုတို့သည် လက်ထပ်ပြီးကြသောအခါ၌ ငွေကြေး အတန်ငယ်မျှ တတ်နိုင်ပါက အဆင်သင့်တက်၍ နေနိုင်သော ပစ္စည်းစုံ၊ အခန်းစုံ အိမ်ကို ရှာကြရ၏။ ရဖို့ကား မလွယ်။ ထို့ပြင် တစ်ပတ်လျှင် အနည်းဆုံး ငါးဂီနီ (မြန်မာငွေ ၇၀ ခန့်) ပေးရလေရာ၊ အစားအသောက်ပင်လျှင် နှစ်ယောက်အတွက် သုံးပေါင် (မြန်မာငွေ ၄၀) ခန့်သာ ကုန်ကျသဖြင့် တော်ရုံဝင်ငွေနှင့် အခန်းစုံ အိမ်ကို မငှားနိုင်ကြချေ။ များသောအားဖြင့် လင်စုံ မယားဖက် လက်ခံသော ဘော်ဒါ အိမ်များ၌သာ နေကာ၊ သီတင်းတစ်ပတ် တစ်ခါပေး စနစ်ဖြင့် ထမင်းလခပေး၍ စားသောက်နေကြရ၏။ အလုပ်ကိုယ်စီ သွားနေကြရ၏။ နှစ်ယောက်ထဲ နေသော၊ အိပ်သာရုံမျှ ဖြစ်သော ထိုအခန်းထဲ၌ တစ်ခါတစ်ရံ ရေဇွေးတည်၍ လက်ဖက်ရည် ဖျော်သောက်သည်မှတစ်ပါး နံနက်စာကို ပေါင်မုန့်တစ်ချပ်၊ ကော်ဖီ တစ်ခွက်နှင့် ပြီးစီးကာ၊ နေ့လယ်စာကို အလုပ်ခွင်က ဆိုင်တွင် ဝယ်စား၍၊ ညနေစာကိုမူ မြို့ထဲသို့ထွက်ရင်း နေထိုင်ရာ အိမ်၌ လည်းကောင်း၊ ကြုံရာ၌ စားခဲ့ကြရသည်သာ များလေသည်။ ယင်းသည် ကား သူတို့နိုင်ငံသို့ စာရေးသူ ရောက်သွားစနစ်က အခြေအနေပင် ဖြစ်လေသည်။

ထိုသို့သော အခြေအနေများကြောင့်ပင်လျှင် အင်္ဂလန်သူကလေး အများအပြားပင် ကနေဒီယံနှင့် အမေရိကန် စစ်သားကလေးများနှင့် တွေ့ဆုံ ကျွမ်းဝင်ကာ လက်ထပ်ပြီးသောအခါ၌ အမေရိကတိုက်သို့ အပြီးအပိုင် ကူးပြောင်းသွားကြသည်မှာလည်း မရှားလှပေ။ အမေရိကန်ပြည်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားပြီးခါမှ အင်္ဂလန်သို့ ပြန်ပြောင်းလာသူများလည်း ရှိနေကြပေသေးသည်။ အကြောင်းမှာမူကား အင်္ဂလိပ်နှင့် အမေရိကန်တို့မှာ ဗျူဇီနှင့် ဗြိတိန်ဟု ဆိုရစေကာမူ အသေးစိတ် ကွဲလွဲသော အချက်တွေ ရှိ၍နေကြသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံတွင် ယခုအခါ၌ တော်တော်ကလေး အသားသေ၍ နေပြီဖြစ်သော အစားနှင့် အဝတ် ဝေပုံကျစနစ်ကို စာရေးသူသည် သူတို့ နိုင်ငံသို့ ရောက်ကတည်းကပင်လျှင် ကိုယ်တွေ့ ကြုံခဲ့ရပေသည်။ စာရေး သူတို့၏ နိုင်ငံမှာ အစားအသောက် အလွန်ပေါသဖြင့် သူတစ်ပါး နိုင်ငံ များသို့ တင်ပို့ရောင်းချလျက် ရှိနေခဲ့သည်မှာ ရှေးအထက်ကျော် ကာရီ ကပင်လျှင် ဖြစ်၏။ “ထမင်းငတ်၍ သေသောမသာ မရှိ” ဟူသော စကား သည်ပင် ရိုး၍နေသောနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ ကမ်းရိုးတန်း မိုင်ပေါင်း ၂၇၀၀ ကျော် ရှိသည်သာမကသေး၊ မြစ်ကြီးမြစ်ငယ် အသွယ်သွယ်တို့နှင့် အင်း အိုင် ချောင်းမြောင်းများကလည်း စားသောက်စရာ ရေသတ္တဝါများ စား၍ မကုန်နိုင်လောက်အောင် ပေါများသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံသည် အစားအစာနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့်အခါကမှ ပူစရာ မလိုခဲ့ ပေ။ သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်သို့ ရောက်၍သွားသောအခါတွင်ကား စာရေးသူ သည် မိမိ၏ နိုင်ငံရင်း မြန်မာပြည်၏ ကြွယ်ဝချမ်းသာပုံကို ကောင်းကောင်း ကြီး နားလည်ရပေတော့သည်။

သူတို့နိုင်ငံသို့ ရောက်၍ တစ်ညအိပ်ပြီး နောက်တစ်နေ့တွင်ပင် စာရေးသူ ခေတ္တ တည်းခို နေထိုင်ရသော တည်းခိုရေးစခန်းကို အုပ်ချုပ် ရသူ မစ္စကံမင်းနင်းက စာရေးသူအား အခေါ်လွှတ်လိုက်ပြီးလျှင် သူ၏ ရုံးခန်း၌ သွား၍ တွေ့ဆုံသောအခါ ‘ရှင့်ကို ဒီကနေ့ ဘီဘီစီက ရှင့်ကို လာပြီး လေယာဉ်စခန်းမှာ ကြိုတဲ့ အမျိုးသမီးကြီး လာပြီးတော့ ခေါ်လိမ့် မယ်၊ သူနဲ့ လိုက်သွားပြီးတော့ ဘီဘီစီကို သွားပါ။ ဟိုမှာ မြန်မာပိုင်း အစီအစဉ်မှူး မစ္စတာ အေ-စီ စမစ်သ်နဲ့ တွေ့ပေးလိမ့်မယ်။ မစ္စတာစမစ်က

ရှင်ရဲ့အလုပ်ကို ပြောပြပါလိမ့်မယ်' ဟု ပြော၏။ မစ္စက်မင်းနှင့် ပြောဆိုသည့်အတိုင်းပင်လျှင် အင်္ဂလိပ် အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦး မကြာမီ ရောက်လာပြီး စာရေးသူအား တည်းခိုစခန်းရှိသော ဂရိတ်ပို့တလန် ပလေ့(စ်) ရပ်ကွက်မှနေ၍ လန်ဒန်မြို့ ကမ်းနားလမ်း ရပ်ကွက်၌ရှိသော Bush Hous ခေါ် အဆောက်အအုံကြီးသို့ ရောက်သွားရလေသည်။ မြန်မာပိုင်း အသံလွှင့်ဌာန ရုံးခန်းသို့ ရောက်သောအခါ ဌာနခွဲမှူး မစ္စတာစမစ်နှင့် တွေ့ဆုံရလေသည်။

စမစ်က စာရေးသူအား လမ်းခရီးတွင် သက်သောင့်သက်သာ လာခဲ့ရပါစ ... စသဖြင့် အစချီကာ ပဋိသန္ဓာရစကားကို ဆိုလေသည်။ ထို့နောက် စာရေးသူအား တစ်ဖက်ခန်း၌ ရှိ၍နေကြသော မြန်မာပိုင်း အသံလွှင့် အမှုထမ်းများ ဖြစ်ကြသော ဦးအောင်မင်းနှင့် ဦးတင်မောင်တို့ထံသို့ ခေါ်သွား၏။

'ဒီကနေ့တော့ ဦးတင်မောင်နဲ့ ဦးအောင်မင်း အလုပ်လုပ်တာကိုပဲ ကြည့်ရှု လေ့လာပါဦး၊ အင်္ဂါနေ့ကျတော့မှ အလုပ်စပြီး ဝင်ပါ။ ခင်ဗျားရဲ့ အလုပ်အားလပ်ရက် အတွက်ကို ဦးတင်မောင်၊ ဦးအောင်မင်းတို့နဲ့ တိုင်ပင်ပြီးတော့ စီစဉ်ပါ'

စမစ်က ဤသို့ ပြောဆိုပြီးနောက် စာရေးသူအား ဦးအောင်မင်းတို့နှင့် ထားပစ်ခဲ့၏။ ဦးတင်မောင်နှင့် ဦးအောင်မင်းတို့က သူတို့ လုပ်ကိုင်နေကြရသော လုပ်ငန်းများကို ပြောပြကြပေသည်။ စာရေးသူ၏ အဖို့တွင်ကား ဘာသာပြန် အလုပ်ကို အတော်အတန် လုပ်ဖူးသော်လည်း အသံလွှင့် အလုပ်ကိုမူကား ဂျပန်ခေတ်က ချင်းချောင်းနန်းတော်တွင် နှစ်ကြိမ်မျှသာ အသံလွှင့်ခဲ့ဖူးလေရာ၊ ဘီဘီစီ ဆိုသော အရှိန်အဝါက ရှိနေသဖြင့် ခပ်ရွံ့ရွံ့ ခပ်တွံ့တွံ့ ဖြစ်၍ နေမိလေသည်။

'ဘာမှ မပူပါနဲ့ဗျာ၊ ခင်ဗျားအဖို့မှာ ဒါလောက် ခက်မယ် မဟုတ်ပါဘူး၊ မိုက်ကရိုဖုန်းကို ရွံ့နေရင် တစ်ရက် နှစ်ရက်ပေါ့၊ ဒါကတော့ ရောက်စသူတိုင်းရဲ့ သူငယ်နာပေါ့ဗျာ၊ ရေကျောက်ပေါက်တာလိုပေါ့၊ ပြီးရင်လည်း ပြီးသွားတာပါပဲ'

ဦးအောင်မင်းက ရယ်စရာကလေး ညှပ်၍ ပြော၏။ စာရေးသူလည်း သူတို့ အလုပ် လုပ်ပုံကို ဘေးမှ အကဲခတ်၍ နေရလေသည်။ ဦးအောင်မင်းသည် သတင်းအချို့ကို ဘာသာပြန်ပြီးသောအခါ ဘာသာပြန် လက်ရေးစာမူမှ စာကြောင်းများကို ဆယ်ကြောင်းစီ ရေတွက်၍ ဆယ်ကြောင်း စေ

တိုင်း အကွက်ချန်ထားသော မာဂျင် အနားသား၌ မျဉ်းတိုက်လေး နှစ်ကြောင်းစီ ရေးခြစ်၏။

‘အဲဒါက ဘာလုပ်တာလဲဗျ’

‘ဒါက တိုင်းမင် မှတ်တာလေ၊ ကျွန်တော့် လက်ရေးက လေမှန်နဲ့ စကားပြောရင် စာကြောင်း ဆယ်ကြောင်းမှာ တစ်မိနစ် ရှိတယ်။ ဒီအမှတ်ကလေး ရှိတဲ့နေရာကို ရောက်ရင် ဟောဟို နာရီကို ကြည့်လိုက်ရတယ်။ စက္ကန့်လက်တံက ၁၂ ဂဏန်းပေါ်ကို ရောက်နေရင် ကျွန်တော် စကားပြောတာဟာ အရှိန်မှန်နေပြီ ဆိုတာ သိရတယ်။ စက္ကန့်လက်တံက ၁၂ အကွက်ကို မရောက်သေးရင် နောက်တစ်မိနစ်မှာ စောစောကထက် လေသံ ခပ်လေးလေး ပြောရတယ်။ ဒါမှ နောက်တစ်မိနစ်မှာ လာပြီးတော့ အချိန်ကိုက်တယ်။ တကယ်လို့ ခင်ဗျားရဲ့ စကားက စက္ကူပေါ်က အမှတ်ကို ရောက်နေတဲ့အခါ စက္ကန့်လက်တံက ၁၂ အကွက်ကို ကျော်နေရင် ခင်ဗျား အသံလွှင့်တာ နှေးနေတယ် ဆိုတာကို သိရတယ်။ ဒီတော့ နောက်တစ်မိနစ် အတွက်ကို နည်းနည်းကလေး ပိုပြီး မြန်မြန်ပြောရတယ်။ လွယ်ပါတယ်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ အလုပ်က စက္ကန့်လက်တံနဲ့ ရင်ပေါင်တန်း ပြေးနေရတဲ့ အလုပ်ပဲဗျ။ ကိုယ်က မြန်နေရင် အချိန်မပြည့်ခင်မှာ အားလုံး အသံ တိတ်နေပြီးတော့ အရုပ်ဆိုးတယ်။ ကိုယ်က နောက်ကျလို့ အချိန်စေ့သွားရင်တော့ ခင်ဗျား ဘာပဲပြောနေနေ ခလုတ်ထိန်းတဲ့ ကောင်မလေးက ခင်ဗျားစကားကို ခါးလယ်က ဖြတ်ပြီး ရပ်ပစ်လိုက်မှာပဲဗျ။ ခင်ဗျားစကား တန်းလန်းကြီး ကျန်ရစ်နေမှာပဲ။ အေးဗျာ၊ မှတ်ထားဖို့ကတော့ ကိုယ့်စကား အဆုံးသတ်က စက္ကန့်လက်တံထက် အမြဲတမ်း စောဖို့ပဲဗျ။ ကွက်တိ ဖြစ်နိုင်ရင်တော့ အကောင်းဆုံးပေပေါ့ဗျာ။ အဲဒီလို ကွက်တိဖြစ်အောင် ဆေးမြီးတိုနဲ့ ဆေးကုနည်းလည်း ရှိပါသေးတယ်။ မပူပါနဲ့ဗျာ၊ ဟဲ ဟဲ’

ဦးအောင်မင်းက အသံလွှင့်နည်း၊ သတင်းဖတ်နည်းကို စတင်၍ လက်တွေ့ သင်ကြားပေး၏။ ဦးတင်မောင်ကမူ ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်မှာ နည်းပြဆရာ လုပ်ခဲ့ဖူးသူပီပီ ‘ရှောဗျာ၊ ဟောဒီ သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ဘာသာ ပြန်ကြည့်စမ်းပါ။ ပွဲမဝင်ခင် အပြင်က ကျင်းပရတာပေါ့၊ ပြီးတော့ ခင်ဗျား လက်ပတ်နာရီလည်း လက်က ချွတ်ပြီးတော့ ခင်ဗျားရှေ့မှာချထား၊ စက္ကန့်လက်တံ ၁၂ အကွက်ကို ရောက်ရင် စပြီးတော့ ရွတ်ပေတော့ဗျ။’ ဟု လက်ထပ်သင်ပေး၏။

စာရေးသူလည်း ဦးတင်မောင် ပေးသော သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ဘာသာ ပြန်သည်။ ပြီးလျှင် လက်ပတ်နာရီကို ရှေ့၌ ချလိုက်သည်။ ဦးတင်မောင် က လက်ပတ်နာရီကို ကြည့်ကာ '၁၂ အကွက်ရောက်ရင် ကျွန်တော်က လက်ခုပ်တီးလိုက်မယ်၊ ခင်ဗျား စပြီး ရွတ်ပေတော့' ဟု ဆို၏။

စက္ကန့်လက်တံ ၁၂ သို့ ရောက်သောအခါ ဦးတင်မောင်က လက်ခုပ် တီး၏။ စာရေးသူက ဘာသာပြန်ထားသော သတင်းကို ရွတ်၏။ စာပိုဒ် ဆုံးသွားသောအခါ ဦးတင်မောင်က နာရီကို ကြည့်လိုက်လေသည်။

'ခင်ဗျား သတင်းဖတ်တာ နည်းနည်း မြန်တယ်ဗျ၊ အခုနှုန်းအတိုင်း ဆိုရင် ခင်ဗျားလက်ရေးနဲ့ သတင်း ၁၈ ကြောင်းလောက် တစ်မိနစ် ဖတ် နေတယ်၊ ဒီတော့ ၁၅ ကြောင်းလောက်အထိ လျှော့ပစ်လိုက်ပေတော့၊ ဒါမှ အသံမှန်သွားမယ်'

ဦးတင်မောင် ပြောသည့်အတိုင်းပင် လေသံကို နှေး၍ ပစ်လိုက်ကာ နောက်တစ်ခေါက် သတင်း ဘာသာပြန်ကို ဖတ်ရပြန်၏။

'ဟာ ဒီတစ်ခါတော့ လိုတာထက် ပိုပြီး နှေးနေသဗျ'

ဦးတင်မောင်က နာရီကိုကြည့်ကာ ဝေဖန်လိုက်ပြန်သည်။ နောက် တစ်ခေါက် ဖတ်ကြည့်မှပင် အလောတော် ဖြစ်၍သွား၏။

'ဟုတ်ပြီဗျို့၊ အမြန်နှုန်းကတော့ မှန်ပြီ၊ မှန်းစမ်း ခင်ဗျား ဘာသာပြန် စာမူ၊ အဲ ခင်ဗျားလက်ရေး အကြီးအသေး အစိတ်အကျကို ပုံမှန်ထားပေ တော့၊ အဲဒီလိုဆိုရင် ခင်ဗျားရဲ့ လေသံဟာ ဘီဘီစီ နှုန်းနဲ့ဆိုရင် လျှောက် လွှာ စက္ကူ လေးပုံတစ်ပုံစာ ချန်ချန်ပြီးတော့ရေးရင် လက်ရေး ၁၆ ကြောင်း ဖတ်ရမယ်။ အခု ခင်ဗျား ဘာသာပြန်ထားတဲ့ မူရင်း အင်္ဂလိပ်သတင်း စာသားက ဆယ်ကြောင်း ရှိသဗျ၊ အဲဒီ ဆယ်ကြောင်းဟာ အင်္ဂလိပ်ပိုင်းက နေပြီး အင်္ဂလိပ်လို သတင်းလွှင့်ရင် တစ်မိနစ်တိတိ ရှိတယ်၊ မြန်မာဘာသာ ကို ပြန်လိုက်ရင် ခင်ဗျားရဲ့ လေသံနဲ့ဆိုရင် ဆယ့်ခြောက်ကြောင်းလောက် ရအောင် ဘာသာပြန်ပေတော့၊ သတင်းကို တည်းဖြတ်တဲ့ မစ္စတာစမစ်က ၁၄ မိနစ်နဲ့ စက္ကန့် ၃၀ အတွက် မှန်းပြီး တည်းဖြတ်ပေးတယ်၊ ကျန်တဲ့ စက္ကန့် သုံးဆယ်ကတော့ ... "သောတရှင်များ ကျန်းမာတော်မူကြပါစ ခင်ဗျာ၊ ယခုအချိန်မှစ၍ လန်ဒန်မြို့၊ ဘီဘီစီက သတင်းများကို ကြေညာ ပါတော့မယ်" ဆိုတဲ့ ပဏာမ နိဒါန်းနဲ့ "သတင်းများ ကြေညာပြီးပါပြီ၊ သောတရှင်များ ကျန်းမာ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ယခု အသံလွှင့်၍နေသည်မှာ

လန်ဒန်မြို့ ဘီဘီစီမှ ဖြစ်ပါကြောင်း” ဆိုတဲ့ နိဂုံး အတွက်ပဲ။ နှုတ်ခွန်း ဆက်က ဒါလောက် အရေးမကြီးဘူးဗျ။ နိဂုံးကတော့ အရေးကြီးတယ်’
 ဦးအောင်မင်းနှင့် ဦးတင်မောင်တို့က လက်တွေ့ပင် သင်ကြားပေး ကြပါ၏။ သူတို့အား ကျေးဇူးတင်ရကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပေသည်။
 ‘ဆိုစမ်းပါဦးဗျ။ နိဂုံး အရေးကြီးပုံကို ...’

စာရေးသူက မေးရ၏။ ဤတွင် ဦးအောင်မင်းတို့က-

‘ဥပမာဗျာ၊ ခင်ဗျား သတင်းကြေညာနေရင်း ချောင်းဆိုးချင်တယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီအခါမျိုးမှာ ဟောဒီ ခလုတ်နီကလေးကို နှိပ်ပြီး ချောင်းဆိုး ရတယ်ဗျ။ ဒီလိုဆိုရင် ခင်ဗျားအသံ လေလှိုင်း မဖြစ်တော့ဘူး။ ပြတ်သွား ကရော၊ ခလုတ်ကို လွှတ်လိုက်မှ အသံပြန်ပြီး သွားတယ်။ ဒါကတော့ လည်ချောင်းယားတဲ့ အခါမျိုးအတွက် အီမာဂျင်စီပေါ့ဗျာ။ အဲဒီလို ချောင်းဆိုး တဲ့ ဘုကလေးမှာ ခင်ဗျားဟာ အသံလွှင့်ချိန်ထဲက သုံးလေးစက္ကန့်လောက် လျော့သွားတယ်။ အဲဒါကို ခင်ဗျား ပြန်မရနိုင်တော့ဘူး။ ဒီတော့ကာ ခင်ဗျား နောက် ကျန်သေးတဲ့ သတင်းစာသားကို နည်းနည်းကလေး မြန်မြန် ရွတ် ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ သတင်းဖတ်စရာ ကုန်ခါနီးမှ ချောင်းဆိုး ချင်လာရင် လိုတိုး ပိုလျှော့ လုပ်ဖို့ စာသားက သိပ်မကျန်တော့ဘူး။ ဒီ တော့ကာ နိဂုံးထဲကနေပြီး စက္ကန့်ခိုးရတယ်’

စာရေးသူက ငြိမ်၍ နားထောင်နေရ၏။ သူတို့နှစ်ဦးကပင် ဆက်၍ ပြောကြပြန်သည်။

‘ဒီလိုဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နိဂုံးစကား ပုံမှန်ကတော့ “ဤတွင် သတင်းများကို ကြေညာလို့ ပြီးပါပြီ၊ သောတရှင်အပေါင်း ကိုယ်စိတ် နှစ်ဖြာ ကျန်းမာ၍ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ယခု အသံလွှင့်ခဲ့သည်မှာ လန်ဒန် မြို့ ဘီဘီစီမှ ဖြစ်ပါကြောင်း” ဆိုတဲ့ စကားပဲ။ ဒါပေမဲ့ တကယ်လို့ ခင်ဗျား သတင်းတွေကို လွှင့်ရင်းက နိဂုံးချုပ်ဖို့ ၁၅ စက္ကန့်ထဲက သုံးစက္ကန့်လောက် ပိုပြီး သုံးထားမိတယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီအခါကျတော့ နိဂုံးကို အော်တို မက်တစ်နဲ့ ချုံ့ပစ်လိုက်ပေါ့။ ပုံမှန်အတိုင်း ပြောမယ့်အစား “သတင်းများကို ကြေညာပြီးပါပြီ၊ သောတရှင်များ ကျန်းမာကြပါစေ၊ ယခု အသံလွှင့်ခဲ့ သည်မှာ ဘီဘီစီမှ ဖြစ်ပါကြောင်း” လို့ ခပ်ချုံ့ချုံ့ ကြေညာရသဗျ။ အဲ တကယ်လို့ ခင်ဗျား သတင်းဖတ်တာက နည်းနည်းမြန်ပြီး နိဂုံးချုပ်ဖို့ စက္ကန့် ၂၀ လောက် ကျန်နေရင် သတင်းအစအဆုံးမှာ ခဏကလေး နားပြီး

တော့ နှစ်စက္ကန့်လောက် ခိုးလိုက်ဗျ။ ပြီးတော့ကာ “ဤတွင် ယနေ့ကြေညာရန် ရရှိထားသော သတင်းများကို ကြေညာ၍ ပြီးစီးပါပြီ။ သောတရှင် မြန်မာနိုင်ငံတော်သူ နိုင်ငံတော်သားအပေါင်းတို့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာ၍ ချမ်းသာတော်မူကြပါစေ။ ယခု အသံလွှင့်ခဲ့သည်မှာ လန်ဒန်မြို့ ဘီဘီစီမှ ဖြစ်ပါကြောင်း” ဆိုပြီးတော့ နိဂုံးကို ဆွဲဆန့်လိုက်ပေါ့ဗျာ။ အရေးအကြီးဆုံး အချက်ကတော့ “ယခု အသံလွှင့်ခဲ့သည်မှာ လန်ဒန်မြို့ ဘီဘီစီမှ ဖြစ်ပါကြောင်း” ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ မပါရင် မဖြစ်ဘူးဗျ။ အဲဒါက အသံလွှင့်ဌာနရဲ့ အမည်ကို ကြေညာချက် ဖြစ်လေတော့ သူက အချုပ်ပဲ။ အဲဒါကိုသာ ခင်ဗျား ကြပ်ကြပ် သတိထားပေတော့။ ကိုင်း ကျွန်တော်တို့ ထမ်းပိုးတိုးကြရတော့မယ်။ ဟိုဘက်ခန်းမှာ သူငယ်မကြီး ရောက်လာပြီ’

ဦးတင်မောင်က မှန်ချပ်ကြီး ကာ၍ထားသော တစ်ဖက်ခန်း ခလုတ်ထိန်းခုံသို့ ရောက်လာသော အမျိုးသမီးကို လှမ်းကြည့်ရင်း ပြောလိုက်၏။

တစ်ဖက်ခန်းက အမျိုးသမီးသည် သူ့ဆံပင်ကို သ လိုက်ပြီးနောက် ခေါင်းတစ်ချက် ဆတ်၍ပြသည်။ ထို့နောက် သူ့လက်ထဲက ဓာတ်ပြားကို စင်ပေါ်၌တင်ကာ သူ့အခန်းထဲကထွက်၍ စာရေးသူတို့ရှိရာ အသံလွှင့်ခန်းသို့ ကူးလားသည်။ နှစ်ထပ်တံခါး နှစ်တန် တံခါးရွက် လေးချပ်ကို ဆွဲချည်တွန်းချည် နှစ်ခါလှုပ်ကာ ဝင်လာ၏။ စာရေးသူကို စူးစမ်းသော မျက်လုံးများဖြင့် ကြည့်၏။ အသံလွှင့်အခန်းထဲ၌ သူ မမြင်ဖူးသော လူစိမ်း မြင်ရ၍ ကြည့်ခြင်း ဖြစ်၏။ အသံလွှင့်ချိန်၌ အသံလွှင့်သူမှတစ်ပါး အခြားသူ မဝင်ရချေ။

‘ဒါက ကျုပ်တို့ ဌာနစိတ်အတွက် အမှုထမ်းသစ်ပဲ။ သူ့နာမည်က’ ဟု ဆိုကာ ဦးတင်မောင်က ခလုတ်ထိန်း အမျိုးသမီးနှင့် မိတ်ဆက်ပေး၏။

‘တွေ့ရတာ ဝမ်းသာပါတယ်၊ ခဏ’

ဤသို့ ဆိုကာ အမျိုးသမီးသည် စကားပြောဓာတ်ခွက် မိုက်ကရိုဖုန်းဆီသို့ သွားကာ ‘မြန်မာပိုင်းက ခေါ်နေပါတယ်၊ နားထောင်ပါ’ ဟု စကားပြောခွက်ထဲသို့ ပြောပြီး စကားပြောခွက် မျက်နှာဝ နှစ်ဖက်ကို တစ်ဖက်စီ လက်သည်းနှင့် ခြစ်လိုက်၏။ ပြီးလျှင် စောစောက ချောင်းဆိုးချင်လျှင် နှိပ်ရသော ခလုတ်ကို ကိုင်ကာ ‘အသံရပ်ခလုတ် စမ်းနေတယ်၊ တစ် နှစ် သုံး လေး ငါး ခြောက် ခွန် ရှစ် ကိုး တစ်ဆယ် ... အားလုံး

ကောင်းရဲ့လား၊ အိုကေ' ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ ခလုတ်ခုံထိပ်က မီးနီပွင့်မှာ လင်းပြီး ပြန်မှိတ်၏။

'ကိုင်း ... အချိန်နီးပြီ၊ ဦးတင်မောင်တို့ အသင့်ပြင်တော့၊ ရှင်ကတော့ ကျွန်မနဲ့ တစ်ဖက်ခန်းကို လိုက်ခဲ့ပါ'

အမျိုးသမီးက ခေါ်သဖြင့် မှန်ချပ်ကြီး၏ တစ်ဖက်ရှိ ခလုတ်ထိန်းအခန်းသို့ လိုက်သွားရ၏။ ရောက်လျှင် အမျိုးသမီးက နေရာထိုင်ခင်းပေးပြီးနောက် သူ့ခေါင်းတွင် နားကြပ်ကို တပ်လိုက်၏။

ထို့နောက် ခလုတ်ခုံ၌ တပ်ဆင်ထားသော စကားပြောခွက်ထဲသို့ 'ဟဲလို ... ကွန်ထရိုးလ်၊ မြန်မာအသံ စ တော့မယ်၊ အားလုံး ကောင်းရဲ့လား' ဟု မေး၏။

သူ့အနားက မီးနီကလေးက လင်းလိုက် မှိတ်လိုက် လုပ်ပြ၏။ ထိုအခါ အမျိုးသမီးက 'အသင့်ပြင်ပါ' ဟု ဆိုပြီး ငြိမ်နေ၏။ သူ့အခန်းထဲမှနေ၍ ဦးအောင်မင်းတို့ အခန်းထဲက နာရီကြီးကို အထင်းသား မြင်နေရ၏။

အသံလွှင့်ရန် အချိန်သို့ စက္ကန့်လက်တံ ရောက်သောအခါ၌ အမျိုးသမီးက ခလုတ်တစ်ခုကို နှိပ်၏။ ဦးအောင်မင်းတို့ စားပွဲပေါ်က မီးနီလင်းပြီး မှိတ်သွား၏။

ချက်ချင်းပင် ဦးအောင်မင်း၏အသံက 'သောတာရှင်အပေါင်း ကျန်းမာတော် မူကြပါစခင်ဗျာ၊ လန်ဒန်မြို့ ဘီဘီစီက အသံလွှင့်နေပါတယ်၊ ယခု အချိန်မှ စ၍ သတင်းများကို ကြေညာပါတော့မယ်' ဟု စတင်၍ နိဒါန်းပျိုး၏။ ထို့နောက် သတင်းများကို လေးလေးမှန်မှန် ဖတ်သွား၏။ ထိုခဏ၌ အမျိုးသမီးက စာရေးသူအား စီးကရက်တစ်လိပ် တည်ကာ 'တော်တော် ချမ်းနေပြီလား' ဟု စကား စ ၏။

'ဟုတ်ပါတယ်၊ အလွန်ပူတဲ့ နေရာကနေပြီး ဒီကို ရောက်စမို့ ပိုချမ်းပါတယ်'

'ဒီတိုင်းပြည်ကို ပူနွေးတဲ့ လူတွေ ရောက်လာတိုင်း ဒီလိုပဲ ကြုံတွေ့ရတာပါပဲ။ နောက်တော့ အသားကျသွားမှာပါပဲ'

ဤအချိန်၌ ဦးအောင်မင်း၏အသံက ကမ္ဘာ့သတင်းများကို မှန်မှန်ကြီး အသံလွှင့်၍နေ၏။ သူ လွှင့်နေသော အသံကို စာရေးသူ ရှိနေသော ခလုတ်ထိန်း အခန်းထဲမှနေ၍ ကြားနေရ၏။ သတင်းများမှာ ရှေ့ပိုင်းက

အင်္ဂလန် အကြောင်း-ဟု ပါပြီး၊ နောက်ပိုင်းက ကမ္ဘာ့သတင်းများ ဆက်၍ လာ၏။

‘ယခု ဆက်လက်၍ ဦးတင်မောင်က အသံလွှင့်ပါလိမ့်ဦးမယ်’

ဦးအောင်မင်း ပြီးသွား၍ ဦးတင်မောင် ဆက်၍ သတင်းရွတ်၏။ စာရေးသူလည်း နားစွင့်၍ နေရ၏။ အတုလည်း ခိုးရ၏။ ကြားဆရာများ ပါပေ။ စာရေးသူ၏ စိတ်ထဲ၌ ထိုခလုတ်ထိန်း မျက်နှာဖြူသမီး၏ အလုပ်ကို စဉ်းစားရင်း အကဲခတ်နေ၏။ အမျိုးသမီးသည် ဦးအောင်မင်း အသံလွှင့်နေချိန်၌ အသံ အတိုးအကျယ်နှင့် လေသံ အပြင်း အပျော့ကို ဒိုင်ခွက်များမှ မြားကလေးများကို ကြည့်ကာ ခလုတ်လှည့်၍ ညှိပေး၏။ ဦးတင်မောင် သတင်းပြောနေသော အခါတွင် တစ်မျိုး ပြင်၍ ညှိပေး၏။ ထိုအခါ အမျိုးသမီး၏ လက်ချက်ကြောင့်ပင် အသံလွှင့်သူက တိုးချင်တိုး၊ ကျယ်ချင်ကျယ်၊ ပြောချင်သလို နဂိုသဘာဝအတိုင်း ပြောဆိုကြစေကာမူ ရေဒီယိုမှ ကြားရသော အခါ၌ အသံများမှာ အတိုးအကျယ် တပြေးတည်း ရှိ၍နေခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဦးတင်မောင်က ‘ဤတွင် သတင်းများ ကြေညာပြီးပါပြီ’ ဟု ပြောသံ ကြားရသည်၌ အမျိုးသမီးက စာရေးသူအား စကားမပြောရန် နှုတ်ခမ်း၌ လက်ညှိုးကပ်ပြပြီး ထိုင်ရာက ထ ခဲ့၏။ ပြီးလျှင် မိုက်ကရိုဖုန်း နားသို့ ကပ်၍ ရပ်လိုက်၏။ ‘ယခု အသံလွှင့်ခဲ့သည်မှာ လန်ဒန်မြို့ ဘီဘီစီ မှ ဖြစ်ပါကြောင်း’ ဟု ပြောလိုက်ပြီးနောက် ဦးတင်မောင်က မှန်တစ်ဖက်မှ နေ၍ လက်မထောင်ပြလိုက်ပြီး၊ အမျိုးသမီးက ဓာတ်ပြားခုံမှ ဓာတ်ပြားကို တီးလေသည်။ ပြီးလျှင် ‘ယခု အသံလွှင့်နေတာ လန်ဒန်က ဖြစ်ပါတယ်။ ဟိန္ဒူစတန်နီ ဘာသာနှင့် အသံလွှင့်ချက်ကို ဆက်လက် နားဆင်ကြပါ’ ဟု ပြောလိုက်ပြီး ဓာတ်ပြားကို ရပ်လိုက်၏။ ထိုခဏ၌ ဦးတင်မောင်နှင့် ဦးအောင်မင်း၊ သူတို့အခန်းမှ ထ ကြသည်ကို မြင်ရ၏။ ယင်းသည်ကား တစ်နေ့တာ အလုပ်တာဝန် ပြီးစီးသွားခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ခလုတ်ထိန်း အခန်းထဲမှ ထွက်ခဲ့၏။ ဦးတင်မောင်နှင့် ဦးအောင်မင်း တို့အား ခန်းကူးစင်္ကြံ၌ တွေ့ရ၏။

‘ကဲ လာ သွားကြစို့’

ဤကဲ့သို့ပြောကာ ဦးအောင်မင်းက စာရေးသူကို ခေါ်ရင်း သူ့လက်မှ သတင်းဘာသာပြန် စာရွက်ကို ဦးတင်မောင်၏လက်သို့ အပ်လိုက်၏။

‘တစ်နေ့ ကျွန်တော့်အိမ်ကို လာပြီး ထမင်းစားဦးဗျာ’

ဦးတင်မောင်က ဖိတ်ခေါ်၏။

‘ကျေးဇူးပဲဗျို့၊ ကျွန်တော်ကတော့ တောသား ဖြစ်နေလေတော့ ခင်ဗျားတို့ကိုပဲ အားကိုးရတော့မှာပဲ’

ဤတွင် ဦးအောင်မင်းက ပြုံးစိစိ လုပ်၍ ‘ဦးတင်မောင်ကို နာနာ အားကိုးဗျို့၊ ဒါမှ ခင်ဗျား ပညာစုံသွားမယ်။ ဟဲ-ဟဲ’ ဟု ဆို၏။ ဦးတင်မောင် ကလည်း ‘ကိုယ်တို့လူကိုတော့ အဋ္ဌာရသ ဆယ့်ရှစ်ရပ်ကို သင်ပေးရပေ မပေါ့ဗျာ၊ ကဲလာ-တစ်ခွက်တစ်ဖလား မော့ကြဦးစို့’ ဟု ဆိုကာ စာရေးသူ အား ဗျစ်ဆိုင်သို့ ခေါ်သွားလေသည်။

လန်ဒန် မြေတွင်ကား ခြေချမိပေပြီ။ အလုပ်ခွင်သို့လည်း ရောက်ဖူး လေပြီ။ တစ်ရက် နှစ်ရက် ကြာလျှင်ပင် အလုပ်စ၍ လုပ်ရပေတော့မည်။

ဗျစ်ဆိုင်သို့ ရောက်သောအခါ စာရေးသူက တစ်စုံတစ်ခုကို သတိ ရမိသောကြောင့် ဦးတင်မောင်ကို မေးမိ၏။

‘ခင်ဗျားတို့ ပြောနေကြတဲ့ မြန်မာ စကားတွေကို ခလုတ်ထိန်းတဲ့ အမျိုးသမီးက နားလည်သလားဗျ’

ဦးတင်မောင်က ပြုံး၍ ‘ဘယ် နားလည်မလဲဗျ၊ မြန်မာစကားမှ မတတ်ဘဲ’ ဟု ပြော၏။

‘နို့ ခင်ဗျား သတင်းတွေ ပြီးခါနီးတော့ သူက ထ ပြီး လုပ်စရာ ရှိတာတွေကို အချိန်မီ လုပ်ပါကလားဗျ၊ ခင်ဗျားစကား ဆုံးခါနီးကို သူ ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး သိသလဲ’

‘ဟာ ဒါကတော့ လွယ်ပါတယ်၊ သူက ကျွန်တော့် နိဂုံးအဆုံးက “ဤတွင်” ဆိုတဲ့ စကားနှစ်လုံးထဲ မှတ်ထားတာဗျ၊ ကျွန်တော်က “ဤတွင်” လို့ ဆိုလိုက်ရင် စကားဆုံးတော့မယ်ဆိုတာ သူ သိတာပဲဗျ။ ပြီးတော့ “ဘီဘီစီမှ ဖြစ်ပါကြောင်း” ဆိုတာကိုလည်း သူ နားယဉ်နေတယ်။ “ဖြစ်ပါ ကြောင်း” ကို မှတ်ထားတာပေါ့ဗျာ။ ပြီးတော့ ပိုပြီး သေချာအောင် ကျွန်တော် က လက်မထောင်ပြရသေးတယ်။ ခင်ဗျားမြင်တယ် မဟုတ်လား၊ ကိုင်း ... သောက်ဗျာ’

ဗျစ်ခါး တစ်ခွက်စီ သောက်ကြရင်းက ‘ခင်ဗျား ဘယ်မှာ နေမယ် စိတ်ကူးသလဲ’ ဟု မေး၏။

‘ကျွန်တော်က သိပ်ပြီး လည်လည်ပတ်ပတ် မရှိသေးပါဘူးဗျာ၊ ခင်ဗျားကပဲ အကြံ ပေးစမ်းပါဦး’

‘ဒီလိုလေဗျာ ... အကောင်းဆုံးကတော့ ကျွန်တော် အခုနေသလို အခန်းစုံ အိမ်နဲ့နေတာ အကောင်းဆုံးပဲ။ ဒါပေမဲ့ ချက်ပြုတ်ရတဲ့ တာဝန် က ကြီးတယ်။ ဆိုင်မှာ ဝယ်စားရင် ပိုက်ဆံ သိပ်ကုန်တယ်ဗျာ၊ ပြီးတော့ ကြိုက်ရာ အစာလည်း မစားရဘူး၊ ခင်ဗျား အချက်အပြုတ် ဖြစ်ရဲ့လား’
‘မတောက်တခေါက်ပါပဲ’

‘ဒါဖြင့် ... ခင်ဗျား ကျွန်တော်နဲ့ အခု လိုက်ခဲ့ပေတော့၊ ဒီကနေ ကျွန်တော် ဈေးဝယ်မယ်၊ မြန်မာ ထမင်းဟင်း ချက်မယ်၊ အိမ်မှာပဲ ညစာ စားပေါ့ဗျာ’

ဦးတင်မောင် ခေါ်ရာသို့ လိုက်ခဲ့ရ၏။ မီးရထား ဘူတာရုံသို့ ရောက် သောအခါ စာရေးသူက လက်မှတ်ဝယ်ရန် ဟန်ပြင်၏။

‘ခင်ဗျားအတွက်သာ ဝယ်ဗို့။ ကျွန်တော့်မှာ လပေးလက်မှတ် ဝယ် ထားတယ်’

‘ဘယ်လိုလဲဗျာ၊ ဆိုစမ်းပါဦး’

‘တစ်လစာအတွက်ပေါ့ဗျာ၊ လက်လီ ဝယ်ပြီးစီးရင် နေ့တိုင်း ဒုက္ခ များတယ်။ လပေး လက်မှတ်ကတော့ တစ်လ တစ်ခါပဲ ဝယ်ရတယ်။ လက်လီ စီးရင် သုံးပေါင်လောက် စုစုပေါင်း ကုန်တယ်။ လပေး လက်မှတ် ကတော့ နှစ်ပေါင်လောက်ပဲ ကျတယ်။ တစ်ပေါင် သက်သာတယ်။ နေ့စဉ် လက်မှတ်ဝယ်ရတဲ့ ဒုက္ခလည်း ငြိမ်းတယ်။ ပြီးတော့ အလုပ်သွား အလုပ် ပြန်သာ မဟုတ်ဘဲ ခင်ဗျား လက်မှတ်ဝယ်ထားတဲ့ ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် မှာ ခင်ဗျား ရှိသမျှ ဘူတာတွေကို အသွားအပြန် ကြိုက်သလောက်စီး၊ ဘာမှ ထပ်မပေးရဘူး။ ဒီတော့ လမ်းပေါ်မှာ ရှိနေတဲ့ သံရုံးတို့၊ ပစ်ကာဒီလီ တို့ကို သွားမယ်ဆိုရင် အလကားမတ်တင်း သွားနေရတာပေါ့ဗျာ။ အဲဒါ ကလည်း မြတ်တာပဲဗျာ’

ဦးတင်မောင်က သညာပေးသဖြင့် မှတ်သားထားလိုက်ပြန်၏။

‘အေးဗျာ ... နေစရာအိမ် အတိအကျ ရှိတော့မှပဲ ဝယ်ရတော့မှာပဲ’

‘ကဲ လာ ... သွားစို့’

ဦးတင်မောင်နှင့်အတူ သူ၏ အခန်းစုံအိမ်သို့ လိုက်သွားရ၏။

အလုပ်ဌာနနှင့် တော်တော်ကလေး ဝေး၍ မြေအောက်ရထား တစ်တန်၊
ဘတ်စ်ကား တစ်တန် စီးသွားရ၏။ မိနစ် ၄၀ ခန့် ကြာပေသည်။

‘ခင်ဗျားနေတာက အလုပ်နဲ့ အဝေးသားပါကလားဗျ၊ နီးနီးနားနား
အိမ် မရဘူးလား’

စာရေးသူက စပ်စုမိ၏။

‘အလုပ်ဌာနနားက အိမ်တွေက သိပ်ဈေးကြီးတယ်ဗျ၊ တစ်ပတ်ကို
ဆယ်ဂီနီလောက် ပေးရတယ်၊ ဖြို့စွန့်ကမှ ဈေးပေါတယ်၊ ပြီး ပိုပြီး ကျယ်ကျယ်
ဝန်းဝန်းလည်း နေရတယ်၊ ခင်ဗျား ကျွန်တော့်အိမ် ရောက်တော့ သိပါ
လိမ့်မယ်’

မှန်ပေသည်။ ဦးတင်မောင် နေထိုင်လျက်ရှိသော အခန်းစုံအိမ်မှာ
မီးဖို၊ ရေချိုးခန်း၊ ဧည့်ခန်းနှင့် အိပ်ခန်း ပါဝင်သော အခန်းစုံအိမ် ဖြစ်ရာ၊
အတော်ကလေး ကျယ်ဝန်းပေသည်။

‘နိပ်သဗျို့၊ အဲဒီလို အိမ်တစ်ခန်းများ ရရင် အကောင်းသားဗျ’

ဦးတင်မောင်က ခဏ စဉ်းစားပြီးနောက် ‘နေဦးဗျ၊ ကျွန်တော် စီစဉ်
ပေးမယ်၊ ကျွန်တော့်ကို ဒီအိမ်ရှင် ရှာပေးတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ကို မေးဦးမယ်’
ဟု ပြောပြီးလျှင် ‘ကဲ-လာဗျာ ဈေးဝယ်သွားရအောင်၊ ဒီကနေ့ ကျွန်တော်
အမဲသားရမယ်’ ဟု ဆိုသဖြင့် စာရေးသူလည်း ဦးတင်မောင် ခေါ်ဆောင်
ရာသို့ လိုက်ပါသွားရပြန်လေသည်။

သူတို့နိုင်ငံ၌ ဈေး ဟူ၍ မည်မည်ရရ မရှိ။ လမ်းတစ်လျှောက်လုံး
တွင် အောက်ထပ်ခန်းများမှာ အိမ်ဆိုင်တန်းတွေ ဖြစ်နေ၏။ သို့ရာတွင်
အမဲသားဆိုင်၊ ငါးဆိုင်၊ ဟင်းရွက်ဆိုင်၊ ကုန်စုံဆိုင်တွေသာမက အဝတ်
အစားဆိုင်၊ သိုးမွေးချည်ဆိုင်၊ ဦးထုပ်ဆိုင်၊ သံဆိုင်၊ လက်သမား၊ ပန်းရန်
သမားဆိုင် စသည်ဖြင့် ဆိုင်မျိုးစုံ တန်းနေသည့်ပြင် ဗျစ်ဆိုင်၊ ပုလင်းလိုက်
ရောင်းသော အရက်ဆိုင်မှ အစ သုဘရာဇာ ရုံးခန်းများပင် ရှိလေရာ၊
စာရေးသူတို့ နိုင်ငံနှင့် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ကွာခြားနေချက်ကို တွေ့ရပြန်လေ
သည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း ပြင်သစ် စစ်ဘုရင် နပိုလီယန်က အင်္ဂလိပ်
လူမျိုးတို့အား ‘အင်္ဂလိပ် လူမျိုးဟာ ဈေးသည် လူမျိုးပါကွာ’ ဟု မှတ်မှတ်
ရရ စကားတင်း ဆိုခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဦးတင်မောင်နှင့် ဈေးလျှောက်ဝယ်ကြ၏။ အသားဆိုင်ကို စ၍

ဝင်ကြသည်။ ဦးတင်မောင်က ကုန်ထုတ်စာအုပ် ပေး၍ အမဲသား ဝယ်၏။
 အမဲသား တစ်ဆယ်သားလောက် ရမည် ထင်ပါသည်။ စာအုပ်ထဲက
 ကူပွန် လက်မှတ်ကလေးကို ဆိုင်ရောင်းသူက ကတ်ကြေးနှင့် ညှပ်၍
 ယူထားလိုက်၏။ ငါးဆိုင်သို့ ဝင်ကြပြန်သည်။ ငါးဝယ်ရာတွင်မူကား
 ကူပွန်လက်မှတ် မပေးရချေ။ အလွတ် ဝယ်၍ရ၏။ စာရေးသူသည် အစား
 အသောက် ရှားပါးလှသော သူတို့နိုင်ငံ၏ သဘာဝကို လက်တွေ့မြင်ရစေ
 ပြုပြီ ဖြစ်လေသည်။

‘ဒီစာအုပ်ကလေးကို အဖုံး ဖုံးပေးစမ်းပါ’

စာရေးသူ၏ ဇနီးသည်က ကျောင်းသားသုံး ဗလာစာအုပ် ခပ်ဆန်ဆန် စာအုပ်တစ်အုပ်ကို စားပွဲပေါ်သို့ လာ၍ တင်လိုက်ရင်း ပြော၏။

‘ဘာစာအုပ်များလဲကွယ်’

‘ဆီလက်မှတ်လေ ...’

စာရေးသူသည် “ဆီလက်မှတ်” ဆိုသော စကားကို နားက အနည်းငယ် ဆန်းနေ၏။ ထို့ကြောင့် သူ လာ၍ပေးသော စာအုပ်ကို ကြည့်လိုက်သောအခါတွင် ကုန်ထုတ်စာအုပ် ဖြစ်၍နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ထိုစာအုပ်ထဲ၌ ဘယ်နေ့က ဆန် ဘယ်နှပြည်၊ ဆီ ဘယ်နှကျပ်သား ထုတ်ယူဝယ်သုံးသည် ဆိုသော စာရင်းများနှင့် လက်မှတ်များကို တွေ့ရ၏။ ထိုအခါတွင် စာရေးသူသည် သူတို့နိုင်ငံ၌ ရောက်စ အခါက သူတို့ဆီက “ဆီလက်မှတ်” အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်း၍ သတိရမိပါလေတော့သည်။

သူတို့နိုင်ငံသို့ စာရေးသူ ရောက်သွားစဉ်အခါမှာ စစ်ပြီးစခေတ် ဖြစ်လေရာ၊ အင်္ဂလန်၏ အခြေအနေမှာ အောင်မြင်စွာ ခွဲစိတ်ကုသပြီးစ လူမမာတစ်ဦးနှင့် တူနေသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ လူမမာ တစ်ယောက်သည် ဝမ်းတွင်းသက်တံ ပေါက်သည်ဟု ဆိုပါစို့၊ ထိုဝမ်းတွင်းသက်တံကို ဗိုက်ခွဲ ကုသရသောအခါ၌ ရောဂါ သက်သာသွားပြီး သေရမည့်ဘေးမှ ကင်းလွတ်သွား၏။ သို့သော် ခွဲစိတ်ကုသရသော ဒဏ်ကြောင့် နွမ်းနယ်ပန်းလျှ အိပ်ရာမှ ကောင်းကောင်း မထနိုင်သေးဘဲ ရှိသလို၊ အင်္ဂလန်သည်လည်း စာရေးသူ ရောက်ရှိ၍သွားသော အချိန်ကာလတွင် ခွဲစိတ်ကုသပြီးစ လူမမာကဲ့သို့ ဖြစ်၍ နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးကို အင်္ဂလိပ်တို့နှင့်တကွ မဟာမိတ်များက အောင်မြင်ခဲ့ကြသော်လည်း ခံသော ဥဿုန်နှင့် ထုသော ဥဿုန်တို့ နှစ်ဖက်စလုံး နာကြသလို ဂျာမနီ၊ အီတလီနှင့် ဂျပန်တို့ ဗုန်းဗုန်းလဲကာ စစ်ရှုံးပြီး အနာကြီး နာကြသည့်နည်းတူ အင်္ဂလန်၊ ပြင်သစ် စသော စစ်နိုင်သူ နိုင်ငံများသည်လည်း ပါးကိုက်နှင့် နားကိုက် ဆိုသလို စစ်ကို အနိုင်ရသည့် တိုင် အနာကြီးနာ၍ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြရပေသည်။ ဂျာမန်တို့၏ အခေါ်အားဖြင့် Blitz ခေါ် မြေလှန်ပုံးကြဲ စနစ်ကြောင့် အင်္ဂလန်သည် ဖွတ်ဖွတ်ကြေ၍ နေ၏။

ဤနေရာတွင် စာရေးသူ ရောက်သွားရသော စစ်ပြီးစခေတ် အင်္ဂလန်၌ မည်မျှ ထောင်းထောင်းကြေလျက် ရှိသည်ကို လက်လှမ်းမီရာ မှတ်စု အနည်းငယ်တို့ကို ကိုးကားကာ ဖော်ပြလိုပေသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဂျာမနီက ပိုလန်ကို ဝင်၍ တိုက်သည်။ စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလန်နှင့် ပြင်သစ်တို့က ဂျာမနီကို စစ်ကြေညာကြသည်။ အင်္ဂလန်၌ အသက် ၁၈ နှစ်မှ ၄၁ နှစ်အတွင်း ယောက်ျား မှန်သမျှ စစ်မှုမထမ်းမနေရတော့ပေ။ စက်တင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ရုရှားကလည်း ပိုလန်ကို ဝင်၍ တိုက်သည်။ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ရုရှားနှင့် ဂျာမနီတို့က ပိုလန်ကို နှစ်ခြမ်းခွဲ၍ ယူကြသည်။

သို့သော် စစ်ကား အရှိန်မရသေး။ စစ်ကြေညာကြပြီ ဖြစ်သော်လည်း နေရာယူနေကြဆဲ ဖြစ်၍ တိုက်ပွဲ များများစားစား မဖြစ်သေး။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် နွေဦးရာသီသို့ရောက်မှ ဂျာမနီက ဥရောပတွင် စစ်ဖိ၍ လာခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်တပ်များ ပြင်သစ်သို့ စစ်ကူသွားရာတွင် ဒန်းကတ် တိုက်ပွဲ၌ အကြီးအကျယ် ရှုံးနိမ့်ကာ ဆုတ်ခွာကြရသည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လတွင် ပြင်သစ်သည် ဂျာမနီကို စစ်အရှုံးပေးလိုက်ရလေသည်။ ဤအချိန်မှ စ၍ ဂျာမနီသည် အင်္ဂလန်ကို အကြီးအကျယ် ပုံးကြဲလေတော့သည်။ ထိုပုံးကြဲ တိုက်ပွဲကြီးမှာ ကြောက်စရာကောင်းလောက်အောင်ပင်ကြီးမားလှသည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လထဲ၌ လန်ဒန်ကို ဂျာမနီတို့က လက်ဦးဆုံး ပုံးကြဲသည်။ အင်္ဂလိပ် လေတပ်ကလည်း ဘာလင်ကို ပုံးစ၍ ကြသည်။ တစ်ဖန် ဂျာမနီက လန်ဒန်ကို ၂၆ ရက်နေ့၌ တစ်ညလုံး ပုံးကြဲသည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလ တစ်လတည်း၌ပင် ဂျာမန် ပုံးဒဏ်ကြောင့် အင်္ဂလိပ်များ ၆၉၆၈ ယောက် သေ၍၊ ၁၀၆၁၅ ဒဏ်ရာ

ရသည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် အောက်တိုဘာလ၌ ဂျာမန်တို့ ဗုံးကြဲသဖြင့် အင်္ဂလန်၌ ၆၃၁၃ ယောက် သေ၍၊ ၈၆၉၅ ဒဏ်ရာရသည်။ နိုဝင်ဘာလ ထဲ၌ ၅၀၀၄ ယောက် သေ၍၊ ၇၉၄၉ ဒဏ်ရာရသည်။ ဒီဇင်ဘာလထဲ၌ ၃၉၈၈ ယောက် သေ၍၊ ၆၂၄၇ ယောက် ဒဏ်ရာရသည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ၌ ၁၆၄၈ ယောက် သေ၍၊ ၂၈၆၄ ဒဏ်ရာရသည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ၌ ၈၅၉ ယောက် သေ၍၊ ၂၀၃၇ န်ရာရသည်။ မတ်လ၌ ၄၆၁၃ ယောက် သေ၍၊ ၁၀၅၃ ဒဏ်ရာရသည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဧပြီလထဲ၌ ၆၄၇၅ ယောက် သေ၍၊ ၅၀၂၃ ယောက် ဒဏ်ရာရသည်။ မေလထဲ၌ ဂျာမန် ဗုံးဒဏ်ကြောင့် အင်္ဂလန်တွင် ၅၆၁၂ ယောက် သေကျေ၍၊ ၆၆၆၉ ယောက် ဒဏ်ရာရသည်။

ဤစာရင်းများကို အခန့်သင့်သဖြင့် ဖော်ပြခြင်းမှာ အခြားကြောင့် မဟုတ်ပါ။ အထက်ပါ စာရင်းများသည် အင်္ဂလန်၊ အထူးသဖြင့် လန်ဒန်ကို သဲသဲမဲမဲကြီး မည်မျှအထိ ဂျာမနီက ဗုံးကြဲခဲ့သည် ဆိုသော အချက်ကို သက်သေထုလုပ်သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ဤမျှလောက် လူတွေ သေကျေကာ ဒဏ်ရာရအောင် ဗုံးကြဲပါလျှင် လန်ဒန်မြို့ကြီးသည် ဂျာမန်တို့၏ ဗုံးဒဏ်ကို အဘယ်မျှ ကြီးကျယ်စွာ ခံစားနေရပေမည်နည်းဟု တွေးတောချင်ယူနိုင်စေခြင်း အလို့ငှာ ဖြစ်ပါသည်။ လူတွေ သောက်သောက်လဲအောင် ထိုမျှလောက် သေကျေ ဒဏ်ရာရပါက လန်ဒန်မြို့ကြီး အဘယ်မျှလောက် စိမ့်ညက်ညက်ကြေ၍ နေပေမည်နည်း ဟူသော အချက်ကို စဉ်းစားကြည့်နိုင်စေရန် ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အထက်ပါ စာရင်းများမှာ စစ်ပြီးစခေတ် အင်္ဂလန် အစိုးရ ထုတ်ဝေသော စာအုပ်တစ်အုပ်မှ စာရင်းဇယား အမှန်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဤမျှ ထောင်းထောင်းညက်ညက်ကြေ၍ နေသော အင်္ဂလန်ကို ၊ ရေးသူ ရောက်သွားသော အချိန်တွင် စားရေး သောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆင်းရဲကျပ်တည်းမှုမှာကား ကြောက်မခန်းလိလိပင် ဖြစ်၍ နေသည်။ လူတစ်ကိုယ်စာအတွက် နွားနို့ တစ်နေ့လျှင် တစ်ပိုင့်လောက်သာ ရသည်။ ထောပတ်မှာကား ၁၄ ရက်စာအတွက် ခြောက်ကျပ် တစ်မတ်သာသာ ရသည်။ ဒိန်ခဲမှာလည်း ထို့အတူပင်။ အမဲသားမှာလည်း ၁၄ ရက်စာအတွက် အဝက်သားလောက်သာ ရ၏။ အရသာမရှိသော ပင်လယ်ငါးများကား ဝယ်ချင်တိုင်း ဝယ်၍ရ၏။ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ကလည်း ရှားပါး၍

ဈေးကြီးသည်။ တစ်ဖန် အဝတ်အစားဘက်က ကြည့်ပြန်လျှင်လည်း တစ်နှစ် အတွက် ဝတ်စုံ တစ်စုံသာ ချုပ်နိုင်၏။ တစ်နှစ်လုံး သုံးရန် လက်ကိုင်ပဝါ သုံးထည်သာ ပေး၏။ ဖိနပ်ကလည်း တစ်ရန်သာ ရသည်။ ခြေအိတ်နှစ်စုံ ရသည်။

ဤအချက်များကို ရေးသား ဖော်ပြနေခြင်းမှာ သူတို့နိုင်ငံ၌ စစ်ပြီး ခေတ်တွင် အဘယ်မျှ လူနေမှု ကျပ်တည်း ဆင်းရဲပင်ပန်းသည်ကို ဖော်ပြ လို၍ ဖြစ်ပေသည်။ ယခုလောလောဆယ်၌ စာရေးသူတို့ နိုင်ငံတွင် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း ပြောခဲ့ဖူးသော “ပုံးပေါလအော” မစားမသောက်ရတော့ဘဲ စည်းနှင့်ကမ်းနှင့် စားသောက်နေကြရသည်မှာ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော စာရင်းများနှင့် နှိုင်းစာပါလျှင် အများကြီး တော်သေးသည်ဟု အထင်အရှား တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် စာရေးသူ အင်္ဂလန်သို့ မရောက်ခင် တစ်နှစ်ခန့် စော၍ ဆာပက်သစ် လောရင့်၊ ဆာအက်တလီတို့နှင့် မြန်မာ့ လွတ်လပ်ရေးအတွက် အရေးဆိုရန် ရောက်၍သွားခဲ့ပေရာ၊ အင်္ဂလန်၏ စစ်ပြီးစ ခေတ်အခြေအနေကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ခဲ့ရသည် ဖြစ် သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်အရောက်၌ မြို့တော်ခန်းမ ဆင်ဝင်ပေါ်မှနေ၍ “ခင်ဗျားတို့တစ်တွေ ကျုံးပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်မှ တန်ကာကျမယ်” ဟု အစချီသော မိန့်ခွန်းများကို ပြန်လည် စဉ်းစားစရာ ဖြစ်ပေသည်။ မှန်ပေ သည်။ စာရေးသူ ရောက်၍သွားသော နိုင်ငံမှာကား-

“အင်ပါယာကြီး၏ လှည်းပုံတောင်း” ဟု အမည်တပ်ခြင်း ခံရ သည်နှင့် မလိုက်လျောအောင်ပင် ဆင်းရဲကျပ်တည်းသော မြို့ကြီး ဖြစ်၍ နေလေသည်။ သူတို့ အင်္ဂလိပ်တွေ ဤမျှ ဆင်းရဲကျပ်တည်းစွာ နေကြ ရခြင်းမှာ မရှိ၍ မြီးခြံရခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် စစ်အတွင်းက ပျက်စီးခဲ့လေသမျှတို့ကို ပြန်လည် ထူထောင်ရန် (ဝါ) ရင်းစားထိုးနိုင်စေ ရန် တမင်တကာပင် ခါးစည်း၍ခံကာ ပြန်လည် ထူထောင်ရေးအတွက် မြီးခြံနေကြခြင်းလည်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်များ၏အဖို့တွင် စာရေးသူ ရောက်၍သွားချိန်ကဆိုလျှင် အမြီးခြံရဆုံး အချိန်အပိုင်းသို့ ရောက်၍နေကြရပေသည်။

သူတို့ခံစားရမှုများ အကြိုက်ဆုံး ဖြစ်သော လက်ဖက်ရည်ကိုပင် နပ်စေ့ အောင် သောက်ရဖို့ တော်တော်ကလေး ခဲယဉ်းနေ၏။ ကော်ဖီမှုန့်ကလည်း

ဈေးကြီးလှသည်။ လက်ဖက်ခြောက်မှာ သီဟိုဠ်နှင့် အိန္ဒိယမှ တင်သွင်းရလေရာ ဆယ့်လေးရက်စာအတွက် ခြောက်ကျပ် တစ်မတ်သားခန့်သာ ရရှိနေ၏။ နောက်ဆုံး မတတ်သာသောအခါ၌ မြန်မာ ဆေးပြင်းလိပ်ခုံက အကျန်အကြွင်းဖြစ်သော ဆေးစာများကို ဆေးတံသောက်ဆေး လုပ်၍ ရောင်းသလို၊ လက်ဖက်ခြောက် ကုမ္ပဏီများက အကြွင်းအကျန် ဖြစ်သော လက်ဖက်ခြောက် အမှုန်အကြေအမွများကိုပင် လက်ဖက်ခြောက် အမှုန်အထုပ်များ ပြုလုပ်ကာ ရောင်းချ သောက်သုံးနေကြသည်ကို ကြုံတွေ့ရလေတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်တို့ အစစ အရာရာ၌ ချွေတာ၍ နေကြရသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ တစ်ခါက ခေတ်စားခဲ့ဖူးသော “ထမင်းကို ဝအောင်စားပါ။ ဆန်ကို မဖြုန်းနှင့် ....” ဟူသော ကြွေးကြော်သံနှင့် များစွာ မခြားနားလှပါပေ။ စာရေးသူ လန်ဒန်သို့ ရောက်စအချိန်က ပေါင်မုန့်ခြောက် တစ်လုံးကို အမှိုက်ပုံးထဲသို့ စွန့်ပစ်မိသော အိမ်ရှင်မတစ်ဦးအား ပုလိပ်ကလာ၍ သတိပေးခြင်း ခံရသည် ဟူသော သတင်းမျိုးကိုပင် ကြားသိခဲ့ရဖူးပေသည်။

သူတို့နိုင်ငံသို့ ရောက်သွားစအခါတွင် ရှေးဦးစွာ သတိထားမိသော ထူးဆန်းချက်မှာကား မြို့ကြီး၌ လူတွေ များသလောက် စကားသံ နည်းပါးခြင်း ဖြစ်လေသည်။ မီးရထား ဘူတာရုံတွင် လည်းကောင်း၊ ဘတ်စ်ကားမှတ်တိုင်များတွင် လည်းကောင်း လူတွေ ပြည့်ကျပ် ပြတ်သိပ်နေ၏။ ကြူတန်းစီရသည်မှာလည်း နေရာတကာတွင် ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း အသံဗလံများမှာ အလွန် ကြားရခဲပေသည်။ ယုတ်စွအဆုံး ပြောရမည်ဆိုပါလျှင် အရက်ဆိုင်၊ ဗျစ်ဆိုင်များ၌ပင် စကားပြောသံ များများ မကြားရချေ။ ခွက်လှည့်ကိုင်၍နေကြသူ အချင်းချင်းပင်လျှင် စကားပြောပါက တီးတိုး တီးတိုး သဖန်းပိုးတွေသာ လုပ်၍နေကြလေသည်။ စကားသံ ကျယ်ကျယ်ပြောသူတစ်ယောက် ဆိုလျှင် ဘေးက လူအားလုံး ခပ်ကြောင်ကြောင် မျက်လုံးများဖြင့် ဝိုင်း၍ ကြည့်တတ်ကြသည်။ ထိုသူများကို ပြန်၍ ကြည့်လိုက်ပါက မယောင်မလည်နှင့် မျက်လုံးများကို လွှဲဖယ်သွားတတ်ကြသည်။

ဤနေရာတွင် အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့၏ သတင်းစာဖတ် အလေ့နှင့် ပတ်သက်၍ အနည်းငယ် ရေးသားလိုသည်မှာကား သူတို့ဆီက သတင်းစာ

ဖတ်ခြင်းမှာ သတင်းဦး၊ သတင်းထူးကို ဖတ်ချင်၍ ဖတ်သူများလည်း ရှိပါ၏။ သို့သော် များသောအားဖြင့် လူတောထဲတွင် စကားပြောရန် ဝန်လေးတတ်သော သူတို့၏ ဉာဉ်အတိုင်း နှုတ်ပိတ်ရေငုံ လုပ်၍ နေနိုင်စေရန် သတင်းစာကို ဖတ်နေကြခြင်းက များသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ မီးရထား၊ ဓာတ်ရထား၊ မြေအောက်ရထား၊ ဘတ်စ်ကား စသဖြင့် ယာဉ်အမျိုးမျိုးပေါ်၌ စီးနင်းလိုက်ပါသွားနေကြသော သူတိုင်းလိုပင် သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ စာအုပ် ကိုယ်စီလိုလိုပင် ပါလာကြသည်။ နေရာ ထိုင်ခုံတွင် ထိုင်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သတင်းစာကိုသာ သဲသဲမဲမဲ ဖတ်တော့သည်။ သတင်းစာများတွင် စိတ်ဝင်စားသည်လည်း ရှိ၏။ သို့သော် စကားမပြောမိစေရန် စာဖတ်နေသည် ဟုသာ ဆိုရပေတော့မည်။

ဤနေရာ၌ သူတို့ဆီက သတင်းစာ ဖတ်နည်းကို အနည်းငယ် ရေးလိုပေသည်။ သူတို့ဆီက သတင်းစာများမှာ နံနက် ၆ နာရီလောက်က စပြီး သုံးနာရီခွဲ၊ တစ်ကြိမ် ဆိုသလို ပထမနှိပ်ခြင်း၊ ဒုတိယနှိပ်ခြင်း စသဖြင့် တစ်နေ့လျှင် သတင်းစာ တစ်မျိုးတည်းကပင် အကြောင်းရှိက ရှိသလို လေးငါးခြောက်ကြိမ် ပြောင်းလဲ ထုတ်ဝေနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့တည်း၌ ထွက်နေသော သတင်းစာသည်ပင်လျှင် တစ်ခါ ထွက်လာလျှင် မျက်နှာဖုံး သတင်းက တစ်မျိုးဖြစ်၍ နေတတ်ပေသည်။ နောက်ဆုံး သတင်း တစ်ခုပြီးတစ်ခု အရေးကြီးလျှင် ကြီးသလို မျက်နှာဖုံးသတင်း အဖြစ်ဖြင့် တင်ပြကြပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ ရယ်စရာပင် ကောင်းသည့် အဖြစ်မှာကား စာရေးသူသည် အလုပ်မှ အိမ်သို့အပြန်တွင် ဥမင်ရထား ဘူတာသို့ ရောက်ခဲ့သည်၌ ရထားပေါ်တွင် ဖတ်ရန် သတင်းစာတစ်စောင် ဝယ်ခဲ့၏။ သတင်းစာ မျက်နှာဖုံး၌ ကျောက်မီးသွေးတွင်း တစ်တွင်း မြေအိကာ ပြိုကျသောကြောင့် ကျောက်မီးသွေးတွင်း တူးသည့် အလုပ်သမားများ ပိတ်မိနေကြောင်း၊ ကယ်ဆယ်ရန် ကြိုးစားနေကြောင်း စသော သတင်း ပါလာ၏။ ထိုသတင်းစာကို ဖတ်၍ ရထားစီးကာ အိမ်သို့ ပြန်လာခဲ့သည်တွင် ခရီးဆုံး၍ ဘူတာမှ ထွက်ခဲ့သောအခါ၌ ဘူတာရုံဝတွင် သတင်းစာ အသစ်က ထွက်နှင့်နေပြီး၊ ပြိုကျသော ကျောက်မီးသွေးတွင်းထဲမှ ပိတ်မိနေသော အလုပ်သမား မည်မျှကို ကယ်ဆယ်နိုင်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း သတင်းစာ ရောင်းသူက အော်ဟစ် ရောင်းချနေသည်ကို တွေ့နေရလေတော့သည်။ ဤတွင် သတင်းစာ တစ်စောင် ထပ်၍ ဝယ်ရပြန်တော့သည်။

ဘောလုံးပွဲ သတင်းများတွင်လည်း ထိုအတူပင် ဖြစ်သည်။ ဘောလုံးပွဲ တစ်ခုကို သွားကြည့်ပြီး ကစားပြိုင်ဝင်းထဲမှ ထွက်လာပြီ ဆိုလျှင်ပင် လောလောဆယ် ကြည့်ခဲ့ပြီးသော ဘောလုံးပွဲ၏ အကြောင်း သတင်းက သတင်းစာတွင် ထွက်၍ နေလေတော့သည်။ ဤမျှအထိ သူတို့ဆီတွင် သတင်းစာများက သတင်းပေး လျင်မြန်လှပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း သူတို့ဆီ၌ သတင်းစာနှင့်မျက်နှာ မပြတ်အောင် ရှိနေသည်ဟု ဆိုရမလို ဖြစ်နေလေသည်။

သို့သော် သူတို့ဆီက သတင်းစာဖတ်သော အလေ့မှာ သတင်းထူး၊ သတင်းဦးများကိုချည်း သိလိုစိတ်နှင့် ဖတ်သူတွေ များသလောက် အခြား သော စိတ်ကြိုက် အမျိုးမျိုးကြောင့် ဖတ်သူတွေကလည်း ရှိသေး၏။ ဥပမာအားဖြင့် မိန်းကလေး တစ်ယောက်သည် ညနေ သတင်းစာတစ်စောင် ဝယ်ဖတ်သည် ဆိုပါစို့၊ ထိုမိန်းကလေးသည် မျက်နှာဖုံးသတင်းကို ဖတ်ဖို့ စိတ်ကူးသည်ထက် ဖက်ရှင်သတင်းကိုသာ လက်ဦးဆုံး ဖတ်၏။ အချို့ မိန်းကလေးများကမူ နေ့စဉ် သတင်းစာများမှပင် ပါတတ်သော ဝတ္ထုတို ကလေးကိုချည်း ရွေး၍ ဖတ်၏။ အချို့ကမူ အချုပ်အလုပ် ပန်းထိုး ဇာထိုး အခန်းကို ရွေးဖတ်သည်။ အချို့ ယောက်ျားကြီးများကမူ သတင်းစာတိုင်း လိုလို၌ ပါလေ့ရှိသော ကွက်ဖြည့်ပဟေဠိကို ဖြေဆိုရန်သာ ဖတ်ကြ၏။ မီးရထားဖြင့် အိမ်ပြန်ခရီးတွင် ထိုပဟေဠိကို ဖြေဆိုရင်း အချိန်ဖြုန်းကာ သူ ဆင်းရမည့် ဘူတာသို့ ရောက်သောအခါမှ သတင်းစာကို ထိုင်ခုံပေါ်၌ ထားပစ်ခဲ့တော့သည်။ အချို့ကမူ သတင်းစာတွင် သူ ကြိုက်ရာကို ရွေး ဖတ်ပြီးနောက် သတင်းစာ တစ်စောင်လုံးကိုပင် အမှိုက်ပုံးထဲသို့ ထည့်ပစ် ခဲ့ကြတော့၏။ သူတို့ဆီက သတင်းစာများမှာ များသောအားဖြင့် မြန်မာငွေ ဆယ်ပြားခန့်သာ ပေးရလေရာ၊ သတင်းစာကို သတင်းအတွက် ဖတ်သည် ထက် ပျော်တော်ဆက် သဘောမျိုးက ပို၍ များနေလေသည်။ သူတို့ဆီက လူကြိုက်များ သတင်းစာများမှာ ကလေး၊ အလှမယ်နှင့် တိရစ္ဆာန်၏ အကြောင်းများပေါ်၌ အားထားပြုလျက် ရှိနေသည်ကိုလည်း ကြိမ်ဖန် များစွာ တွေ့ရဖူး၏။ ထိုလူကြိုက်များ သတင်းစာများ၏ ဝါဒလမ်းစဉ် မှာကား ဘီသုံးလုံး လမ်းစဉ်ဟုလည်း ခေါ်ကြပေသည်။ ထို ဘီသုံးလုံး လမ်းစဉ်မှာ Babies, Beauties နှင့် Beasts ဟူသော ကလေးသတင်း၊ အလှမယ်သတင်းနှင့် တိရစ္ဆာန် သတင်းများကို အခြေပြုလေသည်။

သတင်းစာကြီးများ၏ အခြေခံ ဒေါက်သုံးချောင်းမှာကား IEE ပေါ်လစီ ခေါ် လမ်းစဉ်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုသတင်းစာကြီးများကမူ သတင်းဦးပေးခြင်း၊ ပညာပေးခြင်းနှင့် အပျော်တမ်း ဖတ်ရန် ဆောင်းပါးများ ထည့်သွင်းခြင်း ပင် ဖြစ်လေသည်။ တည့်မှန် လေးနက်သော ခေါင်းကြီးပိုင်းများနှင့် သတင်းနှင့် မှတ်ချက်များ၊ ဆောင်းပါးများကိုကား နံနက်ထုတ် သတင်းစာ ကြီးများတွင်သာ တွေ့ရတတ်လေသည်။ လူကြိုက်များ သတင်းစာများ တွင်မူ တစ်ကြိမ်ထုတ်နှင့် နောက်တစ်ကြိမ်ထုတ်မှာပင် ခေါင်းကြီးပိုင်းချင်း မတူကြ။ သတင်းထူးလာသည်နှင့်အမျှ ခေါင်းကြီးပိုင်းပါ ပြောင်းလဲသွား တတ်ကြလေသည်။

ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများမှာမူကား များသောအားဖြင့် အိမ်ရှင်မများကို ရည်စူးကြသည်သာ များ၏။ အချုပ်အလုပ်၊ အချက်အပြုတ်မှ အစ ဖဲ ကစားနည်းအထိ အမျိုးသမီးကြိုက် ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုတွေသာ များကြ လေသည်။ ထိုအမျိုးသမီးများသည်လည်း ဂျာနယ် တစ်စောင်ကို ခြောက်ပဲနိ ပေးဝယ်ပြီးလျှင် သူကြိုက်သော ကဏ္ဍကလေးကိုသာ ကွက်၍ ဖတ်ပြီး ကျန်အပိုင်းများကို စိတ်ဝင်စားခြင်း မရှိတတ်ချေ။ အချို့က ဇာထိုး၊ ပန်းချုပ် ကဏ္ဍကိုချည်း ကွက်ဖတ်၏။ အချို့က ချက်နည်း ပြုတ်နည်း ကဏ္ဍကို ဖတ်သည်။ အချို့က ဝတ္ထုတိုနှင့် ဆောင်းပါးလောက်သာ ဖတ်သည်။ ပြီးလျှင် ထိုဂျာနယ်ကို ရထားတွဲပေါ်၌ ထားပစ်ခဲ့လေတော့သည်။

နောက်တစ်ချက် ခပ်ဆန်းဆန်း တွေ့ရသည်မှာကား သူတို့ဆီက ဝတ္ထုဖတ်နည်းပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခု စစ်ပြီးခေတ်၌ ရောင်းချ နေသော အင်္ဂလိပ် ဝတ္ထုများကို ကြည့်ပါက ကြိုးနှင့် ချုပ်လုပ်ထားခြင်း မဟုတ်ဘဲ အနောင့်ကို ကော်ကပ်၍ အဖုံးတပ်ကာ ချုပ်ထားသည်ကို တွေ့ရ ပေလိမ့်မည်။

သူတို့ဆီ၌ စာအုပ်ဈေးမှာ အတော်ကလေး ပေါလေရာ မိန်းကလေး တစ်ယောက်သည် ဝတ္ထုစာအုပ် တစ်အုပ်ကို ဖတ်ပြီ ဆိုပါစို့၊ ထိုမိန်းကလေး သည် ဝတ္ထုစာအုပ်ကို စာအုပ်အတိုင်း ယူမလာ၊ ရှေ့ဆုံးက စာတစ်ဖောင်စာ ၁၆ မျက်နှာလောက်သာ ဆုတ်၍ ယူလာသည်။ အလုပ်သွားနေစဉ် လမ်း ခရီး၌ ထိုဆယ့်ခြောက်မျက်နှာကို ဖတ်ပြီး ခရီးအဆုံးတွင် အမှိုက်ပုံးထဲသို့ ထည့်ပစ်ခဲ့လေသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် နောက်တစ်ဖောင်စာကို ဆုတ်ယူ လာကာ ဖတ်ပြန်သည်။ သို့နှင့် စာအုပ်လည်းကုန်၊ ဝတ္ထုလည်း ဖတ်ပြီး

ဖြစ်သွားရသည်။ သူတို့ဆီတွင် စာအုပ် တစ်မျိုးတည်းကိုပင် စက္ကူအဖုံး ချုပ်နည်း အမျိုးမျိုး အစားစားနှင့် ဈေးနှုန်းအမျိုးမျိုး ထား၍ ရောင်းကြ လေရာ၊ စာအုပ်စင်၌ ထား၍ စုရမည့် စာအုပ်မျိုး မဟုတ်ပါက အပေါ်ပေး ထုတ်ဝေသော စာအုပ်မျိုးကို ဝယ်ယူကာ ပေါ့ပေါ့ပင်ဖတ်၍ ပေါ့ပေါ့ပင် စွန့်ပစ်တတ်ကြလေသည်။ လန်ဒန် စာဖတ်ပရိသတ်သည် စာအုပ်ကောင်း များကို မလေးစား၍ကား မဟုတ်၊ သို့သော် သူတို့၏ အယူအဆ၌ စာပေါ့ နှင့် စာလေးကို တော်တော်ပင် ခွဲခွဲခြားခြား ဖတ်တတ်သော ဉာဉ်ရှိကြ သည်။ သူတို့ဆီတွင်ကား လူမှန်း သိတတ်၍ စာလုံးပေါင်း ဖတ်တတ် သော အရွယ်ကပင် စာအုပ်နှင့် ပွန်းတီးလာကြသူများ ဖြစ်လေရာ၊ စာအုပ် အမျိုးအစားကလည်း များလှသည် ဖြစ်သောကြောင့် တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်းအားဖြင့် စာဖတ်ဝါသနာ စွဲ၍နေကြပေသည်။

ထို့ထက် ဆန်းသည့် အချက်တစ်ချက်မှာကား သူတို့ဆီတွင် စာဖတ် မြန်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ၏ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုများတွင် တစ်ခါ တစ်ခါ၌ ထည့်သွင်း ရေးသားလေ့ရှိသော မိတ်ဆွေ အမျိုးသမီးကလေး များသည် အံ့ဩစရာ ကောင်းလောက်အောင် စာဖတ်မြန်သူများ ဖြစ်ကြ လေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စာရေးသူ ကိုယ်တိုင် သုံးလေးရက် ဖတ်ယူ ရသော စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ထိုမိန်းကလေးများသည် သုံးလေးနာရီနှင့် ဖတ်ပစ်လိုက်နိုင်ကြလေသည်။ ကျော်ကာ လွှားကာ ဖတ်ခြင်း မဟုတ်၊ လုံးစေ့ပတ်စေ့ ဖတ်ကြပေသည်။ သို့သော် အချို့ကလေးမများ စာဖတ်မြန်ပုံမှာ အံ့ဩဖွယ်ရာ ကောင်းလှသည်။ သို့သော် တစ်ခုကား ရှိလေသည်။ စာရေး သူ၏ အဖို့ရာ၌ သူတို့၏ အင်္ဂလိပ်စာမှာ ဘာသာခြားစာပေ ဖြစ်နေ၏။ အကယ်၍သာ ထိုမိန်းကလေးများ မြန်မာစာ တတ်ပါက စာရေးသူတို့၏ နှစ်ကျပ်တန် မဂ္ဂဇင်းတစ်အုပ်ကို နေ့စဉ်မှန်မှန် ဖတ်လျှင်သော်မှ သီတင်း တစ်ပတ်ခန့်တော့ ဖတ်ယူရလိမ့်မည် ထင်ပေသည်။

တစ်ဖန် ထူးခြားချက်တစ်ရပ် တွေ့ရပြန်သေးသည်။ သူတို့ဆီက စာဖတ်သူများမှာ တွေ့ရာ စာအုပ်ကို ကောက်ခါငင်ခါ ဖတ်သည်ထက် ဘာသာရပ်အလိုက်၊ စာရေးဆရာအလိုက် တစူးစား သီးခြား၍ ဖတ်လေ့ ရှိတတ်ကြခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ တွေ့ဖူးသော အမျိုးသမီး တစ်ဦးသည် စုံထောက် ဝတ္ထုသမား ဖြစ်၏။ သူသည် စုံထောက်ဝတ္ထု များကို စာရေးဆရာအလိုက် စာအုပ် စုံအောင် ဖတ်သူ ဖြစ်သည်။ လွယ်လွယ်

ဥပမာ ပေးရပါလျှင် စုံထောက် မောင်စံရှား ဆိုလျှင် ရှိရှိသမျှ ဝတ္ထုတွေကို မရကုတ်ကတ် လိုက်ရှာ၍ ဖတ်သည်။

မရကုတ်ကတ်ဟု ဆိုရသော်လည်း သူတို့ဆီတွင်ကား စာကြည့်တိုက် တွေရော စာအုပ်ဆိုင်တွေပါ ပေါများလှပေရာ၊ စာရေးဆရာ တစ်ယောက်၏ စာအုပ်အားလုံးကို ထွက်လာသမျှ ဖတ်ရဖို့ လွယ်ကူလေသည်။ နောက် တစ်ယောက်က ဆိုလျှင် “မှော်ဆရာမှတ်တမ်း” လို့ ကြောက်စရာ ဝတ္ထု ကိုချည်း ရွေးဖတ်၏။ နောက်တစ်ယောက်က ရှိတ်စပီးယား ပြဇာတ်တွေ ချည်း ဖတ်၏။ ဤကဲ့သို့ စာပေါ့ကလေးများကို ဖတ်သူတွေ ရှိသလောက် ပလေတို နိဒါန်းလို၊ ဘားနတ်ရှော၏ နိဒါန်းလို စာလေးကြီးများကို ရွေး၍ ဖတ်သော အမျိုးသမီး ကလေးများကိုလည်း တွေ့ဖူးလေသည်။ တစ်ခု သေချာသည်မှာကား သူတို့ဆီက စာဖတ်ခြင်းသည် အပျော်ဖတ်ခြင်း၊ အချိန်ကုန်အောင် ဖတ်ခြင်းထက် တစ်စုံတစ်ခုကို ရအောင် ရှာဖွေလိုသော ဆန္ဒနှင့် ဖတ်ခြင်းက များပြားကြလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် သက်ဆိုင်ရာ သီးခြား ဘာသာရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ထောင့်စေ့အောင် စာဖတ်ဖူးသူ များပြား၍နေခြင်း ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူ၏ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို တစေတစောင်းအားဖြင့် ရေးသားခဲ့ရာ၌ သီးခြား ရေးကွက်တစ်ကွက် အနေဖြင့် ရေးသားရန် လိုသည် မှာကား ဂျပန်ခေတ်အတွင်းက အကြောင်းအရာ အချို့ပင် ဖြစ်လေသည်။ ဂျပန်ခေတ်ကို ဖြတ်သန်း ကျော်လွှား၍ လာခဲ့ကြသော သူတိုင်းပင်လျှင် ကြုံရခဲ့လှသော စစ်မြေပြင် စစ်တလင်း အတွေ့အကြုံများ၊ စစ်ခေတ် အတွေ့အကြုံများ၊ စစ်၏ အနိဋ္ဌာရုံများကို ရင်ဆိုင်ကာ ကိုယ်တွေ့အဖြစ် ကြုံခဲ့ရပေသည်။ စစ်ခေတ် ဆိုသည်ကား နောက်ကြောင်းကို ပြန်၍မျှော်ကာ တွေးလိုက်ပါလျှင် ကြက်သီးထလောက်အောင် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာလည်း ကောင်း၏။ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရာများကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ရယ်စရာ ကောင်းလှသော အဖြစ်အပျက်များကိုလည်း ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ မမျှော်လင့်သော ဘဝ အတွေ့အချိုးများလည်း ရှိ၍နေခဲ့သည်။ ဤတစ်ပတ်အတွက် စာရေးသူ၏ ကိုယ်တွေ့များကို ရေးသား ဖော်ပြရာတွင် စာရေးသူ လှေသူကြီး လုပ်ခဲ့ဖူးစဉ်က အကြောင်းများကို အတန်ငယ်မျှ ရေးသားချင်ပေသည်။

ဂျပန်ခေတ်က စာရေးသူ လှေသူကြီး ဖြစ်ခဲ့ရဖူးခြင်း၏ အကြောင်း ရင်းမှာကား “ဘုရားနာခေါင်းပျားစွဲ၊ ကုလားခေါင်းဓားဝဲ၊ စပါတစ်တောင်း ငါးပဲ” ဆိုသော စကားကြောင့် ဖြစ်ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည် ထင်၏။ အကြောင်းမှာမူကား စစ်ဖြစ်နေရစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆန်စပါးကို နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့ရောင်းချခြင်း မပြုနိုင်ခြင်းကပင် စာရေးသူအား လှေသူကြီး ဘဝသို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ဖူးသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

အချိန်မှာ ၁၉၄၃ ခုနှစ်လောက်က ဖြစ်ပေသည်။ ထိုစဉ်က စာရေးသူမှာ ယောင်ချာချာနှင့် အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်၍ နေလေသည်။ ထိုအခါတွင်

ယောက္ခမ မိဘများထံ၌ တောက်တိုမည်ရ တာဝန်များကို ထမ်းဆောင် နေရခိုက် ဖြစ်၏။ မိဘများမှာ ဈေးပိုင်ရှင်များ ဖြစ်ကြလေရာ စာရေးသူ သည် ဈေးကောက် ထွက်၍ ကောက်သည်။ ညနေပိုင်းသို့ ရောက်လျှင်မူ ရွာလယ်က ချောင်းထဲသို့ ရေစည်လှည်းနှင့် ကိုယ်တိုင်ဆင်းကာ ရေစည် တိုက်သည်။ နယ်၏စရိုက်အလျောက် ပျော်စရာကောင်းသယောင်လောင် ပင် ဖြစ်၍နေလေသည်။ သို့သော် စာရေးသူ၏ ယောက္ခမ မိဘများတွင် စပါးများ စည့်ကြီးနှစ်လုံးနှင့် အပြည့်ရှိ၍နေ၏။ စပါးဈေးကလည်း အဆ မတန် ကျဆင်းနေ၏။ ယင်းသည့် အချိန်မှာပင် အထက်မြန်မာပြည် ဆန် စပါး မထွက်သော အရပ်ဒေသများ၌ ဆန်များ ပြတ်လပ်ကာ ဆန်ဈေး ကောင်း၍ နေပေသည်။ ထို့ကြောင့် မိဘများက ကိုယ်ပိုင်စည်များ၌ ရှိ၍ နေသော ကိုယ်ပိုင် စပါးများကို ဆန်ခွဲကာ ကိုယ်ပိုင် လှေတစ်စင်းဖြင့် အထက်အညာသို့ သွား၍ ရောင်းရန် စီစဉ်ပေးလေသည်။

စင်စစ်တွင်မူကား စာရေးသူသည် “မန်းမနီး ရေဝေး” ဆိုသော စကားနှင့် ကိုက်ညီ၍နေသော သူတစ်ယောက်သာ ဖြစ်လေသည်။ စာရေး သူသည် မြေလတ်တွင် ဖွား၍ မန္တလေးသို့ ထိုစဉ်က တစ်ခါတစ်ခေါက်မျှ ရောက်ဖူးခဲ့သည် မဟုတ်ချေ။ ယောက္ခမ မိဘများက အထက်ပါ အစီအစဉ် အတိုင်း ကိုယ်ပိုင် စပါးများကို ဆန်ခွဲကာ အထက်အညာသို့ သွား၍ ရောင်းရန် စီစဉ်ပေးကြသောအခါ၌ စာရေးသူသည် စိတ်လည်း မပါ၊ အရောင်းအဝယ်ကိုလည်း နားမလည်ပေ။ သို့သော် လူကြီးမိဘများ၏ စကားကို နားထောင်ရသောအားဖြင့် အခြောက်တိုက် လှေသူကြီး ဖြစ်လာ ရလေသည်။

လှေသူကြီး ဖြစ်လာရသော်လည်း လှေပေါ်တွင် ထိုင်၍ လိုက်ကာ အိပ်လိုက်၊ စားလိုက် အနေမှလွဲ၍ ဘာမျှ ထူးခြားလှသည်ကား မဟုတ်။ လှေ၏ အသွားအလာကို ကိုရာမြ ဆိုသူ တက်မကိုင်းနှင့် သူ၏ လှေသား အဖွဲ့တို့က ဦးစီးလျက်၊ ရောင်းရေးဝယ် တာဝန်ကိုမူကား စာရေးသူ၏ ယောက်ဖအကြီး ဖြစ်သူက ဦးစီး၏။ စာရေးသူမှာ ယခုထက်တိုင် ဝဋ် မကင်းနိုင်သေးသော “အတိုင်ပင်ခံ” ဘဝမျိုးနှင့်သာ လိုက်ပါသွားရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ စာရေးသူ၏ ဘဝ၌ ဧရာဝတီ မြစ်ကြောင်း တစ်လျှောက်တွင် မြန်မာတို့ ရွက်လှေဖြင့် သွားလာကာ ကုန်ကူးသန်း

ရောင်းဝယ်ကြသော ရှေးခေတ် စနစ်အချို့တွင် ရွက်လှေဖြင့် ခရီးသွားနေခြင်း၏ အချက်အလက် အချို့ကို တစေတစောင်း နားလည်ခွင့် ရခဲ့ပေရာ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်မှာကဲ့သို့ စာရေးခြင်း အတတ်ပညာ တစ်ခုတည်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း နေရသော အခါမျိုး၌ အညာဆန်လှေများ အကြောင်းကို ခရေစေတွင်းကျ ရေးသားရန် အရေးကြီး၍လာသော ဤအခါမျိုးတွင်၊ စာရေးသူသည် ထိုစဉ်က ရရှိခဲ့သော ဗဟုသုတများကြောင့် အတော်အတန် မှန်ကန်အောင် ရေးသားနိုင်သော အမြတ်ကို ရခဲ့ပေသည်။

လှေ ဆို၍ ကူးတို့လှေလောက်ကိုသာ စီးဖူးခဲ့သော စာရေးသူ၏ အဖို့၌ အညာဆန်လှေကြီးကို စီးရတော့မည်ဟု ဆိုသောအခါတွင် ထူးထူးဆန်းဆန်း ဖြစ်၍နေရပေသည်။ အညာဆန်လှေကြီးများကို အဝေးက မြင်ဖူးခဲ့၏။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ ဧရာဝတီမြစ်ထဲတွင် ရေလယ်ကြောက ရွက်တိုက် ဆန်တက်သွားသည်ကို မြင်ဖူး၏။ ထိုမှအပ ယင်းလှေကြီးမျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ဗဟုသုတ နကန်းတစ်လုံးမျှ မရှိခဲ့စဖူးချေ။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ အရေးကြီးလျှင် သက်လုံကောင်းရတော့သည် ဖြစ်သောကြောင့် ဘီအယ်(လ)ခေါ် ဝတ်လုံစာမေးပွဲ အောင်မြင်ကြောင်းကို သတင်းကြားရပြီးနောက် မကြာမီပင် စာရေးသူသည် လှေသူကြီးဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ရချေသည်။ “ဝိန္ဒူပင် ထောင်ကာမှ ခေါင်းပြောင်ရချည့်လေး” ဟူသော စကားပုံလို “ရွှေဂျပန်” အလာကျကာမှ လှေအညာဆန်၍ နေရခြင်း ဖြစ်၏။

လှေပေါ်သို့သာ ရောက်၍ လာခဲ့သည်။ လှေ၏ အကြောင်းကိုကား နကန်းတစ်လုံးမျှ မသိခဲ့။ လှေဝေါဟာရ ဆို၍လည်း ဦးနှင့် ပဲ့လောက်ကိုသာ သိ၏။ ထိုမျှ လှေနှင့်ဆိုင်ရာ ဗဟုသုတ ခေါင်းပါးသူတစ်ဦး လှေသူကြီး ဖြစ်လာခြင်းမှာကား ရယ်စရာလည်း ကောင်း၏။ ခွလည်း အတော်ကျ၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ “ကမ္မဗလ” ဟုသာ ဆိုရမည် ဖြစ်လေသည်။

သို့ရာတွင် တော်သေးသည်မှာကား လှေတက်မကိုင် ပဲ့နင်းကြီး ဦးရာမြဲမှာ ယခင် ခေတ်ဟောင်းက ဧရာဝတီ မြစ်ကြောင်းတွင် အခေါက်ပေါင်း များစွာပင် မြန်မာရွက်လှေကြီးများနှင့် စုန်ဆန်သွားလာဖူးသူ ဖြစ်လေရာ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် စိတ်ချစရာ ဖြစ်၍နေလေသည်။

စိတ်ချရသည့်တိုင်အောင် ပို၍ စိတ်ချရစေခြင်းငှာ စာရေးသူတို့၏ လှေ၌ “ဘောဝါး” ခေါ် ဝါးဘိုးလုံးကြီး နှစ်လုံးတို့ကို လှေနံဘေး တစ်ဖက် တစ်ချက်မှ တွဲ၍ လှေကို ရေပေါ်၌ ပို၍ ပေါ်နေစေအောင်နှင့် ချိန်သား

ကိုက်ညီစေရန် တွဲ၍ထား၏။ လှေကြီးပေါ်တွင် ဆန်တင်းပေါင်း ကိုးရာ ခန့် (ဆန်အိတ် သုံးရာခန့်) တင်၍ထားလေရာ၊ လှေကြီးမှာ “မ” ကျ၍ နေလေသည်။ “မ” ကျသည် ဆိုသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ်မှာကား ဘေးကင်း ရန်ကင်း သွားလာနိုင်သော အခြေအနေသို့ အစွမ်းကုန် ရောက်နေပြီ ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်လေသည်။ “မ” ဆိုသည်မှာကား လှေဦးမှ လှေပဲ့ အထိ နံဘောင်တွင် ပတ်၍ ရိုက်ထားသော သစ်သားခါးပတ်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုခါးပတ် ရှေ့နှင့် ထိသည့်အထိ ကုန်တင်ပါက “ဝန်ကုန်တင်သည်” ဟု ဆို၏။ ဤအထိသာလျှင် လှေသည် မိုးထဲလေထဲ လှိုင်းထဲ၌ ဘေးရန် ကင်း၏။ ထို့ထက်ပို၍ တင်ပါက အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

စာရေးသူက “မ” ကျအောင် ဝန်တင်ထားသော လှေကြီးကို ကြည့်ကာ စိတ်မသက်မသာ ဖြစ်၍ နေမိ၏။ ထိုအခါ တက်မကိုင် ဦးရာမြက ထူးဆန်းသော စကားကို ဆို၏။ ‘လှေ ဆိုတာ မကျအောင် တင်မှ ငြိမ်တယ်ဗျ။ ရွက်တိုက်ရာမှာလည်း အရှိန်ကောင်းတယ်’ ဟု ပြော၏။ စာရေးသူကမူ ဝန်ကုန်တင်ထားလျှင် အိုးဒယ်နစ် နစ်သွားမှာကို စိုးရိမ်နေမိလေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ လှေပေါ်သို့ ရောက်မှဖြင့် လှေနှင့် လိုက်ရတော့မည်သာ ဖြစ်လေသည်။

ရေးရန်တစ်ခု ကျန်သေး၏။ လူကြီးမိဘများက စာရေးသူနှင့် စာရေးသူ၏ ယောက်ဖတို့အတွက် ရေနံဆီ သံပုံးကြီး နှစ်လုံးကို လေလုံ ဂဟေဆော်ကာ ဘေးမှ အုန်းဆံကြိုးများကို ခက်၍ ပေးလိုက်သေး၏။ ယင်းသည့် ပစ္စည်းတို့မှာကား အကယ်၍ ဆယ်ရေး တစ်ရေး ကိုးရေး တစ်ရာ၊ အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါသော် စာရေးသူတို့အတွက် အသက်ကယ် “ဗော” များသဖွယ် အသုံးပြုရန် ဖြစ်လေသည်။ လှေသားများအတွက် မူကား အကယ်၍ အရေးကြုံလာပါလျှင် လှေနံ၌ ဆွဲ၍ထားသော ဘော့ဝါး အတိုများကို ကြိုးကို ဓားနှင့် ခုတ်ဖြတ်ပြီး ဖက်တွယ်၍ အသက်ဘေး မရောက်အောင် ကြိုးစားကြရမည် ဖြစ်လေသည်။ ထိုစဉ်ခေတ်က မော်တော်ကား အင်းနားကြလေလုံးများကလည်း အလွန်တရာ ရှားပါးနေချိန် ဖြစ်လေသည်။

‘မကြောက်ပါနဲ့ဗျ၊ ရေနံဆီသံပုံး တစ်လုံး ရရင် လူနှစ်ယောက် အေးအေးကလေး ခိုနိုင်ပါတယ်’

ဦးရာမြက အားပေးစကား ပြော၏။ စာရေးသူကမူ လေလုံပိတ်၍

ဂဟေဆော်ထားသော ထိုသံပုံးသည် လှိုင်းထဲ လေထဲ၌ လူနှစ်ယောက်၏ အလေးချိန်ဒဏ်ကို ထမ်းနိုင်ပါမည်လားဟု သံသယ ဖြစ်နေမိသည်သာ ဖြစ်လေသည်။ လူ၏ ကိုယ်ခန္ဓာသည် ရေထဲသို့ ရောက်သောအခါ၌ လေ ထဲမှာထက် ဆယ်ပုံလျှင် ကိုးပုံခန့် ပေါ့၍သွားကြောင်းကို နားမလည်နိုင်။ နားမလည်၍သာ မလည်ရသည်။ စာရေးသူမှာ ရူပဗေဒ ဘာသာရပ်ကို သင်ဖူးခဲ့သူ ဖြစ်နေပေသည်။ ရူပဗေဒ ပညာ၌ ပစ္စည်းတစ်ခုကို ရေထဲ၌ ချလိုက်သော် ထိုပစ္စည်း၏ အလေးချိန်သည် ဆယ်ပုံ ကိုးပုံ ပေါ့၍သွားသည် ဟု လက်တွေ့ပြထားလျက် ရှိနေ၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လှေပေါ်ကို ရောက် မှတော့ဖြင့် ကြောက်နေ၍ မဖြစ်တော့ချေ။

လှေ စ ၍ ထွက်ရန် ပြင်ဆင်ကြ၏။ ယုံသင့် မယုံသင့်ကား စာဖတ် သူ ကိုယ်တိုင် ချင့်ချိန်ရန်သာ ဖြစ်သည်။ လှေ၏ ထိပ်ဆံခေါ် ဦးတုံးထိန်း သည့် ကြိုးကို ကြက်ဆူး ဖြုတ်လိုက်ပြီးသည့်နောက် ဦးရာမြက လှေ၏ ဦးတုံးမှ “ရောင်” ကို ရှေ့နှင့် ပက်ပြီးလျှင် ‘ကဲဗျ ... ချောချောမောမော ဘေးမသီ ရန်မခဘဲ လိုရာခရီးကို ရောက်ပါစေဗျား’ စသဖြင့် ဆုတောင်း စကားကို ဆိုလေသည်။ လှေသားတစ်ယောက်ကလည်း အဆင်သင့် ပြင်၍ ထားသော ကန်တော့ပွဲဖြင့် “ဘိုးဘိုး” ဟု ခေါ်သော ရေငံပိုင် ဦးရှင်ကြီးကို ပ သ တင်မြှောက်ကာ ‘အမိုက်အမဲ ... ဗွေမယူပါနှင့်’ စသဖြင့် ဆုတောင်း ပြန်လေသည်။

‘ရောင်ကို ရေပက်ပြီးပြီဟေ့၊ ထိပ်ဆံနပန်းဖြုတ်ပြီး လှေကို လှန်ချ လိုက်တော့’

ဦးရာမြသည် လက်ရုံးကိုဆွဲကာ ဘဲတောင်ပေါ်သို့ တက်လာပြီး နောက် ပေါင်းထဲမှ ခါးကုန်းကုန်းနှင့် ဖြတ်ပြီး တက်မစင်ပေါ်သို့ တက်ထိုင် လေသည်။ ပြီးလျှင် ဝါးနှစ်လုံးပြူး၍ ရွက်တိုင်ထိပ်များမှ ကုက္ကလံကို လှမ်း၍ မော့ကြည့်လိုက်လေသည်။

ယခုအခါ ဤစာကို ပြန်ပြောင်းရေးသားနေချိန်၌ အဆိုပါ “လက်ရုံး”၊ “ဘဲတောင်”၊ “ပေါင်း”၊ “ရောင်”၊ “ထိပ်ဆံ”၊ “နပန်း”၊ “ကုက္ကလံ” ဆိုသည့် ဝေါဟာရများကို အတန်အသင့် နားလည်ထားပြီး ဖြစ်၏။ သို့သော် ဟိုစဉ် အချိန်ကမူ ၎င်းဝေါဟာရများကို ရုတ်ခြည်း နားမလည်ပေ။

ဤဆောင်းပါးအစဉ်ကို ဖတ်ရှုလာသူများအနက် မြန်မာရွက်လှေ၏ ကိရိယာများနှင့် ပတ်သက်သော ဝေါဟာရများကို ကြားဖူးနားဝ မရှိသေး

သော သူများအတွက် အနည်းငယ် ရေးသားရမည်မှာ လှေဦးတုံးမှာ လှေစပ်သော ပျဉ်ပြားများ အစီအရီ တွယ်ကပ်၍ သံစွဲပြီး ပွဲလျက်ဖြင့် ရေလှဲအောင် ထေးကာထားသည့် လှေဦးဘက်အကျဆုံး သစ်တုံးပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသစ်သားတုံး၏ ထိပ်ပိုင်း၌ ဆောက်ဖြင့် ဖြတ်တောက်ကာ ဖုလုံးကြီးတစ်ခု လုပ်ထား၏။ ထိုဖုလုံးကြီးကို လှေ၏ “ရောင်” ဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုဖုလုံးကြီး၌ လှေရပ်ရန် ချည်နှောင်ထားသောကြိုးကို ထိပ်ဆံဟု ခေါ်သည်။ လက်ရုံးမှာကား လှေနံတောင်ပေါ်၌ တပ်ဆင်ထားသော သစ်သားတန်း ဖြစ်၏။ လှေထိုးသားများ လှေထိုးရာ၌ ရှေးဦးစွာ ထိုးဝါးကို ရေထဲ၌ နှစ်ကာ ရေအောက် မြေပြင်ကို သံချွန်နှင့် ထောက်လိုက်ပြီး ထိုးဝါး အထက်စွန်းကို လှေထိုးသား၏ ပခုံးနှင့် ထိန်းထားကာ လက်ရုံး (ဝါ) ထိုလက်ရုံးကို လက်နှစ်ဖက်နှင့်ဆွဲ၍၊ ခြေထောက်ကလည်း ဘဲတောင်ကိုကန်ကာ လှေကို ကမ်းမှ ခွာရခြင်း ဖြစ်၏။ ဘဲတောင်မှာ လှေနံစောင်း၌ ရှိသော လူသွားလမ်းပင် ဖြစ်သည်။ ဘဲ၏အတောင်နှင့် တူ၍ ဘဲတောင်ဟု ခေါ်လေသလား၊ သို့တည်းမဟုတ် ဘေးက အတောင်ပံသဖွယ် ဖြစ်၍ “ဘေးတောင်” ဟု ခေါ်ရာက ဘဲတောင်ဟု အသံပြောင်း၍ လာသလော၊ မပြောတတ်ပေ။

နပန်း ဆိုသည်မှာကား မြန်မာတို့၏ နားပန်းဆံကို ဝေါဟာရ ယူ၍ ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ နပန်းမှာ ဘုံလုံတိုင်မှနေ၍ ကမ်းပေါ်၌ ကြက်ဆူးခိုင်မာအောင် ရိုက်ကာ လှေကို ထိန်းထားသော ကြိုး ဖြစ်သည်။ လှေ၏ နံတောင်၌ အခိုင်အမာ စိုက်ထားသော တစ်ထွာခန့် တိုင်တိုကလေး နှစ်ချောင်း လှေဦးမှာရော လှေပဲ့မှာရော ရှိလေသည်။ ထိုတိုင်တိုကလေးများကို ဘုံလုံတိုင်ဟု ခေါ်၏။ ရှေ့ဘုံလုံတိုင်မှ နပန်းကြိုး လှေနောက်ဘက် ကုန်းပေါ်က ကြက်ဆူး၌ ချည်ရ၏။ နောက်ဘုံလုံတိုင်မှ နပန်းကြိုးကို လှေ၏ရှေ့ဘက် ကုန်းပေါ်က ကြက်ဆူး၌ ချည်ရ၏။ ဤနည်းဖြင့် လှေကို ရှေ့မတိုး၊ နောက်မဆုတ် တည်ငြိမ်အောင် ထိန်းရခြင်း ဖြစ်၏။ ကမ်းနှင့် လှေဝမ်း မရိုက်မိစေရန် လည်းကောင်း၊ ကမ်းမှနေ၍ အလောတော် အနေမှ လှေကို ပို၍ ကွာမထွက်သွားစေရန် လည်းကောင်း ထိုးဝါးများကို ကမ်းစပ်၌ ထိုးနှစ်ကာ လှေကို ကျားကန်၍ ဆွဲလက်ရုံးတွင် ကြိုးနှင့် ချည်ရပြန်သည်။ သို့မှသာ လှေသည် ရှေ့လည်း မတိုး၊ နောက်လည်း မဆုတ်၊ ကမ်းသို့လည်း မကပ်၊ ကမ်းမှလည်း မခွာ တည်ငြိမ်၍နေပေသည်။ ထို

အခါကျမှ ကုန်းပေါင်ထိုးကာ လူအတက်အဆင်းနှင့် ဝန်တင် ဝန်ချကို တည်ငြိမ်စွာ ပြုလုပ်နိုင်လေသည်။ လှေပေါင်းမှာကား ပေါင်းမိုးပင် ဖြစ်သည်။ လှည်းများက ပေါင်းမိုးလိုပင်။ သို့သော် ဝါးခြမ်းပြား ကြက်နင်းနှစ်ချပ်ဖြင့် ကပ်၍လုပ်ထားသော အမိုးပင် ဖြစ်သည်။ အချို့လှေများ၌ ထိုပေါင်းမိုးမှာ ဖက်သက်ငယ်၊ မြက်သက်ငယ်များကို ကြက်နင်း နှစ်ဖက် ညှပ်၍ လုပ်သည်။ စာရေးသူတို့၏ လှေပေါင်းမိုးမှာကား မြင်းခေါင်းတံဆိပ် ဘီလပ်မြေအိတ်မှ စက္ကူထူထူ အထပ်များကို ဖြန့်ကာ ရေနံရွဲ၍ ဆွတ်လိမ်းထားပြီး ကြက်နင်းနှစ်ဖက် ညှပ်ထား၏။ ထိုပေါင်းမိုး အပြားကြီးကို လှေအလယ်ကောင်၌ ရှိသော ဝါးလုံးတန်းပေါ်၌ တင်ကာ ကြိုးနှင့် အသေတုပ်ထားရပြီး၊ လှေဘဲတောင် တစ်ဖက်တစ်ချက်၌မူ ဝါးလုံးတို့များဖြင့် ဒေါက်ထောက်ထားရလေသည်။ ပေါင်းမိုးနှင့် လှေကြမ်းခင်း၏ အကြားမှာ ပေအမြင့် ၄ ပေခွဲလောက်သာ ရှိရာ မတ်တတ်ရပ် သွား၍မရ။ ထိုင်၍ နေရုံသာရှိ၏။ လှေပေါင်းမိုးသည် လှေ၏ ရှေ့ပိုင်းတစ်ဝက်ခန့်အထိသာ ရှိ၏။ လှေ၏ ဦးတုံးမှ ပေါင်းမိုးတိုင်အထိ နေရာမှာ အံဖုံးများပါသော ကုန်တင်ကုန်ချ အပေါက်များ ရှိသည်။ ထိုအပေါက်ကြီးများကို ကုန်တင်ပြီးသောအခါ အံဖုံးများဖြင့် ဖုံးပြီး တာလပတ် အုပ်ထားရ၏။ တာလပတ်ပေါ်တွင် လောလောဆယ် အသုံးပြု၍နေသော ထိပ်ဆံ၊ နပန်း၊ စသည့် ကြိုးများ၊ ကျောက်ဆူးနှင့် ကျောက်ဆူးကြိုးအဖြစ် ဆွဲကြိုးနှင့် အခြားကြိုးပိုများကို စနစ်တကျ ခွေ၍ ထားရပေသည်။ သို့မှသာ လိုရာ ကြိုးကို လိုသောအချိန်၌ ခဏချင်း ရှင်းလင်းစွာ ယူ၍ အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဆွဲကြိုးဆိုသည်မှာကား တစ်ခါတစ်ရံ၌ လေကောင်းစွာ မရသောအခါ လှေထိုးသားများသည် ရှေ့ဘုံလုံတိုင်ကို ကြိုးရှည်ကြီးဖြင့် တစ်ဖက်က ချည်၍၊ ကျန်တစ်ဖက်က နှစ်ယောက် သုံးယောက်မျှ ကမ်းပေါ်ကတက်၍ လှေကို လူအားဖြင့် ကြိုးဆွဲတက်ကြရ၏။ ကျန်လှေသားများက လှေဘဲတောင်ပေါ်မှ နေကာ ထိုးဝါးဖြင့် လှေကို ကမ်းနှင့် မတိုက်မိအောင် ထိန်းကာ ထိုးဝါးထိုး၍ ဆန်တက်ရလေသည်။

စာရေးသူတို့၏ လှေကြီးသည် စာရေးသူ နေထိုင်သော မြို့ကလေးမှနေ၍ ဆန်စက် လှေဆိပ်မှ ချောင်းကျဉ်းကလေးအတိုင်း တအိအိ စုန်ဆင်းကာ ခရီး စတင် ထွက်ခွာလာခဲ့၏။ ထိုချောင်းကလေးသည် ဝန်မြစ်အတွင်းသို့ စီးဝင်သည်။ ချောင်းကလေးအတိုင်း လိုက်၍လာခဲ့ရာတွင်

ရေစုန် ဖြစ်သဖြင့် ထိုးဝါးနှင့်ထိန်းကာ စုန်ဆင်းလာခဲ့၏။ ချောင်းဘေး၌ သစ်ပင်မြင့်များ ရှိနေသဖြင့် လည်းကောင်း၊ လေကောင်းစွာ မရ၍ လည်းကောင်း ရွက်တိုက်ခြင်းငှာ မဖြစ်သေးချေ။ ထို့ပြင် ချောင်း၏ အကွေ့အကောက်များကလည်း များပြားလှလေသည်။ နံနက်စောစော ထ ရှိ စုန်လာခဲ့ကြသောအခါ မွန်းတည့်ခါနီး၌ ငဝန်မြစ်သို့ ရောက်လာခဲ့ကြပြီ ဖြစ်သည်။ ငဝန်မြစ်ကား ဧရာဝတီမြစ်တွင်းသို့ စီးဝင်သောမြစ် ဖြစ်လေရာ၊ ထိုမြစ်ဖြင့် ဧရာဝတီသို့ ဆက်၍ သွားရမည် ဖြစ်လေသည်။

ငဝန်မြစ်သို့ ရောက်ခဲ့သောအခါ၌ နံနက်စာ စားကြရန် ခရီးတစ်ထောက် နားဖို့ တက်မကိုင်ပြီး ဦးရာမြက “အမိန့်” ပေးလိုက်လေသည်။

‘ကိုင်း ... ထမင်းစားကြမယ်ဟေ့၊ စားသောက်ပြီးရင် လက်ဖက်ရည်ကြမ်း အိုးကလေး တစ်အိုး သောက်ပြီး ရွက်ဆင်ကြရမယ်။ ငဝန်မြစ်ထဲ ကျရင်တော့ လေရပြီ’

စာရေးသူသည် ပထမအကြိမ် မြန်မာရွက်လှေကို စီးလာသော်လည်း စင်စစ်တွင်ကား လေအားဖြင့် ပြေးလွှားခြင်းကို မစီးဖူးသေးချေ။ ထို့ကြောင့် အတော်ကြီးပင် စိတ်ဝင်စားနေမိလေသည်။ သို့သော် ထွက်လာသော ဆိပ်ကမ်းမှ ယခု ရောက်နေသော နေရာအထိ ထိုးဝါးဖြင့် ထောက်ကာ ထိန်းကာ ရေစုန်ကိုသာ လိုက်ခဲ့ကြသည်။ ရွက်မတိုက်ရသေး။ ရွက်တိုက်ရန် ထားဘိဦး၊ ရွက်ကိုပင် မဆင်ရသေး။ ရွက်တိုင်ကိုသာ ထူထားလျက် ရှိ၏။ ရွက်တိုင်မှာလည်း စင်စစ်ဆိုရလျှင် လောက်လေးခွကို ဇောက်ထိုးထောင်၍ ထားသည့် သဏ္ဍာန်နှင့်တူသော ဝါးဘိုးနှစ်လုံးပူးတိုင်သာ ဖြစ်သည်။ တိုင်ဟု ဆိုရသည့်တိုင် အောက်ခြေ၌ ရွက်ခုံ ဖြစ်သော သစ်သားတိုင်ငုတ်ကြီး နှစ်လုံးတို့ကို နဖားဖောက်ကာ သံချောင်းနှင့်စွပ်၍ ခပ်ကွာကွာ တပ်ဆင်ထား၏။ ရွက်တိုင်ထိပ်ဖျားသို့ ရောက်မှပင် ဝါးဘိုးလုံးနှစ်လုံးတို့ကို အလားတူ နဖားဖောက်၍ ဖို့ထိုးကာ ကြိုးနှင့် ပူးချည်ထား၏။ ထိုနေရာ၌ စက်သီးတစ်လုံးကိုလည်း တပ်ဆင်ထား၏။ ရွက်တိုင်ထိပ်ဖျား၌ကား ကုက္ကလံ ရှိသည်။ ကုက္ကလံမှာ ဝါးကိုင်းတစ်ခုကို ကွေးပြီး ပိတ်စတစ်စနှင့် ကားကြက်ကာ ချုပ်လုပ်ထား၏။ ရွက်တိုင်ထိပ်၌ ကျည်တောက်ကလေး တစ်ခု ချည်၍ထားသည်။ ကုက္ကလံကို ထိုဝါးကျည်တောက်ကလေး၌ ဖိုက်ထား၏။ ထို့ကြောင့် ကုက္ကလံသည် လေတိုက်ရာဘက်သို့ တလူလူလွင့်ကာ လေကြောင်းကို ပြနေ၏။ ကုက္ကလံ၏ အနားသား

တဖျတ်ဖျတ် ခါသည်နှင့်အမျှ လေတိုက်သော အရှိန်၏ အားအပြင်း အပျော့ကို သိသာနိုင်လေသည်။

ငဝန်မြစ်ဝတွင် လှေကို ဆိုက်ကြသည်။ မြန်မာရွက်လှေ ဆိုက်ရသည်မှာ မလွယ်လှပေ။ ရှေးဦးပထမ လှေသားတစ်ယောက်သည် လှေ၏ ထိပ်ဆံကြိုး အဖျားမှ ကြိုးကွင်းကို လက်မောင်းရင်း ရောက်အောင် စွပ်ပြီး နောက် ကြက်ဆူးနှင့် လက်ရိုက်ကို ကိုင်ကာ ရေထဲသို့ ခုန်ဆင်းရ၏။ ရေအနက်မှာ ရင်ပုံတိုက်လောက် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ကုန်းပေါ်သို့ အမိအရတက်ကာ ကြက်ဆူးကို မြေကြီးတွင် လက်ရိုက်နှင့် ရိုက်သွင်းရ၏။ ခိုင်လောက်ပြီဆိုလျှင် ကြက်ဆူး၌ ထိပ်ဆံကြိုးမှ ကြိုးကွင်းကို စွပ်ရ၏။ ဤအချိန် လှေပေါ်က လှေထိုးသားများက လှေကို ရေစုန်တွင် မျောပါမသွားရအောင် ထိုးဝါးများနှင့် ထိန်းထားရလေသည်။ ကြက်ဆူးတွင် ထိပ်ဆံကြိုးကွင်းကို စွပ်ပြီးသောအခါကျမှ လှေပေါ်မှနေ၍ ဘုံလုံတိုင်တွင် ကြိုးကိုဆွဲ၍ တင်းယူကာ လှေကို ကမ်းဘက်သို့ ခပ်ဖြည်းဖြည်း ကပ်ရလေသည်။ ထို့နောက် တက်မစင်နားရှိ ပဲ့ပိုင်း ဘုံလုံတိုင်မှ ကြိုးကို ပစ်ကာ လှေပဲ့၏ နောက်ဘက် ကုန်းပေါ်တွင် ကြက်ဆူးရိုက်၍ ကြိုးချည်ရ၏။ ပြီးလျှင် ရှေ့ပိုင်း ဘုံလုံတိုင်မှ အခြား ကြိုးတစ်ချောင်းဖြင့် ပဲ့ပိုင်း ကုန်းပေါ်က ကြက်ဆူးတွင် လာ၍ ကွင်းစွပ်ရပြီး၊ နောက်ပိုင်း ဘုံလုံတိုင်မှ ကြိုးတစ်ချောင်းကိုလည်း လှေဦးပိုင်း ကုန်းပေါ်က ကြက်ဆူးတွင် လာ၍ ကွင်းစွပ်ရပြန်သည်။ ပြီးလျှင် ထိုကြိုးလေးချောင်းကို အနေတော် တင်းထားပြီး ထိုးဝါးနှစ်လုံးဖြင့် ကမ်းခြေကို ထောက်ကာ၊ ဆွဲလက်ရုံးတွင် ကြိုးနှင့်ချည်ကာ ကျားကန်ထားရ၏။ ဤနည်းဖြင့် လှေကို ရှေ့မတိုး၊ နောက်မဆုတ်၊ ကမ်းမကပ်၊ ရေလယ်မရွေ့အောင် တင်းကျပ်စွာ ချုပ်ကိုင်ထားလိုက်လေသည်။

ဤနေရာတွင် ကြက်ဆူးဟု ရေးသားခဲ့သည်မှာ ကြီးကျယ်သော ကိရိယာ မဟုတ်ပါ။ ဝါးကျစ်ကို တစ်တောင့်ထွာခန့် ဖြတ်၍ အဖျားချွန်ထားသော ဝါးချွန်ငုတ် တစ်ခုသာ ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရိုက်မှာကား သစ်သားမာမာဖြင့် ခေါင်းကြီးကြီး လုပ်ထားသော တင်းပုတ်သာ ဖြစ်၏။ အကယ်၍ ကုန်းပေါ်သို့တက်ကာ ကြက်ဆူး ရိုက်သူက နောက်ကျနေလျှင် (ကမ်းပါးပတ်၍ ထိုးဝါးကလည်း မမိခဲ့ပါသော်) ကုန်းပေါ်က လှေသားကပင် ရေစီး၍ မျောပါနေသော လှေကို “ဂွဲသတ်” ရပါသည်။ ဂွဲသတ်ခြင်းမှာကား

ထိပ်ဆံကြိုးကွင်းထဲ၌ ကြက်ဆူးကို ခွင်းကာ မြေကြီး၌ လူဘက်သို့ ခပ်ယိုင်ယိုင် ထောက်၍ လှေကို အရှိန်သတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကြက်ဆူးအဖျားသည် ထယ်ထိုးသလို မြေကြီးကို သုံးလေးတောင်မျှ ထွင်း၍ ပါသွားပြီးမှ လှေသည် အရှိန်သေသွားပါလေတော့သည်။ ဆန်အိတ် ၃၀၀ နှင့် လှေ၏ အလေးချိန် တစ်ခုလုံး ရေစီးနှင့် မျောပါသွားသည်ကို လူတစ်ယောက်တည်းနှင့် ဝါးချွန် ကြက်ဆူး တစ်ချောင်းနှင့် ကုန်းပေါ်ကနေ၍ အရှိန်သတ်ခြင်းမှာ မလွယ်ကူလှပါ။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း လှေကြီးကို မလှုပ်သာအောင် တုပ်နှောင်းပြီးသောအခါ လှေသမားများအားလုံး ရေရိုးချိုးကြပါသည်။ ပြီးလျှင် ထမင်းစားကြရပါ၏။ ရေချိုး၊ ထမင်းစားခြင်းသည် သာမန်အနေ၌ အဆန်း မဟုတ်သော်လည်း လှေအထွက် ပထမ ထမင်းတစ်နပ်မှာကား သာမန်ထက် ပိုပါသည်။ အကြောင်းမှာမူ မြစ်ကြောင်းတွင် လှေနှင့် ဆန်တက်ရတော့မည် ဆိုပါက လမ်းခရီး တစ်လျှောက်လုံးတွင် မိမိသို့ သွားရောက်မည့် ဆိပ်ကမ်းမြို့သို့ မရောက်မချင်း လေနှင့်ရေ အခြေအနေအရ ရွက်တိုက်ကြရပါသည်။ လေကောင်း၍နေပါလျှင် နေ့ရော ညပါ ဆက်၍ ရွက်တိုက်ကြရပါသည်။ တွေ့သော ဆိပ်ကမ်းတိုင်း ဝင်၍ မဆိုက်နိုင်ကြပါ။ ခရီးထွက်ဖို့ကသာ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသို့ နေထွက်တစ်ပြုမူ နေဝင်အထိ ရွက်တိုက်ကြရာ၌ ရေခဲသေတ္တာမပါသော မြန်မာရွက်လှေသားများမှာ လှေပေါ်၌ ပါလာသော မသိုးဟင်း ဖြစ်သည့် ပဲဟင်းနှင့် ငံပြာရည်ကိုသာ တစ်နပ်ပြီးတစ်နပ် စားကြရလေရာ၊ လှေ စ၍ ထွက်သောနေ့ နံနက်စာကိုမူကား ကုန်းပေါ်ကတည်းက အကျအန ချက်၍ ယူလာကြပါသည်။ ယခုလို နားသောအခါကျမှ ပထမ ထမင်းတစ်နပ်ကို အကျအန အဝအပြဲ စားကြရပါသည်။ ထိုနောက်တွင်ကား ဟင်းကောင်း နေ့တိုင်းစားရဖို့ လမ်းများစွာ မရှိတော့ပါ။ ပဲဟင်းနှင့်ချည်း သာလျှင် မနက်ပြန် ညပြန် စားကြရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဖန် ရေနှင့် လေတို့ အဆင်သင့်ပါမှ မြန်မာရွက်လှေသည် အဆန်ခရီး၌ ခရီးထင်တိုင်း ပေါက်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စာရေးသူတို့၏ လှေသည် ငဝန်မြစ်မှ ထွက်လျှင် တစ်နေ့တာ ရွက်တိုက်မိသော အခါ၌ မြန်အောင်မြို့သို့ ရောက်မည် ဆိုပါစို့။ အကယ်၍ လေမရပါက

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

မြန်အောင်မြို့၊ အောက်ဆွဲ၊ လူသတ်ကျွန်း၊ စသော သင့်ရာ ကမ်းများ၌ ဝင်၍ ညအိပ်ရသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် အသို့လျှင် ဟင်းကောင်း ရပါမည် နည်း။ ကြက်ဝယ်၍ ရစေဦးတော့၊ လှေသူကြီး လုပ်သူက စရိတ်အပို အကုန်ခံကာ ရွာထဲ၌ တက်၍ ကြက်မဝယ်ပေ။ တစ်ဖန် အကယ်၍ စာရေး သူတို့၏ လှေသည် လေကောင်းသဖြင့် မြန်အောင် ဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက် ငြားအံ့။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်စာကို ဟင်းကောင်း စားရပေမည်။ သို့ရာ တွင် စာရေးသူတို့၏ လှေသည် မြန်အောင် ဆိပ်ကမ်းဆီသို့ပင် ညနေ၌ ရောက်ငြားအံ့။ ဤအချိန်တွင် ညနေပိုင်း၌ အားကောင်းတတ်သော တောင် လေကလည်း အားသန်နေအံ့။ ထိုအခါ၌ လှေကို မြန်အောင် ဆိပ်ကမ်းတွင် ဝင်၍ မနားတော့ဘဲ မမှောင်မချင်း သို့မဟုတ် လေအား မပျော့မချင်း ဆက်တိုက်ကြီးသာလျှင် ခရီးတွင်အောင် ဆက်၍ အညာဆီသို့ ရွက်တိုက် ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ လကလေး သာပါလျှင် ညရှစ်နာရီ၊ ကိုးနာရီ အထိပင် ဆက်၍ ခရီးရသလောက် ပေါက်နိုင်သမျှ ပေါက်အောင် လရောင်ဖြင့် ဆက်လက် ရွက်တိုက်ကာ ဆန်တက်ကြရပါသည်။ ထိုအခါတွင် ကြုံရာ ကျေးလက်ဆိပ်ကမ်း ရွာကလေးများ၌ ထိုညအဖို့ လှေဆိုက်ကြရလေရာ ပဲဟင်းနှင့် ပြီးစီးလိုက်ကြရပါ၏။ ကြက်ရှာနေရန် အချိန်မရပါ။ ထို့ပြင် လှေသားများမှာလည်း ဆာလောင်နေကြစမြဲ ဖြစ်၍ ဇီဇာ မကြောင်နိုင် ကြပါ။ လှေသူကြီးကလည်း ထုံးစံ မဟုတ်၍ ဝယ်မကျွေးချေ။ အံ့ကိုက် ပင် ဖြစ်၍ နေလေတော့သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ လှေသမားများသည် ပင်ပန်းလာကြ၍ ထမင်း ဆာနေ၏။ တစ်ဖန် မြစ်ပြင်လေသည် သန့်ရှင်း လတ်ဆတ်၍ “အိုဇုန်း” ဓာတ် ပါသောကြောင့် ထမင်း ထိုမျှ ဆာစေရောသလား မသိ။ တစ်ဖန် ရေပြင်ပေါ်၌ တစ်နေ့လုံး နေရခြင်းကပင် ထမင်းဆာစေရောသလား မသိ။ တစ်ဖန် လက်ဖက်ရည်၊ ကော်ဖီ စသော အပိုပစ္စည်းများကို တစ်လှေလုံး စားသောက်ရန် အပိုတင်၍ မလာနိုင်သောကြောင့် သရေစာ မစားရသဖြင့် ပင်လား မသိ။ လှေပေါ်တွင် ပဲဟင်း၊ ငံပြာရည်နှင့် စားရသော ထမင်းနပ် များသည် နင်းသိပ်သလို ဝင်အောင် စား၍ကောင်းလှပေသည်။ ပဲကိုချည်း ဆက်တိုက် စားနေရသော်လည်း ဝမ်းဖောခြင်း မရှိ။ အလိုလို အစာကြေ၍ နေပေသည်။

စာရေးသူတို့ လူသိုက်သည် ငဝန်မြစ်၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း စခန်းချ ရပ်ကြပြီးနောက်၊ ဟင်းကောင်းကောင်းနှင့် ထမင်းစားကာ လက်ဖက်ရည် ကြမ်း တစ်ခိုင်း သောက်ပြီးနောက် လှေရွက်ကို ဆင်ကြပါသည်။

လှေရွက် ဆင်ရခြင်းမှာလည်း မြန်မာနည်း မြန်မာဟန်နှင့် ဖြစ်၍ အတော်ပင် စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်း၏။ စာရေးသူတို့၏လှေတွင် ဂျပန်ငွေ နှစ်ထောင်ကျော်ကျော် အကုန်ခံကာ ရွက်သစ်တစ်ပုံ တပ်ဆင်ရန် ဒးဆင် သင့် ပါလာ၏။ ထိုစဉ်အခါမှာ မာလကျင်ပိတ် အထူစားများ ရှားပါးနေပြီ ဖြစ်၍၊ လှေများမှာ များသောအားဖြင့် အထက်အညာမှ လာသော ပုဆိုး ကြမ်းများကို ရွက်စပ်ကြရလေသည်။ ထိုရွက်များမှာ မိုးရေ စိုလျှင် မပြော ထားနှင့်။ နေသွေ့၍ ခြောက်နေသည့် တိုင်အောင် အလွန် လေးလံလှပေ သည်။ မိုးရေ စိုလျှင်ကား ဆိုစရာ မရှိတော့ပြီ။ စာရေးသူတို့၏ လှေမှာ မူကား ကံကောင်း၏။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူ၏ အိမ်၌ စစ်ခေတ်ဦးက အလှူတစ်ခု လုပ်ရာ၊ အလှူမဏ္ဍပ် ပြင်ဆင်ရာ၌ မျက်နှာကြက်လုပ်သော တရုတ်ပိတ်အုပ်များက ရှိနေ၏။ ထိုပိတ်အုပ်များမှာ လှေဝယ်၍ ရွက်စပ် ရသောအခါ၌ အသုံးဝင်၍ လာပေသည်။

စကားဆုံမိသဖြင့် ရေးချင်၏။ စာရေးသူတို့၏ လှေမှာ ရွက်ကောင်း ရွက်လှနှင့် ကျနသော်လည်း မြစ်ရိုးတစ်လျှောက်၌ တွေ့ရသော အချို့ လှေများမှာကား ရရာပိတ်ဖြင့် ရွက်များ ချုပ်ကြရလေရာ၊ အချို့ ရွက်များမှာ ဇာတ်ထဲ၌ သုံးသော နန်းတော်ကား၊ သစ်တောပုံကား၊ တိုက်ပုံကား၊ တဲအိမ်ပုံကား အစရှိသော ဇာတ်နောက်ခံ ပိတ်ကားများကို ဆက်စပ်၍ ရွက်ချုပ်ထားကြသည် ဖြစ်သောကြောင့် ရွက်ကြီး တစ်ခုလုံးမှာ ဆေးရောင်စုံ ခြယ်ပြီးသား ဖြစ်၍နေလေသည်။

အထက်ပါ ရောင်စုံရွက်မျိုးနှင့် ဆန်တက်လာသော လှေတစ်စင်း ကို စာရေးသူတို့ လှေနှင့် တစ်ခါက ယှဉ်၍ ရွက်တိုက်ကြရလေရာ၊ မြစ် လယ်ကောင်၌ ဖြစ်၍ ရွက်ချင်းယှဉ်ကာ တိုက်သွားကြ၏။ တစ်လှေနှင့် တစ်လှေ ပေနှစ်ဆယ်၊ သုံးဆယ်ခန့်မျှသာ ဝေးပေမည်။ လှမ်း၍လည်း လူချင်း မြင်နေရ၏။

များမကြာမီ ရောင်စုံရွက်နှင့် လှေပေါ်မှ နှသံတစ်ခုကို ကြားရ၏။ နဲ့လက်ပေါက်မှာ တော်တော်ကလေး ကောင်းပေသည်။ ထို့နောက်မူကား “တီ-ထီ-ထီ” ဟူသော ပတ်မသံကို ကြားရ၏။ တစ်ဖန် “မောင်နောင်နောင်

-မောင်နောင်နောင်” ဟူသော မောင်းဆိုင်းသံကိုလည်း ကြားရ၏။ “ဗပုံ-ဗပုံ” ဟူသော စခွန်သံလည်း ပါ၏။ စာရေးသူ၏စိတ်၌ “ဘယ့်နယ် .. လှေပေါ်မှာ ဆိုင်းဝိုင်းအစုံနဲ့ပါလား” ဟု တွေးနေမိ၏။ ထိုမျှမကသေး၊ “သားတော်ကြီး တက္ကသိုလ်က ပြန်လာရာမှာ ချွေးမတော် ပါလာတယ် ကြားရလို့ ကိုယ်တော်မြတ် ရွှေစိတ်တော် စောပြီး သဘောတော် ကျတယ် မင်းကြီးများ” ဟု ရှင်ဘုရင် စကားပြောသံနှင့် “ဗျာဒိတ်တော်မြတ် အတိုင်း ပါ ဘုရား” ဟု သံပြိုင် ပြောလိုက်ကြသော ဝန်ကြီးများ၏ အသံကိုလည်း ကြား၍ နေရပြန်၏။

စင်စစ်တွင်ကား သူတို့လှေတွင် နဲ့တစ်လက်သာ ပါ၏။ ကျန် တူရိယာ အသံများမှာ ပါးစပ်ဆိုင်းတွေသာ ဖြစ်၏။ နောက်ဆိပ်ကမ်း ရောက်မှ သိရသည်မှာ သူတို့ လှေပေါ်က လူသိုက်မှာ အားလုံး ဇာတ်အဖွဲ့ တစ်ခုထဲမှ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဇာတ်ပိုင်ရှင်က လှေသူကြီး တက်မကိုင် ဖြစ်လာ ပြီး ပတ်မတီး၊ ဆိုင်းနောက်ထ၊ မင်းသားကြမ်း၊ ကြိုးဆွဲ စသည်တို့က လှေထိုးသားများ ဖြစ်လာကြကြောင်း၊ ဇာတ် မကရသဖြင့် ဇာတ်နောက်ခံ ပန်းချီကားများကို ရွက်လုပ်ကာ လှေဝယ်၍ လူစုပြီး ကုန်ကူးရန် ထွက်လာ ကြောင်း သိရလေတော့သည်။

ယခုလသည် ဒီဇင်ဘာလ ဖြစ်သည်။ စာရေးသူ၏ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားလာခဲ့ရာ၌ ဒီဇင်ဘာလတွင် သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်၌ တွေ့ကြုံခဲ့ရပုံ ကလေးများကို ယခင်က ဤမှတ်တမ်းတွင် ဖြစ်စေ၊ သီးခြား ဝတ္ထုတိုကလေးများ အသွင်ဖြင့် ဖြစ်စေ မကြာခဏ ဆိုသလို ရေးသားခဲ့ဖူးပြီဖြစ်ပါသည်။ ဒီဇင်ဘာလဟု ဆိုလျှင် ဆောင်းတွင်းပီပီ အလွန် အေးမြကြောင်း၊ ရေခဲကြောင်း၊ နာတာလူး ပွဲတော်က ပျော်စရာကောင်းကြောင်း၊ နှစ်ဟောင်းကို နှုတ်ဆက်ခဲ့ပြီး နှစ်သစ်ကို ကြိုဆိုရကြောင်းများကို စာရေးသူလည်း ရေးသားခဲ့ဖူးပြီ။ တခြားသော ကလောင်ရှင်များလည်း ရေးသားခဲ့ဖူးပြီ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အထက်ပါ အကြောင်းအရာများကို ထပ်မံရေးသားရန် များစွာ မလိုတော့ဟု ထင်ပါသည်။ သို့သော် သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်၌ လူသိနည်းပါးသော ဒီဇင်ဘာ တစ်မျိုးသည် ရှိနေ၏။ ဒီဇင်ဘာကို နှစ်၏ နောက်ဆုံးလအဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နာတာလူးပွဲတော်၏ သမသတ် ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း ရေးသားခဲ့ကြခြင်းတို့မှာ သာမန်မျှသာ ဖြစ်ကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ စာရေးသူ၏ ကိုယ်တွေ့ ဒီဇင်ဘာအတွင်းရေးအချို့ကို ရေးသားလိုပေသည်။ ရေးသားရာ၌ စာရေးသူ၏ ကိုယ်ပိုင် အကြောင်းအရာများလည်း ပါကောင်း ပါပေမည်။ ကိုယ်တွေ့ မျက်မြင် အကြောင်းအရာများလည်း ပါကောင်း ပါပေမည်။

ဒီဇင်ဘာလသည် သူတို့နိုင်ငံ၌ နေထိုင်ကြသောသူ အားလုံးအဖို့၌ တစ်နှစ်တာ ကာလအတွင်းက ငွေရေး ကြေးရေး၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် လုပ်ငန်း ကိုင်ငန်းများကို ပြန်လည် တွေးတော ဆန်းစစ်စရာ လ ပင်ဖြစ်သည်။ အလွယ်ရေးရသော် ကုန်လွန်သွားတော့မည် ဖြစ်သော နှစ်

တစ်လျှောက်လုံးကို ပြန်ပြောင်း၍ တွေးတော စဉ်းစားကာ သင်ပုန်းချေရသော လ၊ သို့မဟုတ် စာရင်းရှင်းရသော လ တစ်လကဲ့သို့ ဖြစ်၍နေပေသည်။

ရှေးဦးစွာ စဉ်းစားရသည်မှာကား နာတာလူး ပွဲတော်၏ ထုံးစံအတိုင်း ဒီဇင်ဘာ လဆန်းသို့ ရောက်၍လာလျှင် ရှေးဦးပထမ နိးစပ်ရာနှင့် ခင်မင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ စာရင်းက စ၍ စဉ်းစားရခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူတို့၏ အဖို့၌မူကား ဒီဇင်ဘာသည် တော်တော်ကလေး စဉ်းစားချင့်ချိန်ရသော လပင် ဖြစ်သည်။

စာရေးသူ အလုပ်လုပ်၍ နေရသော ဌာနမှာကား သူတို့ နိုင်ငံသားများ၏ အသံလွှင့်ဌာန ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အလုပ်ခွင် ပတ်ဝန်းကျင်၌ တွေ့ဆုံပေါင်းသင်း ဆက်ဆံ၍ နေကြရသော သူများမှာ သူတို့နိုင်ငံသားများသာ ဖြစ်ကြလေသည်။ သူတို့နိုင်ငံ၏ ထုံးစံအတိုင်း လိုက်လျောညီထွေကျင့်နိုင်စေဖို့ကလည်း အရေးကြီးသည်။ သို့သော် စင်စစ်တွင်ကား စာရေးသူသည် သူတို့နှင့် ဘာသာချင်းလည်း မတူ၊ လူမျိုးချင်းလည်း မတူ၊ နှစ်ကူးပုံလည်း မတူ။ အလွယ်ရေးရပါသော် စာရေးသူက မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သည်။ တန်ခူးလတွင် နှစ်သစ်ကူး၍ သင်္ကြန်ရေပွဲသဘင်ကို ပါဝင်ဆင်နွှဲသူ ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်မှ သူတို့ နိုင်ငံသားများမှာ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်တွေ ဖြစ်ကာ ဒီဇင်ဘာလ (၂၅) ရက်နေ့ကို နာတာလူး ခေါ် ခရစ်တော် မွေးနေ့ပွဲ ကျင်းပ၍၊ နောက်ဝင်လာသည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလဆန်းတစ်ရက်သည် နှစ်သစ်ကူးနေ့ ဖြစ်သည်။ ယင်းသည်ကား အခြေခံအားဖြင့် ခြားနားချက် ဖြစ်၍ နေလေသည်။ စင်စစ်တွင်ကား စာရေးသူတို့၏ ဘာသာရေး အရသော် လည်းကောင်း၊ လူမှုရေး အရသော် လည်းကောင်း သူတို့ဆီက ဒီဇင်ဘာသည် ဘာမျှ မဆိုင်လှချေ။ သို့သော် ပတ်ဝန်းကျင်သည် လူကို ပြုပြင်သည်။ လူသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေရမြဲ ဖြစ်သည်။ သူတို့ဆီကို သွားရောက် နေထိုင်ရသောအခါ၌ ယုတ်စွအဆုံး အကြောင်း ညီညွတ်အောင် နှာခေါင်းဆီဆွတ်၍ ဘောင်းဘီဝတ် နေရသည် ဟူ၍ပင် ရယ်စရာ ပြက်လုံးကလေးများကို ထုတ်ကြွရတတ်သည်။ သူတို့နိုင်ငံ အသိုင်းအဝန်းနှင့် အလေ့အထများ စာရေးသူတို့၏ ဇာတိနိုင်ငံ အသိုင်းအဝန်းနှင့် အလေ့အထများ မဟုတ်ကြချေ။ သို့သော် ရေလိုက်ငါးလိုက် သဘောက မလွဲသာ မရှောင်သာရှိ၍ နေ၏။

ထိုကြောင့် ဒီဇင်ဘာလဦးသို့ ရောက်ပြီဟုဆိုလျှင် သူတို့ နိုင်ငံခြား သားတွေထဲမှ မိမိနှင့် အလုပ်ခွင်တွင် တွေ့ဆုံဆက်ဆံ၍ နေရသော သူများ နှင့် အရပ်ထဲတွင် တွေ့ဆုံဆက်ဆံနေရသော သူများကို စာရွက်တစ်ရွက် ပေါ်၌ စာရင်းချကာ စဉ်းစားရ၏။ သို့စဉ်းစားရသည်မှာကား ဆုတောင်း စကား ကတ်ပြားကလေးများ ပေးပို့ရန်နှင့် လက်ဆောင်ပေးပို့ရန် ဖြစ်သည်။ ထိုကတ်ပြားများနှင့် လက်ဆောင်များ ပေးပို့ရာတွင်လည်း စာရေးသူတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာများမှာ လူမှုရေးအတွက်သာ လိုက်လျောညီထွေ ပေးပို့ကြရခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် တော်တော်ကလေးပင် စဉ်းစားရပေသည်။ ကိုယ်က စ၍ ပေးပို့ရန်မှာ တော်တော် ခက်သည်။ ကိုယ့်ဘာသာရေးပွဲလည်း မဟုတ်၊ ကိုယ့်ထုံးစံလည်း မဟုတ်။ သို့ဖြစ်ရာ ပထမဦးစွာ ရွေးချယ်ရသော သူများမှာကား အလုပ်ခွင်တွင် ရင်းရင်းနှီးနှီး လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြရသူများ၊ ရင်းနှီးမှု မရှိသော်လည်း မိမိအား ထူးထူးလည်လည် အကူအညီ ပေးသောသူများနှင့် ရပ်ကွက်တွင် အတွေ့အမြင်များ၍ မေးထူးခေါ်ပြော အခြေအနေထက် ကျော်လွန်ကာ ဗျစ်တူတူသောက်ခြင်း၊ မြားတူတူပေါက် ကစားခြင်း၊ ခရီးတူထွက်ဖူးခြင်း အစရှိသော အချက်အလက်များအပေါ်၌ မူတည်ကာ ဆုတောင်းကတ်ပြားကလေးများ ပေးပို့ရန် စာရင်းလုပ်ရပေသည်။ စာရေးသူ၏ အဖို့တွင် ဤကဲ့သို့ ဆုတောင်းကတ်ပြားကလေးများ ပေးပို့လေ့ရှိသော သူတို့နိုင်ငံသား စာရင်းမှာ တစ်ဒါဇင်ထက် မပိုချေ။ သို့သော် ကတ်ပြားကလေးများကိုကား နှစ်ဒါဇင်လောက် ဝယ်၍ အပိုဆောင်ထားရပေသည်။ အကြောင်းမှာမူ တစ်ခါတစ်ရံ၌ မမျှော်လင့်သော နိုင်ငံခြားသားထံမှ ဆုတောင်းကတ်ပြား ရောက်၍ လာတတ်သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် စာရေးသူတို့ အလုပ်၌ ဓာတ်ပြားငှားသော ဌာနရှိလေသည်။ ထိုဌာနမှ စာရေးမကလေး တစ်ဦးနှင့် စာရေးသူက ခင်မင်၏။ သို့ခင်မင်ရခြင်းမှာ သူတို့ဌာန၌ ရှိ၍နေသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မိန့်ခွန်း ဓာတ်ပြားများကို အကြောင်းသင့်လျှင် ငှားရမ်း၍ အသံလွှင့် အစီအစဉ်၌ အသုံးပြုရတတ်သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ထိုစာရေးမကလေးနှင့် စာရေးသူတို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် အလုပ်သာ ဖြစ်လေသည်။ ခင်မင်ရင်းနှီးမှု မရှိ၊ မိတ်ဆွေဘဝလည်း မဟုတ်ချေ။ သို့သော် ထိုစာရေးမကလေးသည် သူ ကိုင်ရသော ဓာတ်ပြား ပိဋကတ်တိုက်သို့

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

သွား၍ သက်ဆိုင်ရာ ဓာတ်ပြားများကို ငှားယူတိုင်း စာရေးသူအား အမြဲ ကူညီသည်။ လိုချင်သော ဓာတ်ပြားများကို ရအောင် ရှာဖွေပေးတတ်သည်။ စာရေးသူက စာရင်းပေးသော ဓာတ်ပြားကို လောလောဆယ်၌ မရနိုင်ပါက အသုံးချရမည့်အချိန်မီ ရအောင် စီစဉ်ပေးတတ်သည်။ ယင်းသည်ကား သူ့ဘက်မှ လက်ကမ်း၍ ကူညီခြင်း ဖြစ်လေရာ စာရေးသူကလည်း တုံ့ပြန်၍ ကျေးဇူးပြုရလေသည်။ သို့ ကျေးဇူးပြုရခြင်းမှာကား အခြားနည်း မဟုတ်။ အသံလွှင့်ဌာနတွင် အသံလွှင့် အစီအစဉ် သီတင်းတစ်ပတ်စာ ထုတ်ဝေသော ရေဒီယိုတိုင်း(မ်) ခေါ် ဂျာနယ်တစ်စောင် ရှိသည်။ ထို့ပြင် London Calling ခေါ် ဂျာနယ်တစ်စောင်လည်း ထုတ်ဝေနေသည်။ ထို့ပြင် များပြားလှစွာသော အသံလွှင့် ဟောပြောချက်များ အနက်မှ ကောင်းနိုးရာရာ အသံလွှင့်ချက် ဆောင်းပါးများကို တည်းဖြတ်ကာ အခါအားလျော်စွာ စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် စုပေါင်းရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေသည်လည်း ရှိသည်။ ထိုဂျာနယ်များ၊ စာစောင်များနှင့် စာအုပ်များမှာ တော်တော်များများစားစားပင် ဘီဘီစီက ရိုက်နှိပ်ရောင်းချသည်။ စာအုပ်ဈေးကလည်း ပေါသည်။ အဆိုပါ ဓာတ်ပြားပို့ကတ်တိုက်မှ စာရေးမကလေးသည် သူတို့ဆီက တေးကြီး ဘွဲ့ကြီးများ၏ အကြောင်းကို ဝါသနာထုံသည်။ လေ့လာသည်။ ထို့ကြောင့် ဖော်ပြပါ သက်ဆိုင်ရာ စာအုပ်များကို တွေ့ရလျှင် စာရေးသူက ဝယ်သွားပြီး လက်ဆောင်ပေးရသည်။ စင်စစ်တွင်ကား ကိုယ် အသုံးချလိုသော ဓာတ်ပြားများကို လွယ်လင့်တကူ ရှာရော့ရှာရှု ရှာဖွေပေး စေရန် လာဘ်ထိုးရခြင်း တစ်မျိုးဟု ဆိုပါစို့။ သို့နှင့်ပင် ထိုစာရေးမကလေး နှင့် ခင်မင်ကာ ဆုတောင်း ကတ်ပြားကလေး တစ်ချပ် ပေးပို့ရန် စာရင်း တင်ရလေသည်။ ဤကား အလုပ်ခွင်မှ ဥပမာပင် ဖြစ်သည်။ အရပ်ထဲမှ ဥပမာမှာမူ စာရေးသူနှင့် သူရိယ ဗျစ်ဆိုင်တွင် မြားပေါက်တမ်း ကစားရင်းက ခင်မင်၍နေသော မာဆီယာရင်နီ ဆိုသူ ပြင်သစ် အမျိုးသား တစ်ယောက် ရှိလေသည်။ သူ၏ ခွေးကလေးနှင့် ပတ်သက်၍ စကားစပ်မိကြပြီး ခင်မင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင်ကား ကိုယ်တစ်လှည့် သူတစ်လှည့် ဘီယာတိုက်ကြရင်း မြန်မာနှင့် ပြင်သစ်တို့၏ တူညီပုံ အချက်အလက်များကို ဆွေးနွေးကြရာက ခင်မင်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ရင်နီကိုလည်း ကတ်ပြားပို့ရန် စာရင်းတင်ရလေသည်။

ဤကဲ့သို့ ကတ်ပြားပို့ရန် စာရင်းရပြီ ဆိုသောအခါ၌ နောက်တစ်ဆင့်

စဉ်းစားရသည်မှာကား လက်ဆောင်ပေးရန်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤနေရာ၌ အခက်အခဲ နှစ်ခု ရှိလာသည်။ ပထမ အခက်အခဲမှာလည်း မည်သူတို့အား လက်ဆောင်ပို့ရပါမည်နည်း ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း ဖြစ်လျက်၊ ဒုတိယ အခက်အခဲမှာကား မည်သူထံသို့ မည်ကဲ့သို့သော လက်ဆောင် ပေးပို့ရမည် ဆိုသော အခက်အခဲပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤနေရာတွင် ငတ်တော် ဆန်းသော သူတို့ အယူအဆကလေး တစ်ခုကို တွေ့ရသည်။ အဘယ် သို့သော နောက်ခံ အကြောင်းအရာ ရှိ၍နေသည်ကား မသိ၊ သူတို့ဆီ၌ လက်ကိုင်ပဝါကို လက်ဆောင်ပေးခြင်းသည် မိတ်ဆွေဘဝ မြန်မြန် ပျက်စီး တတ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဘာကြောင့်မှန်းတော့ မသိ၊ လှေကား အောက်က လျှို၍သွားလျှင် ကံဆိုးတတ်သည်ဟု သူတို့ဆီက ယူဆသလို ပင်၊ မြန်မာတို့ကဲ့သို့ ဘုန်းနိမ့်သည် ဆိုသော စကားကိုကား သူတို့ နား မလည်ချေ။

လက်ဆောင်နှင့် ပတ်သက်၍ နောက် ရယ်စရာတစ်ခုမှာကား နက္ကတိုင်လည်စည်း လက်ဆောင်ပေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ သူတို့လူမျိုးသည် အမေရိကန်များ၊ ဥရောပနိုင်ငံသားများနှင့် မတူ၊ နက္ကတိုင်လည်စည်း ဆိုလျှင် အရောင်မှိုင်းမှိုင်း ညိုညိုများကိုသာ သုံးတတ်ကြလေရာ အရောင်လွင်သော လည်စည်းများကို သုံးခဲ့ကြသည်။ တစ်ခါက စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေ ကနေဒါပြည်သားကလေး တစ်ဦးက စာရေးသူကို လည်စည်းတစ်ချောင်း လက်ဆောင်ပေး၏။ ပိုးသားအစစ် လည်စည်း ဖြစ်၏။ တန်ဖိုးကား မသေးလှပေ။ သို့သော် ခက်၍နေသည်မှာကား ထိုလည်စည်းမှာ အရောင် အားဖြင့် ငွေရောင်ဖျော့ဖျော့ ဖြစ်၍ နေပြီးလျှင်၊ လည်စည်းပေါ်၌ ဆေး ရောင်စုံ ရိုက်၍ထားသော အရုပ်မှာကား ပင်လယ်ကမ်းခြေတွင် ဘီကီနီ ရေကူးဝတ်စုံကို ဝတ်ထားကာ ဘောလုံးကြီး တစ်လုံးနှင့် ကစားနေသော မိန်းကလေး၏ပုံ ဖြစ်နေလေသည်။ ထိုလည်စည်းကို စာရေးသူ တစ်ခါမျှ မပတ်ခဲ့ဝံ့ချေ။ ထိုလည်စည်းမျိုးကို ပတ်လေ့ရှိကြသူများမှာ အမေရိကန် ပြည်သားများသော် လည်းကောင်း၊ Spivs တေလေဂျစ်တူးများသော် လည်းကောင်း ဖြစ်တတ်ကြလေသည်။

ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း လက်ဆောင်ပေးရာ၌ တော်တော်ကလေး စဉ်းစား ရွေးချယ်ရ၏။ လက်ဆောင်မှာ လှလည်း လှရမည်၊ ဈေးလည်း သင့်တင့်

ရမည်။ အသုံးလည်း ဝင်ရမည်။ ကြာရှည်လည်း ခံရမည် ဟူသော အချက်များပေါ်၌ အခြေတည်ကာ ရွေးချယ်လေ့ ရှိကြလေသည်။

စာရေးသူ သူတို့နိုင်ငံသို့ ရောက်နေစဉ် အခါက ဘယ်ပစ္စည်းများကိုပင် ဝယ်စေကာမူ ဝယ်ခွန်က အရိပ်လိုတွဲ၍ ပါနေသည်သာ များ၏။ ဥပမာ ဓာတ်ဆီမီးခြစ် အကောင်းစား တစ်လုံးကို ဝယ်မည် ဆိုပါစို့။ ရောင်းဈေးက ဆယ့်ငါးကျပ်ခန့် ရှိလျှင် Purchase Tax ခေါ် ဝယ်ခွန်က တစ်ဆယ်ခန့် နီးနီး ဖြစ်နေ၍ ငွေအစိတ်လောက် ဘတ်ခနဲ ထွက်ရလေသည်။ သူတို့နိုင်ငံမှာ စစ်ပြီးစေတော် ဖြစ်နေ၍ အပိုသုံးပစ္စည်း သို့မဟုတ် စည်းစိမ်ခံပစ္စည်းများကို ခြိုးခြံ သုံးစွဲအောင် အစိုးရက နည်းအမျိုးမျိုးနှင့် ပိတ်ပင်လျက်ရှိရာ၊ ပိတ်ပင်မရသည့်တိုင်အောင် ဝယ်ခွန် ကောက်ယူခြင်းအားဖြင့် အဝယ် လက်နှေးအောင် လုပ်ထားလေသည်။ မော်တော်ကား၊ လက်ဝတ်တန်ဆာ စသော ပစ္စည်းများ အပေါ်၌ ဈေးနှုန်း တစ်ရာ ကျလျှင် ဝယ်ခွန်က နှစ်ရာငါးဆယ်လောက် တင်ထားရာ သုံးရာငါးဆယ်လောက် ပေးမှ ဝယ်၍ ရ၏။ မည်သူ လက်မတွန့်ဘဲ နေပါမည်နည်း။ လက်တွန့်နေကြ၍ ပစ္စည်းများ ဝယ်သူ မရှိသလောက် ဖြစ်သောအခါ နိုင်ငံခြားသို့ တွင်တွင် တင်ပို့ရောင်းချလေတော့သည်။ နိုင်ငံခြားမှ ဝင်ငွေရှိပါမှ အင်္ဂလန်သည် စားစရာ ဂျုံကို လုံလောက်အောင် ဝယ်နိုင်ခဲ့လေသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးစကာလမှာ အင်္ဂလန်သည် ကိုလိုနီနယ် အများကို လက်လွှတ်ခဲ့ရပြီ ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ စစ်အတွင်းက စစ်စရိတ်တွေ သောက်သောက်လဲအောင် ကုန်ကျခဲ့၍ လည်းကောင်း၊ စစ်အတွင်းက ဂျာမန်ဗုံးဒဏ်ကြောင့် ဖွတ်ဖွတ်ညက်ညက်ကြေ၍နေသော နိုင်ငံကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အတွက် လည်းကောင်း၊ လုပ်ငန်းကြီးများအတွက် ငွေရင်းငွေနှီး ပို၍ စိုက်ကာ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းကို တရတွန်း လုပ်မှ တန်ကာကျမည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း ခြိုးခြံရေးကို အကြီးအကျယ်လုပ်၍ နေရခိုက် ဖြစ်လေသည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုလ်ချုပ် မိန့်ခွန်းတစ်ရပ်၌ “သူတို့ဆီမှာ စားချင်တိုင်း မစားရဘူး၊ သုံးချင်တိုင်း မသုံးရဘူး၊ ဗုံးပေါလအော မစားရဘူး” စသဖြင့် ထည့်သွင်း မိန့်ကြားသွားခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် နာတာလူး လက်ဆောင်များ ဝယ်ရာ၌ ကိုယ်ကလည်း ငွေမိစေ၊ လက်ခံရမည့် သူကလည်း အကြိုက်တွေ့စေ ဟူသော အချက်များကို များစွာ စဉ်းစားရပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ပင် လက်ဦးဆုံး ကတ်ပြားပို့ရန် စာရင်းလုပ်ရသည်။ ထို့နောက် လက်ဆောင်စာရင်း လုပ်ရသည်။ ပြီးလျှင် ကုန်ကျမည့် စရိတ်ကို တွက်ရပြန်သည်။ မတွက်လျှင် မဖြစ်ပေ။ စာရေးသူတို့မှာ သူတို့၏ ပွဲတော် ရက်များအပြင် လွတ်လပ်ရေး အောင်ပွဲနေ့ကလည်း ဇန်နဝါရီ ၄ ရက်နေ့က လာဦးမည် ဖြစ်လေရာ၊ ငွေကုန်ကြေးကျ များစရာက ရှိနေပြန်လေသည်။

ကုန်ကျစရိတ်များအနက် ကျွေးရ မွေးရသော စရိတ်ကလည်း မသေးပေ။ စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေများ အိမ်က ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်နေ့လောက်က စပြီး ဖိတ်ခေါ် ကျွေးမွေးတတ်ကြလေရာ၊ ဇန်နဝါရီ ၂ ရက်နေ့နှင့် ၃ ရက်နေ့များတွင် ပြန်လည် ကျွေးမွေးရတတ်သည်။ လူခြောက်ယောက် တစ်ပိုင်း ညစာစားရန် ချက်ပြုတ်လျှင် အနည်းဆုံး (သောက်စရာ အပါအဝင်) မြန်မာငွေ တစ်ရာခန့် ကုန်ကျရလေရာ၊ နှစ်ကုန်ပိုင်းနှင့် နှစ်ဦးပိုင်း နှစ်ခုစလုံး၏ စရိတ်မှာကား မသေးကွေးလှပေ။ ထိုအချက်များကို သိမြင်လာသောအခါ၌ စာရေးသူတွင် ငွေစုသော အလေ့ကလေးကို မကျင့်လျှင် မဖြစ်တော့ပေ။ သူတို့ နိုင်ငံသားများ ကိုယ်တိုင်သည်လည်း တစ်နှစ်လျှင် ခြောက်လ တစ်ကြိမ် ငွေစုကာ ရက်ရက်ရောရော သုံးနေကြသည်။ ဇူလိုင်လမှ စ၍ ဒီဇင်ဘာ အထိ တအိအိ စု၍လာခဲ့သော စုငွေကလေးများကို နာတာလျှားနှင့် နှစ်ကူးချိန်၌ သွန်၍ သုံးကြပြီး၊ ဇန်နဝါရီလမှ ဇွန်လအထိ ခြောက်လ တအိအိ စုလာသော ငွေကိုမူ နေပူသော ဇူလိုင်လ၌ နွေရာသီ ခရီးထွက်ကာ သွန်၍ သုံးကြပြန်လေသည်။ ယင်းသည်ကား သူတို့နိုင်ငံက ငွေသုံးပုံ ယေဘုယျစနစ် ဖြစ်လေသည်။ ဤအချိန်များတွင်မူကား မှန်တမ်းပင် စေ့စေ့စပ်စပ် ငွေကို သုံးကြ၏။ ယုတ်စွအဆုံး ရပ်ရှင်ကြည့်လျှင်ပင် မြို့လယ်ရုံများ၌ ကြည့်ခဲလျက် မြို့ပတ်ရုံများသို့ ရောက်လာခါမှ ဈေးပေါပေါနှင့် ကြည့်ကြသည်သာ များလေတော့သည်။ ဇန်နဝါရီနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလများသည် သူတို့နိုင်ငံ၌ ငွေကုန်လူပန်းသာမက အချမ်းကလည်း ပိုက်လှသော လများ ဖြစ်လေရာ၊ တစ်နိုင်ငံလုံး ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ နည်းပါးသွားလျက် တကုပ်ကုပ်နှင့် အလုပ်ကိုသာ ကြိုးစားပမ်းစား လုပ်ကြပြန်လေတော့သည်။ မတ်လထဲသို့ ရောက်လာသော အခါတွင်မူကား အချမ်း တော်တော်ကလေး ပေါ့၍ သွား၏။ နေရောင်ကလေးကို တစ်ခါတစ်ခါ၌ လက်ခနဲ မြင်ရပြန်လေပြီ။ ယင်းသည့်အခါတွင် သူတို့နိုင်ငံသားများသည် ပြန်လည်မြူးကြွ၍ လာကြ

ပြန်သည်။ တွင်းအောင်းဖားများကဲ့သို့ တတ်နိုင်သမျှ အိမ်ထဲတွင် ကုပ်၍ နေကြရာက အပြင်သို့ထွက်ရန် ခြေလှမ်းပြင်ကြပြန်လေပြီ။

မတ်လကုန်၍ ဧပြီလထဲသို့ ဝင်လာပြီ ဆိုလျှင်ကား သူတို့နိုင်ငံ၏ အရှုံးပွဲတော်ကလေး တစ်ခုကို လာ၍ ကြိုရပြန်တော့သည်။ သူတို့နိုင်ငံ၌ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့သည် စာရေးသူတို့ နိုင်ငံက တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ကျီးမန်းပွဲလို တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကျီစယ်ကြသော နေ့ဟန်နေ့ ဖြစ်သည်။ အကြောင်းစပ်မိသဖြင့် အနည်းငယ် ရေးသားချင်ပေသည်။

စာရေးသူတို့၏ မြန်မာနိုင်ငံ အထက်ပိုင်းဆီ၌ ကျီးမန်းပွဲ ဟူသော ကျီစယ်ပွဲ ရှိခဲ့သည်။ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် လသာသာတွင် လူငယ်များ အိမ်တကာက ပန်းအိုးတွေကိုယူကာ လမ်းထိပ်၌ စိတန်းထားပြီး ပန်းပြဲ လုပ်ကာ ကျီစယ်ကြသည်။ အမိန့်တော်ရမင်း၏ အမည်ဆိုင်းဘုတ်ကို မီးရထား ဘူတာရုံတွင် သွား၍ ချိတ်တတ်ကြသည်။ ယင်းသည်ကား စာရေး သူ၏ အထင်ကို ပြောရလျှင် ရာသီဥတု အေးမြ၍ လာတော့မည့် နတ်တော်၊ ပြာသို လများတွင် အပြင်သို့ မထွက်ဘဲ နေရတော့မည် ဖြစ်၍ တန်ဆောင် မုန်း လပြည့်၏ ညအခါ လသာသာတွင် ပျော်စရာ၊ ရွှင်စရာဖြစ်အောင် တစ်နှစ်အတွက် နောက်ကြ ပြောင်ကြပြီးမှ ဆောင်းတွင်း၏ဒဏ်ကို ခံယူ ခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။

သူတို့နိုင်ငံတွင်လည်း ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဧပြီလ၏ အစသို့ ရောက် လာသောအခါ၌ တစ်ဆောင်းတွင်းလုံး ငြိမ်ဝပ်နေခဲ့သော ပတ်ဝန်းကျင် သည် ကြည်လင်စ ပြု၍လာပြီ ဖြစ်ပေသည်။ တစ်ဆောင်းတွင်းလုံး နှင်းခါး ရိုက်သဖြင့် အရွက်ပွဲကာ အကိုင်းကျဲကျဲနှင့် ညိုမွဲသော အဆင်းကို ဆောင် ကြသည့် သစ်ပင်ကြီးများ၌ ပုရစ်ဖူးကလေးများ ပေါ်လာကာ ပြေးဝင်ရန် အားယူစ ပြုကြလေပြီ။ ထိုအခါ၌ သူတို့ဆီက လူများသည်လည်း အပြင် သို့ ပို၍ထွက်စ ပြု၍လာသည်။ နေရောင်ခြည်ကလေးကို ရနိုင်သမျှ ခံစား လာကြသည်။ ဤကဲ့သို့ နေရောင်ကလေး ရွှင်ရွှင်ကို မြင်ရသဖြင့် စိတ်ဓာတ် ကြည်လင်ရွှင်ပျ လာကြသောအခါ၌ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ကျီစယ်လိုသော စိတ်ဓာတ်များ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ ယခုခေတ်သစ်တွင်ကား သူတို့ ဆီတွင် ယခင်ခေတ်များလောက်က နောက်ပြောင်ခြင်း မရှိတော့ချေ။ သို့ တိုင်အောင် မနောက်သာ နောက်သာ နောက်ပြောင်နေကြသော သူများ ကား ကျန်သင့်သလောက် ကျန်နေသေးသည်။ ဥပမာအားဖြင့် “အေ”

ဆိုသူ တစ်ယောက်ယောက်ကို နောက်ပြောင်ချင်သည် ဆိုပါစို့။ ထိုအခါ၌ လူနောက်လူပြောင်က မစ္စတာအေမှတစ်ဆင့် မစ္စတာဘီ ဂလတ်စဂိုမြို့ ဟူ၍ လိပ်တပ်ထားသော စာတစ်စောင်ကို ထည့်လိုက်၏။ ထိုစာ၌ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ညတွင် ညစာ လာရောက် စားစေလိုပါကြောင်း၊ ထိုညစာစားပွဲ ၌ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးချော မည်သူမည်ဝါလည်း တက်ရောက်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ မိတ်ဆက်ပေးမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ အရက်များမှာလည်း ရှန်ပီနီ အရက် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထမင်းစားပွဲ ပြီးလျှင် ကပွဲသဘင်များ ကျင်းပမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ မပျက်မကွက် ဆက်ဆက် တက်ရောက်ပါမည့် အကြောင်း၊ တက်ရောက်ဖြစ်ပါက စာပြန်ပါမည့် အကြောင်း စသဖြင့် အကျအနု ရေးသားထား၏။ ထိုစာသည် ဂလတ်စဂိုမြို့ရှိ မစ္စတာဘီထံသို့ ရောက်သွား၏။ သူကမှတစ်ဆင့် “အေ” ကို ပေးရမည် ဖြစ်၏။ သို့သော် မစ္စတာ “ဘီ” က စာအိတ်ပေါ်မှ လိပ်စာကိုဖျက်ကာ မစ္စတာအေမှ တစ်ဆင့် မစ္စတာစီ၊ အိဒင်ဘာရာမြို့ ဟူ၍ လိပ်စာသစ်ထိုးကာ စာတိုက်ပုံး၌ ပြန်၍ ထည့်လိုက်၏။ ထိုစာသည် အိဒင်ဘာရာမြို့ မစ္စတာစီထံသို့ ရောက်သွား၏။ ဤတွင် မစ္စတာစီကလည်း စာအိတ် မျက်နှာဝပေါ်က လိပ်စာကို ဖျက်ကာ မစ္စတာအေမှတစ်ဆင့် မစ္စတာဒီ၊ ဆောက်သင်ပတန်မြို့ ဟူ၍ လိပ်စာသစ်ရေးကာ စာတိုက်ပုံး၌ ပြန်၍ ထည့်လိုက်ပြန်၏။ ဤနည်းဖြင့် ညစာစားရန် ဖိတ်ကြားစာမှာ တစ်နိုင်ငံလုံး လျှောက်၍ လည်လေတော့သည်။ ဧပြီလ သုံးလေးရက်လောက် ရှိမှ မစ္စတာအေ၏ လိပ်စာမှန်ဖြင့် ထိုစာသည် “အေ” ၏လက်သို့ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်သွားလေတော့သည်။

မစ္စတာအေသည် စာအိတ်ကို ဖောက်ဖတ်လိုက်သောအခါ ရှန်ပီနီ အရက်နှင့် ညစာစားပွဲ ဖိတ်စာ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ သို့သော် ဖိတ်ကြားသည့်နေ့မှာ လွန်၍နေပြီ ဖြစ်လေရာ အောင့်သက်သက် ဖြစ်ရလေတော့သည်။ ယင်းသည်ကား ဘီ-စီ-ဒီတို့ ချိတ်ဆက်လုပ်ကာ အေကို ဝိုင်း၍ “ခြေဆွဲ” နောက်ပြောင်ကြခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

နောက်တစ်နည်းမှာကား လူနောက် လူပြောင် တစ်ယောက်က ထမင်းစား ဖိတ်စာများကို ရိုက်နှိပ်ပြီး တကယ့် လူကြီးလူကောင်း၏ လိပ်စာကို တယ်လီဖုန်း နာမည်စာရင်း စာအုပ်ထဲမှ ကူးယူကာ “မြို့စားကတော်ကြီး မည်သူ၏အိမ်၌ ညစာစားရန်” အခြောက်တိုက် ဖိတ်ကြား

လိုက်၏။ ဖိတ်စာပါ ညနေတွင် မြို့စားကတော်ကြီး၏ အိမ်ရှေ့၌ ဧည့်သည်များ ပြည့်ကျပ် ရောက်ရှိလာ၏။ မြို့စားကတော်ကြီးမှာ မျက်လုံးပြူးရတော့သည်။

သူတို့နိုင်ငံ၌ ကျီးမနီးပွဲ ကြံကြံဖန်ဖန် လုပ်ကြပုံ အရပ်မှာကား လန်ဒန်မြို့၏ ထင်ရှားသော ကမ်းနားလမ်းကြီး၌ ကမြင်းကြော ထခဲ့ကြပုံ တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့တွင် မော်တော် လော်လီကားကြီးနှင့် အလုပ်သမား တစ်စုသည် ထိုလမ်းကြီး၏ တစ်နေရာသို့ ရောက်လာကာ “လမ်းပြင်နေသည်” ဟူသော ဆိုင်းဘုတ်များကို ချထားကာ လမ်း၏ အနံထက်ဝက်လောက်ကို ပေါက်ချွန်း ပေါက်ပြားများနှင့် ခြောက်ပေခန့် နက်အောင် တူးကြလေသည်။ ယာဉ်ထိန်း ပုလိပ်များကပင် မော်တော်ကား အသွားအလာများကို ကူညီ ထိန်းသိမ်းပေးရ၏။ တစ်နေ့လုံးလုံး တူးဆွကြသောကြောင့် လမ်းထက်ဝက် ကျင်းကြီးမှာ နက်သည်ထက် နက်လာ၏။ ညနေ ငါးနာရီ ထိုးသောအခါ အလုပ်သမားများသည် ပေါက်ချွန်း၊ ပေါက်ပြားများကို သိမ်းဆည်းကာ ထိုနေရာမှ ထွက်ခွာသွားကြလေသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် အလုပ်သမားများ ထပ်၍ ပေါ်မလာကြတော့ပေ။ ထိုမျှမကသေး၊ နောက်ထပ်၍ လုံးဝ ပေါ်မလာတော့ချေ။ နောက်ဆုံးတွင် ရဲဋ္ဌာနမှနေ၍ ကမ်းနားလမ်း ပြင်သော ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး လန်ဒန်မြို့နီစပယ်သို့ တယ်လီဖုန်းဆက်၍ မေးရတော့သည်။ တူး၍ထားသော ကျင်းကြီးကို ဆက်လက် ပြုပြင်ကာ လမ်းပြန်ခင်းပေးဖို့ ကောင်းကြောင်း အကြံပေး၏။ မြို့နီစပယ်က စုံစမ်းသောအခါ ဘယ်အရာရှိကမှ လမ်းအပြင်မခိုင်းကြောင်း တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ကျင်းကြီးကို ကပျာကသီ ပြန်၍ ဖို့လိုက်ရလေသည်။ ယင်းသည်ကား တကယ်တမ်း အကြောင်ရိုက်၍ ခပ်တည်တည် နောက်ပြောင်မည်ဆိုလျှင် မြို့နီစပယ် အဖွဲ့ကြီးပင် ခံနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ပြသကာ ခပ်ကြောင်ကြောင် နောက်ပြောင်၍ သွားကြခြင်းပင် ဖြစ်လေတော့သည်။

နိုင်ငံခြားသို့ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ရောက်ဖူးသောသူများ၏ အဖို့၌ ရောက်လျှင် ရောက်ချင်းပင် နီးရာ စာအုပ်ဆိုင်၌ ဝယ်ယူသင့်သော ပစ္စည်းနှစ်ရပ် ရှိလေသည်။ ထိုပစ္စည်းများမှာကား မိမိ အခြေခံ စခန်းစိုက်၍ နေထိုင်မည့် မြို့ကြီး၏ အသေးစိတ်မြေပုံနှင့်၊ မိမိ ရောက်၍နေသော နိုင်ငံ၏ အသေးစိတ် မြေပုံစာအုပ်တို့ပင် ဖြစ်လေသည်။ ယခုအခါ၌ စာရေးသူတို့၏ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ပင် ရန်ကုန်မြေပုံနှင့် မြန်မာပြည် မြေပုံများကို ယခင် ယခင်ကနှင့် မတူဘဲ အလွန်သပ်ရပ် ရှင်းလင်းစွာဖြင့် ရောင်းချလျက် နေသည်ကို လွန်ခဲ့သော ခြောက်လပိုင်းလောက်ဆီက စ၍ ရန်ကုန်မြို့ရှိ စာအုပ်ဆိုင်များ၌ လည်းကောင်း၊ လမ်းဘေး ဗျပ်ထိုးဆိုင်ကလေးများ၌ လည်းကောင်း တွေ့မြင်နေရပြီ ဖြစ်လေသည်။ ထိုသို့ ထွက်ပေါ်လာသော မြန်မာပြည်မြေပုံနှင့် ရန်ကုန် မြေပုံတို့မှာ အတော်ပင် ကောင်းမွန် စုံလင်ပါ၏။ သေသပ်၍ မင်ကျမင်န မှအစ ကောင်းမွန်လာပေသည်။ ကျေနပ်အားရစဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။ သို့သော်လည်း အလျဉ်းသင့်သဖြင့် အနည်းငယ် အကြံပေးစရာ ကလေးများကား ရှိ၍ နေပေသည်။ ယင်းသို့ အကြံပေးရခြင်းမှာလည်း စာရေးသူ၏ ဘဝခရီး အဆစ်အမြစ်ဖြင့် သူတို့နိုင်ငံသို့ သွားရောက် နေထိုင်ခဲ့ရစဉ်အခါက ယူနိုက်တက်ကမ်းဒင်းခေါ် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ မြေပုံနှင့် လန်ဒန်မြို့တော်၏ မြေပုံများကို ယခုကဲ့သို့ နံရံချိတ် ကားချပ်ကြီးများ အဖြစ်ဖြင့် တွေ့ရသည့်အပြင် စာမျက်နှာ နှစ်ရာနီးပါးခန့် ရှိသော ယခုခေတ် မြန်မာဝတ္ထုစာအုပ် အရွယ်၊ ကရောင်း ဆယ့်ခြောက်ချိုး စာအုပ်များ အဖြစ်ဖြင့် မြေပုံကားချပ်ကြီး တစ်ခုလုံးကို အသေးစိတ် အပိုင်းပိုင်း အကွက်ချကာ ဖြတ်၍ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေလျက် ရှိကြသည်ကို တွေ့ခဲ့ရဖူး

သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ထုတ်ဝေနေကြခြင်းမှာကား စာရေးသူတို့လို နိုင်ငံခြားသားများ အဖို့၌ အင်္ဂလန် တစ်ပြည်လုံးနှင့် ပတ်သက်၍ သော်လည်းကောင်း၊ လန်ဒန်မြို့နှင့် ပတ်သက်နေ၍ သော်လည်းကောင်း ခရီးသွားလာရေးမှာ တော်တော်ကြီးပင် လွယ်ကူစေပါသည်။

စာရေးသူတို့လို တစ်ခါတစ်ခါက ရောက်၍လာရသော နိုင်ငံခြားသားများ အတွက်ကို မဆိုထားနှင့်ဦး။ လန်ဒန်မြို့ပေါ်တွင် မွေးဖွား ကြီးပြင်းလာကြရသော လန်ဒန်သူ လန်ဒန်သားများ အဖို့တွင်ပင် လန်ဒန်မြို့ကို လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် သိကာ ခရီးသွားနိုင်ဖို့ အတော်ပင် ခဲယဉ်းပါသည်။ အကြောင်းမှာမူ လန်ဒန်မြို့သည် တဖြည်းဖြည်းနှင့် သမိုင်းနှင့်ချီကာ ပြန့်ထွက်နေသော မြို့ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဖန် အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့သည် မြို့ကို အထက်သို့ မလှဘဲ ဘေးသို့ချည်းသာ လှ၍နေကြသူများ ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာ၌ အင်္ဂလိပ်တို့၏ သဘာဝ တစ်ခုကို ဖော်ပြရလျှင် ပို၍ သဘောပေါက်နိုင်စရာ ရှိပါသည်။

အကြောင်းဆုံစည်းတိုင်း စာရေးသူ၏ နိုင်ငံခြားဆိုင်ရာ ဝတ္ထုဆောင်းပါးများ၌ အကြိမ်ကြိမ် ရေးသား ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည့်အတိုင်း အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့သည် ရှေးဟောင်းပစ္စည်း မှန်သမျှကို မြတ်နိုး ခင်တွယ်ကြသော လူမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လန်ဒန်မြို့ကို ခရစ်မပေါ်မီ ၄၅ ခုနှစ်လောက်၊ ယခင် နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်လောက်က စ၍ ရောမလူမျိုးများ၊ အိန်ဂျယ်လင်း (၁)၊ အိန်ဂျယ်လူမျိုးတို့ နေထိုင်ရာ ကျွန်းကို ဝင်၍ တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်ခဲ့စဉ်ကပင် လန်ဒန်သည် ရွာကြီးတစ်ရွာ၊ မြို့ငယ်တစ်မြို့ အဖြစ်ဖြင့် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်နေပေသည်။ ထိုစဉ်အခါ ရှေးခေတ်တုန်းက လန်ဒန်မြို့မှာ ရောမလူမျိုးတို့ တပ်အခြေစိုက်ရာစခန်း ဖြစ်ခဲ့ပေရာ၊ စစ်တပ်များကို အရပ်အနေသင့်သော ကုန်းမြင့်များ၌ အခိုင်အမာ ချထားခဲ့သည်။ စာရေးသူတို့၏ ရန်ကုန်မြို့တွင်လည်း တည်စအခါက သီဂုံတ္တရကုန်း၊ ရှင်စောပုကုန်း၊ စော်ဘွားကြီးကုန်း အစရှိသည်ဖြင့် ကုန်းမြင့်အရပ်များကို အခြေခံထား၍ မြို့ပြ စတင်ပေါ်ပေါက်လာပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်စဉ်းစား ဖွယ်ရာ ဖြစ်၍ နေပါပေသည်။

လန်ဒန်၏ အစသည် ဤကဲ့သို့ နိုင်ငံခြားသားများ ဖြစ်ကြသော ရောမလူမျိုးတို့က ပြင်သစ်ကမ်းခြေဘက်မှ လှေကြီးများဖြင့် ကူး၍လာကာ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ရာက တပ်စခန်းမြို့ အဖြစ်နှင့် စတင် ရုပ်လုံးပေါ်

လာခဲ့သည်။ ရောမ လူမျိုးတို့သည် ခံတပ်များကို တောင်ကုန်းမြင့်များ၌ ဆောက်ကြ၏။ ရောမ လူမျိုးတို့တွင် မြင်းတပ်များနှင့် မြင်းဆွဲ စစ်ရထားများ ပါ၍ လာသည်။ ထိုမြင်းတပ်များနှင့် မြင်းဆွဲစစ်ရထား မြင်းဆွဲများသည် သဘာဝအတိုင်း အသွားအလာ လွယ်ကူသော မြေညီရာ တစ်လျှောက်၌သာ သွားလာကြကာ လမ်းပေါက်၍ လာခဲ့လေသည်။ မြေညီရာကိုရှာ၍ သက်သာအောင် သွားလာကြကတည်းကပင် ရောမလူမျိုးတို့၏ လမ်းများမှာ ကွေ့ကွေ့ကောက်ကောက်သာလျှင် ဖြစ်ကြပေတော့မည်မှာကား ဓမ္မတာပင် ဖြစ်လေတော့သည်။ စာရေးသူတို့၏ ရန်ကုန်မြို့တော်သည်ပင်လျှင် ဒဂုန်မြို့ ၁၀၀တန်းက လမ်းကွေ့ လမ်းကောက်တွေ များခဲ့ဖူးသေး၏။ ထိုအချက်ကို ရန်ကုန် အရှေ့ပိုင်းဘက်၌ရှိသော လမ်းများက သက်သေခံလျက် ရှိနေကြပေသည်။ ရန်ကုန် အလယ်ပိုင်းနှင့် အနောက်ပိုင်း တစ်လွှားတွင် လမ်းများကို ပဆစ်ကွက်ချကာ လမ်းဖြောင့်ကြီးများ ဖောက်ခဲ့သည်မှာကား၊ အင်္ဂလိပ်တို့ အောက်မြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းယူကြပြီးနောက် ရန်ကုန်မြို့ကို ပြုပြင် တည်ဆောက်ကြပြန်ရာက ယခုကဲ့သို့ ကမ်းနားလမ်းနှင့် မျဉ်းပြိုင်ယှဉ်၍နေသော လမ်းကြီးများနှင့် အရှေ့ အနောက်၊ တောင်နှင့် မြောက် မျဉ်းပြိုင်ယှဉ်၍နေသော လမ်းကြီးလမ်းငယ် အသွယ်သွယ်တို့ စနစ်တကျ ယခု စာရေးသူတို့က အမွေခံလိုက်ကြရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အင်္ဂလိပ်တို့သည် ရှေးဟောင်း စနစ်များနှင့် အဆောက်အအုံများ၊ ပစ္စည်းများကို မြတ်နိုးကြသောသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ရောမတို့ သိမ်းပိုက်ထားသော ခေတ်က ရဲတပ်များရှိရာ တောင်ကုန်းများကို ကွေ့ကာပတ်ကာ မြေညီရာကိုရှာ၍ ဖောက်လုပ်ခဲ့သော လမ်းများမှာ ယခုခေတ်သစ်တိုင်အောင် ကွေ့ကွေ့ကောက်ကောက်တွေပင် ဖြစ်၍နေကြလျက်ရှိ၏။ ထိုမျှသာမကသေး၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက ဂျပန်တို့၏ အကြီးအကျယ် ဝှံ့ကြံခြင်းကို ခံရသောကြောင့် မြို့ကွက်ကြီးတွေ အတော်များများပင် တလင်းပြင်ကြီးတွေ ဖြစ်ကုန်ကြလေရာ၊ အကယ်၍သာ အင်္ဂလန် အစိုးရက လမ်းဖြောင့်ကြီးများ အကွက်ရိုက်၍ ဖောက်လုပ်မည်ဆိုပါက လန်ဒန်မြို့သည် စာရေးသူတို့ ရောက်သွားသော အချိန်လောက်က စတုရန်းကွက်များ ချကာ ပြန်လည် ဆောက်လုပ်ထားသော ခေတ်ဆန်ဆန် မြို့ကြီး ဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။ သို့ရာတွင် အင်္ဂလိပ်တို့သည် အဟောင်းကို မြတ်နိုး၏။ တစ်ဖန် ... အင်္ဂလိပ်တို့သည် “ပိုင်ခွင့်” ကို

အထူး အဓိကထားသော သူများ ဖြစ်ကြသည်။ လမ်းဖြောင့်ဖောက်မည် ဆိုလျှင် လမ်းကြောင်း အဖြောင့်ပေါ်၌ ကျရောက်နေသော မြေပိုင်ရှင်များက ဖောက်ခွင့်ပြုမည် မဟုတ်။ အင်္ဂလိပ်တို့၏ ဓလေ့ ကိုယ်တိုင်ကလည်း “ပိုင်ခွင့်” ရှိသော မြေများကို ရှေးကပစ္စည်းမို့ လေးစားကြသည်။ တစ်ဖန် မြို့ဟောင်းမြေများမှာ တိုက်ပွဲဝင်သူ ရဲသူခက်တို့အား အပိုင်စား ပေးထားသော မင်းပေးမြေများ ဖြစ်နေပြန်သည်။ မည်သူမျှ မထိခံကြပြန်ချေ။ ဤကဲ့သို့သော အကြောင်းကြောင်းများကြောင့် လန်ဒန်လမ်းများမှာ အကွေ့အကောက်တွေချည်းသာ များပြား၍ နေလေရာ၊ လန်ဒန်မြို့ကြီး တစ်ခွင်လုံးက လမ်းများမှာ ဝင်္ဂါကြီး တစ်ခုလို ဖြစ်၍နေသည်ဟုသာ ဆိုရပေတော့မည်။ ဤနေရာ၌ ရယ်စရာကလေးတစ်ခု ကြုံခဲ့ဖူးလေသည်။ သူတို့ ဆီ၌ ခရက်ဆင့်ခေါ် လခြမ်းကွေး လမ်းများ ရှိ၏။ အလွယ်ရေးရလျှင် ထိုလမ်းများသည် လောက်လေးကိုင်းနှင့် တူ၏။ လမ်းမကြီးမှနေ၍ ထိုလောက်လေးကိုင်း လမ်းအတိုင်း လိုက်၍ သွားလျှင် မူလက လမ်းမကြီးကိုပင် ပြန်၍ ရောက်နေသည်ကို တွေ့ရလေတော့သည်။

ထိုအပြင် တစ်ချက် ရှိသေးသည်။ ယင်းသည်မှာကား ယခုအခါ တွင်ပင် ထိုကိစ္စမျိုးသည် စာရေးသူတို့၏ ရန်ကုန်မြို့တော်၌ပင် ရှိနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဟိုတလောဆီက နတ်မောက်လမ်းသွယ် ဆိုသည့် လမ်းကို တမောတပန်း လိုက်၍ ရှာခဲ့ရဖူး၏။

ထိုနည်းတူစွာပင် လန်ဒန်ရှိ လမ်းများမှာ နာမည်တူ အစွယ်အပွားတွေ များစွာ ရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လန်ဒန် မြန်မာသံရုံးနားတွင် ရှက်ပတ်မားကက် ဆိုသော လမ်းရှိသည်။ ထိုလမ်းသည်ကား ရိုးရိုးလမ်း မဟုတ်။ လေးထောင့်လမ်း ဖြစ်သည်။ အလွယ်ကို ရေးရသော် စတုရန်းကွက်တစ်ခု ၌ပါသော အနားလေးဖက်စလုံးကို ရှက်ပတ်မားကက်လမ်းဟု အမည်ပေးထားခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုရပ်ကွက်လေးကို ဖဲ့ထွက်သွားသော လမ်းကို ရှက်ပတ်မားကက်ဟု ခေါ်ပြန်သည်။ ထိုလမ်းခွဲမှ ဖြောထွက်သွားသော လမ်းမြွှာကို ရှက်ပတ် အယ်လီဟု နာမည်ပေးပြန်သည်။

ဤမျှလောက်နှင့်ပင် လန်ဒန် တည်းဟူသော မြို့ဟောင်းကြီး၌ လမ်းကြီး လမ်းငယ် အသွယ်သွယ်တို့ အမျိုးမျိုး ရှုပ်ထွေးနေပုံကို သိသာရုံမျှ ဖော်ပြပါသည်။ ယင်းသည်မှတစ်ဆင့် လိုရင်း စကားစကို ပြန်၍ ကောက်ရပါသော် ထိုကဲ့သို့ လမ်းတွေ ရှုပ်ထွေး ပွေလီကာ အသွားရ

ခက်လှသည် ဖြစ်သောကြောင့် စာရေးသူတို့လို နိုင်ငံရပ်ခြားမှ ရောက်နေသူတို့သာမက သူတို့နိုင်ငံသား လန်ဒန်ပေါက် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများပင်လျှင် ဆိုခဲ့သော မြေပုံစာအုပ်များကို ဝယ်၍ထားကြရပါသည်။ သို့မှသာ သူတို့လည်း သွားတတ် လာတတ်ကြပါသည်။ သို့မဟုတ်ပါက သူတို့ ရပ်ကွက်ကလေး တစ်စိုက်နှင့် အလုပ်ကိုသွားလျှင် စီးရမည့် ဘတ်စ်ကား မှတ်တိုင်၊ မြေအောက် ဘူတာရုံလောက်ကိုသာ သိကြသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ တစ်ခါက ရယ်စရာ ကြုံဖူးသည်မှာ စာရေးသူက ဘတ်စ်ကားမှတ်တိုင် ရပ်ကာ ဘတ်စ်ကား အမှတ် ၉ ကို စောင့်နေ၏။ မကြာမီ နှုတ်ခမ်းနီ ပါးနီနှင့် မိန်းကလေးတစ်ဦး ရောက်လာလေသည်။ စာရေးသူ၏ အကဲအလေးကို ကြည့်ကာ သူကပင် ‘ခွင့်လွှတ်ပါ ... ဒီ ဘတ်စ်ကား အမှတ် ၉ ဟာ စထရင်း (ကမ်းနားလမ်း) ကို ရောက်ပါ သလာ. ဘု မေး၏။ ‘ရောက်ပါတယ်’ ဟု ဖြေလိုက်ရ၏။ အမှတ် ၉ ဘတ်စ်ကားသည် ကမ်းနားလမ်းကို တကယ်ပင် ရောက်သည်။ စာရေးသူ ခပ်စောစောပိုင်းက ထို ဘတ်စ်ကားနှင့်ပင် ကမ်းနားလမ်းရှိ ဘွတ်(ရှ်) ဟောက်(စ်)ခေါ် ဘီဘီစီ အလုပ်ဌာနသို့ တိုက်ရိုက် စီးနင်းသွားလာနေခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော် လန်ဒန် မြေပြင် ယာဉ်ရထားများမှာ ပြုတ်သိပ်နေသည်။ လမ်းဆုံမီးက တစ်ခါ နီလိုက်လျှင် မော်တော်ကားတန်းကြီး မိုင်ဝက်ခန့် တန့်ခနဲ ဖြစ်သွားရသည်။ (ယခုပင် စာရေးသူတို့၏ ရန်ကုန် ဆူးလေ ဘုရားလမ်းနှင့် ဗိုလ်ချုပ်လမ်းများတွင် ရုံးဆင်းချိန်၌ ဤကဲ့သို့အားဖြင့် ကားတန်းကြီးများ ရှည်စ ပြုလာသည်ကို မြင်နေကြရပြီ ဖြစ်လေသည်။) ထို့ကြောင့်ပင် စာရေးသူသည် အမှတ် ၉ ဘတ်စ်ကားဖြင့် ကိုယ့်အိမ်နားက မှတ်တိုင်မှသည် အလုပ်ခွင်ရှိရာ ကမ်းနားလမ်း ဘွတ်(ရှ်)ဟောက်စ်သို့ ဘတ်စ်ကား တိုက်ရိုက် စီး၍မသွား။ အမှတ် ၉ ဘတ်စ်ကားဖြင့် သုံးမိုင်ခန့် ဝေးသော ဟမ္မားစမစ် ဘူတာရုံသို့ သွားသည်။ ယင်းမှတစ်ဆင့် မြေအောက်ရထား နှစ်ဆင့်စီးကာ အော(လ်)ဝစ်ချ်ဘူတာအထိ သွားသည်။ ဘူတာမှ မြေပေါ်သို့ တက်လိုက်သောအခါ အလုပ်ဌာန၏ လမ်းတစ်ဖက်သို့ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်လေသည်။ မြေပြင်ပေါ်မှ အမှတ် ၉ ဘတ်စ်ကားနှင့် သွားနေလျှင် တစ်နာရီသာသာကြာမှ ရောက်၏။ မြေလျှိုး၍ သွားသောအခါတွင်မူ အလွန်ဆုံး သုံးဆယ့်ငါးမိနစ်လောက်နှင့် ရောက်

လေသည်။ ထို့ကြောင့် မြေပေါ်က ယာဉ်ရထားများထက် မြေအောက် ရထားကို ပို၍ အားကိုးရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤနေရာတွင်လည်း စကား အလျဉ်းသင့်ပြန်ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် စာရေးသူတို့၏ မြို့တော်ရန်ကုန် လော်ကယ်ရထား၊ ဘတ်စ်ကားများနှင့် ပတ်သက်၍ ရေးချင်သော အချက်အလက်ကလေးတစ်ချက် ပေါ်လာပြန် ပေသည်။

အထက်၌ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း စာရေးသူသည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှလိုလို အိမ်မှ အလုပ်၊ အလုပ်မှ အိမ် ဆိုသည့် ခရီးကြောင်းကိုပင် အထပ်ထပ် သွား၍ နေရလေရာ စနေနေ့အဖို့၌ မြေအောက်ရထား လက်မှတ်နှင့် ဘတ်စ်ကား လက်မှတ် ခြောက်ခါဝယ်၍ နေရလေသည်။ စာရေးသူ သူတို့ ဆီကို ရောက်နေစဉ်အခါက သူတို့ဆီမှာလည်း ဟိုတလောက စာရေးသူတို့ ဆီမှာ ငွေကြွေ ရှားပါးသလို အကြွေရှားသော ခေတ်နှင့် ကြုံ၍နေ၏။ သူတို့ အစိုးရကလည်း ခရီးသည်များအား တတ်နိုင်သလောက် ငွေကြွေ နှင့်သာ လက်မှတ်ဝယ်ကြပါဟု ကြေညာချက်တွေ ထုတ်၍ နေလေသည်။ သို့သော် ဤသို့ ခရီးစတင် သွားလာရာ၌ ငွေကြွေက ထင်သလောက် များများ လှည့်ပတ်သုံးစွဲခြင်း မရှိသောကြောင့် စာရေးသူတို့ နိုင်ငံမှာ တလောက ဖြစ်ခဲ့သလိုပင် အခြေအနေ ခပ်ကျပ်ကျပ် ဖြစ်၍နေလေသည်။ ထိုအခါ၌ သူတို့အစိုးရက လပေး လက်မှတ်စနစ်ကို တီထွင်လာလေသည်။ ထိုစနစ်မှာ ဘတ်စ်ကား ဘယ်နှုတ်နံ ပြောင်း၍၊ မြေအောက်ရထား ဘယ် နှုတ်နံပင် စီးရစေကာမူ တစ်လစာ လက်မှတ် တစ်ခါတည်း ဝယ်၍ ထား လိုက်ခါမျှနှင့် လက်မှတ်ဝယ်ရသော ဒုက္ခ ငြိမ်းသွား၏။ တစ်လစာ လက် မှတ်မှာ ကတ်ပြားငယ်တစ်ခု ဖြစ်လျက် သွားရမည့် ခရီးအစနှင့် အဆုံး နှစ်နေရာ အမည်ကို ပုံနှိပ်ထားပြီး ကိုင်ဆောင်သူ၏ အမည်ကိုကား ကွက် လပ်၌ ရေးထည့်ရသည်။ ပြီးလျှင် မည်သည့် နေ့ည ကုန်ဆုံးမည်ကို ရေးထည့်၏။ တစ်မတ်လမ်းကို အသွားအပြန် ရက်ပေါင်း နှစ်ဆယ် သွား လျှင် ငွေတစ်ဆယ် ကုန်မည် ဆိုပါစို့။ လပေးလက်မှတ် ယူလျှင်ကား ငွေကြို၍ ပေးထားသည့်အတွက် နှစ်ဆယ့်ငါး ရာခိုင်နှုန်းလောက် ကော်မရှင် ပြန်ပေးရာ ခုနစ်ကျပ်ခွဲလောက်သာ စရိတ်ကုန်တော့သည်။ ထိုမျှမကသေး၊ လက်မှတ်ဝယ်ရန် ကြူတန်းစီရသော ကိစ္စကလည်း မီးငြိမ်း၍သွား၏။ ဘူတာရုံ အဝင်ဝ၌ ဂိတ်စောင့်အား ကတ်ပြားကလေး ထောင်ပြလိုက်လျှင်

ပြီး၏။ ဘတ်စ်ကား ပေါ်၌လည်း လက်မှတ်ရောင်းသူအား ကတ်ပြားကလေး ထောင်ပြလိုက်လျှင် ပြီး၏။ ကျပ်တန်ပေး၍ ငွေကြွေ ပြန်အမ်းရသော ကိစ္စလည်း သက်သာသွား၏။ လက်မှတ်ရောင်းသူလည်း အလုပ်နည်းသွား၏။ လက်မှတ်ဆုတ်ပေးခြင်း နည်းသွား၍ စက္ကူလည်း မကုန်၊ ပုံနှိပ်ခလည်း မကုန်၊ ယုတ်စွအဆုံး ဘတ်စ်ကား မှတ်တိုင်များ၌ပင် သုံးပြီးသား လက်မှတ်တွေ ဗရပွ လွှင့်ပစ်ထားပြီး အမှိုက်ရုံပံခြင်းမှလည်း သက်သာသွား၏။ ဤစနစ်ကို စာရေးသူတို့၏ မဟာရန်ကုန်တွင် စမ်းသပ် သုံးစွဲကြည့်ရန် စကားအလျဉ်းသင့်သဖြင့် သက်ဆိုင်ရာတို့အား တိုက်တွန်းလိုပေသည်။

စာရေးသူ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အကြောင်းကို ပြန်၍ ကောက်ချင်ပေသည်။ ဤနေရာတွင်ကား စာရေးသူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဆောင်းပါးစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ ခပ်ပြုံးပြုံး စ တတ်ကြသော မိတ်ဆွေအချို့ကို ရည်စူး၍ ရေးရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံရပေမည်။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူက ဤဆောင်းပါးအစဉ်ကို ရေးသားလာခဲ့ရာ၌ အချို့ မိတ်ဆွေများက ‘ခင်ဗျားဟာက မဟုတ်သေးပါဘူးဗျာ၊ ကောင်းခန်းကလေးတွေကို ခုထက်ထိ မရောက်သေးပါလား’ ဟု ချဉ်ဖြူဖြူ ပြုံးကာ မေးတတ်ကြသည်။ ‘ဘယ်လိုကောင်းခန်းကလေးတွေများလဲဗျ၊ ဆိုစမ်းပါဦး’ ဟု စာရေးသူက ပြန်မေးလိုက်သောအခါ၊ မေးလာသူက ‘ရာဇဝင်ကြေးဆပ်တဲ့ ကိုယ်တွေ့ကလေးတွေပေါ့ဗျာ။ ဟဲဟဲ’ ဟု စပ်ဖြူဖြူ ပြောလေသည်။ ဤတွင်မှ စာရေးသူက ပြုံးနေရပြီး ‘အေးဗျာ ... တစ်နေ့ကျတော့ ရေးရမပေါ့’ ဟု ဆိုလိုက်ရ၏။ “ရာဇဝင်ကြေး” ဆိုသော စကားကို စာဖတ်သူအများ သိကြပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ မှန်ပါသည်။ အိမ်ထောင်သည်တစ်ဦးပင် ဖြစ်စေကာမူ တစ်စုံတစ်ယောက်သည် နိုင်ငံခြားသို့ တစ်ကိုယ်တည်း နှစ်ရှည်လများ သွားရောက် နေထိုင်ငြားအံ့။ ထိုအခါ၌ ယင်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုနိုင်ငံမှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်ကာ သံယောဇဉ်ကလေး တွယ်၍ လာတတ်စမြဲ ဖြစ်ပေသည်။ စာရေးသူတို့ နိုင်ငံတွင် လာရောက် မှီတင်း နေထိုင်ကြသော နိုင်ငံခြားသား အများပင် ထိုနည်းနှင့် ဖြစ်ခဲ့ပေရာ၊ အမျိုးမျိုးသော သွေးနှစ်ဦးစပ် အစုအဝေးများက အသင်းအပင်းတွေ ထောင်ကာ မြန်မာ့ ယခင်ခေတ် နိုင်ငံရေးတွင်ပင် နေရာကြီးများကို ရခဲ့ဖူးကြောင်း သမိုင်း၌ အထင်အရှား ရှိ၍နေပေသည်။

ဤဆောင်းပါးအစဉ်သည် သူတို့နိုင်ငံ၏ ဗဟုသုတ ကြုံသမျှကို ပေးရန် အဓိက ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ မှတ်တမ်းလည်း ဖြစ်၍နေပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာများနှင့် ပတ်သက်၍ ရေးတန်သမျှကိုကား ရေးသင့်သည်ဟု ထင်ပါသည်။ စာရေးသူ၏ ဆရာ တစ်ဦးက 'ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ဆိုသည်မှာ မိမိ တစ်ဦးတည်းပိုင် ဖြစ်၍ မိမိ ရေးသားပြုစုသော စာထဲ၌ပင် မပါအပ်။ မိမိ၏ အပြုအမူ၊ အလုပ် အကိုင်၊ အပြောအဆို၊ အတွေ့အကြုံများအနက် အများနှင့် ယေဘုယျ ပတ်သက်သော ကိစ္စများကိုသာ မိမိရေးသော စာထဲ၌ မှတ်တမ်းတင်သင့် သည်' ဟု တစ်ခါက အဆုံးအမ ပေးဖူးပါသည်။ ယခု ဤမှတ်တမ်းမှာမူ နိုင်ငံခြား ဗဟုသုတကို အဓိကထားသော်လည်း ခေါင်းစီးကိုယ်တိုင်ကပင် လျှင် "တင့်တယ်၏ တင့်တယ်" ဖြစ်၍နေသောကြောင့် စာရေးသူ၏ ပုဂ္ဂလိက ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကလေး အချို့ကို တောင်းဆိုသူတို့၏ ဆန္ဒကို တစ်စိတ် တစ်ဒေသ ဖြည့်စွမ်းသောအားဖြင့် ရေးတန်သမျှ ရေးသားရပေမည် ဖြစ် ပါသည်။

'သတိသာ ထားပြီးတော့ သွားပေရောဗျို့။ သူတို့နိုင်ငံက စစ်ပြီးစ နိုင်ငံဗျနော်၊ စစ်အတွင်းမှာ ယောကျ်ား အရွယ်ကောင်းတွေ အများကြီး သေကုန်ခဲ့တယ်။ ဒီတော့ အမျိုးသမီး ဦးရေက အမျိုးသား ဦးရေထက် သိပ်ပြီးတော့ များနေသဗျ။ ဟဲ-ဟဲ' ဟု စာရေးသူအား နိုင်ငံရင်းမှ ထွက်ခွာ မည့်ဆဲဆဲတွင် ပြောမနာ ဆိုမနာ မိတ်ဆွေရင်းတစ်ဦးက အမှာစကား လက်ဆောင်ပါးလိုက်၏။ တစ်ဦးကမူ 'ရာဇဝင်ကြေးတော့ ဆပ်ဖြစ်အောင် ဆပ်ခဲ့ဗျို့' ဟု ခပ်ရွတ်ရွတ်ပင် တီးတိုး မှာကြားလိုက်ပေသည်။

ဤအမှာစကားများကို လန်ဒန်သို့ စာရေးသူ ရောက်သွားသော အခါ၌ မကြာမကြာ ဆိုသလို သတိရမိ၏။ အကြောင်းမှာမူကား သူတို့ နိုင်ငံ မြို့လန်ဒန်သို့ ရောက်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်ပင် အကဲခတ်မိ သည်မှာကား နိုင်ငံရင်းက မိတ်ဆွေများ မှာကြားလိုက်ကြသည့်အတိုင်း ပင် အမျိုးသမီးတွေက အမျိုးသားတွေထက် ဦးရေ ပိုမို များပြား၍ နေသည် ကို နေရာတကာ၌ ယေဘုယျအားဖြင့် တွေ့မြင်၍ နေရပေသည်။ ကိုယ့် အိမ်ထဲမှ လမ်းပေါ်သို့ ထွက်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လမ်းစောင်းတွင် တံမြက်စည်း သိမ်းနေသော အမျိုးသမီး မြူအလုပ်သမားကို တွေ့ရသည်။ စာလိုက်၍ ဝေနေသော စာတိုက် အလုပ်သမားကို တွေ့ရသည်။ နွားနို့

လိုက်ပို့နေသော အလုပ်သမားကို တွေ့ရသည်။ ဘတ်စ်ကားပေါ် ရောက်ပြန် တော့လည်း ဘတ်စ်ကား လက်မှတ်ရောင်းသူမှာ အမျိုးသမီးပင် ဖြစ်နေ ပြန်သည်။ မြေအောက် ရထားလက်မှတ် ရောင်းသူလည်း အမျိုးသမီး၊ ဂိတ်လှေကားထိပ်မှနေ၍ လက်မှတ်စစ်နေသူမှာလည်း အမျိုးသမီး၊ မြေ အောက် ရထားစင်္ကြံတွင် ရထား ထိုးဆိုက်လာပြီး ရပ်၍ တွဲတံခါးများ လျှော့၍ ပွင့်သွားသောအခါ၌ ‘ဆင်းသူများ လက်ဦး ဆင်းပါစေ၊ ကျေးဇူး ပြုပါ’ ဟု အော်ကာ သတိပေးသော စင်္ကြံစောင့်များမှာလည်း အမျိုးသမီး များပင်။ ဘတ်စ်ကားပေါ်၌ ဖြစ်စေ၊ မြေအောက်ရထားပေါ်၌ ဖြစ်စေ ပါ လာသော ခရီးသွားများမှာကား ရာခိုင်နှုန်း ခြောက်ဆယ် ခုနစ်ဆယ်လောက် မှာ အမျိုးသမီးတွေချည်းလိုလို ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

ဤနေရာတွင် စာရေးသူ၏ အူလည်လည်နိုင်ပုံ တစ်ရပ်ကို နားပူ နားဆာ တိုက်သူ အထက်ဖော်ပြပါ မိတ်ဆွေကို ရည်ညွှန်း၍ အရွှန်းသက် သက် တင်ပြလိုပါသည်။

ဝန်ခံရမည် ဆိုလျှင် စာရေးသူမှာ မျက်နှာဖြူများနှင့် နီးစပ်ရန်ဝေးစွာ ကပြား ပါလယာများနှင့်ပင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နီးနီးစပ်စပ် ရှိသူ မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဘောင်းဘီ၊ ဂါဝန်များနှင့် ပွန်းတီးသူ မဟုတ်။ ဘောင်းဘီရှည် ဆို၍လည်း ဘီလပ်သို့ ထွက်လာခဲ့မှသာ ယောင်တောင်တောင်နှင့် ဖြစ် သလို စွပ်ကာ နက္ကတိုင် တရွဲတစောင်းနှင့် ထွက်လာခဲ့ရသူ ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် သူတို့နိုင်ငံသို့ ရောက်ကာ သူတို့နိုင်ငံသူ မျက်နှာဖြူ အမျိုးသမီးများအား နီးကပ်စွာ တွေ့မြင်ရသောအခါ၌ လက်ဦးတွင်ကား သူတို့ အမျိုးသမီးများသည် စာရေးသူ၏ စိမ်းနေသော မျက်စိထဲတွင် ကြီးငယ်မဟူ ပုပုရွရွ ဝဝပီနီပီနီပါ မကျန် အားလုံးပင် “လှ” ၍ နေကြ လေတော့သည်။ ဤသို့ ထင်ခြင်းမှာကား အခြားကြောင့် မဟုတ်။ စာရေး သူတို့၏ နိုင်ငံတွင် “အသားဖြူခြင်းသည် အလှ၏တစ်ဝက်” ဟူ၍ မှတ်ယူ ထားလေ့ ရှိကြသော အကျင့်ကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် တွေ့ မြင်သမျှသော သူတို့နိုင်ငံ အမျိုးသမီးများမှာ အလှတွေချည်း ဖြစ်နေသည် ဟု စိတ်က ထင်မိခဲ့ဖူးလေသည်။

တစ်ခုတော့ ရှိသည်။ သူတို့နိုင်ငံက အမျိုးသမီးများသည် အားလုံး သိကြပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်းပင် အဝတ်အစားကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဝတ်ဆင် ကြသည်။ မြေသလုံးပေါ် ဂါဝန်နှင့် နိုင်လွန်ခြေအိတ်နှင့်လည်း ဖြစ်သည်။

ခါးမတုတ်ကြ၊ ခြေလှမ်း လှမ်းပုံမှာလည်း ဖျတ်လတ် သွက်လက်သည်။ လည်တံ ခါးကို စန့်စန့်ရနံ့ရနံ့ ထားသော ကိုယ်ဟန်ရှိကြသည်။ ကျန်းမာ ရေးနှင့် ပြည့်စုံသူ များသည်။ အလှပြင်ထားသည်။ အဝတ်အစား အရောင် အသွေး ရွေးချယ်တတ်သည်။ ထိုအချက်များက သူတို့အား အလှတစ်မျိုး ရှိသည်ဟု မှတ်ယူစေပေသည်။

ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက် တောင့်တောင့်ရောင့်ရောင့်နှင့် ကျန်းမာခြင်း ပြည့်စုံကာ ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ် သွားလာ လုပ်ကိုင်နေပုံများမှာ မည်သည့် လူမျိုးပင် ဖြစ်စေကာမူ လှဂုဏ်တစ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရစရာ ဖြစ်နေပေသည်။

စင်စစ်တွင်ကား ... သူတို့၏ ဖျတ်လတ်ခြင်းသည်ကား ပင်ကို လည်း ဟုတ်သည်။ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ သူတို့ ဆီမှာ လူဦးရေက များ၍၊ နေရာက ကျဉ်းနေရာ၊ ဖျတ်လတ်နိုင်မှပင် တော် ကာ ကျမည်။ တစ်ဖန် သူတို့နိုင်ငံက အေးသည်။ စာရေးသူ၏ နိုင်ငံ၌ ဆောင်းတွင်းသို့ ရောက်လျှင် အလုပ်လုပ်၍ တွင်ကျယ်သလို သူတို့ဆီမှာ လည်း ဘာကိုမဆို ခပ်သွက်သွက် လုပ်၍ နေကြရသည်။ သို့မှသာ သွေးပူ ပြီး အအေးဓာတ်၏ ဒဏ်ချက်ကို ခံနိုင်ရည် ရှိပေသည်။ သူတို့ အမျိုးသမီး များသည် အချိန်ကို လှသူများလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သွက် လက်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ လူနေကျပ်၍ အပြိုင်အဆိုင် ကြီးစားရခြင်း၊ ပူနွေးအောင် သွက်လက်ရခြင်း၊ အလုပ်ကောင်းကောင်း လုပ်နိုင်မှ ဝမ်းခါး ဖူလုံခြင်း အစရှိသော အခြေခံများကြောင့် သူတို့ဆီက အမျိုးသမီးများ သည် သွက်လက်ဖျတ်လတ်၍ နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် သူတို့ဆီက အမျိုးသမီးတွေမှာ ခပ်ဖိုင့်ဖိုင့်ပင် များသည်။ မဖိုင့်လျှင်လည်း မဖြစ်။ ဝ သော သူများမှသာ အပူဒဏ်ကို ခံနိုင်သည်။ အပူဒဏ်ကို ခံနိုင်အောင် သူတို့ အမျိုးသမီးများသည် အဆီတက်၍ နေရလေသည်။ အဆီတက်အောင် ပင်လည်း သူတို့သည် ထောပတ်၊ ဒိန်ခဲ၊ နွားနို့နှင့် အသားကို အဓိက ထား၍ စားနေကြရသည်။ ပရိုတိန်းနှင့် အဆီဓာတ် များသော အစားအစာ များကို စားရသဖြင့် အိမ်ဖိုင့်ဖိုင့်တွေ ဖြစ်နေကြသည်။

သို့ဖြစ်လေရာ မြန်မာတို့၏ မျက်စိ၌ အမျိုးသမီး တစ်ဦး၏ အလှ သည် “ဖြူဖြူ” နှင့် “တုတ်တုတ်” တို့ အပေါ်၌ အခြေခံလေရာ၊ ဖြူဖြူနှင့် တုတ်တုတ် ရှိနေကြသော သူတို့နိုင်ငံ အမျိုးသမီးများသည် မျက်စိမယဉ် သေးသော ရောက်ခါစ စာရေးသူအဖို့၌ လှ၍နေကြလေသည်။

သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်သို့ မတော်တဆ ကံပို့၍ ရောက်ခဲ့ရဖူးသော စာရေးသူ သည် ဤစာကို ရေးသားနေသော အချိန်၌ သူတို့နိုင်ငံမှ မိမိ၏ မွေးရာ ဇာတိ ဖြစ်သော အမိမြန်မာနိုင်ငံတော်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိနေခဲ့သည်မှာ ဆယ့်ခြောက်နှစ်တာ ကာလမျှပင် ရှိခဲ့လေပြီ ဖြစ်ပေသည်။ သူတို့နိုင်ငံတွင် နေစဉ်အခါက ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရသော အဖြစ်အပျက် များစွာတို့အနက်တွင် ကောင်းမွန်စွာ မှတ်မိနေသေးသော အချက်အလက်များလည်း ရှိ၏။ မှန် ဝါးဝါးမျှသာ မှတ်မိတော့သော အဖြစ်အပျက်များမှာလည်း အများအပြား ပင်။ အချို့သော အချက်အလက်များကိုမူကား လုံးဝ မေ့လျော့ကုန်ကြပြီ ဖြစ်လေသည်။ သို့သော်လည်း မေ့ပျောက်၍ မရနိုင်လောက်အောင် စွဲမြဲစွာ မှတ်မိနေသော အချက်အချို့လည်း ရှိနေ၏။ ယင်းသည်မှာကား အင်္ဂလိပ် တို့ အချိန်မှန်ခြင်း၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်းနှင့် ငွေအသုံးအစွဲ ကျစ်လျစ်ခြင်း တို့ပင် ဖြစ်လေသည်။

အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့၏ အချိန်လေးစားမှုကို နေရာတကာ၌ တွေ့ရ သည်။ ဥပမာအားဖြင့် စာရေးသူ နေထိုင်ရာ တိုက်တန်းလျားကြီးမှ နေ၍ အလုပ်ခွင်သို့ ရောက်သည်အထိ သွားလာနေရသော ခရီးလမ်းတစ်လျှောက် လုံးတွင် ဘယ်နေရာသို့ပင် ရောက်စေကာမူ အရပ် ရှစ်မျက်နှာသို့ ခြေစုံ ရပ်ကာ ကြည့်လိုက်ပါက လူအများ မြင်သာသော နေရာတစ်ခုခု၌ နာရီ မျက်နှာတစ်ခုကို မလွဲမသွေ တွေ့မြင်၍ နေနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူတို့ နိုင်ငံရင်းတွင် “မြန်မာပြည်မှာ နာရီတွေကများ၊ ဒီလို ဆိုရင် အချိန်မှန်နိုင်ပါတော့မလား” ဟူသော ရယ်ရွှင်ဖွယ် စာအချိုးကလေး ပင် ဟိုယခင်က ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ဖူးလေသည်။ စင်စစ်တွင်မူ နာရီ တကယ်

များသော နိုင်ငံမှာ သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်ပင် ဖြစ်လေသည်။ တကယ်တမ်း ပြောရပါလျှင် နာရီမျက်နှာများသည် အင်္ဂလိပ်တို့၏ စားရေးသောက်ရေး၊ သွားလာ လုပ်ကိုင်ရေးကို အမြဲ အာဏာပေးနေလျက်။ နာရီလက်တံများ ကလည်း ဘယ်အချိန်တွင် ဘယ်လိုလုပ်ပါ ဟူ၍ အမြဲလက်ညှိုးညွှန်ကာ ခိုင်းစေ၍ နေဘိသကဲ့သို့ ရှိနေလေတော့သည်။ သူတို့နိုင်ငံ၌ အချိန်ကို များစွာ လေးစားကြသည့် အကြောင်းကို တစ်ခါက ဝတ္ထုကလေးသဖွယ် ရေးသားခဲ့ဖူးပြီ ထင်ပါသည်။ သို့သော် ဤကိုယ်ရေး မှတ်တမ်းထဲ၌ ပြည့်စုံစေခြင်း အလိုငှာ အနည်းငယ်မျှ ဖော်ပြလိုပေသည်။ ရှေးဦးပထမ စာရေးသူ အခန်းစုံ အိမ်ငှား၍ နေသောနေရာမှ အလုပ်ခွင်သို့ ရောက်သည်အထိ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ သွားလာနေရသော ခရီးစဉ်တစ်လျှောက်၌ တွေ့ရသော နာရီများ၏ အကြောင်းကို အနည်းငယ် ရေးသားရမည် ဖြစ်သည်။

သူတို့ဆီက လူတိုင်းလိုပင် နံနက် အိပ်ရာက ထ ကတည်းက နာရီနှိုးစက်ဖြင့် ထ ကြသည်က ရာခိုင်နှုန်း ကိုးဆယ်လောက် ရှိသည်။ စာရေးသူ၏ အိမ်တွင်ပင် ဧည့်ခန်း၌ နာရီတစ်လုံး၊ အိပ်ခန်း၌ နာရီတစ်လုံး၊ မီးဖိုချောင်ထဲ၌ နာရီတစ်လုံး ရှိနေသည်။ သို့နှင့် အားမရသေးသလို အိမ်ရှင်က မပေးဘဲ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ဝယ်ထားရသည့် အိပ်ရာဘေး စားပွဲတင် နှိုးစက်နာရီနှင့် လက်ပတ်နာရီတို့ကလည်း ရှိ၍နေသေးသည်။

ဤမျှအထိ ကိုယ့်အိမ်ထဲတွင် ကိုယ်နေရင်း နာရီတွေ ပတ်ချာဝိုင်းကာ နေသည့်ကြားထဲကပင် အိပ်ရာမှ နိုးကာ အိပ်ခန်းထဲမှ ထွက်လာပြီ ဆိုလျှင်ပင် ရေဒီယိုကို မျက်နှာမသစ်ခင်ကတည်းက စ၍ ဖွင့်တော့သည်။ ရေဒီယိုမှလည်း နာရီအချိန်ကို အစီအစဉ်တစ်ရပ် ပြီးဆုံးသွားတိုင်း ကြေညာ၍ ပေးနေသည်။ အိပ်ရာဘေး စားပွဲခုံပေါ်၌ရှိသော နှိုးစက်နာရီက နှိုးသဖြင့် ချမ်းချမ်းစိစီးနှင့် မိုန်းကွေးနေရာက ထ ကာ သိုးမွေးမြူထည်ကို စွပ်လျက် ဧည့်ခန်းဘက်သို့ ကူးခဲ့လျှင်ပင် မီးလင်းဖို နဖူးစည်းပေါ်က နာရီကို ကြည့်မိစမြဲ ဖြစ်သည်။ ပြီးလျှင် ရေဒီယိုကို ဖွင့်၏။ ရေဒီယိုကလည်း ဘယ်နှနာရီ ဘယ်နှမိနစ် ရှိ၍ မည်သည့်အစီအစဉ်ကို အသံလွှင့်ပါတော့မည်ဟု ကြေညာသံ ကြားရ၏။ မီးဖိုဆောင်ထဲသို့ဝင်ကာ ဓာတ်ငွေ့မီးဖိုကို မီးတို့ပေးပြီး ရေခွေးအိုး တည်သောအခါ၌ ပန်းကန်ဆေးသည့် ကြောအင်တုံ အထက်ဘက်က စင်ကလေးပေါ်၌ နာရီတစ်လုံးနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်လိုက်ရပြန်လေသည်။ ရေချိုးခန်းထဲ၌ပင်လျှင် နာရီက မလွတ်သေး။ အိမ်သုံးဆေးဝါး

များ ထည့်သော ဗီရိုကလေး၏ အထက်၌ နာရီတစ်လုံးက ရှိနေပြန်လေသည်။ မျက်နှာသစ်ပြီး၍ အဝတ်အစား လဲလှယ်ပြီးပြီ ဆိုလျှင်လည်း လက်ပတ် နာရီက လက်ကောက်ဝတ်ပေါ်သို့ ရောက်လာတော့ပြီ ဖြစ်သည်။

တစ်ဖန် ရှိသေးသည်။ သူတို့နိုင်ငံ၌ နာရီကိုပင်လျှင် အလွန် ကောင်းမွန်သော အစေခံသဖွယ် ခိုင်းစေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်ကား အပိုသုံး ပစ္စည်းသဖွယ် ဖြစ်နေ၍ လည်းကောင်း၊ ဈေးကြီး လှ၍ လည်းကောင်း ဝယ်ယူသုံးစွဲနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ သို့သော် တစ်နေ့တွင် မိတ်ဆွေတစ်ဦး၏အိမ်၌ မွေးနေ့ ပျော်ပွဲ လုပ်သဖြင့် စားရင်းသောက်ရင်း၊ ကခုန်ရင်း ညအိပ်ညနေ သွားခဲ့ဖူးရာ နာရီကို အစေခံလို ခိုင်းထားသော TEA MAIDEN လင်ပန်းတစ်ချပ်ကို တွေ့ခဲ့ရဖူးလေသည်။

သူတို့ဆီမှာကား စက်မှုထွန်းကားသော နိုင်ငံပီပီ တတ်နိုင်သမျှ စက်တွေကို ခိုင်းစေ၍ နေကြပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စာရေးသူသည် အဆိုပါ မိတ်ဆွေ၏အိမ်သို့ သွားရောက်လည်ပတ်ရင်း နံနက် ၂ နာရီ ထိုးလောက်ကျမှ ဖိမိအတွက် ပေး၍ထားသော အခန်းတွင်းဝင်ကာ မောမောနှင့် အိပ်ပျော်လေတော့သည်။ နံနက် ၆ နာရီခွဲခန့် ရှိသောအခါ မနိုး တစ်ဝက် နိုးတစ်ဝက်နှင့် ဖြစ်၍နေ၏။ ထိုသို့ အိပ်မှုနံ့စုံမွှား ဖြစ်နေခိုက်တွင် တစ်နေရာမှ နာရီနိုးစက် မြည်သံကို ကြားရ၏။ နိုးစက်သံမှာ ရိုးရိုး မဟုတ်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခေတ်ဟောင်းက ပေါ်ခဲ့ဖူးသော သံစုံတေးသွားကလေး တစ်ခုကို ဂီတ သုံးလေး ငါးခါလောက် အထပ်ထပ် အခါခါ တီး၍ ညင်သာစွာ နိုး၍နေသော နာရီနိုးစက်သံ ဖြစ်လေသည်။ ထိုတီးလုံးကလေး ပြီးဆုံး၍ သွားသောအခါ၌ ကျယ်လောင်စွာ တီးလိုက်သော နိုးစက်သံက ဆက်၍ ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ စာရေးသူမှာ စိတ်တိုလာဟန်ရှိသော နာရီကို ကြည့်ကာ ပြုံးမိရင်း ခလုတ်ကို ရှာ၍ ပိတ်လိုက်ရလေသည်။ စိတ်ထဲတွင် ကား-

“မောင်လေးရေ ထ ပါတော့၊ ရောင်နီလာလှပေ၊” ဟု တီးတိုး ညင်သာစွာ ကဗျာကလေး ညင်ညင်အေးအေးနှင့် နိုးနေရာက “ထ တော့ဗျို၊ အချိန်မရှိတော့ဘူး” ဟု ရုတ်တရက် အော်ဟစ်ကာ အနိုးခံလိုက်ရသလို ဖြစ်သွားရလေသည်။

မတတ်သာသဖြင့် အိပ်ရာက ထ ရ၏။ ထိုခဏတွင်ပင် နာရီနှင့် တွဲ၍ထားသော ရေဒီယိုခလုတ်က အလိုလို ပွင့်၍လာကာ ဘီဘီစီ သတင်း

ကြေညာချက်က ရေဒီယိုကလေးမှ ပေါ်ထွက်လာလေတော့သည်။ ထိုမျှ မကသေး၊ နာရီထည့်ထားသော လင်ပန်းထဲတွင်ပင် ရှိနေသည့် ဂျာမန် ငွေသားနှင့် လုပ်ထားသော ကရားကလေးထဲမှ ရေခွေးငွေ့ တထောင်းထောင်း ထ လာသည်ကို မြင်ရပြန်၏။ ထိုမျှမကသေး၊ ထိုလင်ပန်းထဲ၌ ရှိနေသော ပေါင်မုန့်မီးကင်သည့် ပေါင်းအိုးကလေးထဲမှ ရွှေရောင်တောက်ရုံ အလော တော် မီးကင်ပြီး ဖြစ်သော ပေါင်မုန့်နှစ်ချပ်က ရုတ်တရက် ခေါင်းပြု၍ ထွက်လာကာ ခလုတ်ပိတ်သွားပြန်၏။ နံနက် လက်ဖက်ရည် သောက်ရန် ရေခွေးလည်း ဆူပြီ၊ ပေါင်မုန့်လည်း မီးကင်ပြီးပြီ ဖြစ်သည်။

အိပ်ရာမှ မထဘဲ နေ၍ မရတော့ပေ။

အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည်အတိုင်း အိမ်မှ အလုပ်သို့ သွားရာတွင် နာရီတွေ များလှပုံကို သိသာရုံမျှ ပြောပြချင်သေးသည်။ ကိုယ့်အိမ်ရှိ နာရီ နှင့် ကိုယ့်လက်က နာရီကို ကြည့်ကာမျှနှင့် အားမရသေး။ ရေဒီယိုကိုလည်း ဖမ်းလိုက်ရသေးသည်။ နံနက်စာ စားသောက်ပြီးစီး၍ သတင်းစာကို လှန် လှော့ကြည့်ကာ မကြာမီပင် အလုပ်သို့ ထွက်ခဲ့သည်။ နေထိုင်သော သုံးထပ်မှနေ၍ ဓာတ်လှေကားဖြင့် မြေပြင်သို့ ဆင်းခဲ့ရာတွင် ဓာတ်လှေကား အိမ်ထဲ၌ပင် နာရီကို တွေ့နေရပြန်လေသည်။

တိုက်တန်းလျားမှ ထွက်ခဲ့၍ လမ်းပေါ်သို့ ရောက်သောအခါ မျက်နှာ ချင်းဆိုင် လမ်းတစ်ဖက်က ဈေးဆိုင်တန်း တစ်ခုလုံး၌ ဆိုင်တိုင်းလိုလို မျက်နှာစာ အထက်တွင် နာရီအသီးသီးတွေ ရှိနေကြပြန်သည်။ ဘတ်စ် ကား မှတ်တိုင်သို့ လျှောက်လာခဲ့၏။ မှတ်တိုင်အနီးက “သူရိယ” အမည်ရှိ ဗျစ်ဆိုင် မျက်နှာစာ၌ နာရီ တွေ့ရပြန်လေပြီ။ ဘတ်စ်ကား ဆိုက်လာ၍ တက်စီးကာ ဘန်း(စ်)တံတားဖြင့် သိမ်း(မ်)မြစ်ကို ဖြတ်ကူးရ၏။ တံတား ထိပ်တွင်လည်း နာရီ တွေ့ရပြန်လေပြီ။ တံတားကို ကျော်ခဲ့ပြီးနောက် ဟမ္မားစမစ်(သ်) ရုပ်ကွက်ထဲသို့ ဘတ်စ်ကား ဝင်လာ၏။ ဆိုင်မျက်နှာစာ များသာမက ပုလိပ်ရဲဌာနာ ဆိုင်းဘုတ် အပြာကလေး၏ အပေါ်ဘက်၌ နာရီကို တွေ့ရပြန်သည်။ ဘူတာရုံ အဝင်ဝ၌လည်း နာရီ၊ လက်မှတ်ရုံ၌ လည်း နာရီ၊ မြေပြင်မှ မြေအောက်သို့ ဆင်းရာတွင်လည်း လှေကားအဆင်း ခါးပန်း၌နာရီ၊ မြေအောက် ရထားလမ်း စင်္ကြံတွင်လည်း နာရီ၊ ဘယ်နေရာ မဆို နာရီ မမြင်ရသောနေရာ မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်၍နေပေတော့သည်။

မြေအောက်ရထားဖြင့် ဘူတာ အဆင့်ဆင့် နာရီပေါင်းစုံကို ဖြတ်

ကျော်လာခဲ့ရပြီးနောက် စာရေးသူ ဆင်းရဲမည့် အော(လ်)ဝစ်(ချ်) ဘူတာသို့ ရောက်ခဲ့၏။ စကြို၌ နာရီ တွေ့ရပြန်လေပြီ။ မြေပြင်သို့ တက်ခဲ့၏။ နာရီ မြင်ရပြန်၏။ ဘူတာထဲမှ ထွက်ခဲ့သည်။ အလုပ်ဌာန အဆောက်အအုံကြီး ထဲသို့ ဝင်လိုက်သည်တွင် နာရီနှင့် ဆုံပြန်၏။ အလုပ်ရုံးခန်းသို့ လာခဲ့ ပြန်၏။ နာရီနှင့် တိုးပြန်၏။ အသံလွှင့်ရန် စတူဒီယိုသို့ သွား၏။ နာရီနှင့် မလွတ်။ အသံလွှင့် အလုပ်မှာ နာရီ စက္ကန့်လက်တံနှင့် အပြေးပြိုင်ရသော လုပ်ငန်းမျိုး ဖြစ်လေရာ၊ အသံလွှင့်သော လေလုံခန်းထဲ၌ နာရီ စက္ကန့် လက်တံကို မျက်ခြည်ပြတ် မခံဝံ့ပေ။

ထိုမျှမကသေး၊ အသံလွှင့်ချက်ကို စက်ခလုတ်နှင့် ထိန်း၍ပေးသော တစ်ဖက်ခန်းက အမျိုးသမီးက အသံ စ၍ လွှင့်ရန် မိနစ်ဝက်ခန့် လိုလျှင် ပင် 'ဟလို ... အသံပြင်ပါ။ အခုအချိန်ကစပြီး ဆယ်စက္ကန့် ပြည့်လျှင် အသံ စ၍ လွှင့်ပါတော့မည်' ဟု သူ့တယ်လီဖုန်းမှနေ၍ ပြော၏။ ထိုအသံ ကို စာရေးသူတို့လည်း ကြားရ၏။ အသံလွှင့်ချက်များကို လိုင်းခွဲ၍ ထုတ် လွှင့်နေသော အင်ဂျင်နီယာများကလည်း ကြားရ၏။ ကြားရသောအခါ၌ စာရေးသူတို့၏ ရှေ့မှနေ၍ အသံလွှင့်ချိန်ကျသော ကန်တုံ တရုတ်ဘာသာ စကား အသံလွှင့်ဌာနမှ အသံလွှင့်လိုင်းကို မြန်မာဘာသာ အသံလွှင့်ချက်က ဝင်၍ ယူလေသည်။ အသံလွှင့်ချိန်မှာ ဆယ့်ငါးမိနစ် ဖြစ်ရာ တစ်စက္ကန့် စော၍လည်း မရ၊ တစ်စက္ကန့် နောက်ကျ၍လည်း မရ။ အချိန်ပိုနေကာ ရွတ်စရာ သတင်း မရှိပြန်လျှင်လည်း ဆိတ်ငြိမ် ကွက်လပ်ကြီးဖြစ်ကာ တိတ်ဆိတ်နေ၍ မဖြစ်။ အချိန်ကို ကျော်လွန်ကာ ဆက်ပြောနေပါကလည်း အင်ဂျင်နီယာက ဇွတ်ဖြတ်ချပြီး လှိုင်းလမ်းကို ပါကစ္စတန် အသံလွှင့်ချက် သို့ လွှဲပြောင်းပေးလိုက်မည်သာ ဖြစ်သည်။ စောင့်မနေချေ။ သို့ဖြစ်ရာ အသံလွှင့်လုပ်ငန်းမှာ စင်စစ်အားဖြင့် ဆူးကြား ဘူးသီးနှင့် တူ၏။ ရှေ့တိုး မရ၊ နောက်ဆုတ်မရ ဖြစ်လေသည်။ ဆယ့်ငါးမိနစ် အချိန်အတွင်း၌ လျှောက်လွှာစက္ကူ နှစ်မျက်နှာ သုံးမျက်နှာလောက်ကို ဖတ်ရသော်လည်း လူမပင်ပန်းသည့်တိုင် စက္ကန့်လက်တံနှင့် အပြေးပြိုင်နေရသောကြောင့် အသံလွှင့်၍ ပြီးစီးပြီဆိုလျှင် စိတ်ပင်ပန်းကာ အလိုလို မြေကုန်လက်ပန်း ကျရစမြဲ ဖြစ်လေသည်။

နာရီတွေ ... နာရီတွေ၊ နေရာတကာ၌ နာရီတွေ ရှိ၍နေလေရာ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ကြာခဲ့သောအခါ၌ စာရေးသူမှာ ဘယ်နေရာကိုရောက်လျှင် ဘယ်နားရီကို လှမ်းကြည့်တတ်သော အကျင့်က အလိုလိုပါ၍ နေလေသည်။

ဤနေရာ၌ အင်္ဂလိပ်တို့၏ ကတ်သီးကတ်သတ် အလှူခံပုံကို ရေး လိုပေသည်။ စာရေးသူ ဘတ်စ်ကားမှ ဆင်းကာ မြေအောက် ရထားဘူတာရုံ သို့ ဝင်ရသော နေရာအနီး၌ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း တစ်ကျောင်း ရှိလေသည်။ ထိုဘုရားရှိခိုးကျောင်း၏ မျှော်စင်တွင် နာရီကြီးတစ်လုံး ရှိလေသည်။ ထို နာရီကြီးမှာ စစ်အတွင်းက ဗုံးဆန်များ မှန်၍ထားသဖြင့် ပျက်၍ နေလေ သည်။ စာရေးသူ ရောက်သွားချိန်က စစ်ပြီးခေတ်ပီပီ အင်္ဂလိပ်များသည် ငွေကုန်လှုပ်နှံ ဖြစ်၍ နေကြပေရာ ယင်းသည့် ဘုရားရှိခိုးကျောင်း မျှော်စင်က နာရီကို မပြင်နိုင်ကြသေး။ ရန်ပုံငွေက မရှိသေး။

စာရေးသူသည် မြေအောက် ရထားဘူတာရုံကို ဝင်ခါနီးတိုင်း ထို နာရီပျက်ကြီးကို အကျင့်ပါနေသဖြင့် လှမ်း၍ လှမ်း၍ အကျိုးမရှိမှန်း သိလျက်နှင့် ကြည့်မိတတ်လေသည်။ တစ်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ၌ ထို မျှော်စင် နာရီပျက်ကြီးတွင် စာတန်းတစ်စောင် စာလုံး ခပ်ကြီးကြီးရေးကာ ကပ်ထားသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ နာရီ မျက်နှာဝမှာ ဗိုလ်ချုပ်ဈေး နာရီ မျက်နှာဝလောက်ပင် ရှိလေသည်။ နာရီ မျက်နှာဝ၌ ကပ်၍ထားသော စာတန်းတွင် ရေးသားထားသည်မှာကား- “မှန်ကန်သော အချိန်ကို သိလို ပါသလား” ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ထိုစာတန်း အောက်မှနေ၍ မြားကလေးများကို မျှော်စင် အုတ်ခုံရံ၌ အောက်ဘက်သို့ ခေါင်းပြုကာ ဆက်ခါ ဆက်ခါ ဆေးနီနှင့် ရေးထား၏။ ထိုမြားကလေးများ၏ အဆုံး၌ကား အလှူခံ သေတ္တာတစ်လုံး ရှိ၏။ ထိုသေတ္တာ မျက်နှာဝတွင် “နာရီပြင်ရန် အလှူငွေ ထည့်ဝင်သွားပါ” ဟု စာတန်းထိုးကာ အလှူခံထားပေသည်။ နာရီပျက် ကြီး၏ မျက်နှာကို မော်ကြည့်မိသူများအနက် တော်တော်များများတို့သည် ငွေကြွေးလေးများကို အလှူထည့်ဝင်ကြလေရာ၊ များမကြာမီပင် နာရီပြင် စရာ စရိတ်စက ဖူလုံသွားပြီး မျှော်စင်၌ နာရီအသစ် တပ်ဆင်ထားသည်ကို တွေ့ရလေတော့သည်။

တစ်မျိုး လာသေးသည်။ ယင်းသည်မှာကား ဂရင်းနစ် စံတော်ချိန် ဌာနမှ တိုက်ရိုက်လာနေသော အသံလွှင့်၍ အချိန်ကြောညာချက်ကို တယ်လီ ဖုန်းနှင့် ခေါ်ယူနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပြန်သည်။ သူတို့ဆီက တယ်လီဖုန်း ဒိုင်ခွက် မှာ အကွရာနှင့် ဂဏန်းနှစ်မျိုး တွဲထားသည်။ အကွရာများမှာ ဌာနခွဲ

အိပ်ချိန်းများ ဖြစ်ကြလေသည်။ စာရေးသူတို့၏ တယ်လီဖုန်း အိပ်ချိန်းမှာ Temple ဖြစ်ရာ T.E.M ကို လှည့်ခေါ်ပြီးမှ တယ်လီဖုန်း နံပါတ်ဖြစ်သော 4383 ကို လှည့်ခေါ်ရ၏။ အခြား အိပ်ချိန်းတစ်ခု ဖြစ်သော Bays Water တွင်လည်း 4383 ရှိပြန်လေသည်။ သူတို့ဆီ၌ တယ်လီဖုန်းက သန်းနှင့် ချိ၍ များနေသောကြောင့် မြန်မာပြည်က ထိလက်မှတ်တွေလို (က) (ခ) ခွဲထားသလို ခွဲထားရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့ များပြားလှသော တယ်လီဖုန်း လိုင်းခွဲများအနက် ဘယ်တော့မှ မမှားသော တယ်လီဖုန်း နံပါတ်မှာ ကား Tim ဖြစ်လေသည်။ ထို အကွရာ သုံးလုံးကို လှည့်လိုက်ပါက ဂရင်းနစ် စံတော်ချိန်ဌာနနှင့် အလိုလို ဆက်မိပြီး ဖြစ်သွား၏။ ဆက်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် “ယခုအချိန်မှာ ဘယ်နှနာရီ ဘယ်နှမိနစ် ဘယ်နှစက္ကန့် ရှိပါပြီ။ တီ-တီ-တီ” ဟု မြည်လာ၏။ ထိုစကားသံသည် ဆယ်စက္ကန့် တိတိ ကြာပြီးလျှင် အလယ်ကောင်က “တီ” သံသည် စက္ကန့်အတိအကျ ဖြစ်လေသည်။ တစ်နေ့လျှင် နှစ်ဆယ့်လေးနာရီပတ်လုံး Tim သည် ဆယ်စက္ကန့် တစ်ကြိမ် မြည်ကာ အချိန်မှန်ကို ပေးလျက်ရှိသည်။ သန်းခေါင်ကျော် လင်းအားကြီးမရှောင် တယ်လီဖုန်းနှင့် နာရီတိုက်နိုင်သည် ဖြစ်၏။

အင်္ဂလိပ်တို့၌ အစွဲတစ်ခု ရှိပြန်သည်။ ယင်းသည်မှာလည်း သူတို့ ပါလီမန် အဆောက်အအုံထိပ်၌ ဘစ်ဘင် နာရီစင်ကြီး ရှိလေသည်။ ထို နာရီစင်ကြီး၌ နာရီထိုးသော ခေါင်းလောင်းကြီး ရှိသည်။ ထိုခေါင်းလောင်းကြီးကို သွန်းလုပ်ရန် ပါလီမန်၌ အကြံပေးသူမှာ Sir Ben Jamin ဆိုသူ အမတ်တစ်ဦး ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အစွဲပြုကာ နာရီခေါင်းလောင်းကြီးကို Big Ben ဟု ချစ်စနိုး နာမည်ပေးထားကြလေသည်။ ထိုနာရီကြီးသည် ပင် အင်္ဂလိပ်တို့၏ အသံ၊ အင်္ဂလိပ်တို့၏ အထိမ်းအမှတ်၊ လန်ဒန် မြို့တော်၏ အထိမ်းအမှတ် ဖြစ်နေ၏။

ကတ်သီးကတ်သတ် လုပ်ရမှ ကျေနပ်ကြလေရောသလား မသိ။ အင်္ဂလိပ်များသည် ဘီဘီစီ အသံလွှင့်ဌာန စ၍ တည်ထောင် ဖွဲ့စည်းစလောက်ကပင်လျှင် ထိုခေါင်းလောင်းကြီးရှိရာ နာရီအိမ်ကြီး အတွင်း၌ မိုက်ကရိုဖုန်း အသံဖမ်းခွက်ကို သွား၍ တပ်ဆင်ထား၏။ နာရီခေါင်းလောင်းထိုးသံကို ဓာတ်ကြိုးသွယ်ကာ ဂရင်းနစ် စံတော်ချိန်ဌာနသို့ ယူသည်။ ထိုဌာနက နာရီအချိန် တိကျခြင်း ရှိ မရှိ စစ်ပြီး ဘီဘီစီနှင့် တယ်လီဖုန်း

ဌာနသို့ ပို့ပြန်သည်။ တယ်လီဖုန်း ဌာနတွင် နာရီတိုက်ရန် ဌာန ရှိသည်။ ထိုဌာနက ကြေးနန်းကြီး တစ်ချောင်းပေါ်၌ “ယခုအချိန်မှာ ဘယ်နှုန်းနာရီ၊ ဘယ်နှမိနစ်၊ ဘယ်နှစက္ကန့် ရှိပါပြီ၊ တီ ... တီ ... တီ ...” ဟူသော ကြေညာချက်ကို ၁၀ စက္ကန့် တစ်ကြိမ် အဆင့်ဆင့် အသံသွင်းထားပြီး မော်တာစက်နှင့် တဖြည်းဖြည်း လည်စေလေသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့် တယ်လီဖုန်းကမဆို Tim ဒိုင်ခွက် အပေါက်များကို လှည့်၍ ခေါ်လိုက်လျှင် အချိန်နာရီကို စက္ကန့်ကအစ အလိုအလျောက် ပြန်၍ပြပေသည်။

ဤစနစ်နှင့် နှိုင်း၍ စကားစပ်မိသဖြင့် ရေးရမည်မှာ မြေအောက်ရထား တံခါးက စကားပြောခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ မြေအောက် ရထားတွဲများက တံခါးများမှာ လျှောတံခါးများ ဖြစ်ကြလေရာ ခရီးသည်များ ပြည့်ကျပ်၍ လျှံနေလေလျှင် အလိုအလျောက် ပိတ်သော ဖွင့်သော လျှောတံခါးများသည် အလိုလို ပိတ်လာသောအခါ၌၊ လူခံ၍နေပါက တံခါးသည် အလိုလို နောက်သို့ပြန်ဆုတ်ကာ ပွင့်သွားပြီး “ကျေးဇူးပြု၍ တံခါးနှင့် လွတ်အောင် ရှောင်ပါ” ဟူသော အသံက တွဲခေါင်မိုး တစ်နေရာဆီက ပေါ်လာလေသည်။ ယင်းသည်မှာလည်း အသံသွင်း၍ထားသော ကြိုးခွေက လည်ပတ်ကာ မြည်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ခဏကြာသောအခါ တွဲတံခါးက အလိုအလျောက် ပြန်၍ လျှောကာ ပိတ်လာလေသည်။ တွဲအားလုံး ရှိ တံခါးများ အားလုံး ပိတ်ပါမှသာ ရထား ထွက်၍ရ၏။ တံခါးပေါက် တစ်ခု၌ လူတစ်နေပါက ရထား ထွက်မရတော့ချေ။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့တွင် မြို့စွန့်မှ မြို့လယ် အလုပ်ဌာနများသို့ လူလေးငါးသိန်းခန့် အဝင်အထွက် ရှိ၍ နေပါလျက်နှင့် မီးရထားဖြင့် မတော်တဆ ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရသူများမှာ မရှိသလောက် ဖြစ်၍ နေပေသည်။ လန်ဒန်၏ အကျယ်အဝန်းမှာ ထောင့်ဖြတ် တိုင်းလျှင် ခုနစ်ဆယ့်ငါးမိုင်ခန့် ရှိလေရာ၊ ဤသို့သော အစီအမံများ ကောင်းမှုကြောင့် အချိန်မှန် သွားလာ လုပ်ကိုင်နေနိုင်ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

တစ်ခါ ကြုံခဲ့ဖူးသည်။ နာတာလူး ပွဲတော်ရက်၌ စာရေးသူသည် လက်ဆောင် အထုပ်များနှင့် မြေအောက်ဘူတာ စကြိုသို့ ဆင်းခဲ့၏။ ရထားဝင်လာ၏။ စာရေးသူ၏ ရှေ့မှ မိန်းကလေး တစ်ယောက်ကလည်း အလားတူစွာ အထုပ်တွေနှင့် ဖြစ်၏။ ရထားရပ်၍ တွဲတံခါး ပွင့်သွားသောအခါ မိန်းကလေးက တွဲပေါ် တက်၏။ တွဲပေါ်၌ လူကျပ်နေ၏။ မိန်းကလေးက

စာရေးသူအား- ‘ရှင် မလိုက်သေးဘူးလား၊ တက်လေ၊ တိုးတိုးခွေ့ခွေ့ပေါ့’ ဟု အလိုက်တသိ ပြော၏။ စာရေးသူက ‘နေပေစေ၊ နောက်ရထားနဲ့မှ လိုက်တော့မယ်’ ဟု ပြောလိုက်ရာ၊ မိန်းကလေးက ‘ရှင် တစ်မိနစ်ခွဲ နောက်ကျ နေမှာပေါ့’ ဟု ဆို၏။ အချိန်သည် ငွေဖြစ်၏ ဟူသော စကားသည် သူတို့ဆီမှာ အလွန် မှန်လေသည်။

စာရေးသူသည် တစ်ခါက နှင်းမှောင်ကြီးကျခိုက် အလုပ်သို့ ခပ် စောစော ကိစ္စတစ်ခုနှင့် သွားရ၏။ ထိုအချိန်၌ ဆယ်ထပ်လောက် အမြင့် ရှိမည့် တိုက်တစ်လုံး ဆောက်နေရာ၌ ဖုံး၍နေသော နှင်းများထဲက လူ မမြင်ရဘဲ သံရက်မကို သံစိုရိုက်နေသံ ကြားရ၏။ သူတို့ လူမျိုးသည် ရာသီဥတုမရွေး အလုပ်လုပ်သည်။ အချိန်ကိုကား မိနစ်ဝက်မျှ အလကား အဖြစ်မခံကြချေ။ သို့သော် အလုပ်ဆင်းချိန်ကျ၍ ဥဩဆွဲလျှင် တစ်ဝက် ဝင်ပြီး ဖြစ်နေသော စိုကိုပင် စက်တူနှင့် ဆက်မရိုက်၊ တန်းလန်းကြီး ထားခဲ့ပြီး အလုပ်သိမ်းလေတော့သည်။ ဤမျှဖြင့်ပင် သူတို့လူမျိုး အချိန် ရိုသေပုံမှာ သိသာပြီ ထင်၏။

သူတို့လူမျိုး၏ ရိုးသား ဖြောင့်မတ်ခြင်းကိုလည်း မကြာခဏ ဆို သလို တွေ့ရဖူးသည်။ တစ်ခါက စာရေးသူသည် လခထုတ်ပြီးစ နေ၌ ငွေအတော်များများ ပါသော သားရေအိတ်ကို တက္ကစီကားထဲတွင် ကျကျန် ရစ်ခဲ့ရာ၊ နောက်တစ်နေ့ နံနက်တွင် ပစ္စည်းပျောက် ရုံးမှ တယ်လီဖုန်း ဆက်၍ ခေါ်သည်။ သွားသောအခါ သားရေအိတ်ကို တက္ကစီမောင်းသူ တွေ့ပြီး လာအပ်ထားကြောင်း ပြောသည်။ ပြီးလျှင် အိတ်ထဲ၌ ပါသော ပစ္စည်း အမျိုးအမည်များနှင့် ငွေအရေအတွက်ကို မေးကာ မှန်ကန်ကြောင်း သိရသောအခါ ပိုက်ဆံအိတ်ကို ပြန်၍ အပ်သည်။ ပြီးမှ မိဘမဲ့ ကလေးများ ရန်ပုံငွေအတွက် အလှူခံလေသည်။

ငွေရေးကြေးရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ရေးစရာတစ်ရပ်မှာကား စာရေးသူ တွေ့ဖူးသော မိသားစု အကြောင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုမိသားစု၏ ခေါင်းဆောင်သည် တနင်္ဂနွေ တစ်ပတ်လျှင် ၁၄ ပေါင်ခန့် လုပ်အားခ ရလေသည်။ ထိုငွေကို စာရေးသူတို့ မြန်မာများကဲ့သို့ ဇနီးသည်အား လက် ထဲသို့ ဝကွက်၍ မအပ်၊ ဆယ်ပေါင်သာ အပ်၏။ ကျန် လေးပေါင်မှာ သူ့ကိုယ်သုံးအတွက် ထားလေသည်။ ဇနီးသည်ကလည်း ခင်ပွန်း ပေး သည်ကို သင့်တင့်မျှတ လောက်အောင် ဝေဖန်သုံးစွဲရ၏။ မလောက်လျှင်

နောက်ထပ်၍ မရ၊ လင်မယား အချင်းချင်းပင် ချေးငှား၍ သုံးရ၏။ ပြန်၍ ဆပ်ရ၏။ သားသမီးများ အလုပ်ရလျှင် မိဘနှင့် အိမ်မခွဲသေးက နေစရိတ်၊ စားစရိတ်အဖြစ် မိဘအား ငွေကြေး ပေးရ၏။ သားနှင့် အမိ ငွေချေးရ၏။ အလကား မပေးကြ။ မောင်နှမချင်းလည်း ငွေချေးကြရ၏။ ငွေကို မထားနှင့်၊ စီးကရက်တစ်လိပ် တောင်း၍ သောက်လျှင်ပင် ပြန်ပေးတတ်ကြ၏။ သူတစ်ပါး၏ ကစိပတ်ကို မခံသော အင်္ဂလိပ်ဉာဉ်သည် တော်တော်ကလေး ဆန်းလေသည်။ သူတို့လူမျိုးသည် ကုန်သည်မျိုးရိုး ဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း စာရင်း အမှတ်အတေးကမူ အမြင်ကတ်စရာ ကောင်းလောက်အောင်ပင် ဖြစ်သည်။ ဟင်းသီးဟင်းရွက် ငါးမူးဖိုးလောက် ဝယ်သည်ကအစ စာရင်း တို့ကြလေသည်။ “ဈေးဖိုး ငါးကျပ်” ဟူ၍ လုံးလုံးထွေးလုံး စာရင်း မလုပ်ကြချေ။ ဤကဲ့သို့ စာရင်းမှတ် ဝါသနာပါသောကြောင့်လား မသိရ၊ သူတို့လူမျိုး မိသားစုများသည် ဝင်ငွေ များသည် နည်းသည် မဟူ၊ ဖြူခါ ပြာခါ ကျ၍ လက်ထဲတွင် တစ်ပြားမှမရှိသော အခြေအနေမျိုးသို့ ရောက်သည် ဟူ၍ မရှိကြချေ။ သို့ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရခဲ့၏။ သီတင်း တစ်ပတ် တစ်ခါ လင်မယားချင်း ခေါင်းချင်းဆိုင်ကာ တစ်ပတ်အတွင်း သုံးစွဲလာခဲ့သော အိမ်သုံးစာရင်းကို စစ်တတ်ကြသေးသည်။

ဤသို့ အသုံးစာရင်းကို စစ်ပြီးလျှင် လိုတိုး ပိုလျှော့ ချိန်ညှိသော အလုပ်၊ ဘတ်ဂျက်ကိုက်သော အလုပ်ကိုလည်း လုပ်ကြသည်။ စုငွေကိုလည်း အထူး ဂရုစိုက်ကြသောသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။

စုငွေ အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရေးရမည် ဆိုပါလျှင် သူတို့ဆီ၌ မိန်းမ ယောက်ျား မဟူ ဝင်ငွေ တစ်ဆယ်မျှပင် နည်းပါးစေကာမူ စုငွေ ကလေးများ ကိုယ်စီ ရှိကြမြဲ ဖြစ်သည်။ စာရေးသူ၏ အလုပ်ဌာနက လက်နှိပ်စက် စာရေးမကလေးများသည် တစ်ပတ်စာ လုပ်အားခရသည့် ငွေကလေး အနည်းငယ်ထဲမှပင် ဖြစ်စေ တစ်ပတ်လျှင် သုံးမတ်လောက် တော့ ငွေစုတတ်ကြသည်။ တစ်နှစ်လည်ခဲ့၍ နွေဦးပေါက်လာလျှင် ထို စုငွေကလေးဖြင့် အဝတ်သစ် အစားသစ်ကလေးများ ဝယ်ဝတ်တတ်သည်။ အပန်းပြေ ခရီးထွက်ကြသည်။

ငွေစုရ၌ ငွေစုစာအုပ်ဖြင့် စာရေးသူတို့ နိုင်ငံမှာကဲ့သို့ စာတိုက်သို့ ငွေသားကလေး ပေးသွင်းကာ စုကြသည်လည်း ရှိသည်။ ငွေစုလက်မှတ် များ ဝယ်ကြသည်လည်း ရှိသည်။ ထိုလက်မှတ်များမှာ သုံးမတ်၊ တစ်ကျပ်

တန်အထိ ရှိသည်။ ထိုမျှ မစုနိုင်သော သူများက ငွေစုတံဆိပ်ခေါင်းများ ဝယ်သည်။ ထိုစနစ်မှာ သုံးပဲနိ (ဆယ်ပြား) တန်လောက်အထိ ငွေစု တံဆိပ်ခေါင်းများ ဝယ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ စာတိုက်က ထိုတံဆိပ်ခေါင်းများကို ကပ်ရန် စာအုပ်ကလေးများ ထုတ်ပေးလေသည်။ စာအုပ်ကလေးထဲ၌ ရှိသော ဇယားကွက် ကလေးများ၌ ဆယ်ပြားတန် ငွေစု တံဆိပ်ခေါင်း များက အစ ကော်နှင့် ကပ်ရသည်။ စာအုပ်ကလေး၌ ကွက်လပ်များကို အားလုံး ကပ်ပြီးသောအခါ ထိုစာအုပ်ကို တိုက်သို့ ပြန်အပ်ရသည်။ ထို အခါ၌ စာတိုက်က ငွေစုစာအုပ် ထုတ်ပေး၏။ အချိန်နှင့်အမျှ စုငွေ တအိအိ တိုးလာလျှင် ငွေစုစာအုပ်မှ ငွေကို ဘဏ်တိုက်သို့ သွင်းကာ ငွေစာရင်း စာအုပ်နှင့် ချက်လက်မှတ် စာအုပ်ကို ကိုင်နိုင်လေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ပင်လည်း သူတို့နိုင်ငံတွင် လက်နှိပ်စက် စာရေးမကလေးပင် ဖြစ်စေကာမူ သုံးလေးနှစ်လောက် အလုပ် လုပ်မိလျှင် ဘဏ်စာရင်းတွေ၊ ချက်လက်မှတ် စာအုပ်တွေနှင့် အကျအနဖြစ်၍ နေကြပေသည်။ ယင်းသည့် စနစ်မှာကား စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံတွင် များစွာ တွင်ကျယ်ဖို့ကောင်းသော စနစ်တစ်ရပ် ပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤနိုင်ငံ၌ ဘဏ်တွင် ငွေရှင် စာရင်းဖွင့်၍ ထားနိုင်သော လက်နှိပ်စက် စာရေးမကလေးများမှာ ရှာမှ ရှားပေလိမ့်မည် ဖြစ်ပေသည်။ လခ နည်းပါးသည်ကား မှန်ပါ၏။ စားသုံး သွားလာစရိတ်များ ကြီးမြင့် နေသည်ကား မှန်၏။ သို့သော် ... ငါးပြား၊ ဆယ်ပြား စသည်တို့ကို ပိုက်ဆံ စုဘူးကလေးနှင့် စုသည်ထက် အဆိုပါ ငွေစုတံဆိပ်ခေါင်းကလေး များကို စုစေပါက ပို၍ သပ်ရပ်ပေမည်။ ပို၍လည်း လုံခြုံမှု ရှိပေမည်။ စာအုပ်၌ ငွေစုခေါင်းများ အကွက်ပြည့်အောင် ကပ်ပြီးမှ ငွေထုတ်နိုင်သည် ဖြစ်၍၊ နိုင်လွန်စကလေး မှောင်ခိုမှာ ဈေးချိုချို ရသောကြောင့် စုဘူးကို ဖောက်၍သော်လည်း မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ သူတို့ လူမျိုးတွင် ငွေစုခြင်း အလေ့အထကို လူမှန်းသိတတ်သည့် အရွယ်ကစ၍ နိုင်ငံနှင့်ချီကာ ဝါသနာ စွဲ၍ နေကြလေသည်။ စကားပီအောင် ပြောတတ်သည့် အရွယ်ကပင် လူကြီးများက ကလေးအား တာဝန်ကလေးတစ်ရပ် ပေးထားတတ်သည်။ ထိုတာဝန်မှာ နံနက်စောစောကြီး အိမ်တံခါးဝ၌ နွားနို့ပို့သမားက လာ၍ ချပေးသွားသော နွားနို့ပုလင်းကို မီးဖိုချောင်ထဲ ပို့ပေးရသော တာဝန်မျိုး ကလေးမှ အစ မိခင်ဖြစ်သူ ဈေးဝယ်သွားနေခိုက် တယ်လီဖုန်း ခေါင်း လောင်းက မြည်လျှင် တယ်လီဖုန်းကို ကိုင်ကာ 'မေမေ အပြင်ဘက်ကို

ဈေးဝယ်သွားနေပါတယ်။ ကိုးနာရီထိုးရင် ပြန်ရောက်ပါလိမ့်မယ်' ဟု ပြောပေးရသော တာဝန်ကလေးများအထိ ပေးထားတတ်ကြသည်။ သူ့တာဝန်ကျေပွန်လျှင် ကလေးသည် သုံးပဲနီ အစ၊ ခြောက်ပဲနီ အစ ဆုရစမြဲ ဖြစ်သည်။ ထိုငွေစကလေးများကို "ဝက်ကလေး ဘဏ်တိုက်" ဟု ခေါ်သော ဝက်ရုပ် ပိုက်ဆံစုဘူးကလေး၌ ထည့်ရလေသည်။ ဤနည်းဖြင့် အင်္ဂလိပ်ကလေးသူငယ်များသည် စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံ၌ ယခု ဆော်ဩလျက် ရှိနေသော လုပ်အားတန်ဖိုး အကြောင်းကိုလည်း တစ်စတစ်စ နားလည်လာရသည်။ ငွေစုသော အလေ့အထကလေးလည်း စွဲမြဲသွားသည်။ သူ့စုငွေကလေး ဘယ်ရွှေ့ဘယ်မျှ ရပြီဟု တွက်ရင်း ချက်ရင်းက စာရင်းပညာ အစကိုလည်း တစ်စထက်တစ်စ နားလည်လာသည်။ သူ့စုငွေကလေးများကို အရိပ်ကြည့်ကာ တွက်ချက်နေရင်းကပင် အပေါင်း အနုတ်ကို လျင်မြန်စွာ တတ်လာသည်။ ငွေကြေးစနစ်ကို မြင်လာသည်။ စရည်းအိုးခွက် ကြီးစွာ လျက်လျှင် စဉ်ဆက်ကျများ ပြည့်သောလားသို့ ဆိုသည့်ထုံးကို သံပေါက် မကျက်ရဘဲနှင့် အလိုလို သိ၍လာကြလေသည်။ စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံတွင်လည်း ယခုအခါ၌ လူ့ဘောင်သစ် တစ်ရပ်ကို ချီတက်နေချိန် ဖြစ်လေရာ ကျောင်းသားရွယ် လူရည်ချွန်များအတွက် ငွေစု တံဆိပ်ခေါင်းကလေးများ တီထွင်ပေးလျှင် ကောင်းလေမည်လား မသိပေ။

ဥပမာတစ်ခု ပြရလျှင် ယခုအခါ၌ စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံတွင် တံဆိပ်ခေါင်းများကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငှက်များ၏ပုံကို လှပစွာ ထည့်သွင်း ရိုက်နှိပ် ရောင်းချလျက် ရှိနေပေသည်။ လူမှန်းသိတတ်စ အရွယ် ကလေးငယ်များ အတွက် (ဥပမာအားဖြင့်) ထိုငှက်ရုပ်ကလေးများ ရိုက်နှိပ်ထားသော ငွေစု တံဆိပ်ခေါင်းကလေးများ ရိုက်နှိပ်၍ လွယ်ကူစွာ ဝယ်နိုင်အောင် စာတိုက် မှာသာမက ကျောင်းအသီးသီး၌ပင် ကျောင်းသားကြီးပိုင်း၌ အလှည့်ကျ တာဝန်ပေးကာ ကျောင်းသားငယ်များကို ရောင်းချစေမည် ဆိုပါလျှင် (၁) ကျောင်းသားငယ်များ ငွေစုသော အလေ့ကို ရရှိလာခြင်း၊ (၂) လုပ်အားတန်ဖိုးကို နားလည်လာခြင်း၊ (၃) အစိုးရ၏ လက်တွင်း၌ ကလေးများ၏ စုငွေများ ရှိလာကာ သင့်ရာ၌ လက်လှည့်သုံးနိုင်ခြင်း စသော အကျိုးတရားများကို ရပေမည် ထင်၏။ ထို့ထက် တစ်ဆင့်တက်ပါသော် ထိုတံဆိပ်ခေါင်းကလေးများကို ထုတ်ဝေရောင်းချရာ၌ လှလည်းလှ၊ ခိုင်ခံ့လည်း ခိုင်ခံ့၊ တန်ဖိုးလည်း အချို့သာဆုံးသော နည်းဖြင့် (ဥပမာ) "မြန်မာ့ငှက်များ"

ဟူသော စာအုပ်ကလေးများကို ကလေးသူငယ် အကြိုက် စာတိုက်နှင့် ကျောင်းများကတစ်ဆင့် ရိုက်နှိပ် ရောင်းချသင့်သည် ထင်၏။ ငွေစု ခေါင်းကပ်သော စာအုပ်ကလေးထဲ၌ (ဥပမာ) တံဆိပ်ခေါင်း ကပ်ရန် အကွက် ၂၀ ပါသည် ဆိုပါစို့။ ၎င်းမျိုး နှစ်ဆယ်တို့၏ ကောက်ကြောင်းပုံကလေးများ လိုင်းဘလောက် ရိုက်နှိပ်ကာ မူသေ ဇယားချထားပြီး (ဥပမာ) ချိုးငှက် ကောက်ကြောင်းပုံပါသော အကွက်၌ ချိုးငှက်ပုံ ငွေစုတံဆိပ်ခေါင်းကို ကပ်စေပြီး၊ ခါငှက် ကောက်ကြောင်းပုံ ပါသော အကွက်၌ ခါငှက် ငွေစုတံဆိပ်ခေါင်းကို ကပ်စေရန် ထိုစာအုပ်ကလေး၌ ညွှန်ကြားချက်ကလေးပေး၍ ထားသင့်သည် ထင်ပါ၏။

ထိုမျှမကသေးပါ။ ယင်းသည့် ငှက်ရုပ် ငွေစုတံဆိပ်ခေါင်း ကပ်ရန် စာအုပ်ကလေးထဲ၌ပင်လျှင် မျိုင်း၊ ခို၊ ခါ၊ ရစ် စသော ငှက်အသီးသီးတို့၏ ပေါက်ဖွားရာ ဒေသ၊ ပေါက်ဖွားပုံ သဘာဝ၊ နေထိုင်ပုံ၊ စားသောက်သော အစားအစာ၊ ဥအုပ်၊ အသိုက်လုပ်ပုံ၊ လူသားတို့အား အကျိုးပြုပုံ စသည်တို့ကို ကလေးသူငယ်များ နားလည်လွယ်သော စကားလုံးကလေးများဖြင့် ဖတ်ချင့်စဖွယ် ရေးသားထားပါက ကလေးသူငယ်များသည် ငွေစုသော အလေ့ကို စွဲမြဲစွာ ရရှိသွားရင်းက မြန်မာပြည်ပေါက် ငှက်များ၏ အကြောင်းကို စုံလင်အောင် တစ်စုံစီမံ တဖြည်းဖြည်း နားလည်သွားကြကာ ပညာတိုး၍ လာပေမည်။ ထိုငှက်များကို “ချစ်” တတ်လာခြင်းသည်ပင် နိုင်ငံကို ချစ်တတ်ခြင်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြစ်လာနိုင်ပေမည်။ ယင်းသည်မှ တစ်ဆင့် တက်၍ ကျွန်းပင်၊ ပျဉ်းကတိုးပင်၊ အင်ပင်တို့မှအစ သပြေပင်၊ ကုက္ကိုပင် စသည်တို့အလယ် သရက်ပင်၊ ငှက်ပျောပင်၊ ရှောက်ပင်၊ သံပရာပင် အဆုံး ရုပ်ပုံကလေးများ ပါသော ငွေစုတံဆိပ်ခေါင်း ကလေးများ တီထွင်ပေးနိုင်ပါက မြန်မာပြည်၏ သယံဇာတ သဘာဝရတနာ သစ်ကောင်း ဝါးကောင်းများ၏ အကြောင်းကိုလည်း ကလေးသူငယ်များ ငွေစုရင်းက လွယ်လွယ်နှင့် အခြေခံပင် ဖြစ်စေ ငယ်ငယ်ကလေးကတည်းက သိကြပြီး ဖြစ်နိုင်ပေလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

“တင့်တယ်၏ တင့်တယ်” အကြောင်းကို ရေးသားနေရင်းက ဤသို့ စကားစပ်ဖြင့် လမ်းကြိုခိုက် အကြံပေးရခြင်းမှာ ငွေစုတတ်ခြင်း၊ စာရင်းကို အခြေခံ နားလည်ခြင်းနှင့် ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကို ကိုယ် နားလည်ခြင်း စသော အကျိုးတရားများကို ခရီးသွားဟန်လွဲ အလွယ်တကူ ရရှိသွားစေရန် စေတနာ

ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ပြင် Philately ခေါ် တံဆိပ်ခေါင်းပညာကိုပါ နီးစပ်သွားနိုင်လေသည်။ တံဆိပ်ခေါင်း တစ်လုံး၌ပါသော ရုပ်ပုံများက ထိုတံဆိပ်ခေါင်း ထုတ်ဝေရာ နိုင်ငံ၏ သမိုင်းတစ်ကွက်ကို ဖြစ်စေ ဖော်ပြ နိုင်ကြောင်းအထိ ကလေးသူငယ်များ အရွယ်နှင့်အလိုက် သိသင့် သိထိုက် သမျှ ကလေးများကို သမိုင်းသင်ခန်းစာအဖြစ်ဖြင့် လေးလေးလံလံ မသင် ရဘဲ ရ၍သွားနိုင်စရာ ရှိလိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်မိလေသည်။

စာရေးသူ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အကြောင်းများကို ရေးသားခဲ့ရာ၌ အထပ်ထပ် ဆိုခဲ့သည့် အတိုင်းပင်လျှင် သူတို့၏ အဇ္ဈတ္တ သဏ္ဍာန်ကို အတတ်နိုင်ဆုံး ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် တင်ပြနိုင်ရန် အများဆုံး ကြိုးစားခဲ့ပေသည်။ ယခုလအဖို့တွင် ရေးသား တင်ပြလိုသည်မှာကား လန်ဒန်မြို့၏ ထူးခြားချက် တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုထူးခြားချက်မျိုးကို စာရေးသူတို့၏ ရန်ကုန်မြို့တွင်လည်း ယခုအခါတွင် တော်တော်ကလေး တွေ့မြင်ခံစားရစပြုလာပြီ ဖြစ်သည်။ ယင်းသည်မှာကား မြို့နေလူထုသည် မြို့လယ်ကောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း မနေနိုင်တော့ဘဲ မြို့စွန်သို့သာ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ကြရသော အဖြစ်ပင် ဖြစ်လေသည်။

အလွယ် ဥပမာပြရမည် ဆိုပါလျှင် ယခုအခါတွင် ရန်ကုန်မြို့၏ အချက်အချာဟု ခေါ်ဆိုရမည် ဖြစ်သော ဆူးလေဘုရားလမ်း တစ်ဝိုက်ကိုပင် ပြရပေမည်။ လန်ဒန်မြို့၏ ပစ်ကာဒီလီ ရပ်ကွက်သည် ရန်ကုန်မြို့၏ ဆူးလေဘုရားလမ်း တစ်ဝိုက်လိုပင် အစိုးရ လုပ်ငန်းများနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ငန်းများကို အများဆုံး လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြသော ရပ်ကွက်များပင် ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ၌ ဆူးလေဘုရားလမ်း တစ်ဝိုက် ရပ်ကွက်ကို အကဲခတ်လိုက်ပါက နံနက် ၈ နာရီလောက်မှ စ၍ ပခုခံကို တုတ်နှင့် ထိုးလိုက်ဘိသကဲ့သို့ နေရာတကာ၌ သွားလာလှုပ်ရှားမှုများကို တွေ့၍နေရသော်လည်း ည ကိုးနာရီ သာသာလောက် ရှိပြီဆိုလျှင်ပင် ထင်ရှားသောတ္တာခွဲကဲ့သို့ ငြီးငွေ့ဖွယ် ခြောက်ကပ်၍ နေသည်ကို တွေ့ရမည်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင်လျှင် လန်ဒန်မြို့၏ မြို့လယ်ကောင် ပစ်ကာဒီလီ ရပ်ကွက်သည်လည်း နေ့အခါတွင် လူစည်ကား

သလောက် ညဆယ်နာရီလောက်သို့ ရောက်သောအခါတွင်ကား သိသိသာသာကြီး ခြောက်ကပ်၍ သွားရလေ့ ရှိလေသည်။ သို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ခေတ်မီ မြို့ကြီးများ၏ မရှောင်မလွှဲသာသော သဘောအတိုင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

မြို့ကြီးတစ်မြို့တွင် လူနေအိမ်ခြေ များပြားလာသောအခါ၌ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းများသည်လည်း ကြီးထွားသည်ထက် ကြီးထွားလာရစေ ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ၌ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ရုံးပြင်ကနား၊ အဆောက်အအုံများသည် ပိုမို များပြားလာသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် လူနေအိမ်ခြေများ၏ နေရာတွင် ရုံးခန်းများက တိုးဝင်လာကြသည်။ ဝင်ရောက်၍ နေရာယူကြသည်။ ထိုအခါ၌ ယင်းသည် မူလနေရာများ၌ နေထိုင်လျက် ရှိကြသော ဌာနေများမှာ တဖြည်းဖြည်းနှင့် မြို့စွန်သို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားကြရလေတော့သည်။ သို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားကြခြင်းမှာ မြို့လယ်နေရာ၌ မြေဈေးကောင်းလာ၍ ဖြစ်သည်။ မြေဈေး ကောင်းလာသောကြောင့် မူလ မြို့လယ်နေရာရင်းကို ဈေးကောင်းကောင်းနှင့် ရောင်းချကာ ရသောငွေဖြင့် ပိုမိုပြန်ပြု ကျယ်လွင့်သော မြို့စွန်နေရာများသို့ ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ လူအများ မြို့စွန် ရပ်ကွက်များသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသောအခါ ထိုရပ်ကွက်များမှနေ၍ မြို့လယ် လုပ်ငန်းခွင်များသို့ သွားရန်၊ ပြန်ရန် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကိုလည်း အစိုးရက တိုးချဲ့လာရလေသည်။ ယခင်က အိမ်ဆိုင်များလောက်သာ ရှိခဲ့သော မြို့စွန် ရပ်ကွက်များ၌လည်း ဈေးကွက်များ ပေါ်လာသည်။ ဈေးကလေး ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် မြူနီစပယ်အဖွဲ့နှင့် ဆေးရုံ၊ ကျောင်း၊ မီးသတ်၊ ရဲဌာနာ စသည်တို့ကလည်း ထက်ကြပ်မကွာ နောက်မှ ဆက်တိုက် ပေါ်ပေါက်လာရပြန်လေသည်။ မြို့ကြီးများသည် အလွယ် ဥပမာပြရလျှင် သက်ရှိသက်မဲ့ အားလုံး၌ ရှိနေသော Cell ခေါ် ကလာပ်စည်းများနှင့် ပမာတူကြလေသည်။ ကလာပ်စည်းများသည် ကြီးထွားလာသောအခါ၌ တစ်ခုမှသည် နှစ်ခု၊ နှစ်ခုမှသည် လေးခု၊ လေးခုမှသည် ဆယ့်ခြောက်ခု အစရှိသဖြင့် မြောက်ကိန်းနှင့် တိုးပွားလာကြသလို မြို့ကြီးများ ကြီးထွားလာရုံမှာလည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် မြို့ကြီးများ၏ အလယ်ဗဟိုချက်မများသည် နေ့အခါ၌သာ လူစည်ကားလျက် ညပိုင်းတွင် လူနေကင်းမဲ့သော အဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ရလေသည်။

ယခုအခါ၌ ဆူးလေဘုရားလမ်း တစ်ဝိုက်တွင် မြေဈေးမှာ ခေါင်ခိုက် နေသလို လန်ဒန်မြို့၏ ပစ်ကာဒီလီလမ်း တစ်ဝိုက်တွင်လည်း မြေဈေး များမှာ ခေါင်ခိုက်၍ နေပေသည်။ အလွယ် ဥပမာတစ်ခု ပြရမည် ဆိုပါ လျှင် လန်ဒန်မြို့ ပစ်ကာဒီလီ ရပ်ကွက်၏ အစပ် ဖြစ်သော Green Park ရပ်ကွက် အနီး၌ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး အပြီးတွင် ဗုံးအကြီးအကျယ် အကြံ ခံခဲ့ရ၍ အုတ်ကျိုးအုတ်ပဲ့များ မရှင်းလင်းရသေးသော မြေကွက်ကြီး တစ် ကွက်ကို အမေရိကန် အစိုးရတို့က မူရင်း ပိုင်ရှင်များထံမှ ဝယ်ယူလေရာ၊ စတုရန်း တစ်လက်မလျှင် သုံးဒေါ်လာ ပေး၍ ဝယ်ရသည်ဟုပင် ကြားသိ ခဲ့ရဖူးပေသည်။

တစ်ဖန် လန်ဒန်သည် ခေတ်မီ မြို့ကြီးတစ်မြို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း မည်သည့်အခါတွင်မျှ ရှေးမူ မပျောက်ချေ။ လန်ဒန်ကို စ၍ တည်သော သူများမှာ ရောမ လူမျိုးများ ဖြစ်ကြလေရာ၊ ယခုထက်တိုင်ပင်လျှင် လန်ဒန် ဆိုသည့် မြို့ဟောင်းကြီး၏ အသွင်ကို ဆောင်လျက် ရှိပေသည်။ လမ်း များမှာ ဇယားကွက် ချ၍ ဆောက်ထားခြင်း မဟုတ်သဖြင့် နိုင်ငံခြားသား များ မျက်စိလည်ဖွယ်ရာလည်း ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် လန်ဒန်မှာ ခရီးသွားများအတွက် ဒုက္ခအရောက်ဆုံး မြို့တစ်မြို့ ဖြစ်၍နေလေတော့ သည်။

တစ်ခါတစ်ခါ၌ စာရေးသူသည် လန်ဒန်၏ ညရှုခင်းကို စိတ်ကူး ရလျှင် လျှောက်၍ ကြည့်တတ်သည်။ လမ်းမီးတစ်ခါ စိမ်းလိုက်လျှင် လှိုင်းရိုက်သလို လူတွေ လမ်းဖြတ်၍ကူးကြသော လမ်းဆုံ လမ်းခွများမှာ ညဆယ်နာရီ ကျော်ပြီဆိုလျှင် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းမတတ်ပင် တိတ် ဆိတ် ငြိမ်သက်လျက် ရှိတတ်သည်ကို မကြာခဏ တွေ့ရဖူးလေသည်။ တစ်ဖန် လန်ဒန်မြို့လယ်၌ မိုးအလင်းရောင်းသော အရက်ဆိုင်၊ စားသောက် ဆိုင် ဟူ၍ မရှိသလောက် ဖြစ်သည်။ ရှိပြန်သော်လည်း အေးလွန်းသော ရာသီကြောင့် အလုံ တံခါးပိတ်ကာ အတွင်း၌သာ ခပ်ကျိတ်ကျိတ် ရောင်းချ စားသောက်နေကြခြင်း ဖြစ်လေရာ၊ လမ်းများပေါ်၌ကား လူသွားလူလာ အလွန်နည်းပါးလျက် တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်လွန်းလှပေသည်။ ည တစ်နာရီ လောက် အချိန်မှာများ အကဲခတ်လိုက်ပါလျှင် တစ်မြို့လုံးက လူတွေ ရုတ်ခြည်း အခြားတစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားလေရောသလားဟု ထင်ရ လောက်အောင် တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်၍ နေတတ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့

လမ်းများ ရှင်းလွန်းမက ရှင်း၍နေရသော အကြောင်းတစ်ရပ်မှာကား သူတို့ ဆီက အေးမြလွန်းသော ရာသီဥတု၏ ဒဏ်ကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ပူနွေးလွန်းလှပါသည်ဟုဆိုသော ဇူလိုင်လတွင်ပင် ညအချိန်သို့ ရောက်သောအခါ အပူချိန် ပြဒါးမှတ်သည် ၄၀ က မကျော်ဘဲ ရှိတတ်လေရာ၊ ယင်းသို့သောနေရာ လဟာပြင်ထဲတွင် မည်သူသည် လမ်းလျှောက်ထွက်ချင်ပါမည်နည်း။

ဤအချိန်မျိုးသို့ ရောက်ပြီဆိုလျှင် လန်ဒန်မြို့၏ လမ်းများကို အပိုင်စီး၍ ထားကြသောသူများမှာ ညဉ့်ငှက်များ၊ ပုလိပ်များနှင့် ကုန်တင်ကားကြီးများ၊ လမ်းပြင်သူများ လောက်သာလျှင် ရှိလေတော့သည်။ မြို့သူမြို့သားများမှာကား ရှာမှ ရှားသလောက် ဖြစ်၍နေတော့သည်။

လန်ဒန်၏ အငြိမ်သက်ဆုံး အချိန်မှာ သန်းခေါင်ကျော် တစ်နာရီခန့်မှ နံနက် သုံးနာရီခွဲလောက် အထိသာ ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်ကာလအတွင်း၌ ဘတ်စ်ကားများမှာ တစ်နာရီခန့်ကြာမှ တစ်စင်းလောက်သာ ပြေးဆွဲကြလေတော့သည်။ ထို ဘတ်စ်ကားများသည်ပင်လျှင် မြို့နေလူသူများ စီးနင်း သွားလာကြသည်ထက် ညဉ့်နက်အောင် အချိန်မီ အလုပ်လုပ်ကြရသော အလုပ်သမားများ အိမ်ပြန်ကြသည့် ဘတ်စ်ကားများသာလျှင် ဖြစ်ကြလေသည်။ ထိုဘတ်စ်ကားများပေါ်၌ မင်းမူကြသော သူများမှာကား အလုပ်ကြမ်းသမားများ ဖြစ်တတ်လေသည်။ တစ်ညလုံး အလုပ်လုပ်၍ ထားသဖြင့် ပင်ပန်း၍လည်း လာတတ်ကြသည်။ အချို့ကမူ ခါးပိုက်ဆောင် အရက်ပုလင်းပြားကလေးများနှင့် ပါ၍လာသော အရက်ကို တင်ပါးချပ်ရှိဘောင်းဘီအိတ်မှထုတ်ကာ ဘတ်စ်ကားပေါ်မှာပင် ခပ်တည်တည် မော့၍ နေကြသည်ကို စာရေးသူ တစ်ခါက ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ဖူးခဲ့လေသည်။

ဤအချိန်၌ပင်လျှင် ညဉ့်ငှက်များလည်း အလုပ်သိမ်းတတ်ကြသည်။ သူတို့ဆီက ညဉ့်ငှက်လုပ်ငန်းမှာ ခပ်ဆန်းဆန်းပင် ဖြစ်သည်။ ညဉ့်ငှက်လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နေကြသူများမှာ များသောအားဖြင့် ဥရောပတိုက်ဘက်မှ ကူးပြောင်းလာကြသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ဥရောပတိုက်မှာ စာရေးသူတို့ ရောက်နေစဉ် စစ်ဒဏ်ကြောင့် ဖွတ်ဖွတ်ကြေ၍ နေသည်ဖြစ်လေရာ၊ လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းများလည်း ပျက်စီးနေသည် ဖြစ်သောကြောင့် မိန်းကလေး အများပင်လျှင် ရရာအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ကာ ဝမ်းစာကို ရှာဖွေနေကြရလျက် ရှိလေသည်။ စာရေးသူ သတိထားမိသော နှစ်တစ်နှစ်မှာ

ကား ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုနှစ်က ရှစ်လတိုင်တိုင် အင်္ဂလန် ပြည်မှ ဗြိတိန်နိုင်ငံ ပွဲတော်ကြီး ဟူ၍ ပြပွဲကြီးများကို မြို့ကြီးများတွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ သို့ကျင်းပခြင်းမှာ နိုင်ငံခြားနှင့် ကုန်ကူးသန်းရောင်းဝယ် ရေးကို တိုးမြှင့်ရန်လည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ပြပွဲကြီးများကြောင့် နိုင်ငံခြား ဧည့်သည်များ လာရောက်ကြမည် ဖြစ်လေရာ၊ နိုင်ငံခြားငွေများ ရရှိစေရန် လည်း ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် အင်္ဂလန်သို့ အထူးသဖြင့် လန်ဒန်သို့ နိုင်ငံခြားဧည့်သည် အများအပြား ရောက်ရှိလာကြလေရာ မပါလျှင် မဖြစ် သည့် ညဉ့်ငှက်လုပ်ငန်းရှင်များကလည်း ဥရောပဘက်မှ ကူး၍ လာကြ လေသည်။ ထို့ကြောင့် လန်ဒန်မြို့ကြီး၌ ထိုစဉ်အခါက ဒုစရိုက် ပပျောက် ရေး ရဲအဖွဲ့များပင် တိုးချဲ့ခန့်ထားကာ ထိန်းသိမ်းခဲ့ရလေသည်။

လန်ဒန်၏ ဒုစရိုက်လုပ်ငန်းများကို ဦးစီးကြသော သူများမှာ များ သောအားဖြင့် ဥရောပနိုင်ငံများမှ လာရောက် ဦးစီးနေကြသော နိုင်ငံခြား သားများ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုသူများသည် ကိုယ်ပိုင် ပျော်တော်ဆက်များကို ဂိုဏ်းဖွဲ့၍ မွေးထားကြပြီး ည နေဝင်ရီတရော အချိန်လောက်က စ၍ မော်တော်ကားများဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများသို့ လိုက်လံပို့သ ကာ ကုန်စည်ဖြန့်ဖြူးရေး လုပ်ကိုင်ကြလေသည်။ ည ၁၂ နာရီခန့်ရှိလျှင် ထိုမော်တော်ကားကလေးများ ပြန်၍ ပေါ်လာကြပြန်ကာ ပွဲသိမ်း၍သွားလေ ရှိကြပေသည်။

ဤနေရာတွင် စကားဆုံမိသဖြင့် ဗဟုသုတ အလိုငှာ သူတို့နိုင်ငံက ဥပဒေကို အရိပ်အမြွက်မျှ ရေးသား ဖော်ပြချင်ပေသည်။ သူတို့ဆီမှ မိန်းမ သား တစ်ယောက်နှင့် ယောက်ျားသား တစ်ယောက်တို့၏ ချစ်ရေးခင်ရေး သည် အဆန်းမဟုတ်တော့ချေ။ လွတ်လပ်စွာ ဆက်ဆံနိုင်ကြသည့် အကြောင်း ကို ရေးဖူးခဲ့ကြပေါင်း များလှလေပြီ ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူတို့ဆီက ဥပဒေတွင် ပထမ အမိဖမ်းသော အချက်တစ်ရပ်မှာကား ဖိတ်ခေါ်မြို့ဆွယ် ခြင်း မပြုရ ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်လေသည်။ အကယ်၍ မြို့ဆွယ်သည် ဟု ပုလိပ်က ယူဆပါက ချက်ချင်း ဖမ်းလေတော့သည်။ နောင်အခါကျမှ ထုချေရန်သာ ဖြစ်၏။ လောလောဆယ်တွင်ကား ဖမ်းသည်သာ ဖြစ်လေ သည်။ ထိုအချက်ကို ရှောင်ကွင်းနိုင်ရန် ရောင်းသူက ဝယ်မည့် ထင်သူအား “စီးကရက် မီးတည့်ပေးပါ” ဟု ဈေးခေါ် စကားကိုဆိုကာ ဥပဒေကို လက်တစ်လုံးခြား ရှောင်ကွင်းကြလေသည်။

နောက်တစ်ချက်မှာကား ခေါင်းပုံဖြတ်မှုများကို ပုလိပ်က အကြီးအကျယ် နှိမ်နင်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ မကောင်းမှုဖြင့် အသက်မွေးသော သူများ၏ အပေါ်၌ ထပ်၍ ခေါင်းပုံဖြတ်သော အလုပ်ကို စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် အကောင်းဆုံးဟု ယူဆသည် ဖြစ်သောကြောင့် ခေါင်းပုံဖြတ်သူများမှာ သက်သေ အထောက်အထား ထင်ရှားပါလျှင် ထောင်ဒဏ် ကြီးလေးစွာ ရတတ်လေသည်။ နိုင်ငံခြားသား ဖြစ်ပါက နိုင်ငံမှ နှင်ထုတ်သော ပြစ်ဒဏ်ကို ခံကြရသည်သာ များလေသည်။ စာရေးသူ သူတို့နိုင်ငံ၌ ရှိ၍နေစဉ်က လူအိဂီ အမည်ရှိ အီတာလျံ တစ်ယောက်မှာ ဤဘက်တွင် နာမည်ဆိုးလွန်းအားကြီးသောကြောင့် တရားဝန်ကြီးချုပ် လောဒ်-ဂျော့ဖရီး ကိုယ်တိုင်က ပြည်နှင့်ဒဏ် အမိန့်ချမှတ်ကာ အင်္ဂလန်မှ ၂၄ နာရီအတွင်း နှင်ထုတ်ပစ်ခဲ့သော အမှုတစ်ခုကို သတင်းစာများ၌ အကျယ်တဝင့် ဖတ်ရှုရဖူးလေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သူတို့နိုင်ငံတွင် ယောက်ျားနှင့် မိန်းမ (ကာမပိုင် မရှိသမျှ) လွတ်လပ်စွာ ဆက်ဆံခင်မင်ခွင့် ပေး၍ထားလေရာ၊ မကောင်းမှုဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ရှာကြသူများမှာ မြို့၏ လူဦးရေနှင့်စာလျှင် ပြင်သစ်ပြည် ပါရီမြို့တော်မှာထက် နည်းပါးလျက် လူမှုရေးအားဖြင့် အမည်းကွက်ကြီးတစ်ကွက် ဖြစ်နေပြီဟု ဆိုရလောက်အောင် သောင်းကျန်းခြင်းကား မရှိပေ။ ထို့ပြင် သူတို့နိုင်ငံ အစိုးရကရော လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများကပါ တော်တော်ပင် ကွပ်ကွပ်ကဲကဲ ရှိကြပေသည်။ အစိုးရက ဆောင်ရွက်ပေးပုံမှာ အလုပ်အကိုင် ရှာဖွေပေးရေး ဌာနများ ဖွင့်၍ထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

နောက်တစ်နည်းမှာကား Foundling Hospital ခေါ် ဆေးရုံတစ်ရုံကို ဖွင့်၍ထားကာ ပိုင်ရှင်မဲ့ ကလေးများကို လက်ခံပြုစု စောင့်ရှောက်ခြင်း ဖြစ်၏။ Banardoi Home ခေါ် မိဘမဲ့ကလေးများ စောင့်ရှောက်ရေးအသင်း ကလည်း ရှိလေသေးသည်။

သူတို့နိုင်ငံ၌ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော ရောဂါကြီးများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆေးကုပေးပုံမှာလည်း မှတ်စရာကောင်းသည်။ လန်ဒန်မြို့နေရာအနှံ့ ဆိုသလိုပင် သွေးစစ် စမ်းသပ်သော ဌာနများ ထားပေးသည်။ သွား၍ သွေးစစ်ကတည်းကပင် အမည်၊ နေရပ်ကို လုံးဝ မပြောရဘဲ မှတ်ပုံတင် ကတ်ပြားနှင့် မှတ်ပုံတင် နံပါတ်ကိုသာ ပေးလိုက်လေသည်။ ဤနံပါတ်ဖြင့်သာ ခေါ်ဝေါ်၍ လိုအပ်သော ဆေးဝါးကုသပေးမှုများကို ဆောင်ရွက်ပေးကြလေသည်။ စစ်ပြီးစခေတ် ဖြစ်ရာ အင်္ဂလန် တစ်ပြည်လုံးမှာ

နိုင်ငံခြားမှ စစ်တပ်တွေ ပြည့်လျှံနေသဖြင့် စစ်ပြီးစခေတ် အထိပင် ထိုကိစ္စများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နေကြရသေးကြောင်းကို တွေ့ကြုံခဲ့ရဖူးလေသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့မှာ သိုသိပ်သော လူမျိုးများ ဖြစ်ကြလေရာ၊ တိတ်တိတ်ပုန်း ရောဂါကို ခပ်ကျိတ်ကျိတ်ပင် ကုသပေးကာ ပြဿနာ၏ အဖြေကို ရှာဖွေလျက် ရှိကြပေသည်။

လန်ဒန်၏ ညအချိန်နှင့် ပတ်သက်၍ ထူးဆန်းသော လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ကလေးများ၏ အကြောင်းကိုလည်း ရေးသားဖို့ ကောင်းလေသည်။ ထိုလက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးများမှာကား ည ၁၂ နာရီလောက် ကျခါမှ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံများနှင့် နီးသော လမ်းဆုံများတွင် ပေါ်ပေါက်လာတတ်ကြသော လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ထိုဆိုင်ကလေးများမှာ ကျောက်မီးသွေးနှင့် ရေနွေးတည်လျက် ကာဘိုက်ဓာတ်ငွေ့ဖြင့် မီးထွန်းသော ဆိုင်ကလေးများ ဖြစ်ကြသည်။ အလွယ်ပြောရလျှင် စာရေးသူတို့နိုင်ငံက ရေခဲပေါက်စီ ဆိုင်ကလေးများလိုပင် လက်တွန်းလှည်း ဆိုင်ကလေးများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ထိုင်စရာ နေရာ မရှိ၊ ဖြစ်သလို မတ်တတ်ရပ်၍ သောက်ကြရပေသည်။ သောက်ရပြန်တော့လည်း တစ်ခါတစ်ရံ၌ ကိုင်းကျိုးနေသော လက်ဖက်ရည် ပန်းကန်ကို ရတတ်လေသေးသည်။ ပေါင်မုန့် အလုံးကလေးများလည်း ရောင်းတတ်၏။ ဈေးမှာ လက်ဖက်ရည် တစ်ခွက်လျှင် နှစ်ပဲနီခွဲမျှ ဖြစ်လေရာ၊ အလုပ်ကြမ်းကို ညအချိန်၌ လုပ်ရသော အလုပ်သမားများ အလုပ်ခွင်မှ အပြန်တွင် လေအေးထဲ၌ အချမ်းလုံစေရန် သောက်ကြသော လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ကလေးများ ဖြစ်ကြပေသည်။ အင်္ဂလန် တည်းဟူသော ကမ္ဘာမြောက်ပိုင်း နိုင်ငံ၌ လက်ဖက်ခြောက် ကိုယ်ပိုင် မထွက်ပါဘဲလျက်နှင့် အင်္ဂလိပ်များ လက်ဖက်ရည်ကို တခုတ်တရ အချိန်မရွေး သောက်တတ်ကြခြင်းမှာ တော်တော်ကလေးပင် ဆန်းသည်ဟု ဆိုရမည် ဖြစ်လေတော့သည်။

ထိုလက်ဖက်ရည်ဆိုင် လက်တွန်းလှည်းကလေးများ အကြောင်းကို ရေးသားရင်းက သူတို့နိုင်ငံ၌ လင်တစ်ထမ်း မယားတစ်ရွက် ဟူသော စကား မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်နေသည့် အကြောင်းကို ဆက်၍ ရေးရမည်ပင် ဖြစ်လေသည်။ သူတို့ဆီ၌ ဘာကိုမဆို ဘီးတပ်ပေးသော အလေ့မှာ သဘာဝတစ်ပိုင်းလို ဖြစ်၍နေလေသည်။ အလုပ်ကြမ်းသမားများ အုတ်သယ်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ အင်္ဂတေ မဆလာ သယ်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ ဟင်းရွက်

ရောင်းရာ၌ လည်းကောင်း အားလုံးပင် ဘီးတပ် သယ်စရာများကိုသာ အသုံးပြုကြသည်။ ပခုံးနှင့်ထမ်းခြင်း၊ ခေါင်းနှင့်ရွက်ခြင်းတို့ကို မြင်ရဖို့ အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှပေသည်။ သူတို့ဆီမှာ လူနေရာကျပ်လွန်းသည် ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်ပစ္စည်းကိုမဆို ပြောင်းရွှေ့သယ်ယူရာတွင် လွယ်ကူလျင်မြန်မှုကို အဓိက ထားကြရလေရာ၊ နေရာတကာ၌ အတတ်နိုင်ဆုံး ဘီးများကို သုံး၍နေကြရပေသည်။

နောက် ညအလုပ်တစ်မျိုးမှာကား တယ်လီဖုန်းလိုင်း ပြင်သူများ၊ လိုင်းသစ် တပ်ဆင်သူများနှင့် ရေပိုက်မိန်း ပြင်သူများက အစ ညအချိန်၌ အလုပ်ကို အများဆုံး လုပ်ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သူတို့ဆီက ယင်းသို့ သော အလုပ်သမားများသည် ညအခါ၌ ကာဘိုက် မီးများ ထွန်းကာ အလုပ်လုပ်ကြသည်။ လုပ်ရာတွင်လည်း လေက အေး၍နေပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့ဆီက ယင်းသည့် အလုပ်သမားများသည် အလုပ်လုပ်ရမည့် နေရာကို ခွ၍ ပိုက်လုံးဘောင်များ တပ်ဆင်ထားသော ကင်းဗတ်(စ်) ပတ္တူ ရွက်ဖျင်တဲကလေးများကို ချထားကာ တဲထဲ၌ဝင်၍ ပြင်ဆင်စရာ ရှိသည်တို့ကို ပြုပြင်ကြရလေသည်။

ဤအကြောင်းကို ရေးသားရင်းက အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့၏ ဟာသကလေး တစ်ရပ်ကို ရေးသား ဖော်ပြချင်ပေသည်။ စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံတွင်လည်း တွေ့မြင်ဖူးကြပေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန် မြို့ လူသွားလူလာ များသော လမ်းမကြီးများဘေး၌ အထပ်များစွာရှိသော အဆောက်အအုံကြီးများကို မကြာခင် နှစ်များအတွင်းက ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။ ထိုအဆောက်အအုံကြီးများ၏ ဘေးတစ်ဝိုက်ရှိ ပလက်ဖောင်း လူသွားလမ်းများပေါ်တွင် ရုံးဆင်း ရုံးတက် များနှင့်တကွ အခြားသော လူအများပင် ကိုယ့်ကိုစွန့်ကင်း အသီးသီး သွားလာ၍ နေကြလေရာ၊ ဆောက်နေဆဲ အဆောက်အအုံပေါ်မှ ပန်းရန်ကိုင်သော သန်လျက်၊ သံရိုက်သောတူ အစရှိသော လက်နက်ကိရိယာများက အစ အုတ်ကျိုး အုတ်ပဲများပါ မတော်တဆ အောက်သို့ ကျလာကတ်သဖြင့် လမ်းသွားလမ်းလာများကို ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရစေတတ်သည်။ ထိုအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ရန် ပျဉ်ချပ် အထူကြီးများဖြင့် ဆောက်လုပ်ဆဲ အဆောက်အအုံ၏ ဘေးမှ ပတ်ဝိုင်း၍ ကာရံထားရလေသည်။ လန်ဒန်တွင်လည်း ထိုနည်းအတူပင် ဖြစ်သည်။ စစ်အတွင်းက ပျက်စီးခဲ့သော အဆောက်အအုံများကို ပြန်လည် ပြင်ဆင် ဆောက်လုပ်ရာ၌

အလားတူစွာပင်လျှင် ပျဉ်ပြား နံရံကြီးများကို ရှစ်ပေလောက် အမြင့်အထိ ကာရံ၍ထားကာ၊ အလုပ်သမားများသည် အတွင်းဘက်၌ တခုနီးဒုန်း တခုနီးဒိုင်း အလုပ် လုပ်၍ နေကြလေသည်။ ယင်းသို့ ထုသံ နှက်သံများကို ပျဉ်ပြားအကာကြီး၏ အတွင်းမှ ကြား၍နေရသော အခါတွင် လမ်းသွား လမ်းလာများသည် ပျဉ်ချပ်များ၏အကြား၌ ကွာနေသော နေရာကလေး များမှ ချောင်းမြောင်း ကြည့်ကြလေသည်။ မြင်ရသည်မှာကား ထူးထူး ဆန်းဆန်း မဟုတ်ပါ။ လက်သမားများ တံခါးပေါင်များ ခွေ၍နေကြပြီး၊ ပန်းရန်သမားများက အုတ်စိ၍ နေကြသော ရိုးရိုးအလုပ်များသာ ဖြစ်ကြ ပေသည်။ သို့သော် လူစိတ် ဆိုသည်မှာ အတော် ဆန်းကြယ်လေရာ၊ ကာရံထားသော နေရာ အတွင်းဘက်ကိုမှ မရကုတ်ကတ် ကြည့်လိုတတ် ပေသည်။

တစ်နေ့တွင် စာရေးသူသည် မြန်မာသံရုံးသို့ သွားရင်းက လမ်းမကြီး တစ်ခု၌ ယင်းကဲ့သို့ ပျဉ်ပြားနံရံကြီး ကာ၍ထားသော နေရာ တစ်နေရာကို တွေ့ရလေသည်။ အတွင်းဘက်မှ အင်္ဂတေ မဆလာ နယ်သော စက်သံကို တဖွတ်ချက်ချက်နှင့် ကြားနေရ၏။ အဆောက်အအုံ ဆောက်နေမှန်း သိ၏။ သို့သော် ဆန်းသည်မှာကား ထိုပျဉ်ပြားနံရံကြီး တစ်လျှောက်၌ လူအများ တန်းစီနေကာ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ပျဉ်ပြားနံရံကြီးရှိ ကျပ်လုံးခန့် အပေါက်မှ ချောင်းကြည့်ပြီး ပြုံးစိ ပြုံးစိ လုပ်ကာ ထွက်သွားကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် စာရေးသူသည်လည်း သူတို့နိုင်ငံက ဝသီ ကူးစက် နေသည့်အတိုင်း ကျူတန်းထဲ၌ဝင်၍ စီလိုက်လေသည်။ ရှေ့ကလူများ တစ်ဦးပြီးတစ်ဦး ထွက်သွားကြ၍ စာရေးသူလည်း ပျဉ်ပြားနံရံက အပေါက် များသို့ တရွေ့ရွေ့ ရောက်သွား၏။ နီးကပ်လာသောအခါ၌ ပျဉ်ပြားအပေါက် ၏ အထက်ဘက်တွင် စာတန်းကလေးတစ်ခု ကပ်ထားသည်ကို တွေ့ရ လေသည်။ ထိုစာတန်းကလေးမှာကား “ကျေးဇူးပြု၍ တစ်ယောက်စီ ကျူ တန်းစီ၍ စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ ကြည့်ကြပါ။ ကျေးဇူးတင်ပါသည်” ဟု လက်နှိပ်စက်နှင့် ရိုက်ထားသော စာတန်းကလေး ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ ၏ ရှေ့ကလူသည် အပေါက်မှ အတွင်းဘက်သို့ ချောင်းကြည့်ပြီး ပြုံးစိ ပြုံးစိနှင့် ထွက်သွားသဖြင့် စာရေးသူတွင် ပို၍ ကြည့်ချင်စိတ် ပြင်းထန် လာကာ ပျဉ်ပြားနံရံ အပေါက်ကို မျက်စိကပ်ကာ အတွင်းသို့ ကြည့်လိုက် ၏။ အတွင်းဘက်၌ အလုပ်သမားများ အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်နေကြ

သည်ကို မြင်ရ၏။ သို့သော် စာရေးသူသည်လည်း ပြုံးစိစိ ဖြစ်လာရကာ ထိုနေရာမှ ထွက်ခွာလာခဲ့ရလေတော့သည်။ အကြောင်းမှာမူကား အလုပ် လုပ်နေကြသော အလုပ်သမားများ အနီး၌ ကတ်ပြားကြီးတစ်ခုပေါ်တွင် စာတန်းတစ်ခု စာလုံးကြီးများနှင့်ရေးကာ ထောင်ထားသောကြောင့် ဖြစ် လေသည်။ ထိုစာတန်းမှာကား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

“Yes, it is bedroom. But, sorry. It’s not finished yet. Occupants wanted.”

“ဟုတ်ကဲ့၊ ဒါဟာ အိပ်ခန်းပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဝမ်းနည်းပါသည် ... ဆောက်မပြီးသေးပါ။ နေထိုင်မည့်သူများ အလိုရှိပါသည်။”
ယင်းသည်ကား အင်္ဂလိပ် ဟာသတစ်မျိုး ဖြစ်၏။

စာရေးသူ၏ အကြောင်းကို ရေးလျှင် ကံပိုသဖြင့် ဘယ်တုန်းကမှ ရောက် လိမ့်မည်ဟု မမျှော်လင့်ခဲ့ဖူးသော အင်္ဂလန်၏အကြောင်း ပါဝင်လာရမည် သာ ဖြစ်သည်။ စိုင်ကော်၍ ချုံပေါ်သို့ ရောက်ရသလို ကံပိုသဖြင့် အင်္ဂလန် သို့ စာရေးသူ ယောင်ယောင်ပေါင်ပေါင် ရောက်၍သွားရာတွင် စာရေးသူ နေထိုင်ခဲ့ရသော လန်ဒန်မြို့ကြီး၏ အကြောင်းကိုလည်း မလွဲသာ မရှောင် သာ ရေးရဦးတော့မည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ဤဘောင်းပါး အစမှာကား ငါးနှစ်ကျော်မျှ နေထိုင်ခဲ့ဖူးသော လန်ဒန် မြို့၏ အတွင်းပိုင်းကျကျ အကြောင်းများကို ကိုယ်တွေ့ သိရှိနားလည် ခဲ့ရသလောက် ရေးသား ဖော်ပြလိုပါသည်။ ကိုယ်ရေး အဖြစ်အပျက်ထက် ဆောင်းပါးဆန်ကောင်း ဆန်၍နေမည် ထင်ပါ၏။ သို့သော် စာရေးသူ၏ ဘဝသက်တမ်းထဲ၌ လန်ဒန်နေ သက်တမ်းကလည်း ပါဝင်၍နေပေရာ၊ ထိုဘဝတစ်ဆစ်ကို ချန်လှုပ်ထားခဲ့ပါက စာရေးသူ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်သည် ပြည့်စုံအံ့ မထင်ပေ။

စာရေးသူ လန်ဒန် ရောက်သွားသောအခါ၌ ရှေးဦးဆုံး သတိထား မိသော အချက်မှာကား တစ်မြို့လုံး အိမ်ဆိုင်တွေဖွင့်၍ ရောင်းဝယ်နေကြ သော အချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဘယ်လမ်းမှာမဆို အောက်ဆုံးထပ် မှန်သမျှ သည် ဈေးဆိုင်တွေချည်း ဖြစ်နေ၏။ ဈေးဆိုင် ကင်းလွတ်သော လမ်း မှာကား ရှာမှ ရှားသည်ဟုပင် ဆိုရပေတော့မည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း ပြင်သစ် စစ်ဘုရင် နပိုလီယန်က အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတွေဟာ စစ်မတိုက်တတ် ပါဘူးကွာ၊ ဈေးဆိုင် ရောင်းစားတဲ့ ဈေးသည်လူမျိုးတွေပဲဟု ပစ်ပစ်ခါခါ ပြောဆိုခဲ့ဖူးခြင်း ဖြစ်၏။ မှန်၏။ အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့သည် ဈေးသည်များ

ချည်းလိုလို ဖြစ်၍နေ၏။ လန်ဒန်မြို့ကြီး တစ်ခုလုံးသည် ဈေးမြို့ကြီးလို ဖြစ်၍နေလေသည်။

လန်ဒန်၏ အကြောင်းကို ရေးမည်ဆိုလျှင် အစချိဖို့ ကောင်းသည် မှာကား လန်ဒန်မြို့၏ အကျယ်အဝန်း၊ နယ်နိမိတ်က စ၍ ချိဖို့ ကောင်း၏။ လန်ဒန် အဘယ်မျှ ကျယ်ဝန်းသနည်း၊ လန်ဒန်၌ လူဦးရေ ဘယ်မျှ ရှိ သနည်း။

လန်ဒန်၏ နယ်နိမိတ်မှာ တော်တော်ကလေး အသိရခက်သည်။ စာရေးသူတို့၏ မဟာရန်ကုန်လိုပင် ဖြစ်သည်။ မဟာရန်ကုန်၌ ကွက်သစ် တွေ ထပ်၍ ပွားနေသလို လန်ဒန်တွင်လည်း ကွက်သစ်တွေ ထပ်၍ ထပ်၍ ပွားနေလေရာ ခန့်မှန်းရန် ခက်နေ၏။ မြို့တိုင်းပင်လျှင် ဤနည်းနှင့် နှင် နှင် ကြီးထွားနေကြသည်ချည်းသာ ဖြစ်လေသည်။

သာကေတ၊ ဥက္ကလာပ၊ သုဝဏ္ဏစသော ကွက်သစ်များသည် သီးခြား မြို့ကလေးများ ဖြစ်ကြသလို၊ လန်ဒန်တွင်လည်း အလားတူ မြို့ရံကလေး များ ရှိသည်။ သို့သော် လန်ဒန်မြို့နှင့် တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်၍နေသော ကြောင့် သီးခြားမြို့ဟု ခေါ်ဝေါ်၍လည်း မဖြစ်ပေ။ အကယ်၍ လန်ဒန် မြို့ကို ရံလျက် ဆပ်စက်နေသော မြို့ကလေးများကို ပတ်ကာ လန်ဒန်မြို့ သက်သက်ကိုသာ တွက်ကြည့်မည် ဆိုပါလျှင် လူဦးရေမှာ သုံးသန်းကျော်မျှ ရှိလေသည်။

ထိုလူဦးရေသည် လန်ဒန် ကောင်တီ ကောင်စီဟု ခေါ်သော၊ လန်ဒန် မြို့နီစပယ်အဖွဲ့၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိသော မြို့ကွက် အဝန်းအဝိုင်း၌ နေထိုင်လျက် ရှိကြသူများ၏ လူဦးရေလည်း ဖြစ်လေသည်။ “မဟာ လန်ဒန်” ဟု ခေါ်သော မြို့ကြီးတစ်ခုလုံးကို ခြုံ၍ စဉ်းစားလိုက်ပါက လန်ဒန်၏ လူဦးရေမှာ စုစုပေါင်း ရှစ်သန်းခန့် ရှိလေသည်။

ယခင်က လန်ဒန်သည် ကမ္ဘာပေါ်၌ လူဦးရေ အများဆုံးမြို့ ဖြစ်ခဲ့ ၏။ ယခုမူ ပျက်ပြယ် တိုကျိုမြို့က လူဦးရေ အများဆုံး ဖြစ်သွားပေပြီ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လန်ဒန်သည် ကမ္ဘာအကြီးဆုံး မြို့ကြီး လေးမြို့အနက် တွင် တစ်မြို့ အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်မြဲ ပါဝင်လျက် ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်လေသည်။

လန်ဒန်မြို့၏ ဗဟိုချက်မ အဖြစ်ဖြင့် ချဲ့ရင်းကရော့(စ်) ခေါ် ရပ်ကွက် ကို အမှတ်ထားကြသည်။ ထိုရပ်ကွက်မှာ ထရာပေါ်(လ်)ဂါ ပန်းခြံအနီး၌ တည်ရှိလေသည်။ ထို ဗဟိုချက်မမှနေ၍ လူနေအိမ်ခြေများသည် အရပ်

ရှစ်မျက်နှာသို့ လှည်းဘီးထောက်များသဖွယ် ပြန်ပွားနေပေသည်။ ထို့ကြောင့် လန်ဒန်ကို ထောင့်တန်းဖြတ်၍ တိုင်းလိုက်မည် ဆိုပါလျှင် ဆယ့်ခြောက် မိုင်ခန့် ရှိလေသည်။

လန်ဒန်သည် ဤမျှ ကြီးမားသော မြို့ကြီး ဖြစ်နေသည့်အတွက် စာရေးသူမှာ ရောက်စအခါတွင် မကြာခဏ မျက်စိလည်ရ၏။ နောက် အတန်ငယ်ကြာမှ လန်ဒန်မြို့၏ မြေပုံစာအုပ်ကို ဝယ်ကာ သွားလာဘော့မှ သာလျှင် အတော်ကလေး အဆင်ပြေ၍ လာရလေသည်။

ဤနေရာတွင် နည်းကောင်းကလေး တစ်ခုကို စာရေးသူ တွေ့ခဲ့ရဖူး၏။ စာရေးသူ အလုပ်ဝင်ပြီးနောက် မကြာခဏ ဆိုသလို မြန်မာသံရုံးသို့ ရောက်ခဲ့လေရာ၊ တစ်ခါ၌ သံရုံးသား မိတ်ဆွေတစ်ဦးနှင့် စကားစပ်မိကြ၏။ စာရေးသူက လန်ဒန်ကို နဲ့အောင် သွား၍ ကြည့်လိုကြောင်း ပြောပြလေရာ၊ ထိုမိတ်ဆွေက 'အလွယ်ဆုံးကတော့ ဘတ်စ်ကားနဲ့ပါတ် စုံအောင် စီးပေတော့ဗျို့၊ ကျွန်တော်တော့ အဲဒီနည်းနဲ့ လန်ဒန်ကို လျှောက်ကြည့်တာပဲဗျို့ ဒါပေမဲ့ ခြောက်လလောက် ကြည့်ယူရတယ်' ဟု ဆို၏။

စာရေးသူလည်း ထိုမိတ်ဆွေ၏ အကြံပေးချက်အတိုင်း ဘတ်စ်ကားနဲ့ပါတ် တစ်ခုပြီးတစ်ခု အစုန်အဆန် လျှောက်၍ စီးကြည့်၏။ ခရီး ဆယ်ကြောင်း၊ ဆယ့်ငါးကြောင်းခန့် စီး၍ ပြီးသောအခါ၌ လူမောသည်သာ အဖတ်တင်၏။ လန်ဒန်ကား ကြည့်၍မကုန်အောင် ဖြစ်နေ၏။ နောက်ဆုံးတွင်မှ လမ်းတကာ လမ်းကို ကားလျှောက်၍ စီးမနေတော့ဘဲ အရေးကြီးသော အဆောက်အအုံများ၊ ပြတိုက်များ၊ သမိုင်းဝင် အဆောက်အအုံများ လောက်နှင့်သာ တင်းတိမ်လိုက်ရတော့သည်။

လန်ဒန်သည် လူဦးရေ များသလောက် ယာဉ်ရထား မျိုးစုံတို့ကလည်း များပြားသည်။ လမ်းတွေကလည်း ကျဉ်းသည်။ စာရေးသူ ရောက်သွားသော စစ်ပြီးခေတ်၌ပင်လျှင် မြင်းနှစ်ကောင်ဆွဲ ကုန်ပို့လှည်းများ တွေ့၍ နေရလေသေးသည်။

လန်ဒန်၌ ခရီးသွား၍ အကောင်းဆုံးမှာကား မြေအောက်ရထားပင်ဖြစ်သည်။ မြေအောက်ရထားမှာ ခရီးစဉ် ခုနစ်မျိုး ရှိသည်။ လန်ဒန်မြို့လယ်၌ အလုပ်လုပ်၍ နေကြသောသူများသည် များသောအားဖြင့် မြို့ရံများ၌ နေထိုင်ကြသူများ ဖြစ်ရာ၊ နံနက်တိုင်း မြို့ထဲသို့ ဝင်လာကြ၍ ညနေတိုင်း မြို့ထဲမှ ပြန်၍ ထွက်သွားနေကြပေသည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ရုံးပိတ်ရက်များတွင်ကား ပို၍ပင် ဆိုး၏။ အကြောင်းမှာမူ အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့သည် အားလပ်ရက်ရပြီး ရာသီဥတု ကောင်းမွန်ပါက ပင်လယ် ကမ်းခြေသို့ လည်းကောင်း၊ တောနယ်များသို့ လည်းကောင်း ခရီးထွက် တတ်ကြသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း လန်ဒန်သည် အိုင်းအမာ အနာကြီးကဲ့သို့ တ ဖြည်းဖြည်း ပြန့်ကားလာလေရာ အစိုးရက လက်ပိုက်ကြည့်မနေနိုင်တော့ ဘဲ လန်ဒန်ကို ချုပ်ကိုင်၍လာရလေသည်။ ချုပ်ကိုင်ရပ်မှာကား လန်ဒန်နှင့် စပ်၍ နောက်ထပ် ကွက်သစ်များ တိုးချဲ့ခွင့် မပေးတော့ဘဲ လန်ဒန်နှင့် မိုင်သုံးဆယ်ကျော် ကွာဝေးသော အရပ်များ၌ မြို့သစ်များ တည်ထောင် ပေးခြင်း ဖြစ်လေသည်။

လန်ဒန်စစ်စစ်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သော လန်ဒန်မြို့မှာ မြို့လယ်ရပ်ကွက် နှစ်ဆယ့်ရှစ်ရပ်ကွက်တို့ ဖြစ်ကြလေသည်။ လန်ဒန် စစ်စစ်သည် လက်ဦး တုန်းက မန္တလေးမြို့လိုပင် ဖြစ်သည်။ မန္တလေး၌ နန်းတော်ကို မြို့ပြင် လေးရပ်က ဝန်းရံနေသလို လန်ဒန်တွင်လည်း အလားတူပင် မြို့ပြင်ရပ်ကွက် များက ဝန်းရံနေသည်။ လန်ဒန် မြို့လယ်ကောင်မှ အုတ်ရိုး မြို့ရိုး ဝိုင်းရံ ထား၏။ ထိုမြို့ရိုး၌ မြို့တံခါးများ ရှိခဲ့သည်။ မန္တလေးတွင် အာဠဝိတံခါး ရှိသော ရပ်ကွက်ကို အာဠဝိရပ်ကွက်ဟု ခေါ်တွင်သလို လန်ဒန်တွင်လည်း Bishops Gate, Ald Gate အမည်ရှိသော မြို့တံခါးပေါက်များကို အစွဲပြု ကာ ထိုအမည်များ အတိုင်းပင် နီးစပ်ရာ ရပ်ကွက်များ အမည်တွင်၍ လာခဲ့လေသည်။ ယခင်က မြို့တံခါးပေါက်များ ဖြစ်ခဲ့သော ထိုနေရာများ မှာ ယခုအခါ အုတ်တိုက်ကြီးများ ဆောက်၍ထားကာ ဗြိတိသျှ အင်ပါယာ ကြီး၏ ငွေကြေးလုပ်ငန်း ဗဟိုဌာနကြီး ဖြစ်နေကြပေပြီ။

လန်ဒန်တွင်လည်း ရန်ကုန်မှာလိုပင် အရှေ့ပိုင်းရပ်ကွက် ရှိသည်။ ခြားနားချက်မှာကား လန်ဒန် အရှေ့ပိုင်းသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ နေထိုင် ကြခြင်းပင် ဖြစ်၏။ စာရေးသူ လန်ဒန်သို့ ရောက်နေစဉ်က အစိုးရသည် လူဆင်းရဲ ရပ်ကွက်များကို ပြန်လည် နေရာချထားကာ တိုက်တန်းလျား သစ်ကြီးများ ဆောက်လုပ်ပေးလျက် ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ဆင်းရဲခြင်း အရိပ်အယောင် အငွေ့အသက်များကား မပျောက်ပျက်သေးချေ။ တစ်ခု ဆန်းသည်မှာကား လန်ဒန် အရှေ့ပိုင်း ဆင်းရဲသော ရပ်ကွက်များ၌ နေထိုင် ကြသော သူများသည် လူကုံထံ ရပ်ကွက်များ၌ နေကြသော သူများထက်

ဖော်ရွေခြင်း၊ ရက်ရောမှုရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ စာရေးသူသည် တစ်ခါက လန်ဒန်အရှေ့ပိုင်းရှိ လမ်းဘေး ဈေးတန်းကလေး တစ်ခုသို့ ရောက်သွား၏။ ထိုဈေးတန်းကလေး၌ အဝတ်ဟောင်းများ ရောင်းချနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ သူတို့ ရောင်းကြ ဝယ်ကြပုံကို ဆောင်းပါးရေးရန် ရပ်ကြည့်ကာ လေ့လာနေမိရာ၊ အဘွားကြီး တစ်ယောက်က ‘လူကလေး ... မင်း ဘယ်ကို သွားမလို့လဲ၊ ဘာဝယ်မလို့လဲ၊ လမ်းပျောက်နေသလား’ စသဖြင့် စဟင်၍ မေးတော့၏။ စာရေးသူက လန်ဒန်အရှေ့ပိုင်းကို မရောက်ဖူး၍ သက်သက် လာကြည့်ကြောင်း ပြောပြသောအခါ ထိုအဘွားကြီးက လန်ဒန်အရှေ့ပိုင်း တစ်နေရာရှိ တရုတ်ခေါက်ဆွဲဆိုင်သို့ ခေါ်သွား၏။ စာရေးသူမှာ ရန်ကုန် ဒါလဟိုဇီလမ်းက တရုတ်ခေါက်ဆွဲဆိုင်မျိုးကို သွား၍ တွေ့ရလေရာ အံ့အား များပင် သင့်၍နေရလေတော့သည်။ ထို့ထက်ပို၍ အံ့အားသင့်ရသည်မှာ ကား ခေါက်ဆွဲထည့်သော ပန်းကန်မှာ နှုတ်ခမ်းတစ်နေရာ၌ ပဲ့စဉ်၍နေခြင်း ပင် ဖြစ်၏။

ထိုလန်ဒန် အရှေ့ပိုင်းမှာပင် ရေဝတီ လူမျိုးများ၏ ရပ်ကွက်လည်း တသီးတခြား ဆိုသလို ရှိနေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ စာရေးသူတို့၏ ရန်ကုန်မြို့တွင် အရှေ့ပိုင်း၌ ကုလားများ စု၍နေသည်နှင့် မခြားလှပါပေ။

လန်ဒန်၏ အစည်ကားဆုံး ရပ်ကွက်မှာကား အနောက်ပိုင်းသာ လျှင် ဖြစ်ပေသည်။ လန်ဒန် အနောက်ပိုင်း၌သာလျှင် ကြီးမား ခမ်းနားသော ဆိုင်ကြီး ကနားကြီးများ ရှိ၍နေကြပေသည်။ ရီးဂျင့်လမ်း၊ ဘွန်း(ဒ်) လမ်း စသော လမ်းများမှာ စာရေးသူတို့ဆီက ဒါလဟိုဇီလမ်း၊ ဖရေဇာ လမ်းများနှင့် ခပ်ဆင်ဆင် တူလေသည်။ ပတ်(က)လိန်း လမ်းတွင်ကား ကြီးမားသော ဟိုတယ်ကြီးများ ရှိ၏။ အထင်ရှားဆုံး ဟိုတယ်မှာကား ဒေါ်ချက်စတာ ဟိုတယ်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုဟိုတယ်မှာ နိုင်ငံခြားမှလာသော ဘုရင်စိုးမင်းများ တည်းခိုလေ့ရှိရာ ဟိုတယ် ခေါင်မိုးပေါ်၌ အလံတိုင်များ ထောင်ထား၏။ စာရေးသူ တစ်ခါက ထိုဟိုတယ်အနီးမှ ဖြတ်လာခိုက် အလံတိုင် တစ်တိုင်တွင် နိုင်ငံခြားအလံ လွှင့်ထူထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ညနေ သတင်းစာထဲ၌ ဒေါ်ချက်စတာ ဟိုတယ်တွင် အိဂျစ်ပြည်မှ ဖာရောက် ဘုရင် လာရောက် တည်းခိုနေကြောင်း သတင်းပါ၍ လာသည်ကို ဖတ်ရလေသည်။

လန်ဒန် အနောက်ပိုင်းမှာပင် မေဖဲယားဟု ခေါ်သော ရပ်ကွက်

ရှိသည်။ ထိုရပ်ကွက်၌ နေထိုင်ကြသော သူများမှာ တကယ့် ရေပေါ်ဆီ လူတန်းစားများ ဖြစ်ကြပြီး၊ မေဖဲယားရပ်ကွက် လိပ်စာပေးနိုင်လျှင် ဂုဏ်ရှိ သည်ဟု ယူဆကြသည်။ အချို့သော မင်းဆွေမင်းမျိုးများမှာ သူတို့၏ ဂုဏ်အလိုက် မေဖဲယား ရပ်ကွက်၌ အခန်းငှား၍ နေကြရ၏။ သူတို့၏ အခန်းလခမှာ ထမင်းစရိတ်ထက် နှစ်ဆလောက် များပြားလေရာ၊ မေဖဲယား ရပ်ကွက် လိပ်စာကလေး တပ်ချင်သဖြင့် ငွေပို အကုန်ခံကာ ဟန်ဓာတ် ခုတ်ကြခြင်းမှာလည်း အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့၏ ကြောင်စိစီနိုင်ခြင်း တစ်ရပ် ဟုသာ ဆိုရပေတော့မည် ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူမှာ လန်ဒန်သို့ ရောက်သွားပြီးနောက် ရှေးဦးစွာ ကြည့် ချင်သော အဆောက်အအုံမှာကား ပါလီမန် အဆောက်အအုံပင် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူမှာ ဗြိတိသျှ ဒီမိုကရေစီစနစ်၏ လက်အောက်၌ မွေးဖွား ကြီးပြင်း ခဲ့ရသူ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းစာများ၌ အင်္ဂလိပ် ပါလီမန်သည် ပါလီ မန် အပေါင်းတို့၏ မိခင် ဖြစ်သည် ဆိုသော စကားကလည်း နားထဲ၌ စွဲ၍နေသည်။ ထို့ကြောင့် ပါလီမန် အဆောက်အအုံကို ကြည့်ချင်သော စိတ်က ခိုလှုံနေလေသည်။

တစ်ဖန် စာရေးသူ အလုပ်လုပ်ရသော လုပ်ငန်းခွင်မှာ အသံလွှင့် ဌာန ဖြစ်သည်။ ဘီဘီစီ အသံလွှင့်ဌာနက ဗြိတိသျှ ပါလီမန် အဆောက် အအုံ၌ ရှိ၍နေသော ဘစ်ဘင် နာရီစင်ကြီးမှ နာရီထိုးသံကို အသံဖမ်းခွက် တပ်ဆင်ထားကာ တိုက်ရိုက် အသံယူ၍ တစ်ကမ္ဘာလုံးသို့ လွှင့်ပေးနေ လေရာ၊ ဘီလပ်သို့ စာရေးသူ မရောက်မီကပင်လျှင် ဘစ်ဘင် နာရီထိုးသံ ကို အဝေးမှ ကြားခဲ့ဖူး၍နေ၏။ ထို့ကြောင့် ဘစ်ဘင် နာရီကြီးကိုလည်း ကြည့်ချင်နေလေသည်။

ကြည့်ချင်နေသည့် အတိုင်းပင်လည်း တစ်နေ့တွင် ထိုဘစ်ဘင် နာရီကြီးသို့ ရောက်၍သွား၏။ လမ်းဘေး သတင်းစာရောင်းသော ဆိုင် ကလေး တစ်ဆိုင်၌ လမ်းညွှန်စာအုပ်ကလေး တစ်အုပ်ကို ဝယ်၍ ဖတ်ရ၏။ ဘစ်ဘင် နာရီကြီးမှာ စင်စစ်အားဖြင့် ဘစ်ဘင်ဟု အမည်ပေး၍ထားသော ခေါင်းလောင်းကြီးကို အစွဲပြု၍ခေါ်သော နာမည် ဖြစ်၏။ နာရီ၏အမည် မဟုတ်ချေ။ နာရီစင်ကြီး တည်ဆောက်ရန် လွှတ်တော်၌ အဆိုတင်သွင်းသူ ဆာ-ဘင်ဂျမင် ဆိုသူအား အစွဲပြုကာ ခေါင်းလောင်းကြီးကို ဘစ်ဘင်ဟု နာမည်ပေးထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဘစ်ဘင် နာရီကြီး၏ မျက်နှာဝတွင်

ရှိသော မိနစ် တစ်မိနစ်အတွက် တစ်ကွက်မှာ တစ်ပေ ပတ်လည် ရှိလေသည်။ ဘစ်ဘင် နာရီစင်ကြီးသည် ပါလီမန် အဆောက်အအုံများကို မိုးလျက် တည်ရှိနေလေသည်။ ဘေးတွင်ကား သိမ်းမြစ်သည် တရွေ့ရွေ့ စီးဆင်းလျက် ရှိနေ၏။ ထိုနေရာတွင် သိမ်းမြစ်ကို ဝက်(စ်)မင်စတာ တံတားက ဖြတ်ကျော်လျက် ရှိနေလေသည်။ သိမ်းမြစ်တွင်းတွင်ကား သင်္ဘောငယ်များ ခုတ်မောင်းလျက် ရှိသည်။ များသောအားဖြင့် ကုန်စည်များကို တင်ထားသော တွဲသမ္ဗန်ကြီးများကို မော်တော်ဘုတ်ကလေးများ ဆွဲလျက် ပြေးနေကြသည်ကို မြင်ရလေသည်။ မြစ်တစ်ဖက်ကမ်း၌ကား လန်ဒန် မြူနီစပယ် အဖွဲ့ ရုံးစိုက်ရာ အဆောက်အအုံ ခပ်နိမ့်နိမ့်ကို တွေ့မြင်ရလေသည်။

ဤနေရာ တစ်ဝိုက်တွင်ကား တော်တော်ကလေး ကြည့်ချင်စရာ တွေ များ၏။ ပါလီမန် အဆောက်အအုံ၏ အနီး၌ ပါလီမန် စက္ကယားခေါ် ပန်းခြံနှင့် ဝက်(စ်)မင်စတာ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးကလည်း ခုံညားစွာ ရပ်တည်လျက် ရှိနေပေသည်။ ဝက်(စ်)မင်စတာ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းမှာ အင်္ဂလိပ် ဘုရင်များ ဘိသိက်ခံကာ သရဖူဆောင်းရာ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အင်္ဂလန်၏ ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ကွယ်လွန်လျှင် မြုပ်နှံရာလည်း ဖြစ်လေသည်။

သိမ်းမြစ် ကမ်းပါးတစ်လျှောက်တွင်ကား မီး(လ)ဘင့်(ခ)ခေါ် လမ်းတစ်သွယ် ရှိသည်။ ထိုလမ်းတွင် အင်္ဂလိပ်ပိုင် ကိုလိုနီနယ် အသီးသီးနှင့် သက်ဆိုင်သော ရုံးကြီးများကို တွေ့ရပြန်ပေသည်။ ထိုလမ်းမှ တစ်ဆစ်ချိုး၍ ကွေ့သွားပြန်သောအခါ ဝိုက်ဟောလမ်းသို့ ရောက်ပြန်သည်။ ဝိုက်ဟော လမ်းမှာကား အင်္ဂလိပ် အစိုးရ၏ ပြည်ထဲရေးဌာန၊ ဘဏ္ဍာရေးဌာန၊ စစ်ဦးစီးဌာန စသော ဌာနကြီးပေါင်း များစွာတို့ ရုံးဖွင့်ထားလျက် ရှိပေသည်။ ထိုလမ်းမှတစ်ဆင့် ခွဲထွက်သွားသော လမ်းမှာကား ကမ္ဘာကျော် ဒေါင်းနင်းလမ်း ဖြစ်၍ ဗြိတိသျှ ဝန်ကြီးချုပ် နေထိုင်ရာ အိမ်နံပါတ် ၁၀ ရှိလေသည်။ ရှေ့သို့ ဆက်သွားသောအခါ အင်္ဂလိပ်ဘုရင် နေထိုင်သော ဘက်ကင်ဟမ် နန်းတော်ကို တွေ့ရသည်။ ခြံကျယ် ဝင်းကျယ်ကြီးနှင့် ဖြစ်သည်။ ဂိတ်ဝှံ၌ ရှေးအဆောင်အယောင်များကို ဝတ်ဆင်ထားသော မြင်းစီးစစ်သား တစ်ယောက်ကို အမြဲ တွေ့မြင်ရ၏။

အင်္ဂလိပ်တို့သည် ဘုရင် အုပ်စိုးခြင်း စနစ်ကို များစွာ ကျေနပ် လက်ခံကြသူများ ဖြစ်ကြရာ၊ နန်းတော်ကိုပင် ဝင်းအပြင်ဘက်က ကြည့်ရ

ကာမျှနှင့် ကျေနပ်နေကြသူများ ဖြစ်ကြ၏။ နန်းတော်တံခါးစောင့် စန္ဒလီ အလဲအလှယ် ပြုလုပ်သည်ကိုပင် တခမ်းတနား လုပ်ကာ အမှတ်တရ စောင့်၍ ကြည့်နေကြသူ အများအပြား တွေ့ရပေသည်။

လန်ဒန်သည် လူနေ များစွာကျပ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် အသက်ရှူ ချောင်သော ပန်းခြံကြီးများသို့ အချိန်အားလပ်တိုင်း လူတိုင်းလိုပင် ထွက် ကြ၏။ အထူးသဖြင့် နွေရာသီ ရောက်လာလျှင် ပန်းခြံများ၌ လူကျပ်၍ လာတော့ပြီ ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူမှာလည်း လန်ဒန်သို့ ရောက်စ ဖြစ် သဖြင့် လေအေးထဲ၌ ပန်းခြံထဲသို့ လာရောက်ပြီး အခြောက်တိုက် ထိုင်၍ ငိုက်မျဉ်းနေကြသော သူများကိုကြည့်ကာ အူကြောင်ကြောင်တွေပါကလား ဟု ထင်မိ၏။ သို့သော် သူတို့ဆီ၌ နေသားကလေးရ၍ လာသောအခါကျမှ ပန်းခြံထဲ၌ ထွက်၍ထိုင်ရသော အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်၍ လာရလေသည်။ ယခင်ကလည်း သင့်ရာ၌ ထိုအကြောင်းကို ရေးခဲ့ဖူးပြီဟု ထင်၏။ သူတို့ နိုင်ငံတွင် အေးသဖြင့် အိမ်တွင်းအောင်းကြရပေရာ၊ အချမ်းကလေး သက် သာ၍ အိမ်ပြင်ဘက်သို့သာ ထွက်ရမည် ဆိုပါက ရနိုင်သမျှသော အချိန် ကလေးကို အတင်းလုကာ မြို့ပြင်ဘက်သို့ ထွက်ကြရခြင်းမှာ အချုပ် အချယ်ကို အမြဲရုန်းကန်၍ နေရသော လွတ်လပ်လိုသည် စိတ်အစွမ်းဟုပင် ဆိုရမလိုဖြစ်၍ နေပေသည်။

စာရေးသူ လန်ဒန်သို့ရောက်စ သုံးလေးလသည်ကား စိတ်ညစ် စရာ တော်တော်ကောင်းသောလများ ဖြစ်ကြလေသည်။ တစ်ခါမျှ မရောက် ဖူးသော နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ မြို့တော်၌ ရောက်၍နေရသောအခါ စိတ်ရှုပ် စရာ ကောင်းပုံမှာ နိုင်ငံခြားသို့ ပထမအကြိမ် နှစ်ရှည်လများ သွားရောက် နေထိုင်ခဲ့ဖူးသော လူများ အသိဆုံး ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်။

အထူးသဖြင့် စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်မှာ နိုင်ငံခြားသားများနှင့် ပေါင်း သင်း ဆက်ဆံမှု ယခင်က လုံးဝ ရှိခဲ့ဖူးသူ မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် သူတို့နိုင်ငံ လန်ဒန်၌ ရောက်၍နေရသောအခါတွင် တော်ရုံလူများထက်ပင် ပိုမို၍ စိတ်ပျက်စရာ ကောင်း၍ နေလေတော့သည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးသည့်နောက် ဆယ်လကျော်ကျော် အချိန်ကာလတွင် အမိမြန်မာနိုင်ငံမှ သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်သို့ သွားရောက်ခွင့် ကြံ၍လာသောအခါ၌ ထူးခြားချက် တစ်ရပ်မှာကား၊ ကြက်သွေးရောင် နီနီရဲ၍နေသော နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို ကိုင်ဆောင်ရခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုလက်မှတ်ကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ နိုင်ငံခြားရေးဌာနမှ ကြည်ဖြူစွာပင် ထုတ်၍ပေးခဲ့ပေသည်။ မှတ်မိသမျှ အားဖြင့်ဆိုလျှင် နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက်ကြသောသူများ နည်းပါးစဉ် အချိန်က ဖြစ်၍ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်၏ နံပါတ်မှာ ၆၆၂ မှုသာ ဖြစ်လေသည်။ ထိုနိုင်ငံကူးလက်မှတ်၏ တန်ခိုးအာနိသင်ကို စတင်၍ သိရှိရသော အချိန်မှာကား စာရေးသူသည် မိကျောင်းကျောကုန်း အသွင်သဏ္ဍာန်ဖြင့် ဝေဟင် အမြင့်မှ မြင်ရသော အနောက်ရိုးမ တောင်တန်းကြီးများကို အထပ်ထပ် ဖြတ်ကျော်၍ သွားရပြီးနောက်၊ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ကို ကျော်လွှားကာ မြန်မာပိုင် ရေယာဉ် နယ်နိမိတ် အပြင်ဘက်သို့ ခရီးဆက်ခဲ့ပြီးနောက် ကာလကတ္တားမြို့ တည်ရှိရာ ဟူဂလီမြစ်ဝပေါ်ဒေသ ရေယာဉ်ဆိပ်တွင် ဆင်းသက်ရသော အချိန်ကာလတွင်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ ထိုစဉ်အခါက တရုတ်ပြည်မှ ရေယာဉ်ပျံကို စီးနင်းလိုက်ပါလာကြသော ခရီးသည်များသည် နိုင်ငံကူးလက်မှတ် အဝါရောင်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ အမေရိကန်ပြည်မှ လာကြသော ခရီးသွားများသည် စိမ်းပြာနုရောင် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များကို ကိုင်ဆောင်လျက် လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ခရီးသည်များ၏ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များမှာ အပြာရောင်ရောင် ဖြစ်၍နေကြသောကြောင့် လည်းကောင်း စာရေးသူ၏ ကြက်သွေးရောင် အနီရဲရဲ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်သည်

လူဝင်လူထွက် ကြီးကြပ်ရေး အရာရှိများ၏ မျက်မှောက်တွင် တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ထူးခြားလျက် နေပေတော့သည်။ ထိုစဉ်အခါက ဘီအိုအေစီ ရေယာဉ်ပျံသည် ဟူဂလီမြစ်ဝ တံတားကြီးတစ်ခု (အမည်မသိ)၊ ဟောင်ရာတံတား ဟု ထင်သည်။ ဤအနီး၌ ဆင်းသက်ပြီးသောအခါတွင် စာရေးသူတို့အား နေ့လယ် လက်ဖက်ရည် တိုက်ကျွေးမည် ဖြစ်သော နှစ်ထပ်သင်္ဘောတစ်ခုသို့ မော်တော်ဘုတ်ငယ်ဖြင့် တင်ဆောင်၍ သွားပြန်ပေသည်။ ယင်းသည် တို့မှာကား မြေပြင်ပျံ ကွင်းဆင်း ဂျက်လေယာဉ်ပျံများ ခေတ်မစားသေးမီ စစ်ပြီးစခေတ် ခရီးအသွားအလာ၏ သဏ္ဍာန်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ဟူဂလီမြစ်ကျော် “ဟောင်ရာတံတား” ၏ မလှမ်းမကမ်းတစ်နေရာ၌ ရေယာဉ်ပျံသည် မော်ရာတစ်ခုတွင် ထိပ်ဆံနားပန်း ချည်နှောင်ပြီးသည့် နောက် မော်တော်ဘုတ်ငယ်ဖြင့် အဆိုပါ နှစ်ထပ်သင်္ဘောရှိရာသို့ လက်ဖက်ရည် သောက်ရန် ခေါ်ဆောင်သွားကြပေသည်။

ဤတွင်ကား နိုင်ငံခြားအတွေ့အကြုံတို့၏ အစကို တွေ့ရပေသည်။ သင်္ဘောမှာ ရိုးရိုးအားဖြင့် သွားလာကူးသန်း၍ ခရီးသည်ပိုနေသော သင်္ဘောမဟုတ်မူ၍ သက်သက်ပင်လျှင် နိုဘယ်လတီခေါ် ပျော်ချင်စဖွယ် စိမ်ဖန်တီး၍ ထားသော ခေတ္တနားနေရာ ယာယီကွန်း ဖြစ်လေရာ နိုင်ငံခြားသို့ ခရီးထွက်ဖူးမည်လည်း ဝေးစွ၊ မိမိ၏ ဇာတိနိုင်ငံရင်း၌ပင်လျှင် ရာနှင့်ချီ၍ ခရီးထွက်ခဲလှပြီး ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကိုပင်လျှင် နှပ်စေအောင် မမြင်ဖူးသော စာရေးသူ၏အဖို့၌ အစစ အရာရာတို့သည် ဆန်းသစ်၍သာလျှင် နေကြပေတော့သည်။

ချစ်စဖွယ်ကောင်းသော ရေယာဉ်မယ်ကလေးက ကျောက်ထိုးဆေးလက်မှတ်အပြင် အခြားသော ဆေးလက်မှတ် သုံးစောင်တို့ကိုပါ စာရေးသူ၏ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နှင့်အတူ တောင်းယူ၍ သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များထံသို့ ပို့ပေးကြ၏။ ရက်စွဲမှာကား ၁၆-၁၁-၄၈ ဖြစ်လေတော့သည်။ ထိုကဲ့သို့သော နေ့စွဲပါသည့် နိုင်ငံဖြတ်သန်းခွင့် တရားဥပဒေနှင့်အညီ ရှိသည်ကို တွေ့ရသောအခါ၌၊ လူဝင်လူထွက် ကြီးကြပ်ရေး အရာရှိများက အသာတကြည်ပင်လျှင် သက်ဆိုင်ရာ တံဆိပ်များကို ရိုက်နှိပ်၍ ပေးလိုက်ကြလေသည်။ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များကို လေယာဉ်မယ်က သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ပြန်လည် ပေးဝေသောအခါ၌ စာရေးသူ၏ တစ်ခုတည်းသော နိုင်ငံကူးလက်မှတ်မှာ အခြားအခြားသော နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များနှင့်

မတူဘဲ အနီရောင်ရဲရဲ ဖြစ်၍နေသောကြောင့် တအံ့တဩ ငေးမောကြည့်ရှု ကြခြင်းကို ခံရပေသည်။ စာရေးသူ၏ အဖို့တွင်မူကား “ငါဟာ လွတ်လပ် သော ကမ္ဘာနိုင်ငံသားတစ်ဦး ပေတကား” ဟု တွေးလိုက်မိကာ ကြက်သီး မွေးညင်းထမ္မာ ပီတိဖြစ်ရပေသည်။ နိုင်ငံတော် လွတ်လပ်ရေး၏ အရသာ ကို သာမန်ထူးကဲ၍ ခံစားရခြင်း တစ်မျိုးဟုပင် ဆိုစရာကောင်း၍ နေပေ တော့သည်။

ရေယာဉ်ပျံသည် ဟူဂလီမြစ်ဝမှ ထ ၍ ပျံသန်းပြန်လေသည်။ ဤတစ်ကြိမ်တွင်မူကား ရေယာဉ်ပျံသည် အိန္ဒိယပြည်၏ အကျယ်အပြန့် ဆုံးသော ကုန်းပိုင်းကို ဖြတ်၍ ပျံသန်းခြင်း ဖြစ်လေရာ “တကယ်လို့များ လေယာဉ်ပျံ စက်ပျက်ရင် ဘယ်နေရာမှာမှ ဆင်းနိုင်မည် မဟုတ်ပါကလား” ဟူသော အတွေးက စိတ်ကိုလာ၍ နှောင့်နေသည်။ သို့သော် ပေရှစ်ထောင် ခန့် အမြင့်မှနေ၍ မြေပြင်ဘက်ဆီသို့ ငုံ့၍ ကြည့်လိုက်ရာတွင် မြစ်မီးရောင် ကော်ဇော တစ်ခုပေါ်၌ ငွေပြာရောင် ဖဲကြိုးကို ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ပစ်တင် ၍ ထားဘိသကဲ့သို့ မြင်ရသော စီးဆင်း၍နေသည့် ဂင်္ဂါမြစ်ကို မြင်လိုက် ရသောအခါ၌ “ဇီးကွက်မျက်ပြ ရေထဲဆွဲချ၊ ငါမသေဘူး ရေကူးတတ်တယ်” ဟူသော ငယ်စဉ်က ဆော့ကစားရင်း သီဆိုခဲ့ဖူးသည့် လင်္ကာအတိုအစ ကလေးကို သတိရကာ စိတ်မောခြင်းသည် ငြိမ်သက်၍ သွားရပါလေတော့ သည်။

အိန္ဒိယကုန်းမကြီးကို ဖြတ်သန်း၍လာရာ၌ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ပင်လယ် ပြင်ပေါ်တွင် ဖြတ်သန်း၍လာခဲ့ရစဉ်နှင့် မတူလှချေ။ ယခင်က တဒီးဒီး အော်မြည်လျက်ပင် ရှိသော်လည်း အရှိန်မှန်မှန်နှင့် ပျံသန်း၍လာခဲ့သော ရေယာဉ်သည် လေဝဲများနှင့် တွေ့စပြုလာ၏။ အထူးသဖြင့် ပန်ဂျပ် နယ်ဘက်သို့ ရောက်လာသောအခါတွင် လေဝဲများသည် ပို၍ များပြားလာ ၏။ လေဝဲနှင့်တွေ့လျှင် ရေယာဉ်ပျံသည် တိုက်မျက်နှာ ဝရန်တာမှ ကျောက်ခဲ တစ်လုံးကို ပစ်၍ ချလိုက်ဘိသကဲ့သို့ ပေနှစ်ရာ သုံးရာမျှ နိမ့်ဆင်း၍ ကျ သွား၏။ ခပ်ငယ်ငယ်က ရဟတ်စီးရာတွင် အမြင့်မှ အနိမ့်သို့ ဆင်းရသည့် အခါ ခံစားရမှုမျိုးနှင့် ခပ်ဆင်ဆင် တူပေသည်။ ဤအချိန်တွင် ရေယာဉ်ပျံ ၌ ပါသော အသံချဲ့စက်မှ “များမကြာမီ သဲကန္တာရကို ဖြတ်ကျော်ပါတော့ မယ်။ အဲဒီအခါမှာ လေဝဲများဟာ ပိုမိုပြီးတော့ ကြမ်းတမ်းလာနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကုလားထိုင်က ခါးစည်းခါးပတ်များကို ပတ်ထားကြစေလို

ပါတယ်” ဟူသော သတိပေးသံက ပေါ်၍လာ၏။ ဤတွင် စာရေးသူသည် ထိုင်ခုံမှ ခါးပတ်ကို အများနည်းတူပင် ပတ်၍ ထားလိုက်ရပေသည်။ သတိပေးချက် အတိုင်းလည်း မှန်၏။ ကရာချိုမြို့သို့ ရှေးရှု၍ ပန်ဂျပ်ပြည်နယ် သဲကန္တာရပေါ်၌ ဖြတ်ကျော် ပျံသန်းလျက်ရှိသော ရေယာဉ်ပျံသည် ရုတ်တရက် နိမ့်လိုက် မြင့်လိုက် အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်လာတတ်ပြီးလျှင် ဆက်လက်၍ ပျံသန်းနေလေတော့သည်။ အချို့ခရီးသည်များ အော့အန်ကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ စာရေးသူမှာမူကား လုံးဝ အော့အန်ခြင်း မရှိပေ။ သို့သော် စာရေးသူ၏ ခရီးသွား ကျန်းမာရေး အခြေအနေကို အထင်မကြီးကြစေလိုပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ပိုင်နက် ပင်လယ်ရေ အယာဉ်လေးမိုင်ခရီးကို လွန်မြောက်ခဲ့သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အကောက်အခွန်လွတ် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သော အချစ်တော် နတ်တင်အရွယ် ဂျော်နီဝါကားကလေး ငါးပုလင်းလောက်က ဗိုက်ထဲသို့ ရောက်၍နေပြီ ဖြစ်လေရာ၊ ရေယာဉ်ပျံ၏ ဝဲကန်တော့ အကြား အလူးအလှိုမ့်နှင့် စာရေးသူ၏ ဗိုက်ထဲ၌ ရှိ၍နေသော ဂျော်နီဝါကားတို့၏ အမူး အရှိန်တို့မှာ ပဲတင်း-ဘဲကျော ဖြစ်၍နေကြသောကြောင့် ယင်းသို့ သက်သာရာရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

တစ်ခု ပြောရပေဦးမည်။ စာရေးသူတို့ စီးနင်းသွားသော ရေယာဉ်ပျံမှာ တောင်ပံတစ်ဖက်အစွန်းမှ အခြားတစ်ဖက်အစွန်းသို့ တိုင်းကြည့်လျှင် ပေနုစစ်ရာခန့် ရှိ၏။ စာရေးသူ ထိုင်ရသော ထိုင်ခုံမှာ မှန်ပြတင်းနှင့်ကပ်၍ နေလေရာ၊ ရေယာဉ်ပျံ၏ တစ်ဖက်သော တောင်ပံနှင့်တကွ အင်ဂျင်စက်နှစ်လုံးကိုသော် လည်းကောင်း၊ လက်ယာဘက် အတောင်ပံကိုသော် လည်းကောင်း ထင်းထင်းကြီး မြင်၍နေရ၏။ လေပဲများနှင့် တွေ့ဆုံသောအခါ၌ ယင်း၏ တောင်ပံသည် ဥဗျိုင်းများ အတောင်ပံ ခတ်ဘိသကဲ့သို့ ညင်သာစွာ အထက်အောက် ကွေးချည်ညွတ်ချည် ဖြစ်၍နေသည်ကို အတိုင်းသာ မြင်၍နေရပေသည်။ ကြီးမားလှသော ငှက်ကြီးတစ်ကောင်၏ ကျောကုန်းပေါ်၌ စီးနင်း၍ လိုက်ပါရာဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်၍နေ၏။ သို့ဖြစ်ရာ မတော်တဆများ ရေယာဉ်ပျံ၏ အတောင်ကြီး ကျိုးထွက်သွားလျှင် ဒုက္ခပဲဟု တွေးနေမိ၏။ တွေးလည်း တွေးလောက်စရာပင် ဖြစ်လေသည်။ အကြောင်းမှာမူ အတောင်ပံတစ်ဖက်တွင် အင်ဂျင်စက်နှစ်လုံး တပ်ဆင်၍ထားသည်သာ မကသေး၊ အတောင်ပံ၏ အထုထဲတွင်ပင် လေယာဉ်ပျံသုံး ဓာတ်ဆီ ဂါလံပေါင်း နှစ်ထောင်ခန့် ထည့်သွင်း၍ ထားလေသေးရာ၊ အတောင်ပံက

အိပ်ကပ်အိပ်ကပ် ဖြစ်တိုင်း အသည်းယား၍ နေမိ၏။ သို့သော် ကံကောင်း သည်မှာကား စာရေးသူ၏စိတ်တွင် အတွေးတစ်ချက် ပေါ်၍လာ၏။ ယင်း သည်မှာကား “ဆယ့်လေးငါးသိန်း အကုန်အကျခံပြီးတော့ တည်ဆောက် ထားတဲ့ ဒီလေယာဉ်ပျံကို ဘယ်သူက အပျက်ခံနိုင်မှာလဲ၊ လူ့အသက်ဟာ မြန်မာဘုရင်များရဲ့ လက်ထက်က စံချိန်အတိုင်းဆိုရင် ငွေသား သုံးပိဿာပဲ ရှိတာ မဟုတ်လား။ သူများ သေလို့မှ ကိုယ်ဘာပြုလို့ မသေဝံ့စရာ ရှိရ မှာတဲ့” စသည်ဖြင့် အတွေးက ပေါ်၍လာပေသည်။

သို့နှင့်ပင် သဲကန္တာရကို ဖြတ်ကျော်လာခဲ့ပြီးနောက် ယမုံနာမြစ်ဝ ရေပြင်သို့ ချောမောစွာပင်လျှင် ရေယာဉ်ပျံက ဆင်းသက်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ကာလကတ္တား၌ တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့်နည်းတူပင် မော်တော်ဘုတ်ကလေး တစ်စင်းက စာရေးသူတို့အား ကရာချီ တည်းခိုစခန်းသို့ သယ်ဆောင်၍ သွားပေသည်။

ကရာချီသည် တော်တော်ကလေးပင် ပူအိုက်သောဒေသ ဖြစ်၏။ ကမ်းပေါ်သို့ တက်ခဲ့ပြီးနောက် ဘီအိုအေစီ ဘတ်(စ်)ကားကြီးဖြင့် ဧည့် ရိပ်သာသို့ သွားရလေသည်။ ဧည့်ရိပ်သာသို့ ရောက်သောအခါ ည ၉ နာရီခန့် ရှိနေပြီဖြစ်၏။ သက်ဆိုင်ရာ အမှုထမ်းများ၏ လိုက်လံပို့ဆောင် ချက်အရ စာရေးသူ နေထိုင်မည့်အခန်းသို့ ရောက်၏။ များမကြာမီပင် ကရာချီမြို့တော်ရှိ မြန်မာသံရုံး၌ အမှုထမ်း၍နေသော မိတ်ဆွေဇနီးမောင်နှံ တို့က တကူးတကန့်ပင် လာရောက် တွေ့ဆုံကြပေသည်။

ထိုဇနီးမောင်နှံမှာကား ခင်မင်ရင်းနှီးသော ရေးဖော် တက္ကသိုလ် နေဝင်း ဇနီးမောင်နှံတို့ပင် ဖြစ်ကြပေသည်။

သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်နှင့်ပတ်သက်၍ မရေးချင်သဖြင့် တမင်ရှောင်ကွင်း၍ ထားခဲ့သော ကိစ္စတစ်ရပ်သည် ရှိ၍နေ၏။ ယင်းသည်ကိစ္စမှာကား အသားရောင် ခွဲခြားသော ကိစ္စပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤကိစ္စမှာ ရေးသားရန် အတော်ကလေး သိမ်မွေ့သည် ဖြစ်သောကြောင့် မရေးဘဲနေရန် ကြိုးစားရှောင်ကွင်းနေခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် မရေးလျှင် မဖြစ်သော အချက်တစ်ချက် ရှိနေ၏။ ယင်းသည်မှာကား စာရေးသူ၏ ဘဝလမ်းခရီးတွင် ယခုထက်တိုင် ဝေခွဲ၍ မရနိုင်သေးသော အချက်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုအချက်ကို ယခု တစ်ပတ်တွင် တင်ပြလိုပေသည်။

အင်္ဂလိပ်တို့သည် ရှင်ဗြဟ္မာ့နန်းက ရွှေထီးဆောင်းခဲ့ရသောသူများ ဖြစ်ခဲ့ကြလေသည်။ ၁၈၅၀ ပြည့်ဆီလောက်က အင်္ဂလန်သည် ကမ္ဘာ တစ်ဝန်း လုံး၌ လူမော် ထိပ်သီး ဖြစ်၍နေခဲ့သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရေတပ်အင်အား အကြီးဆုံး ရှိသည်နှင့်အညီ ကိုလိုနီစနစ်ကို အကြီးအကျယ် ပျိုးထောင်ကာ ပင်လယ်ရပ်ခြား နယ်ပယ်များကို သိမ်းယူ စိုးပိုင်ခဲ့၏။ မြောက်အမေရိက တိုက်ကြီးကိုပင် စိုးမိုးခဲ့ဖူးသည်။ နောင်အခါမှ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ပေါ်လာကာ ခွဲထွက်သွားသည်။ သို့တိုင်အောင် ဒိုမီနီယံ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် ဖြင့် ကနေဒါပြည်ကို ယခုထက်တိုင် ဓနသဟာယ အသိုင်းအဝန်းထဲ၌ ချောမော့ ဖျောင်းဖျ၍ ထားနိုင်လျက် ရှိသေးသည်။ ဩစတြေးလျနှင့် နယူးဇီလန်တို့ကိုလည်း အလားတူပင် ဖျောင်းဖျထားလျက်ပင် ရှိသေးသည်။ သို့သော် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး အပြီးတွင်ကား အင်္ဂလန်သည် စစ်၏ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များကို အပြည့်အဝလည်း ခံစားနေရသည်။ လက်အောက်ခံ နိုင်ငံများကလည်း လွတ်လပ်ရေးရအောင် ရုန်းထွက်ကုန်ကြပြီ ဖြစ်သည်။

အင်္ဂလန်သည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးခေတ်ကို ရင်ဆိုင်ရတော့မည် ဖြစ်သောကြောင့် ယခင်က လက်အောက်ခံ အဖြစ်ဖြင့် သိမ်းပိုက်အုပ်စိုးနေခဲ့သော တိုင်းပြည်များကို အတင်းအကျပ် လက်နက်နှင့် စစ်တပ် အားကိုးဖြင့် ထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ်ထားရန် အားမရှိတော့ချေ။ စရိတ်ပို အကုန်ခံနိုင်စွမ်းလည်း မရှိတော့။ ထို့ပြင် ငါးနှစ်တိုင်တိုင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပွဲကြီးကို တေတေပေပေ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရသဖြင့် ခြေကုန်လက်ပန်း ငွေကြေးခန်းခြောက်နေ၏။ သို့ဖြစ်ရာ ကိုလိုနီများနှင့် ပတ်သက်၍ ငွေကုန်ကြေးကျ အကုန်မခံနိုင်တော့။ တိုင်းသူပြည်သားများကလည်း စစ်ပန်း၍နေကြပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ကိုလိုနီများကို ထိန်းချုပ်ထားရန် လူအား ငွေအား ထပ်၍ အကုန်မခံနိုင်ကြချေ။ တစ်ဖန် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက စတင်၍ ပေါ်လာခဲ့သော ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ ကြေညာစာတမ်းတွင်လည်း နိုင်ငံကြီးငယ်မရွေး ကိုယ့်ကြမ္မာကို ကိုယ်ဖန်တီးခွင့် ရှိသည်ဟူ၍ အတိအလင်း ကြေညာ၍ ထားပေရာ၊ အင်္ဂလန်သည် လက်အောက်ခံနိုင်ငံများကို လက်လွှတ်ခဲ့ရလေသည်။ သို့သော် အင်္ဂလိပ်တို့သည် ပါးနပ်သည်။ သူတို့ လက်အောက်မှ ခွဲထွက်၍ လွတ်လပ်သော နိုင်ငံများအဖြစ်ဖြင့် ကြေညာသည့် အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်၊ မြန်မာ စသော နိုင်ငံများကို ပထမအနေ၌ ဒိုမီနီယံခေါ် ဓနသဟာယ နိုင်ငံအစုအဝေးကြီးအတွင်း၌ နေရန် ဆွယ်သေးသည်။ သို့သော် ဆွယ်၍မရခဲ့ချေ။ အားလုံးကပင် လုံးဝ လွတ်လပ်ရေးကို ကြေညာခဲ့ကြသည်။ အင်္ဂလန်သည် ပါးနပ်၏။ ယခင်က ကိုလိုနီဟောင်းများကို လွတ်လပ်ရေး ပေးလိုက်ရသော်လည်း မဟာမိတ်နိုင်ငံများ အဖြစ်ဖြင့် ချစ်ကြည်စွာ ဆက်ဆံသော နည်းပရိယာယ်ကို သုံး၍လာသည်။ ယာဂု ထမနဲ အိုးကြီး ကွဲခါမှ စွန့်ကြဲသည့် ဒါနပင် ဖြစ်စေကာမူ တတ်နိုင်သမျှ ကုတ်တွယ်၍ နေလိုသေးသည်။ သို့သော် ... လွတ်လပ်ရေးရသော နိုင်ငံများကလည်း သတိကြီးစွာထား၍ ခပ်မှန်မှန်ပင် အင်္ဂလန်ကို ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ၍ နေကြပေသည်။ ယင်းသည်ကား စာရေးသူ သူတို့နိုင်ငံသို့ ရောက်သွားသော အချိန်က နှစ်နိုင်ငံ ဆက်ဆံရေးတို့၏ အခြေအနေ ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ၏ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နံပါတ်မှာ ၆၆၂ ဖြစ်လေရာ၊ ထိုစဉ်က နိုင်ငံခြားသို့ လွတ်လပ်သော မြန်မာနိုင်ငံတော်သူ နိုင်ငံသားများ အသွားအလာ မများလှသေးကြောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် အသွားအလာ ခေတ်ဦးပိုင်း ဖြစ်ကြောင်းမှာ ထင်ရှား၍နေလေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မိမိတို့၏နိုင်ငံ အခြေအနေအမှန်ကို သိသော အင်္ဂလိပ်များထက် မသိသေးသော အင်္ဂလိပ်များက ယင်းသည် ၁၉၄၈ ခုနှစ်ဆီတွင် တော်တော်ကလေး များပြားနေသေးကြောင်းမှာ စာရေးသူ၏ ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ထိုအကြောင်းကို ပြန်လှန် ရေးသားရသည် မှာ စိတ်ထဲ၌ တေးမှတ်ထားကာ အနာပေါက်၍ နေသောကြောင့်ကား မဟုတ်။ စာရေးသူ၏ ဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ စာရေးဆရာဘဝ၌ လည်းကောင်း အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် ကာလဝိပါက် နောက်ပိုးတက်သော အကြောင်းတစ်ရပ်ကလည်း ပါဝင်၍ နေသေးသောကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင်လျှင် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့သည် ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်ကြီးကို အမေရိကန်၏ အကူအညီကြောင့်သာ နိုင်ခဲ့ကြရလျက် အင်္ဂလန် နိုင်ငံမှာလည်း ဖေဖေကျွတ်၍ ဖွတ်ဖွတ်ကြေနေပြီ ဖြစ်သည်။ စစ်ကြွေးများ လည်း မတန်တဆ တင်၍နေသည်။ နေ့စဉ် အစားအသောက်ကိုပင် ထမင်း ရက်ချန် ရေရက်မှန်နှင့် ကပ်ကျန်ပွဲတေ ဖွတ်ဘိုးအေ မဖြစ်ရုံတမည်သာ ရှိသည်။ စစ်ပြီးစခေတ်၌ အင်္ဂလန်သည် ကမ္ဘာ၌ ထိပ်တန်းနိုင်ငံဘဝမှ တတိယတန်းစားနိုင်ငံ ဘဝမျိုးသို့ လျော့ကျ သက်ဆင်းသွားခဲ့ပြီဟု ဆိုသူ တို့က ဆိုခဲ့ကြဖူးလေသည်။ ဤခေတ်၊ ဤအခါမျိုးတွင် စာရေးသူသည် သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်သို့ ရောက်၍ သွားခဲ့၏။

ရောက်၍မကြာမီ ရက်များအတွင်းတွင် စာရေးသူ အကဲခတ်မိသည် မှာကား အင်္ဂလိပ် ပြည်သူတို့သည် ရှင်ပြုတုန်းက ရွှေထီးဆောင်းခဲ့ရသည် ကို အိပ်မက်ပြန်၍ မက်သော ကိုလိုနီခေတ်က အချိုးမျိုးကို ရုတ်တရက် မပြောင်းနိုင်သေးဘဲ ဉာဉ်ဆိုးကလေးများ ကပ်ကျန်လျက် ရှိနေကြသေးသည် ဟူသော အချက်ပင်ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ နေထိုင်ရသော လန်ဒန်မြို့ကြီးသည်ကား ကမ္ဘာလူမျိုးပေါင်းစုံတို့ ရောပြွမ်းနေထိုင်ရာ ကော်စမိုလီ တန် ညွှန်ပေါင်းမြို့ကြီး ဖြစ်၍ နိုင်ငံခြားသားပေါင်းစုံကို လမ်းများပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ စားသောက်ဆိုင်များတွင် လည်းကောင်း၊ ဗျစ်ဆိုင်များတွင် လည်းကောင်း နေရာမရွေး တွေ့၍ နေကြရပေသည်။ သို့ သွားလာ လှုပ်ရှား ၍ နေကြရာ၌ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့သည် နိုင်ငံခြားသားများကို အထင်သေး သော အမူအရာကို မပြုကြသော်လည်း လျစ်လျူရှုထားသော အမူအရာ မျိုးကိုကား မသိမသာ ပြတတ်ကြလေသည်။ ဤနေရာ၌ မျက်မြေသဘော

ဖြင့် အချို့သော အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့က နောင်အခါ၌ ပြောဆိုကြဖူးသည် မှာကား ‘ကျုပ်တို့လူမျိုးက တခြားလူတစ်ယောက်ရဲ့ အခွင့်အရေးကို သိပ် ပြီးတော့ လေးစားကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မသိမကျွမ်း ရင် စကားတောင်မှ မပြောကြပါဘူး။ မကြိုက်မှန်းမသိလို့ပါပဲ။ မိတ်ဆက် ပေးလို့ သိကျွမ်းမှပဲ စကားစမြည် ပြောကြပါတယ်’ ဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။ စင်စစ်တွင်ကား အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့သည် ယေဘုယျအားဖြင့် သူငှ်အား သူတစ်ပါးက အထင်သေးမှာကို အလွန်ကြောက်တတ်ကြသည်။ ထိုကြောက် စိတ်ကပင်လျှင် အင်္ဂလိပ်တို့၏ မာနကြီးခြင်း (၁) ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အထင် ကြီးခြင်းကို ဖော်ပြလျက် ရှိနေပေသည်။ ဆေးလိပ်သောက်ချင်ပါလျက် နှင့် မီးခြစ်မတောင်းဘဲ နေခြင်းသည် အထင်သေးခံရမည်ကိုစိုးသော စိတ် ဖြစ်သည်။ ထိုအထင်သေးခံရမည်ကို စိုးရိမ်သော စိတ်သည်ပင်လျှင် ကြီးမား သော မာနတစ်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။ ထိုမာနသည် “ငါတို့သည်ကား အင်ပါယာ ပိုင်ရှင်များ ဖြစ်ကြသည်တကား” ဟူသော အယူအစွဲနှင့် အခြားနိုင်ငံများ ကို အောက်ကျနေောက်ကျ မယဉ်မကျေးသေးသော နိုင်ငံများဟု စွဲမှတ်ထား ရာက ပေါ်ပေါက်လာသော မာနမျိုး ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ခေါင်းဆောင် လူကြီးပိုင်းကမူ ခေတ်အခြေအနေနှင့် လျော်ညီစွာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံငယ်များကို လက်ဦးက (Backward) အောက်ကျနေောက်ကျ နိုင်ငံများ သို့မဟုတ် (Un-civilised) မယဉ်မကျေးသေးသော နိုင်ငံများဟု ပြောဆို သုံးစွဲနေရာက (Un-developed) မဖွံ့ဖြိုးသေးသောနိုင်ငံများ၊ (Under Developed) ဖွံ့ဖြိုးသင့် သလောက် မဖွံ့ဖြိုးသေးသောနိုင်ငံများ၊ (Developing) ဖွံ့ဖြိုးလာနေဆဲ နိုင်ငံများ၊ (Newly- Developed) ဖွံ့ဖြိုးစ နိုင်ငံများ စသဖြင့် လိမ္မာပါးနပ် စွာ စကားလုံးများကို ရွေးချယ်သုံးစွဲနေကြ၏။ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက ပါးနပ် သလောက် ထိုစဉ်အခါ ၁၉၄၈ ခုနှစ်လောက်ဆီက အင်္ဂလန်လူထုသည် ပါးနပ်ခြင်း ရှိပုံမရ၊ မာနက မချချင်လှသေးဟု ဆိုချင်ပေသည်။

ဆိုချင်သည်မှာကား အခြားကြောင့် မဟုတ်၊ ဘတ်စ်ကားမှတ်တိုင် ၌ဖြစ်စေ၊ မြေအောက်ရထားတွဲထဲတွင် ဖြစ်စေ စာရေးသူတို့ ရောက်ရှိနေ ကြသောအခါမျိုးတွင် အင်္ဂလိပ်လူမျိုး အခြားခရီးသွားများက တစေ့တစောင်း မျက်လုံးကိုစွေ၍ ကြည့်တတ်ကြသည်။ သူတို့အား ပြန်၍ ကြည့်လိုက်ပါ က မကြည့်သလို ဟန်ဆောင်၍ မျက်လုံးကို လွှဲဖယ်ပစ်လိုက်ကြသည်။ စာရေးသူတို့က မကြည့်ဘဲနေလျှင် နောက်တစ်ခါပြန်၍ မျက်လုံး ဝဲလာ

ပြန်တော့သည်။ တော်တော်ပင် စိတ်ထဲက ယားကျိကျိဖြစ်စရာ ကောင်းလေသည်။ သူတို့အား နောက်ဆုံးတွင် လျစ်လျူရှု၍ ထားလိုက်ရပေတော့သည်။

နောက်တစ်မျိုး တွေ့ရသေး၏။ ယင်းသည်မှာကား အလုပ်ခွင်တွင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူမှာ ရောက်စ ဖြစ်သဖြင့် စာရေးသူ ပြောသော အင်္ဂလိပ်စကားများမှာ ရိုးရိုးစကား ဖြစ်နေသည်။ လေသံမှာလည်း ငါးပိလေသံပင် ဖြစ်သည်။ ဒိန်ခဲသံ မထွက်သေးပေ။ ထို့ကြောင့် အလုပ်ခွင်တွင် တွေ့ရသော အမျိုးသမီး စာရေးမကြီးတစ်ဦးက စာရေးသူအား Helpful ဟူသော စကားလုံး၏ အသံထွက်ကိုပင် ကလေးငယ်ကလေး သင်ပေးသလို သင်ပေးနေလေတော့သည်။ စာရေးသူက စိတ်ပေါက်ပေါက်ရှိသည်နှင့် (Let's go ahead with the job in hand. Procrastination is the thief of time) စသဖြင့် “ကောင်းကင်ယံ၌ ပျံသန်းနေသော ဘာရူ အင်းဂလစ် (ရှ်) စကားလုံးများ” ကို လျှောက်၍ ရွတ်တော့မှ ငြိမ်၍ သွားလေတော့သည်။

တစ်ဖန် ရှိသေးသည်။ ထိုအချက်မှာကား မြန်မာတို့၏ “တောင်းမှာ အကွပ်၊ လူမှာအဝတ်” ဟူသော စကားပုံသည် သူတို့နိုင်ငံကျမှ သွေးထွက်အောင် မှန်၍နေခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ သူတို့နိုင်ငံမှာ ထိုစဉ်အခါ ၁၉၄၈ ခုနှစ်ဆီက စစ်ပြီးစခေတ် ဖြစ်၍ တစ်ပြည်လုံး မွဲတေနေလေရာ၊ လူ တစ်ယောက်အတွက် တစ်နှစ်လုံးတွင်မှ ဝတ်စုံတစ်စုံ ချုပ်နိုင်သော ကူပွန် လက်မှတ်ကလေးများကို ရသည်။ လူတိုင်းလိုပင် သူလို ငါလို အဝတ်အစား ခပ်နွမ်းနွမ်းပင် ဖြစ်နေကြသည်။ စစ်မဖြစ်မီခေတ်က ပေါပေါများများ ချုပ်လုပ်ထားနိုင်ခဲ့သော သူများမှာသာလျှင် တော်တော်ကလေး သင့်တင့်ကောင်းမွန်သော ဝတ်စုံများကို ဝတ်နိုင်ကြပေသည်။ စာရေးသူမှာ ရောက်စကလည်း ဖြစ်နေ၏။ မြန်မာပြည် ရန်ကုန်မြို့တော်မှ ဟိုခခါက အကျော်ဇေယျ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော မာဇရာဘာဘီ အပ်ချုပ်ဆိုင်က ချုပ်ပေးလိုက်သော ဝတ်စုံနှင့် ဖြစ်နေလေရာ၊ နေရာတကာ၌ပင် မြန်မာပြည်က ပါလာသော ဝတ်စုံကို သင်းတို့တစ်တွေ မျက်လုံးရွေကာ အကဲခတ်ကြလေကုန်သည်။ မြန်မာပြည်က ချုပ်ပုံချုပ်နည်းမှာ သူတို့နိုင်ငံက ချုပ်ပုံချုပ်နည်းနှင့် မတူသောကြောင့် သူတို့၏အမြင်တွင် တော်တော်ကလေး အဆင်မပြေ ဖြစ်နေပုံ ရလေသည်။ စာရေးသူကလည်း မိတ်ဆွေများ၏ သညာပေးချက်အရ

လန်ဒန်သို့ရောက်မှ ဝတ်စုံချုပ်မည်ဟု အားခဲထားသူ ဖြစ်သည့်အတိုင်း မြန်မာပြည်က မာဇရာ ဝတ်စုံနှင့်ပင် သုံးလေးရက် စခန်းသွား၍ နေရလေ သည်။

ထိုဝတ်စုံမှာ လူအကြည့် ခံရသည်သာ မကသေး၊ အာ-အေ-အက်(ဖ်) ဆာ(ချ်) ခေါ် ဗြိတိသျှ လေတပ်မတော်သားများ ပူအိုက်သော နိုင်ငံများတွင် ဝတ်ဆင်ဖို့ ပါးပါးလျားလျား ရက်လုပ်ထားသော သက္ကလတ် ဖျင်မျိုး ဖြစ်၏။ အရောင်မှာ လေတပ်၏ ဝတ်စုံအရောင် အပြာနုကလေး ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ပုံပန်းကလည်း လန်ဒန်ပုံစံ မဟုတ်၊ အရောင်က လည်း နု၊ ပါးကလည်း ပါးလှသောဝတ်စုံကို ဝတ်ထားရသော စာရေးသူ မှာ လူကြည့်ချင်စရာ ဖြစ်၍နေလေသည်။

သုံးရက်ခန့်ကြာမှ အလုပ်ဌာနက ဝတ်စုံစရိတ် ဟူ၍ သီးသန့်ငွေ ပေါင် ၆၀ (မြန်မာငွေ ရှစ်ရာခန့်) ထုတ်ပေးသည်ကို ရလေသည်။ ဤ တွင်လည်း အခက်အခဲတစ်မျိုး ကြုံရပြန်လေသည်။ ကြုံရပုံမှာ သူတို့ဆီ၌ ဝတ်စုံချုပ်ရန် သက္ကလတ်ဖျင်က တော်တော်ပင် ဈေးကြီးသည်။ ဖျင်ဈေး ကြီးသည်က ထားဦး၊ ဝတ်စုံချုပ်ခကလည်း ဈေးအလွန်ကြီးသည်။ ထို့ ကြောင့် စာရေးသူ ရသော အဝတ်အစားစရိတ်နှင့် မလောက်ချင်ပေ။ သို့ ဖြစ်၍ လန်ဒန်သို့ ရောက်၍နေနှင့်ကြပြီးဖြစ်သော နောင်တော် နောင်တော် မြန်မာများထံ၌ တပည့်ခံကာ ချုပ်ပြီးသားဝတ်စုံ လိုက်၍ ဝယ်ရလေတော့ သည်။ ဝယ်ပြန်ပါသော်လည်း အဆင်မပြေလှပေ။ အကြောင်းမှာမူ သူတို့ ဆီက ချုပ်ပြီးသား ဝတ်စုံများမှာ သူတို့လူမျိုးတွေအတွက် ချုပ်ထားခြင်း ဖြစ်လေရာ ရင်ဘတ်နှင့် ပခုံးကတော်လျှင် လက်က တိုနေလျက်၊ လက်က တော်ပြန်လျှင်လည်း ကိုယ်ထည်ကြီးက အဆမတန် ပွရောင်း၍နေ၏။ ထို့ကြောင့် အနီးစပ်ဆုံး ဝတ်စုံတစ်စုံကို ချုပ်ပြီးသား ဝယ်ယူကာ ထိုဆိုင်၌ ပင် ရှိ၍နေသော အင်္ကျီပြင်သည့် ဌာနသို့သွား၍ အပ်ရပြန်လေသည်။ ထိုပြုပြင်ရေးဌာနက စာရေးသူ၏ ကိုယ်အတိုင်းအထွာကိုယူကာ သုံးရက် ကြာမှ လာယူဖို့ ချိန်း၏။ ထိုသုံးရက်အတွင်း၌ကား စာရေးသူမှာ ဖြစ် ကတတ်ဆန်း ပါရင်းစွဲ ဝတ်စုံနှင့်ပင် အလုပ်ဆင်း၍ နေရလေသည်။

ကြုံကြိုက်သဖြင့် ပြောရဦးမည်ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူ သူတို့နိုင်ငံ သို့ ရောက်၍သွားသော အချိန်မှာ ၁၉၄၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလထဲတွင် ဖြစ် လေရာ သူတို့ဆီ၌ နိုဝင်ဘာလမှာ ကောင်းကောင်းကြီး ချမ်းနေပြီ ဖြစ်လေ

ရာ စာရေးသူ၌ အပေါ်ရုံ ကုတ်အင်္ကျီကလည်း ပါမသွားချေ။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေ အသံလွှင့်ဖက် ဦးအောင်မင်းထံမှ အပေါ်ရုံ ကုတ်အင်္ကျီ အဟောင်းတစ်ထည်ကို ငှား၍ ဝတ်နေရလေသည်။ သုံးရက်ခန့် ကြာသွားပြီးနောက် ဝတ်စုံစရိတ်ကို ဘီဘီစီက ထုတ်ပေးတော့မှပင် အသင့်ချုပ်ပြီး ဝတ်စုံဆိုင်သို့ ပြေးရကာ အပေါ်ရုံ အင်္ကျီတစ်ထည်ကို ဝယ်ရလေသည်။ သို့ဝယ်ရာ၌လည်း အတိုအရှည် အပွအကျပ် မကိုက်ညီနိုင်သဖြင့် တော်တော်ကလေး ရွေးယူရလေသည်။ မတတ်နိုင်သဖြင့် မတော်တော် အပေါ်ရုံအင်္ကျီကို ဇွတ်မှိတ်၍ ဝယ်လိုက်ရ၏။ သူတို့ငွေ ရှစ်ပေါင်ခွဲလားမသိ ပေးလိုက်ရ၏။ မြန်မာငွေနှင့်ဆိုပါက အပေါ်ရုံအင်္ကျီကပင် တစ်ရာကျော် ဖြစ်နေပေပြီ။ ထားဦးတော့။

အပေါ်ရုံအင်္ကျီ ရသော်လည်း ဝတ်ရသည်မှာကား ဝန်လေးလှပါဘိတော့သည်။ “ဝန်လေးသည်” ဆိုသောစကားကို ဥပစာတင်စား၍ ဆိုသော စကားဟု ထင်လျှင် မှားပါလိမ့်မည်။ စာရေးသူ ရေးသည့်အတိုင်းပင် သူတို့ဆီက ဝတ်၍ ဝတ်ရသော အပေါ်ရုံ နှင်းကာ ကုတ်အင်္ကျီရှည်ကြီးမှာကား တကယ်ပင် ဝန်လေးပါ၏။ စာရေးသူ၏ အထင်အားဖြင့် ရှစ်ပေါင်ခန့် အလေးချိန်ရှိမည် ဖြစ်လေရာ၊ နှစ်ပိဿာလောက် လေးသော အပေါ်ရုံ ကုတ်အင်္ကျီကြီးကို ဖိုးရိုးဖားရား ဝတ်စား သွားလာနေရသည်မှာကား တော်တော်ပင် ကလန်ကလားနိုင်ပါ၏။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ နေစဉ်က ဘလေဇာ ကုတ်အင်္ကျီကိုပင် ခုံခုံမင်မင် ဝတ်လေ့မရှိသော စာရေးသူ၏အဖို့၌ တစ်ထည်တည်းနှင့် ရှစ်ပေါင်လေးသော ထိုဝတ်စုံကြီးကို ဝတ်ဆင်ထားရသည်မှာ တစ်နာရီခန့်ကြာလျှင် ပခုံးများ အောင့်၍ လာပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့် တကယ်ပင် ဝန်လေးသည်ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အရေးထဲတွင် ရယ်စရာကောင်းသောကိစ္စက ပေါ်လာပြန်သေးသည်။ ထိုကိစ္စကား အခြား မဟုတ်ပါ။ လူစင်စစ်က ဘဝမကူးရဘဲနှင့် ဖြတ်လမ်းကနေ၍ “ခြောက်ထပ်ကြီး ကိုယ်တော်” ဘဝသို့ ရောက်ရပြန်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။ အကြောင်းမှာကား သရဲခြောက်သလို နဖူးတွေ့ခူးတွေ့ရုတ်တရက် တွေ့ကြုံခံစားနေရသော သူတို့၏ ဆောင်းရာသီဒဏ်ကို ခံနိုင်စေရန် စာရေးသူသည် အင်္ကျီခြောက်ထပ် ဝတ်နေရသောကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။ အောက်ဆုံးမှ သိုးမွေးစွပ်ကျယ် လက်ရှည်နှင့် သိုးမွေး အတွင်းခံဘောင်းဘီရှည်တစ်ထပ်၊ ထို့အပေါ်မှ ရှုပ်အင်္ကျီတစ်ထပ်၊ ထို့အပေါ်မှ ရင်ဘတ်

အအေးမမိစေရန် ဆွယ်တာအင်္ကျီတစ်ထပ်၊ ဆွယ်တာပေါ်ကမှ ငေ့စကုတ်
 ခေါ် ခါးပြတ်အင်္ကျီတစ်ထပ်၊ ထို့အပေါ်ကမှ ကုတ်အင်္ကျီတစ်ထပ်၊ ထို့အပေါ်
 ကမှ ရှေ့ပိုင်း၌ ဝယ်သည်ဟု ရေးသားခဲ့သော အိုဗာကုတ် အပေါ်ရုံ
 ကုတ်အင်္ကျီရှည်ကြီးတစ်ထပ် ... စုစုပေါင်း အင်္ကျီခြောက်ထပ် ဝတ်ရပါ
 သည်။ သို့စဉ်လျက်နှင့်ပင် အပူပိုင်းဒေသမှ လေးရက်အတွင်း အအေးပိုင်း
 ဒေသသို့ ရောက်လာခဲ့ရသော စာရေးသူမှာ ရောက်ပြန်တော့လည်း ရာသီ
 မှာ နိုဝင်ဘာ ဆောင်းတွင်းကြီး ဖြစ်၍နေသောကြောင့် အချမ်းမလုံနိုင်
 ဖြစ်၍နေပါ၏။

ရယ်စရာလည်းကောင်း၊ စိတ်ပျက်စရာလည်း ကောင်းသည်မှာကား
 အနွေးဓာတ် ပို၍ ရစေရန် သိုးမွေးစွပ်ကျယ် လက်ရှည်ကို ဝတ်ထားရခြင်း
 ပင် ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူတို့မှာ ကိုယ့်နိုင်ငံတွင် ကိုယ်နေစဉ်အခါက
 ချည်စွပ်ကျယ်များကိုသာ ဝတ်လေ့ရှိခဲ့ကြရာ၊ သိုးမွေးစွပ်ကျယ်ကို ဝတ်ရ
 သောအခါ၌ ကျောကုန်း ခလယ်ကောင်က ယားကျိယားကျိ ဖြစ်၍လာလေ
 သည်။ ကျောကုန်း ခလယ်ကောင်မှာ ရိုးရိုးစွပ်ကျယ်ဝတ်၍ ထားစဉ်၌ပင်
 လျှင် လက်လှမ်းမီအောင် အတော်ကြိုးစား၍ ကုတ်ကာဖဲ့ကာ အယား
 ဖျောက်ရသည်သာ ဖြစ်ပါ၏။ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အင်္ကျီအတူ အမျိုးမျိုး
 တို့ကို ခြောက်ထပ်ဝတ်၍ ထားရသော အခါတွင်မူကား စာရေးသူသည်
 လက်နှစ်ဖက်စလုံးကို ပခုံးမှ လက်ကောက်ဝတ်အထိ အဝတ်အစား ပိုက်
 လုံး ငါးလုံးနှင့် တင်းကျပ်စွာ စွပ်၍ထားသလို ဖြစ်နေသောကြောင့် လက်
 ကို ကျောဘက်သို့ ပစ်၍လည်းမရ၊ ကွေး၍လည်းမရ၊ ကျောကုန်းကလည်း
 ယားနှင့် တတွန့်တွန့် တလိမ်လိမ် ယိုးဒယားက၍ နေရလေတော့သည်။
 နောက်ဆုံး မတတ်သာသည့်အဆုံးမှ ဘတ်စ်ကားပေါ်တွင် ဘတ်စ်ကား
 ထိုင်ခုံနောက်မှီနှင့် လည်းကောင်း၊ မြေအောက်ရထားထဲတွင် မြေအောက်
 ရထားတွဲထိုင်ခုံနောက်မှီနှင့် လည်းကောင်း ဆိတ်သိုးများ ကျောကုန်းယား
 လျှင် အိမ်ကာထားသည့် ဝါးထရံနှင့် ဝင်၍ ပွတ်သလို ပွတ်၍ နေရပါတော့
 သည်။ ခက်သည်မှာကား ထိုကဲ့သို့ ပွတ်ခါမှပင် ကျောကုန်းက ပို၍ ယား
 လာလေတော့သည်။ ဤအခါတုန်းက မြန်မာပြည်၌ ကျန်ရစ်ခဲ့သော ဝါးဘိုး
 ဆစ်နှင့် လုပ်ပြီး တရုတ်ဘိန်းစားများရောင်းသည့် ကျောကုတ်တံကလေး
 ကို သတိအရဆုံး ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ထိုင်ခုံနောက်မှီနှင့် ကျောကုန်း

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ကို ပွတ်ကာ အယားဖျောက်နေသည့် အခြင်းအရာမှာလည်း သင်းတို့နိုင်ငံမှ အမျိုးသမီး ကြီးငယ်တို့၏ အမြင်၌ စာရေးသူတွင် အကြောဆွဲသော ရောဂါတစ်မျိုးမျိုးများ ကပ်ရောက်နေလေ့ရောသလားဟု တွေးကာ ဂီလာန ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဟု တွေးကောင်း တွေးချင်စရာ ဖြစ်နေကြပါ၏။ အချို့သော မြီးကောင်ပေါက်ကလေးများကမူ ပါးစပ်ကို လက်ခုံကလေးများနှင့် ကွယ်ကာ မသိမသာ ပြုံးကြပါလေသည်။ ယင်းသည်ကား သူတို့နိုင်ငံ ရောက်စက အဝတ်အစား ဒုက္ခပင် ဖြစ်လေသည်။

မြီးကောင်ပေါက်ကလေးများ၏ အကြောင်းကို ရေးမိသဖြင့် ရယ်စရာကလေးတစ်ခုကို ထပ်၍ ရေးချင်ပါသေးသည်။ စာရေးသူမှာ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်၌ လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်၌ လည်းကောင်း တော်တော်ကလေး ကြာအောင် နေထိုင်ခဲ့ဖူးသော်လည်း မျက်နှာဖြူများနှင့် နီးကပ်စွာ တွေ့ဆုံဖူးခြင်းမရှိ။ ကောလိပ်က အနောက်နိုင်ငံသူ ကျောင်းဆရာမကြီးတစ်ဦး နှစ်ဦးနှင့် အင်္ဂလိပ်ဟန်ဆောင်၍နေသော မြန်မာပြည်ပေါက် ဂါဝန်ဝတ် ပါလာယာ အမျိုးသမီးတွေကိုသာ မလှမ်းမကမ်းက မြင်ဖူးသူ ဖြစ်ခဲ့လေရာ၊ သူတို့နိုင်ငံသို့ရောက်၍ သူတို့လူထုထဲ၌ တိုးဝှေ့သွားလာ တွေ့မြင်နေရသောအခါ၌ လက်ဦး တစ်ရက် နှစ်ရက်တွင် တွေ့မြင်ရသမျှ အမျိုးသမီး အားလုံးတို့သည်ပင်လျှင် စာရေးသူ၏ မျက်စိထဲ၌ မိန်းမချော မိန်းမလှ တွေ ဖြစ်၍ နေကြလေသည်။ ထိုစကားသည် ချဲ့ကား၍ထားသော စကားမဟုတ်ရိုး မှန်ပါသည်။ ကိုယ့်နိုင်ငံရင်း၌ မျက်နှာဖြူ အမျိုးသမီးများကို ခုနစ်လံ ဝါးတစ်ရိုက် အကွာလောက်ကသာ အနီးဆုံး ကပ်၍ မြင်ဖူးသူ ဖြစ်လေရာ၊ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း သူတို့နိုင်ငံသို့ ရုတ်တရက် ရောက်သွားရပြီး သူတို့ မျက်နှာဖြူ အမျိုးသမီး အရွယ်အစားစားတို့၏ အကြား၌ တိုးဝှေ့သွားလာနေရသောအခါ၌ မြင်ရသမျှသော အမျိုးသမီးတိုင်းသည် အချောအလှတွေချည်း ဖြစ်နေကြပါတော့သည်။ ယင်းသည်မှာကား စာရေးသူတို့၏ မြန်မာ အယူအဆအတိုင်း “အသားဖြူခြင်းသည် အလှ၏တစ်ဝက်” ဟူသော အမှတ်အစွဲကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ သို့သော် ယင်းသည် “အသားဖြူလျှင် လှသည်” ဟု ထင်နေရသော ရောဂါဆန်းသည် တစ်ရက်နှစ်ရက်နှင့်ပင် ပျောက်ကင်း၍ အမြစ်ပြတ်သွားပါလေတော့သည်။ အကြောင်းမှာမူကား စာရေးသူ၏ ရုတ်တရက် ရှေးဦးအမြင်၌ လှသည်ဟု ထင်နေရ

သော အသားဖြူ အမျိုးသမီးများမှာ တဖြည်းဖြည်းနှင့် သေသေချာချာ ကြည့်လေလေ အရပ်ဆိုး အကျည်းတန်တွေ ဖြစ်၍ နေကြကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီးမြင်၍ လာရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

သူတို့ကိုယ်ကို သူတို့က Whites အသားဖြူ လူမျိုးတွေပါပဲဟု ကြားဝါနေကြသော်လည်း သူတို့၏အသားသည် အဖြူစစ်စစ် မဟုတ်၊ အချို့က သဖန်းသီးလို နီတွတ်တွတ် ဖြူရော်ရော် ဖြစ်သည်။ အချို့က နီကြန့်ကြန့် ဖြစ်သည်။ ထားဦးတော့၊ ထိုကဲ့သို့ အသားရောင်က အဖြူလည်း မဟုတ်၊ အသားဝါ စစ်စစ်လည်း မဟုတ်ရသေးသည့်အထဲတွင် သူတို့၏ အသားအရေမှာ သေသေချာချာ ကြည့်လိုက်ပါက ပပ်ကြားအက်တွေလို အရေးအကြောင်းတွေ များလှသည်။ ပကတိ ပြေစင် ချောမွတ်သော အသားအရေ ရှိသူကား ဘုရားစူးစေ့ ရှာမှ ရှားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ရသည်မှာကား သူတို့နိုင်ငံတွင် ရာသီဥတုက အေးချင်တိုင်း အေး၍နေလေရာ လေအေးတိုက်လွန်းသော အသားအရေသည် မည်သည့်နည်းဖြင့် ချောမွတ်နိုင်ပါမည်နည်း။ မည်သည့်နည်းနှင့် ဝင်းဝင်းဝါဝါ တို့ဗမာအမျိုးသမီးကလေးများကဲ့သို့ လှပနိုင်ပါမည်နည်း။ ထိုမျှမက သေး သူတို့၏ ဝါကြန့်ကြန့်၊ ဖြူရော်ရော် မျက်နှာပြင်က အသားအရေတွင် ထင်ရှားသော သွေးကြောများကလည်း ယှက်သန်း၍ နေလိုက်သေးသည်။ ထားဦးတော့၊ သူတို့လူမျိုးတွင် Freckles ခေါ် မဲ့ခြောက် ပေါက်တတ်ခြင်းမှာ လူကြီးလူငယ် မရွေးပင် ဖြစ်သည်။ အချို့ကား Wart ခေါ် မဲ့သီးကြီးများပင် ရှိတတ်လေသေးသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ သူတို့နိုင်ငံသူများ၏ အလှသည် စာရေးသူ၏ မျက်စိထဲ၌ နှစ်ရက်တစ်မွန်းတည့်ပင် မခံတော့ချေ။ စာရေးသူ မြန်မာပြည်မှ ထွက်ခွာမလာခင်က ရန်ကုန်မြို့တာဝာဘားထဲတွင် နှုတ်ဆက်ပွဲလုပ်ကြရင်း စာရေးဘက်ဖြစ်သူ မိတ်ဆွေများက “ကိုယ့်လူ၊ ဟိုရောက်ရင်တော့—” အစချီသော နောက်လုံး ပြောင်လုံးကလေးများကို ပြန်၍တွေးမိကာ တစ်ကိုယ်တည်း ပြုံးသည့်အခါ ပြုံး၍နေမိ၏။ အကယ်၍သာ လှမ်းအော်၍ ကြားမည်သာဆိုပါလျှင် “ရေးဖော်တို့ရေ၊ မှန်းချက်နဲ့ နှမ်းထွက် တခြားစိပ်မျိုး” ဟု အော်လိုက်ချင်စရာပင် ကောင်း၍ နေလေတော့သည်။

တစ်မျိုး ရှိသေးသည်။ ယင်းသည်မှာကား သူတို့ဆီ၌ ပျိုအိုမရွေး မြေအောက်ရထားတွင် ပူးကပ်စွာ တိုးဝေ့၍၊ စီးနင်း၍ လိုက်ပါကြရခြင်း

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဖြစ်၏။ မတ်တတ်ရပ်၍ သားရေကွင်းကို ကိုင်ကာ တွဲလွဲခိုလျက် ကျပ်ကျပ်
သပ်သပ် လိုက်ပါလာရသောအခါမျိုးမှ သင်းတို့တစ်တွေ၏ မျက်နှာများ
ကို နီးကပ်စွာ မြင်နေရသည့်ပြင်၊ အဝတ်အစား ဆယ်ထပ်၊ ဆယ့်နှစ်ထပ်
ခန့် ခြားလျက် လူချင်း ကြိတ်ကြိတ်တိုး နေရသည်မှာလည်း စိတ်ပျက်ဖွယ်
အတိပင် ဖြစ်လေသည်။

ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိထဲတွင် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စများကို ထည့်သွင်း ရေးသားခြင်း မပြုဘဲ မိမိ၏အတ္တမှ တစ်ပါးဖြစ်သော အကြောင်းအရာများ ကို ချည်းသာ ကွက်၍ ရေးသားနေခဲ့သည်မှာကား အတန်ပင်ကြာခဲ့ပြီ ဖြစ်လေသည်။ ငယ်စဉ်ကပင်လျှင် “ကိုယ်ရေးကိုယ်တာသည် ကိုယ်နှင့်သာ ဆိုင်သည်။ ကိုယ်ပိုင်ကဏ္ဍသာလျှင် ဖြစ်၏” ဟူသော အာစရိယဝါဒက လည်း စွဲ၍နေသည် ဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ့်အကြောင်းကို ကိုယ်ရေးသား ရန် လက်တွန့်၍ နေမိသည်မှာကား အမှန်ပင် ဖြစ်လေတော့သည်။ သို့ရာ တွင် ဆိုရေးဂျီက ဆိုအပ်လှ၏ ဟူသော တစ်ဖက်စွန်း စကားကလည်း ရှိ၍နေသေးသည် ဖြစ်သောကြောင့် ရေးသင့် ရေးရာကလေးများကိုကား ရေးသားရန် စိတ်ကူးပေါက်မိခဲ့သည်မှာ အတန်ကလေး ကြာခဲ့ပြီ ဖြစ်ပေ သည်။

တစ်ဖန် စာရေးသူသည် ယခု ကိုယ်တိုင်ရေး ဘဝဖြစ်စဉ် ဆောင်းပါး ကလေးများမှ တစ်ပါး ဖြစ်သော ဝတ္ထုတိုကလေးများကို အခါအားလျော်စွာ ရေးသားခဲ့ရာ၌ မကြာခဏဆိုသလို မိဂျုံအမည်ရှိ အင်္ဂလိပ် မိန်းမပျိုကလေး တစ်ဦးအကြောင်းကို ရံဖန်ရံခါ ထည့်သွင်း ရေးခဲ့ဖူးပေရာ၊ အချို့က လူငယ် ကြိုက် အဖြစ်အပျက်ကလေးများကိုလည်း “တင့်တယ်၏ တင့်တယ်ထံ တွင် မှတ်တမ်းတင်ပါဦး” ဟု တိုက်တွန်းခဲ့ကြဖူးပေါင်း အတော်များခဲ့ပါ သည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် စာရေးသူ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ တစ်စွန်းတစ်စ မျှကို ဤတစ်ပတ် ဆောင်းပါးစဉ်တွင် ရေးသားရလျှင် ကောင်းလေမည် လားဟု အတွေးပွားမိပေသည်။

စာရေးသူ သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်သို့ သွားရောက် နေထိုင်ခဲ့ရစဉ်က

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

သာမန်ယာယီ သွားရောက်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ပရိယေသန ဝမ်းစာကို ရှာမှီးရန် သွားခြင်း ဖြစ်လေရာ၊ ကြီးကျယ်လှပါသည် ဆိုသော လန်ဒန်မြို့ကြီးသည် ပင်လျှင် တဖြည်းဖြည်းနှင့် အနေကြာ၍ လာသောအခါ၌ ရိုး၍လာတော့သည်။ ရုပ်ရှင်ပြဇာတ်၊ တီးဝိုင်း၊ ဇာတ်ကြီး စသော ပျော်ပွဲခွင်ပွဲများ သို့လည်း ရောက်သည့်အခါမှပင် ရောက်တော့သည်။ တစ်နေ့ တစ်နေ့တွင် အလုပ်ခွင်နှင့် နေအိမ်တွင်သာ အနေများနေ၏။ လန်ဒန်ရှိ မြန်မာသံရုံး သို့ကား မကြာခဏဆိုသလို ရောက်၏။ သို့ရောက်ခြင်းမှာ မြန်မာသံရုံးတွင် သီတင်းတစ်ပတ်တစ်ခါ မြန်မာသတင်းစာများ ရောက်လာနေသောကြောင့် သတင်းစာဖတ်ရန် သွားခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုစဉ်အခါက ကရင် သောင်းကျန်းသူများ အဆူပူဆုံးအချိန် ဖြစ်ခဲ့လေရာ၊ ရန်ကုန်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သော အိမ်သူအိမ်သားများအတွက် ရတက်မအေးသောကြောင့် ရတတ်သမျှသော ရန်ကုန်သတင်းများကို ဖတ်လို၍လည်း ဖြစ်၏။ ထို့ပြင် ကိုယ့်မိခင်တိုင်းပြည်၏ အခြေအနေကိုလည်း အဝေးမှနေ၍ ခန့်မှန်းလိုသောကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေတော့သည်။

တစ်နေ့တွင် စာရေးသူသည် မြန်မာသတင်းစာသစ်များ ရောက်လာပြီဟု သတင်းသန့်သန့်ရသောကြောင့် လုပ်ဆောင်နေကျ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသောအခါ၌ မြန်မာသံရုံးသို့ သတင်းစာဖတ်ရန် သွားခဲ့လေသည်။

သံရုံးသို့ရောက်လျှင်ပင် ထုံးစံအတိုင်း မြန်မာစကားကို အားရပါးရ ပြောရကာ၊ သတင်းစာများကို ထိန်းသိမ်းရသော သံရုံးအမှုထမ်း မြန်မာ မိတ်ဆွေများအား သတင်းစာများ ဖတ်ပါရစေဟု တောင်းခံလိုက်ရလေသည်။

‘ဆရာကြီးဆီက ကျမလာသေးဘူးဗျ။ သူ့ရုံးခန်းထဲမှာ ရှိသေးတယ်’ မိတ်ဆွေက ဤသို့ ပြော၏။ ဆိုလိုရင်းမှာကား မြန်မာပြည်မှ ရောက်လာသော သတင်းစာများကို သံအမတ်ကြီး ဖတ်ရှုနေဆဲ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူလည်း ‘ဒါဖြင့်ဗျာ နက်ဖြန် ကျမှ ကျွန်တော် ခင်ဗျားဆီကို တယ်လီဖုန်းဆက်မယ်။ သတင်းစာတွေ ခင်ဗျားတို့ဆီကို ပြန်ကျလာရင်တော့ သိပါရစေဗျာ။ ကျွန်တော်က အိမ်အတွက် ပူပင်နေလို့ပါ’ ဟု ပြောကာ အိမ်သို့ပြန်မည်ပြုစဉ်၊ စာရေးသူနှင့် မိတ်ဆွေတို့အနီးသို့ အခြား မြန်မာလူငယ်တစ်ဦး ရောက်၍လာ၏။ ထို

သူမှာ လေတပ်မတော်သား ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ထား၏။ အရပ် ခပ်ပျပ်ပျပ်၊ ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည် ခပ်မိုင့်မိုင့် ဖြစ်သည်။ မျက်နှာခိုင်းခိုင်း ဖြစ်၏။ သို့သော် သူ့မျက်နှာတွင် ထူးခြားချက်တစ်ရပ်ကို သတိထားမိ၏။ ယင်း သည် ထူးခြားချက်မှာကား အခြားမဟုတ်။ နှုတ်ခမ်းမွေး တိုစိစိကလေးကို ထားသော အချက်ပင် ဖြစ်၏။

သူတို့နိုင်ငံသို့ ရောက်နေရပြီ ဖြစ်သောကြောင့် သူတို့ဆီက ထုံးစံ အတိုင်းပင် သံရုံးမိတ်ဆွေက စာရေးသူအား လေတပ်ဝတ်စုံ ဝတ်ထားသော နှုတ်ခမ်းမွေးလုလင်နှင့် မိတ်ဆက်ပေး၏။ သူ့အမည်ကိုကား စာရေးသူ၏ မှတ်တမ်းအတွက် အထူး အရေးမကြီးသဖြင့် မဖော်ပြလိုပါ။

‘ဗိုလ်ကြီးက လေယာဉ်ပျံကိစ္စတစ်ခုကြောင့် Grounded ဖြစ်နေတယ် ပျ။ ဒါကြောင့် လန်ဒန်ကို ဆင်းလာတာ။ အခု သူ့ကိစ္စကို စစ်သံမှူးက ကိုင်နေတယ်။ ဘယ်တော့မှ ကိစ္စပြီးမလဲ မသိဘူး’

မိတ်ဆွေက လေတပ်ဗိုလ်၏ အကြောင်းကို အနည်းငယ် ပြောပြပါ သည်။ စာရေးသူလည်း ထိုကံသင့်ရာရာတို့ကို ပြောဆိုနေရ၏။ လေတပ် ဗိုလ်ကလည်း ‘ခင်ဗျား ရေးတဲ့ ဘီလပ်ဝတ္ထုတွေကို ကျွန်တော် မြန်မာပြည် မှာတုန်းက ဖတ်ရပါတယ်။ ခင်ဗျားရေးတာ ချိန်ညီပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်တွေ ရဲ့ ဉာဉ်နဲ့ သဘာဝလည်း ပေါ်ပါတယ်’ ဟု ပြန်ပြော၏။

စာရေးသူသည် သူ့စကားကြောင့် သူ့အပေါ်၌ ကျေနပ်မှုရ၍သွား ရ၏။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူ၏ ဆောင်းပါးများနှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန် သံကြားရလျှင် “ဖတ်လိုကောင်းတယ်ဗျို့” ဟု ဆိုသူတို့က ဆိုကြ၏။ အချို့ ကမူ “ခင်ဗျားဟာက အင်္ဂလိပ်တွေကိုနှိမ်ပြီး ရေးထားတာကိုးဗျ။ ခင်ဗျားက အင်္ဂလိပ်ရဲ့ ငွေကိုယူပြီး အင်္ဂလိပ်တွေကို နှိမ်ပြီး ရေးတာ မကောင်းပါဘူး” ဟု ဆိုသူက ဆိုကြဖူး၏။ ထိုသို့သော နှစ်ဖက်စွန်း စကားများကို စာရေး သူက လက်မခံလိုပေ။ စာရေးဆရာများသည် ဘက်လိုက်တတ်ကြသူများ မဟုတ်ပါ။ မိမိ၏ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့နှင့် စိတ်ထဲ၌ ခံစားရသမျှတို့ကို အရင်းတိုင်း အပိုအလိုမရှိ ရေးသားတင်ပြကြရသော တာဝန်ဝတ္တရားသည် ကလောင်ကိုင်သောသူများ၏ တာဝန်ဖြစ်သည်ဟု စာရေးသူက ယူဆထား သည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများ၏ အကြောင်းကို ရေးသားရာ၌ အမှန်ကိုသာ စိတ်ထဲ၌ ခံစားရသမျှကိုသာ ရေးသားနေခဲ့၏။ တစ်ခုတော့ ရှိရှိ မှန်ပါသည်။ စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံသည် အင်္ဂလိပ်များ၏ လက်အောက်

၌ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော် ကျရောက်နေခဲ့ရလေရာ အင်္ဂလိပ်ကို အရှင်သခင် ဟူ၍ အထင်ကြီးကြသော အစွဲအလမ်းများသည် နိုင်ငံ၌ အတော်ကျန်ရစ် နေခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူ၏ လန်ဒန်ဆောင်းပါးများမှ “အင်္ဂလိပ် ဆိုသည်မှာလည်း မြန်မာများကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။ အကောင်းအဆိုး ရှိသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာ ရှိသည်။ သို့သော် အင်္ဂလန်သည် မြန်မာနိုင်ငံလောက် သယံဇာတပစ္စည်း ကြွယ်ဝခြင်းမရှိ” ဟူသော အခြေခံအချက်ကို လက်ကိုင် ထားကာ ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့၏။ လိုရင်းမှာကား “ကျွန်တော်တို့ မြန်မာတွေ လွတ်လပ်ပါပြီ၊ အင်္ဂလိပ်ကျွန် မဟုတ်တော့ပါ။ တစ်ခါက သခင် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော အင်္ဂလိပ်များသည် မြန်မာများလို လူသားတွေပင် ဖြစ်ကြ ပါသည်။ သို့သော် မြန်မာလောက် အစားအသောက် မကြွယ်ဝပါ။ စက်မှု ပညာအစွမ်းကို ရောင်းချခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုကြရပါသည်” ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်၏။

ထိုအချက်ကို မြန်မာ လေတပ်ဗိုလ်ကလေးက အတန်ပင် သဘော ပေါက်ပုံ ရပါသည်။

‘ကဲ သွားမယ်နော်၊ ဆောင်းပါးကလေးတစ်စောင် မြန်မာပြည်ကို ရေးပြီး ပို့စရာ ရှိလို့ပါ’

စာရေးသူက နှုတ်ဆက် ထွက်ခဲ့မည်အပြည့် သံရုံသား မိတ်ဆွေက ‘ဪ နေပါဦး၊ ခင်ဗျားအခု ဘော်ဒါနေတဲ့ အိမ်မှာ တစ်နေရာစာလောက် ရမလားဗျ၊ ဟောဒီ လေတပ်ဗိုလ်ကလေး နေဖို့ပဲ’ ဟု ပြော၏။

‘ကျွန်တော် အခု ရထားတဲ့ အခန်းကတော့ နှစ်ယောက်ခန်းပဲဗျ၊ ခုတင်တစ်လုံး အပိုရှိတယ်’

‘ဟာ ဒါဖြင့် အတော်ပဲဗျ၊ စီစဉ်စမ်းပါဦး၊ ကျွန်တော်ကလည်း ဒီ ကနေပြီး အိမ်ရှင်ဆီကို တယ်လီဖုန်း ရိုက်ပါ့မယ်၊ ခင်ဗျားကလည်း မကန့် ကွက် ပါဘူးလို့ အိမ်ရှင်ကို ပြောပေးပါ’

သံရုံးမိတ်ဆွေက အပူကပ်၏။ သဘောမှာကား စာရေးသူ နေသော အခန်းသည် နှစ်ယောက်ခန်း ဖြစ်သည်။ အိမ်ရှင်သည် စာရေးသူ၏ အခန်း ထဲသို့ နောက်ထပ်၍ ဘော်ဒါတစ်ဦး ထားဦးမည်ဆိုပါလျှင် လက်ဦးရှိပြီး ဖြစ်သော ဘော်ဒါ၏ သဘောထားကို မေးမြန်းပြီး သဘောတူညီချက်ရမှ ထားရလေသည်။ အကယ်၍ လက်ဦး ရောက်နှင့်သူက မကျေနပ်လျှင် ကျေနပ် သူ တစ်ဦးနှင့် နေရာပြောင်းပေးလေ့ ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ရှင်က

စာရေးသူအား လူသစ် လက်ခံ မခံကိုပါ မေးလျှင် အတူနေရန် လက်ခံကြောင်း ပြောထားရန် မှာကြားနေခြင်း ဖြစ်လေသည်။

‘ကောင်းပါပြီလေ၊ ကျွန်တော် ကြည့်ပြောထားလိုက်ပါ့မယ်။ လန်ဒန်မှာ ဆိုတာ မြန်မာ မှန်သမျှ ညီအစ်ကိုချည်းပေါ့ဗျာ’

သံရုံးမှ အပြန်တွင် စာရေးသူသည် ရုတ်တရက် အိမ်ခန်းသို့ မပြန်ဖြစ်သေးဘဲ ရုပ်ရှင်ဝင်၍ကြည့်နေ၏။ ထိုရုပ်ရှင်မှာ Paid in Full အမည်ရှိ ဇာတ်ကား ဖြစ်သည်။ ထိုဇာတ်လမ်းကို စာရေးသူ မြန်မာပြည်၌ ရှိနေစဉ်က Reader’s Digest အမေရိကန် စာပေဒဿာထဲ၌ ဖတ်ဖူး၏။ ထိုဇာတ်ကြောင်းကိုမှီးကာ စာရေးသူက မြန်မာဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့ဖူး၏။ ထို့ကြောင့် မူရင်းဝတ္ထု ပြန်၍ ရိုက်ကူးထားသော ရုပ်ရှင်ကို ဝင်၍ ကြည့်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူ နေအိမ်ခန်းသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ စောစောပိုင်းက မြန်မာသံရုံးတွင် တွေ့ခဲ့ရသော မြန်မာလေတပ်ဗိုလ်သည် စာရေးသူ၏ အခန်းထဲသို့ ရောက်နှင့်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။

‘အေးဗျာ၊ အိမ်ရှင်ကိုတော့ ကျွန်တော်က ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ ကျောင်းနေဖက်လို့ ပြောလိုက်ရတယ်ဗျာ၊ ပြီးတော့ ခင်ဗျားနဲ့ စောစောက သံရုံးမှာ တွေ့ပြီး ပြောခဲ့ပြီးပြီလို့ ပြောလိုက်တယ်ဗျာ၊ ကျွန်တော်ကလည်း ကြာကြာနေမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ မကြာခင် လေတပ်စခန်းကို ပြန်ရမှာပါ’

လေတပ်ဗိုလ်ကလေးက ဆီး၍ ပြော၏။ စာရေးသူလည်း ကျေကျေနပ်နပ်ပင် ‘သဘောရှိနေပေတော့ပေါ့ဗျာ၊ အဲတစ်ခုတော့ရှိသဗျာ၊ ညကျရင် ကျွန်တော်က စာ ထ ပြီး ရေးချင်ရေးတတ်တယ်၊ ဒီတော့ကာ မီးဖွင့်တာကို တော့ သည်းခံဗျာ’ ဟု စောစောကပင် ကြိုတင်၍ သတိပေးထားရ၏။

ဤတွင် လေတပ်ဗိုလ်ကလေးက ‘ကျွန်တော် မီးနဲ့ အိပ်တတ်ပါတယ်ဗျာ၊ ဘာမှမပူနဲ့၊ ခင်ဗျား စာရေးချင်တဲ့အချိန်မှာ ထ ပြီးတော့ ရေးချင်သလောက် ရေးပေတော့’ ဟု အလိုက်တသိပင် ပြောပါသည်။ ထိုမျှနှင့်ပင် စာရေးသူနှင့် လေတပ်ဗိုလ်ကလေးတို့ အထာကျ၍ သွားကြပေသည်။ ပို၍ အထာကျသွားကြသည်မှာကား လေတပ်ဗိုလ်ကလေး၏ သေတ္တာထဲ၌ ဘရန်ဒီတစ်ပုလင်း ပါ၍ လာခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ထုံးစံအတိုင်းပင် အရက်ကလေး ဝင်လာသောအခါ၌ အရက်တိုက်သူကို ခင်ခင်မင်မင် ဖြစ်လာသည်မှာ အထူးပြောစရာလိုမည် မထင်ပေ။

အရက်ကလေးတွေတွေနှင့် လေဖောကြရင်းက စာရေးသူသည် တစ်စုံတစ်ခုကို သွား၍သတိရ၏။ ယင်းသည်မှာကား လေတပ်ဗိုလ်ကလေးအတွက် ကိုညနေအဖို့ ညစာရမည် မဟုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အိမ်ရှင် အင်္ဂလိပ်လင်မယားက ညစာချက်ရာတွင် ရောက်စ လူများအတွက် ညစာတစ်နပ် ထည့်၍ မချက်နိုင်ပေ။ အကြောင်းမှာကား လူသစ်၏ ရာရှင်ဝေပုံကျ ပစ္စည်းဝယ်သော စာအုပ်ဖြင့် ဈေးဝယ်မရသေးသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

‘အဲ ခင်ဗျားဖို့ ဒီနေ့ညစာ ဒီအိမ်မှာရမှာ မဟုတ်ဘူးဗျို့၊ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ ညစာကို အပြင်မှာ ထွက်ပြီး တစ်ဆိုင်ဆိုင်မှာ ဝယ်စားကြမယ်၊ ကျွန်တော် သိတဲ့ ကုလားဆိုင်တစ်ဆိုင် ဒီနားမှာ ရှိတယ်’

စာရေးသူက ပြောလိုက်သောအခါ လေတပ်ဗိုလ်ကလေးက ‘ကြိုက်သလိုသာ စီစဉ်ပါလေ၊ ကျွန်တော့်မှာလည်း ဒီကနေ့ သံရုံးက ထုတ်ပေးလိုက်တဲ့ ငွေကလေး တော်တော် ရှိပါသေးတယ်’ ဟု ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။

ခဏကြာသောအခါ စာရေးသူနှင့် လေတပ်ဗိုလ်ကလေးတို့သည် ခပ်လှမ်းလှမ်းတစ်နေရာတွင် ဖွင့်ထားသော ကုလားထမင်းဆိုင်ကလေးသို့ သွားကာ ညစာစားကြပါသည်။ အချိန်မှာကား ရှစ်နာရီခန့်ရှိပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ထမင်းမစားမီ ဗျစ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့ ဝင်ကာ ဗျစ်ခါးကလေး တစ်ခွက် တစ်ဖလားစီ ထပ်၍ မော့လိုက်ကြသေးသည်။ ဗျစ်မော့ပြီးမှ ထမင်းဆိုင်သို့ ရောက်ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ထမင်းစားပြီးကြသောအခါ၌ စီးကရက်ကိုယ်စီ မီးညှိကြရင်း ငွေကြေ ပြန်လာပေးမည့် စားပွဲထိုးကို စောင့်နေကြခိုက် လေတပ်ဗိုလ်ကလေးက ဘယ်လို စိတ်ကူးပေါက်လာသည်မသိ။ ‘ခင်ဗျား ဒီကို ရောက်နေတာ တောင် တော်တော်ကြာပြီ၊ ခင်ဗျား ဒန့်(စ်) တွေ ဘာတွေ မသွားဘူးလား’ ဟု မေးလိုက်ပါ၏။

‘သိပ်မကတတ်ပါဘူးဗျာ၊ ပြီးတော့ သိပ်ပြီး သွားလေ့သွားထလည်း မရှိပါဘူး၊ ဘာပြုလို့လဲ’

‘ဟာဗျာ ခုနေအခန်းကို ပြန်ရင်လည်း ပျင်းစရာကြီးနေမှာပဲဗျာ၊ ခင်ဗျား လိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ ကပွဲခန်း တစ်ခုခုသွားပြီး ကကြရအောင်ဗျာ၊ တက္ကစီဒန့်ဆာပဲ ရရပေါ့’

တက္ကစီဒန့်ဆာ ဆိုသည်မှာကား အခြားမဟုတ်ပါ။ ကပွဲခန်း၌ တွေ့

ရသော အတွဲမဲ့ မိန်းကလေး တစ်ဦးဦးကို ဘီယာကလေး တစ်ခွက် တစ်ဖလားတိုက်ပြီး အသိဖွဲ့ကာ တွဲကခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ အငှားလိုက် ကလေးမများ ဟုပင် ဆိုပါစို့။

‘သွားချင် သွားလေ၊ ဘယ်ကို သွားမလဲ’

‘ကျွန်တော် အရင်တစ်ခါ လန်ဒန်ကို ဆင်းလာတုန်းကတော့ အက်စတိုးရီးယားမှာသွားပြီး ကသဗျ၊ အဲဒီက တက္ကစီဒန့်ဆာကလေးတွေက တော်တော် ရုပ်ဖြောင့်တယ်’

လေတပ်ဗိုလ်ကလေးပြောသော ကပွဲခန်းကို စာရေးသူ တစ်ခေါက် နှစ်ခေါက် ရောက်ဖူး၏။ ထိုကပွဲရုံ၌ အငှားလိုက် တွဲဖက်ကလေးမများ တွေ့ဖူး၏။ သို့သော် ကပွဲရုံက ကျဉ်း၍ ကသူ များလှသောကြောင့် လူကျပ်သည်။ ဘယ်ခြေလှမ်းများကို စည်းစနစ်ကျကျ လှမ်း၍မရ။ ကလေးမ၏ ခါးကိုဖက်၍ ညာတစ်ချက် ဘယ်တစ်ချက် ခြေလှမ်းတိုတိုကလေးများကို လှမ်းကာ “ဖြီးက ” ကရံမျှသာ နေရာရှိ၏။ ထို့ကြောင့် နောက်ထပ်မသွားတော့ချေ။ ယနေ့မူ လေတပ်ဗိုလ်က သွားချင်ပါသည်ဟု ဖြစ်လာသောကြောင့် သူက စည့်သည် ဖြစ်နေသည်နှင့်အညီ လန်ဒန်မြို့ခံဖြစ်သော စာရေးသူကပင် အလိုလိုက်ရတော့မည် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ပြင် စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်ကလည်း မြန်မာနိုင်ငံသို့ပြန်၍ ဆောင်းပါးရေးစရာ အကြောင်း အရာသစ် တစ်ခုခု ရကောင်း ရလာမည်ဟု စိတ်ကူးမိပြန်သည်။

‘အေးဗျာ၊ သွားတာပေါ့’

စာရေးသူက ဤကဲ့သို့ ခေါင်းညိတ်လိုက်ပြီးနောက် နှစ်ယောက် သား ကုလားထမင်းဆိုင်ကလေးထဲမှ ထွက်လာခဲ့ကြ၏။ ထို့နောက် မြေအောက်ရထားကို စီးကာ အက်စတိုးရီးယား ကပွဲရုံရှိရာသို့ လိုက်ပါလာခဲ့ကြ၏။

ကပွဲရုံသို့ ရောက်သောအခါ ဝင်ကြေးကပင် နှစ်သျှီလင် ပေး၍ ဝင်ရ၏။ အတွဲမပါသော စာရေးသူနှင့် လေတပ်ဗိုလ်ကလေးတို့သည် ကပွဲရုံထဲသို့ ဝင်ခဲ့မိကြသောအခါ၌ ကပွဲရုံထဲတွင် အတော်အသင့် လူများ၍ နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ များသောအားဖြင့် မိန်းကလေးတွေ များနေ၏။ ယောက်ျားလေးများက မရှိလှ။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူတို့ ဝင်သွားပြီးနောက် အကဲအလေးကို ကြည့်နေစဉ်မှာပင် တီးဝိုင်းက ကကြိုးတစ်ပုဒ်ကို တီးလိုက်ရာတွင် အတွဲရှိသူများက ဒွိယံ ဒွိယံ ကိုယ့်အတွဲနှင့်ကိုယ် ကကြတော့၏။

သို့ ကကြရာတွင် အတွဲမရှိသော မိန်းကလေး အပိုအလျှံ ဆယ်ယောက် ခန့် ရှိ၏။

‘အေးဗျာ ... စစ်ကြီး ဖြစ်လိုက်တာနဲ့ သူတို့ဆီမှာ ယောက်ျား တော်တော် ရှားနေပြီထင်ရဲ့၊ ကုသိုလ်ပေါလေ’

လေတပ်ဗိုလ်ကလေးက မနောက်သာ နောက်သာ အပြောင်အရွတ် ပြောလိုက်ပါသည်။

‘ဒါဖြင့်လည်း ဟိုဆံပင်ညိုကလေးကို သွားပြီး ဆွဲလေဗျာ’

စာရေးသူက မိမိတို့ဘက်သို့ မကြာခဏ ကွက်ကြည့် ကွက်ကြည့် လုပ်၍နေသော ဆံပင်ညိုနှင့် မိန်းကလေးဆီသို့ မေးခွဲပြကာ လေတပ်ဗိုလ် ကလေးကို တိုက်တွန်းလိုက်ရ၏။

လေတပ်ဗိုလ်ကလေးကလည်း အတွေ့အကြုံရှိဖူးသူပီပီ ထိုဆံပင် ညိုကလေး အနီးသို့ ချဉ်းကပ်သွားကာ တစ်စုံတစ်ခုကို ပြောနေ၏။ ဆံပင် ညိုကလေးက တစ်စုံတစ်ခုကို ခပ်ပြုံးပြုံး ပြန်ပြောလိုက်သောအခါ လေ တပ်ဗိုလ်ကလေးသည် ကိုယ်ရှိန်သတ်ကာ စာရေးသူ အနီးသို့ ပြန်လာ၏။ စာရေးသူက ‘ဘယ်လိုလဲဗျ’ ဟု တီးတိုး မေးကြည့်လိုက်ရ၏။

‘သူ့ငနဲ မလာသေးလို့ ကဖို့ စောင့်နေတာတဲ့ဗျ’

စာရေးသူမှာ ရယ်ချင်မိသွားရ၏။ အကြောင်းမှာမူ ဆံပင်ညိုမ ကလေးသည် လေတပ်ဗိုလ်ကလေးကို သက်သက်မဲ့ ကြောင်ကွက်ရိုက်၍ လွှတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းကို ကျွန်တော် နားလည်လိုက်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့နိုင်ငံက မိန်းကလေးများသည် သူတို့အား အတူတွဲ၍ ကပါရန် ဖိတ်ခေါ်ပါက လူကဲခတ်ပြီး စိတ်တူလျှင် တွဲ၍ ကသည်။ စိတ် မတူပါက “ကျွန်မအဖော်ကို စောင့်နေပါတယ်ရှင်” ဟု ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာ အကြောင်ရိုက်တတ်သည်။ ပြီးလျှင် ကပွဲခန်းထဲရှိ ယောက်ျားလေး တစ် ယောက်က သွား၍ ခွင့်တောင်းပါက ချက်ချင်းတွဲ၍ ကချင်လျှင် ကတော့ သည်။ သက်သက် “စံ” ရွေးခြင်း ဖြစ်၏။ ဤအဖြစ်မျိုးကို စာရေးသူလည်း နှစ်ခါ သုံးခါ ကြုံဖူး၏။ လက်ဦး၌ အတွင်းကျိတ်လည်း ရှက်မိ၏။ “ခွေးမ ကလေး၊ ငါက နိုင်ငံခြားသားမို့ လူပါးဝတာပဲ” ဟု စိတ်ထဲကလည်း ကျိတ်၍ ဆဲရေးမိခဲ့၏။ သို့သော် ဤအချိန်တွင်မူကား စာရေးသူမှာ အနေ ကြာခဲ့ပြီဖြစ်၍ အရေထူကာ နေလေပြီ ဖြစ်ပါ၏။

ထို့ကြောင့် ‘နေဦးဗျာ၊ ကျွန်တော် သွားပြီးတော့ ခေါ်ကြည့်ဦးမယ်’

ဟု လေတပ်ဗိုလ်ကလေးအား ပြောခဲ့ရကာ ဆံပင်ညှိနှင့် သူငယ်မအနီးသို့ ကပ်သွား၏။ ဆံပင်ညှိက အဓိပ္ပာယ် နားမလည်သော မျက်လုံးမျိုးဖြင့် စာရေးသူကို ကြည့်၍ နေလေသည်။

‘ခွင့်ပြုပါ။ မင်းကို စကားတစ်ခွန်း မေးပါရစေ’

စာရေးသူက စကားစလိုက်သောအခါ ဆံပင်ညှိမကလေးက ‘ကျွန်မ ရဲ့ မိတ်ဆွေကို စောင့်နေပါတယ်ရှင် ...’ ဟု ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်နေကျ လူနှင့်ဂါထာကို ရွတ်၏။

‘အို မဟုတ်ပါဘူး၊ ကျုပ်က မင်းကို တွဲကဖို့ပြောနေတာ မဟုတ် ပါဘူး’

စာရေးသူက ပြန်ပြောလိုက်ရင်း သူ့အား သေသေချာချာ စိုက်ကြည့် လိုက်၏။

‘ရှင် ဘာပြောချင်လို့လဲ’

‘တခြားမဟုတ်ပါဘူး၊ မင်းကို ဟစ်ပို့ဒရမ်း စင်မြင့်ပေါ်မှာ မြင်ဖူး သလားလို့ပါ။ နည်းနည်းတော့ ကြာသွားပါပြီ။ တစ်လလောက် ရှိသွားပြီ ထင်ပါရဲ့’

‘ဘယ်လိုလဲရှင်’

ဆံပင်ညှိက စိတ်ဝင်စားလာဟန် ပြလာပါသည်။

‘အရင်လတုန်းက ဒုတိယသီတင်းပတ်မှာ ထင်ပါရဲ့၊ ကျုပ် ဟစ်ပို့ ဒရမ်း ဇာတ်ရုံမှာ ယိမ်းကတာ သွားကြည့်တယ်၊ ကျုပ်က ဘီဘီစီက အမှု ထမ်းပါ။ မြန်မာပြည်ကို သတင်းလွှင့်ဖို့ သတင်းသွားယူတာပါ’

‘အိုး ရှင်က ဘီဘီစီကကိုး’

ဆံပင်ညှိက အံ့အားသင့်သံကလေးနှင့် မေး၏။

‘ဟုတ်ပါတယ် ... ဒီမှာ’

စာရေးသူက အင်္ကျီအတွင်းဘက်၌ ထိုးထားသော ဘီဘီစီ ရင်ထိုး တံဆိပ်ကို အသာလှစ်၍ ပြလိုက်၏။

‘အဲဒီ ဟစ်ပို့ဒရမ်း ဇာတ်ရုံက ယိမ်းထဲမှာ မင်းပါတယ် မဟုတ်လား၊ လက်ယာဘက်ကစပြီး ရေတွက်ရင် မင်းဟာ နံပါတ် ၇ နေရာမှာ ကတယ် လေ၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား၊ ကျုပ်နာမည် ....’

စာရေးသူက အင်္ဂလိပ်နာမည်တစ်လုံး ပါးစပ်ထဲ၌ တွေ့ရာကို ကောက် ပြောကာ မိတ်ဆက်၏။

‘တွေ့ရတာ ဝမ်းသာပါတယ်’

ဆံပင်ညိုက လက်ကို ကမ်းပေး၏။

စာရေးသူက သူ့လက်ကလေးကို ကိုင်လှုပ်ရင်း လက်ကို မလွှတ်
သေးပဲ ‘မင်းဟစ်ပိုဒရမ်းက ယိမ်းထဲမှာ ပါတယ်နော်၊ ကျုပ်ကောင်းကောင်း
မှတ်မိပြီ’ ဟု ဆက်၍ပြောလိုက်၏။

ထိုအခါတွင် ဆံပင်ညိုက ပြုံး၍ ‘မဟုတ်ပါဘူးရှင်၊ ကျွန်မ စင်မြင့်
ပေါ် မတက်ရဲပါဘူး’ ဟု ဖြေ၏။

‘ဟာ ဒါဖြင့် ယိမ်းထဲက အမှတ် (၇) မိန်းကလေး ချောချောကလေး
ဟာ မင်းနဲ့ သိပ်တူတာပဲ၊ တကယ်ပဲ မင်းတို့ နှစ်ယောက်သာ ဆိုရင်
လူတိုင်းက အမြွှာပူးလို့ ထင်မှာပဲ’

အလွယ်ရေးရပါလျှင် ဆေးလိပ်ခုံက မြန်မာမကလေး တစ်ဦးကို
“မင်းကလေးက ရုပ်ရှင်မင်းသမီး ဘယ်သူနဲ့ တူလိုက်တာကွယ်” ဟု ပြော
လိုက်သည်နှင့် မခြားပါ။

‘တကယ်ပဲလား ရှင်’

ဆံပင်ညိုက မေး၏။ သူ့အသံမှာ ခပ်ပျော့သက်သက် ဖြစ်လာ၏။

‘အဟုတ်ပါပဲ၊ ဒါကြောင့် မင်းကို လာပြီး အသိဖွဲ့တာပါ၊ ယိမ်းသမ
ကလေး နံပါတ် ၇ နဲ့ တကယ့်ကို တူပါတယ်ကွယ်’

‘ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ရှင်’

ထိုအခိုက်တွင် တီးဝိုင်းက စပြီး ကကြိုးတစ်ပုဒ်ကို တီးလေတော့
သည်။

‘အို တော်တော်ကောင်းတဲ့ ကကြိုးကလေးပဲ၊ အလကား ဖြစ်သွား
မှာ နှမြောစရာ’

စာရေးသူက မျှောသွေးစမ်းလိုက်၏။

ဆံပင်ညိုက ‘ဟုတ်ပါရဲ့နော်’ ဟု ပြောကာ ပြုံး၏။ ရေခဲပျော်လေပြီ
ဖြစ်၏။

‘ကကြိုးကလေးကို မဖြုန်းတီးချင်ပါဘူးကွယ်၊ အချိန်ရခိုက်ကလေး
မှာ က လိုက်ကြစို့လား ဟင်။ ကျေးဇူးပြု၍ ....’

ဆံပင်ညိုက ခပ်ပြုံးပြုံးကလေး ခေါင်းညှိတ်လိုက်၏။ မကြာမီ
စာရေးသူနှင့် တွဲလျက် ကနေကြပြီ ဖြစ်လေသည်။

ဤနေရာတွင် အဆုံးသတ်ရမည်မှာကား မိန်းကလေး မှန်လျှင်

ဘယ်တိုင်းပြည်မှပင် ဖြစ်စေကာမူ ဇာတ်လိုက်မင်းသမီး သို့မဟုတ် ဇာတ်စင်
ပေါ်က မိန်းကလေးများကို အားကျကြစမြဲ၊ အမြောက်ကြိုက်တတ်ကြစမြဲ။
ဖွယ်ရာစွာ ဆက်ဆံလျှင် ကိုယ့်ဘက်သို့ပါရန် လွယ်ကူစမြဲ။

စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေသစ် လေတပ်ဗိုလ်ကလေးနှင့် မိတ်ဆက်
ပေးရကာ နောက် ကကြိုးတစ်ချီတွင်ကား လေတပ်ဗိုလ်ကလေးနှင့် ဆံပင်
ညှိတို့ တွဲ၍ ကကြလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့ဆီတွင် “အထာ”
ကို သိဖို့ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရလေလိမ့်မည် ထင်၏။

[၂၉]

ယခင်တစ်ပတ် သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းတွင် စာရေးသူနှင့် စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေ လေတပ်ဗိုလ် တစ်ဦးတို့ နှစ်ယောက်တွဲကရသော ဘော(လ်) ဒန့်(စ်) ကပွဲခန်းသို့ သွားကာ “ခြေစမ်း” ကြကြောင်းကို အနည်းငယ် ရေးသားခဲ့ပါသည်။ စာရေးသူနှင့်ရော လေတပ်ဗိုလ်နှင့်ပါ တစ်ချိတစ်မောင်းစီ တွဲ၍ ကပြီးသောအခါတွင် က ဆိုင်းအချဉ် လေတပ်ဗိုလ်က ဆံပင်ညှိကလေးအား စာရေးသူ၏အနီးသို့ ခေါ်လာကာ- ‘ကဲ ကျွန်တော်တို့တော့ တော်တော် ကလေး က လိုက်ရပြီ၊ နည်းနည်း မောသွားပြီဗျ၊ တစ်ခုခုကလေး သောက်လိုက်ကြရအောင်’ ဟု စကား စ လိုက်လေသည်။

‘ကောင်းပါတယ်၊ ကောင်းပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အပြင်ကို ထွက်ကြရလိမ့်မယ် ထင်တယ်၊ ဒီကပွဲရုံက အရက်မရဘူး’

စာရေးသူက လောလောဆယ် ရောက်ရှိနေသော အက်စတိုးရီးယား ကပွဲခန်းဆောင်တွင် အရက်မရောင်းကြောင်းကို သိထားပြီး ဖြစ်၍ သတိပေးလိုက်ရ၏။

‘ဒါဖြင့်လည်း အပြင်ထွက်ပြီး လက်လီ ဗျစ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်ကို ဝင်ကြတာပေါ့ဗျာ၊ မင်း စိတ်မရှိပါဘူးနော်’

လေတပ်ဗိုလ်က ကပွဲရုံမှထွက်ပြီး လမ်းဘေးဗျစ်ဆိုင် တစ်ခုသို့ သွားရန် အဆိုပြုသည်။ ဆံပင်ညှိ၏ သဘောကိုလည်း မေး၏။

ဆံပင်ညှိက ‘ရှင်တို့ ရေငတ်နေရင် သွားကြပါစို့။ ကျွန်မအတွက် ဘာမှ မကြောင့်ကြပါနဲ့’ ဟု အလိုက်တသိပင် ပြောရှာ၏။ ထို့ကြောင့် လေတပ်ဗိုလ်၊ ဆံပင်ညှိနှင့် စာရေးသူတို့ သုံးဦးသည် ကပွဲခန်းဆောင်မှ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။

‘ဆရာရေ ... ကပွဲရုံကို ပြန်ဝင်ချင်ရင်တော့ ဝင်ကြေး ထပ်ပြီး ယူလိမ့်ဦးမယ်’

စာရေးသူက လေတပ်ဗိုလ်အား မြန်မာလို ခပ်တိုးတိုး ပြောလိုက် ၏။ သူတို့ဆီက ကပွဲရုံများသည် ... “တစ်ခါဝင်က ထွက်မရဘူး” ဟူသော ကဗျာလို “တစ်ခါထွက်က ဝင်မရဘူး” ဟု ဆိုနိုင်ပါ၏။ အပြင်သို့ ဘာ ကိစ္စနှင့် ထွက်ထွက်၊ ဘယ်လောက်ကလေးပင် ကြာကြာ၊ နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်ဝင်လျှင် နောက်တစ်ကြိမ် ပိုက်ဆံထပ်ပေးရပေသည်။

‘ကိစ္စမရှိပါဘူးဗျာ၊ ကျွန်တော့်မှာ ငွေပါပါတယ်၊ ပြီးတော့ ကပွဲ ခန်းဆောင်ကို ကျွန်တော်တို့ ရောက်ချင်မှ ရောက်မှာပါ’

လေတပ်ဗိုလ်ဆရာက မြန်မာလိုပင် ခပ်ကျိတ်ကျိတ် ပြန်ပြော၏။ ဆံပင်ညို ကလေးမသည် တစ်စုံတစ်ခုကို စဉ်းစားနေသလို တစ်နေရာသို့ ငေး၍နေ၏။ သူ၏စိတ်ထဲ၌ တွက်ကိန်းတစ်ခုခုကို တွက်၍နေသည်ဟု စာရေးသူက ကောင်းစွာ ရိပ်စားမိပါသည်။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူတို့ ၏ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆိုရိုးစကား ရှိသည်မှာကား တစ်ယောက်သွားသော် သေ၏။ နှစ်ယောက်သွားသော် ရှင်၏။ သုံးယောက်ပေါင်းသော် လောင်း ကျော်၏ ဟူ၍ ဖြစ်၏။ အရှေ့နှင့် အနောက်သည် ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆန့် ကျင်နေသလို စာရေးသူတို့နှင့် စကားပုံကအစ ပြောင်းပြန်ဇောက်ထိုး ဖြစ် ၍ နေတတ်သော သူတို့အနောက်တွင်ကား တစ်ယောက်တည်းဆိုလျှင် ပျင်း၏။ နှစ်ယောက်ဆိုလျှင် အဖော်ရ၏။ (Two is Company.) သုံးယောက် ဆိုလျှင် လူများလွန်း၏။ (Three is a Crowd.) ဟူ၍ စကားပုံ ရှိနေ၏။ သို့ဖြစ်လေရာ စာရေးသူတို့ သုံးယောက်တွဲတွင် တစ်ယောက်ယောက်က ခွဲထွက်ပေးရတော့မည် ဖြစ်၏။ ဆံပင်ညိုက ခွဲထွက်ဖို့ မဖြစ်၊ လေတပ် ဗိုလ်က ခွဲထွက်ရန်လည်း မဖြစ်၊ သူက စာရေးသူ၏ ဧည့်သည် ဖြစ်နေ သည်။ ခွဲထွက်စရာရှိလျှင် စာရေးသူကသာ အလိုက်သိစွာ ခွဲထွက်ပေးရ မည်သာ ဖြစ်သည်။ သို့မှသာလျှင် လေတပ်ဗိုလ် မိတ်ဆွေသည် ဆံပင် ညိုကလေးနှင့် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် တွဲရကာ သူ့လှေကို သူလိုရာသို့ လှော်ခတ် သွားနိုင်မည် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်ကလည်း လေတပ်ဗိုလ် ၏ အပေါ်တွင် စေတနာထားရိုး မှန်၏။ သူတစ်ပါးနိုင်ငံသို့ ရောက်၍ နေကြသောအခါတွင် မြန်မာအချင်းချင်းသည် တော်တော်ကလေး ခင်မင် ရင်းနှီးကြပါသည်။ ဤနေရာတွင် စကားချပ် ရေးလိုသည်မှာကား ထိုစဉ်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ခေတ်မှာ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးရစ ခေတ်ဦးဖြစ်၍ လန်ဒန်တွင် မြန်မာ လူမျိုး ဦးရေ နည်းပါးလှပါသေးသည်။ သံရုံးအဖွဲ့ဝင်များ၊ ကျပန်း အလုပ် သမားများနှင့် ပညာတော်သင် အတော်အသင့်မျှသာ ရှိသေးသည်။ ထို့ ကြောင့် မြန်မာချင်းချင်း လန်ဒန်တွင် တော်တော် ခင်မင်ရင်းနှီးကြသည်။ (သို့သော် နောင်အခါ လန်ဒန်မြို့ပေါ်၌ မြန်မာတစ်ရာငါးဆယ်ခန့် ရှိ လာသောအခါတွင်မူ မြန်မာတို့၏ ချစ်စရာကောင်းလှစွာသော လှလှပပ မြန်မာ့ဥဉ်ကလေးအတိုင်း ထုံးစံနှင့်အညီ အုပ်စုကလေးတွေ ကွဲ၍ လာကြပါလေတော့သည်။ သို့သော် ထိုအကြောင်းကို ထားကြဦးစို့။) လောလောဆယ် ရေးသားရမည်မှာကား လန်ဒန်မြို့ပေါ်တွင် မြန်မာလူမျိုး ဦးရေမများမီကာလ အချိန်ပိုင်းတွင် မြန်မာတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ညီရင်း အစ်ကိုပမာ ချစ်ခင်ကြသည်။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ငဲ့ညှာကြသည်။ အလိုလိုက်၍ အကြိုက်ကို ဆောင်ကြသည်။ ယင်းကဲ့သို့သော ခေတ်ကောင်း ချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားတွင် စာရေးသူ ယခု ရေးသား တင်ပြနေသော အဖြစ်အပျက်ကလေးက ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း ဤ ဆောင်းပါးအစဉ်၌ ရေးသားခဲ့သည့်အတိုင်း စိတ်ဓာတ်နွမ်းနယ်နေသော လေတပ်ဗိုလ်ကလေးအား စာရေးသူက တတ်အားသမျှ စိတ်ချမ်းသာအောင် စွမ်းဆောင်၍ ပေးနေရကြောင်းကို ရေးသားဖော်ပြနေခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင်လျှင် ဆံပင်ညို၊ စာရေးသူနှင့် လေတပ်ဗိုလ် တို့သည် ကပွဲရုံမှထွက်ကာ ဗျစ်ဆိုင် ရှာပုံတော်ဖွင့်ကြ၏။ ဘီယာ တစ် ခွက် တစ်ဖလား သောက်ရန် ဘီယာဆိုင်ရှာကြ၏။ လန်ဒန်၌ ဘီယာဆိုင် ရှာရသည်မှာ ရန်ကုန်တွင် ကွမ်းယာဆိုင် ရှာရသလောက်ပင် ခဲယဉ်းပေ သည်။ သူတို့ဆီတွင် ဘီယာဆိုင်များ ဖွင့်ထားသည်မှာ လူဦးရေ လေးရာ လျှင် ဗျစ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်ကျ ဖွင့်ပေးထားသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုကြောင့် ရန်ကုန်တွင် ကွမ်းယာဆိုင် ပေါသလို သူတို့ဆီမှာလည်း ဗျစ်ဆိုင်များ ပေါပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် စာရေးသူတို့သည် များမကြာမီ ဗျစ်ဆိုင် တစ်ဆိုင်သို့ ရောက်ခဲ့ကြပြီး ဝင်ခဲ့၏။

‘ဘာသောက်မလဲ၊ ကြိုက်ရာကို ပြောပါ’

လေတပ်ဗိုလ်က ဆံပင်ညိုကလေးအား လောကွတ်စကား ပြော လိုက်ပါသည်။

‘ကျွန်မ ပင်း (မိ-စ်) နံပါတ်ဝမ်း သောက်မယ်’

ဗျစ်ဆိုင်စာအုပ်တိုက်

ထိုစကားကို ကြားရသောအခါ စာရေးသူရော လေတပ်ဗိုလ်ပါ တစ်ဦးမျက်နှာကို တစ်ဦး ကြည့်လိုက်မိကြလေသည်။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူကိုယ်တိုင် ပင်း (မ်-စ်) နံပါတ်ဝမ်း (Pimm's No. 1) ဆိုသော ဝေါဟာရကို လုံးဝ နားမလည်သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ လေတပ်ဗိုလ် ကလည်း စာရေးသူနှင့် အလားတူပင် နားလည်ပုံ မရချေ။ သို့သော် နှစ်ယောက်စလုံးကပင်လျှင် “ဟန်ကိုယ်ဖို့” သမားများ ဖြစ်ကြသည်။ တစ်ဖန် စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်က လန်ဒန်နေ “အိမ်ရှင်” ဖြစ်နေလေရာ-

‘ကဲ ... ခင်ဗျားတို့ က လည်း က လာခဲ့ကြတယ်၊ ခြေထောက်တွေ မညောင်းကြသေးဘူးလား။ ဟောဟိုထောင့်မှာ စားပွဲ အလွတ်ကလေးတစ် လုံး ရှိလေရဲ့၊ တွေ့ရဲ့လား။ အဲဒီမှာသွားပြီး ထိုင်ကြလေ၊ ခင်ဗျားကော ဘာသောက်မလဲ၊ ကျုပ် ယူလာခဲ့ပါ့မယ်’ ဟု လောကွတ်စကား ပြောလိုက် ရ၏။ စင်စစ်တွင်ကား ဆံပင်ညို၏ရှေ့တွင် စာရေးသူတို့က တစ်ခါမှ မကြားဖူးသော အရက်ကို အရက်ရောင်းသူထံမှ မှာကြားရန် ခက်နေသော ကြောင့် လေတပ်ဗိုလ်နှင့် ဆံပင်ညိုကို စာရေးသူက ပ ချ် ထုတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဆံပင်ညို၏ရှေ့၌ ပင်း (မ်-စ်) နံပါတ်ဝမ်း ဆိုတာကို မှာရင်း အမှားမှား အယွင်းယွင်းနှင့် အိုးနင်းခွက်နင်း ဖြစ်၍နေမည် ဆိုပါက တို့ဗမာ သာကီမျိုးတို့မှာ မဟာအရက်တော် ကွဲ၍နေမည်ကိုလည်း စိုးရိမ် ၍ နေရလေသေးသည်။ ထိုအကြောင်းကို ရိပ်မိသော လေတပ်ဗိုလ်က လည်း ‘ဟုတ်တယ်ကွယဲ့၊ မင်းကလည်း ကပွဲဖိနပ်ကို စီးထားတော့ ခြေ ထောက် “မော” ပြီးတော့ နေပေလိမ့်မယ်၊ လာ ... ထိုင်ကြရအောင်’ ဟု ပြောကာ ဆံပင်ညိုကို ဗျစ်ဆိုင် အခန်းထောင့် တစ်ထောင့်ရှိ စားပွဲလွတ် တစ်လုံးသို့ ခေါ်သွားလေသည်။

စာရေးသူလည်း ဗျစ်ရောင်းသူ၏ဘက်သို့ လှည့်ကာ ဗျစ်ပေါ့ တစ် ခွက်၊ ဗျစ်ခါးတစ်ခွက်နှင့် ပင်း (မ်စ်) နံပါတ်ဝမ်း တစ်ခွက်တို့ကို မှာ လိုက်ရ၏။ ဗျစ်ပေါ့နှင့် ဗျစ်ခါးမှာ စာရေးသူတို့ နိုင်ငံ၌ ယခု မဝတဝ သောက်နေကြရသော Pale Ale နှင့် Strong Ale တို့၏ သဘော ခပ် ဆင်ဆင်ပင် ဖြစ်သည်။ Pimm's No. 1. မှာကား ... လားလား၊ အခြား မဟုတ်၊ ဂျင်အရက်ကို အခြေခံထားကာ အခြားအရက် သုံးလေးမျိုးနှင့် ရောစပ်ထားသော ကော့(က်)တေး(လ်) ညွန့်ပေါင်းစုံ အရက်တစ်ခွက် ဖြစ်နေလေသည်။ ဗျစ်ပေါ့နှင့် ဗျစ်ခါးမှာ မြန်မာငွေ တစ်ကျပ် ငါးမတ်ခန့်

သာ ကျသင့်သော်လည်း Pimm's No. 1. ကော့(က်)တေး(လ်) မှာ လေးသျှီလင်ခွဲ၊ မြန်မာငွေ လေးကျပ်ခန့် ကျသင့်၍ နေလေရာ “ရော် ငါတို့ တောသားတွေတော့ သင်တုန်းစားနှင့် တွေ့ပါပကော” ဟု စိတ်ထဲက ရေရွတ်ကာ ပြုံးနေမိရလေသည်။ ဆံပင်ညှို့ ကလေးမသည် အဝတ်အစား ကလေး သင့်တင့်ပါ၏။ ကပွဲဝင် ဖိနပ်ကို စီးနိုင်သည် ဖြစ်၍ (Class) အဆင့်အတန်းကလေး ရှိသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ဤနေရာ၌ စကားဖြတ်၍ ပြောရလျှင် ကောင်းမည် ထင်ပါသည်။ သူတို့ဆီက ကပွဲရုံများသို့သွားလျှင် မိန်းကလေးတစ်ယောက် တကယ် တမ်း အကဝါသနာ ထုံ မထုံနှင့်၊ တကယ်တမ်း က တတ် မက တတ်ကို သူတို့ခြေထောက်၌ စီးနင်းထားသော ဖိနပ်များကို အကဲခတ်ပါက တော် တော်ကလေးပင် မှန်ကန်အောင် အကဲခတ်နိုင်ကြပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် သက်သက် တစ်ညတာ တွဲစရာ အဖော်လာ၍ ရှာ သော မိန်းကလေးတစ်ဦး ဆိုပါလျှင် သာမန်စီးရီး နင်းမြဲဖိနပ်မျိုးကို စီး၍ ကပွဲရုံသို့ လာတတ်ပါသည်။ အက ပညာကို တကယ် ဝါသနာပါ၍ အကယ်ခုံမင် လိုက်စားသော မိန်းကလေး ဖြစ်ပါက သူတို့၏ လက်ကိုင် အိတ်အပြင် ပတ္တူအိတ်တစ်လုံးပါ အပိုဆောင်၍ လာတတ်စမြဲ ဖြစ်သည်။ ထိုပတ္တူအိတ်ထဲ၌ သတင်းစာ စက္ကူဟောင်းနှင့်ပတ်၍ အက ဖိနပ်ကို ထည့်ကာ ယူလာတတ်စမြဲ ဖြစ်သည်။ အက ဖိနပ်မှာ သာမန်နေ့စဉ် ရွက်ကြမ်းရေကျို စီးကြသော ဖိနပ်မျိုး မဟုတ်။ များသောအားဖြင့် ငွေရောင် သဲကြိုး မျှင်မျှင်ကလေးများ ခက်၍ ပြုလုပ်ထားကာ ဖိနပ်ခွာက လေး လက်မလောက် မြင့်ပေသည်။ ယင်းသည့် အက ဖိနပ်မှာ သီးသန့်ဆိုင်၌ ဝယ်ရလျက် တန်ဖိုးမှာလည်း မြန်မာငွေ တစ်ရာကျပ်ခန့်အထိ ပေးရတတ် သည်။ ထိုဖိနပ်မျိုးကို တော်ရုံတန်ရုံ အကဝါသနာပါသော မိန်းကလေး များ ဝယ်၍ မစီးတတ်ကြပါ။ သို့ဝယ်၍ မစီးတတ်ကြခြင်းမှာ သူတို့နိုင်ငံ တွင် စစ်ပြီးစခေတ် ဖြစ်၍ တစ်နိုင်ငံလုံး ဘိုင်ကျနေကြသောကြောင့်လည်း ဖြစ်၏။ ဖိနပ်ဈေးက ကြီးလွန်းလှသောကြောင့် မဝယ်နိုင်ကြခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။ ထိုမျှ မကသေးပါ။ ဘော(လ)ဒန့်(စ်) အကကို ရေရေလည်လည် နှင့် လှလှပပ ပညာသားပါပါ မကတတ်ပါက အဆိုပါ အကဖိနပ်ကို ဈေးကြီးပေးကာ ဝယ်၍ ဝတ်ခြင်းသည် ငါးပိခြင်းသယ်ရသော ဂေါ်ရင်ဂျီ ကုလားက မန္တလေး ပုံတော်ဖိနပ်ကို စီးကာ အောင်မောင်း ခြေထိုးက

ဆိုသကဲ့သို့ အမြင်မတော် အဆင်မတော် ဖြစ်၍ လူ့ရယ်စရာ ကောင်းနေ တတ်ပါသည်။

ဆံပင်ညိုကလေးသည် အကပညာကို တကယ် ခုံမင်ပုံရ၏။ ထို့ ကြောင့် သူသည် အကဖိနပ်ကို ဝတ်ထားပေသည်။ သူ က ပုံမှာ တော် တော်ကလေး ညက်ညောသည် ဖြစ်၍ အက ကျောင်း တက်ဖူးကြောင်းမှာ လည်း ထင်ရှားနေ၏။ သူသည် ခွာလေးလက်မခန့် မြင့်သော အကဖိနပ် ကို ဝတ်ဆင်ထားရာ သူ၏ ကိုယ်အလေးချိန် အားလုံးသည် သူ၏ခြေဖဝါး ရှေ့ပိုင်းပေါ်၌သာ အများဆုံး ကျရောက်နေ၏။ ထိုအလေးချိန်၏ ဖိစီးမှု ကြောင့် မိန်းကလေးများသည် ဝဝတုတ်တုတ် ကလေးများ ဖြစ်ပါက ဆိုင်း သုံးလေးချီထက် ပို၍ ကပါလျှင် ခြေထောက်များ နာ၍လာစမြဲ ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ခြေဖျားနှင့် ခြေဖနောင့်အကြားရှိ တံတားခုံးလို ခုံး၍နေသော ခြေထောက်ရိုးများနှင့် ထိုအရိုးများကို ဆိုင်း၍ ထိန်းထားသော အကြော များက နာ၍လာတတ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ပင် အလိုက်သိတတ်သော အကတွဲဖက် ယောက်ျားက ဆိုင်းသုံးချိမျှ က၍ ပြီးကြပြီ ဆိုပါလျှင် မိန်း ကလေးအား အဖျော်ယမကာကလေး တစ်ခွက် တစ်ဖလား တိုက်ကျွေးရင်း အနားပေး၍ ထားရတတ်ပါသည်။ ထိုအနားယူချိန်ကလေးသည်ပင်လျှင် တစ်ဦး၏ အကြောင်းကို တစ်ဦး စကားစရာ၍ မသိမသာ မေးမြန်းကြည့် ရကာ၊ အကယ်၍ မိမိ၏ စိတ်ကြိုက်ဖြစ်ပါက နောက်အရှည် ဆက်လက်၍ မိတ်ဆွေဖြစ်သွားရန် ကြိုးစားကြရတတ်ပေသည်။ ခပ်ကြမ်းကြမ်း ခပ် ဟားဟားကလေး ရေးရမည် ဆိုပါသော် ယင်းသည်မှာကား ကပွဲရုံများ တွင် မိန်းကလေးများကို “ကောက်” ရကြခြင်း တစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ တစ်ချိန်စီချိ တွဲကပြီးနောက် ဗျစ်ကလေး ဘာကလေးစုပ်ရင်း တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မျှော့သွေးစမ်းကြသည်။ ယောက်ျားကလေးက မိန်းကလေး၏ စကားအပြောအဆို လေယူလေသိမ်းမှအစ ဝတ်စားဆင်ယင်ပုံ၊ သောက်ပုံ စားပုံတို့ကို အကဲခတ်ကာ ရှေ့အနာဂတ်၌ ရေရှည်ဆက်၍ တွဲသင့် မတွဲ သင့်ကို ဆုံးဖြတ်လေ့ ရှိကြပေသည်။ မိန်းကလေးကလည်း ထိုအတူပင် ယောက်ျားကလေးကို အကဲခတ်လေ့ ရှိသည်။ သူ့ဘက်ကနေ၍လည်း အကြင် ယောက်ျားကလေးတစ်ဦးသည် တကယ်တမ်း မိမိအပေါ်၌ စေတနာ ထား မထားကို အကဲခတ်စမြဲ ဖြစ်ပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်ကား မိန်း ကလေး ကိုယ်တိုင်၌ကပင်လျှင် တက္ကစီကားငှား၍ စီးသလို ကပွဲရုံ၌ တွေ့

ရသော ယောက်ျားကလေးတစ်ယောက်အား ယာယီအဖော် အဖြစ်ဖြင့်သာ သဘောထားလေသည်။ ယောက်ျားကလေးက တမ်းတမ်းစွဲ ဖြစ်၍ နေသော် မှ သူတို့စိတ်ထဲက မပါလျှင် တယ်လီဖုန်း နံပါတ်အမှားကိုပင် ပေးပစ် ခဲ့တတ်ကြလေသေးသည်။

ဇာတ်ကြောင်းကို ဆက်ရပေဦးမည်။

ဗျစ်ဆိုင်ထောင့်စားပွဲကလေးမှာ လေတပ်ဗိုလ်နှင့် ဆံပင်ညှိကလေး တို့ သွား၍ထိုင်ကြသည်။ စာရေးသူက ဗျစ်ခွက်များနှင့် ဆံပင်ညှိအတွက် အရက်ခွက်များကိုပါ ယူကာ စားပွဲသို့ လိုက်သွားရ၏။ လေတပ်ဗိုလ်က ရယ်စရာ ပြက်လုံးတစ်ခု ထုတ်သည်ကို ဆံပင်ညှိက အသံကလေးများ ပင် ထွက်အောင် ရယ်မော၍နေသည်ကို စာရေးသူ သတိထားမိ၏။ ယင်း သည်တွင်မှ သူတို့နှစ်ယောက် တော်တော်ကလေး အထာကျ၍နေပြီ ဖြစ် ကြောင်းကို စာရေးသူ သိရ၏။

‘ကဲ ပျော်ရွှင်ပါစေ’

ဤသို့ ဆုတောင်းစကား ဆိုလိုက်ပြီးနောက် စာရေးသူက ဗျစ်ခွက် ကို မော့လိုက်၏။ အမှန်ကိုဖွင့်၍ ဝန်ခံရမည် ဆိုပါလျှင် ထိုစဉ်အခါက စာရေးသူသည် ဆံပင်ညှိ၏အပေါ်၌ စိတ်မဝင်စားလှ။ ဆံပင်ညှိကလည်း စာရေးသူကို စိတ်ဝင်စားမည် မဟုတ်။ လေတပ်ဝတ်စုံ အပြာနုရောင်ကို စမတ်ကျကျ ဝတ်ဆင်ထားသော လေတပ်ဗိုလ်ကိုသာ အာရုံစိုက်၍ နေပုံ ရ၏။ ခပ်စောစောပိုင်းက လေတပ်ဗိုလ်အား ခပ်ဖယ်ဖယ် လုပ်နေခဲ့သော ဆံပင်ညှိသည် ယခုအခါတွင်မူ စာရေးသူထက်ပင် လေတပ်ဗိုလ်ကို စိတ် ဝင်စားနေပုံ ရနေ၏။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူ၏အဖို့၌ ဆေးရိုးလှေ ဘဝသို့ ရောက်မှန်းမသိ ရောက်နေသည်ကို စဉ်းစားမိလာ၏။ ထိုအနှောင်အဖွဲ့ ထဲမှ ရှောင်ကွင်း၍ ထွက်သွားရန် စဉ်းစားစ ပြုရပေသည်။

‘မင်းဟာ အကတော်တော်ညက်တယ်၊ မင်းနဲ့ က ရတာဟာ ပျော် စရာကောင်းပါတယ်၊ အဲ ... အဲ ... မစ္စ ...’

စာရေးသူက မယောင်မလည် စကားကို ဆိုရင်း ဆံပင်ညှိ၏ နာမည်ကို အတတ်နိုင်ဆုံး ယဉ်ကျေးစွာ ဇွတ်မေးရတော့သည်။

‘အိုး ... ဟုတ်ပါရဲ့၊ ကျွန်မကလည်း ရှင်တို့နဲ့ တွဲပြီးတော့သာ ကနေခဲ့တယ်၊ ရှင်တို့ ဘယ်သူတွေမှန်း ခုထက်ထိ မသိရသေးပါကလား။ ဟဲ ... ဟဲ’

ဆံပင်ညို၏ ရယ်သံကလေးက ခပ်အက်အက်နှင့် စကားစ၏။

ဤတွင် အနည်းငယ် ဝါရင့်နေပြီ ဖြစ်သော စာရေးသူက ကိုယ့် နာမည်နှင့် ကိုယ့်အလုပ်အကိုင်ကို ထုတ်ဖော်ကာ မိတ်ဆက်ရပြီး၊ သူငယ်မ အား လေတပ်ပိုလ်၏ အမည်နှင့် ရာထူးကိုပါ ပြောဆိုကာ မိတ်ဆက်ပေး လိုက်ရပေသည်။

‘ကျွန်မနာမည်က ညိုမိပါ’

ဤသို့ အစချီကာ ဆံပင်ညိုမကလေး ညိုမိက သူ့အကြောင်းကို ထိုက်တန်သလောက် ပြောဆို မိတ်ဖွဲ့ပါသည်။ ဆံပင်ညိုမကလေး ညိုမိ ၏ ပြောပြချက်အရ သူသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်မီး သွယ်တန်းရေး ကုမ္ပဏီကြီး တစ်ခု၌ အလုပ်လုပ်နေကြောင်း သိရလေသည်။ သူတို့နိုင်ငံတွင် ကန် ထရိုက် လုပ်ငန်းများမှာ တော်တော်ပင် ထွေးရောယှက်တင် ရှိပါသည်။ စကားအခန့်သင့်သဖြင့် သူတို့ဆီက ကန်ထရိုက် လုပ်ငန်းစုများ အကြောင်း ကို အနည်းငယ် ရေးလိုပါသည်။

အလွယ်ဥပမာရေးရပါသော် ပြည်တော်သာ တိုက်တန်းလျားကြီး တစ်ခု ဆောက်လုပ်မည်ဆိုပါစို့။ ထိုအခါ၌ အစိုးရက ဆောက်လုပ်မည့် အဆောက်အအုံကြီး၏ ပုံစံကို လက်ဦးဆုံး ရေးဆွဲ ထုတ်လုပ်သည်။ ပြီး လျှင် အုတ်ချပ်ရေ မည်မျှ၊ ဘီလပ်မြေ မည်မျှ၊ သံဒိုင်း သံလွှား မည်မျှ၊ သစ်သား မည်မျှ၊ တံခါးပေါက်မှန်ချပ် မည်မျှ စသဖြင့် စာရင်းလုပ်သည်။ ထိုစာရင်းများအရ ဆောက်လုပ်ပေးမည့် အိမ်ဆောက်ကုမ္ပဏီများထံမှ ကန်ထရိုက် တင်ဒါများကို ခေါ်ယူလေသည်။ ရက်ချိန်းစေ့လျှင် အသင့် လျော်ဆုံးဟု ယူဆသော အိမ်ဆောက်ကုမ္ပဏီကို ကန်ထရိုက်ပေးလိုက်၏။ စပေါ်ငွေလည်း ထုတ်ပေးလေသည်။ တန်းလျားဆောက်ရန် ဤသို့ ကန် ထရိုက် ရ၍သွားသော ကုမ္ပဏီက ထိုတိုက်တန်းလျားကို ကုလားမ ချေး တွန်း အားလုံး အောက်ခြေသိမ်း ဆောက်ပေးသည် မဟုတ်။ ကုမ္ပဏီကြီး မှနေ၍ လက်ဝေခံ Sub-Contract လက်ခွဲ ကန်ထရိုက်များကို အလုပ်များ ဝေပုံချ၍ ပေးလိုက်သည်။ မြေညို၍ အုတ်မြစ်ချပေးသော ကုမ္ပဏီက တစ်ခု၊ နံရံအုတ်ရိုးများ စီရသော ကုမ္ပဏီက တစ်ခု၊ ကြမ်းခင်း၍ ခေါင်မိုး မိုးပေး သော ကုမ္ပဏီက တစ်ခု၊ ရေပိုက်သွယ်ပေးသော ကုမ္ပဏီက တသီးတခြား၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်မီးကြီးများ သွယ်တန်းကာ မီးဆင်ပေးသော ကုမ္ပဏီက တစ်ခု၊ စသဖြင့် လက်ခွဲ ကုမ္ပဏီလေးများက ကုမ္ပဏီကြီးမှတစ်ဆင့် လက်ဝေခံကြ

ရလေသည်။ ဆံပင်ညိုမကလေး ညိုမိသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား သွယ်တန်းပေးရေး ကုမ္ပဏီတွင် အလုပ်လုပ်နေသော မိန်းကလေး ဖြစ်သည်။ သူတို့ ကုမ္ပဏီသည် ဂျီအီးစီ လျှပ်စစ်ပစ္စည်း ကုမ္ပဏီကြီး လက်ခွဲ ကုမ္ပဏီတစ်ခု ဖြစ်သည်။ အဆောက်အအုံကြီးတစ်ခု ဆောက်လျှင် လျှပ်စစ်မီး သွယ်တန်းရေးနှင့် ဆိုင်ရာ လျှပ်စစ်ဓာတ်မီးကြိုး၊ ဓာတ်မီးသီး၊ ခလုတ် မီတာများက အစ သူတို့ကုမ္ပဏီက လိုက်လံတပ်ဆင်ပေးရ၏။ ထို့ပြင် လန်ဒန်ပေါ်၌ လက်လီဆိုင်များ ဖွင့်လှစ်ထားကာ လျှပ်စစ်နှင့် ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများကိုလည်း လက်လီလက်ကား ရောင်းချနေသော ကုမ္ပဏီလည်း ဖြစ်၏။ ထိုမျှနှင့်ပင် ညိုမိ၏အကြောင်းကို သိသာလောက်ပြီ ထင်ပါသည်။

အရက်ကလေး ဝင်၍လာပြီဆိုလျှင် အာရိုက်၍ ကောင်းလာသည်မှာ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူက စကား အဆင်သင့်သဖြင့် စာရေးသူ အလုပ်လုပ်နေရသော အသံလွှင့်ဌာန အကြောင်းကို စကားဖန်ထိုး၍ အမျှင်မပြတ်အောင် ပြောပေးနေရလေရာ၊ စကားဝိုင်းမှာ တော်တော်ကလေးပင် စိုစိုပြည်ပြည် ရှိလာ၏။ ဗျစ်ခွက်များ ကုန်သွားသဖြင့် နောက်တစ်ကျော့ “ကျော့” ကြပြန်လေသည်။

လေတပ်ဗိုလ်ဆရာသည် ညိုမိကို တော်တော်ကလေး စိတ်ဝင်စားပုံရသည်။ ညိုမိကလည်း လေတပ်ဗိုလ်၏ လေတပ်ဝတ်စုံကို တော်တော်ကလေး စိတ်ဝင်စားပုံရသည်။ သူတို့နိုင်ငံမှာ ထိုစဉ်အခါက စစ်ပြီးစ ဖြစ်၍ စစ်ဝတ်စုံများ၏ အရှိန်အဝါက မသေသေးပေ။ တစ်ဖန် စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေ လေတပ်ဗိုလ်မှာ စပစ်ဖိုင်းယား တိုက်လေယာဉ်ပျံကိုပင် တစ်ဦးချင်း မောင်းနှင်နိုင်သော ရာထူးအဆင့်အတန်းမျိုး ဖြစ်၍ ညိုမိက ပိုမိုစိတ်ဝင်စားခြင်းလည်း ဖြစ်၍ နေလေသည်။

ဤသို့ စကားလက်ဆုံ ကျ၍နေကြဆဲ၌ လေတပ်ဗိုလ်က ‘ကျုပ်လည်း များမကြာခင် လေတပ်စခန်းကို ပြန်ရလိမ့်မယ်၊ မပြန်ခင်မှာ မင်းနဲ့ နောက်တစ်ခါလောက် ထပ်ပြီးတော့ တွေ့ဆုံချင်ပါသေးတယ်’ ဟု စကားစ ပေးလိုက်၏။

ထိုအခါ ညိုမိကလည်း ‘ကျွန်မလည်း ရှင့်ကို တွေ့ချင်ပါသေးတယ်ရှင်’ ဟု ကော့(က်)တေး(လ်) အရက်ကို တစ်ခဲ ဖုန်ယူရင်းက စကားလမ်း ခင်းပေးလိုက်လေသည်။

‘ဒါဖြင့် မင်း ဘယ်နေ့လောက်မှာ ကျုပ်နဲ့ နောက်ထပ်ပြီး တွေ့နိုင်မလဲ’

လေတပ်ဗိုလ်ဆရာက တဲ့တိုးပင် မေး၏။ ညိုမိက ပြုံး၍ စဉ်းစားနေရင်းက စာရေးသူအား လက်ခနဲ တစ်ချက် ကြည့်လိုက်ပါသည်။ သူ့အကြည့်တွင် အဓိပ္ပာယ်များစွာ ပါ၍ နေသည်ကို ကောင်းစွာ ရိပ်မိလိုက်ပါသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ညိုမိသည် လေတပ်ဗိုလ်အား ရက်ချိန်းပေးချင်နေလေသည်။ သို့သော် စာရေးသူက ကန့်လန့်ခံနေ၍ နှုတ်က ထုတ်ဖော်မပြောသာဘဲ ရှိနေပုံရသည်။

ထိုအခြေအနေကို လေတပ်ဗိုလ်ကလည်း ကောင်းစွာ နားလည်ထားပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် လေတပ်ဗိုလ်က ‘ဒီလိုရှိတယ်လေကွယ်၊ ကျုပ်က လန်ဒန်ကို အခု ခဏ ဆင်းပြီးနေရခိုက်မှာ ဟောဒီ ကျုပ်မိတ်ဆွေ အသံလွှင့်ဆရာနဲ့ တစ်ခန်းထဲ နေရတယ်။ ဒီတော့ အပြင်ကို ထွက်ရင်လည်း နှစ်ယောက်တွဲ ထွက်လေ့ရှိတယ်။ ဒီတော့ တို့သုံးယောက်အစား လေးယောက်ဖြစ်သွားရင် ပိုပြီးတော့ မကောင်းပေဘူးလားကွယ်။ မင်းစီစဉ်နိုင်ပါ့မလား’ ဟု အကြံပေးလိုက်၏။

ညိုမိလည်း ခဏစဉ်းစားနေရာက ‘ကျွန်မ အလုပ်လုပ်တဲ့ ဌာနမှာတော့ စာရေးမလေးတွေ ရှိကြပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ကျွန်မ ဘာမှတော့ ကတိမပေးပါရစေနဲ့၊ ကျွန်မ မေးကြည့်ပါဦးမယ်၊ ကျွန်မရဲ့ မိတ်ဆွေ မိန်းကလေး တစ်ယောက်ကို ခေါ်လာရင် ဖြစ်ပါ့မလား ...’ ဟု သူကပင် ပြန်၍ စူးစမ်းနေ၏။

‘အို ... လေးပွင့်ဆိုင် (Four some) ဆိုရင် ပိုပြီးတော့ မြိုင်တာပေါ့’ လေတပ်ဗိုလ်က ကျေကျေနပ်နပ် ပြော၏။

‘ကောင်းပါပြီလေ ... ကျွန်မ ကြိုးစားကြည့်ပါဦးမယ်။ ရှင်တို့နဲ့ ကျွန်မ ဘယ်လို ဆက်သွယ်မှု ယူရမလဲ’

ဤတွင် လေတပ်ဗိုလ်က ‘ကျုပ်ကတော့ လန်ဒန်မှာ ယာယီ လာနေရတဲ့လူ၊ ဟောဒီ ကျုပ်မိတ်ဆွေကတော့ လန်ဒန်ပေါ်မှာ အတည်တကျနေပြီး အချိန်မှန် အလုပ်ဆင်းနေရတဲ့လူ။ ဒီတော့ကာ မင်း ဘယ်လိုစီစဉ်တယ်ဆိုတာကို ကျုပ်ရဲ့ မိတ်ဆွေဆီကို တယ်လီဖုန်းဆက်ပေါ့၊ မကောင်းပေဘူးလား၊ သူကတော့ ရုံးအလုပ်ချိန်မှာဆိုရင် မလွဲတမ်း သူ့ရုံးခန်းမှာ ဖမ်းလို့မိတယ်’ ဟု ဆိုကာ စာရေးသူ၏ ပခုံးပေါ်သို့ တာဝန်ပြောင်းပေး

လိုက်လေသည်။ စာရေးသူကလည်း စာရေးသူ၏ အလုပ်ဌာန တယ်လီဖုန်းနံပါတ်နှင့် လိုင်းခွဲတို့ကို စာရွက်ငယ်တစ်ခုတွင် ရေး၍ပေးလိုက်ရ၏။

‘အဲဒီ နံပါတ်နဲ့ အဲဒီ လိုင်းခွဲကိုရရင် အဲဒီနာမည်ကို မေးပါလေ။ ကျုပ်ဆီကို မလွဲတမ်း ဆက်လို့ရပါတယ်’

‘ကောင်းပါပြီရှင်၊ ကျွန်မတို့က နေ့လယ်စာကို ၁၂ နာရီထိုးမှာ စားကြပါမယ်၊ ၁၂ နာရီနဲ့ ၁ နာရီကြားကို စောင့်မျှော်ပေါ့၊ ကျွန်မ အဆင်ပြေသလို စီစဉ်ပြီး တယ်လီဖုန်း ဆက်ပါမယ်’

ညိုမိက တယ်လီဖုန်းနံပါတ် စာရွက်ခေါက်ကလေးကို သူ့လက်ဖွဲ့အိတ်ထဲသို့ ထည့်ရင်း ကတိပြုလိုက်လေသည်။

သို့နှင့် တစ်ခွက်တစ်ဖလား သောက်စားပြီးကြသောအခါ လေတပ်ဗိုလ်က ကပွဲခန်းဆောင်သို့ ပြန်သွားကာ တစ်ချိတစ်မောင်း ကဦးမည်ဟု ဆိုလေသည်။

ဤတွင် အလိုသိရတော့မည် ဖြစ်သော စာရေးသူက ‘ကဲ ခင်ဗျားတို့ ကချင်ရင်တော့ ဆက်ပြီး က ကြပေတော့။ ကျုပ်ကတော့ အလုပ်နည်းနည်းရှိသေးတယ်၊ ခပ်စောစောပဲ ပြန်မှဖြစ်မယ်။ မြန်မာပြည်က သတင်းစာမှာ အပတ်စဉ်ရေးပြီး ပို့နေကျ ဆောင်းပါးတစ်စောင်က မရေးရသေးဘူး၊ နက်ဖြန်မနက် ရှစ်နာရီ စာသိမ်းချိန်မှာ ပါပြီးသွားမှ လေယာဉ်ပျံစာပို့ကို မိနိုင်မယ်။ ဒီတော့ကာ ကျုပ်ကို ခွင့်လွှတ်ကြပေတော့လေ။ ကျုပ်အိမ်ကိုပြန်ပြီး ရေးစရာ ရှိတာကလေးကို ရေးလိုက်ဦးမယ်။ ခင်ဗျားကတော့ ကပွဲသိမ်းမှပဲ တက္ကစီနဲ့ ပြန်ခဲ့ပေါ့၊ ကျုပ် ပြန်နှင့်မယ်’ ဟု ပြောလိုက်ရ၏။

လေတပ်ဗိုလ်ရော ညိုမိကပါ ‘အို မဟုတ်တာ၊ နေဦးမှပေါ့၊ ညဟာ အသက်ငယ်ပါသေးတယ်’ ဟု ဆိုရိုးစကားကို ဆို၍ တားကြ၏။ သို့သော် သူတို့ စိတ်ထဲတွင် ဘာတွေရှိနေသည်ကို စာရေးသူက အတပ်သိပြီး ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ‘ဒီလိုပြောတာ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်အလုပ်က တစ်မျိုး၊ ညမှာ အိပ်ပျက်ခံရင် မနက်ကျတော့ အသံအက်ပြီးတော့ နေတတ်တယ်၊ အအေးမိပြီး အသံဝင်မှာလည်း စိုးရတယ်၊ ကျုပ်အလုပ်က လေသံကို ရောင်းစားရတဲ့ အလုပ်မျိုးဗျ၊ ဒီတော့ သွားခွင့်ပြုကြပါတော့လေ။ ခင်ဗျားတို့နဲ့ ဆက်ပြီး မနေနိုင်တော့တာကို ဝမ်းနည်းပါတယ်၊ နို့ပေမဲ့ ကျုပ်တို့ များမကြာမီ ထပ်ပြီးတော့ တွေ့ကြ

ဦးမှာ မဟုတ်လား၊ ဒီတော့မှ ပျော်ပျော်ပါးပါး ဆုံကြသေးတာပေါ့။
 အဲနော်-နောက်တစ်ခါ ဆုံကြရရင်တော့ လေးပွင့်ဆိုင်ဖြစ်နိုင်ရင် အကောင်း
 ဆုံးပေပဲ။ ကဲ-ခွင့်လွှတ်ပါ' ဟု ပြောပြောဆိုဆို ထိုင်ရာမှ ထ လိုက်ရ၏။
 သူတို့နှစ်ယောက်ကလည်း ထိုင်ရာမှ ထ လိုက်ကြသည်။ ညိုမိက
 'လေးပွင့်ဆိုင်ဖြစ်အောင် ကျွန်မ ကြိုးစားမယ်လေ၊ ကျွန်မနဲ့ တော်တော်
 ခင်တဲ့ မိန်းကလေး မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ရှိတယ်၊ ရှင်နဲ့ တွဲဖက်ညီပါလိမ့်
 မယ်၊ ရှင်လိုပဲ သေးသေးသွယ်သွယ်ပဲ၊ အကလည်း တော်တယ်' ဟု စကား
 ခံပေးလိုက်ပါသည်။

'ကျေးဇူးပဲ၊ ကဲ သွားစို့လား'

ဗျစ်ဆိုင်ထဲမှ ထွက်ခဲ့ကြ၏။ ညိုမိနှင့် လေတပ်ဗိုလ်တို့က နှုတ်
 ဆက်ကာ ကပ္ပဲခန်းဆောင်သို့ ပြန်သွားကြ၏။ စာရေးသူကမူ လမ်းတစ်
 ဖက်သို့ ကူးကာ ဘက်ဂင်ဟမ် ဘူတာရုံသို့ လာခဲ့ပြီး မြေအောက်ရထား
 ဖြင့် နေရင်းစွဲဖြစ်သော တိုက်တန်းလျားကြီးသို့ ပြန်ခဲ့လေသည်။

ကိုယ်အခန်းသို့ ကိုယ်ပြန်ရောက်သောအခါ ဓာတ်ငွေ့ မီးလင်းဖို၌
 မီးတို့လိုက်ပြီးနောက် အခန်းကို ထွေးနွေးအောင်လုပ်ရင်း အဝတ်အစား
 လဲရ၏။ ထိုညအဖို့၌ စာရေးချင်စိတ် မရှိတော့ပေ။

အမှန်ကိုဝန်ခံရပါမူ နောက်တစ်နေ့တွင် ညိုမိက စာရေးသူနှင့်
 တွဲဖက်ရစေရန် ခေါ်လာမည့် သူ့မိတ်ဆွေမကလေးမှာ အဘယ်ကဲ့သို့သော
 မိန်းကလေးမျိုး ဖြစ်ပေလိမ့်မည်နည်းဟု စာရေးသူ တွေးလုံးကြွယ်၍ နေ
 မိပေမည်။ သူတစ်ပါး နိုင်ငံတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရရာ၌
 အထီးကျန်နိုင်ခြင်း၏ “အရသာ” ကို စာရေးသူ ထိထိရောက်ရောက်
 ခံစားခဲ့ဖူးခဲ့သည် ဖြစ်၏။ အထီးကျန်နိုင်ခြင်း ဝေဒနာသည်ကား အခြား
 ဝေဒနာများနှင့် မတူချေ။ မြန်မာနိုင်ငံမှာလို မြန်မာအချင်းချင်းတို့၏ အိမ်
 များသို့ပင် လက်လွတ်စပယ် သွား၍ လည်ပတ်နိုင်ခြင်းမရှိ။ ဂေါ်ရင်ဂျီ
 တိုင်းပြည်သို့ရောက်လျှင် လန်ကွတ်တီ ဝတ်ရသလို သူတို့နိုင်ငံ၌ မြန်မာ
 အချင်းချင်းပင် တော်တော်ကလေး ထိုခေတ်က ဟိတ်ဟန်တွေ လုပ်နေခဲ့
 ကြဖူးသည်။ နိုင်ငံကလည်း လွတ်လပ်ခါစ၊ နိုင်ငံခြားမှာလည်း နှစ်ရှည်
 လများ နေကြရစ အခါဖြစ်၍ လန်ဒန်ရောက် မြန်မာများသည် ထိုခေတ်
 က ကြိုတင်ချိန်းဆိုထားခြင်း မရှိပါက တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သွားလာလည်
 ပတ်ဖို့ ခဲယဉ်းသယောင် ဖြစ်နေခဲ့ကြပါ၏။ တစ်နည်းဆိုရပါသော် ပတ်

ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းဖြစ်သော အင်္ဂလိပ်လောက၏ အသုံးအနှုန်း ဓလေ့များက အရိပ်ထိုး၍နေခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်လား မသိပေ။ ငါးပိစော်နံ့သော ပါးစပ်များဖြင့် ယက်(စ်)၊ နိုးတွေကို ပြောရင်း နက္ကတိုင် တသသနှင့် ဗိုလ်ကြီး မိတ်အင်ဘားမား ဂိုက်ဖမ်း၍ နေကြသူများကို လန်ဒန်ရှိ မြန်မာလက်တစ်ဆုပ်စာကလေး အတွင်းမှာပင် မကြာခဏ တွေ့၍ နေခဲ့ရဖူးပေသည်။ ခေတ်ပြောင်း ရေပြောင်း မြေပြောင်း ဖြစ်၍ ဆရာဦးဘဂျမ်း တစ်ခါက ကာတွန်းနှင့် ပြောခဲ့ဖူးသလို “အင်း၊ လွတ်လပ်လာတော့လည်း အူကြောင်ကြောင်ပါပဲကလားဟေ့” ဟူသော စကားအတိုင်း လွတ်လပ်ရေးခေတ်ဦးက နိုင်ငံခြားရောက် မြန်မာများသည် မအူမလည်ကြီး ဖြစ်၍ နေခဲ့ကြရဖူးသည်ကို ဤဆောင်းပါးရေးရင်း ပြန်ပြောင်း စဉ်းစားနေမိပေသည်။ ထားဦးတော့ ...။

အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ညိုမိက စာရေးသူနှင့် အတွဲရစေရန် မိန်းကလေးတစ်ဦးကို ခေါ်လာခဲ့ပါမည်ဟု ဆိုစဉ်အခါက စာရေးသူသည် ယခုထက်တိုင် သံယောဇဉ် အမျှင်တန်းလျက်သား ရှိနေရဆဲ ဖြစ်သူ၊ ချစ်စဖွယ် သစ္စာရှိ မိတ်ဆွေမကလေး “မိဂျူ” နှင့် ကြံကြံဖန်ဖန် ဆုံစည်းကြလိမ့်မည်ဟု လုံးဝ မတွေးတောမိခဲ့ပေ။

‘ဒါကတော့ မိန်းကလေးတွေရဲ့ အခွင့်အရေးပေပဲရှင်၊ နာရီဝက်
လောက်တော့ အခွင့်အရေး ပေးကြရစမြဲပါ’

မိဂျူက ဤကဲ့သို့ ပြောလိုက်သောအခါတွင် စာရေးသူက နားမလည်နိုင်
သော စိတ်ဖြင့် မိဂျူအား ကြည့်လိုက်မိပြီးနောက် ‘ကိုယ် နားလည်သလို
ပြောရရင်တော့ မင်းတို့ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတွေဟာ အင်မတန် အချိန်မှန်ကြ
တယ်လို့ သိထားရပါတယ်’ ဟု ပြန်၍ ပြောလိုက်မိသည်။

ထိုအခါ ညိုမိက ‘ရှင် အင်္ဂလန်မှာနေတာ အတော်ကလေး ကြာ
ပြီ ဆိုတော့ ရှင်အခုပြောတာကို ထောက်ရင် ရှင်ဟာ မိန်းကလေးမိတ်ဆွေ
များများစားစား မရှိသေးဘူး ထင်တယ်’ ဟု ဝင်၍ ထောက်လိုက်၏။

‘မထင်ပါနဲ့ ညိုမိ၊ သူ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ ဘီဘီစီမှာလောက် စာရေးမ
ကလေးတွေ ပေါတာ များတာ ဘယ်ဌာနမှ ရှိမယ်မထင်ပါဘူး။ ပြီးတော့
အသံလွှင့်ဌာနနဲ့ ရုပ်မြင်သံကြားဌာန ဆိုတဲ့ ဌာနမျိုးတွေက မိန်းကလေး
လည်း ပေါတယ်။ သီချင်းတို့၊ အကတို့ ဆိုတဲ့ အနုပညာနဲ့လည်း နီးစပ်
တယ်။ ဒီတော့ ...’

သူ့စကားကို အစမသတ်ဘဲ မိဂျူက ပြုံးနေ၏။ လေတပ်ဗိုလ်
ခမျာမှာ စာရေးသူနှင့် မိန်းကလေးနှစ်ယောက်တို့ အပြန်အလှန် စကား
အချေအတင် ပြော၍နေကြသည်ကို နားထောင်ကာ ပြုံး၍နေ၏။ စာရေး
သူတို့၏ Banter “စကားမေးတင်” ခြင်း၏ “ဟာသ” ကို ကောင်းစွာ
ရိပ်မိပုံ မရပေ။

ဤအပတ်စဉ်ဆောင်းပါးကို ဖတ်၍နေသော စာဖတ်သူမိတ်ဆွေ
လည်း စာရေးသူနှင့် ညိုမိ၊ မိဂျူတို့၏ စကားအနိုင်လှပွဲကလေး၏ သဘော

ရင်းကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်ကောင်းမှ နားလည်ပေလိမ့်မည်။ အဖြောင့် ရေးရပါသော်-

စာရေးသူသည် မိတ်ဆွေ လေတပ်ဗိုလ်ကလေး တစ်ဦးနှင့် လန်ဒန် မြို့ လမ်းကျယ်ကြီးတစ်ခုရှိသော ကပွဲရုံတစ်ခုသို့ သွား၍ က ကြရာ၌ ညိုမိခေါ် အမျိုးသမီးကလေးတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံကာ မိတ်ဆွေ ဖြစ်ခဲ့ကြ ၏။ အတူတွဲ၍ က ခဲ့ကြ၏။ သို့သော် သုံးပွင့်ဆိုင် ဖြစ်နေ၍ မိတ်ဆွေ လေတပ်ဗိုလ်ကလေးကို ဦးစားပေးရ၏။ စာရေးသူက ဗိုလ်ကလေးနှင့် ညိုမိတို့ကို ထားခဲ့ကာ နေထိုင်ရာ တိုက်တန်းလျားကြီးသို့ ပြန်ခဲ့ပြီး ကိုယ့် အခန်း ကိုယ်သော့ဖွင့်ကာ ဟံသာဝတီ သတင်းစာအတွက် လန်ဒန် ဆောင်းပါးရေးရန် ကြိုးစား၏။ သို့သော် စာရေးလိုစိတ် များစွာမရှိသဖြင့် ထိုညက စာမရေးဖြစ်ခဲ့ပေ။

လေတပ်ဗိုလ်ကလေးသည် နံနက်လေးနာရီ ထိုးခါနီးလောက်မှ ကပွဲက ပြန်ရောက်လာ၏။ စာရေးသူက တစ်ရေးနိုးနေခိုက် ဖြစ်သဖြင့် ‘ဂွတ်မောနင်းပဲဗျို့ ... တော်တော်ပျော်ခဲ့ရဲ့လား’ ဟု မေးလိုက်မိ၏။ လေ တပ်ဗိုလ်ကလေးက သူ့ကုတ်အင်္ကျီကို ချွတ်၍ နက္ကတိုင် လည်စည်းဖြုတ် ရင်း ‘အခြေအနေအရပေါ့လေဗျာ’ ဟု ခပ်ပြုံးပြုံး ဆို၏။ စာရေးသူက လည်း နောက်ထပ်၍ မမေးတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ပြန်၍ မှိန်းနေရန် ဟန် ပြင်လိုက်စဉ် လေတပ်ဗိုလ်ကလေးက ‘ဒီကနေ့ ညိုမိက ခင်ဗျားဆီကို တယ်လီဖုန်း ဆက်လိမ့်မယ်။ ခင်ဗျား နည်းနည်း သတိထားပြီးတော့ စောင့်ပါဗျာနော်။ ဒီကနေ့ ညလည်း ထွက်ကြဦးစို့ပေါ့’ ဟု ပြော၏။ စာရေးသူ၏စိတ်တွင်ကား “အမယ် ကိုယ့်ဆရာကလည်း အစွဲသားပါ ကလား” ဟု တွေးလိုက်မိ၏။ လေတပ်ဗိုလ်ကလေးနှင့် ညိုမိတို့မှာ အဆင် ပြေခဲ့ကြသည်။ ယနေ့ပင်လျှင် ထပ်၍တွဲကြဦးမည် ဖြစ်သည်။ သို့ ထပ်၍ တွဲကြရာတွင် ညဦးပိုင်းကလို အတွဲသက်စေ့ မဖြစ်ဘဲ သုံးပွင့် ဖြစ်မနေ စေရန် အခြားမိန်းကလေး တစ်ဦးကိုပါ ညိုမိက ခေါ်လာဖို့ ကြိုးစားမည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ထိုမိန်းကလေးကို ခေါ်၍ရပါက ညိုမိနှင့် သူ့မိတ်ဆွေ မကလေး၊ စာရေးသူနှင့် လေတပ်ဗိုလ်ကလေး၊ ယင်းသို့အားဖြင့် လေးပွင့် ဆိုင် ရှိမည်ဖြစ်ရာ ဒွိယံ-ဒွိယံ အစုံလိုက် ဖြစ်သွားကြကာ အဆင်ပြေမည် ဖြစ်သည်။

သို့နှင့် စာရေးသူသည် အချိန်တန်သောအခါ မြေအောက်ရထား

နှစ်တန်စီးကာ ထမ်းမြဲထမ်းပိုး ဖြစ်သော အသံလွင့် အလုပ်ခွင်သို့ဝင်၍ တိုးရ၏။ ထိုနေ့က သတင်းများ အတန်ငယ် နောက်ကျသဖြင့် အသံလွင့် ရမည့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ သတင်းပိုဒ်များကို ခပ်သုတ်သုတ်ပင် ဘာသာ ပြန်၍ နေရစဉ် အချိန်မည်မျှ ကြာ၍သွားသည်မသိ၊ တယ်လီဖုန်းက မြည် လာ၏။ စာရေးသူနှင့် အလုပ်လုပ်ဖက်ဖြစ်သူ ဦး x x က ကောက်ယူ နားထောင်လိုက်ပြီးနောက် ‘ဖိုးရာဇာရှေ့ ... ခင်ဗျားဖို့ဗျ’ ဟု ဆိုလိုက် သဖြင့် စာရေးသူ၏ စားပွဲပေါ်က တယ်လီဖုန်းကို ကောက်ယူ နားထောင် လိုက်ရ၏။

‘ဟယ်လို ...’

‘အခု စကားပြောနေတာ ဘယ်သူပါလဲရှင်’

စာရေးသူက နာမည်ကို ပြန်ပြောလိုက်ရ၏။

‘ဪ ... ညိုမိ စကားပြောနေပါတယ်ရှင်၊ မှတ်မိပါရဲ့လား’

‘မင်းနဲ့ တစ်ခါတွဲပြီး က ဖူးသူတိုင်း မင်းကို အမြဲမှတ်မိနေကြမှာ

ပါပဲ ညိုမိ’

စာရေးသူက သူတို့ ထုံးစံအတိုင်း ပြောလိုက်ရပါ၏။

‘အိုး ... ဘယ်လောက်ကောင်းတဲ့ ချီးကျူးစကားကလေးပါလိမ့်၊

ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ရှင်ကို ကျွန်မတို့ ကံကောင်းတဲ့အကြောင်း သတင်း ပေးရဦးမယ်’

‘ဟုတ်လား၊ အခု ကြားပါရစေလား ညိုမိ’

‘ဒီကနေ့ည ကပွဲသွားဖို့ စီစဉ်ထားကြတဲ့ ကိစ္စလေ ...’

‘ဟုတ်ပါပြီ၊ ဆိုပါဦး’

‘လေးပွင့်ဆိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားတာ အောင်မြင်ပြီရှင်’

‘ဟုတ်လား ... ဒါဖြင့် သိပ်ကောင်းတာပေါ့၊ မင်းကို ကျေးဇူးတင်

ပါတယ်’

‘ဒါပေမဲ့ရှင် ...’

‘ဘယ်လိုလဲ ...’

‘မနေ့ညက ရှင်ကို ကျွန်မ ပြောခဲ့တယ် မဟုတ်လား၊ ကျွန်မ ဧဝါ လာမယ်ဆိုတဲ့ မိန်းကလေးမိတ်ဆွေက သေးသေးသွယ်သွယ်ကလေး၊ အက လည်း တော်တယ်လို့ ဆိုတာလေ။ ရှင် မှတ်မိပါရဲ့လား’

‘မှတ်မိပါပြီ ... မှတ်မိပါပြီ’

‘အဲဒီမိန်းကလေးက ခေါ်လို့ မရတော့ဘူးရှင်၊ သူ ဒီကနေ့ တခြား အချိန်းအဆက် ရှိနေလို့တဲ့ ...’

‘အိုး ... ဘယ်လောက်များ သနားစရာကောင်းတဲ့ အခြေအနေလဲ၊ ဒီတော့ ...’

‘ဒီတော့ ကျွန်မကလည်း နောက်ထပ် ကြိုးစားရတာပေါ့’

‘ဆိုပါဦး ...’

‘ကျွန်မနဲ့ သိပ်တော့ မရင်းနှီးလှဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မတို့နဲ့ တူတူပဲ အလုပ်လုပ်ပါတယ်။ အဲဒီ တခြား မိန်းကလေး တစ်ယောက်ကို ကျွန်မ ခေါ်ကြည့်တော့ သူက လိုက်တော့လိုက်ချင်ပါရဲ့၊ နည်းနည်း ကြောက်တွန့် တွန့် ဖြစ်နေတယ်’

‘ကျုပ်တို့က ကိုက်မစားပါဘူးလေ’

‘ဒီလို မဟုတ်ဘူးရှင်၊ ဒီကလေးမက အသက် သိပ်ငယ်တယ်။ အခုမှ ဆယ့်ငါးနှစ်နဲ့ ရှစ်လပဲ ရှိသေးတယ်’

‘ကိစ္စမရှိပါဘူးလေ၊ တွဲဖက်စေရင်ပဲ တော်လှပါပြီ’

‘ပြီးတော့ အဲဒီမိန်းကလေးက တော်တော် ဝ တယ်ရှင်’

သူတို့ဆီက မိန်းကလေးများသည် ငါးရုံကိုယ် သေးသေး သွယ် သွယ် ကလေးများမှသာ ဂါဝန်ချပ်ချပ်ရပ်ရပ် ဝတ်၍ အဆင်ပြေ အချိုးကျ ပါသည်။ မြန်မာ့အကြိုက် ဖြစ်သော ရင်တစ်လုံး တင်တစ်လုံးနှင့် ဝဝ တုတ်တုတ်ကြီးများ ဆိုပါလျှင် အဝတ်အစား ဝတ်၍လည်း အချိုးမကျ၊ ဖိုးဝရပ်လို မီးအိမ်ပျံကြီးလို ဖြစ်၍ နေတတ်ပါ၏။ ထိုမျှ မကသေးပါ။ နှစ်ယောက်တွဲ က ကြရာတွင် ထိုကဲ့သို့သော ဝဝတုတ်တုတ် မိန်းကလေး ကို တွဲ၍ က ရခြင်းသည် အကယ်၍ မိန်းကလေးက အကကျင်လည်ပါ က တော်ပါသေး၏။ အကယ်၍ မကျင်လည်ပါသော် တွဲ၍ က ရသော ယောက်ျားမှာ လမ်းကြိုတ်စက်ကြီးနှင့် တွဲ၍ကရသလို မနည်းကြီး တွန်း ဟယ် ဆွဲဟယ်နှင့် သေချင်ပက်ကျီ ဖြစ်ရတတ်လေသည်။

‘ကိစ္စမရှိပါဘူးလေ၊ တွဲဖက် ရရင်ပဲ ကျေနပ်လောက်ပါပြီ’

‘ပြီးတော့ ရှိသေးတယ်ရှင်’

‘ဆိုပါဦး၊ အချက်အလက်တွေကလည်း များလှချည်လား’

‘ဒီမိန်းကလေးက အက ကျောင်းမှာ တက်ပြီးတော့ သင်ထားတာ မဟုတ်ဖူးရှင်၊ အိမ်မှာ သူ့အစ်မတွေ မောင်တွေနဲ့ တစ်ပိုင်းတစ်စ အက သင်ထားတာ။ ဒီတော့ကား ရှင့်ခြေဖျားကို တက်ပြီး နင်းလိမ့်မယ်’

မှန်ပါ၏။ အက ကောင်းစွာ မတတ်မီ မိန်းကလေးနှင့် အကကောင်းစွာ တတ်ကျွမ်းပြီး မိန်းကလေးတို့ မတူကြပါ။ အက ကျွမ်းကျင်သော ယောက်ျားကလေးနှင့် အက မကျင်လည်သော မိန်းကလေးတို့ တွဲ၍ ကကြရပါက မိန်းကလေးက ယောက်ျားကလေး၏ ခြေဖျားကို တက်၍ နင်းမိလျှင် နင်းမိ၊ မနင်းမိလျှင်လည်း ခူးချင်း တိုက်မိကြနှင့် တော်တော် ကိုးရိုးကားရာ ဖြစ်တတ်ပါသည်။

‘ကိစ္စမရှိပါဘူးလေ၊ ကြည့်ပြီး က ရတာပေါ့။ မတတ်သာရင် Continental က နည်းနဲ့ က ရမှာပဲ’

စာရေးသူ ဖြေလိုက်သော ကနည်းမှာ ကနည်းအစစ် မဟုတ်ဘဲ ခြေလှမ်း၍ရရုံ “ဖြီး” ၍ကသော က နည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကနည်းမှာ ဥရောပတွင်သာ ခေတ်စား၍ ကွန်တီနင်တယ်နည်းဟု ခေါ်ကြပါသည်။

‘ဒါဖြင့်လည်း ကျွန်မ ခေါ်ခဲ့မယ်လေ၊ ရှင်တို့သာ အသင့်စောင့်ပေါ့’

ညိုမိက စာရေးသူတို့ စောင့်ရမည့်နေရာနှင့် အချိန်ကို သတ်မှတ်ပါသည်။ စာရေးသူကလည်း မရလျှင် ရသကချိုင်ရသော ကိန်းနှင့် ကြုံနေသဖြင့် သူ့အချိန်းအချက်ကိုပင် လက်ခံလိုက်ရပါ၏။ ထို့နောက် နှုတ်ဆက်ကာ တယ်လီဖုန်းချလိုက်ပြီး လုပ်စရာရှိနေသော လုပ်လက်စအလုပ်ကို ပြန်ကောက်လိုက်ရ၏။

ခဏကြာသောအခါ တယ်လီဖုန်းက လာပြန်သည်။ ဤတစ်ကြိမ်တွင်မူ သံရုံးသို့ ရောက်နေသော လေတပ်ဗိုလ်ကလေးထံမှ ဖြစ်သည်။

‘ဘယ့်နယ်လဲဗျို့ ... နေရာကျရဲ့လား’ က အစချီကာ လေတပ်ဗိုလ်ကလေးက ညနေကပွဲအကြောင်း စုံစမ်း၏။ စာရေးသူကလည်း အကျိုးအကြောင်း ပြောပြရ၏။ လေတပ်ဗိုလ်ကလေးက ‘ဖြစ်သမျှအကြောင်း အကောင်းချည်းပေါ့ဗျာ’ ဟု ဆို၏။ သူကား ... အကကို တကယ် ဝါသနာကြီးသူပီပီ ပွဲမရှောင် က သူ ဖြစ်ပေသည်။

ညဦးပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ စာရေးသူနှင့် လေတပ်ဗိုလ်ကလေးတို့သည် ညိုမိ နေ့ခင်းပိုင်းက အချိန်းအချက်ထားသော နေရာသို့ ဆယ်မိနစ်ခန့်စော၍ ရောက်အောင်သွားကြ၏။ ချိန်းဆိုသော အချိန်တိတိသို့ ရောက်အောင် ညိုမိနှင့် သူ့အဖော် မလာကြပေ။ ဆယ်မိနစ်ခန့် အချိန်လွန်၍ သွား၏။

‘ဘယ့်နယ်လဲဗျ။ ဆန်ပြုတ်ဖြစ်ပြီ ထင်တယ်’

လေတပ်ဗိုလ်က အားလျော့သံနှင့် ပြော၏။

‘နေပါဦးလေ၊ စောင့်ကြည့်သေးတာပေါ့’

စာရေးသူက စိတ်ရှည်ရှည်ထားရန် ပြောရ၏။ သို့နှင့် မကြာမီပင် ညိုမိနှင့် သူ့အဖော်တို့ ရောက်လာကြလေသည်။

‘ဟယ်လို ... ရှင်တို့ ရောက်နေတာ တော်တော်ကြာပြီလား’

‘မင်းတို့ မရောက်ခင်ကလေး အထိသာ ကြာပါတယ်’

စာရေးသူက ရယ်စရာလုပ်၍ ပြောလိုက်ရ၏။ စင်စစ်တွင်ကား ထိုပြက်လုံးကလေးတွင် “အချိန်ကို မင်းတို့က ပိုင်ထားသလို လုပ်နေကြတာကိုးကွယ်” ဟူသော အပြစ်တင်သံကလေးက ပါ၍နေလေသည်။

ညိုမိက ‘ဟောဒါက ဂျုံ-တွတ်အလင်’ ဟု ဆိုကာ သူ့မိတ်ဆွေမလေးနှင့် မိတ်ဆက်ပေး၏။

‘တွေ့ရတာ ဝမ်းသာပါတယ်’

အသီးသီး ဖွယ်ရာသော စကားကို ဆိုကြရပြန်သည်။ ပြီးမှ စာရေးသူက ‘ကဲ-သွားကြစို့လား၊ အချိန်အတော် နှောင်းသွားပြီ’ ဟု ဆိုလိုက်ရာ မိဂျုံက ‘ဒါကတော့ မိန်းကလေးတွေရဲ့ အခွင့်အရေးပေပဲရှင့်၊ နာရီဝက်လောက်တော့ အခွင့်အရေး ပေးကြရစမြဲပါ’ ဟု ခုခံကာကွယ်လေသည်။

ညိုမိကလည်း ‘ရှင်ဟာ မိန်းကလေး မိတ်ဆွေ များများစားစား မရှိသေးဘူး ထင်တယ်’ ဟု စာရေးသူအား ခပ်ရွဲ့ရွဲ့ ချေပ၏။

မိဂျုံက တစ်ဖန် ‘ဘီဘီစီမှာ စာရေးမကလေးတွေ တစ်ပုံကြီးပါ’ ဟု ထပ်၍ အတွန့်တက်ပြန်၏။ ယင်းသည်ကား နှစ်ဦးသား မဟာမိတ် ပြု၍ ညှပ်ပူးညှပ်ပိတ် တွယ်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ စာရေးသူက ပြုံး၍နေရရင်း ‘ကျုပ်တို့ မြန်မာစကားပုံ တစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒီစကားပုံကတော့ ရေသာများ၍ ငါးမတွေ့ ဆိုတဲ့ စကားပုံပဲ’ ဟု ပြန်၍ ပြောလိုက်ရ၏။ ညိုမိရော မိဂျုံပါ အနည်းငယ် စဉ်းစားနေကြပြီးမှ ပြုံး၍လာကြကာ ‘တံငါသည်ရဲ့ အပေါ်မှာလည်း တည်နေသေးတယ် ထင်ပါရဲ့’ ဟု မိဂျုံက ပြောလိုက်ပါသည်။ ဤတွင် ကျွန်တော်၏အာရုံသည် မိဂျုံ၏အပေါ်၌ ပို၍စူးစိုက်မိလျက်သား ဖြစ်သွားရ၏။

မိဂျုံ၏ ရုပ်ရည် ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ကို အနည်းငယ် ရေးသားတင်ပြလိုပါသည်။ သို့မှသာလျှင် စာရေးသူ၏ ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်း၌ မည်သည့်

အကြောင်းကြောင့် မိဂျူသည် အရေးတကြီး ပါဝင်နေရသည့် အကြောင်းရင်းကို စစ်စစ်မြစ်မြစ် သိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဘဝလမ်း တစ်ဆစ်ချိုးသော “သည်တစ်ကွေ့ဝယ်” မိဂျူသည် သူ၏ ရုပ်ရည်ကြောင့်ပင်လျှင် စာရေးသူနှင့် စွဲမြဲသော မိတ်ဆွေအဖြစ်ကို ရရှိခဲ့သည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်စရာ ရှိနေပေသည်။

စာရေးသူတို့ မြန်မာများသည် “ပိတုန်းရောင်ကေသာ ဖြေကာ ချတော့” ဟူသော စာချိုးနှင့်ညီသည့် ဆံပင်နက်မှောင် တောက်ပြောင်ခြင်းကို အလေးထားကာ မြတ်နိုးကြသူများ ဖြစ်ကြပါ၏။ မိဂျူ၏ ဆံပင်များမှာမူ နီညိုရောင် ဖြစ်ပါသည်။ Brunette ဟု သူတို့အခေါ်ဖြင့် စံတင်ကြပါသည်။ ထို့ပြင် မိဂျူ၏ဆံပင်မှာ နဖူးလောက်တွင်သာ မသိမသာ ပေါ်၍ နေသော သဘာဝ ဆံခွေကလေးများရှိလျက် ဓာတ်ဆေးများဖြင့် ပြုပြင်တွန်းကောက်ထားခြင်း မရှိ။ သူ့မျက်ခုံးမွေးမှာလည်း အညိုရောင်ပင် ဖြစ်သည်။ နဖူးကျယ်၍ နားရွက်ကားသည်၊ နှာတံလုံးသည်၊ နှုတ်ခမ်းများ ပြည့်၍ နေ့စပ်သည်။ မေးကား၍ ဝိုင်းသည်။ မေးစေ့ကလေးတွင် စကားပြောလိုက်တိုင်း အချိုင့်ကလေး နှစ်ချိုင့် ပေါ်၍လာတတ်သည်။ လည်တိုင်တုတ်ခိုင်သည်။ အထူးမှာကား မိဂျူ၏ ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည်မှာ တော်တော်ပင် ဖွံ့ဖြိုး၍ ခါးကလေး တုတ်သည်။ ဆယ့်ခြောက်နှစ် မပြည့်တတ်သေးသော်လည်း အဝေးကကြည့်လျှင် တကယ့် တုတ်တုတ်ဖီးဖီး အရွယ်ရောက်ပြီး မိန်းမကြီးတစ်ယောက်ဟု ထင်ရလောက်၏။ သူ့ကိုယ်အလေးချိန်မှာ နောက်မှ သိရသည့်အတိုင်း ကိုးစတုန်းနီးပါး ရှိသည်။ အရပ်မှာ ငါးပေနှစ်လက်မခွဲသာသာ ရှိသည်။ ကိုယ်အတိုင်းအထွာမှာ နောက်မှ သိရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် ၃၇-၃၀-၃၉ ဖြစ်၏။ ဤမျှဖြင့် မိဂျူ ခါးတုတ်ပုံကို သိသာနိုင်လောက်ပြီ ထင်ပါသည်။

‘ကဲ သွားကြစို့လား’

လေတပ်ဗိုလ်က လောဆော်လိုက်၏။ အားလုံး ခြေလှမ်း စ ၍ ပြင်ကြသည်။ ညိုမိက လေတပ်ဗိုလ်၏ အနီးသို့ ကပ်ယှဉ်၍ လျှောက်သည်။ ညိုမိ၏ တစ်ဖက်၌ မိဂျူ ရှိသည်။ စာရေးသူက လေတပ်ဗိုလ်၏ ဘေးဘက်က ဖြစ်၏။

ဘူတာရုံမှ ထွက်ခဲ့ကြပြီး လမ်းဖြတ်အကူးတွင် ညိုမိက လေတပ်ဗိုလ်ကလေး၏ လက်မောင်းကွေးတွင် လက်ချိတ်လိုက်သည်။ မိဂျူကမူ

စာရေးသူ၏ လက်ကို လာ၍ မချိတ်ချေ။ သို့သော် စာရေးသူကလည်း ဇွတ်မတွဲလိုပေ။ ခပ်မှန်မှန်ပင် နေလိုက်သည်။ အကြောင်းမှာမူကား စင်စစ် အားဖြင့် ပြောရပါလျှင် စာရေးသူသည် တွေ့စ အခါတုန်းက မိဂျူအား ထူးထူးလည်လည် အာရုံမဝင်စားရိုး မှန်ခဲ့ပါ၏။ တစ်ညတာမျှ တွဲ၍ က ပြီးနောက် နောက်တစ်နေ့နံနက်၌ မေ့မေ့ပျောက်ပျောက်ပင် ဖြစ်သွားရ မည့် မိန်းကလေးတစ်ဦးသာလျှင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်ဟု စာရေးသူ၏ စိတ် က မှတ်ယူမိခဲ့ပေသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သံယောဇဉ် ကြီးမားကြလိမ့် မည် ဟုလည်း မထင်မိခဲ့ပေ။

ကပွဲရသို့ ရောက်ခဲ့ကြ၏။ လေတပ်ဗိုလ်မှာ ဆိုခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့် အတိုင်း အကဝါသနာအိုး ဖြစ်ရာ ညှိမိနှင့် တွဲ၍ကတော့သည်။ စာရေးသူ က မိဂျူနှင့် တွဲရ၏။ တွဲရသည်တွင် စိတ်ထဲက လမ်းကြိုတ်စက်ကို တွန်း ရတော့မည်ဟု ထင်၍နေမိ၏။ သို့သော် ခြေသုံးလေးလှမ်းမျှ က လိုက်မိ သော အခါတွင်ကား စာရေးသူ၏ အထင်သည် ပါစင်အောင် လွဲမှားနေ တော့ကြောင်းကို စာရေးသူ နားလည်၍ လာရလေတော့သည်။

မိဂျူသည် အလွန် အကမြန်သူ ဖြစ်သည်။ သူ၏ ကိုယ်လုံးကိုယ် ထည်က ဖွံ့ထွားသလောက် စာရေးသူ လမ်းညွှန်ရာသို့ သွက်သွက်လက် လက်ပင် ချောမောစွာ လိုက်ကနိုင်ပေသည်။ စာရေးသူက မိဂျူ၏ခါးကို ဖက်၍ထားသော လက်ယာဘက် အဖျားကလေးဖြင့် လည်းကောင်း၊ လက် ဖနောင့်ဖြင့် လည်းကောင်း အသာကလေးဖိကာ အချက်ပေးလိုက်ကာမျှ နှင့်ပင် လိုရာသို့ ဆွဲဆောင် လှည့်ကွေ့ကာ ခေါ်သွားနိုင်လျက် ရှိနေပေ သည်။

‘မင်း က တာ တော်တော်ညက်တယ်။ သင်တန်းကောင်းကောင်း တက်ဖူးတယ် ထင်ပါရဲ့’

စာရေးသူက မိဂျူအား စကားစ ရှာကာ ချီးကျူးလိုက်ရ၏။ ဤ တွင် မိဂျူက ‘ကျွန်မ အကကျောင်း ကောင်းကောင်း မတက်ခဲ့ရပါဘူး။ အိမ်မှာတော့ ဦးလေးတွေ မောင်တွေ အဖေတွေနဲ့ ကဖူးပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်မတို့ ရပ်ကွက်က ဘုရားရှိခိုးကျောင်းမှာ လုပ်တဲ့ အလှူခံကပွဲတွေ မှာ နှစ်ခါသုံးခါ ကဖူးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မရဲ့အစ်မ ပက်ထရီရုကာ အက သိပ်တော်ပါတယ်။ သူက သူ့ယောက်ျားလေးမိတ်ဆွေနဲ့ အမြဲ ကပွဲ သွားကပါတယ်။ ကျွန်မကတော့ ဒီတစ်ခါပဲ စွန့်စားခန်းတစ်ရပ် အနေနဲ့’

အပြင်မှာ ကဖူးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်’ ဟု ရိုးတာတာကလေးပင် ပြန်၍ ပြော ရှာပါသည်။

မိဂျူ၏ စကားပြောပုံကို စာရေးသူ သတိထားမိရပြန်ပြီ ဖြစ်ပါ၏။

မိဂျူသည် စကားပြောလျှင် အေးအေးကလေး ပြောတတ်သည်။ အသံကျယ်ကျယ်လည်း မပြောတတ်၊ အားတက်သရောလည်း မပြောတတ်၊ လေသံသာသာကလေးနှင့် ပြောတတ်သည်။ စကားပြောနေစဉ်တွင် ကစ်ခါ တစ်ခါ၌ သူ့မေးစေ့က အချိုင့်ကလေးများ ပေါ်၍ပေါ်၍ လာတတ်သည် မှာ တစ်မျိုးအားဖြင့် နှစ်လိုဖွယ်ရှိ၍ နေပါသည်။ သူ့မျက်လုံးများတွင် ရိုးသားဖြူစင်သော အရိပ်အယောင်များ လွှမ်း၍နေ၏။ စာရေးသူမှာ ထို စဉ်က အသက် ၃၀ ကျော်နေပြီ ဖြစ်၍ စိတ်ထဲ၌ အကယ်၍သာ စာရေးသူ သည် ဆယ့်ခြောက်နှစ်သား အရွယ်လောက်ကများ အိမ်ထောင်ကျခဲ့သည် ဆိုပါက မိဂျူ၏အရွယ် သားသမီးကလေးများပင် ရလောက်၍ နေလိမ့် မည် ဟုလည်း က ၍ နေရင်းက တွေးမိလျက် ရှိနေရပေသည်။

ထို့နောက် စကားစ ပြတ်၍ သွားရ၏။ သို့ ပြတ်သွားရခြင်းမှာ အခြားကြောင့် မဟုတ်၊ စာရေးသူတို့ အကသင်ကျောင်းကို တက်ခဲ့စဉ်က ကျောင်း၌ စည်းကမ်းတစ်ရပ်ကို တင်းကျပ်စွာ ထား၏။ ယင်းစည်းကမ်း မှာ “စကားပြောချင်လျှင် ဆားထွက်ထိုင်ပါ” ဟူသော စည်းကမ်း ဖြစ်သည်။ ထိုစည်းကမ်းကို ထားခြင်းမှာ အခြားကြောင့် မဟုတ်ပါ။ သူတို့နိုင်ငံ၌ ဘော(လ်) ဒန့်(စ) အကသည် သက်သက်မဲ့ မိန်းမနှင့် ယောက်ျား ဖက် ထားပြီး ပွတ်သီးပွတ်သပ် လုပ်ကြသော “ပွတ်သဘင်” ဆိုသည့် လမ်း အလွဲအမှားသဘင်မျိုး မဟုတ်ဘဲ သူ့နိုင်ငံ၊ သူ့ဓလေ့၊ သူ့ရာသီဥတုနှင့် သူတို့ လူမှုရေးအရ Social Asset ဟု ခေါ်သော လူမှုရေး ကိုယ်ခံပညာ တစ်ခုသာ ဖြစ်ပါ၏။ စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံ၌ ထိုကဲ့သို့သော ကိုယ်ခံပညာ ရှိစရာ လုံးဝ မလိုပါ။ အကြောင်းမှာမူ အရှေ့နှင့် အနောက် မျက်နှာတို့ ကွဲပြားခြားနားသလိုပင် စာရေးသူတို့၏ လူမှုရေးနှင့် သူတို့၏ လူမှုရေး မှာ ကွဲပြားခြားနားလှပါ၏။ ယခုကဲ့သို့ သူတို့နိုင်ငံ၌ စုံတွဲအက က ခဲ့ဖူး သည်ကို ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်းထဲ၌ ထည့်၍ ရေးသားနေရခြင်းမှာကား ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၌ မပါလျှင် မဖြစ်သော မိဂျူ၏ အကြောင်း ကို နိဒါန်းသွယ်လို၍သာ ဖြစ်ပေသည်။

[၃၁]

စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံတွင် တော်တော်ကြီး အမည်ပျက်ခဲ့သော ဖိုမ စုံတွဲ အကကို သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်တွင် နေထိုင်ခဲ့ရစဉ်အခါက စာရေးသူသည် အတော်အတန်မျှမက ဂဃနဏ လိုက်စား၍ ကြည့်ခဲ့ဖူးပေသည်။ ယခင် တစ်ပတ် “သွေးသောက်” မဂ္ဂဇင်းတွင် မိန်းကလေးတစ်ဦးနှင့် ကပွဲသို့ သွားရန် ချိန်းဆို၍ ထားခဲ့သည်အထိ ရေးသားဖော်ပြခဲ့ဖူးပြီ ဖြစ်သည် ထင်ပါ၏။

ဤအပတ်တွင်မူကား ယင်းကဲ့သို့ နာမည်ပျက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သော ဖိုမ စုံတွဲအက ဖြစ်သည့် ဘော(လ်) ဒန့်စ် ခေါ် အနောက်နိုင်ငံ နှစ်ယောက်တွဲ အက၏ အကြောင်းကို အနည်းငယ် ရေးသား ဖော်ပြချင်ပေသည်။ ထို စုံတွဲအကသည် စာရေးသူတို့၏နိုင်ငံနှင့် များစွာ သင့်မြတ်လှသည်ကား မဟုတ်။ ထိုစုံတွဲအကမျိုးကို စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံ၌ အားပေးအားမြှောက် ပြုစုရာလည်း လုံးဝမလိုကြောင်းကို ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြလို၍ ဤအပတ် တွင် ဤဆောင်းပါးအစဉ်ကို ဆက်လက် ရေးသားရခြင်း ဖြစ်၏။ အနာ၏ အကြောင်းရင်းကို မသိပါက မည်သည့်ဆေးချက်မျှ မထိနိုင်ပါ။ ထိုနည်း တူစွာပင်လျှင် ဖိုမ စုံတွဲအက၏ ဇာစ်မြစ်ကို မသိပါကလည်း ထိုဖိုမစုံတွဲ အကကို ဟန့်တားပိတ်ပင်ထားရေး၌ အကျိုးထိရောက်အောင် ဟန့်တား ထားရန် လွယ်ကူမည် မဟုတ်ပေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ စာရေးသူ အနောက် နိုင်ငံသို့ ရောက်နေစဉ်အခါက ဘော(လ်) ဒန့်စ်(စ်) ခေါ် ဖိုမ စုံတွဲအက နှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာအချို့ကို ရေးသားဖော်ပြရန် တာဝန် ရှိ၍နေ၏။ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားနေရာ၌ ခြွင်းချန်အပ် သည်တို့ကို ခြွင်းချန်ရမိ ဖြစ်သော်လည်း၊ မခြွင်းချန်အပ်သည်ကိုမူကား

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ခြင်းချန်၍ထားပါလျှင် အတ္ထုပ္ပတ္တိသည် ပြည့်စုံသည်ဟု မမည်ချေ။ ထို့ကြောင့်ပင် ယခုတစ်ပတ်အဖို့၌ ဘော်(လ်) ဒန့်(စ်) ခေါ် နှစ်ယောက်စုံတွဲ အက၏အကြောင်း အဆိုးအကောင်းကို ရေးသားတင်ပြချင်ပေသည်။

သူတို့နိုင်ငံ၌ ဘော(လ်) ဒန့်(စ်) ခေါ် နှစ်ယောက်တွဲအကသည် လူမှုရေးတွင် အတော်ပင် အရေးတကြီး ပါဝင်၍နေသော အချက်တစ်ချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ မိန်းမနှင့်ယောက်ျား ရင်ချင်းအပ်ကာ ရင်းနှီးစွာ ပူးတွဲ၍ တလှုပ်လှုပ် တရူးရူး ခြေလှမ်းများကို ကကွက်အမျိုးမျိုးဆင်လျက် ကကြခုန်ကြခြင်းသည် သူတို့နိုင်ငံများ အဖို့၌ သူတို့၏အဓိပ္ပာယ် များစွာ ရှိနေပေသည်။

သူတို့နိုင်ငံ၌ (Dancing is A Social Asset) နှစ်ယောက်တွဲ ကတတ်ခြင်းသည် လူမှုရေးနှင့် ပတ်သက်သော အရည်အချင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်ဟု အဆိုရှိပါသည်။ ထိုအကြောင်းကို အနည်းငယ် ရေးသားလိုပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး ရပြီးသည့်နောက်တွင် လှောင်ချိုင့်တွင်းမှ လွတ်၍လာသော ငှက်ငယ်များသည် တောင်ပံကို ဖြန့်လျက် ပျံသန်းကြသလို၊ မြန်မာလူမျိုး အများအပြားတို့သည်လည်း ကမ္ဘာတစ်လွှားသို့ ပေါက်ရောက်စပြု၍ လာခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့သော မြန်မာများ၏ အနက်တွင် စာရေးသူ ကိုယ်တိုင်လည်း တစ်ဦးတစ်ယောက် အပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်သို့ စာရေးသူ ရောက်၍သွားပြီးသည့်နောက်တွင် ရှေးဦးပထမ တွေ့ကြုံခံစားရသော အဖြစ်မှာကား အထီးကျန်နိုင်ငံခြင်းပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။ အထီးကျန်နိုင်ငံမှုကြောင့်ပင် အကသင်ကာကပွဲများသို့ ရောက်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်၏။ မည်ကဲ့သို့ အထီးကျန်နိုင်ငံခဲ့ရပေသနည်း။ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ အစချီ၍ ပြောရမည် ဆိုပါလျှင် သူတို့နိုင်ငံ၏ ရာသီဥတု အခြေအနေကပင် စကားစတင်၍ ချီရမည်သာ ဖြစ်လေသည်။

စာရေးသူ အထပ်ထပ် ရေးသားခဲ့ဖူးပြီ ဖြစ်သည့်အတိုင်း သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်မှာ တစ်နှစ်လျှင် တစ်လခွဲ နှစ်လမျှသာ နေမင်းသူရိယာကို ကောင်းစွာ မြင်ရသော နိုင်ငံမျိုး ဖြစ်သည်။ အမြဲတစေ အေးမြနေလျက် သူရိယာနေမင်းကို တစ်နှစ်အတွင်းတွင် ဆယ်လမျှ တိတိပပ မမြင်ရသော နိုင်ငံလည်း ဖြစ်၏။ သူတို့နိုင်ငံတွင် ရာသီဥတုမှာ မှန်တမ်းအားဖြင့် အပူ

ဒီဂရီ ပြဒါးချိန်၌ စင်တီဂရိတ် အတိုင်းအတာအားဖြင့် ဒီဂရီ သုံးဆယ်နှင့် လေးဆယ် အကြားတွင်သာ ပူနွေး၍ နေတတ်စမြဲ ဖြစ်ပါသည်။ အလွန် အကြူး နေသာပါမှ ဒီဂရီ ငါးဆယ် ခြောက်ဆယ်ခန့်အထိသာ တက်၏။ ထူးထူးကဲကဲ နေသာသော နေ့တစ်နေ့ကို စာရေးသူ သူတို့နိုင်ငံ၌ ရောက် နေစဉ် ငါးနှစ်တာ ကာလအတွင်းက တစ်ကြိမ် တစ်ခါတည်းသာ ကြုံခဲ့ဖူး ပါ၏။ ထိုနေ့ကား ... ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် ဇူလိုင်လ အတွင်းတွင် ဖြစ်၏။ ထိုနေ့မရောက်မီ တစ်ရက် နှစ်ရက်လောက်ကပင် ကြိုတင်၍ သတင်းစာ များက လည်းကောင်း၊ ရေဒီယိုမှ လည်းကောင်း လာမည့် တစ်ရက် နှစ် ရက် အတွင်းတွင် နေအသာကြီး သာလိမ့်မည်ဟု မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက် သတင်းများက ကြိုတင်ဖော်ပြလျက် ရှိနေကြပေသည်။ ယင်းသို့ ကြိုတင် ခန့်မှန်းထားကြသည့်အတိုင်းပင်လျှင် ဇူလိုင်လ၏ အလယ်ပိုင်း ရက်တစ် ရက် ဖြစ်သော (၁၇ ရက်နေ့ဟု ထင်ပါ၏။) ထိုနေ့၌ နံနက်မိုးလင်းပြီ ဆိုကတည်းကပင် လန်ဒန်တွင် မိုးကောင်းကင်က ကြည်လင်နေလျက် လန်ဒန်တွင် နေရောင်ခြည်ရွှင်ရွှင်၏ ပူနွေးသော တေဇောဓာတ်ကို ခံစား ကြရပေသည်။

“နေကလေး သာလိုက်တာ၊ အပြင်ကို ထွက်ကြရအောင်” ဟူသော စကားလုံးသည် အိမ်တိုင်းစေ့လိုလို ကြား၍နေရသော စကားတစ်လုံး ဖြစ်လာပေသည်။ စာရေးသူ၏ အဖို့၌ သူတို့နိုင်ငံတွင် နေသာလျှင် မည်မျှ အထိ သာလေမည်နည်းဟု တစေ့တစောင်း အကဲခတ်၍ ကြည့်မိ၏။ ရေဒီယို အသံလွှင့်ချက်များက နေသာသည့် အကြောင်းကို အမှတ်တရ အသံလွှင့်ပေးနေကြ၏။ စင်စစ်အားဖြင့်တွင်ကား သူတို့ဆီ၌ စာရေးသူ ထိုစဉ်က ကြုံတွေ့ခဲ့ရဖူးသော ယင်းသည့် နေအသာဆုံးနေ့တွင် ကောင်းကင် ၌ နေမင်းကြီးသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နတ်တော် ပြာသိုလများ၌ နံနက် ၈ နာရီခန့်တွင် နှင်းမြူများကို ခွဲဖောက်၍ ပေါ်ထွက်လာသော နေမင်း ကြီးမျှလောက်သာ လင်းချင်း၍နေ၏။ စင်တီဂရိတ် ပြဒါးချိန် အမှတ်အသား အားဖြင့် ၇၄ (ခုနစ်ဆယ့်လေး) ဒီဂရီ ရှိ၏။ ယင်းသည်ကား သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်တွင် စာရေးသူ တွေ့ကြုံခဲ့ရဖူးသော အမြင့်ဆုံး အပူချိန် ဒီဂရီပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေးသူ၏ နိုင်ငံတွင်ကား ခုနစ်ဆယ့်လေး အပူချိန် ဒီဂရီသည် အဆန်းမဟုတ်ချေ။ သို့သော်လည်း သူတို့နိုင်ငံတွင်ကား ထို မျှလောက် အပူချိန် ဒီဂရီ တက်၍လာခြင်းသည်ပင်လျှင် ကြုံတောင့်ကြုံခဲ

ဖြစ်နေ၏။ ထိုကြောင့် အလုပ်ခွင်များ၌ပင် တာဝန် ခပ်လျော့လျော့ ဖြစ်၍ နေ၏။ လူတိုင်းလူတိုင်း ထမ်းဆောင်ရစေ၍ တာဝန်ကို ပစ်ထားကာ အပြင်သို့ ထွက်ချင်၊ လည်ပတ်ချင်သော စိတ်များသာ ပေါ်ပေါက်နေခဲ့ကြလေသည်။

စာရေးသူ အထပ်ထပ် ဆိုခဲ့ဖူးပြီ ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့ဆီက လူများသည် တစ်နှစ်လျှင် ရှစ်လမျှ တွင်းအောင်းဖားများကဲ့သို့ အိမ်တံခါး၊ ရုံးတံခါးများကို အမြဲပိတ်ကာ နေကြရသော သူများ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ထွေးနွေးသော နေရောင်ခြည်၏ အရသာကို အပြင်သို့ ထွက်၍ ခံစားလိုကြခြင်းမှာ မထူးဆန်းလှပေ။

ဤမျှ ရေးသား ဖော်ပြခဲ့ခြင်းအားဖြင့် အအေးလွန်ကဲသော သူတို့ နိုင်ငံ၏ အကြောင်းကို သိသာလောက်ပြီ ထင်ပါသည်။ ဤနေရာ၌ ဇာတ်ကြောင်းကို မဆက်မီ စွပ်ပြုတ်ရည်၏ အကြောင်းကို စကားအနည်းငယ် ဇာချဲ့လိုပေသည်။ ထို့နောက်မှ ဖိုမစုံတွဲ အက၏ အကြောင်းကို ဆက်၍ ကောက်ရမည် ဖြစ်ပါ၏။

သူတို့နိုင်ငံတွင် အေး၏။ အိမ်အပြင်ဘက်က လေသည် အမြဲအေးမြနေသည်။ ပရိယေသန ဝမ်းရေးအတွက် အိမ်ထဲ၌ချည်း ကုပ်နေ၍ မဖြစ်၊ အပြင်အပသို့လည်း ထွက်ကြရမည်။ အထူးသဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်သောသူများသည် ထွန်ယက်ချိန်တန်လျှင် ထွန်ယက်၍၊ စိုက်ပျိုးချိန်တန်လျှင် စိုက်ပျိုးကြရ၏။ ယင်းသို့ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးရသော လုပ်ငန်းများမှာကား ဂျုံ စပါး သီးနှံများ။ ဇူလိုင် ဩဂုတ်လများ လောက်တွင် စပါးနံ့ ရှင်သန်၍ နေရောင်ခံကာ မှည့်ဝင်းစေရမည် ဖြစ်လေရာ၊ ဂျုံစပါး လယ်ကွင်းများကို စတင် ထွန်ယက်ကြရသည်မှာကား ဆောင်းနှောင်းရာသီ ဖြစ်၏။ သူတို့ဆီ၌ ဆောင်းနှောင်းရာသီသည် များသောအားဖြင့် အအေးဓာတ် အပိုကဲဆုံး ရာသီမျိုး ဖြစ်တတ်၏။ သူတို့ဆီက လယ်သမား၊ ယာသမား တစ်ယောက်သည် မတ်လလောက်ဆီက စ၍ လယ်မြေကို စတင်၍ ထွန်ချရလေသည်။ သို့မှသာ စိုက်ပျိုးမည့် သီးနှံများသည် ဧပြီလ မေလလောက်တွင်လာ၍ နေရောင်ခံကာ မှည့်ဝင်းနိုင်ကြမည် ဖြစ်လေသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ၊ မတ်လ တည်းဟူသော နှစ်လအချိန်မှာ သူတို့ဆီ၌ ဆောင်းကုန်ခါနီးသဖြင့် ပွဲနောက်ပိတ်ဆုံး ဆိုသလို အေးချင်တိုင်း အေး

သော လများ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုအချိန်ကာလမျိုး၌ လယ်သမား၊ ယာသမား တို့သည် အိမ်အပြင်သို့ ထွက်ကာ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးရန် အားသစ်ဓာန် သစ်ကို ဆောင်ကာ မြေကြီးကို ထယ်ထိုး ထွန်ယက်ခြင်း အမှုကို စတင် ပြုလုပ်ကြရ၏။ သို့သော် ရာသီဥတုကား အေးဆဲပင် ဖြစ်၏။ လေအေး ထဲတွင် တပင်တပန်း ထယ်ထိုး ထွန်ယက်ခဲ့ခြင်း အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ပြီး ချိန်မှာ ယင်းသည် လယ်သမား၊ ယာသမားသည် အအေးထဲ၌ တစ်နေ့လုံး နေခဲ့ရပြီးပြီ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့တာ လုပ်ငန်းသိမ်း၍ အိမ် သို့ ပြန်လာရာတွင် နှင်းပေါက်များ စိုစွတ်၍လာသော အဝတ်အစားများ ကိုပင် မလဲလှယ်နိုင်သေး။ အိမ်သူသက်ထားက မီးလင်းဖို၌ မီးလှုံရန် မီးဖို၍ထားသောနေရာတွင် အမြန်ဝင်၍ ထိုင်ကာ မီးလှုံရပေသည်။ ယခု ခေတ်တွင်ကား များများစားစား မတွေ့ ရတော့ပေ။ ယခင် ရှေးခေတ်များ ကမူ အင်္ဂလိပ် အိမ်ရှင်မများသည် ခင်ပွန်းသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်မှ အိမ်သို့ ပြန်အလာတွင် မီးလှုံရန် မီးဖိုကို ဖို၍ထားရ၏။ သို့ဖို၍ထားသော မီးဖိုပေါ်မှာပင် တန်းတစ်တန်းမှ သံကြိုးနှင့် ဆွဲ၍ထားသော သံအိုးကြီး တစ်လုံးဖြင့် အမဲရိုး ဝက်ရိုး ဟင်းသီးဟင်းရွက် စသည်တို့ကို “ဗြုန်းစာ” ကျိုသလို ကျိုရ၏။ အိမ်ဦးနတ် ခင်ပွန်းသည် လယ်တော၊ ယာတောမှ အိမ်သို့ ပြန်ရောက်လာကာ အသင့်တွေ့ရသော မီးဖို၌ မီးလှုံရင်း မီးဖိုပေါ် ၌ ကျို၍ထားသော ယင်းအိုးကြီးထဲမှ ဟင်းရည်များကို အချမ်းပြေ ကိုယ် တွင်း၌ နွေး၍သွားအောင် သောက်ရ၏။ ဤကဲ့သို့ ထွေးထွေးနွေးနွေး သက်သောင့်သက်သာ ရှိ၍သွားသောအခါကျမှသာလျှင် ညစာထမင်းကို ဆက်၍ စားနိုင်လေတော့သည်။ ယင်းသည်ကား စွပ်ပြုတ်ရည်၏ သဘော တရားပင် ဖြစ်လေသည်။ ပူနွေးသောနိုင်ငံများ၌ “ဖိုလ်ကြီး” အတူတွေ့ လုပ်ကာ ဟန်တွေ့ ပန်တွေ့နှင့် “ဒင်နာ” စားကြရာဝယ် စွပ်ပြုတ်ရည်က အစပြု၍ နေကြခြင်းမှာကား လောကတွင် ဟာသကို ကြည့်မြင်လိုသော သူများအတွက် ကြည့်ချင်စရာကောင်းသော ဟာသအကွက် တစ်ကွက် ဖြစ်၍ နေပေသည်။

သူတို့နိုင်ငံများ၌ ရာသီဥတုက အေးချင်တိုင်းအေး၍ နေသော အကြောင်းကို ရေးရင်းက စွပ်ပြုတ်ရည် သောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ဖဲ့၍ ထွက်သွားမိပေသည်။ ဘော(လ်) ဒန့်(စ်) ခေါ် ဖိုမ စုံတွဲအက၏ အကြောင်းကို ပြန်၍ ကောက်ရပေဦးတော့မည်။

သူတို့ဆီက ဖိုမ စုံတွဲအကများ၏ ဇာစ်မြစ်မှာ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရာသီဥတု ဆိုးရွားခြင်းမှ အခြေခံလာခဲ့လေသည်။ ချမ်းလျှင်၊ အေးလျှင် လူသားအချင်းချင်း ကိုယ်ငွေ့လှုံချင်သော သဘောသဘာဝက စတင်၍ လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ မနုဿ လူသားတို့၏ ဂူအောင်းခေတ်မှ စ၍ ထိုအကသည် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပုံရ၏။ ယောက်ျားသားဖြစ်သူက အမဲလိုက်၏။ မိန်းမသားဖြစ်သူက မိသားစုကို အုပ်ထိန်းနေရ၏။ ချက်ပြုတ်ရ၏။ တိရစ္ဆာန်သားရေခွံများကို အဝတ်အစားများ ချုပ်လုပ်ရ၏။ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ အမဲလိုက်၍ အအေးထဲမှ ပြန်လာသောအခါတွင် မီးဖိုဘေးမှာ မီးလှုံကာ ထွေးထွေးနွေးနွေးဖြစ်အောင် ပြုရ၏။ ထိုမီးဖိုမှာပင် ရရှိ၍လာသော အမဲကောင်မှ အသားများကို ဖုတ်ကင် စားသောက်ရ၏။ အအေး၏ ဒဏ်ချက် သက်သာသွားသောအခါ၌ ရှေးခေတ်ဦး လူများပီပီ ကကြခုန်ကြလေသည်။ ယင်းသည်မှ ဆင်းသက်၍ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ထိုခလေးများမှာ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့လာခဲ့ကာ ညင်သာ၍လည်း လာခဲ့လေရာ ကလည်းက၊ ကပြီးနောက် ညထမင်းကိုလည်း စားရသော ဥရောပခလေးသည် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကောင်းစရာရှိ၍ နေပေသည်။ သူတို့နိုင်ငံတွင် လေအေးထဲမှ အိမ်ထဲသို့ ပြန်ရောက်လာခဲ့ပြီးနောက် စွပ်ပြုတ်ရည်ကို သောက်ကာ ကိုယ်တွင်း၌ နွေးထွေးအောင် ပြုပြီးလျှင် ကိုယ်ခန္ဓာအပြင်ဘက်ကလည်း ထွေးနွေးအောင် လူချင်းပူးကပ်၍ က ရသော အလေ့သည် ရာသီဥတု အခြေအနေပေါ်၌ တည်၍ နေလေသည်။ စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံကဲ့သို့ (Tropical climate) ပူနွေးသော ရာသီဥတု ရှိသည့် နိုင်ငံများတွင် စွပ်ပြုတ်ရည်ကို သောက်ကာ နှစ်ယောက်တွဲ အကများကို က ရခြင်းမှာကား သဘာဝကပေးသော အခြေအနေကို ရယ်မော လှောင်ပြောင်နေခြင်းနှင့်သာ တူ၍နေပေသည်ဟု စကားစပ်၍ ဆိုချင်ပေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဤဆောင်းပါးအစဉ်မှာ ကိုယ်တိုင်ရေး ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဖြစ်လေရာ ကုလားပြည်သို့ ရောက်သောအခါ၌ လန်ကွတ်တီဝတ်ခဲ့ရသလို၊ သူတို့နိုင်ငံ အင်္ဂလန်သို့ ရောက်သောအခါ၌ သူတို့၏ခလေးထုံးတမ်းကလေးများနှင့် ငြိစွန်းတန်သမျှ မရှောင်သာဘဲ ငြိစွန်းခဲ့ရသော အကြောင်းချင်းတ ကလေးများကိုကား ဖော်ပြတန်သလောက် ဖော်ပြသင့်သည်ဟု ထင်လေသည်။

သူတို့ဆီက ဘော(လ်) ဒန့်(စ်) ခေါ် နှစ်ယောက်တွဲ အကမှာကား

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

တဖြည်းဖြည်း ခေတ်ဦးမှသည် ယခုအထိ ပြောင်းလဲလာကာ Refinement အသေးစိတ်အားဖြင့် အနုပညာပါသော လှုပ်ရှားမှု တစ်မျိုး အဖြစ်သို့ ရောက်၍နေပြီ ဖြစ်သည်။ သူတို့၏ စုံတွဲအကမှာ စင်စစ်အားဖြင့်ဆိုလျှင် တကယ်တမ်း သတ္တုချ၍ ကြည့်လိုက်ပါက လမ်းလျှောက်ခြင်း တစ်မျိုးသာ ဖြစ်လေသည်။ အကြောင်းမှာမူကား သူတို့ဆီက ဖိုမ စုံတွဲအက ခြေလှမ်း များကို အသေအချာ အရင်းအမြစ်သို့ ကျအောင် စိစစ်၍ ကြည့်လိုက် ပါလျှင် လမ်းလျှောက်သည့်အတိုင်း ဘယ်ပြီး ညာ၊ ညာပြီးလျှင် ဘယ်၊ ခြေလှမ်း လှမ်းရသော အကမျိုးသာ ဖြစ်၏။

ဥပမာအားဖြင့် အခြေခံအကဖြစ်သော Waltz ဝေါ့(လ်) အကကို ကြည့်လိုက်ပါလျှင် ဘယ်လှမ်း၊ ညာလှမ်း၊ ခြေနှစ်ဖက်စု ဟူသော အခြေခံ ကကွက်ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ အင်္ဂလိပ်အက ဟူ၍ပင် ခေါ်ခေါ်၊ အနောက် တိုင်းအက၊ ဖိုမ စုံတွဲအက၊ ပွတ်သဘင် စသဖြင့် မည်ကဲ့သို့ပင်ခေါ်ခေါ် သူတို့ဆီက နှစ်ယောက်တွဲအက၏ စနစ်သည် ထွေးနွေးစေရန် လူချင်း ပူးကပ်ခွင့်ပေးသော အကလည်း ဖြစ်၏။ ကိုယ့်အိမ်ခန်းထဲတွင် အချမ်းပြေ အောင် အခြောက်တိုက် ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် တစ်ဦးတည်း လမ်းလျှောက် နေရမည့်အစား ဆန့်ကျင်ဘက်လိင်ရှိသော လူသားတစ်ဦးနှင့် ပူးတွဲကာ စည်းချက်ဝါးချက်ကျကျ လမ်းလျှောက်နေရသော အကမျိုးလည်း ဖြစ် ၏။ ထိုသို့ လမ်းလျှောက်နေခြင်းကို ပျင်းရိ ငြီးငွေ့ခြင်း မရှိစေရန် အက ဂီတဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော Dance Music ဂီတဖြင့် ထောက်ကူ၍ ပေးခြင်း လည်း ဖြစ်၏။ လမ်းလျှောက်ခြင်းသည် အနုပညာ မဟုတ်ချေ။ သို့သော် ယင်းသည် လမ်းလျှောက်ခြင်းသည် ဖိုမ စုံတွဲ၍ လျှောက်ရသောအခါ၌ ပျင်းစရာထက် ပျော်စရာ ဖြစ်၍လာသည်။ သို့ပျော်စရာကောင်းလာသည် တွင် ဂီတ၏ အထောက်အကူ ပါ၍လာပြန်သောအခါ၌ ပို၍ ပျော်စရာ ကောင်း၍လာသည်။ ဂီတချည်း သက်သက်မှတစ်ဆင့် သီချင်းစာသား ကိုပါ အထောက်အကူယူ၍ လာပြန်သောအခါ၌ ပို၍ ပျော်စရာကောင်းလာ ရပြန်ပေသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ သူတို့ဆီက စုံတွဲအကသည် လမ်းလျှောက် ခြင်းက အစပြုကာ၊ လမ်းလျှောက်ရာ၌ စည်းချက်ဝါးချက် ကျနစွာ လမ်း လျှောက်ရပြီး ထိုစည်းချက်ဝါးချက်ရှိသော ဂီတတွင် တေးသားစကားလုံး များကို ပေါင်းစပ်ပေးလိုက်ခြင်းအားဖြင့် သုတိသာယာလည်း ဖြစ်၍လာ ရ၏။ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုလည်း ပြုရ၏။ ယင်းသို့ သာယာသော ဂီတ

သံကို နားထောင်ကာ လမ်းလျှောက်ခြင်း အခြေခံရှိသော အကမျိုးသည် သာလျှင် သူတို့ဆီက စုံတွဲအက ဖြစ်လေသည်။ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှုနှင့် ဂီတအနုပညာကို ရောစပ်ထားခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ဂီတ၏ နောက်မှ တစ်ဆင့် သီချင်းစာသား စကားလုံးများ၏ အနုပညာကဝေကလည်း ပါ၍ လာပြန်သည်။ ရိုးရိုးဂီတဖြင့် က၍ ရသည် မှန်၏။ သို့သော် ခြေလှမ်း ချက်ကျကျ လှမ်းနိုင်အောင် စည်းဝါးသတ်မှတ်ပေးသော ဂီတသံပေါ်၌ သီချင်း သံ စကားလုံးများက ထပ်ပိုး၍ လာပြန်ပေသည်။ ထိုစကားလုံးများမှာ ကား မိမိ၏ ရင်ထဲ၌ မိမိ၏တွဲဖက်ကို ပြောဆိုလိုသော စကားလုံးများ သာလျှင် ဖြစ်၍ နေတတ်လေသည်။

စာရေးသူ သူတို့နိုင်ငံသို့ရောက်၍ သူတို့၏ စုံတွဲအကကို သင်ယူ စဉ်အခါက ခေတ်စားနေခဲ့သော သီချင်းတစ်ပုဒ်မှာကား “တရုတ်ပြည်သွား နှေးကွေးသောသင်္ဘော” ဟူသည့် တေးသွားပင် ဖြစ်လေသည်။ ထို တေး သီချင်း၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ “မိန်းကလေးရယ်၊ မင်းရဲ့ တခြား ချစ်သူတွေကို ဟိုအဝေးကြီးက ကမ်းခြေမှာ ထားပစ်ခဲ့ပါကွယ်။ မင်းနဲ့ကိုယ်နဲ့ နှစ်ဦးထံ ခရီးထွက်ကြပါစို့။ တို့ စီးသွားမယ့် သင်္ဘောက အသွားနှေးတဲ့ သင်္ဘော ပဲကွယ့်။ အဲဒီသင်္ဘောပေါ်မှာ ကိုယ်လေ မင်းကို တစ်ယောက်တည်း ပိုင်ချင်တယ်” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်မျိုး ဖြစ်လေသည်။ ထိုတေးသွားသည် Waltz ဟု ခေါ်ကြသော သုံးချောင်းထောက်အက တေးသွား ဖြစ်၏။ နှစ်ယောက်တွဲ ကနည်း၏ ပဏာမ အခြေခံကနည်းတွင် စည်းဝါး ရှိ၏။ စာရေးသူ စတင်၍ သူတို့အက သင်ခဲ့ရစဉ်ကလည်း ထိုတေးသွားနှင့်ပင် စတင်၍ သင်ခဲ့ရလေသည်။ ထိုတေးသွား ကိုယ်တိုင်ကလည်း စိတ်ကူးယဉ် ချက်ကလေးတွေ များစွာ ပါဝင်နေ၏။ လျှို့ဝှက်ချက်ကလေးတွေ ပါ၍ နေ၏။ သူတို့အနောက်နိုင်ငံက မိန်းကလေးများ၏ သဘာဝကိုပင် ဖော်ပြ ၍ထား၏။ “မင်းရဲ့ တခြားသော ချစ်သူတွေကို ဟိုအဝေးကမ်းခြေမှာ ထားပစ်ခဲ့ပါကွယ်။ မင်းကို ကိုယ်တစ်ယောက်တည်းသာ ပိုင်ချင်ပါတယ်” အစရှိသော သီချင်းစာသားကပင်လျှင် မျက်နှာများများ ထားလေ့ရှိသော အနောက်နိုင်ငံသူကလေးများ၏ ဓလေ့ကို ဖော်ပြလျက် ရှိနေပေသည်။ စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံရင်းက ယဉ်ကျေးမှု၊ လူနေမှု ဓလေ့ထုံးစံများနှင့်ကား ဖီလာဖြစ်၍ နေပေတော့သည်။ စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံတွင် ရည်းစား တစ် ထောင်၊ လင်ကောင် တစ်ယောက် ဟူသော စကားရှိသော်လည်း ထိုဆိုရိုး

စကားမှာ “ရည်းစား” ဟူသော စကားကို “ရွယ်စောင်သောသူ” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်နှင့်သာ သုံးကြသည် ဖြစ်၏။ မိန်းကလေး ဟူသည်မှာ အရွယ် ရောက်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိမိ၏ဘဝတွင် မှီခိုအားထားစရာ ဘဝ ကြင်ဖော်ကို မှန်းထားရည်ရွယ်စမြဲ ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ မြင်းမိုရ်တောင်သည် မည်သူဖြစ်လေသနည်းဟု ရှာဖွေ အကဲခတ်မြဲ ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့ဓလေ့ ကား ဤမျှအထိ သန့်စင်ပေသည်။ သူတို့နိုင်ငံဆီတွင်မူကား “ရည်းစား တစ်ထောင်၊ လင်ကောင်တစ်ယောက်” ဟူသော စကားအတိုင်း တကယ်ပင် လက်တွေ့ ကျင့်သုံး နေနိုင်ကြ၏။ ထိုသို့သော လူမှုရေး အခြေအနေကို များသောအားဖြင့် ဆိုခဲ့သော စုံတွဲကပွဲများတွင် အများဆုံး သက်သေ သာဓက တွေ့ခဲ့ရပေသည်။ ထိုအကြောင်းမှာ အနည်းငယ် ညှိဟောက် သော အကြောင်းများ ဖြစ်လေရာ၊ စကားအလျဉ်းသင့်သဖြင့်သာလျှင် ဖော်ပြရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အထက်၌ဆိုခဲ့သော Waltz ခေါ် သုံးချောင်းထောက် အကအပြင် Quick Step အမြန်လှမ်း၊ Fox Trot မြေခွေးပြေး အစရှိသော ခြေလှမ်း တစ်မျိုးစီ လှမ်းရသည့် အခြေခံ အကနှစ်မျိုး ရှိပြန်သည်။ ယင်းသည့် အက သုံးမျိုးတို့မှာ ဥရောပစုံတွဲအက ခြေလှမ်းများ၏ အခြေခံ ဖြစ်ကြ လေသည်။ ထိုအခြေခံအကများကို တော်တော်ကလေး နိုင်နိုင်နင်းနင်း ကတတ်ပြီဆိုပါလျှင် ကပွဲများ၌ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ဝင်နွံနိုင်ပြီ ဖြစ်၏။ သို့သော် အကပညာမှာ မည်သည့်နိုင်ငံတွင်မဆို အနုပညာထဲ၌ ပါဝင်၍နေသည် သာ ဖြစ်လေရာ၊ ကျား မ အရေးကို ခေတ္တချန်လှုပ်၍ သူတို့ဆီက စုံတွဲ ဖိုမ အက၏ အကြောင်းကို အနည်းငယ် ဆက်၍ တင်ပြလိုပေသည်။

သူတို့ဆီက ထိုမောင်နံ စုံတွဲအက၌ ဆိုခဲ့သော အခြေခံကကွက် များကို စတင်၍ သင်ကြားရ၏။ အခြေခံကကွက်များကို Basic Steps ဟု ခေါ်ပေသည်။ ထိုအခြေခံကကွက်များချည်းပင်လျှင် မှတ်မိသမျှ တင် ပြရမည်ဆိုပါက လေးဆယ့်ကိုးမျိုး ရှိလေသည်။ ထိုအခြေခံကကွက် လေး ဆယ့်ကိုးမျိုးကို နိုင်နိုင်နင်းနင်း ကျင်လည်စွာ ကတတ်ပြီ ဆိုပါလျှင် ပွဲ ဝင်နိုင်ပြီ ဖြစ်လေသည်။ ကကွက် လေးဆယ့်ကိုးမျိုးတို့မှာ အားလုံးခြုံ၍ ဆိုထားခြင်း ဖြစ်၏။ (၁) သုံးချောင်းထောက်အက၊ (၂) အမြန်လှမ်း၊ (၃) မြေခွေးပြေးအက ဟူသော ကနည်းရိုးရိုး သုံးမျိုးတို့၏ အပြင် စပ်၍ ပြန်၍ မြစ်ဖျားခံကာ တောင်အမေရိကတိုက်သို့ ရောက်သွားပြီး ယင်းမှ

တစ်ဆင့် ဥရောပသို့ ပြန်ရောက်လာသော ရမ်ဘာ၊ ဆမ်ဘာ၊ တန်ဂို စသော သွေးလှုံ့ အကသုံးမျိုးကလည်း ရှိပေသေးသည်။ ထိုအကဆန်း သုံးမျိုးတို့မှာ သွေးဆူသော စပိန်လူမျိုးတို့၏ စရိုက်နှင့် ခက်တရော်သော နီဂရိုးတို့၏ သဘာဝများ ရောပြွမ်းပါရှိလျက် ရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် ငြိမ်ညောင်းခြင်းထက် လှုပ်ရှားမှု ပိုမိုပြင်းထန်သော အကမျိုးတို့သာလျှင် ဖြစ်ကြလေသည်။ ရမ်ဘာ၊ ဆမ်ဘာ အကများမှာကား စပိန်နွယ်သော အကမျိုးတို့ ဖြစ်ကြပြီးလျှင်၊ တန်ဂို အကမှာမူကား တောင်အမေရိက၌ မျိုးစေ့ချသော အကမျိုး ဖြစ်၏။ အလွယ်ရေးရမည် ဆိုပါသော် ဆိုခဲ့သော အခြေခံအက သုံးမျိုးတို့မှာ စည်းနှင့် စနစ်နှင့်ဖြစ်၍ မြန်မာဇာတ်သဘင် မှ အပျိုတော်က နှင့် တူသည်ဟု ဆိုနိုင်လျက် ရမ်ဘာ၊ ဆမ်ဘာ၊ တန်ဂို အကများမှာမူ မျက်စပစ်ကာ မေးထိုးကာ ခါးလှုပ် တင်လှုပ်ကာဖြင့် ကရသော အငြိမ့်မင်းသမီး အကမျိုးသာ ဖြစ်သည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် တင်စားရပေတော့မည် ဖြစ်လေသည်။ အခြေခံကကွက် သုံးမျိုးတို့၌ စည်းစနစ်ရှိ၏၊ စည်းကမ်းရှိ၏၊ ပုံသေကားကျ ကကွက်များရှိ၏။ ဖော်ပြခဲ့သော ဥပမာအတိုင်း အပျိုတော် က သလို ငြိမ့်ညောင်းခြင်း၊ ညက်ညောခြင်း ရှိ၏။ နားမှထိုင်၍ ကြည့်နေရခြင်းသည်ပင်လျှင် စိတ်လက်သက်သာချမ်းမြေ့၏။ နောက်ထပ်တိုး ဖော်ပြသော ကကွက်များမှာကား ပျာယံးပျာယာနိုင်လှ၏။ အခုန်အပေါက်များ၏။ လှုပ်ရှားမှုလည်း များ၏။ ထို့ပြင် Abandon ဟု ခေါ်သော အစစအရာရာကို ဥပေက္ခာပြုသော သဘောများကလည်း များစွာပါဝင်၍ နေပေသည်။ ဥပေက္ခာသဘောကို အနည်းငယ် ရိပ်စားမိစေရန် မတတ်သာသဖြင့်သာ ရေးသား ဖော်ပြရမည်မှာကား တန်ဂိုအကတွင် တွဲ၍ကဖက် မိန်းကလေးအား တွဲ၍ထားရာမှ လွှတ်၍ ပေးလိုက်ရသော ကကွက်တစ်ခု ရှိ၏။ ထိုကကွက်အရ မိန်းကလေးကို လက်ချင်းတွဲကာ က ၍နေရာက လွှတ်၍ပေးလိုက်ရသောအခါတွင် မိန်းကလေးသည် ငါးပေမျှ ကွာဝေးသွားအောင် သူ၏ကိုယ်ကို ပတ်ချာလှည့်ကာ လည်၍ ထွက်သွား၏။ ကကွက်ခြေလှမ်း ဆယ်လှမ်း ပြည့်သောအခါ၌ ထိုမိန်းကလေးသည် ဩစတြေးလျတိုက်ရှိ အဘော်ရီဂျင်းနီး လူရိုင်းများ၏ ဘွမ်းမားရင်း လက်နက်ကဲ့သို့ ပစ်သူထံ ပြန်ရောက်လာသူ၊ (၁) တွဲ၍ကသူထံ ပြန်ရောက်လာ၏။ ဤကဲ့သို့ မိန်းကလေးက သူ့ကိုယ်သူ ပတ်ချာလှည့်ကာ ငါးပေခန့် ဝေးကွာသည်အထိ က ၍ ထွက်သွားပြီး

ဗုဒ္ဓဘာသာတို့

ပြန်လာနေစဉ်အတွင်း၌ မိန်းကလေး၏ ဂါဝန်အနားသည် လည်ပတ်နေသော ကိုယ်လုံးတစ်ဝိုက်၌ တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက်လာကာ လှပစွာ ပိုင်း၍ နေလေသည်။ မိန်းကလေးက ဤကဲ့သို့ ခွာထွက်ပြီး ပြန်၍နီးကပ်လာစဉ်၌ ခြေလှမ်း ဆယ်လှမ်း လှမ်းသလို ယောက်ျားလေးကလည်း ခြေစွမ်းပြကာ ခြေလှမ်းဆယ်လှမ်းရှိသော ကကွက်ကို တစ်ဦးတည်း ကရင်းက စောင့်ဆိုင်း ဆီးကြိုနေ၏။ ထို့နောက် နှစ်ဦးသား ပြန်၍ တွဲမိကြလေသည်။ ဤကား အမြွက်မျှ ဖြစ်၏။

စင်စစ်ဆိုရသော် ... သူတို့ဆီ၌ ဖိုမ စုံတွဲအကသည် ချမ်းသောကြောင့် ကကြရခြင်းလည်း ဖြစ်၏။ ချမ်းချမ်းနှင့် အခန်းအောင်း၍ နေရသောကြောင့် ခြေညောင်းလက်ဆန့် က ခြင်းလည်း ဖြစ်၏။ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မိတ်ဆွေဖြစ်သော်၊ ရင်းနှီးသော် ကခြင်း သဘောမျိုးလည်း ပါ၏။ သူတို့ဆီက ရာသီဥတု၏ ခိုင်းစေချက်အရ ပေါ်ပေါက်လာရသော ကခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်ပေသည်။ သူတို့ထံတွင်ကား ရာသီဥတုက အေးမြသဖြင့် ဤမျှ ကခုန်နေကြခြင်းဖြင့် ပူနွေးရုံမျှသာ ရှိ၏။ စာရေးသူ သူတို့ နိုင်ငံမှ တစ်ခါက မြန်မာနိုင်ငံသို့ ခေတ္တ ပြန်ရောက်လာစဉ်တွင် ထိုစဉ်ခေတ်က ရေပေါ်ဆီ လူတန်းစား ဖြစ်၍နေသော မိတ်ဆွေတစ်ဦးက စာရေးသူအား ညစာထမင်း ဖိတ်ကျွေး၏။ ဟိုစဉ်ခေတ်က ဖြစ်၍ ဟိုစဉ်ခေတ်က ခေတ်မီပါသည် ဆိုသော အသိုင်းအဝန်းတွင် ညစာ စားသောက် ပြီးစီးကြသော အခါ၌ အနောက်တိုင်းအကကို မြန်မာများ တန်မဲ့နှင့် “ခေတ်မီစွာ” ကကြလေသည်။ သို့ ကကြရာတွင် စာရေးသူမှာ ရယ်စရာ သဘောထား၍ ပြောကြားရပါသည်။ “ဖီးလုပ်ဖျန်” ဖြစ်နေ၍ မနေသာတော့ဘဲ ဝင်၍ ကရ၏။ သို့ က ရရာ၌ ရာသီဥတုမှာ ပူပြင်းသော ညဦးပိုင်း ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ က ကြသူများမှာ ချွေးဒီးဒီးကျကာ သနပ်ခါး၊ ပေါင်ဒါများပင် ပျက်၍နေကာ ပုံပျက်ပန်းပျက် ဖြစ်နေကြလေတော့သည်။ ထိုစဉ်ကတည်းကပင်လျှင် သူတို့အနောက်က ယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ် ဖြစ်သော နှစ်ယောက်တွဲကခြင်း အလေ့သည် မြန်မာ့ရိုးရာဓလေ့နှင့် မကိုက်ညီသည်ကို ထားဦးတော့၊ ရာသီဥတုကပင်လျှင် ဤမြန်မာပြည်ကဲ့သို့သော ပူအိုက်သည့် ဒေသများ၌ လက်မခံဘဲ ခွင့်ပြုခြင်း မရှိဟု သိမြင်ခဲ့ရဖူးပေသည်။

သို့သော် ... ဤဆောင်းပါးများမှာ သူတို့နိုင်ငံသို့ စာရေးသူ ရောက်နေစဉ်က အကြောင်းအရာများကို တတ်အားသမျှ မှတ်တမ်းတင်၍နေ

သော ဆောင်းပါးအစဉ် ဖြစ်နေသဖြင့် သူတို့ဆီက စုံတွဲအကနှင့် ပတ်သက်
 သော စာအုပ်စာတမ်းများနှင့် သူတို့ဆီ၌ ထိုအကမျိုးသည် မည်မျှအထိ
 အကြီးအကျယ် လိုက်စားနေကြကြောင်းကိုလည်း တစ်စွန်းတစ်စမျှပင်
 ဖြစ်စေ ရေးသားချင်ပေသည်။ အကြောင်းမှာမူ ထိုစုံတွဲအကနှင့် ပတ်သက်
 ၍ ခြေခြေမြစ်မြစ် ရေးသားသော ဆောင်းပါး အတော်ကလေး ရှားပါး
 သောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ရေးရခြင်းမှာလည်း Dancing နှစ်ယောက်တွဲ
 အကသည် သူတို့၏ လူမှုရေးစနစ်၌ ကြီးမားသော Institution သီးခြား
 ကဏ္ဍကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်၍ နေသည်ကို တွေ့ခဲ့ရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်လေ
 သည်။

စာရေးသူ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်၏ စိုးမိုးပြုပြင်မှုများ မည်မျှ ရှိခဲ့သည့် အကြောင်းထက် စာရေးသူ၏ဘဝကို စိုးမိုးပြုပြင်သော ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေများသည် စာရေးသူ၏ ဘဝအဆစ်အပိုင်းများ၌ “မည်ကဲ့သို့သော အခြေအနေများဖြစ်သည်၊ ထိုအခြေအနေများ ပေါ်ပေါက်လာလေအောင် မည်သည့် အကြောင်းတရားများက ဖန်တီးပေးခဲ့သည်” ဆိုသော ဦးတည်ချက်ဖြင့် ဤ “တင့်တယ်၏ တင့်တယ်” ဆောင်းပါးစဉ်ကို သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းကြီး၌ စာရေးသူ ရေးသားခဲ့သည်မှာ လပေါင်းအတော်များများပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် လွန်ခဲ့သော နှစ်နှစ်ကျော်ကျော် အချိန်တာ ကာလအတွင်းတွင်မှ “တင့်တယ်၏ တင့်တယ်” ဆောင်းပါးအစဉ်သည် ခါးလယ်က ပြတ်၍ ကျသွားခဲ့၏။ အကြောင်းမှာမူကား စာရေးသူသည် Free Lance ပုံမှန် ဝင်ငွေရသော စာပေအလုပ် တစ်ခုတွင် မဝင်ရောက်ဘဲ စာရေးခြင်း သက်သက်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြု၍ နေရာမှ ပုံမှန် ဝင်ငွေရသော အလုပ်တစ်ခုတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။ ထိုပုံမှန်ဝင်ငွေရသော အလုပ်တွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်းမှာလည်း ထိုအလုပ်သည် စာပေလောက၌ပင် ပန္နက်ရိုက်၍ထားသော အလုပ် ဖြစ်သဖြင့် လိုလိုချင်ချင်ပင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ စာရေးသူတို့မှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးစီးသည့်နောက်ပိုင်း စာပေခေတ် တစ်ခေတ် တစ်လျှောက်လုံး၌ စာပေလောကနှင့် ကင်းကွာသည်ဟု မရှိခဲ့လှ။ ပို၍ တိကျစွာ ဆိုရပါလျှင် စာပေအလုပ်မှ လွဲသော အခြားအခြား ပရိယောသနလုပ်ငန်းများသို့ ရောက်ခဲ့ခြင်း မရှိ။ စာပေလောကထဲ၌သာ တစ်လည်လည် သံသရာလည်၍ နေခဲ့ရပေသည်။ ထို့ကြောင့်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

စာပေလောကနှင့် တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ အဆက်မပြတ်ခဲ့ချေ။ သို့သော် လွန်ခဲ့သော နှစ်နှစ်ခန့်က စ၍ စာရေးသူသည် ပုံမှန်ဝင်ငွေဖြင့်ရှိသော စာပေလုပ်ငန်းတစ်ရပ်တွင် သင့်တင့်သော စာပေတာဝန်ကို ပုံမှန်ဝင်ငွေဖြင့် စတင် ထမ်းဆောင်ခဲ့ရ၏။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း “တင့်တယ်၏ တင့်တယ်” ကို ဤသွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းကြီးတွင် တာဝန်ကျေစွာ အဆက်မပြတ် ရေးသားနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့။ ပြတ်လပ်ခဲ့ပေ၏။

သို့ပြတ်လပ်ခဲ့ရချိန်၌ သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းတွင် စာရေးသူ တင်ပြ၍နေသော အချက်အလက်များသည် စာရေးသူ နိုင်ငံခြားတွင် သွားရောက်၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ရှာဖွေနေရစဉ်အခါ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေများက စာရေးသူ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်ကို စိုးမိုးခြယ်လှယ်ပုံနှင့် ထိုပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်နေရသည့် အကြောင်းများ ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် ထိုနောက်ပိုင်း ဆောင်းပါးများကို တစ်ခန်းရပ်၍ တစ်ဆစ်ပိုင်း ကလနားများ သတ်၍ ပေးသင့်သည်ဟု ထင်မိပေသည်။ ယင်းသို့ ကလနား သတ်ရန် အကောင်းဆုံးသော အဆစ်အပိုင်းမှာကား သူတစ်ပါးနိုင်ငံတွင် သွားရောက်၍ အမှုထမ်းရာမှ မိမိ၏ ဇာတိနိုင်ငံရင်းသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာရသည့် အကြောင်း ပါဝင်သော အဆစ်အပိုင်းသာ ဖြစ်သင့်သည်ဟု ထင်မှတ်မိပေသည်။

စာရေးသူသည် နိုင်ငံခြားတွင် သွားရောက်၍ အသံလွှင့်လုပ်ငန်းကြီး တစ်ရပ်တွင် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နေရာ၌ လုပ်အားခ ရရှိသော ပုံမှန်လစာနှင့်တကွ နိုင်ငံကူးခမှာလည်း သင့်တင့်လျောက်ပတ်ပါ၏။ နှစ်စဉ် လုပ်အားခတိုးငွေလည်း ရှိ၏။ သို့သော် ထိုအလုပ်မှာ ပင်စင်လစာငွေ အာမခံချက် မရှိပေ။

ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါးနိုင်ငံ၌ သွားပြီး တိုင်းဝေးပြည်ဝေး နေထိုင်ကာ ပရိယေသနကို ရှာဖွေခဲ့၍ ငါးနှစ်ပြည့်မြောက်၊ ခြောက်နှစ်ဘက်သို့ ရောက်စပြု၍ လာသောအခါတွင် စာရေးသူ၏အဖို့၌ ရွေးချယ်ရန် လမ်းနှစ်သွယ် ပေါ်ပေါက်၍ လာခဲ့ပေသည်။ ထိုလမ်းနှစ်သွယ်တို့မှာကား ရောက်ရှိနေသော နိုင်ငံတွင် ထင်းပုံခေါင်းချ ဆက်လက်၍ နေထိုင်သွားမည်လော၊ သို့တည်းမဟုတ် မွေးရာဇာတိ အမိနိုင်ငံသို့ ပြန်ဝင်ခိုလှုံမည်လောဟူသော လမ်းနှစ်သွယ်တို့ပင် ဖြစ်လေသည်။

ထိုလမ်းနှစ်သွယ် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းမှာကား အခြား မဟုတ်။

ရပြည့်စာအုပ်တိုက်

သူတစ်ပါးနိုင်ငံတွင် သွားရောက်နေထိုင်ကာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း၍ နေခဲ့ရ၍ ငါးနှစ်ပြည့်ခဲ့သောအခါတွင် စာရေးသူသည် သူတို့နိုင်ငံ၌ နိုင်ငံခြားသား အဖြစ်ဖြင့် ဆက်လက်၍ နေမည်လော၊ သို့တည်းမဟုတ် သူတို့နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို ခံယူမည်လော ဟူသော လမ်းနှစ်သွယ်ပင် ဖြစ်၏။

စင်စစ်အားဖြင့် ပုဂ္ဂလိကအနေဖြင့် စဉ်းစားရမည် ဆိုပါလျှင် သူတို့နိုင်ငံတွင် ဆက်လက်၍ နေထိုင်ကာ သွားလိုသောဆန္ဒ ပေါ်ပေါက်ချင်စရာ အကြောင်းအချို့က ရှိ၍နေပေသည်။ မိမိ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ တစ်ခုတည်းကို ကွက်၍ စဉ်းစားပါလျှင် သူတစ်ပါးနိုင်ငံ၌ စာရေးသူသည် အနေအထိုင်လည်း အထာကျ၍ နေပေပြီ။ ပုံမှန်ဝင်ငွေကလည်း ရှိ၍နေပေပြီ။ ထိုမျှမကသေး၊ အကယ်၍သာ စာရေးသူက သူတို့နိုင်ငံ၌ အမျိုးသားမှတ်ပုံတင် လျှောက်ထားကာ နိုင်ငံသားအဖြစ်ကို လျှောက်ထား ခံယူခဲ့ပါလျှင် စာရေးသူ နိုင်ငံရင်း၌ ထားချန်ခဲ့သော စာရေးသူ၏ မိသားစုကိုပင် နိုင်ငံခြားသို့ ခေါ်ယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းများကလည်း ရှိ၍ နေပေသေးသည်။

တကယ်တမ်းဆိုရပါလျှင် ထိုစဉ်အခါက သူတို့နိုင်ငံ၏ လူနေမှု အဆင့်အတန်းသည် ထိုစဉ်အခါက နိုင်ငံရင်းရှိ လူနေမှု အဆင့်အတန်းထက် အတန်းမြင့်မားသည်ဟု ဆိုစရာရှိပေသည်။ အင်္ဂလန်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက ဖွတ်ဖွတ်ကြေခဲ့သော်လည်း ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများမှာ လွန်စွာ တိုးတက် လျင်မြန်လျက် ရှိနေပေသည်။ စာရေးသူ နေထိုင်ခဲ့သော နောက်ဆုံးနှစ် အချိန်ပိုင်းတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ မိန့်ခွန်း၌ အထင်အရှား ပါဝင်ခဲ့သော “သူတို့နိုင်ငံမှာ စားချင်တိုင်း မစားရဘူး၊ ဝတ်ချင်တိုင်း မဝတ်ရဘူး၊ စည်းနဲ့ကမ်းနဲ့ စားကြရတယ်၊ ဝတ်ကြရတယ်” ဟူသော ရာရှင်စနစ်ခေါ် စည်းကမ်းချက် အသတ်အမှတ်များသည် တော်တော်ပင် ဖျက်သိမ်းစ ပြု၍နေပြီ ဖြစ်ပေသည်။ အစားအသောက်ဘက်တွင် ရာရှင်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းစ ပြုလာ၏။ စာရေးသူ ရောက်စ ကနဦးက လူတစ်ကိုယ်လျှင် သီတင်းနှစ်ပတ် (၀၁) ဆယ့်လေးရက်တာ ကာလအတွက် အမဲသား (၀၁) ဝက်သား ပေါင်တစ်စိတ် (၀၁) ခြောက်ကျပ် တစ်မတ်သားခန့် ရသော စနစ်သည် ရုပ်သိမ်းထားပြီ ဖြစ်သည်။ သီတင်းနှစ်ပတ်လျှင် လူတစ်ကိုယ်အတွက် ကြက်ဥတစ်လုံးသာလျှင် ဝေပုံကျရရှိသော စနစ် မရှိတော့ဘဲ ကြက်ဥကို ကြိုက်သလောက်၊

လိုသလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။ တစ်နှစ်လျှင် ဝတ်စုံတစ်စုံသာ ချုပ်ခွင့်ရ၍ လက်ကိုင်ပဝါ သုံးထည်သာ ဝယ်နိုင်သော ကန့်သတ်ချက်များကိုလည်း လျှော့ချလိုက်ပြီဖြစ်၍၊ ဝတ်ရေးတွင် တော်တော်ပင် ချောင်လည်လာနေပြီ ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် စစ်ပြီးစ ခေတ်ဦး၌ စစ်အတွင်းက အဆောက်အအုံပေါင်းများစွာ ဂျာမန်ဗုံးဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးခဲ့ရသည့်အတွက် နေစရာအိမ်များ ရှားပါးကျဉ်းကျပ်ကာ၊ အိမ်လခ စရိတ်များကလည်း ကြီးလေးနေခဲ့သော အခြေအနေမှ လူအနေအထိုင် သက်သာချောင်ချိစ ပြုလာသော အခြေအနေကိုလည်း ရောက်၍ နေပြီ ဖြစ်သည်။

စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံက ဥက္ကလာပ၊ သုဝဏ္ဏ၊ သာကေတ အစရှိသော မြို့သစ်မြို့ရုံများ ထူထောင်သလို လန်ဒန်မြို့နှင့် မလှမ်းမကမ်းတွင် ဟာဝဲလ် အစရှိသော မြို့သစ်မြို့ရုံများလည်း တည်ဆောက်ပြီးစီးစပြုလျက်၊ လန်ဒန်မြို့ပေါ်၌ ကျဉ်းကျပ်စွာ နေထိုင်ကြရသော မိသားစုအများပင် မြို့ရုံများသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကြပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ဟိုတလောက ရန်ကုန် ကန်တော်ကလေးရပ်ကွက်တွင် “အိမ်ငှားရန်” ဆိုင်းဘုတ်များ အများအပြား ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သလို၊ လန်ဒန်ရှိ ရပ်ကွက်အများတွင်လည်း “အခန်းရမည်၊ အခန်းစုံအိမ် ရမည်” ဟူသော ကြော်ငြာ ကတ်ပြားကလေးများကိုလည်း ဗျစ်ဆိုင်၊ ဘူတာရုံ အဝင်ဝ၊ ဆေးလိပ်ဆိုင် စသော နေရာများ၌ နံရံကပ်နှင့် တိုင်ကပ် ဆိုင်းဘုတ်ငယ်များတွင် များများစားစား တွေ့မြင်လာရသည်လည်း ဖြစ်သည်။

ဤသို့ လူ၏ ပဓာန လိုအပ်ချက်ဖြစ်သော စားဝတ်နေရေး သုံးရပ် စလုံးဘက်၌ ပြေလည် ချောင်ချိတန်သမျှ ချောင်လည် ပြေချောလာသည့် အခါတွင်မှ စာရေးသူသည် မည်သို့အကြောင်းကြောင့် သူတို့နိုင်ငံမှနေ၍ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ခဲ့ပေသနည်း။

ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အဆိုအကောင်း နှစ်ထွေသော အမြင်ဖြင့် ဝေဖန်ချက်များကို စာရေးသူ နိုင်ငံရင်းသို့ ပြန်လည်ရောက်လာစ အခါက တော်တော်ကလေးပင် ကြားနာခဲ့ရပေသည်။ ထိုဝေဖန်ချက်များတွင် ပါဝင်သော ထင်မြင်ချက်များမှာ များသောအားဖြင့် စာရေးသူ မဟုတ်ပါဘဲ လျက်နှင့် စာရေးသူ၏ နေရာတွင် ဝင်၍ ကြည့်ကြကာ မျက်မှန်းရမ်းဆ

စိတ်ကူးစိတ်သန်း စူးရောက်စွာဖြင့် ပေး၍ထားကြသော ထင်မြင်ချက် အများအပြားလည်း ပါဝင်၍ နေခဲ့ကြပေသည်။ ရှိစေဦးတော့ ...။

အဓိကအားဖြင့် စာရေးသူ နိုင်ငံရင်းသို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်း မှာ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော အတွေး၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အတွေးကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဤအတွေးသည်ပင် စာရေးသူအား ဘဝလမ်းခရီး၌ အသစ် ဖြစ်သော တစ်ဆစ်ချိုး (ဂငယ်) အကွေ့ကို ကွေ့ချိုးစေခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေ သည်။

စာရေးသူသည် သူတစ်ပါးနိုင်ငံ၌ အနေအထိုင်လည်း အထာကျ ၍ နေပြီးလည်း ဖြစ်သည်။ ဝင်ငွေကောင်းတန်သမျှ ကောင်း၍ နေပြီလည်း ဖြစ်သည်။ မိသားစုကို မိမိထံသို့ ခေါ်ယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းလည်း များစွာ ရှိ၍နေပြီလည်း ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်သို့ ပြောင်းလဲ နိုင်စွမ်းလည်း ရှိ၍နေပြီ ဖြစ်သည်။ သို့စဉ်လျက်နှင့် ယင်းသည် အခြေ အနေမျိုး ရှိ၍နေသော အခါကျမှပင် ကိုယ့်မွေးဖွားရာ ဇာတိဖြစ်သော အမိ နိုင်ငံရင်းသို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာခဲ့ခြင်းမှာ မိမိ၏ဇာတိ နိုင်ငံရင်းတွင် မိမိ၏ လူမျိုးအတွင်း၌ နေထိုင်လိုသောကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ မိသားစု ၏ နောင်ရေးကို တွေးမျှော်မိသဖြင့်လည်း ဖြစ်သည်။ စာရေးသူသည် သူတို့ နိုင်ငံ၌ အနှစ်တစ်ရာပင် နေထိုင်စေကာမူ သူတို့လူမျိုး မဖြစ်နိုင်၊ မြန်မာ လူမျိုးသာလျှင် ဖြစ်၍ နေပေလိမ့်မည်။ အမျိုးသားမှတ်ပုံတင် ရရှိသော နိုင်ငံခြားသားတစ်ယောက်သည် တရားဥပဒေအရ အမျိုးသားစာရင်းဝင် ဖြစ်လာပြီး အမျိုးသားခံစားခွင့် ဖြစ်သော မဲပေးနိုင်ခွင့်၊ ကုန်သွယ်ခွင့် အစရှိသည်တို့ကို ရရှိလာမည် ဖြစ်သော်လည်း လူမျိုးအနေနှင့်ကား မြန်မာသည် မြန်မာသာလျှင် ဖြစ်၍နေမည် ဖြစ်၏။ ရှေးက ဖြတ်ထုံး စာဆိုတစ်ရပ်ကို အနည်းငယ် ပြုပြင်၍ ဆိုရပါသော် “ခုမှမမဲ မွေးကမဲ သည် မဲမဲတူတူ မိမဲတူကို မိဖြူ ခေါ်ထိုက် မခေါ်ထိုက်” ဟူသော စာပြောင် အချိုးကလေးကိုပင် ချိုးရ ဆိုရပေလိမ့်မည်။

တစ်ဖန် ရှေ့တစ်နေရာ၌ စာရေးသူ၏ နောင်ရေးကို စဉ်းစားရာတွင် မိသားစု၏ နောင်ရေးကိုပါ စဉ်းစားခဲ့သည်ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ သူတို့နိုင်ငံ တွင် ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးဘက်က များစွာ ပြည့်စုံပေသည်။ သား သမီး များများ ရှိလေလေ အခွန်အတုတ် လျော့ပေးရ၏။ လူမှုရေး အာမခံ ငွေများလည်း ရ၏။ အစားအသောက် ဝေပုံကျလည်း ပို၍ရ၏။ သူတို့

နိုင်ငံတွင် စစ်အတွင်းက ပြည်သူတို့ အသက် သွေးခဲကို မတွန့်မဆုတ် ပေးကာ အစတေးခံပြီး နိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေးကို ကာကွယ်ခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြာ အာဏာကို အလောင်းချင်းထပ်မျှ ခုခံစောင့်ရှောက် ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် တက်လာသမျှသော အစိုးရတိုင်းတွင် နိုင်ငံသား တို့၏ သက်သာချောင်ချိ ပျော်ရွှင်ရေးနှင့် အမြန်ဆုံး ပြန်လည် ထူထောင် ရေးကို ဦးစားပေးရသည်ချည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူများသည် အစိုးရ၏ စီမံကိန်းသစ်များကြောင့် တစ်ချိန်ထက် တစ်ချိန် ပို၍ သက်သာ ချောင်ချိလာလျက် ရှိနေကြသည်။ ရှေ့တစ်လျှောက်အတွက် အလား အလာကလည်း ကောင်းမွန်၍ နေသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့နိုင်ငံသား အဖြစ်ဖြင့် ဆက်လက်၍ နေသွားပါက ဘဝ ရှေ့ခရီးလမ်းမှာ ပြေချော ဖွယ်ရာလည်း ရှိ၍နေ၏။ သူတို့နိုင်ငံသည် နာလန်ထူစ ပြုရန် မှန်မှန်ကြီး ကြီးပမ်းနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ရှေ့တစ်လျှောက်အတွက် မျှော်လင့်ချက် ရောင်ခြည်များလည်း သမ်း၍နေပြီ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နေချင့်စဖွယ် အခြေအနေဟု ဆိုစရာ ဖြစ်၍နေပေသည်။

သို့သော်- တကယ်တမ်း စဉ်းစား၍ ကြည့်လိုက်သောအခါတွင်မူ ကား စာရေးသူ၏ အထက်ပါ ခန့်မှန်းချက်မှာ အမေကိုကျော်၍ ဒွေးဒေါ် ကို လွမ်း၍နေသော ခန့်မှန်းချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ကို စာရေးသူ တစ်စ ထက်တစ်စ ရိပ်စားမိ၍လာသည်။ သူတို့နိုင်ငံ၏ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကို နေရာမလပ် တွေ့၍နေရသည်။ ထိုသို့ တွေ့မြင်၍ နေရ သောအခါ၌ နောက်အနာဂတ်တွင် လန်ဒန်မြို့ကြီးသည် နောက်ဆုံးပေါ် ခေတ်မီ လမ်းပန်း အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်ရထားများနှင့် များစွာ ခမ်းနား စည်ကားစရာ ရှိလာသည်ဟု တွေးရာမှအစ စာရေးသူမှာ ဆင့်ပွား အတွေး တစ်ရပ် ပေါ်၍လာသည်။ ယင်းသည်မှာကား-

အင်္ဂလန်လည်း ဗုံးကြဲခံခဲ့ရ၏။ အပျက်အစီးများကို ပြန်လည်ပြု ပြင် ထူထောင်နေရ၏။ အားကျဖွယ်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ သို့သော် စာရေးသူ ၏ အမိနိုင်ငံ အခြေကား မည်သို့နည်း။

ဤတွင် နှိုင်းယှဉ်ချက် အရပ်ရပ်တို့ကို ဆင့်ကဲ မြင်မိပြန်သည်။ အင်္ဂလန်ကို ဂျာမန်က ဗုံးကြဲ၏။ တစ်လမ်းသွားသာ ဖြစ်၏။ မြန်မာနိုင်ငံ မှာမူ ဂျပန်က ဗုံးကြဲ၏။ မြန်မာ့မြေကို ဂျပန် ခြေကုပ်ယူထားစဉ်၌ မဟာ မိတ်တို့က ဗုံးကြဲပြန်၏။ မဟာမိတ်တပ်များ မြန်မာ့မြေကို ပြန်လည်

သိမ်းပိုက်ကြသောအခါ ဂျပန်က “အင်တိုက်အားတိုက်ပင် မဟုတ်စေကာမူ” ကြောက်ရွံ့ ခတ်သလို ဝံ့ကြဲပြန်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာကား မိအေးသုံးခါနာ ဖြစ်ခဲ့၏။ တစ်ဖန် အင်္ဂလိပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆုတ်ခွာသွားသောအခါ မြေလှန်စနစ်၊ မီးလောင်ပြင်စနစ်ကို သုံးသွားသဖြင့် နိုင်ငံရှိ မြို့ကြီးအများ ပြာကျခဲ့သည်။ ရထားလမ်းများ ပျက်ခဲ့သည်။ တံတားကြီးငယ်ပေါင်း သုံးရာကျော် ကျိုးပဲ့ပျက်စီးခဲ့သည်။ တစ်ဖန် မဟာမိတ်တို့ ထိုးစစ်ဆင်လာရာ၌ ဂျပန်က စစ်ဆုတ်ရင်း မီးရှို့ဖျက်ဆီးပြန်သည်။ ဂျပန်ကို တော်လှန်သော ပြောက်ကျားများကလည်း ဂျပန် ယိုးဒယားသို့ မြန်မြန် မဆုတ်နိုင်ဘဲ မြန်မာပြည် အလယ်ပိုင်းတွင် ပိတ်မိနေအောင် တံတားများကို ချိုးကြဲပြန်သည်။ သို့အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှာကား မိအေး နှစ်ခါမျှမက သုံးခါနာ ဖြစ်ခဲ့ပြန်သည်။

နောက်အတွေး တစ်ရပ်မှာကား အင်္ဂလန်သည် သူ့လွတ်လပ်ရေးကို ကာကွယ်နိုင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံသစ် မဟုတ်၍ အမာခံ စနစ်ဟောင်းများ ရင့်ကျက်စွာ ရှိနေသည်။ ထိုစနစ်များကို ပြန်လည် ထုတ်ဖော်ရန်သာ ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာကား နှစ်ပေါင်းတစ်ရာခန့် သူတစ်ပါးလက်အောက်ခံနိုင်ငံ ဖြစ်နေခဲ့ရာမှ လွတ်လပ်ခါစ ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေး ရခါစ နိုင်ငံတိုင်းတွင် လွတ်လပ်ရေးနှင့် ထိုက်တန်သော ကြိုးပမ်းမှုများ ရှိရသည်။ မရှိလျှင် လွတ်လပ်ရေး မခိုင်မြဲတတ်။ လူနေမှု အဆင့်အတန်း မြင့်တက်လာရေးကို ထားဘိဦး၊ ရင်းစားအတိုင်း ပြန်၍ဖြစ်အောင် ပြန်လည် ထူထောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများက အင်္ဂလန်ထက် သုံး လေး ငါးဆ များပြားနေသည်။ ရရှိစ၊ အရည်တည်စ လွတ်လပ်ရေးကို လက်မလွှတ်အောင် ကာကွယ်ထားဖို့နှင့် စောင့်ရှောက်ပြုစု ထိန်းသိမ်းဖို့ တာဝန်များကလည်း အနုမတူပင် ရှိနေသည်။ ထိုတာဝန်များကို လွတ်လပ်ခါစ မြန်မာတို့ “ပြုနေအောင်၊ ကားနေအောင် ကုန်းပြီးတော့ လုပ်နိုင်မှ၊ ကျုံးပြီးတော့ လုပ်နိုင်မှ တန်ကာကျမည်” ဖြစ်သည်။

ဤကား စစ်ဒဏ်ကို နှစ်ခါပြန် ခံခဲ့ရပြီးနောက် လွတ်လပ်ရေးကိုလည်း ရခါစသာ ဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတွင် လူတိုင်း လူတိုင်း၏ လုပ်အားကို အပူတပြင်း အလိုရှိ၍နေသည်။ လုပ်အားရာခိုင်နှုန်းအပြည့် လိုအပ်၍နေသည်။

တစ်ဖန် မြန်မာတို့၌ ဆိုရိုး စကားပုံတစ်ရပ် ရှိသည်။ “သူစိမ်း

မည်မျှပင် ကောင်းသော်လည်း ဆွေမျိုးကို မမိ” ဟူသော ဆိုရိုးစကား ဖြစ်၏။ အကယ်၍ စာရေးသူသည် ဗြိတိသျှ အမျိုးသားအဖြစ် (ဝါ) ဧကရီဘုရင်မကြီး၏ ကျေးတော်မျိုး၊ ကျွန်တော်မျိုး (Subject) အဖြစ် ခံယူပါက ဥဒေါင်းယောင်ဆောင်သော ကျီးကဲ့သို့ပင် ဖြစ်မည်ဟု တထစ်ချပင် ခပ်ရိုင်းရိုင်း ဆိုချင်စရာ ဖြစ်နေ၏။ ငါးပိနဲ့ မစင်သော ပါးစပ်မှ “အိုင်ဆေးယက်ဆား-နိုးဆား-ဘဲဒီဂွတ်” တွေကို ပြော၍နေခါမျှနှင့် ဗြိတိသျှအမျိုးသား ဖြစ်၍ လာမည် မဟုတ်။ မြန်မာသည် မြန်မာနိုင်ငံ မြန်မာလူမျိုး အလယ်၌သာ တင့်တယ်နိုင်ပေမည်။

ရှိပါသေး၏။ မြန်မာ့မြေပေါ်တွင် မွေးဖွားကာ မြန်မာ့ဆန်စပါးကို စားသောက် ကြီးပြင်းလာခဲ့ရသော စာရေးသူ၏ သားစဉ်မြေးဆက်တို့သည် ဘောင်းဘီနှင့် ဂါဝန်ကိုဝတ်ကာ ကျီးမမည်၊ ကြက်မမည် တစ်လျှောက်လုံး ဖြစ်၍ နေကြရမည့် အရေးကလည်း ရှိပေသေးသည်။ ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်းစားလိုက်မည် ဆိုပါလျှင်မူကား တွေးရဲစရာ မရှိပေ။

ဆိုခဲ့သော အချက်ကြီးတစ်ချက်ကို ပြန်၍ ကောက်ရပါသော် စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရစ ဖြစ်သည်။ စစ်ဒဏ်ကြောင့်လည်း ဖွတ်ဖွတ်ကြေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလန်လို ပြန်လည်ထူထောင်ရေး တာဝန်တစ်ခုတည်းသာမကဘဲ (၁) လွတ်လပ်ရေး တည်တံ့ခိုင်မြဲအောင် ထိန်းသိမ်းရေး၊ (၂) စစ်အတွင်းက ပျက်စီးလေသမျှတို့ကို ရင်းစားပြန်၍ရအောင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ (၃) ယခင်ယခင် လက်ထက် အမျိုးမျိုးတို့က အခြေအနေများထက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော နိုင်ငံသစ် တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာအောင် တည်ဆောက်ရေးနှင့် (၄) သို့အသစ်တည်ဆောက်မှုများကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ထားရင်းက နောက်ထပ် ဆင့်ကဲ ဆင့်ကဲ ပိုမိုကောင်းမွန်သည်ထက် ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆက်လက် ထူထောင် တည်ဆောက်ရေး ဟူသော တာဝန်ကြီး လေးရပ်တို့သည် စာရေးသူတို့၏ ပခုံးပေါ်၌ ကြီးမားစွာ ကျရောက် တင်ရှိလျက်နေပြီ ဖြစ်ပေသည်။

တစ်ယောက်ချမ်းသာ ကိုယ်ကျိုးကိုပင် ရှာသော်လည်း ကိုယ့်ဇာတိနိုင်ငံရင်း မမှတ်လေသမျှ ... ပြည့်ဝနေသော ကိုယ်ကျိုးကို မျှော်လင့်နိုင်စရာ မရှိ။ ကိုယ့်နိုင်ငံနှင့်ကိုယ်၊ ကိုယ့်အမျိုးသားနှင့်ကိုယ်သာ ဆိုပါက မုဆိုးမ မိခင်အို ပြောလေ ပြောထ ရှိသည့် ‘တို့ကတော့ အရာရှိကြီးတွေ ဖြစ်နေကြတဲ့ ဆွေမျိုးတွေက တိုက်ကြီးနဲ့ ကားကြီးနဲ့ ထားပါ့မယ်၊ စိန်

ရွှေ လက်ဝတ်လက်စားလည်း ဆင်ပါ့မယ်၊ ခြေမွေးမီးမလောင် လက်မွေး
 မီးမလောင် အခိုင်းအစေတွေနဲ့ နေရပါစေမယ်လို့ ဘယ်လိုပဲခေါ်ခေါ် မနေ
 နိုင်ဘူးတော်ရဲ့။ ကိုယ့်အိမ် ကိုယ့်ရာမှာ သက်ငယ် ခုနစ်ပျစ်၊ ကြမ်း
 ခုနစ်ချောင်းနဲ့ ထမင်းကြမ်းကို ယပ်ခတ်ပြီး စားနေမယ်။ သူများက
 မျက်လုံးစွေပြီးတော့ ကြည့်တာကို မခံနိုင်ဘူး၊ ကိုယ့်အိမ်နဲ့ ကိုယ်ဆိုရင်
 အိမ်ဦးခန်းမှာ ချေးယိုယို၊ သေးပေါက်ပေါက် ဘယ်သူမှ ကြောက်စရာ
 မရှိဘူး။ မျက်နှာသာယာရဲ့လားလို့ ဘယ်သူမျက်နှာကိုမှလည်း အကြောင့်
 ကြ ခံပြီးတော့ ကြည့်နေစရာမလိုဘူး၊ ဟူသော စကားကိုလည်း အဖန်ဖန်
 အထပ်ထပ် ကြားယောင်၍ လာမိပေသည်။

မိမိ၏ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာလွတ်လပ်မှု၊ မိမိ၏ မိသားစု မျိုးရိုးမပျက်
မှု၊ မိမိတွင် နိုင်ငံသားအဖြစ်ဖြင့် ဇာတိပဋိသန္ဓေ ကလနားကပင် နိုင်ငံသား
တိုင်း မကင်းအပ်သော နိုင်ငံတာဝန်၊ အမျိုးတာဝန် ကျေပွန်အောင် ထမ်း
ဆောင်ရမည့် ဝတ္တရားရှိမှု အစရှိသော အချက်အလက်များသည်ပင်လျှင်
စာရေးသူအား အမိနိုင်ငံရင်းသို့ ပြန်ဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်စေခဲ့
ပေတော့သည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်ထဲတွင် ဖြစ်၏။ တစ်နေ့တွင် သက်ဆိုင်ရာမှ ဆက်လက်
၍ အမှုထမ်းသက် ကန်ထရိုက် ယူ မယူကို မေးမြန်း၏။ စာရေးသူလည်း
စိတ်ကို ပိုင်းဖြတ်ပြီးသား ဖြစ်နေ၍ အလုပ် မလုပ်လိုတော့ကြောင်းဖြင့်
စာတင်ခဲ့ပေသည်။

သို့စာတင်ပြီးခဲ့သည့်နောက်တွင် စာရေးသူ၏ နေရာ၌ အစားထိုး
ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်မည့်သူကို ရှာဖွေရေးအတွက် လုပ်မြဲလုပ်ငန်းခွင်တွင်
တစ်လ ဆက်လက်၍ ပြန်ရက်ကို စောင့်ဆိုင်းရင်း အလုပ်လုပ်ပေးခဲ့ရပေ
သည်။ ထိုတစ်လအတွင်း၌ လိုအပ်သော အစီအစဉ်များ စတင်ပြုလုပ်
ရ၏။

စာရေးသူနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် တစ်ဦးလည်းဖြစ်၊ စာရေးသူနှင့်
တစ်မြို့တည်းသားချင်းလည်းဖြစ်၊ စာရေးသူ၏အပေါ်၌ စောင့်ရှောက်မှု
များစွာ ပေးခဲ့ဖူးသော ကျေးဇူးရှိသည့် ရန်ကုန်မှ ထုတ်ဝေသူထံသို့ စာရေး
သူက အောက်ပါ အပိုဒ်ပါသော စာတစ်စောင်ကို ရေးလိုက်၏။

“ကျွန်တော်တော့ နိုင်ငံကိုပြန်လာဖို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးပြီ၊ နိုင်ငံကို ပြန်
ရောက်ရင်တော့ ဘာများ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရမယ် ဆိုတာကို စဉ်းစား

လို့ မရသေးဘူးဗျ၊ လခစား ရုံးအလုပ်ဆိုရင်လည်း ဒီအသက်အရွယ်နဲ့ ဆိုတော့ ပင်စင်ကိစ္စ ဘာကိစ္စတွေနဲ့ စဉ်းစားလိုက်ရင် ခပ်ခက်ခက်ပဲ”

မကြာမီ ရန်ကုန်မှ ပြန်စာကို ရရှိ၏။

“ပြန်သာလာခဲ့ပေတော့ ကိုရင်ကြီးရေ၊ ဒီမှာ ခင်ဗျားလုပ်စရာ အလုပ် တွေ တစ်ပုံတစ်ပင်ကြီး ရှိနေပါတယ်။ ခင်ဗျားတောင် ကုန်အောင်လုပ်နိုင် မှာ မဟုတ်ဘူး၊ စိတ်ချလက်ချသာ ပြန်ခဲ့ပေတော့၊ အားလုံးက ဝမ်းပန်း တသာ ကြိုဆိုလျက်ပဲ။ ဘာမှမပူနဲ့၊ လွတ်လပ်ခါစ နိုင်ငံမှာ လုပ်စရာတွေ ဒုနဲ့ဒေးပါ။ ခင်ဗျားအတွက် ကျွန်တော်တို့ တာဝန်ယူတယ်၊ ပြန်သာ ပြန်ခဲ့ပါ”

ဤကဲ့သို့ ပြန်စာရေး၍ အားပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မည်သူဖြစ်သည် ကို စာရေးသူက ထုတ်ဖော်ရေးသားရန် တာဝန်မရှိပေ။ ဤမျှဖြင့်ပင် ပြည် တော်ပြန် အားပေးစကားကို ရေးသားပေးပို့ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်သူ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားနေပြီဟု ယူဆမိပေသည်။

ဟင်ဒါဆင် သင်္ဘောကုမ္ပဏီပိုင် “သံလွင်” သင်္ဘောကို စီးနင်းလိုက် ပါကာ လီဗာပူဆိပ်ကမ်းမှနေ၍ ပြည်တော်ပြန်ခရီး ထွက်၍လာခဲ့၏။

လမ်းတွင် သုံးဆယ့်လေးရက် ကြာခဲ့၏။ ယင်းသည့် နောက်တွင် မှ ကိုယ့်ဇာတိနိုင်ငံသို့ ပြန်၍ ရောက်ခဲ့ပေသည်။ သူတစ်ပါးနိုင်ငံ တစ်ရပ် ခြားတွင် နှစ်ရှည်လများ သွားရောက်၍ နေထိုင်ခဲ့ရာ၌ မည်သည့် အကျိုး အမြတ်များကို ရရှိခဲ့ပေသနည်း။

ဤမေးခွန်း၏အဖြေမှာ အလွယ်တကူ ပေးနိုင်သော အဖြေမျိုး မဟုတ်ချေ။ မည်ကဲ့သို့သော စွန့်စားခန်းတွင်မဆို အကောင်းရှိသလို၊ အဆိုးလည်း ရှိ၏။ ဥပမာအားဖြင့် စီးချင်းထိုးပွဲတစ်ရပ်၌ အခြားတစ်ဖက် ကို မိမိက အနိုင်ရရှိသော်လည်း မိမိတွင်လည်း ဒဏ်ရာ မကင်းနိုင်။ ပြိုင်ဘက်က မိမိအား အနိုင်ရရှိသွားသည့်တိုင်အောင် ထိုတစ်ဖက်သား ၌လည်း မိမိ၏လက်ချက်ဖြင့် ဒဏ်ရာ မကင်းနိုင်။ ဤဥပမာအတိုင်းပင် စာရေးသူ၏ ဘဝတစ်ကွေ့ ဖြစ်သော နိုင်ငံခြားနေ ဘဝအဆစ်အပိုင်းတွင် အမြတ်အစွန်းများ ရှိတန်သလောက် ရှိခဲ့သလို၊ ဆုံးရှုံးမှုများလည်း ရှိတန် သလောက် ရှိခဲ့ပေသည်။

နိုင်ငံတစ်ပါး တိုင်းရပ်ခြားသို့ စွန့်စွန့်စားစား သွားရောက်နေထိုင် ခဲ့ခြင်းအားဖြင့် ရရှိခဲ့သော အမြတ်အစွန်းတစ်ခုကို ရေးသားဖော်ပြရပါ

လျှင်မူ စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက် စိုးမိုးခဲ့ကြသော အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့၏ သဘာဝ ပင်ကိုစရိုက်၊ စိတ်နေစိတ်ထား၊ လူမှုရေး စနစ်၊ ယင်းတို့ယဉ်ကျေးမှု၊ ထုံးတမ်းစဉ်လာ၊ နိစ္စဓူဝ နေနည်းထိုင်နည်း ကျင့်သုံးနည်း၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး ကြိုးပမ်းမှု၊ ဘဝရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်၊ လုံ့လဥဿာဟ စိုက်ထုတ်မှု အစရှိသည်တို့ကို အူသေးချေးခါးမျှ မကျန်အောင် စိမ်ပြေနေပြေ ကိုယ်တွေ့ကိုယ်ကြုံ လက်တွေ့အားဖြင့် လေ့လာ အကဲခတ်နိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်၏။

သို့ လေ့လာနိုင်ခွင့် ရရှိသဖြင့်လည်း အနောက်၏ လူနေမှုစနစ်ကို မြန်မာ့မျက်စိဖြင့် မြန်မာ့ရှုထောင့်က ကြည့်ကာ အနောက်၏ လစ်ဟင်းချက်၊ ပျော့ညံ့ချက်များကို ကိုယ်တိုင် လက်ပွန်းတတီး သိမြင်နိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ပေသည်။ သို့ရရှိသဖြင့်ပင်လည်း မြန်မာသတင်းစာကြီး တစ်စောင်တွင် သူတို့နိုင်ငံ၏ အကြောင်းများကို ခရေစေ့တွင်းကျ အတွင်းကျကျ ကြည့်မြင်ကာ ရေးသားနိုင်ခွင့် ရခဲ့ပေသည်။

သို့ ရေးသားခဲ့ရာ၌ စာရေးသူသည် တမင်တကာပင် သူတို့၏ ပျော့ညံ့ချက်များကို အများဆုံး ရှာဖွေရေးသားခဲ့ဖူး၏။ သို့ရေးသားရခြင်းမှာ ကား အဓိက အကြောင်းရင်းကြီး တစ်ရပ်က ရှိနေပေသည်။ ထိုအကြောင်းမှာ အခြား မဟုတ်၊ စာရေးသူ ငါးနှစ်တာ သွားရောက်နေထိုင် လုပ်ကိုင် စားသောက်နေခဲ့ရသော နိုင်ငံမှာ သာမန် မဟုတ်၊ ရိုးရိုးနိုင်ငံ မဟုတ်။ စာရေးသူ၏ နိုင်ငံကို နှစ်ပေါင်းတစ်ရာ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက် စိုးမိုးထားလျက် နိုင်ငံ အဆီအနှစ်များကို ဝါးမျိုစုပ်ယူ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ နိုင်ငံ၏ ပင်ရင်းပင်ကိုယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို တတ်နိုင်သမျှ ဖွဲ့ရွံ့ခြင်း၊ ဘာသာရေး အားဖြင့် အစုငယ်သစ်များ ဖွဲ့စည်းထူထောင်ခြင်း၊ ခေတ်မီရေးကို ဗန်းပြကာ အုပ်ချုပ်မှု စက်ယန္တရား လည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက်သာ အသုံးဝင်သော ပညာရေးကိုသာ ပေးခြင်း၊ နိုင်ငံရင်း ကုန်ထုတ်ပညာနှင့် စွမ်းအားကို မြဲတိမ်စေခြင်း စသော အပျော့ဆွဲနည်းများဖြင့် တမျှဉ်းမျှဉ်း ဖိစီး၍ နေခဲ့ဖူးသော နိုင်ငံ ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ နှစ်ပေါင်းတစ်ရာခန့် တစ်ဝိုက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်၌ အနုနည်းဖြင့် စိုးမိုးခြယ်လှယ်ခဲ့ကြသောကြောင့်ပင်လျှင်၊ စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး ရရှိလာသောအခါ၌ ဝင်ရောက်စိုးမိုးသူတို့အား အထင်ကြီးလျက် ကိုးကွယ်လိုသောသူများ၏ အရေအတွက် ကလည်း တော်တော် များများစားစားပင် ရှိ၍နေခဲ့ပေသည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် စာရေးသူသည် မြန်မာလူမျိုး၊ မြန်မာနိုင်ငံ သား တစ်ဦးအနေဖြင့် တာဝန်တစ်ရပ်ရှိ၍ နေသည်ဟု ယူဆခဲ့ပါ၏။ ထို တာဝန်ကို စဉ်းစားမိခဲ့ခြင်းမှာလည်း အခြားကြောင့် မဟုတ်ပေ။

နိုင်ငံခြားသို့ ခေတ္တမျှပင်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ရှည်လများပင် ဖြစ်စေ သွား ရောက် နေထိုင်ခဲ့ကြဖူးသော မြန်မာလူမျိုးများအနက် ကလောင်ကို စွဲကိုင် ရေးသားနိုင်သောသူ အများအပြား ပါဝင်ခဲ့ကြပေသည်။ ယင်းသို့သော နိုင်ငံခြားပြန်နှင့် နိုင်ငံခြားရောက် မြန်မာလူမျိုး ကလောင်ရှင်များ၏ ရေးသားချက်များကို စာရေးသူသည် နိုင်ငံခြားသို့ မရောက်မီကပင် အတော် များများစားစား ဖတ်ရှုခဲ့ဖူးပေသည်။ ထိုသို့ ဖတ်ရှုခဲ့ရာ၌ စာရေးသူ ဖတ်ရ သမျှတို့အနက် ရာခိုင်နှုန်း ၉၀ ခန့်တို့မှာ နိုင်ငံခြားသား၏ ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ပုံ၊ ကြွယ်ဝပုံ၊ အတုယူစရာကောင်းပုံ၊ တိုက်ကြီးတွေမြင့်ပုံ၊ မော် တော်ကားတွေ ကောင်းပုံ၊ စနစ်ဇယား ကျနပုံ စသော ကောင်းခြင်းအဖြာ ဖြာကိုသာ နိုင်ငံသို့ပြန်၍ အများဆုံး ဖောက်သည်ချခဲ့ကြသည်သာ များ ပေသည်။ ထိုဖောက်သည်ချချက်များကို ဖတ်ရှုကြရသောအခါတွင် မြန်မာ စာဖတ်ပရိသတ်၏ စိတ်မှာ “ဟာ သိပ်မှန်ပါလား၊ ဒါကြောင့် ကမ္ဘာပေါ် မှာ ဇမ္ဗူတလူ ဖြစ်နေကြတာပါကလား၊ သိပ်တော် အလွန်တော် အားကြီး တော်တာပဲ” ဟူသော အယူအဆကဝင်၍ စွဲငြိလာရလေတော့သည်။ ကိုယ့် လူမျိုးကိုပင်လျှင် (အထင်မသေးဟု ဆိုပါဦးတော့) အားမလို အားမရကား မဖြစ်ဘဲ မနေနိုင်ကြတော့ပေ။ မြန်မာတို့၏ ချွတ်ယွင်းချက်၊ ပျော့ညံ့ချက် များကို အားမရတိုင်း နိုင်ငံခြားက အကောင်းများကိုချည်းသာလျှင် ထပ် မနား ထောမနာပြုပေါင်း များ၍လာသောအခါတွင် နိုင်ငံခြားကို အထင် ကြီးလာစမြဲ ဖြစ်ပါ၏။ နိုင်ငံခြားကို အထင်ကြီးခြင်းသည် နိုင်ငံရင်းကို အထင်သေးခြင်း၏ လမ်းစပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပေသည်။

စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ရှိ၏။ သူ့ဖခင်သည် ဟိုခေတ် က မင်းတိုင်ပင်အမတ်လည်း ဖြစ်၏။ အုပ်ချုပ်မှု လူတန်းစား မျက်နှာဖြူ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ဝင်ဆံ့သူလည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေသည် ဘောင်းဘီဝတ် ကျောင်းတွင်နေကာ ဘောင်းဘီဝတ် လူ တန်းစားထဲ၌ ပါဝင်နေလေသည်။ သို့နှင့် ၁၉၃၄ ခုနှစ်သို့ ရောက်သော အခါ စာရေးသူတို့က ကျောင်းကို သပိတ်မှောက်ကြ၏။ ကျောင်းတက် မည့်သူ၊ စာမေးပွဲဖြေမည့်သူများကို သပိတ်တားကြ၏။ ကျောင်းတံခါးဝ

များတွင် နေပူမိုးရွာခံကာ သပိတ်တား၍ နေကြခိုက်တွင် ထိုမိတ်ဆွေက ကတ္တရာစေးပေါ်၌ လှဲအိပ်နေကြသော စာရေးသူတို့အား ပြက်ရယ်ပြုသော မျက်နှာထားဖြင့် ကြည့်ကာ “မြန်မာ ဖြစ်ရတာ ရှက်စရာကောင်းလိုက်တာ” ဟု ပျစ်ပျစ်နှစ်နှစ် ဆိုလေသည်။ အမျိုးသားစိတ် ပြင်းထန်သော ကျောင်း သားတစ်ဦးက ဆွဲထိုးမည် ပြုသဖြင့် စာရေးသူတို့ကပင် ဝိုင်းဆွဲထားရဖူး ခဲ့ပေသည်။

ဖော်ပြပါ အဖြစ်အပျက်ကို ထောက်၍ ဟိုဆီခေတ်က ကိုယ့်လူမျိုး ကို ကိုယ်အထင်မရောက်ဘဲ၊ ကျွန်သပေါက် စိတ်ဓာတ်များ မည်မျှ စိမ့်ဝင် နေသည်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

စာရေးသူ နိုင်ငံခြားသို့ သွားခါနီး၌ လျှောက်ပတ်ရာ သတင်းစာ ကြီး တစ်စောင်က စာရေးသူအား ထိုသတင်းစာကြီး၏ နိုင်ငံခြား သတင်း ထောက်အဖြစ် ခန့်ထားသော ကတ်ပြားတစ်ခုကို ပေးအပ်ကာ၊ အပတ်စဉ် ဆောင်းပါးများ ရေးသားရန် တာဝန်ပေးခဲ့ပေသည်။ ထိုစဉ်က စာရေးသူ မှာ ယခုကလောင်အမည်ဖြင့် မတောက်တခေါက် တောက်တိုမည်ရ စာတို စာစကလေးများကို စတင်ရေးသားနေပြီ ဖြစ်လေသည်။

အနောက်သို့ ထွက်ခွာရသောအခါ၌ အနောက်သို့ရောက်လျှင် မြန်မာ နိုင်ငံသို့ ပြန်၍ရေးရန် မည်ကဲ့သို့သော Vantage Point ရှုထောင့်မှ ရပ် တည်ရပေမည်နည်းဟု တစ်လမ်းလုံး စဉ်းစားသွား၏။ ဤတွင်မှ “မြန်မာ ဖြစ်ရတာ ရှက်စရာကောင်းလိုက်တာ” ဟူသော စကားလုံးများကို ပြန်လည် ကြားယောင်လာမိခဲ့လေသည်။ သို့ ကြားယောင်မိသည်နှင့်ပင် စာရေးသူ သည် နိုင်ငံခြားအကြောင်း ဆောင်းပါးရေးသားလျှင် မည်သည့်နေရာက ရပ်တည်ရမည်ဆိုသည်ကို ထင်ရှားစွာ သိမြင်လိုက်မိ၏။ သို့သော် ကလောင် သမားတို့ မည်သည်မှာ မည်သည့် ရှုထောင့်မှ ရပ်ကာ သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ ရေးသားစေကာမူ တစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် လူမျိုးတစ်မျိုး၏ အကြောင်းကို အခြေခံထားကာ ရေးသားရတော့မည် ဆိုပါက ဂတိလေးပါးနှင့် လုံးဝ ကင်းရှင်းရမည် ဟူသော သစ္စာတရားကလည်း ရှိလေသေးသည်။ အကောင်း ကို ရှိသည်ထက်ပို၍ အမွမ်းမတင်အပ်သလို ထိမ်ဝှက်၍လည်း မထား သင့်။ မကောင်းသည်ကို ရှိသည်ထက်ပို၍ ဆိုးရွားစွာ မတင်ပြအပ်သလို ပို၍ ဆိုးသယောင် ဖိနှိပ်ရေးသားဖို့လည်း မသင့်။ အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ရေးသားရန် တာဝန်သည်သာလျှင် သစ္စာရှိရှိယူသော တာဝန်ဖြစ်သည်ဟု စာရေးသူက ယုံကြည်မိပေသည်။

သို့သော် စာရေးသူ နောက်ထပ်၍ တစ်ချက် စဉ်းစားမိပြန်ပေသည်။ ယင်းသည်မှာကား နိုင်ငံခြားနှင့် နိုင်ငံခြားသားတို့၏ အကြောင်းများကို ရေးသားရာ၌ ထိုစဉ်က ထွက်ပေါ်နေသမျှသော စာအုပ်များမှာ ရာခိုင်နှုန်း ၉၀ ခန့်တို့က “အားလုံး ကောင်းပါသည်ခင်ဗျား” ဟူသော လေကြောကိုသာ လိုက်၍နေခဲ့ကြသည်။ ထင်ရှားသော ဥပမာကို ပြရပါသော် စာအုပ်တစ်အုပ်၌ အရှေ့ဖျားနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် မော်တော်ကားချင်း မတော်တဆ တိုက်မိရာ ကားမောင်းလာသူ နှစ်ဦးတို့က ပိန်ရှ်၊ သွားသော ရွံ့ကာများကို ပိုးလက်ကိုင်ပဝါနှင့် အသာအယာ သုတ်၍၊ ဦးခေါင်းအပြန်အလှန် ညွတ်၍ အရိုအသေပေးရင်း “ဝမ်းနည်းပါတယ်ခင်ဗျာ” ဟု အပြန်အလှန် တောင်းပန်ကြောင်း၊ ဤမျှအထိ စိတ်နှလုံး သဘောထား နူးညံ့လှကြောင်း တွေ့ကို ချယ်ရီပန်း၏ အလှများနှင့် တန်ဆာဆင်ကာ ရေးသားထားသည်ကို ဖတ်ရှုခဲ့ရဖူးပါ၏။ ထိုအခါတွင် စာရေးသူသည် ယင်းစာအုပ်ကို ဖတ်ရင်း “ဟာ တယ်ပြီးတော့ ယဉ်ကျေးတဲ့ လူမျိုးပါကလား” ဟု တွေးမိကာ၊ အထင်ရောက်ခြင်းမက ရောက်၍သွားရလေတော့သည်။ သို့သော် မကြာပါချေ။ သုံးနှစ်လောက် နောက်ထပ်၍ ကြာခဲ့သောအခါ၌ “ဦးဆော-ဘကဲ ရိုး-ခူးရကား၊ လက်သည်းခွာ ရေနွေးလောင်း” ကိစ္စတွေကို မျက်မြင်ကြုံတွေ့လာခဲ့ရသောအခါ ဆိုခဲ့သော နိုင်ငံခြားစာအုပ်ကို ရေးသားသူ မြန်မာကလောင်ရှင်ကြီးအား “အမေရေ အမေသမက် အပြက်ကျီစားတာ ပေါင်လယ် ရောက်ပါပကော” ဟုသာ ပြောချင်စိတ် ပေါက်၍ လာရပေတော့သည်။

ထိုအတွေ့အကြုံများကြောင့် နိုင်ငံခြားရောက် သတင်းထောက် အဖြစ်ဖြင့် သတင်းစာ အပတ်စဉ် ဆောင်းပါးများကို ရေးသားရာ၌ စာရေးသူသည် သင်းတို့နိုင်ငံများ၏ အကောင်းစုကိုချည်းသာ ရေပေါ်ဆီခပ်၍ ရေးထားသော ယင်းသည့် စာအုပ်များကို “မဲ” တင်းကာ စဉ်းစားနိုင်စေရန် အခြားတစ်ဖက်သော ရှုထောင့်က ရပ်တည်၍ ရေးသားဖို့ လိုလာပြီဟု နားလည်ခဲ့ရပေသည်။

တစ်ဖန် စာရေးသူတို့၏ နိုင်ငံသည် ထိုစဉ်က လွတ်လပ်ရေးရစ

ကလေးတွင်သာ ရှိသေးသည်။ ဝင်ရောက်စိုးမိုးခဲ့သူတို့၏ အရှိန်က မသေသေး။ အထင်ကြီးသူတို့က ကြီးတုန်းကြီးဆဲပင် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ စာရေးသူ၏ ကလောင်တာဝန်မှာ နောင်တော် နောင်တော်များက ရှေ့မှ နေ၍ ရေးသားကာ “ဟိမဝန္တာချီးမွမ်းခန်း” ဖွင့်၍ သွားကြသည်ကို နောက်ထပ်၍ ပိုးပေးဖို့၊ ဖို့ပေးဖို့ မလိုတော့ဘဲ သူတို့နိုင်ငံ သူတို့လူမျိုးများ၏ ပျော်ညွှန်ကွက်များကို ဂတိလေးပါး မလိုက်စားဘဲ အမှန်အတိုင်း ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ကိုယ့်နိုင်ငံ ကိုယ့်အမျိုးသား၏ ကောင်းကွက် သာကွက်များကို နှိုင်းယှဉ်ချက် ထုတ်ကာ ဖော်ထုတ်ရန် တာဝန်သာဖြစ်သည်ဟု နားလည်လာခဲ့ပေသည်။ ဤနည်းဖြင့် အမေကျော်၍ ဒွေးဒေါ်လွမ်းချင်သော စိတ်များကို တတ်နိုင်စွမ်းသမျှ ချေဖျက်ကာ မိမိ ပင်ကိုသာဘဝ၏ နှစ်လိုဖွယ်၊ မြတ်နိုးဖွယ်များကို တင်ပြရန် ဆန္ဒရှိခဲ့ပါ၏။ သူတစ်ပါးလူမျိုး အပေါ်၌ အနေမကြာပါဘဲလျက်နှင့် မတော် မတရားဟု ဆိုရလောက်အောင် အမွှမ်းတင်ခဲ့ကြသော စာအုပ်များ၏ အဆိုကို ညောင်မြစ်တူးကာ ပုတ်သင်ဥကို ဖော်ရင်း တုံ့ပြန်ချေဖျက်ပစ်ရန် ဖြစ်၏။ သို့မှသာလျှင် ချိန်သား ကိုက်ညီကာ မှန်ကန်သော အမြင်ကို ရလိမ့်မည်ဟု စာရေးသူက ယုံကြည်ခဲ့ပေသည်။

တစ်ဖန် စာရေးသူသည် လူသားတစ်ဦး ဖြစ်သဖြင့် နိုင်ငံရေးနှင့် မကင်းသော်လည်း စာရေးသူ မကင်းနိုင်သော နိုင်ငံရေးမှာ အမျိုးသား နိုင်ငံရေးသာ ဖြစ်၍ ဝါဒနိုင်ငံရေး မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ကိုယ့်အမျိုးသား၏ သာလွန်ချက်၊ ပိုမို ကောင်းမွန်ချက်များကို နိုင်ငံခြားအကြောင်း ဆောင်းပါးများတွင် ဌာပနာ၍ ရေးသားရန်လည်း စိတ်ကူးမိပေသည်။ ကိုယ့်ငါးချဉ်မှ ကိုယ်မချဉ်လျှင် မည်သူကလာ၍ ချဉ်ပေဦးမည်နည်း။

ဤနေရာတွင် ကြပ်ကြပ်ကြီး သတိချပ်ရမည်မှာကား စာရေးသူက မြန်မာသတင်းစာများတွင် နိုင်ငံခြားအကြောင်း ဆောင်းပါးများ ရေးခဲ့သော ခေတ်မှာ လွတ်လပ်ရေးခေတ်ဦး ဖြစ်ပေရာ ကိုယ့်အမျိုးကို ကိုယ်ချစ်အောင်၊ အထင်ကြီးအောင်၊ လေးစားအောင်၊ မြတ်နိုးအောင် ရေးသားရမည့် ကလောင် တာဝန်မှာလည်း အထူးတလည်ပင် အရေးကြီး၍နေသော အချိန်ကာလပိုင်း ဖြစ်၍နေပေသည်။ မြန်မာတို့၏ ပင်ကိုစရိုက်၊ ကိုးကွယ်သော ဘာသာနှင့် လူနေမှုစနစ် ထုံးစံများသည် ကာလဒေသ အင်္ဂု ဓန့်အရ

မြန်မာတို့နှင့် အသင့်လျော် အကိုက်ညီဆုံး ဖြစ်၍နေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် “လက်စားလိုက်စနစ်” မှ “ဆီမီးခွက်အက” အထိ ပြန်လည် ဆန်းသစ်အောင် ဖော်ထုတ်နေခြင်း ဖြစ်လေသည်။

သို့ဖြစ်၍ စာရေးသူသည် နိုင်ငံခြားက ကောင်းပုံ တော်ပုံများကို မရေး၊ ရေးဖို့လည်းမရှိ၊ နောင်တော် နောင်တော်တွေက ရေးသွားပြီးကြသဖြင့် “နိုင်ငံခြားလူတွေ တယ်ပြီးတော်သဗျာ” ဆိုသောတီးလုံးမှာ ဆီသည် မ လက်သုတ်ဖတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ နေပေပြီ။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူအတွက် ကျန်သေးသော ရေးကွက် (၀၁) ကျန်သေးသော ကလောင် တာဝန်မှာကား “မြန်မာတွေ တယ်ပြီး တော်သဗျာ၊ မြန်မာနိုင်ငံကလည်း သိပ်ပြီးတော့ ကောင်းသဗျာ” ဟူသော ရေးကွက်ပင် ဖြစ်၍နေ၏။ ကိုယ့်လူမျိုး၊ ကိုယ့်နိုင်ငံကို အထင်မကြီးလျှင် မည်သူကမျှ အထင်ကြီးလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် နိုင်ငံခြားနှင့် နိုင်ငံခြားသားတို့၏ အကြောင်းများကို ဆောင်းပါးများ ရေးခဲ့ရာ၌ သမာသမတ် ဖြစ်သော အခြေခံတစ်ခုကို ယူခဲ့ပေသည်။ ယင်းသည်မှာကား “နိုင်ငံခြားသားများသည်လည်း မြန်မာတို့၏နည်းတူ လူသားများပင် ဖြစ်သည်။ လူသားတိုင်း၌ ပျော့ညံ့ချက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံခြားသားများ၌လည်း ပျော့ညံ့ချက်များရှိသည်” ဟူသော စိန္တိတ ကထာကို ဆွဲယူခဲ့ပေသည်။

“ပျော့ညံ့တာတွေကိုချည်း ကွက်ရေးတော့ တရားပါမလား၊ အကောင်းကိုကော မရေးတော့ဘူးလား၊ အကောင်းတွေကို မရေးဘဲ မြှုပ်ထားရင် မှန်သလား၊ တရားမျှတပါမလား” ဟူသော မေးခွန်းကိုလည်း ကြားယောင်မိပါသေး၏။ မဆွကပင် ကြားယောင်ခဲ့ပါသည်။

ဤမေးခွန်းအတွက် အသင့်ချုပ်ပြီး အင်္ကျီလို ဖြေဆိုရန် အဖြေက အဆင်သင့် ရှိပါ၏။ ထိုအဖြေမှာကား “ကောင်းတာတွေ ရေးမယ့် စာအုပ်တွေ အများကြီးပါ။ ပျော့ညံ့တာတွေကို ရေးတဲ့စာက မရှိသေးလို့ စဉ်းစားရာမှာ ချိန်သားကိုက်အောင် ရေးရမယ့် ကလောင်တာဝန်က ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ကွက်လပ်ကို ဖြည့်တဲ့သဘောနဲ့ ရေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်” ဟူ၍ပင် ဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ စာရေးသူ နိုင်ငံခြားမှာနေစဉ်က မြန်မာသတင်းစာများ၌ ရေးသား တင်ပြခဲ့သော ဆောင်းပါးများသည် နိုင်ငံခြားသားတို့က မြန်မာ

တို့ထက် ပျော့ညံ့သော အချက်များကို ဂတိလေးပါး မလိုက်စားဘဲ တင်
 ပြကာ စာပေနှင့် အတွေးအခေါ်ကို ချိန်ညှိပေးရခြင်း ဖြစ်လျက်၊ လွတ်လပ်
 ခါစ နိုင်ငံကို စတင်ပြုပြင် ထူထောင်နေကြသော မြန်မာအမျိုးသားတို့၏
 စိတ်၌ “ငါတို့လူမျိုးဟာ လွတ်လပ်ရေးနဲ့ ထိုက်တန်ပြီး သီးခြားရပ်တည်
 နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ အရည်အချင်းတွေ ပြည့်စုံတဲ့ လူမျိုးပါကလား” ဟူသော
 အယူမှန် ထွန်းကား ပွားများစေရန်ပင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

နောက်ဆက်တွဲ နိဂုံး

စာရေးသူသည် လန်ဒန်မြို့ ဘီဘီစီအသံလွှင့်ဌာန၌ သွားရောက်၍ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးသည့်အကြောင်းကို ဤ “တင့်တယ်၏တင့်တယ်” ဆောင်းပါးအစဉ်တွင် အခါအခွင့်သင့်တိုင်း ထည့်သွင်းရေးသားခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဤတစ်ပတ်အဖို့၌ ဘီဘီစီ အသံလွှင့်ဌာန၏ စနစ်တစ်ခုကို တင်ပြကာ “တင့်တယ်၏တင့်တယ်” ဆောင်းပါးအစဉ်ကို ဤတစ်ပတ် ရေးသားပြီးဆုံးလျှင် ထိုက်သင့်သော အချိန်ကာလ အတိုင်းအတာဖြင့် ရပ်နား၍ ထားရပေဦးမည်ဟု သွေးသောက်များအား အစီရင်ခံလိုက်ပေသည်။

အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူတို့၏ မြန်မာစကား၌ “မြင်ပါများလျှင်ငယ်၊ နမ်းပါများလျှင်ပြယ်” ဟူသော စကားတစ်ခွန်းသည် ရှိ၏။ မည်သည့် အရေးကိစ္စတွင်မဆို သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အတိုင်းအတာသည် ရှိ၏။ ထိုအတိုင်းအတာထက် လွန်၍လာလျှင် ထိုအရေးကိစ္စသည် ငြီးစော်နံ့၍ လာရတတ်စမြဲ ဖြစ်၏။ စာရေးသူ၏ ဤဆောင်းပါးအစဉ်သည်လည်း ကြီးကြား ကြီးကြားအားဖြင့် သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းတွင် လအတော်များများကြာအောင် ပါဝင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပေရာ စာဖတ်သူများကို မဆိုထားနှင့်၊ ဆောင်းပါးရှင် ကိုယ်တိုင်ကပင်လျှင် ငြီးငွေ့ချင်သယောင် ဖြစ်၍ လာခဲ့ပေပြီ။ မည်မျှပင် ကောင်းမွန်၍ အရသာရှိသော အမဲဟင်းလျာပင်ဖြစ်စေကာမူ အကြိမ်ကြိမ် ထပ်ကာထပ်ကာ စားသောက်ရသောအခါ၌ ငြီးငွေ့လာတတ်စမြဲ ဖြစ်၏။ ထိုနည်းအတူပင် ဤဆောင်းပါး အစဉ်သည်လည်း စာရေးသူအဖို့ရော စာဖတ်သူအဖို့ပါ အတန် ငြီးငွေ့လောက်ပေပြီ။

ထိုအဖြစ်မျိုးကို စာရေးသူတို့ လက်လှမ်းမီသမျှသော ကမ္ဘာ့ အနုပညာလောက၌ အစဉ်တစိုက် တွေ့ကြုံ၍ လာခဲ့ကြရပေသည်။ ပိုမို၍ ရှင်းလင်းစေရန် စာပေလောကထဲမှ ဥပမာတစ်ရပ်ကို ထုတ်၍ပြရမည်ဆိုပါလျှင် ဆာ-အာသာ ကိုနှင့်ဒွိုင်း ရေးသားသော ရှားလော့ဟုမ်း(စ်) စုံထောက်ဝတ္ထုများပင် ဖြစ်လေသည်။

ရှားလော့ဟုမ်း(စ်) စုံထောက်ဝတ္ထုများကို ကိုနှင့်-ဒွိုင်းသည် အစဉ်တစိုက် ရေးသားလာခဲ့ရာ ဗြိတိသျှအစိုးရကပင်လျှင် ဂုဏ်ထူးဆောင် “ဆာ” ဘွဲ့ဖြင့် ချီးမြှင့်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်အထိ ဖြစ်လေသည်။ ကိုနှင့်ဒွိုင်း၏ ရှားလော့ဟုမ်း(စ်) ဝတ္ထု ဝင်ငွေများမှာလည်း သောက်သောက်လဲ ရရှိခဲ့ပေသည်။ ရှားလော့ဟုမ်း(စ်) ဝတ္ထုပါသော “စထရင်း” မဂ္ဂဇင်းကို လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုပေါင်းချုပ်များကို လည်းကောင်း “ထွက်တော့မည်” ဟု ကြေညာလိုက်လျှင်ပင် စာအုပ်ဆိုင်များ၌ ဝယ်မည့်သူတွေ တန်းစီ၍ နေခဲ့ကြရသည်အထိ ကျော်ကြားခဲ့ပေသည်။ “ရှားလော့ဟုမ်း(စ်)” ဟူသော အမည်သည်ပင် အိမ်သုံးစကားလုံး ဖြစ်၍နေခဲ့၏။

သို့သော် ကိုနှင့်ဒွိုင်းမှာ ရှားလော့ဟုမ်း(စ်) ဝတ္ထုများကို ရေးသားရလွန်း အားကြီး၍ လာသောအခါ၌ ငြီး၍လာ၏။ ထို့ကြောင့် ဇာတ်လမ်းတစ်ခုတွင် ရှားလော့ဟုမ်း(စ်) နှင့် လူဆိုးဂိုဏ်း ခေါင်းဆောင်ကြီး ဒေါက်တာမော်ဂင်တို့ ဆွစ်ဇာလန် တောင်ချောက်ကမ်းပါး၌ ထွေးလုံး ရစ်ပတ် သတ်ပုတ်ကြရင်း၊ နက်ရှိုင်းလှစွာသော ချောက်ကြီးတစ်ခု အတွင်းသို့ ကျသွားကာ ဆီးနှင်းခဲများ၏ အောက်တွင် နစ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်သွားတော့သည်ဟု ရေးသားလျက် ရှားလော့ဟုမ်း(စ်) ကို “သတ်” ပစ်ခဲ့လေသည်။

ထိုနည်းတူစွာပင်လည်း ဤဆောင်းပါးအစဉ်ကို စခန်းတစ်ဆစ် သိမ်းရန် အချိန်တော်ပြီဟု ထင်မိ၏။

သို့ထင်မိခြင်းမှာလည်း စာရေးသူ သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးသော ဘီဘီစီအသံလွှင့်ဌာန၏ နိဿယတစ်ခုကိုလည်း မှိုငြိမ်းပြုမိသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ဘီဘီစီ အသံလွှင့်ဌာန အစီအစဉ်များအနက်တွင် Educating Archie, House Wive’s Choice, Twenty Questions အစရှိသော သီးသန့် အစီအစဉ် ကဏ္ဍများကို တစ်နှစ်လျှင် ရှစ်လသာလျှင် အပတ်စဉ် အချိန်မှန် အသံလွှင့်ပေးပြီး၊ ကျန်လေးလ အတွင်းတွင် ကဏ္ဍ

သစ်များကို အသစ်အစားထိုးကာ အသံလွှင့်၏။ ထိုကဏ္ဍသစ်များ အနက် မှ လူကြိုက်များကာ ဆက်လက်၍ စွဲသွားသည်လည်းရှိ၏။ အချို့ကဏ္ဍ သစ်များမှာမူ လူမကြိုက်သဖြင့် နှစ်ပတ် သုံးပတ်မျှနှင့်ပင် ဖြုတ်ချခြင်း ခံရလေသည်။

စကားအခန့်သင့်သဖြင့် စကားလက်ဆောင် ဤနေရာတွင် ပါးလို သည်မှာ စာရေးသူတို့နိုင်ငံ အသံလွှင့်ဌာနမှ ထုတ်လွှင့်လျက်ရှိသော သီရိဂေဟာ၊ သီချင်းကြီးသရုပ်ဖော် အစရှိသော ကဏ္ဍများကိုလည်း တစ် နှစ်ဝင် တစ်နှစ်ထွက် အဆက်မပြတ် အချိန်မှန် ကြားနေရရာက သီတင်း ရှစ်ပတ်ခန့်ပင် ဖြစ်စေ နား၍ထားကာ၊ ကဏ္ဍသစ်များကို ပစ္စက္ခ လောလော လတ်လတ် အခြေအနေများနှင့် လျော်ညီစွာ အသစ် တီထွင်ကာ သောတ ရှင်များအား သွေးတိုးစမ်း၍ ကြည့်သင့်ပေသည်။ “တင့်တယ်၏ တင့်တယ်” သည်လည်း အလားတူစွာပင် ဆီသည်မ လက်သုတ်ဖတ် အဖြစ်သို့ မရောက် မီကပင် ရုပ်သင့်ချိန်၌ ရုပ်နား၍ ထားခြင်းသည် အသင့်လျော်ဆုံး ဖြစ်မည် ဟု ထင်ပေသည်။ စာရေးဆရာတစ်ယောက်၏ အမြင်၌ နိုင်ငံခြား တစ် နိုင်ငံနှင့် လူမျိုးခြား တစ်ရပ်တို့ကို အဘယ်ပုံမြင်ကာ မိမိ၏ နိုင်ငံရင်းနှင့် မိမိ၏ လူမျိုးနှင့် နှိုင်းယှဉ်ချက်များ ထုတ်၍ ကြည့်ခြင်းသည် တော်သင့် လောက်ပေပြီဟု ထင်ပေသည်။ အင်္ဂလိပ်စကားပုံတစ်ရပ်၌ “မှားမှား မှန်မှန် ကိုယ့်နိုင်ငံ” ဟူသော စကားတစ်လုံး ပါရှိလေသည်။ ကိုယ့်နိုင်ငံ ဆိုသည် မှာ ကိုယ့်မိ ကိုယ့်ဖနှင့် မခြားပေ။ မတော်ချင်လျှင် မနေရသော ကိုယ့် တိုင်းပြည် ကိုယ့်နိုင်ငံ ကိုယ့်ဇာတိသာလျှင် ဖြစ်လေသည်။ အယိုအပေါက် ရှိလျှင် ဖာထေးပိတ်ဆို၍ အသစ်အသစ်သော ကြိုးပမ်းမှု အထပ်ထပ် တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်မွမ်းမံကာ၊ အကောင်းဘက်သို့ ရောက်သည်ထက် ရောက် အောင် ကြိုးစားရန် တာဝန်သာလျှင် ရှိနေပေသည်။

“တင့်တယ်၏ တင့်တယ်” ဆောင်းပါးအစဉ်တွင် ကိုယ်ရေးကိုယ် တာအချို့ ပါဝင်ကြသော်လည်း နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံနှင့် လူမျိုးတစ်မျိုးတို့၏ ရုပ်လက္ခဏာနှင့် စိတ်လက္ခဏာများကိုသာ ဦးစားပေး၍ အကဲခတ် ရေးသား ခဲ့ပေသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံနှင့် လူမျိုးတစ်မျိုး၏ အကြောင်းကို အကဲခတ် ရာ၌ နှစ်ရှည်လများ နေထိုင် အကဲခတ်နိုင်ရန် အရေးကြီးပေသည်။ ဆရာ သိပ္ပံမောင်ဝသည် အင်္ဂလန်၌ အနေကြာခဲ့သော်လည်း သူ ကျွမ်းကျင် ကျင့်လည်ခဲ့ရာဖြစ်သော အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်လောက တစ်ဝိုက်ကိုသာ

ကွက်၍ အကဲခတ်ကာ စာတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ပြုစုခဲ့သည်မှာ အတုယူဖွယ်ရာ ဖြစ်ခဲ့ပါပေသည်။ “လေးလရာသီ ဂျပန်ပြည်” စာအုပ်မှာလည်း တစေ့ တစောင်း လေ့လာချက်မျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ ကိုကိုမောင်၏ “ပါရီတွင် သောင်တင်ခဲ့စဉ်က” ဆောင်းပါးအစဉ်မှာမူ အလတ်တန်းစား အလွှာမှ အမူအကျင့်အချို့ကို ခပ်စိပ်စိပ် ဖော်ပြထားသဖြင့် ပြင်သစ် ဘူဇဝါဇီ လူ တန်းစား၏ အကြောင်းကို အတော်ကလေးပင် အတွင်းကျကျ သိခွင့် ရနိုင်ခဲ့ပေသည်။ ဤနေရာ၌ ဘူဇဝါဇီ ဟူသော ပြင်သစ် စကားလုံးကို နိုင်ငံရေးသက်သော အဓိပ္ပာယ် လုံးဝမယူဘဲ လူမှုရေး အဆင့်အတန်း၏ သဘောသက်သက်ကိုသာ ရည်ညွှန်းရေးသားရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤ စကားချပ်ကို ရေးသားရခြင်းမှာ များသောအားဖြင့် ဘူဇဝါဇီ ဆိုသော ပြင်သစ်စကားကို စာရေးသူတို့ အလွယ်နားလည်ထားခဲ့ကြဖူးသည်မှာ သွေးစုပ် လူတန်းစား ဟူ၍ ဖြစ်နေခဲ့ဖူးကြသောကြောင့် ဖြစ်၏။ လူလတ် တန်းစားသည် လူလတ်တန်းစားသာ ဖြစ်လျက်၊ သွေးစုပ်သူသည် သွေး စုပ်သူသာ ဖြစ်၏။ တခြားစီပင် ဖြစ်၏။

“တင့်တယ်၏တင့်တယ်” ဆောင်းပါးအစဉ်၌ အင်္ဂလိပ်တို့၏ အကြောင်းကို ရေးသားရာတွင် အင်္ဂလိပ်တို့သည် အဘယ်ထုံးစံလေ့ကို အဘယ့်ကြောင့် ကျင့်သုံးကြသည်ဆိုသော ဇာစ်မြစ်များကို တတ်နိုင်သမျှ ရေးသားတင်ပြခဲ့ပေသည်။ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ အမူအကျင့်နှင့် ဓလေ့ထုံးစံ များသည် ကာလ-ဒေသ-အဖွဲ့-ခန့် ဟူသော အကြောင်းလေးပါးတို့၏ အပေါ်၌သာ အခြေခံတည်၍ထားပေရာ၊ မည်သည့်လူမျိုးက မည်သည့် လူမျိုးထက် ပိုမိုယဉ်ကျေးသည်ဟု ဆိုနိုင်စရာအကြောင်း မရှိလှပါပေ။

ထိုသို့ မဆိုနိုင်ခြင်းကိုသာ လက်ခံသဘောပေါက်ပါက လူမျိုး အချင်းချင်း နားလည်မှု ပိုမိုရရှိကာ ငြိမ်းချမ်းရေးဘက်ကို ပို၍နီးစပ်လာ နိုင်စရာ ရှိသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းကို အခြားတစ်မျိုးက နားမလည်နိုင်သည့်အတွက် အတော်ကလေးပင် ရွှင်ပြုံး ဖွယ်ရာ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ကို ကမ္ဘာထိပ်သီး အဖွဲ့ချုပ်ကြီးတစ်ဖွဲ့ ဖြစ်လျက် တည်ရှိနေသော ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်ကြီးတွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရဖူးကြောင်း တကယ့် အဖြစ်အပျက်တစ်ရပ်ကို အောက်တွင် ဆက်လက် ရေးသား ဖော်ပြ လိုပေသည်။

ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံကို တစ်ကြိမ်၌ စတင်ကျင်းပလေ

သည်။ ထိုပထမနေ့ ညပိုင်းတွင် ကမ္ဘာနိုင်ငံအသီးသီးမှလာ၍ အထွေထွေ ညီလာခံကို တက်ရောက်နေကြသော ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများအား ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးက ထုံးစံနှင့်အညီ မိတ်ဆုံ ညစာစားပွဲကြီးတစ်ရပ်ကို ကျင်းပလေသည်။

ယင်းသည့် ညစာစားပွဲကြီးသို့ တက်ရောက်လာကြသော အနိုင်နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ အနက်တွင် အာရပ်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်တော် တစ်ဦးလည်း ပါဝင်လေသည်။ ထိုအာရပ် ကိုယ်စားလှယ်တော်မှာ ယခင်က နိုင်ငံစုံဆိုင်ရာ ညီလာခံကြီးများကို တစ်ခါမျှ တက်ရောက်ခဲ့ဖူးခြင်းလည်း မရှိ။ မိမိ၏ နိုင်ငံရင်းတွင် နေထိုင်စဉ်အခါကလည်း အနောက်နိုင်ငံ ဓလေ့ထုံးစံများနှင့် တွေ့ထိခြင်း မရှိစဖူးခဲ့ချေ။ အာရပ်လူမျိုး ပီသစွာ နေထိုင်ခဲ့သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လေသည်။

ထိုအာရပ် ကိုယ်စားလှယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် သူ၏ဘဝတွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် အဖြစ်ဖြင့် ကုလသမဂ္ဂ၏ ညစာစားပွဲကြီးသို့ တက်ရောက်ရလေရာ၊ နေရာအစီအစဉ်အတိုင်း အခြား အာရပ်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံက ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သူ အဗ္ဗူ(လ်)ဟာဆန် ဆိုသူနှင့် အတူတွဲ၍ ထိုင်ရလေသည်။

ညစာစားပွဲကြီး ကျင်းပသောအခါ အနောက်နိုင်ငံတို့၏ ထုံးစံအတိုင်းပင်လျှင် စားပွဲထိုးက စွပ်ပြုတ်ရည်လေ့ကြီးကို ယူ၍လာကာ အာရပ်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး အနီးသို့ လာ၍ ရပ်၏။ ‘သုံးဆောင်ပါ ခင်ဗျာ’ ဟုလည်း တီးတိုးပြော၏။ အာရပ်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး၏ အဖို့တွင် သူ၏ စွပ်ပြုတ်ရည် ပန်းကန်ထဲသို့ လေ့ထဲမှ စွပ်ပြုတ်ရည်ကို အတန်အသင့် ခပ်ယူကာ စွပ်ပြုတ်ရည် သောက်သော ဇွန်းနှင့် သောက်ရန်သာ ဖြစ်၏။ သို့သော် အာရပ် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးကမူ အရှေ့တိုင်းသား အာရပ်တို့၏ ထုံးစံအတိုင်း ‘နေပါစေဗျာ၊ တော်ပါပြီ၊ တော်ပါပြီ၊ အားနာစရာကြီးဗျာ’ ဟု လက်ဝါးကာ၍ ငြင်း၏။ ထိုအခါတွင် စားပွဲထိုးသည် အဗ္ဗူ(လ်) ဟာဆန်အား စွပ်ပြုတ်သွား၍ ပေးပြန်၏။ ဟာဆန်ကလည်း အာရပ်တို့၏ အရှေ့တိုင်း ထုံးစံအတိုင်း ‘နေပါစေခင်ဗျာ၊ တော်ပါပြီ၊ အားနာစရာကြီးဗျာ’ ဟု လက်ဝါးကာ၍ ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာမူအလို့ငှာ ငြင်းပြန်၏။ ထိုအခါတွင် အနောက်နိုင်ငံသား စားပွဲထိုးသည် အခြားသော ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများအား စွပ်ပြုတ်ရည် ဆက်လက် ပေးသွားလေသည်။

အာရပ် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး နှစ်ဦးတို့မှာ အခြားကိုယ်စားလှယ် ကြီးများ စွပ်ပြုတ်ရည် သောက်နေစဉ်တွင် မျက်နှာထားခက်ခက်နှင့် ဇွတ်ပေ၍ အငူသား ထိုင်၍ နေကြရလေသည်။

တစ်ဖန် ဒုတိယအရစ် အဖြစ်ဖြင့် စားပွဲထိုးက ငါးနှပ်များကို ငွေလင်ပန်းကြီးနှင့် ထည့်ကာ လာ၍ပေးပြန်၏။ အာရပ် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး နှစ်ဦးတို့ကလည်း နေရင်းနိုင်ငံတွင် ပါ၍နေသော အကျင့်အတိုင်း ‘နေပါစေဗျာ၊ အားနာစရာ’ ဟု ပြောကာ ငြင်းပယ်မိကြပြန်လေ၏။ အသားဟင်းပွဲများ လာသော အခါတွင်လည်း ထို့အတူပင် ဖြစ်၏။

နောက်ဆုံး၌ ညစာစားပွဲကြီးသည် အဆုံးသတ်၍ သွားတော့၏။ အားလုံး ထ ကာ နှုတ်ဆက်ပြီးကြသောအခါ အာရပ် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးက သူ၏အဖော် အဗ္ဗဒူ(လ်)ဟာဆန်အား ‘ကဲ ဟာဆန်ရေ၊ ညစာစားပွဲကြီးတော့ ပြီးသွားပြီကွာ၊ တို့နှစ်ယောက် မြို့ထဲကို ထွက်ပြီးတော့ ထမင်းဆိုင်တစ်ဆိုင်ရှာပြီး ညစာ ဝယ်စားရအောင်’ ဟု ပြောလိုက်သော ဟူသတတ်။ ဤရွှင်ပြုံးဖွယ် အဖြစ်အပျက်ကလေးမှာ တကယ်ပင် ကုလသမဂ္ဂ၏ ညစာစားပွဲကြီးတစ်ရပ်၌ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ဖူးသည်ဟု ဆိုပါသည်။ လူမျိုးအချင်းချင်း တစ်ဦး၏သဘောကို တစ်ဦး နားလည်မှု မရှိပါက ဆက်ဆံရေး၌ အထစ်အငေါက်ကလေးများ ရှိတတ်စမြဲ ဖြစ်သည်ကို ဥဒါဟရဏ် ဆောင်သော ပုံပမာလည်း ဖြစ်ပေသည်။

အနောက်နိုင်ငံ တိုင်းတစ်ပါးသို့ စာရေးသူ သွားရောက်၍ အချိန်အတန်ကြာ နေထိုင်ခဲ့ဖူးခြင်းအားဖြင့် မည်ကဲ့သို့သော အမြတ်အစွန်းကို ရရှိခဲ့ပါသနည်း ဟူသော မေးခွန်းကို ယခုထက်တိုင်ပင်လျှင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ပြန်၍မေးမိလျက်သားပင် ရှိ၍နေပေသေးသည်။ ရရှိအပ်သော အဖြေမှာကား သူတို့နိုင်ငံ၊ သူတို့လူမျိုးနှင့် သူတို့စကား၊ သူတို့စာပေ၊ သူတို့ ဓလေ့ထုံးတမ်း၊ သူတို့စိတ်သဘောများကို နီးနီးကပ်ကပ် ပွန်းပွန်းတီးတီး လေ့လာနိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပေသည်။ ဤကိစ္စများကို သဘောပေါက်ခဲ့ခြင်းအားဖြင့် စာရေးသူတွင် မည်ကဲ့သို့သော အကျိုးတရားများ ရရှိခဲ့ပါသနည်း ဟူသောမေးခွန်းကို ထပ်၍ မေးပါလျှင်မူ “အကျိုးတရား တစ်ပါးတည်းကိုသာ ရခဲ့ပါသည်” ဟု ရိုးရိုးစင်းစင်းပင် ဖြေရပေမည်။

ထိုတစ်ပါးတည်းသော အကျိုးတရားမှာကား ... အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဖြင့် ရေးသားထားသော စာပေများကို ဖတ်ရာတွင် အဓိပ္ပာယ် ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း နားလည်နိုင်ခြင်း အကျိုးတရား တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာ အလွယ် မေးရပါသော် စာရေးသူက စာဖတ်သူအား “မန္တလေးကို ဘုရားဖူးလိုက်ခဲ့ပါလားဗျာ” ဟု ဖိတ်မန္တက ပြုပါလျှင် စာဖတ်သူက “ကောင်းတယ်ဗျို့၊ မဟာမြတ်မုနိဘုရားကြီးကိုလည်း မဖူးရတာကြာပြီ” ဟု ဖြေဆိုသည် ဆိုပါစို့။ ဤတွင် စာဖတ်သူသည် စာရေးသူနှင့်အတူ မန္တလေးသို့ ဘုရားဖူးလိုက်ရန် သဘောတူသည်ဟု ထင်စရာ ဖြစ်၏။ စင်စစ်တွင်ကား စာဖတ်သူသည် စာရေးသူ၏ သံယောင်ကို လိုက်ကာ စာရေးသူ ကျေနပ်စေလိုသော ဆန္ဒဖြင့် “ကောင်းတယ်ဗျို့” ဟု ဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ သို့သော် စာဖတ်သူ စိတ်ထဲ၌ကား လုပ်စရာ လက်စ ကျန်၍ နေသေးသော လုပ်ငန်းဆောင်တာများကအစ နွေရာသီ၌ မန္တလေးတွင် နေပူပြင်းပုံအထိ စဉ်းစား၍ နေပေလိမ့်မည်။ သူတို့နိုင်ငံတွင်ကား အရှေ့တိုင်းသားတို့၏ နူးညံ့သိမ်မွေ့၍ အသိရခက်သော အဖြေမျိုးထက် တိကျသော အဖြေမျိုးကိုသာ ပေးပေလိမ့်မည်။ ဥပမာအားဖြင့် “ကျုပ်မှာ ဒီနေ့မှာ အိမ်က မိသားစုကို ကမ်းခြေဒေသ လိုက်ပို့မလို့၊ မလိုက်အားပါဘူးဗျာ” ဟု တိတိကျကျ ဖြေပေမည်။ သို့တည်းမဟုတ် “လိုက်တော့ လိုက်ပို့ ကောင်းတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်က စရိတ်မတတ်နိုင်ဘူး” ဟု တုံးတိပင် ဖြေကောင်း ဖြေမည်။ သို့တည်းမဟုတ် “ခုချက်ချင်း မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးဘူးဗျာ၊ နောက်သီတင်းတစ်ပတ်ကြာရင် အဖြေပေးမယ်” ဟု ဖြေကောင်း ဖြေမည်။ သူတို့ဆီက “အထာ” များကို သူတို့ဆီကိုရောက်၍ သူတို့နှင့် တော်တော်ကြာကြာ ပွန်းပွန်းတီးတီးနေမိမှ အရင်းအတိုင်း သိ၍ လာရပေသည်။

ထိုကဲ့သို့ သူတို့၏ “အထာ” များကို သေသေချာချာ သိ၍ လာရသောအခါတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော ဝတ္ထုများမှအစ ကျမ်းဂန်များအထိ ဖတ်ရသောအခါတွင် တကယ့်ဆိုလိုရင်းကို တိတိကျကျ ယခင်ကထက် ပို၍ သိနိုင်သော အခြေခံကို ရ၍လာခဲ့၏။ ယင်းသည့် အခြေခံ အသိသည်ပင်လျှင် စာရေးသူ သူတို့နိုင်ငံတွင် အတန်ကြာ နေခဲ့ဖူးသဖြင့် ရရှိအပ်သော ရလဒ်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ထိုရလဒ်ကား အချို့ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အရေးပါအရာရောက်သော ရလဒ် ဟူ၍ ဆိုကောင်းမှ ဆိုနိုင်ပေမည်။ စာရေးသူ၏

အဖို့တွင်ကား ယင်းသည် ရလဒ်သည် များစွာ အကျိုးပြုသော ရလဒ်ပင် ဖြစ်၏။ အကြောင်းမှာမူ စာရေးသူသည် ဘာသာပြန် လုပ်ငန်းဖြင့်လည်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းရသူ ဖြစ်ပေရာ၊ အဆိုပါ ရလဒ်သည် ဘာသာပြန်လုပ်ငန်း၌ များစွာ အသုံးဝင်၍ နေပေသည်။

နောက်တစ်ချက်မှာကား- စာရေးသူ၏ အဖို့၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ဖြင့် ရေးထားသော စာကလေး ငါးကြောင်း၊ ခြောက်ကြောင်းလောက်ကို ဖတ်ရကာမျှနှင့် မဂ္ဂဇင်း ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ် ရေးသားနိုင်သော အကြောင်း အရာကို ရရှိနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် စာရေးသူသည် စာပိုဒ်တိုကလေး တစ်ပိုဒ်ကို ရယ် ရွှင်ဖွယ်အခန်း၌ ဖတ်ရ၏။ ထိုစာပိုဒ်ကလေးတွင် မီးရထားစီးသွားရာ မျက်နှာချင်းဆိုင်ခုံတွင် ထိုင်နေသော မိန်းမပျိုက ပြုံးပြ၏။ ထိုအခါ ယောက်ျားပျိုက 'ဘာပြုလို့ ပြုံးတာလဲ' ဟု မေး၏။ ဤတွင် မိန်းမပျိုက 'ရှင်နှာခေါင်းမှာ မင်တွေ့ပေနေတယ်' ဟု ဖြေ၏။ မူလ အင်္ဂလိပ် ရယ်ရွှင် ဖွယ် ပုံပြင်ကလေးမှာ ဤမျှသာ ဖြစ်၏။ သို့သော် စာရေးသူတို့လို ကလောင် သမားများ အဖို့တွင်ကား ထိုအမေးအဖြေ စကားကလေး သုံးခွန်းသည် ပင်လျှင် ရွှင်ပြုံးဖွယ်ရာ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ဖြစ်၍ လာရလေတော့သည်။

အထက်ပါ စာကလေးသုံးကြောင်းကို အခြေပြုကာ ပထမ၌ ဇာတ် ကောင် လူပျိုကြီးတစ်ယောက်ကို ဖန်ဆင်းလိုက်သည်။ တစ်ဖန် လူပျို ကြီး သတင်းစာကို ဖတ်ရာ၊ သူ့မိတ်ဆွေတစ်ယောက် သူ့ကဲ့သို့ လူပျိုကြီး ဖြစ်၍နေရာက မိန်းကလေးတစ်ယောက်နှင့် လက်ထပ်တော့မည့်အကြောင်း မင်္ဂလာသတင်းကို ဖတ်ရ၏။ ထိုအခါ ဇာတ်ဆောင်အဖြစ်ထားသူ လူပျို ကြီးသည် မိတ်ဆွေကို အားကျကာ ဤနေ့တွင်မှ ခါတိုင်းထက်ပို၍ မိန်းမ ယူချင်လာလေသည်။ ထို့နောက် မြို့ပတ်ရထား စီးကာ မြို့ထဲသို့ လာခဲ့ ရာ၊ ရထားပေါ်၌ မိန်းကလေးတစ်ယောက်ကို တွေ့သည်။ ထိုမိန်းကလေး က ဝတ္ထုဖတ်နေရင်းမှ စာအုပ်ပေါ်က ကျော်၍ကြည့်ကာ လူပျိုကြီးအား ပြုံးလေသည်။ လူပျိုကြီးက သူ့ကံဇာတာ အကျိုးပေးလာသဖြင့် သူ့အား နှစ်သက် သဘောကျနေသော မိန်းမပျိုနှင့် ကြုံဆုံရလေပြီ-ဟု သူ့ကိုယ်သူ အထင်ကြီးလာ၏။ ထို့နောက် ဆက်လက်၍ ထိုမိန်းမပျိုနှင့်သာ အတူတူ နေရလျှင် ဘယ်လို နေလိုက်မည် ဆိုသည်ကို စိတ်ကူးယဉ်ပြန်လေသည်။ မိန်းမပျိုက နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်ကြည့်ကာ ပြုံးပြန်၏။ ဤတွင် လူပျို

ကြီးက ပို၍ အားတက်လာသည်။ ပို၍ စိတ်ကူးယဉ်လာသည်။ နောက်ဆုံး ဌ လူပျိုကြီးသည် မမျိုသိပ်နိုင်တော့ဘဲ ရထားမှ ဆင်းရခါနီးတွင် မိန်းမပျို အား ပြုံးခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို မေးရာ၊ မိန်းမပျိုက ‘ရှင့်နာခေါင်းမှာ မင်တွေ ပေနေတယ်’ ဟု ရယ်ကာ ပြော၏။ သူတို့နှစ်ယောက် အသိမိတ်ဆွေ ဖြစ်သွားကြလေသည်။ ဤကား အင်္ဂလိပ်စာဖြင့် ရယ်စရာဟာသ “ဤလည်း တစ်ခုကွ” အကွက်ကလေးကို အဆာအယာများဖြင့် ဝေဝေဆာဆာ သိုင်း ဝိုင်း ဖြည့်စွက်ကာ မဂ္ဂဇင်း ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ် ဖြစ်၍လာအောင် ဖန်တီးနိုင်ပုံ ပင် ဖြစ်သည်။

တစ်နည်းဆိုရပါသော် သူတို့နိုင်ငံ၌ သွားရောက်၍ နေထိုင်ခြင်း အားဖြင့် ဂီတစကား ပြောဆိုရပါလျှင် “ဝမ်းစာ” ပြည့်တန်သမျှ ပြည့်၍ လာခဲ့ရခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းသည်ကား အမိနိုင်ငံမှ ခွဲခွာကာ သူတစ်ပါး ထံ၌ ဝန်ထမ်းသွား၍ လုပ်နေရင်းက ခရီးသွားဟန်လွှဲ ဆိုသလို စာရေး ခြင်း အတတ်ပညာ၌ အထောက်အကူ ဖြစ်စေသော “ဝမ်းစာ” ကို ရတန် သမျှ ရရှိလာခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ စာရေးသူ အတိအလင်း ဝန်ခံရပါ သော် ယခုကဲ့သို့ တစ်ဝမ်းတစ်ခါးအတွက် မနားတမ်း စာအမျိုးမျိုးကို ကြိုးစား ရေးသားနေနိုင်ရခြင်းမှာ ယင်းသည့် “ဝမ်းစာ” အခြေခံ အတန် အသင့်မျှ ရရှိ၍ထားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ကိုယ့်နိုင်ငံမှ ကိုယ် မခွာဘဲ အင်္ဂလိပ်တို့၏ အကြောင်းကို စာတွေအများကြီး ဖတ်လျှင်ကော အင်္ဂလိပ်တို့၏ ဓလေ့ အမူအကျင့်၊ အယူအဆများကို မသိနိုင်ပေဘူးလား ဟု မေးစရာရှိလေသည်။ “သိနိုင်ပါသည်” ဟု ဖြေရမည်သာ ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ကုလားပြည်၌သွား၍ နေထိုင်သောသူသည် မိတ်ဆွေတစ်ယောက် အား ခပ်လှမ်းလှမ်းကမြင်လျှင် “ကဟန်း-ဂျာယေးဂါး” ဟု မေးလိမ့်မည် မဟုတ်။ “ကဟန်း-ဟိုး” ဟုသာ မေးပေလိမ့်မည်။ “ဘယ်ကိုသွားမလို့လဲ” နှင့် “ဘယ်တုံးမျိုး” တို့သည် အဓိပ္ပာယ်တူပါ၏။ သို့သော် တကယ်စင်စစ် တွင်ကား နောက်ခံသဘောချင်း မတူကြပါပေ။ ဤကား သူတို့နိုင်ငံတွင် သူတို့လူမျိုး၏ အကြား၌ နေထိုင်ခဲ့ရခြင်းအားဖြင့် ရရှိနိုင်သော ရလဒ်၏ ဥပမာတစ်ခုပင် ဖြစ်ပေသည်။

နောက်ဆွယ်မှပါလာသော ရလဒ်တစ်ခုမှာကား အစစ အရာရာတွင် ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားတတ်သော အလေ့အကျင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။ စာရေး သူတို့ လူမျိုးသည် ချောင်းငယ်တစ်ချောင်းကို လှေဖြင့် စုန်ဆင်းရာ၌

“ဟိုကွေ့ရောက်ရင် ဟိုတက်၊ သည်ကွေ့ရောက်ရင် သည်တက်နှင့် လှော်မည်” ဟူသော ယေဘုယျသဘောကို များသောအားဖြင့် မှတ်ပိုက်တတ်ကြသောသူများ ဖြစ်တတ်ကြပေသည်။ သူတို့နိုင်ငံတွင်ကား အနာဂတ်အတွက် ရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင် သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ထိုပန်းတိုင်အတွက် သွားရမည့် လမ်းခရီးကို ကြိုတင်လေ့လာခြင်းတို့သည် မွေးရာဇာတိ သန္ဓေပါ အလေ့အထလို ဖြစ်၍နေကြလေသည်။ သူတို့နိုင်ငံသားများ အဖို့၌ အနုမြောဆုံး ပစ္စည်းနှစ်ရပ်ကို ပြပါဟုဆိုလျှင် “အချိန်” နှင့် “ငွေ” ကိုပင် ပြရပေလိမ့်မယ်။ သို့နုမြောသောကြောင့်ပင် စာရင်းဇယားကို များစွာ အားကိုးကြလေသည်။ ဘယ်နေရာတွင်မဆို စာရင်းဇယားက အလျင်ဆုံး ရှိရ၏။ တစ်နိုင်ငံလုံးနှင့် ခြုံ၍မူကား နှစ်တိုနှစ်ရှည် စီမံကိန်းများမှာ ဒုနှင့်ဒေး ရှိ၍နေကြပေသည်။ ဤနေရာ၌ ယခင်ကလည်း တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ် ပြဆိုခဲ့ဖူးသော ဥပမာတစ်ခုကို ထပ်၍ပြရပါလျှင် သမီးရည်းစား ဖြစ်ကတည်းက စေ့စပ်လက်စွပ်ဝယ်ရန် ငွေစုကြလျက်၊ စေ့စပ်လက်စွပ် ပေးပြီးသည်တွင် အတူတူနေထိုင်ရန် အိမ်ခန်းကလေးကို ရှာကြလေတော့သည်။ သို့ ရှာရင်းကလည်း ခေါင်းအုံးစွပ်၊ အိပ်ရာခင်း၊ ခန်းဆီး၊ လက်သုတ်ပဝါက စ၍ စုတတ်ကြ၏။

ဤနောက်ဆက်တွဲ အလေ့အထ ကလေးမျိုးကို မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း လူဦးရေ ရာခိုင်နှုန်း အများဆုံးဖြစ်သော တောလက် ကျေးရွာများ၌ တွေ့ရလေ့ ရှိပါ၏။

သို့သော် “ဒီနှစ် ဒီလယ်တစ်ခွင် တိုးလုပ်မယ်၊ စပါး ပိုရရင် အေးစိန်ကို တောင်းရမ်းယူမယ်” ဟူသော ဇယားလောက်သာ ဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ် လယ်သမားကလေး တစ်ယောက်သာ ဖြစ်ပါမူ “ဧည့်ခံစရိတ်က ဘယ်မျှ၊ ပန်းကန်ခွက်ယောက် ဝယ်ဖို့က ဘယ်လောက်၊ ငရုတ်ဆုံနှင့် မီးညှပ်က ဘယ်သို့၊ ခုံဖိနပ်နှင့် လွှာဖိနပ်က ဘယ်ပုံ ...” စသဖြင့် ခရေစေ့တွင်းကျ စာရင်းဇယားချ၏။ ယုတ်စွအဆုံး လွယ်လွယ် ဥပမာပေးရလျှင် ‘ငါအလုပ်ကိုသွားနေတာဟာ အသွားအပြန် ဘတ်စ်ကားစရိတ်က ငါးမူး ကုန်တယ်၊ တစ်လမှာ ဆယ့်ငါးကျပ် ကုန်တယ်၊ ဆယ်လဆိုရင် တစ်ရာငါးဆယ်ပဲ။ ဒီတော့ ငါ ဆေးလိပ်တစ်လိပ် လျှော့သောက်ပြီး ငါးပြား စုမယ်၊ ဘတ်စ်ကား မှတ်တိုင်တစ်တိုင် လမ်းလျှောက်ပြီး ဆယ့်ငါးပြားနဲ့ အလုပ်သွားမယ်၊ တစ်နေ့ကို ပြားနှစ်ဆယ်စုမိရင် တစ်လမှာ ခြောက်ကျပ်

စုမိမယ်၊ ဆယ်လကြာရင် ငါ့မှာ ငွေရှစ်ဆယ် ပိုမယ်၊ ဒီငွေနဲ့ တစ်ပတ် ရစ် စက်ဘီးဝယ်မယ်၊ အလုပ်တက်ရတဲ့ ခရီးစရိတ်ကို ဆက်စုထားပြီး ငါ့စက်ဘီးဟောင်းကိုလည်း ပြန်ရောင်းပစ်လိုက်ရင် တစ်ရာငါးဆယ်တန် စက်ဘီးအသစ် ဝယ်နိုင်မယ်' စသဖြင့် အပြင်သဘောက ကြည့်လျှင် “ကုက္ကစ္ဆ” ဂဏန်းကျေကြသည့် အလေ့အထ ကလေးကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရပေ သေးသည်။ ဤအချက်ကို ထည့်၍ ရေးရခြင်းမှာ မြန်မာလူငယ်ပိုင်းရှိ လူလင် လုံမငယ်တို့အတွက် စကားလက်ဆောင်ပေးလို၍ ဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍-

ဤဆောင်းပါးအစဉ်ကို ရပ်နားရာ၌ မှာကြားရမည့် စကားမှာကား သူတစ်ပါးနိုင်ငံများသို့ နှစ်ရှည်လများ သွားရောက် နေထိုင်ရာတွင် ရှေးဦး ပထမ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မြန်မာအမျိုးသားတို့က သူတစ်ပါးနိုင်ငံ သူတစ်ပါး လူမျိုးထက် သာလွန်သော အချက်များကို ဆင်ခြင်အောက်မေ့ကာ မြန်မာ လူမျိုး ဖြစ်ရခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်တက်လျက် မြန်မာတို့ထက် သာလွန် သော သူတို့လူမျိုး သူတို့နိုင်ငံ၏ စနစ်အမျိုးမျိုးတို့ကို မြန်မာပုံစံဖြင့် ကျင့်သုံးရန် ကြိုးစားကြဖို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ။

ဤတွင် နားဦးစို့။

တင့်တယ်

ဤမှတ်တမ်းမှာ 'တင့်တယ်' တည်းဟူသော ကလောင်သမားတစ်ယောက်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို
ရေးသားဖော်ပြနေခြင်း မည်ကမတ္တမျှသာ မဟုတ်ဘဲ

'တင့်တယ်' ကလောင်အမည်ခံ မြန်မာအမျိုးသား စာရေးဆရာတစ်ယောက်၏ ဘဝလမ်းခရီး၌
တွေ့ကြုံ ခံစားခဲ့ရသမျှတို့ကို မှတ်တမ်းတင်နေခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

အတွေ့အကြုံများကိုသာမက ထိုအတွေ့အကြုံများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသောကြောင့် 'တင့်တယ်' အမည်ခံ
လူသားတစ်ယောက်၏ ကိုယ်၌ လည်းကောင်း၊ စိတ်၌ လည်းကောင်း မည်ကဲ့သို့ ထင်ဟပ်လာသည်၊
မည်ကဲ့သို့ ဂယက်ရိုက်၍ လာသည် ဆိုသော အချက်များကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖော်ပြလိုသောကြောင့်
ရေးသားနေရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

သွေးသောက် မဂ္ဂဇင်းတွင် ပြီ ၁၉၆၇ မှ ပြီ ၁၉၇၁ အထိ ရေးသားခဲ့သော
အခန်းဆက် ဆောင်းပါးများကို **ပထမအကြိမ်** စုစည်း ထုတ်ဝေခြင်း။

တင့်တယ် ၏ တင့်တယ်

